

ศูนย์บริการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
110/1 -4 ถนนประชาชื่น หลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง “การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย”

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ร่วมกับ เครือข่ายวิจัยประจักษ์
จัดประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง

การเรียนรู้ สู่อนาคต : ทางเลือก ที่หลากหลาย

วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558
ณ ห้องประชุม สัจจา เทตูกิต 1 ชั้น 1
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 2

“การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย”

ศูนย์บริการวิจัย และศูนย์นวัตกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ร่วมกับ เครือข่ายวิจัยประชาชน

วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558

น. ณ ห้องประชุมสัจจา เกตุทัต 1

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รวบรวมโดย

ศูนย์บริการวิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

Email: conference.dpu@gmail.com

<http://www.dpu.ac.th/educonference>

- บทความทุกเรื่องได้รับการตรวจสอบทางวิชาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิแต่ข้อความและเนื้อหาของบทความที่ตีพิมพ์เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว มิใช่ความคิดเห็นและความรับผิดชอบของ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- การคัดลอก อ้างอิง ต้องดำเนินการปฏิบัติในหมู่นักวิชาการทั่วไป และสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- การเผยแพร่ผลงานวิชาการในรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการฯ จะสมบูรณ์เมื่อต้องมีเอกสารการนำเสนอผลงานประกอบ

DPLU

สารจากอธิการบดี

ในนามของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติที่ได้มีโอกาสต้อนรับทุกท่านสู่ การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 (วันที่ 26 มิถุนายน 2558) “การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย”

การประชุมวิชาการเป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นติดต่อกันมาทุกปี ถือเป็นสัญลักษณ์แห่งความมุ่งมั่นของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญ ทั้งในวงการวิชาการ ผู้ที่อยู่ในภาคปฏิบัติ และผู้ที่สนใจ ได้มีโอกาสมารับฟัง แลกเปลี่ยนความเห็น และเป็นเวทีในการเรียนรู้ร่วมกัน

การเรียนการสอนถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการสร้างกำลังคนที่มีทักษะและความรู้ในระดับสูง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันให้ประเทศมีความก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แนวคิดด้านการเรียนการสอนแบบก้าวหน้า หรืออีกนัยหนึ่งคือ การเรียนรู้สู่อนาคตนั้น มิได้ให้ความสำคัญกับการท่องจำ หรือการเรียนจากตำราเพียงอย่างเดียว แต่มุ่งให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากหลายแหล่ง มีทางเลือกที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ เป็นผู้ส่งเสริมกระบวนการในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนการช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึง และเลือกรับข้อมูล ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาการเรียนการสอนแบบก้าวหน้ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้สอนจึงต้องมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนควบคู่กันไปด้วย เพื่อนำเอาองค์ความรู้ที่ได้ มาปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน

ด้วยความสำคัญดังกล่าว มหาวิทยาลัยฯ ได้เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนการสอน มาถ่ายทอดประสบการณ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในประเด็น การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย

ผมขอขอบคุณวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่ท่าน คือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อนุวัฒน์ จางวนิชเลิศ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นเรฐฐ์ พันธราชธร
4. รองศาสตราจารย์ ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี

ที่ให้เกียรติมาร่วมการเสวนา

ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลายครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านและขออวยพรให้การประชุมบรรลุเป้าหมายและความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

กำหนดการ
การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2
“การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย”
วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558
ณ ห้องประชุม สัจจา เกตุทัต1ชั้น 1 อาคารสำนักอธิการบดี 2
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

เวลา	กิจกรรม
08.00 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	กล่าวต้อนรับ โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วรารักษ์ สามโกเศศ อธิการบดี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
09.15 – 10.15น.	สัมมนา เรื่อง การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย โดยรองศาสตราจารย์ ดร.อนุวัฒน์จางวนิชเลิศ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข คณบดี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นเรฐฐ์ พันธราธร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรังสิต รองศาสตราจารย์ศศินันท์เศรษฐวัฒน์บดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ผู้ดำเนินรายการ

	โดย ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
10.15 – 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 – 12.00 น.	สัมมนา (ต่อ)
12.00 – 13.20 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.20 – 15.00 น.	แยกห้องเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยด้านการศึกษา
15.00 – 15.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.15 – 16.00 น.	นำเสนอผลงานวิจัยด้านการศึกษา (ต่อ)

หมายเหตุ : ห้องประชุม อาจเปลี่ยนแปลงได้

ตารางห้องนำเสนอผลงานวิชาการ

ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง "การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย

วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558

ห้องนำเสนอ อาคารสำนักอธิการบดี 2 ชั้น 3 ห้องประชุม 3-1

ผู้ดำเนินรายการ ดร.ยวาลักษณ์ ราชแพทยาคม

ผู้ช่วยดำเนินรายการ คุณคมภัสร์ บัญฑะมาลีกุล

ที่	เวลา	ลำดับ	สังกัด	ชื่อเรื่อง
1	13.20-13.40 น.	7	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อโรงเรียนกวดวิชา
2	13.40-14.00 น.	27	มหาวิทยาลัยบูรพา	ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภครักชวามิชอบต้องการ
3	14.00-14.20 น.	28	มหาวิทยาลัยบูรพา	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการผลิตผ้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย
4	14.20-14.40 น.	32	มหาวิทยาลัยบูรพา	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบ บ้านพักอาศัย (ระหว่าง วิศวกรและสถาปนิก) ในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี
5	14.40-15.00 น.	35	มหาวิทยาลัยบูรพา	กรณศึกษา: งบประมาณการก่อสร้างบ้านพักอาศัยไม่เกิน 5 ล้านบาท รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC): กรณีศึกษา ธุรกิจธุรกิจที่ในนิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์
6	15.00-15.20 น.	37	มหาวิทยาลัยบูรพา	ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน: กรณีศึกษาของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง
7	15.20-15.40 น.	40	มหาวิทยาลัยบูรพา	แนวทางในการธำรงรักษาพนักงาน: กรณีศึกษา บริษัท เอพี จำกัด

ตารางห้องนำเสนอผลงานวิชาการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง "การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย
วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558
ห้องนำเสนอ อาคารสำนักอธิการบดี 2 ชั้น 3 ห้องประชุม 3-2
ผู้ดำเนินรายการ รศ.ยุทธนา ธรรมเจริญ
ผู้ช่วยดำเนินรายการ คุณนันทวัน งามเดชะ

ที่	เวลา	ลำดับ	สังกัด	ชื่อเรื่อง
1	13.20-13.40 น.	29	มหาวิทยาลัยบูรพา	ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง
2	13.40-14.00 น.	33	มหาวิทยาลัยบูรพา	แนวทางในการประกอบธุรกิจนำเข้าไปยังประเทศสิงคโปร์
3	14.00-14.20 น.	34	มหาวิทยาลัยบูรพา	การบูรณาการรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนกรณีศึกษา ตลาดน้ำอัมพวา
4	14.20-14.40 น.	36	มหาวิทยาลัยบูรพา	ข้อจำกัดในการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว
5	14.40-15.00 น.	45	มหาวิทยาลัยบูรพา	ความเป็นไปได้อันเนื่องจากการลงทุนโครงการทอานโซมในเขตอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
6	15.00-15.20 น.	46	มหาวิทยาลัยบูรพา	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี
7	15.20-15.40 น.	51	มหาวิทยาลัยบูรพา	ประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี
8	15.40-16.00 น.	5	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ตารางห้องนำเสนอผลงานวิชาการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง "การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย"
วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558
ห้องนำเสนอ อาคารสำนักอธิการบดี 2 ชั้น 3 ห้องประชุม 3-3
ผู้ดำเนินรายการ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม
ผู้ช่วยดำเนินรายการ คุณศักดิ์สิทธิ์ คณะชาติ

ที่	เวลา	ลำดับ	สังกัด	ชื่อเรื่อง
1	13.20-13.40 น.	12	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง
2	13.40-14.00 น.	13	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระความสามารถในการทำกำไรและการวัดสภาพหนี้สินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3	14.00-14.20 น.	14	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา บริษัทที่ถูกประเมินในระดับดีเยี่ยมและระดับดี จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย
4	14.20-14.40 น.	15	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ
5	14.40-15.00 น.	16	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษากรณีหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์
6	15.00-15.20 น.	17	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ตารางห้องนำเสนอผลงานวิชาการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง "การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย"
วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558
ห้องนำเสนอ อาคารสำนักอธิการบดี 2 ชั้น 3 ห้องประชุม 3-4
ผู้ดำเนินรายการ ผศ.เพ็ญนิดา พงษ์ธานี
ผู้ช่วยดำเนินรายการ คุณปริญญา คล้ายเจริญ

ที่	เวลา	ลำดับ		สังกัด	ชื่อเรื่อง
1	13.20-13.40 น.	18	คุณวลัยรัตน์ เพิ่มพูน	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2	13.40-14.00 น.	19	ร.ต.อ.หญิงอุไร วงษ์ลา	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	การศึกษความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3	14.00-14.20 น.	20	คุณสายสุณีย์ ดาสา	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง
4	14.20-14.40 น.	21	คุณชยพล วงศ์เดชะ	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5	14.40-15.00 น.	22	คุณสุวรรณี พิษสิงห์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ MAI
6	15.00-15.20 น.	23	ร.ท.หญิงหนึ่งนุช แสงสินัด	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ตารางห้องนำเสนอผลงานวิชาการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง "การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย
วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558
ห้องนำเสนอ อาคารสำนักอธิการบดี 2 ชั้น 3 ห้องประชุม 3-5
ผู้ดำเนินรายการ ผศ.ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต
ผู้ช่วยดำเนินรายการ คุณกรรณิการ์ วัชรภรณ์

ที่	เวลา	ลำดับ	สังกัด	ชื่อเรื่อง
1	13.20-13.40 น.	31	มหาวิทยาลัยบูรพา	ความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาล และการบัญชีสิ่งแวดล้อม : หลักฐานเชิงประจักษ์ปริทัศน์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2	13.40-14.00 น.	41	มหาวิทยาลัยบูรพา	ระดับการใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยกับเทคนิคการบัญชีบริหารแบบเดิมในการบริหารธุรกิจ ของนิติบุคคลในเขตนิคมอุตสาหกรรม มาบตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง
3	14.00-14.20 น.	43	มหาวิทยาลัยบูรพา	ปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่อง รายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง
4	14.20-14.40 น.	24	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย
5	14.40-15.00 น.	10	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน กรณีศึกษา : สำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก
6	15.00-15.20 น.	11	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก

ตารางห้องนำเสนอผลงานวิชาการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง "การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย"
วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558
ห้องนำเสนอ อาคารสำนักอธิการบดี 2 ชั้น 3 ห้องประชุม 3-6
ผู้ดำเนินรายการ ผศ.ดร.เนืองวงศ์ ทวยเจริญ
ผู้ช่วยดำเนินรายการ คุณมณฑนา แจ่มลิโต

ที่	เวลา	ลำดับ	สังกัด	ชื่อเรื่อง
1	13.20-13.40 น.	25	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	การพัฒนาการเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชาโครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี
2	13.40-14.00 น.	26	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการ พัฒนาโปรแกรมเว็บบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หลักสูตรปริญญาตรี
3	14.00-14.20 น.	4	มหาวิทยาลัยนเรศวร	การพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียน โปรแกรม
4	14.20-14.40 น.	38	มหาวิทยาลัยบูรพา	การบริหารจัดการฐานข้อมูลทึ้นเพื่อแก้ปัญหาตามลักษณะการเป็นหนังสือระบบ
5	14.40-15.00 น.	39	มหาวิทยาลัยบูรพา	การจัดการคุณภาพทางฟาร่าแผ่ดับด้วยวงจรPDCA
6	15.00-15.20 น.	48	มหาวิทยาลัยบูรพา	การรับรู้นวัตกรรมการศึกษาด้วย E-learning
7	15.20-15.40 น.	6	มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด	การพัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ให้กับ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

ตารางห้องนำเสนอผลงานวิชาการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง "การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย"
วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558

ห้องนำเสนอ อาคารสำนักอธิการบดี 2 ชั้น 3 ห้องประชุม 3-7

ผู้ดำเนินรายการ ผศ.ดร.จรัญญา ปานเจริญ

ผู้ช่วยดำเนินรายการ คุณสกุลทิพย์ อนันต์รักษ์

ที่	เวลา	ลำดับ		สังกัด	ชื่อเรื่อง
1	13.20-13.40 น.	54	ศศ.สุเทพ พันประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	การศึกษาเพื่อพัฒนาวิสาหกิจฟาร์มเห็ดตามแนวทางเศรษฐกิจสีฟ้า
2	13.40-14.00 น.	8	ศศ.หนึ่งทศ ชัยอาร	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้
3	14.00-14.20 น.	9	ศศ.รุ่งกานต์ ใจวงศ์ยะ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สด 301 หลักสถิติ
4	14.20-14.40 น.	2	คุณพิสิฐ โชติ ปรวิจิตตานนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	การปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการงานซ่อมรถยนต์
5	14.40-15.00 น.	1	คุณพิมพ์ภา ชานินพงษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	การพัฒนาเครื่องมือวัดมิติเดียวเพื่อการเรียนการสอน เรื่อง การแจกแจงความน่าจะเป็น
6	15.00-15.20 น.	3	คุณนภคด นักร้องเพรา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	การประยุกต์ใช้ FMEA เพื่อปรับปรุงกระบวนการลดความเสียหายของส่วนการเบคคินค้ำกรณิศึกศึกษา ศูนย์กระจายสินค้าประเภทธุรกิจค้าปลีก

ตารางห้องนำเสนอผลงานวิชาการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง "การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย
วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558

ห้องนำเสนอ อคาเดมีนักอภิการบดี 2 ชั้น 1 ห้องประชุม สจจ.1

ผู้ดำเนินรายการ ผศ.ดร.ลิตา เตียสูงเนิน

ผู้ช่วยดำเนินรายการ คุณศราวух โภมพิพันธ์

ที่	เวลา	ลำดับ	สังกัด	ชื่อเรื่อง
1	13.20-13.40 น.	52	รศ.ดร.อศวิณ แสงพิบูล	ความคิดเห็นของนักศึกษาาระดับปริญญาตรี คณะการท่องเที่ยวและกา โรงแรมที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวและการโรงแรม
2	13.40-14.00 น.	30	คุณชญารัตน์ ศรีสุข	พฤติกรรมของการใช้น้ำมันมะพร้าวในสบป.ลาว
3	14.00-14.20 น.	42	คุณวิศ ตันศรีรัตนวงศ์	แนวโน้มการเปิดธุรกิจร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
4	14.20-14.40 น.	44	คุณวาสนา ใจประเสริฐ	การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม
5	14.40-15.00 น.	47	คุณสุวิมลวี ไพเราะ	ศึกษาการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสบป.ลาว
6	15.00-15.20 น.	50	คุณเจริญศรี จินวารการ	การพัฒนากระบวนการให้บริการจ่ายผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธ เลิศหล้า

ตารางห้องนำเสนอผลงานวิชาการ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง "การเรียนรู้สู่อนาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย
วันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2558
ห้องนำเสนอ อาคารสำนักอธิการบดี 2 ชั้น 1 ห้องประชุม สัจจา 2
ผู้ดำเนินรายการ ดร.เกียรติอนันต์ ล้านแก้ว
ผู้ช่วยดำเนินรายการ คุณทองศักดิ์ ศิริยงค์

ที่	เวลา	ลำดับ	สังกัด	ชื่อเรื่อง
1	13.20-13.40 น.	53	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	A Proposed Intellectual Framework for the Study of Thai Taxi Drivers' English Language Communicative Competence
2	13.40-14.00 น.	55	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์องค์กรในทัศนคติของผู้บริหารบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3	14.20-14.40 น.	56	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	จรรยาบรรณวิชาชีพต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินของบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
4	14.40-15.00 น.	57	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต : กรณีศึกษากลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
5	15.00-15.20 น.	58	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย
6	15.20-15.40 น.	59	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ถอดบทเรียนการบัญชีภาคปฏิบัติสู่ธุรกิจชุมชน

คำสั่งมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ที่ 0500/0301

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 “การเรียนรู้สู่นาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย”

เพื่อให้การดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 “การเรียนรู้สู่นาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย” ในวันที่ 26 มิถุนายน 2558 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ 18 แห่งระเบียบ ว่าด้วย การบริหารงานและการจัดส่วนงานมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พ.ศ. 2555 จึงแต่งตั้งคณะทำงานโครงการ “การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 “การเรียนรู้สู่นาคต : ทางเลือกที่หลากหลาย” โดยประกอบด้วยบุคลากรของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และเครือข่ายวิจัยประชาชน ดังนี้

1. ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์	ประธานกรรมการ
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	
2. ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว	รองประธาน
ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	
3. ดร.อภิเทพ แซ่เคี้ยว	กรรมการ
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (ผู้ช่วยอธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย) มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด	
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ศักดิ์ จักรกรณ	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	
5. ดร.ติเรก นิมนชนะ	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราณี สวัสดิ์สรพร	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ	กรรมการ
อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	
8. ดร.สิงห์แก้ว ปือกเท็ง	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	
9. รองศาสตราจารย์รุปรนรด พรหมอินทร์	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์พาพร มหาสินไพศาล	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	
11. รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุม สายใจ	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	
12. ดร.กรวิก พรนิมิต	กรรมการ
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง	
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์จันทร์ อยู่แพทย์	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต	
14. ดร.ชนะศึก นิขานนท์	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช	กรรมการ
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม	

16. อาจารย์นิภาวรรณ พุทฺธสงกรานต์
อาจารย์ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม	กรรมการ
17. ศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย สุวรรณสิขณน์
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการ
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมทัศน์ จิระเดชะ
ผู้อำนวยการสถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	กรรมการ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา
ผู้อำนวยการศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	กรรมการ
20. นายณัฐสิทธิ์ พุฒิวีสารทภาคย์
หัวหน้าแผนกเทคโนโลยีห้องสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	กรรมการ
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ลิ้ม
ผู้อำนวยการสำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	กรรมการ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนืองวงศ์ ทวยเจริญ
ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	กรรมการ
23. นายทองศักดิ์ ศิริยงค์
รักษาการผู้อำนวยการศูนย์บริการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	กรรมการ
24. นางสาวปริญญา คล้ายเจริญ
นักวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	กรรมการ
25. นางสาวนันทวัน งามเดชะ
นักวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	กรรมการ
26. นางสกุลทิพย์ อนันตรักษ์
นักวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	กรรมการและเลขานุการ
27. นายศักดิ์สิทธิ์ คณะชาติ
ผู้ช่วยนักวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ผู้ช่วยเลขานุการ
28. นายศราวุธ โกมุตพันธ์
เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ผู้ช่วยเลขานุการ
29. นางสาวศมภัส บัญฑะมาลีกุล
เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ผู้ช่วยเลขานุการ
30. นางสาวกรรณิการ์ วัชรภรณ์
เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 5 มกราคม 2558 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2558

(ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลรัตน์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย

1. การจัดการคุณภาพทางพาราแผ่นดิบด้วยวงจรPDCA
2. การบริหารจัดการฐานข้อมูลลูกหนี้เพื่อแก้ปัญหาตามลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ
3. การบูรณาการรูปแบบการประสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน
กรณีศึกษา ตลาดน้ำอัมพวา
4. การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง
5. การประยุกต์ใช้ FMEA เพื่อปรับปรุงกระบวนการลดความเสี่ยงของส่วนการ
เบกสินค้ากรณีศึกษา ศูนย์กระจายสินค้าประเภทธุรกิจค้าปลีก
6. การปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการงานซ่อมรถยนต์
7. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการผลิตซ้ำอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อ
ส่งเสริมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย
8. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์
รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี
9. การพัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ให้กับ
มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
10. การพัฒนาระบบการให้บริการจ่ายผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธ
เลิศหล้า
11. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการ
พัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หลักสูตรปริญญาตรี
12. การพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม
13. การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนการสอน เรื่อง การแจกแจงความน่าจะเป็น
14. การรับรู้วัฒนธรรมการศึกษาด้วย E-learning
15. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้
16. การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม

17. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์องค์กรในทัศนคติของผู้บริหารบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
18. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
19. การศึกษาเพื่อพัฒนาวิสาหกิจฟาร์มเห็ดตามแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว
20. ข้อจำกัดในการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว
21. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม
22. ความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการทาวน์โฮมในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
23. ความสัมพันธ์ของ โครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
24. ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไรและการวัดสภาพหนี้สินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
25. ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ MAI
26. ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับแนวโน้มการลาออกจากรางาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน: กรณีศึกษาของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง
27. ความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาล และการบัญชีสิ่งแวดล้อม : หลังฐานเชิงประจักษ์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

28. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง
29. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
30. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
31. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยศึกษากรณีหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์
32. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา บริษัทที่ถูกประเมินในระดับดีเยี่ยมและระดับดี จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย
33. จรรยาบรรณวิชาชีพต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินของบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
34. ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ
35. ถอดบทเรียนการบัญชีภาคปฏิบัติสู่ธุรกิจชุมชน
36. ทักษะคตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อโรงเรียนกวดวิชา
37. แนวทางการธำรงรักษาพนักงาน: กรณีศึกษา บริษัท เอปี้ซี จำกัด
38. แนวทางการประกอบธุรกิจนำเข้าไปยังประเทศสิงคโปร์
39. แนวโน้มการเปิดธุรกิจร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
40. ประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี
41. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี
42. ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง

43. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบ บ้านพักอาศัย (ระหว่างวิศวกรและสถาปนิก) ในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี กรณีศึกษา:งบประมาณการก่อสร้างบ้านพักอาศัยไม่เกิน 5 ล้านบาท
44. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภครชาวจีนต้องการ
45. ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในกรณีศึกษา : สำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก
46. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
47. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก
48. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี
49. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย
50. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต:กรณีศึกษากลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
51. ปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง
52. พฤติกรรมของการใช้น้ำมันมะพร้าวในสปป.ลาว
53. มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย
54. ระดับการใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยกับเทคนิคการบัญชีบริหารแบบเดิมในการบริหารธุรกิจ ของนิติบุคคลในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง
55. รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC): กรณีศึกษา ธุรกิจบรรจุภัณฑ์ในนิคมอุตสาหกรรมเวสต์เกต
56. ศึกษาการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว
57. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สด 301 หลักสถิติ

58. A Proposed Intellectual Framework for the Study of Thai Taxi Drivers'
English Language Communicative Competence

DRU

การจัดการคุณภาพยางพาราแผ่นดิบด้วยวงจรPDCA

Quality Managements of Rum Rubber by PDCA cycle

ภาวิณี มิ่งสอน
ดร.นพดล เดชประเสริฐ
ยุพดี มณีรัตนกรณัฏ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาวิธีการกรีดยางพาราที่มีต่อคุณภาพด้วยผลผลิตรวม (น้ำยาง,จำนวนแผ่นยาง) 2. เพื่อศึกษาสูตรการผลิตยางพาราแผ่นดิบที่มีคุณภาพเกรด ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนเป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research method) โดยทำการศึกษากการกรีด 5 วิธี เพื่อหาวิธีใดที่จะทำให้ให้น้ำยางดิบได้ผลผลิตมากที่สุด และนำสู่การกระบวนการผลิตยางแผ่นดิบ โดยการผสมสูตรในกระบวนการทำยางแผ่นดิบ 5 สูตร โดยจะศึกษาทีละ วิธี และ ทีละสูตร เพื่อหา วิธีและสูตรที่ดีที่สุด โดยการศึกษาแต่ละครั้งจะนำแผ่นยางดิบไปตรวจสอบคุณภาพ ที่ สหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง เพื่อศึกษาคุณภาพแผ่นยางดิบให้ได้แผ่นยางดิบที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานที่ตรงกับความต้องการของตลาด เครื่องมือที่ใช้ในดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action research) คือวงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. การวางแผนปฏิบัติการ (Plan) 2.การปฏิบัติตามแผน (Do) 3. การติดตามผล (Check) 4. การสรุปแก้ไขหรือการนำไปปฏิบัติ (Action)

ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิตรวม ผู้วิจัยได้เลือก ในระบบกรีดวิธีที่ 2 คือ เป็นระบบกรีด 2 วัน หยุด 1 วัน ได้ ผลผลิตน้ำยาง 7 ลิตร (น้ำยาง 3 ลิตร ได้ยางแผ่นดิบ 1 แผ่น) ก็เท่ากับ 1 ไร่ ต่อ 1 วัน เราได้น้ำยางทำแผ่นยาง 2 แผ่นต่อวัน ทำการศึกษาตามวงจร PDCA จำนวน 40 ไร่ ได้น้ำยาง 280 ลิตร ต่อวัน เราจะได้ น้ำยางทำยางแผ่นยาง 93 แผ่นต่อวัน ต่อวัน 558 แผ่นต่อสัปดาห์ และ1,860 แผ่นต่อเดือน และ 14,880 แผ่นต่อปี ทำให้ผลผลิตรวมมากกว่าเมื่อเปรียบกับวิธีการแบบเดิมและผลผลิตที่มากขึ้นจะส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและด้านด้านคุณภาพยางแผ่น ผู้วิจัยได้เลือก สูตรที่ 1 เพราะว่า สูตรที่ 1 นั้น ได้ใช้ผสมที่พอเหมาะซึ่งใช้น้ำยาง น้อยกว่า สูตรที่ 3 แต่ได้คุณภาพเกรดเท่ากัน ทำให้ต้นทุนลดลงและได้ผลผลิตจำนวนแผ่นที่เพิ่มขึ้นและจะเห็นได้ว่าจากเหลือ 5 มาเป็น เหลือ 1 ทำให้ได้มูลค่าเพิ่มจากเดิม 5 .01 บาทต่อกิโลกรัม เหลือ 5 มาเป็นเหลือ 3 ได้มูลค่าจากเดิม 4.01บาทต่อกิโลกรัม และจากเหลือ 3 มาเป็น เหลือ 1 ได้มูลค่าเพิ่มเท่ากับ 1 บาทต่อกิโลกรัม และต้นทุนไม่ได้เพิ่มจากเดิม (จำนวน 40 ไร่ รวมต้นทุนทั้งหมด 49.38 บาทต่อกิโลกรัม)

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ/คุณภาพการผลิต/การเพิ่มมูลค่ายางพาราแผ่นดิบ

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the methods of rubber tapping affecting the quality by the total products (latex, a number of rubber sheets), 2) study the formulas of qualitative raw rubber production, production cost, and compensates. The study was a kind of action research method by studying 5 methods to find which method would give raw latex the most. Then, it was brought to the process of raw rubber sheet production according by mixing the 5 formulas in the process of raw rubber production. The study was done by each method each formula to find the best formula. Each time of the study, the raw rubber was investigated its quality at the Rubber Fund Cooperative, Botong District, to find the quality of raw rubber to meet the qualities and standards as the market needs. The instrument used for this action research was a qualitative cycle (PDCA) including 4 stages; 1) Planning, 2) Doing, 3) Checking, and 4) Taking action.

The research results revealed as follows:

For the total product, the researcher selected the 2nd method by 2 days tapping and 1 day resting, the latex product got was 7 liters (latex 3 liters got 1 raw rubber sheet) equal to 1 Rai per 1 day, we got the latex for producing 2 rubber sheets per day. studies based on the PDCA cycle of 40 Rais and the latex got was 280 liters per day. The latex for producing the rubber sheet got was 93 sheets per day, 558 sheets per week, 1,860 sheets per month, and 14,880 sheets per year. The total product was more when compared with the traditional method. The more we got the product, the more we got the incomes. For the quality of rubber sheet, the researcher selected the 1st formula because it used the appropriate mixtures which wasted the latex less than the 3rd formula with the equal grade. This helped reduce the cost and increase a number of rubber sheets. Moreover, it could be seen that from Yellow 5 to be Yellow 1, it got more values from 5 .01 baht per kilogram, from Yellow 5 to be Yellow 3, it got the values from 4.01 baht per kilogram, and from Yellow 3 to be Yellow 1, it got more values from 1 baht per kilogram, and the cost did not increase from the traditional method (40 Rais and the total cost was 49.38 baht per kilogram).

บทนำ

ยางพาราเป็นพืชยืนต้นและเป็นพืชอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอีกชนิดหนึ่ง นับวันจะทวีความสำคัญมากขึ้น ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคเหนือ ตามลำดับ ก่อให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องทั้งภาคการผลิตทางการเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคการตลาดมีผู้เกี่ยวข้องที่เป็นเกษตรกร ผู้ประกอบการ แรงงาน บุคลากรภาครัฐและผู้บริหารภาค ต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 6 ล้านคนกระจายอยู่ทั่วประเทศ ผลผลิตยางดิบประมาณ 3.09 ล้านตัน ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 402,563 ล้านบาท จากการส่งออกยางดิบ 2.68 ล้านตันและผลิตภัณฑ์ยาง 0.40 ล้านตัน มูลค่า 223,623 และ 149,908 ล้านบาท รวมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ยางพาราอีก 29,027 ล้านบาท (วารสารยางพารา สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2556) ราคายางพาราเคยขึ้นสูงสุด ในปี 2554 ในราคา 174.44 บาทต่อกิโลกรัม จากนั้นเป็นต้นมาราคากลับมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งในปี 2557 ราคายางพาราดีดลงเหลือ 53.69 บาทต่อกิโลกรัม โดยราคาของยางพาราที่ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรชาวสวนยางจำนวนกว่า 1 ล้านครอบครัวหรือมากกว่า ทั้งนี้เกิดจากหลายสาเหตุ คือ (1)เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจจีนชะลอตัว ในช่วง 2-3 ปี เศรษฐกิจโลกขยายตัวในอัตราชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง (2)สต็อกยางจีน ณ เมืองชิงเต่าและสต็อกยางไทยอยู่ในระดับสูง (3)ราคาชี้นำในตลาดล่วงหน้าของโลกลดลง ราคาของในตลาดล่วงหน้าโตเกียว (TOCOM) และตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ (SICOM) อยู่ในช่วงขาลง (ภาวนิสร์และกฤษณี, 2557) ราคาของยางพารา ที่ตกต่ำ เกษตรกรชาวสวนยางก็ผลิตยางแผ่นดิบในคุณภาพเกรดที่ต่ำ เพราะมีจำนวนหลายครั้งที่ผลิตภัณฑ์แผ่นยางโดนตีกลับเนื่องจากคุณภาพของแผ่นยางดิบไม่ตรงตามตลาดต้องการ แผ่นยางดิบส่วนใหญ่ของเกษตรกร อยู่ในระดับคุณภาพยางแผ่นดิบเกรดต่ำ คือ เหลือ 5 ซึ่ง เกรดยางแผ่นเหลือ 5 ได้ราคาต่ำสุด และทำให้คุณภาพที่นำไปผลิตแผ่นยางรมควันก็น้อยลงไปด้วย ซึ่งทาง สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางแนะนำเกษตรกรชาวสวนยางพาราให้ผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพ ถ้าหากเกษตรกรเจ้าของสวนยางสามารถผลิตยางแผ่นคุณภาพคือออกจำหน่าย ก็จะได้ราคาสูงกว่ายางแผ่นที่มีคุณภาพต่ำ ซึ่งนอกจากจะได้มาตรฐานของตลาดกลาง ยังส่งผลต่อราคาให้กับเกษตรกร (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง) ผู้วิจัยจึงได้สนใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพยางแผ่นดิบ ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การวิจัยและการพัฒนาของยางพารา พ.ศ. 2552 – 2556 ในข้อที่ 1 คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพยางที่เป็นวัตถุดิบ โดยการพัฒนายางแผ่นดิบให้มีคุณภาพโดยศึกษาการกรีด ซึ่งมี 5 วิธี ตลอดจนกระบวนการผลิตยางแผ่นดิบวิธีการการผลิต เพื่อให้ได้แผ่นยางดิบขั้นดีได้ คือ ความสะอาดในการทำยางแผ่น ต่อมา คือ ริดยางให้แผ่นบาง ทำให้สีของยางสม่ำเสมอ และใช้น้ำและกรดฟอร์มิกให้ถูกอัตราส่วน(ในส่วนนี้เล็กจะอธิบายว่า คุณภาพแผ่นยางดิบที่ดี คือความสะอาดในการทำยางแผ่น ต่อมา คือ ริดยางให้แผ่นบาง ทำให้สีของยางสม่ำเสมอ และใช้น้ำและกรดฟอร์มิกให้ถูกอัตราส่วน) เมื่อได้แผ่นยางดิบที่มี

คุณภาพมีมาตรฐานก็จะทำให้ได้แผ่นยางชั้นดี ซึ่งราคาก็จะสูงกว่าแผ่นยางดิบเกรดเหลือ 5 ก็จะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น และแผ่นยางดิบชั้นดีนั้นตลาดมีความต้องการสูงที่เพราะจะนำไปสู่อุตสาหกรรมยางพาราที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการกรีดยางพาราที่มีต่อคุณภาพด้วยผลผลิตรวม (น้ำยาง, จำนวนแผ่นยาง)
2. เพื่อศึกษาสูตรการผลิตยางพาราแผ่นดิบที่มีคุณภาพเกรด ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทน
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเพิ่มและการจัดการคุณภาพยางพาราแผ่นดิบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ผลิตภัณฑ์ยางแผ่นดิบที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด
2. พัฒนาให้เพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยการแปรรูปผลผลิตจากยางพาราในช่วงที่ราคาขาลงตกต่ำให้มีรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยางเพิ่มขึ้น
3. สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาวิธีการ หรือกระบวนการ เพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิตยางพาราแผ่นดิบให้กับเกษตรกรชาวสวนยาง

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพให้ได้น้ำยางที่มีผลผลิตมากขึ้นและแผ่นยางพาราคุณภาพเกรดที่สูงขึ้น แผ่นยางให้สะอาด รีดยางแผ่นให้บาง สีของแผ่นยางสม่ำเสมอ มีขนาดมาตรฐาน

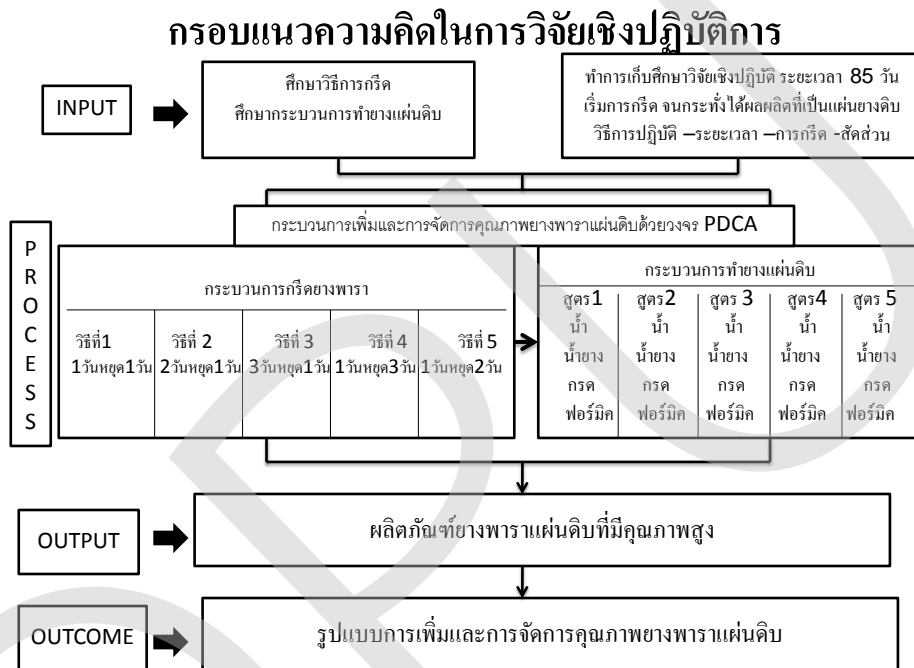
ขอบเขตด้านเนื้อหา : การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการศึกษาและพัฒนาแผ่นยางดิบให้มีคุณภาพสูง การกรีดยาง 5 ครั้ง คือ 1.) กรีดวันเว้นวัน 2.) กรีด 2 วันเว้น 1 วัน 3.) กรีด 3 วันเว้น 1 วัน 4.) กรีด 1 วันเว้น 3 วัน 5.) กรีด 1 วันเว้น 2 วัน กระบวนการผลิต ผสม 5 สูตร คือ สูตรที่ 1 สูตรที่ 2 สูตรที่ 3 สูตรที่ 4 สูตรที่ 5 โดยเครื่องมือที่ใช้ในดำเนินการวิจัยขั้นนี้คือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) คือวงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. การวางแผนปฏิบัติการ (Plan) 2. การปฏิบัติตามแผน (Do) 3. การติดตามผล (Check) 4. การสรุปแก้ไขหรือการนำไปปฏิบัติ (Action)

ขอบเขตด้านระยะเวลา : ทำการศึกษาตั้งแต่ เดือน พฤศจิกายน 2557 – มีนาคม 2558

ขอบเขตด้านพื้นที่ : คือ ตำบลพลวงทอง อำเภอปอทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 40 ไร่ พันธุ์
ยางพาราRRIM600 อายุยาง 11 ปี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่ายางแผ่นดิบ” เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) คือ วงจรคุณภาพ หรือ วงจรเดมมิง (Deming cycle Plan Do Check and Action) หรือ (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1.การวางแผนปฏิบัติการ (Plan) 2.การปฏิบัติตามแผน (Do) 3.การติดตามผล (Check) 4.การสรุปแก้ไขหรือการนำไปปฏิบัติ (Action) การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการกรีด 5 วิธี และการผสมสูตรในกระบวนการทำยางแผ่นดิบ 5 สูตร โดยจะทำการศึกษาที่ละ วิธี และ ที่ละสูตร เพื่อหา วิธีและสูตรที่ดีที่สุด โดยการศึกษาแต่ละครั้งจะนำแผ่นยางดิบไปตรวจสอบคุณภาพการทำการศึกษาวีธีกรีดตามวงจร PDCA และกระบวนการผลิตยางแผ่นดิบตามวงจรPDCA

สรุปผลการวิจัย

1. วิธีกรีดยางด้านผลผลิตรวมที่มากขึ้น คือ ระบบกรีดยางวิธีที่ 2 เป็นระบบ กรีด 2 วัน หยุด 1 วัน ได้ผลผลิตน้ำยาง 280 ลิตร ต่อวัน เราจะได้น้ำยางทำยางแผ่นยาง 93 แผ่นต่อวัน ต่อสัปดาห์ได้น้ำยาง 1,674 ลิตร ได้แผ่นยาง 558 แผ่น ต่อเดือนได้น้ำยาง 5,580 ลิตร ได้แผ่นยาง 1,860 แผ่น และต่อปีได้น้ำยาง 44,640 ลิตร ได้แผ่นยาง 14,880 แผ่น ทำให้ผลผลิตรวมมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีกรีดยางแบบเดิมและผลผลิตที่มากขึ้นจะส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม น้ำยางเพิ่ม 4 ลิตรต่อวันรายได้เพิ่ม 620 บาทต่อวัน น้ำยางเพิ่ม 294 ลิตรต่อสัปดาห์ รายได้เพิ่ม 9,234 บาทต่อสัปดาห์ น้ำยางเพิ่ม 1,440 ลิตรต่อเดือน รายได้เพิ่ม 39,977 บาทต่อเดือน น้ำยางเพิ่ม 11,520 ต่อปี รายได้เพิ่ม 323,311 บาทต่อปี

2. กระบวนการผลิตยางแผ่นดิบ จากผลการทดลองพบว่า สูตรที่ 1 สูตรที่ 3 ได้คุณภาพเกรดยาง เหลือ 1 เท่ากันทั้ง 2 สูตร แต่ผู้วิจัยได้เลือก สูตรที่ 1 เพราะว่า สูตรที่ 1 นั้น ได้ใช้ผสมที่พอเหมาะซึ่งใช้น้ำยาง น้อยกว่า สูตรที่ 3 แต่ได้คุณภาพเกรด เท่ากัน ได้ผลผลิตจำนวนแผ่นที่เพิ่มขึ้นจำนวนวันกรีดยางที่เพิ่มขึ้น 5 วัน ได้ผลผลิตน้ำยางมากขึ้น 4 ลิตร ได้แผ่นยางเพิ่มขึ้น 1 แผ่น ต่อวัน ต่อเดือน 480 แผ่น และต่อปี 3,840 แผ่น และคุณภาพเกรดยางแผ่นสูงขึ้น จากเกรดเหลือ 5 มาเป็น เกรดเหลือ 1 ทำให้ได้มูลค่าเพิ่มจากเดิม 5.01 บาทต่อกิโลกรัม จากเกรดเหลือ 5 มาเป็นเกรดเหลือ 3 ได้มูลค่าจากเดิม 4.01 บาทต่อกิโลกรัม และจากเกรดเหลือ 3 มาเป็น เกรดเหลือ 1 ได้มูลค่าเพิ่มเท่ากับ 1 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งต้นทุนต่อแผ่นกิโลกรัม 49.38 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งเมื่อเราได้เกรดแผ่นยางดิบเกรดเหลือ 1 ราคา 55 บาทก็จะได้กำไร 5.62 บาทต่อกิโลกรัม

3. ต้นทุนการผลิต จำนวนพื้นที่ 40 ไร่ ต้นทุนต่อแผ่น 49.38 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งมีค่าใช้จ่าย ค่าแรงงาน 40 บาท ต่อ 40 ไร่/แผ่น ค่าวัสดุสิ้นเปลือง (น้ำกรด) 0.391 บาท ต่อ 40 ไร่/แผ่น ค่าปุ๋ย 4.06 บาท ต่อ 40 ไร่/แผ่น ค่าขนส่ง 0.45 บาท ต่อ 40 ไร่/แผ่น ค่าเสียโอกาสที่ดิน 3.22 บาท ต่อ 40 ไร่/แผ่น ค่าเสื่อม โรงเรือน 1.26 บาท ต่อ 40 ไร่/แผ่น

อภิปรายผล

จากการศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิตเพื่อมูลค่ายางแผ่นดิบ จากการทดลองสามารถนำมาอภิปรายผล ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการกรีดยาง และ กระบวนการทำยางแผ่นดิบ โดยศึกษาตามทฤษฎี PDCA ของ Deming, (2000) มาเป็นทฤษฎีหลักในการพัฒนาและปรับปรุง คุณภาพของแผ่นยางดิบ ให้มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่า ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยมีการ จัดทำ Gantt chart เพื่อกำหนดกระบวนการ PDCA ในแต่ละวิธีการกรีดยางทั้ง 5 วิธี และสูตรการทำแผ่นยางดิบทั้ง 5 สูตร โดยนำไปตรวจสอบคุณภาพที่สหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอบ่อทอง ผู้วิจัยเลือกวิธีกรีดยางที่ 2 และกระบวนการทำยางแผ่นดิบ เลือก สูตรที่ 1 สอดคล้องกับแนวคิด คิวลีย์ มาสจริส (2545) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA เกิดจากนักสถิติชาวอเมริกันท่านหนึ่งคือ Dr. William Edwards Deming (1930) วงจรการ

บริหารงานคุณภาพ ย่อมาจาก 4 คำ ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)และสอดคล้องกับ วีรวิชญ์ เลิศไทยตระกูล(2552) PDCA หรือที่เรียกว่า วงจรเดมิง (อังกฤษ: Deming Cycle) หรือวงจรชูฮาร์ต (Shewhart Cycle) คือวงจรการควบคุมคุณภาพ PDCA คือ วงจรที่พัฒนามาจากวงจรที่คิดค้นโดยวอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต(Walter Shewhart)PDCA) ประกอบไปด้วย PDCA เป็นอักษรนำของศัพท์ภาษาอังกฤษ 4 คำคือ P : Plan = วางแผน D : Do = ปฏิบัติตามแผน C : Check = ตรวจสอบ / ประเมินผลและนำผลประเมินมาวิเคราะห์ A : Action = ปรับปรุงแก้ไขดำเนินการให้เหมาะสมตามผลการประเมิน

ด้านวิธีกรีด ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยทำการศึกษาดังวิธีระบบการกรีด ทั้ง 5 วิธี เพื่อหาวิธีที่ให้ผลผลิตมากที่สุด คือ วิธีที่ 2 ซึ่งผลผลิตรวมที่มากที่สุด คือ ระบบ กรีด 2 วัน หยุด 1 วัน ได้ ผลผลิต น้ำยาง 280 ลิตร ต่อวัน เราจะได้ น้ำยางทำยางแผ่นยาง 93 แผ่น ต่อวัน และ 1,860 แผ่นต่อเดือน และ 14,880 แผ่นต่อปี ทำให้ผลผลิตรวมมากกว่าเมื่อเปรียบกับวิธีกรีดแบบเดิมและผลผลิตที่มากขึ้นจะส่งผลให้มียางได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเพิ่มมูลค่าได้ จำนวนวันกรีดที่เพิ่มขึ้น 5 วัน ได้ผลผลิตน้ำยางมากขึ้น 4 ลิตร ได้แผ่นยางเพิ่มขึ้น 1 แผ่น ต่อวัน 98แผ่นต่อสัปดาห์ 480 แผ่นต่อเดือน และ 3,840 แผ่นต่อปี แล้วเมื่อผลผลิตมากขึ้นก็จะนำไปสู่กระบวนการผลิตยางแผ่น ความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กลมรัตน์ คงเหล้า (2551) ที่ได้ทำการวิจัยพบว่า การปรับปรุงระบบกรีดเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำยางของยางพารา โดยใช้ พันธุ์ยางพารา BPM 24 จากการศึกษาพบว่า กรีดครั้งลำต้น สองวันเว้นวัน ร่วมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง 2.5% ให้ผลผลิตต่อครั้งกรีดสูงสุด 81.46 กรัมต่อต้นต่อครั้งกรีด และระบบกรีดหนึ่งในสามของลำต้นสามวันเว้นวัน ให้ผลผลิตต่อครั้งกรีดต่ำสุด 40.04 กรัมต่อต้นต่อการต่อครั้งกรีด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิชิต สพโชค และคณะ(2554) ได้ศึกษาเรื่อง การกรีดสลับหน้าต่าระดับในพันธุ์ยางสถาบันวิจัย 251จากการทดลอง พบว่า ผลผลิตของการกรีดครั้งต้นสองวันเว้นวันร่วมกับใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง2.5% 4 ครั้งต่อเดือน ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูง 51.32 กรัมต่อต้นต่อครั้งกรีด มากกว่า ร้อยละ 48 โดยได้รับผลผลิตเฉลี่ยในปีที่ 1,2 และ 3 คือ 35.65,63.25 และ69.29 กรัมต่อต้นต่อครั้งกรีด ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 27,62และ55 ตามลำดับ และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของทวี แจ่มจันทร์(2555) ได้ทำการศึกษารื่อง การกรีดยางสายกับพันธุ์ BPM 24 เพื่อแก้ไขปัญหาจำนวนวันกรีดน้อยจากความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้ จากผลการทดลองพบว่า กรีดครั้งลำต้นสามวันเว้นสี่วัน(S/2 d1 3d/4)กับการกรีดสายร่วมกับการใช้น้ำยาสารเคมีเร่งน้ำยางสูงสุด ร้อยละ 21.46 รองลงมา กรีดครั้งลำต้นหนึ่งวันเว้นสองวัน (S/2 d1 2d) ร้อยละ 20.61 และกรีดครั้งลำต้นวันเว้นวัน (S/2 d2) ร้อยละ 17.60 ตามลำดับ

ด้านกระบวนการผลิตยางแผ่น ผู้วิจัยทำการศึกษาสูตร ทั้งหมด 5 สูตร เพื่อหาสูตรที่ให้คุณภาพมากที่สุด แล้วนำไปสู่กระบวนการตรวจสอบคุณภาพ ที่ สหกรณ์สวนยาง บ่อทอง จากผลการตรวจสอบคุณภาพ ทั้ง 5 สูตรพบว่า สูตรที่ 1 สูตรที่ 3 และสูตรที่ 5 ได้คุณภาพเกรดยางเหลือง 1 เท่ากันทั้ง 3 สูตร ซึ่งจากเหลือง 5 มาเป็น เหลือง 1 ทำให้ได้มูลค่าเพิ่มจากเดิม 5 .01 บาทต่อกิโลกรัม แต่ผู้วิจัยเลือก สูตรที่

1 เพราะ ได้ใช้ผสมที่พอเหมาะซึ่งใช้น้ำยาง น้อยกว่า สูตรที่ 3 แต่ได้คุณภาพเกรด เท่ากัน ได้ผลผลิต จำนวนแผ่นที่เพิ่มขึ้น ทำให้ได้รายได้เพิ่ม ต่อ วัน 620บาท ต่อ สัปดาห์ 9,234 บาท ต่อเดือน33,977 บาท 323,331 บาทต่อปีต้นทุนต่อแผ่นกิโลกรัม 49.38 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งเมื่อเราได้เกรดแผ่นยางดิบเหลือง ราคา 55 บาทก็จะได้กำไร 5.62 บาทต่อกิโลกรัม สอดคล้องแนวคิดของนุชนารถ กังพิศดาร และคณะ (2556) แผ่นยางดิบ คือ ยางแผ่นที่เกษตรกรผลิตขึ้นที่ยังไม่ผ่านการรมควัน หรือกระบวนการอื่นใด การ ทำยางแผ่นดิบ คุณภาพของยางดิบขึ้นอยู่กับนั้น วิธีการผลิต การทำยางแผ่นชั้นดี นั้นทำยางให้สะอาด ริด แผ่นยางให้บาง และสีของแผ่นยางสม่ำเสมอ ใช้น้ำ และน้ำกรดฟอร์มิค

ด้านต้นทุน ในการผลิตยางแผ่น จำนวนพื้นที่ 40 ไร่ ต้นทุนต่อแผ่น 49.38 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่ง มีค่าใช้จ่าย ค่าแรงงาน 40 บาทต่อแผ่น ค่าวัสดุสิ้นเปลือง (น้ำกรด) 0.391 บาท ต่อแผ่น ค่าปุ๋ย 4.06 บาท ต่อแผ่น ค่าขนส่ง0.45 บาท ต่อแผ่น ค่าเสียโอกาสที่ดิน 3.22 บาท บาทต่อแผ่น ค่าเสื่อมโรงเรือน 1.26 บาท ต่อแผ่น และเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตต่อแผ่นและคุณภาพเกรด พบว่า คุณภาพเกรดเหลือง 1 ราคา 55 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุน 50.43 บาทต่อกิโลกรัม ได้กำไรส่วนต่าง 5.62 บาท ต่อกิโลกรัม และ เหลือง 5 ราคา 49.99 บาทต่อกิโลกรัม ได้กำไรส่วนต่าง 0.62 บาทต่อกิโลกรัม ได้กำไรส่วนต่าง 5 บาทต่อกิโลกรัม

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งนี้ และการข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้

1.เพื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางพารานำความรู้ไปปรับใช้ วิธีการระบบการกรีดยางให้น้ำยาง คุณภาพเพื่อได้ผลผลิตที่มากขึ้นและเมื่อผลผลิตมากก็ส่งผลไปสู่การพัฒนากระบวนการผลิตแผ่นยางดิบ ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น โดยพัฒนาจากเหลือง 5 ให้ เป็นเหลือง 1 ซึ่งจะทำให้เกิดมูลค่าที่เพิ่มขึ้นจากเดิมทำให้เกษตรกรชาวสวนยางมีรายได้เพิ่มขึ้น ในช่วงที่ราคายางตกต่ำให้มีรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยาง เพิ่มขึ้น

2.เพื่อการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรชาวสวนยางนั้นนอกจากการลดต้นทุนการผลิตของน้ำ ยางให้สูงขึ้นก็สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้พันธุ์ยางพาราที่ให้ผลผลิตสูงและดูแลรักษาสวนยางพารา อย่างถูกต้องด้วยตนเอง ตลอดจนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีในสัดส่วนที่เหมาะสมและกรีดยาง ให้ถูกต้อง สิ่งเหล่านี้มีส่วนทำให้เกษตรกรชาวสวนยางมีรายได้เพิ่มขึ้น

3.เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาแผ่นยางดิบให้ได้มาตรฐานที่ตรงกับความต้องการของตลาดและ เพื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางได้ยางแผ่นดิบที่มีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐาน และได้ราคาเพิ่มและมูลค่า ให้กับเกษตรกรชาวสวนยาง

4.การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ เร่งรัดให้มีการปลูก ยางพันธุ์ดี พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง พันธุ์ที่สถาบันวิจัยยางแนะนำ RRIT 251 ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง เจริญเติบโตในช่วงก่อนเปิดกรีดยางได้ดีมาก จำนวนวงท่อย่างมาก จึงได้น้ำยางมากและส่งให้ผลผลิตที่มาก

ขึ้นหรือไม่ขึ้นต้นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ทดแทนสวนยางเก่าที่ให้ผลผลิตไม่คุ้มค่า ส่งเสริมปลูกสร้างสวนยางเพิ่มในพื้นที่ที่เหมาะสม เก็บเกี่ยวผลผลิตจากสวนยางพาราอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของตลาด เกษตรกรนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้อย่างจริงจังและทั่วถึง เป็นการลดต้นทุนการผลิต สามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร รวมถึงส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสวนยางในแนวทางที่เกื้อกูลกับระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม

5.การสร้างความมั่นคงให้กับเกษตรกร โดยสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของเกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็ก เพื่อเป็นสถาบันเกษตรกรและมีการดำเนินการที่มีมาตรฐานต่อเนื่อง เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายสถาบันเกษตรกรเพื่อให้สามารถพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งสร้างอำนาจในการเจรจาต่อรองต่างๆ สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา สร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่เข้าสู่อาชีพการทำสวนยาง และที่เกี่ยวข้องกับอาชีพยางพาราเพิ่มขึ้น

6.แนะนำให้ทำสวนยางแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ไม่เพียงทำให้เกษตรกรชาวสวนยางอยู่รอดได้เท่านั้น แต่จะสร้างความมั่นคงในอาชีพสวนยางอย่างยั่งยืนอีกด้วย คำนึงถึง ความพอประมาณ,ความมีเหตุผล,การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองลดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ คุณธรรม ประกอบการวางแผน และการตัดสินใจ โดยเกษตรกรทำเสริมในสวนยางได้ เช่น มีที่ดินทำสวนยาง 10 ไร่ แต่ภายใน 10 ไร่ ก็มีสวนมะพร้าว 10 ไร่ มีสวนมังคุด 10 ไร่ มีแปลงพืชผัก 10 ไร่ และยังมีพื้นที่เลี้ยงปศุสัตว์อีก 10 ไร่ เป็นต้น สวนยางแบบผสมผสานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” จะลด ความเสี่ยงลง รายจ่ายน้อยลงดังนั้น การทำสวนยางของเกษตรกรจะต้องไม่ปลูกเชิงเดี่ยว คือ “ยาง” เพียงอย่างเดียว

7.แนะนำให้เกษตรกรชาวสวนยาง ยึดการดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยเกษตรกรต้องเข้าใจและประเมินตนเองที่ผ่านมายางพาราราคาสูงทำให้มีรายได้มากและค่าใช้จ่ายที่มากขึ้นตามไปด้วย แต่ปัจจุบันราคายางพาราคต่ำมาก ดังนั้น เกษตรกรควรสร้างภูมิคุ้มกัน โดยจัดทำบัญชี รายรับ และค่าใช้จ่าย ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น การสร้างภูมิคุ้มกันเป็นการวางแผนการดำรงชีวิต จะทำให้เกษตรกรชาวสวนยางสามารถอยู่ภายใต้ภาวะราคายางที่ไม่แน่นอน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรเพิ่มระยะเวลาในการทดลอง อย่างน้อย 3 – 6 เดือน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่คงที่และสร้างมูลค่าได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.ควรศึกษาพันธุ์ยางสายพันธุ์อื่น เพื่อศึกษาความแตกต่างของสายพันธุ์ว่ามีผลกับการทดลองเกี่ยวกับระบบกริดและกระบวนการทำยางแผ่นอย่างไร ซึ่งสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ได้จัดทำคำแนะนำพันธุ์ยาง คือ สถาบันวิจัยยาง 251,สถาบันวิจัยยาง 226,BPM 24และRRIM 600 กลุ่ม2 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง พันธุ์ยางชั้น 1 คือ PB 235,PB 255,PB 260และPRIC 110

3.ควรศึกษาการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ ในการใส่ในสวนยางว่ามีผลกระทบ หรือมีความแตกต่างกันอย่างไร

DRAFT

บรรณานุกรม

กรมรัตน์ คงเหล้า(2551).การปรับปรุงระบบกริดเพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำยางของยางพารา.สถานีวิจัยและ
ฝักภาคสนามเทพาคณะทรัพยากรธรรมชาติ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

วารสารยางพารา สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร.(2556)แนวโน้มสถานการณ์ราคายาง. โรงพิมพ์
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
ดวงมณี โกมารทัต(2555).การบัญชีต้นทุน พิมพ์ครั้งที่ 13 โรงพิมพ์สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ถวัลย์ มาศจรัส(2545).PDCA นวัตกรรมกรเขียนแผนการจัดการการเรียนรู้.กรุงเทพมหานคร :
เซ็นจูรี

ภาวนิศร์และกฤษณี(2557).ทำไมยางพาราจึงตกต่ำและการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน.

ทวีแจ่มจันทร์(2555).การกริดยงกับสายพันธุ์ BPM 24 เพื่อแก้ไขปัญหาจำนวนวันกริดน้อยจากความไม่
สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้.ศูนย์วิจัยพืชและสวนยางยะลา

ปรีดีปรม ทศนกุล(2552).การปรับปรุงเทคโนโลยีการแปรรูปยางดิบ โดยมีเกษตรกรมีส่วนร่วม.
สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

พิชิต สพโชค,และคณะ(2554).การกริดสลับหน้าต่าระดับในพันธุ์ยาง สถาบันวิจัย 251.ศูนย์วิจัย
ปาล์มน้ำมันกระบี่สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

พัชรินทร์ ศรีวารินทร์.(2553).การพัฒนาการผลิต แปรรูป และการตลาดของสถาบันเกษตรกร ชาวสวน
ยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

สุมน มาลาสิทธิ์(2552). การจัดการการผลิตและการดำเนินงาน. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา

ข้อมูลออนไลน์

ชัยนันท์ แสงสุวรรณ(2558).บริการเพิ่มมูลค่าผลผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์.วันที่8ค้นหาข้อมูล
กุมภาพันธ์ 2558,เข้าถึง

http://www.qa.kmutnb.ac.th/qa_news/2552/QANEWS198_25520815.pdf

ห่วงโซ่คุณค่า (Value chain). (ออนไลน์). 11 พฤษภาคม 2558,

<http://mbamini.blogspot.com/2010/09/value-chain.html>.,

การบริหารจัดการฐานข้อมูลลูกหนี้เพื่อแก้ปัญหา ตามลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบ

Knowledge Management to Solve the Problem of Informal Debt

พินิจารวาทโทวัชรศรี เณติมสุขสันต์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ให้ช่วยเหลือในเรื่องหนี้สินของศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม เสนอรูปแบบและแนวทางในการจัดการความรู้ในการแก้ปัญหาหนี้นอกระบบ ตามลักษณะรูปแบบการเป็นหนี้นอกระบบ โดยทำการค้นคว้าจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ลูกหนี้ จำนวน 11 คน เจ้าหนี้ จำนวน 2 คน นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับหนี้นอกระบบ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

ผลการวิจัยวิจัยส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นลูกหนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 กลุ่มยืมเงินเนื่องจากความจำเป็นเฉพาะหน้าบางอย่าง ได้แก่ ลงทุนทำสวน ทำไร่ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 36.36 กลุ่มที่ 2 กลุ่มยืมเงินเนื่องจากมีภาระหนักทางบ้าน ได้แก่ ใช้จ่ายภายในครอบครัว หนี้สินของคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 63.64 การจัดการความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับหนี้นอกระบบ ตามลักษณะรูปแบบการเป็นหนี้นอกระบบ ทั้ง 2 กลุ่ม ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม ควรพัฒนาปรับปรุงโครงการหรือจัดทำโครงการเพิ่มขึ้นมาใหม่ ในการให้ความรู้กับประชาชนตามลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบ ด้วยการสร้างเป็นหลักสูตรหรือจัดทำรูปแบบการฝึกอบรมมาตรฐาน มีเนื้อหาองค์ความรู้ ในเรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการทำสัญญาเงินกู้ การค้าประกัน การจดจำนอง กฎหมายอัตราดอกเบี้ย การประนอมหนี้ กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน ช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การวิเคราะห์หนี้สิน การวางแผนการใช้หนี้ การวางแผนการใช้จ่าย การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย การปรับปรุงนิสัยการใช้จ่าย ความพอเพียง การออม รวมถึงการลงทุนในการประกอบอาชีพ การตลาด สำหรับกลุ่มลูกหนี้ที่ยืมเงินไปใช้ในการประกอบอาชีพ ทำการรวบรวมองค์ความรู้และสรรหาผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เข้ามาเป็นวิทยากรหรือมาถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดต่อให้กับประชาชน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน หรือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อไป และจัดเก็บองค์ความรู้ไว้ในส่วนกลาง ในชุมชน ในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่มีความสนใจ

สามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้ หรือเข้าไปขอคำแนะนำ ขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานได้
ง่ายและได้รับความสะดวก

คำสำคัญ : การบริหารจัดการฐานข้อมูลลูกหนี้/ การแก้ปัญหาตามลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ/
หนี้ในระบบ

DPRU

Abstract

This independent study was designed to examine and analyze the problem of informal debt of the people and present the knowledge management for sampling subjects. The study data were collected from the document and in-depth interviews held with 15 sampling subjects in order to analyze, consist of 11 debtors, 2 creditors and 2 specialists

Results of the study are as follow. 11 debtors were divided into 2 groups, first group borrowed money to invest in farm employment such as rice farming, cropping, trading 36.36 percent. Second group borrowed money for household spending and paying debts to other loans sources 63.64 percent. The knowledge management for both groups, the legal and center for debtors and victims of injustice ministry of justice develop the project or set the new project for training the staff and the people in this topics, law about contract of borrow money, guarantee, mortgage, interest rate, composition, liberty and rights, low interest rate, finances, analysis of debt, plan for paying a debt, plan for using money, accounting, sufficiency, saving and investment & marketing. The knowledge was collect from many sources and finding experts. The attendees were the officers and people who concern for transfer the knowledge to the people, the community leader, the committees and local officers. In the center and every local offices were the knowledge assets for people and anyone who interested were convenient and easy to learning and consulting with the officers.

บทนำ

ปัญหาหนี้นอกระบบของสังคมไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน ภาพข่าวทางโทรทัศน์ที่แสดงให้เห็นความรุนแรงจากการทวงหนี้นอกระบบ การข่มขู่ การทำร้ายร่างกาย การฆ่าตัวตายเนื่องจากไม่สามารถชำระหนี้นอกระบบ จากผลการสำรวจสภาพหนี้ครัวเรือนของศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ระหว่างวันที่ 14-20 กรกฎาคม 2557 ทั่วประเทศ จำนวน 1,200 ตัวอย่าง พบว่าสถานการณ์หนี้ครัวเรือนมีปัญหาหนักที่สุดในรอบ 9 ปี โดยภาระหนี้ของครัวเรือนในปี 2557 คิดเป็นร้อยละ 74.8 เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ที่มีร้อยละ 64.6 และจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนอยู่ที่ 219,158.20 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2556 คิดเป็นร้อยละ 16.1 เป็นหนี้ในระบบคิดเป็นร้อยละ 40.0 หนี้นอกระบบคิดเป็นร้อยละ 37.2 มีทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ คิดเป็นร้อยละ 22.8 (หนังสือพิมพ์คมชัดลึก, 2557)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้จัดตั้ง ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม (รายงานประจำปีงบประมาณ 2555 ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม, 2556) เพื่อรับเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชนให้ช่วยเหลือในเรื่องหนี้สิน และมีการจัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานพิจารณาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือทั้งทางแพ่ง อาญา การอำนวยความสะดวกยุติธรรม มีการจัดทำคู่มือประชาชนเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้นอกระบบ พร้อมแผ่นพับ ในการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปและเป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชน มีการจัดโครงการประชุมเชิงคุณภาพเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายและส่งเสริมการเข้าถึงความเป็นธรรม และได้ร่วมกับคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิจัยตามโครงการศึกษาพัฒนานโยบายการยุติธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ ระหว่างเดือนกันยายน 2555 ถึงเดือนมิถุนายน 2556 จากผลการวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะทางในการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ และข้อเสนอยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหานี้นอกระบบ เช่น เร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอย่างจริงจัง การให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับหนี้นอกระบบ การจัดให้มีการเก็บข้อมูลลูกหนี้อย่างเป็นระบบ การจัดให้มีแหล่งเงินทุนสำหรับการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน จัดให้มีหน่วยงานในพื้นที่ต่างๆ เพื่อรับข้อร้องเรียนหรือร้องทุกข์จากประชาชน การเน้นการควบคุมให้การปฏิบัติตามกฎหมายในการบังคับคดีให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง และ รัฐควรจัดให้มีการจัดระบบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนให้มีความเหมาะสม ในการแก้ไขปัญหาระยะยาว แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับหนี้นอกระบบ จัดให้มีหน่วยงานทำหน้าที่เฉพาะ การจัดให้มีแหล่งเงินทุนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือมีแหล่งเงินทุนที่พอเพียงในการตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกัน การมีมาตรการปรับพฤติกรรมลูกหนี้ การให้ความรู้แก่ประชาชนซึ่งความรู้ในการแก้ไขปัญหาระยะยาวจะเป็นความรู้ที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลตนเองและร่วมกัน

ดูแลชุมชนที่ตนเองอยู่อาศัยได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหนี้ในระบบ เพื่อต่อยอดการวิจัยตามโครงการดังกล่าว โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากประชาชนให้ช่วยเหลือในเรื่องหนี้สิน และเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการกำหนดเนื้อหาและรูปแบบการจัดการความรู้ในการแก้ปัญหาหนี้ในระบบตามลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ ซึ่งศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงยุติธรรมในการแก้ปัญหาหนี้ในระบบให้มีประสิทธิภาพต่อไป

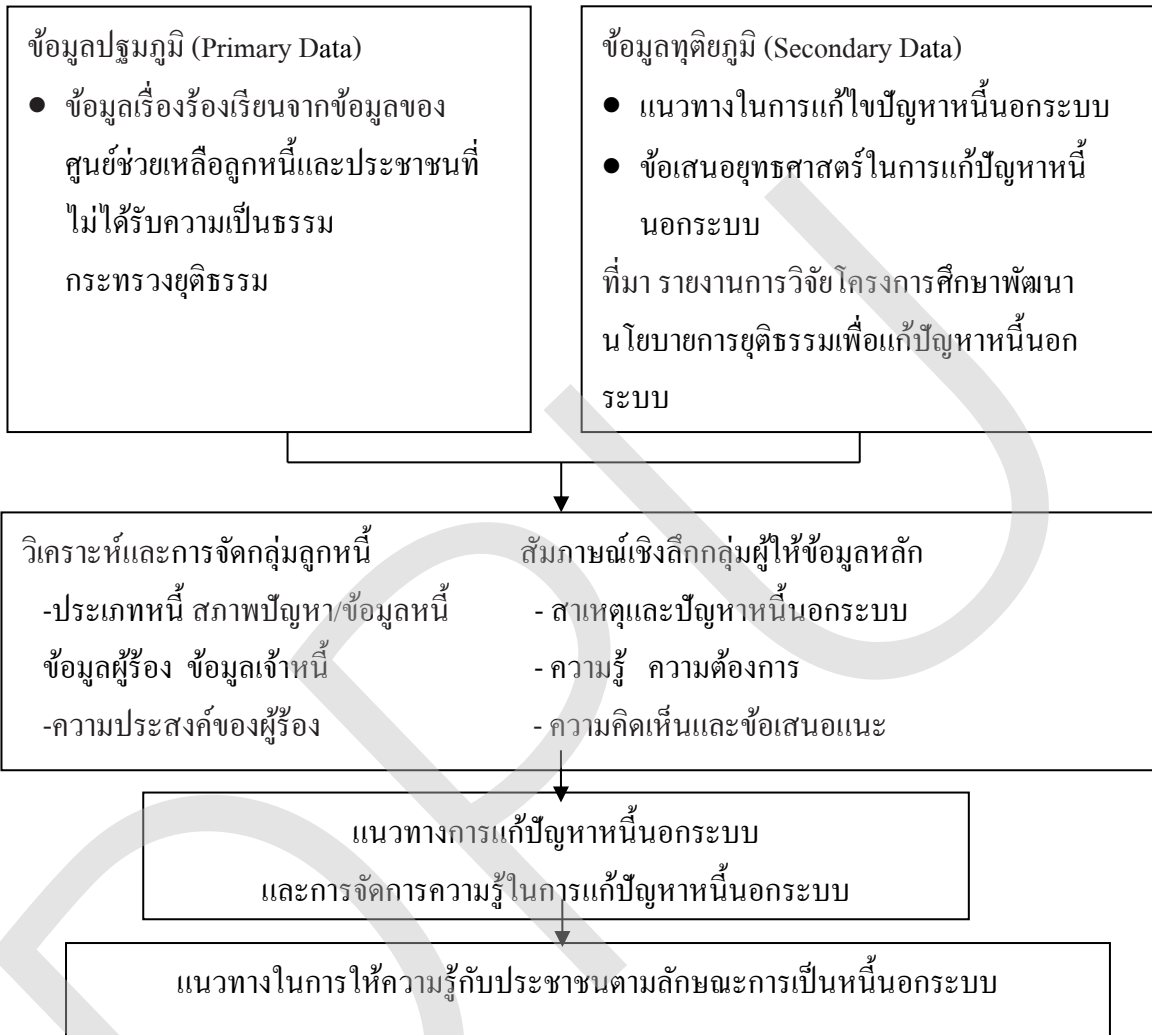
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากประชาชนให้ช่วยเหลือในเรื่องหนี้สินของศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม
2. เพื่อเสนอรูปแบบและแนวทางในการให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับหนี้ในระบบตามลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากประชาชนให้ช่วยเหลือในเรื่องหนี้สิน ในปี พ.ศ.2556-2557 จำนวน 49 ราย ของศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม
2. ขอบเขตด้านประชากร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากเรื่องร้องเรียนให้ช่วยเหลือเรื่องหนี้สิน ของศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม ทำการจัดกลุ่มลูกหนี้และสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยนี้ ใช้เวลาทำการวิจัยตั้งแต่ เดือน พฤศจิกายน 2557 ถึง เดือน มีนาคม 2558

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามงานวิจัย

แนวทางในการให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับหนี้นอกระบบตามลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบ ควรเป็นอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- ทำให้ได้ฐานข้อมูลลูกหนี้โดยคัดแยกออกเป็นกลุ่มตามลักษณะของลูกหนี้แต่ละแบบ และนำฐานข้อมูลลูกหนี้ที่มีอยู่มาใช้ในการกำหนดนโยบายและวิธีการแก้ไขปัญหาตามลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบได้ตรงจุด ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบของกระทรวงยุติธรรม
- ข้อเสนอแนวทางในการให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับหนี้นอกระบบตาม

ลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ จะทำให้ประชาชนได้รับความรู้ที่สามารถช่วยให้ประชาชนเกิดความเข้มแข็งสามารถดูแลช่วยเหลือตัวเองได้และไม่เข้าสู่วงจรการเป็นหนี้ในระบบ

ทฤษฎีและแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับหนี้

วนิดา โขศลอด (2554) แบ่งหนี้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. หนี้ในระบบ จะมีกฎหมายควบคุม เจ้าหนี้ ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกัน ฯลฯ และได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างยุติธรรม ไม่มีการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน
2. หนี้ในระบบ เจ้าหนี้ในระบบจะกำหนดกฎเกณฑ์ กติกา เงื่อนไขต่าง ๆ ตามความพอใจ การเอาเปรียบจากเจ้าหนี้ในระบบ ดอกเบี้ยที่คิดจากลูกหนี้จะแพงกว่าอัตราดอกเบี้ยของหนี้ในระบบ

แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มลูกหนี้ในระบบ

ลูกหนี้ในระบบในปัจจุบัน อาจแบ่งออกได้เป็นอย่างน้อย 3 กลุ่ม ได้แก่ ลูกหนี้กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่มีรายได้พอเลี้ยงตัวและครอบครัวและมีวินัยทางการเงินที่ดีระดับหนึ่ง แต่ได้ก่อหนี้ขึ้นมาเนื่องจากความจำเป็นเฉพาะหน้าบางอย่าง ลูกหนี้กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่มีรายได้ในระดับพอเลี้ยงตัว แต่ไม่มีวินัยทางการเงิน มีพฤติกรรมการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย อาจไม่มีความรู้ทางการเงินอย่างเพียงพอสำหรับกลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และมีภาระหนักทางบ้าน (ภาวิน ศิริประภาณุกุล, 2553)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูล

ข้อมูล คือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยการสังเกต การจดบันทึก การสัมภาษณ์และการออกแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นั้นเป็นข้อมูลดิบ ไม่สามารถที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ ใช้ในเชิงการจัดการได้ ไม่มีการจัดระเบียบ อาจมีการซ้ำซ้อนของข้อมูลหรือข้อมูลอาจจะขัดแย้งกันก็ได้ ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนในการจัดการบริหารฐานข้อมูลที่ดี จึงจะได้ประโยชน์จากข้อมูลที่เรียบเรียงจัดเก็บไว้

ฐานข้อมูล หมายถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลและสามารถที่จะนำข้อมูลออกมาใช้โดยไม่มีการซ้ำซ้อนของข้อมูลหรือความขัดแย้งของข้อมูล โดยทั่วไปข้อมูลมักจะประกอบด้วยข้อมูลย่อยหลายๆส่วน ถ้าเอาหลายๆส่วนมารวมกันจะเกิดเป็นรายการ (Record) เอาหลายๆรายการมารวมกันจะเกิดเป็นแฟ้มข้อมูล (File) เอาหลายแฟ้มข้อมูลมารวมกันจะเกิดเป็นฐานข้อมูล (Database)

ประเด็นหลักในการบริหารจัดการข้อมูล ประกอบด้วย 1. ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย รวดเร็วและถูกต้อง 2. ต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล (Security) เพื่อป้องกันการจ

กรรมข้อมูล 3. สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ไปตามสถานการณ์ จึงทำให้ต้องมีการจัดระเบียบข้อมูลแก้ไขข้อมูล พร้อมทั้งจัดหาข้อมูลมาเพิ่มเติม 4. ต้องมีการจัดแบ่งเป็นส่วน เพื่อง่ายแก่การปรับปรุงข้อมูล

(<http://irrigation.rid.go.th/rid15/ppn/Knowledge/Database/>

[database1.htm](#))

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้เกิดพัฒนาการของความรู้ มี 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) 2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) 3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) 4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) 5. การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) 6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) และ 7. การเรียนรู้ (Learning) (<http://www.thaiail.com/km/indexo.html>)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการฐานข้อมูลลูกหนี้เพื่อแก้ปัญหาตามลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบ เป็นการวิจัยเชิงผสม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยเริ่มจากการศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัยและข้อมูลลูกหนี้นอกระบบเรื่องร้องเรียนจากประชาชนให้ช่วยเหลือในเรื่องหนี้สินของศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม แล้วสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 15 คน ได้แก่ ลูกหนี้ จำนวน 11 คน เจ้าหนี้ จำนวน 2 คน และ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับหนี้นอกระบบ จำนวน 2 คน หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ เสนอแนวทางในการให้ความรู้กับประชาชนตามลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเรื่องร้องเรียนของประชาชนที่ร้องเรียนให้ช่วยเหลือในเรื่องหนี้นอกระบบกับศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2557 จำนวนทั้งสิ้น 49 ราย สามารถจัดกลุ่มลูกหนี้นอกระบบ ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มยืมเงินเนื่องจากความจำเป็นเฉพาะหน้าบางอย่าง เช่น ต้องจ่ายค่าเล่าเรียน ลงทุนในการค้าขาย ทำสวน จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.78 และกลุ่มที่ 2 คือกลุ่มยืมเงินเนื่องจากมีภาระหนักทางบ้าน เช่น ใช้จ่ายภายในครอบครัว ผ่อนบ้าน ผ่อนรถ รับผิดชอบดูแลพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ซึ่งสร้างภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมาก จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.22

2. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นลูกหนี้ ทั้งหมดจำนวน 11 คน เป็นลูกหนี้ กลุ่มที่ 1 จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.36 และกลุ่มที่ 2 จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.64 ประกอบด้วย เพศชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18 เพศหญิง 9 คน คิดเป็นร้อยละ 82 มีอายุ 55 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28 ระดับการศึกษา ป.4 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46 ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46 มีอาชีพค้าขายและทำนา ทำสวน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นเจ้าหนี้ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย เพศหญิง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย อาชีพรับราชการ ตำแหน่งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ(ด้านปัญหาหนี้สินภาคประชาชน) ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม และอาสาสมัครศูนย์ประสานงานลูกหนี้แห่งชาติ องค์การสาธารณประโยชน์

2.2 ปัญหาหรือความเดือดร้อนที่ทำให้ต้องไปกู้เงินนอกระบบ ผลการวิจัยพบว่า มีความจำเป็นต้องกู้เงินนอกระบบมาใช้จ่ายภายในบ้าน ในการใช้ดำรงชีวิตประจำวัน ใช้เป็นค่าเล่าเรียน ร้อยละ 53.85 ลงทุนทำสวน ลงทุนค้าขาย ร้อยละ 30.77 ใช้เดินทางไปทำงานต่างประเทศ ร้อยละ 15.38 ใช้หนี้ให้กองทุน กู้เงินให้เพื่อน ค้ำประกันให้ญาติ และนำไป เล่นการพนัน เท่ากัน คือร้อยละ 7.69 ซึ่งลูกหนี้บางคนนำมาใช้จ่ายมากกว่า 1 อย่าง รูปแบบหรือลักษณะของการกู้เงินนอกระบบ ไม่มีสัญญาเงินกู้ มีคนค้ำประกันบ้างไม่มีบ้าง ร้อยละ 53.33 มีสัญญาเงินกู้ โดยมีคนค้ำประกันหรือเอาโฉนดที่ดินมาค้ำประกัน บางรายไม่ต้องมีอะไรค้ำประกัน ร้อยละ 46.67 และ เจ้าหนี้จะให้เซ็นชื่อในกระดาษเปล่า ร้อยละ 18.18 ปัญหาหรือผลกระทบที่ได้รับมาจากมีการศึกษาน้อยรู้ไม่เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความรู้ในการทำมาหากิน ร้อยละ 63.64 และ ไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย ไม่รู้ว่าดอกเบี้ยตามกฎหมายเท่าไร ร้อยละ 30.77 ต้องการความช่วยเหลือเรื่องการจัดการความรู้ในการแก้ปัญหาหนี้นอกระบบควรให้ข้อมูลถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 38.46 ต้องการความรู้ในเรื่องกฎหมาย การทำสัญญาเงินกู้ กฎหมายเรื่องอัตราดอกเบี้ย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ร้อยละ 30.77 และต้องการความรู้ในเรื่องการประนอมหนี้ ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การเงิน การลงทุน แนะนำอาชีพเสริม และความรู้เรื่อง การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การใช้หนี้ การทำบัญชีรายรับรายจ่าย ร้อยละ 15.39

ผู้วิจัยเสนอรูปแบบและแนวทางในการให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับหนี้นอกระบบตามลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบ ดังนี้

ลูกหนี้กลุ่มที่ 1 กลุ่มยืมเงินเนื่องจากความจำเป็นเฉพาะหน้าบางอย่าง	ลูกหนี้กลุ่มที่ 2 กลุ่มยืมเงินเนื่องจากมีภาระหนักทางบ้าน
<ol style="list-style-type: none"> 1. กฎหมายเกี่ยวกับการทำสัญญาเงินกู้ 2. การค้ำประกัน การจดจำนอง 3. กฎหมายอัตราดอกเบี้ย การประนอมหนี้ 4. กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน 5. ช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ 6. ความรู้เรื่องการวิเคราะห์หนี้สิน หนี้สินที่ดี และหนี้สินที่ไม่ดีสำหรับการใช้ในการวางแผนการใช้หนี้ 7. การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย การวางแผนการใช้เงิน 8. การปรับปรุงนิสัยการใช้เงิน เรื่องความพอเพียง และการออม 9. การลงทุนในการประกอบอาชีพ การตลาด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กฎหมายเกี่ยวกับการทำสัญญาเงินกู้ 2. การค้ำประกัน การจดจำนอง 3. กฎหมายอัตราดอกเบี้ย การประนอมหนี้ 4. กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน 5. ช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ 6. ความรู้เรื่องการวิเคราะห์หนี้สิน หนี้สินที่ดี และหนี้สินที่ไม่ดีสำหรับการใช้ในการวางแผนการใช้หนี้ 7. การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย การวางแผนการใช้เงิน 8. การปรับปรุงนิสัยการใช้เงิน เรื่องความพอเพียง และการออม

กระทรวงยุติธรรมจึงควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่รับข้อร้องเรียนหรือร้องทุกข์จากประชาชน ซึ่งได้แก่ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม เร่งรัดดำเนินการในการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบอย่างจริงจัง ในการให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับหนี้ในระบบตามลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ และเป็นความรู้ในการแก้ไขปัญหาในระยะยาวจะเป็นความรู้ที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลตนเองและร่วมกันดูแลชุมชนที่ตนเองอยู่อาศัยได้ ด้วยการปรับปรุงโครงการหรือจัดทำโครงการเพิ่มขึ้นใหม่ซึ่งเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชน โดยเฉพาะ ด้วยการสร้างเป็นหลักสูตรหรือจัดทำรูปแบบการฝึกอบรมมาตรฐาน ที่บรรจุเนื้อหาองค์ความรู้ตามตารางข้างต้น โดยรวบรวมองค์ความรู้และสรรหาผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในองค์ความรู้ต่างๆเหล่านี้ เข้ามาเป็นวิทยากรหรือมาถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ของศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม และผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดต่อให้กับประชาชน รวมทั้งจัดเก็บองค์ความรู้ไว้ในศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม รวมทั้งมีการนำองค์ความรู้ต่างๆเหล่านี้ไปถ่ายทอดให้กับผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน หรือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อให้กับประชาชนในพื้นที่ ในชุมชน ในท้องถิ่นของตน และจัดเก็บองค์ความรู้ไว้ในชุมชน ในสำนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ที่ประชาชนหรือผู้ที่มีความสนใจ

สามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้ หรือเข้าไปขอคำแนะนำ ขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานได้
อย่างสะดวก

การอภิปรายผล

1. ปัญหาหรือความเดือดร้อนที่ทำให้ต้องไปกู้เงินนอกระบบ พบว่า มีความจำเป็นต้องกู้เงิน
นอกระบบเพื่อมาใช้จ่ายภายในบ้าน ในการใช้ดำรงชีวิตประจำวัน ใช้เป็นค่าเล่าเรียน มากที่สุด
รองลงมาคือนำไปใช้ลงทุนทำสวน ลงทุนค้าขาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จูติพร ทรัพย์สถิต พัทธ
พงศ์ โภชิตะนัง สันติ สายเพชร สิทธิศักดิ์ คำฟู เอกพงษ์ พัฒชนะ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การก่อหนี้
นอกระบบของประชาชนในเขตมีนบุรี กรุงเทพฯ พบว่า ระดับความจำเป็นของปัจจัยที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจในการกู้เงินนอกระบบ ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์ของแหล่งเงินกู้จากญาติ/เพื่อน แนะนำ และ
นำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ค่าเล่าเรียนบุตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิศา โชค
ปลอด (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเป็นหนี้นอกระบบของพนักงาน : กรณีศึกษานิคมสวน
อุตสาหกรรมเครื่องสหพัฒนศิริราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าหนี้นอกระบบของพนักงานในโรงงาน
อุตสาหกรรมนั้นมาจากปัจจัยด้านพฤติกรรมในการไม่มีวินัยใช้เงิน การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยและใช้จ่าย
ไปกับการเที่ยว คีลมิน รวมถึงการเสี่ยงโชคเล่นรางวัลต่างๆ อีกทั้งปัจจัยด้านพฤติกรรมจากเหตุสุดวิสัย
ความจำเป็นที่ไม่ได้คาดการณ์ล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นภาระค่าใช้จ่ายทางครอบครัว ค่ารักษาพยาบาล หรือ
ความจำเป็นต่างๆของครอบครัว และปัจจัยด้านพฤติกรรมจากการประกอบอาชีพ

2. จากผลการวิจัยพบว่ายังมีประชาชนบางส่วนไม่ทราบข้อมูลแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำว่าจะ
สามารถเข้าถึงได้ที่ไหนบ้าง อย่างไร หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหานี้สินของ
ประชาชน จึงควรให้คำแนะนำ บอกกล่าว หรือทำการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้ทราบถึงข้อมูล
แหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำว่าจะสามารถไปติดต่อได้ที่ใดบ้างในแต่ละจังหวัด และต้องเตรียมเอกสารอะไร
ไปบ้าง มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร ใช้เวลาประมาณเท่าไร รวมทั้งควรให้ข้อมูลในกรณีที่
ประชาชนมีปัญหาหรือติดขัดในข้อกฎหมาย ในการถูกฟ้องคดี และปัญหาความเดือนร้อนในเรื่องหนี้
นอกระบบว่าจะสามารถไปขอความช่วยเหลือ ขอคำแนะนำปรึกษาได้ที่ใดบ้าง อย่างไร นอกจากนี้
ขอให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหานี้สินของประชาชน กระตุ้นหรือสะท้อนไปถึง
รัฐบาลให้แหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำนั้น มีการดำเนินการที่สะดวก รวดเร็วขึ้น มีข้อกำหนดที่น้อยลง และ
ทำให้ประชาชนที่จะไปขอกู้ได้รับเงินกู้ที่รวดเร็วทันกับความต้องการ อย่างไรก็ตามการให้ประชาชน
เข้าถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ก็ไม่น่าจะแก้ไขปัญหานี้นอกระบบได้ การให้ความรู้เรื่องการวิเคราะห์
หนี้สิน การวางแผนการใช้หนี้ ไม่เพิ่มหนี้ การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย การวางแผนการใช้เงิน การ
ปรับปรุงนิสัยการใช้เงิน ความพอเพียง และการออม แก่ประชาชนให้ตระหนักได้ด้วยตนเองน่าจะ
ช่วยแก้ไขปัญหานี้นอกระบบได้ดีกว่า

3. ความช่วยเหลือและแนวความคิดเรื่องการเงินทำให้ความรู้กับประชาชนตามลักษณะการเป็นหนี้ นอกระบบ ในเรื่องการให้ข้อมูลถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ต้องการความรู้ในเรื่องกฎหมาย การทำ สัญญาเงินกู้ กฎหมายเรื่องอัตราดอกเบี้ย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน ความรู้ในเรื่องการประนอมหนี้ ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การเงิน การลงทุน แนะนำอาชีพเสริม การวางแผนการใช้เงิน การใช้หนี้ การทำบัญชีรายรับรายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อรรถพล อรรถวรเดช (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการใช้มาตรการทาง กฎหมาย ในการกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ ได้สรุปว่า โครงการอาสาสมัครที่ปรึกษา ทางการเงินครัวเรือนเป็น โครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการบริหาร จัดการการเงินภายใน ครัวเรือน เช่น การจัดทำบัญชีครัวเรือน การดำเนินชีวิตภายใต้เศรษฐกิจพอเพียง เมื่อประชาชนมีความสามารถการบริหารจัดการการเงินที่ดี ก็จะเป็นการลดการก่อหนี้จากเจ้าหนี้ นอกระบบได้ทางหนึ่ง โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นการแก้ไขหนี้สินนอกระบบทางอ้อม โดยการสร้างหรือพัฒนาชุมชนในเรื่องที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม พัฒนาอาชีพ และที่ทำกิน เป็นการสร้าง รายได้เพิ่มขึ้นหรือรายได้ให้ยั่งยืนเพื่อลดการเป็นหนี้ การกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านนั้นจะมี วัตถุประสงค์เฉพาะ โดยมีการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อกู้เงินและมีการจัดทำเป็นโครงการ โดย วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินจะกู้เพื่อการสร้างอาชีพ หรือการพัฒนาที่ทำกิน หรือพัฒนาที่อยู่อาศัย การ จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเป็นการสร้างโอกาสให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนได้มากขึ้น และเป็น โครงการที่สามารถลดการพึ่งพิงเงินกู้นอกระบบได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิติศักดิ์ ปัน ประดิษฐ์ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการหนี้สินนอกระบบโดยกระบวนการเจรจา พบว่าการจัดการ หนี้สินนอกระบบโดยกระบวนการเจรจาดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จ และไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหา ความยากจนให้หมดสิ้นไปจากประเทศไทยและมีข้อเสนอแนะว่า ควรเน้นส่งเสริมการศึกษาด้านอาชีพ เพื่อให้ประชาชนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ต่อไป ตลอดจนการนำแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้อย่างจริงจัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ลือชา (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาหนี้สิน เิงซ้อนกับศักยภาพและข้อจำกัดของการแก้ปัญหาโดยชุมชน : การเป็นหนี้สินนอกระบบของพนักงาน : กรณีศึกษาหมู่บ้านวังหมื่น ตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาหนี้สินเป็นผลมาจาก การขาดอำนาจต่อรองในการจำหน่ายผลผลิต ขาดทุน สාරองเพื่อการผลิตและบริโภคในครัวเรือน ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ราคาปัจจัยการผลิตและราคาสินค้าอุปโภคบริโภคสูงขึ้นทั้งหมดเป็นเรื่องเชิง โครงสร้าง หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมโดยการให้ความรู้ ด้านการผลิต การตลาด และการใช้จ่ายเพื่อ อุปโภค บริโภคอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเป็นหนี้สินนอกระบบ สำหรับให้หน่วยงาน ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนนำไปพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าต้องให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการทำสัญญา เงินกู้ การค้ำประกัน การจดจำนอง กฎหมายอัตราดอกเบี้ย การประนอมหนี้ กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพของประชาชน ช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การวิเคราะห์หนี้สิน การวางแผนการ ใช้หนี้ การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย การปรับปรุงนิสัยการใช้จ่ายเงิน ความ พอเพียง การออม รวมถึงการลงทุนในการประกอบอาชีพ การตลาด และผล การวิจัยของศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม ร่วมกับ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการศึกษาพัฒนานโยบายการยุติธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ นอกระบบ ระหว่างเดือนกันยายน 2555 ถึงเดือนมิถุนายน 2556 ได้ให้ข้อเสนอแนะทางในการแก้ไข ปัญหาหนี้นอกระบบ และข้อเสนอยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาหนี้นอกระบบ โดยการเร่งรัดให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบอย่างจริงจัง การให้ความรู้กับ ประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับหนี้นอกระบบ ซึ่งเป็นความรู้ในการแก้ไขปัญหาในระยะยาวที่มุ่งสร้างความ เข้มแข็งให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลตนเองและร่วมกันดูแลชุมชนที่ตนเองอยู่อาศัยได้ ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม จึงควรเป็นหน่วยงาน หลักในการสร้างหลักสูตรหรือจัดทำรูปแบบการฝึกอบรมมาตรฐาน ที่บรรจุเนื้อหาองค์ความรู้ ตามที่ กล่าวมาข้างต้น และดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้และสรรหาผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในองค์ ความรู้ต่างๆเหล่านั้น เข้ามาช่วยเป็นวิทยากรหรือเข้ามาถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ของศูนย์ ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม และผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ในระดับพื้นฐาน และต่อยอดจนเป็นผู้มีความรู้ ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดต่อได้อย่างถูกต้อง ในการนำองค์ ความรู้ต่างๆเหล่านี้ไปถ่ายทอด อาจแบ่งเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้นำ ชุมชน คณะกรรมการชุมชน หรือเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครในพื้นที่ เพื่อนำ องค์ความรู้ไปเผยแพร่ต่อให้กับประชาชนในพื้นที่ ในชุมชน ในท้องถิ่นของตน และกลุ่มเป้าหมายที่ เป็นประชาชนที่เป็นหนี้นอกระบบโดยตรง รวมทั้งมีการจัดเก็บองค์ความรู้ไว้ในศูนย์ช่วยเหลือ ลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม และหน่วยงานอื่นๆ กระจายให้ครอบคลุมในพื้นที่ กรุงเทพมหานครหรือส่วนกลาง และจัดเก็บองค์ความรู้ในต่างจังหวัดตามชุมชน ในสำนักงานองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประชาชนหรือผู้ที่มีความสนใจ สามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้ หรือเข้าไปขอ ข้อมูล ขอคำแนะนำ ขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานได้อย่างสะดวก ในการดำเนินการ ของศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม ในเรื่องการสร้าง หลักสูตรหรือจัดทำรูปแบบการฝึกอบรมมาตรฐานเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนนั้น สามารถดำเนินการ ในลักษณะของการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหนี้นอกระบบ ไม่ว่าจะ เป็นองค์กรของรัฐ มูลนิธิ องค์กรสาธารณะประโยชน์ โดยร่วมกันดำเนินการสร้างองค์ความรู้ให้กับ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร ภายในองค์กร เพื่อนำไปถ่ายทอดต่อให้กับประชาชน ซึ่งอาจจะมีการ

จัดทำโครงการผลิตวิทยากรหรือผู้ที่สามารถให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องความรู้ต่างๆเหล่านั้นเพื่อไปถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชน และช่วยเหลือในการสร้างคลังความรู้ในพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ หรือนำผู้ที่มีองค์ความรู้และมีความเชี่ยวชาญจากองค์กรต่างๆลงพื้นที่ไปช่วยในการให้ความรู้แก่ประชาชน

2. จากผลการวิจัยพบว่า การแก้ปัญหาหนี้นอกระบบนอกจากให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องต่างๆที่กล่าวมาแล้ว รัฐบาลควรดำเนินการในการแก้ปัญหาคิดแบดกลิสต์ให้เป็นรูปธรรม เพราะประชาชนที่ไปกู้หนี้นอกระบบไม่สามารถไปกู้เงินในระบบได้ ซึ่งหากประชาชนยังมีปัญหาคิดแบดกลิสต์อยู่ ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้นอกระบบได้อย่างจริงจัง หรือรัฐบาลควรเร่งรัดใช้นโยบายด้านอื่นๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของลูกหนี้นอกระบบในระดับหนึ่งก่อน จัดให้มีการจัดระบบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนให้มีความเหมาะสมหรือมีแหล่งเงินทุนที่พอเพียงในการตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกัน แล้วต่อเนื่องด้วยนโยบายในการสร้างรายได้ มาตรการปรับพฤติกรรมลูกหนี้ ในลดการเป็นหนี้ และในที่สุดประชาชนไม่คิดจะไปสร้างหนี้สินอีก ไม่ว่าจะเป็หนี้สินนอกระบบหรือในระบบ

3. จากผลการวิจัยพบว่า ให้รัฐบาลหรือหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายดำเนินการปราบปรามผู้มีอิทธิพลอย่างจริงจัง ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต้องดำเนินการปราบปรามผู้มีอิทธิพลให้เกิดผลในทางปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง รวมทั้งนำกฎหมายในเรื่องการฟอกเงิน การกระทำความผิดเรื่องฉ้อฉล การหลีกเลียงภาษี ซ่องโจรในกรณีเจ้าหนี้ออกไปปล่อยกู้ให้ลูกหนี้ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ถือว่าเจ้าหนี้เป็นผู้มีอิทธิพล มาบังคับใช้ในการปราบปรามเจ้าหนี้นอกระบบที่กระทำผิดกฎหมาย ตลอดจนป้องกันปราบปรามอบายมุขและสิ่งผิดกฎหมาย เช่น การพนัน ยาเสพติด ที่เป็นต้นเหตุหนึ่งในการทำให้ประชาชนไปก่อหนี้นอกระบบ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากประชาชนให้ช่วยเหลือในเรื่องหนี้สิน และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกลูกหนี้ เลือกใช้เฉพาะข้อมูลของศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม จึงควรใช้ข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากประชาชนให้ช่วยเหลือในเรื่องหนี้สิน จากหน่วยงานต่างๆมาใช้ในการวิเคราะห์ด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากขึ้นและมีความใกล้เคียงหรือตรงกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น

2. ควรทำการศึกษาวิจัยต่อยอดจากผลการวิจัยการบริหารจัดการฐานข้อมูลลูกหนี้เพื่อแก้ปัญหาตามลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบ ที่ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการให้ความรู้กับประชาชน

ตามลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ สามารถนำไปใช้ช่วยแก้ไขหนี้ในระบบได้มากน้อยเพียงใด ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไร

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆนอกเหนือจากการให้ความรู้กับประชาชน ที่จะช่วยแก้ปัญหาหนี้ในระบบ เช่น ปัญหาต้นทุนและราคาผลผลิตการเกษตร ตลาดผลผลิตการเกษตร เศรษฐกิจ และสังคม การสนับสนุนและส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน การเพิ่มมูลค่า เป็นต้น

4. จากการวิจัยพบว่าแหล่งเงินทุนในระบบจะอยู่ในพื้นที่เดียวกันกับผู้กู้พักอาศัย บางรายเป็นคนรู้จักกันอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน จึงควรมีการศึกษาวิจัยในการนำยุทธวิธีทางเลือก ยุทธวิธีชุมชน มาใช้ในการตกลงเจรจาเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบภายในชุมชน

บรรณานุกรม

- กิตติศักดิ์ ปั้นประดิษฐ์. (2550). การจัดการหนี้ในระบบโดยกระบวนการเจรจา. ภาคนิพนธ์
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการสาธารณะสำหรับผู้บริหาร,
คณะรัฐศาสตรมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐิติพร ทรัพย์สถิต, พัทธพงศ์ โพธิตะนัง, สันติ สายเพชร, สิทธิศักดิ์ คำฟู และเอกพงษ์ พัฒชนะ.
(2553). การศึกษาการก่อหนี้ในระบบของประชาชนในเขตมีนบุรี กรุงเทพฯ
โปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยจันเกษม
- นฤมล ลือชา. (2553). การศึกษาปัญหาหนี้สินเชิงซ้อนกับศักยภาพและข้อจำกัดของการแก้ปัญหา
โดยชุมชน : การเป็นหนี้ในระบบของพนักงาน : กรณีศึกษาหมู่บ้านวังหมื่น
ตำบลสันโปลิ่ง อำเภอแมริ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
ใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วนิศา โชคปลอด. (2554). การศึกษาการเป็นหนี้ในระบบของพนักงาน: กรณีศึกษา
นิคมอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ศรีราชา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กระทรวงยุติธรรม ร่วมกับ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2556). โครงการศึกษาพัฒนานโยบายการ
ยุติธรรมเพื่อแก้ปัญหาหนี้ในระบบ. นครปฐม: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม, (2556). รายงานประจำปี
ประจำปีงบประมาณ 2555. นครปฐม: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- อรรถพล อรรถวรเดช (2554). การศึกษาแนวทางการใช้มาตรการทางกฎหมายในการกำกับ
ดูแลและแก้ไขปัญหาเจ้าหนี้ในระบบ. สำนักกฎหมาย, สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- Clarke, J. B., & Wheeler, S. J. (1992). A view of phenomenon of caring in nursing practice.
Journal of Advanced Nursing, 12(17), 1283-1290.
- Colaizzi, P.F. (1978). Psychological research as the phenomenologist views it. In R.S.Valle & M.
King (Eds.), *Existential phenomenological alternatives for psychology* (pp. 48-71).
New York: Plenum
- Golafshan, N. (2003). Understanding reliability and validity in qualitative research.
The Quality Report, 8(4), 597-606.. Retrieved [Insert date], from

<http://www.nova.edu/ssss/QR/QR8-4/golafshani.pdf>

ข้อมูลออนไลน์

การจัดการความรู้.(2557). วันที่ค้นข้อมูล 9 พฤษภาคม 2558, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaiall.com/km/indexo.html>

เทคโนโลยีฐานข้อมูลและการจัดการฐานข้อมูล. (2555). วันที่ค้นข้อมูล 30 มกราคม 2558, เข้าถึง

ได้จาก <http://irrigation.rid.go.th/rid15/ppn/Knowledge/Database/database1.htm>

สำรวจสภาพพื้นที่รวบเรื่อน.(2557). หนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ค้นข้อมูล 20 พฤศจิกายน 2557,

เข้าถึงได้จาก <http://www.thaichamber.org/>

การบูรณาการรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำอัมพวา

นุชนางค์ เดชวัชรนนท์
นพดล เดชประเสริฐ
เอกกมล วัฒนกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การบูรณาการรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำอัมพวา เป็นวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มีผลกระทบต่อธรรมชาติและวิถีชีวิตชาวบ้านที่อาศัยริมน้ำ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และเพื่อศึกษาแนวทางการบูรณาการรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เลือกศึกษาประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ตำบลอัมพวา จำนวน 14 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวค้างแรมที่อำเภออัมพวา ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่อยู่ชุมชนริมน้ำ และผู้นำชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มีผลกระทบต่อธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านที่เปลี่ยนไป และเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเสื่อมโทรมและถูกทำลาย จากการที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวที่ชุมชนอัมพวาอย่างรวดเร็ว ทำให้คนในชุมชนปรับสภาพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ไม่ทันกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการล่องเรือชมหิ่งห้อยในช่วงวันหยุดที่มีเรือนับร้อยลำให้บริการนักท่องเที่ยวไปชมหิ่งห้อยบริเวณที่มีต้นลำพู ทำให้สร้างความรำคาญต่อชาวบ้านที่อาศัยริมน้ำ ประกอบกับผู้ประกอบการทั้งคนในชุมชนและผู้ประกอบการจากต่างถิ่นที่มาหารายได้ในตลาดน้ำอัมพวาเพิ่มมากขึ้น ภาวะที่ใส่อาหารส่วนใหญ่จะเป็นภาวะที่ย่อยสลายได้ยาก ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ซึ่งแนวทางการบูรณาการรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น การทำแผ่นพับ หรือ การให้ข้อมูลผ่านทางนิตยสารการท่องเที่ยว สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ทางเว็บไซต์ของเทศบาลอัมพวา และทางสำนักงานการท่องเที่ยว สื่อบุคคล เช่น มีผู้เชี่ยวชาญในการรักษาดูแลระบบสิ่งแวดล้อมได้เข้าไปให้ความรู้ต่อชาวบ้านในชุมชน และ สื่อกิจกรรม ควรจัดกิจกรรมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

Keyword: การประชาสัมพันธ์/ การบูรณาการ/ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Abstract

This study entitled 'The integration of public relation form for sustainable ecotourism, a case study of Amphawa Floating Market' was descriptive research study. It attempted 1) to study problems in ecotourism affecting nature and folk's way of life residing near the river in Amphawa District, Samut Songkram Province and, 2) to study integration criteria for public relation form for sustainable ecotourism, a case study of Amphawa Floating Market, Samut Songkram Province. The subjects in this study were 14 people related to ecotourism in Amphawa District, Samut Songkram Province. They were entrepreneurs, tourists staying overnight in Amphawa District, residents having an impact from tourism and living in riverside community in Amphawa District and, community leaders. The related offices in Amphawa District, Samut Songkram Province can be divided into four groups.

The findings revealed that ecotourism had an influence on nature, folk's way of life and environment. The folk's way of life was changed and the environment were deteriorated from rapid flow of tourists into Amphawa community. This made local people cannot adjust way of life to the tourism, especially a boat trip for firefly. In addition, the number of entrepreneurs both from the community and from other areas, who came to work in Amphawa Floating Market, was increased. Most of the food container were hard to decompose such as foam, plastic bags, etc. These containers had an impact on environment. From the study, the integration criteria for public relation form for sustainable ecotourism were established whilst the conscious mind of the tourists visiting Amphawa Floating Market were created. The research results were analyzed and applied in public relation plan for Amphawa Floating Market according to three-year development plan of Amphawa Sub-district Municipality, Samut Songkram Province. The suggestion for develop public relation for Amphawa should focus on printing advertisement such as brochures and travel magazines, publication information on government organization websites, and personal advertisement by using specialists to teach local people about how to reserve national environment for ecotourism.

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้ถูกเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยรวมอย่างเป็นลำดับและกำลังปรับเปลี่ยนสภาพไปสู่การจัดการที่คำนึงถึงขีดความสามารถรองรับของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน มุ่งเน้นสิ่งแวดล้อมและฐานทรัพยากรของพื้นที่ท่องเที่ยวเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

การท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขและสร้างโอกาสให้องค์กร ชุมชน เข้ามามีบทบาทสำคัญในการวางแผนทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนในชุมชน ชุมชนท้องถิ่นเป็นกลไกที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเชื่อมโยงกันในทุกมิติ เป็นพลังหลักในการพัฒนาฐานรากของประเทศให้มั่นคง ชุมชนพึ่งตนเอง จัดการ โดยตนเองสามารถบรรเทาปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

แหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประเทศไทย มีอยู่ทั่วไปตามภาคต่าง ๆ ทุกภาคที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปทำการท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ ในภาคกลางจังหวัดที่มีความงดงามตามธรรมชาติ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศพากันเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวกันมากแห่งหนึ่ง คือ ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งอยู่ในเขตของอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม การท่องเที่ยวในชุมชนอัมพวามีการพัฒนาอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยในช่วงวันหยุดมีนักท่องเที่ยวประมาณ 3,000-5,000 คน และในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้นถึง 5,000-8,000 คน (วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ, 2549)

จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทำให้แหล่งท่องเที่ยวอย่างตลาดน้ำอัมพวาได้รับผลกระทบหลายด้าน โดยเฉพาะด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกิดความเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็วและไม่ได้รับการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง จากการพัฒนาจำนวนมากของนักท่องเที่ยว ทำให้ผู้ประกอบการมองหาช่องทางในการประกอบธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบด้านลบที่ตามมาจึงทำให้ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของตลาดน้ำอัมพวาได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้ประกอบการมุ่งเห็นแต่ความสะดวกรวดเร็วต่อการขาย จึงทำให้สิ่งปลูกสร้างเพิ่มมากขึ้น

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และต้องมีแนวทางการประชาสัมพันธ์ การบริหารงานอย่างเป็นระบบ แก่ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ รวมไปถึงผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แหล่ง

ท่องเที่ยวอย่างตลาดน้ำอัมพวาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

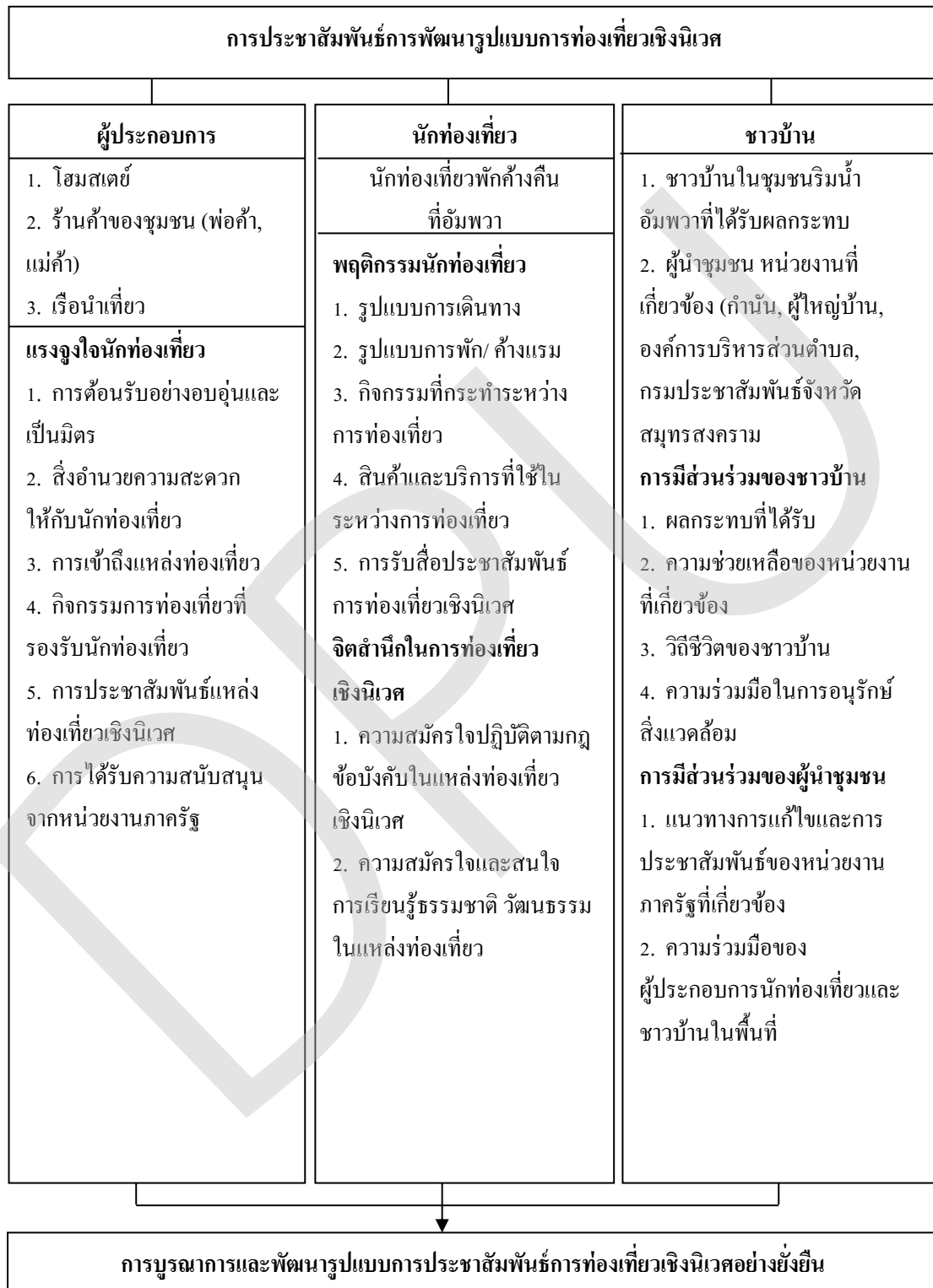
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มีผลกระทบต่อธรรมชาติและวิถีชีวิตชาวบ้านที่อาศัยริมน้ำ อัมพวา อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบูรณาการรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา แก้ปัญหา เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อธรรมชาติและวิถีชีวิตชาวบ้านที่อาศัยริมน้ำ อัมพวา อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม บูรณาการรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

กระบวนการตัดสินใจที่จะท่องเที่ยว

จากทฤษฎีหลักต่าง ๆ นักทฤษฎีทุกคนมีความเชื่อกันว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย ผู้บริโภคทุกคนมีอิสระในการเลือกและมีอิสระในการตัดสินใจว่าจะเลือกท่องเที่ยวที่ไหน Ajzen and Fishbein (n.d. cited in Pizam & Mansfeld, 2000)

พฤติกรรมของผู้บริโภคมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เกิดการกระตุ้นให้มีความต้องการ
2. การรับรู้ความต้องการที่เกิดขึ้น
3. ระดับของการใช้เวลาในการหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว
4. ขั้นตอนประเมินตัวเลือกต่าง ๆ ในขั้นนี้ผู้ซื้อจะมีการพิจารณาเปรียบเทียบลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่แต่ละคนกำหนดไว้
5. ขั้นในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยว
6. ขั้นการซื้อการท่องเที่ยว เป็นขั้นที่บุคคลทำการเดินทางและท่องเที่ยว
7. พฤติกรรมหลังการซื้อ หรือพฤติกรรมหลังจากการท่องเที่ยว

จิตสำนึกด้านสังคม

จิตสำนึกด้านสังคม สังคมไทยในปัจจุบันค่อนข้างอ่อนแอ เนื่องจากโครงสร้างของสังคมหลาย ๆ ด้านมีปัญหา เช่น ปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม เป็นต้น ปัญหาเชิงโครงสร้างดังกล่าวอาจแก้ไขได้หากมุ่งเน้นการแก้ปัญหาไปที่ต้นตอของปัญหานั้นคือคน คนที่มีลักษณะที่จะช่วยพัฒนาแก้ไขปัญหาสังคมได้ควรเป็นคนที่มิจิตสำนึกอาสา จิตสำนึกสาธารณะ เพื่อเป้าหมายการปลดปล่อยสังคมออกจากปัญหาต่าง ๆ คนที่มีจิตสำนึกอาสา คือคนที่กระทำด้วยความเต็มใจหรือสมัครใจ เป็นการเสนอตัวเข้าทำภารกิจใด ๆ รวมถึงการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตา กรุณา จิตอาสา การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การให้ เป็นต้น (สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร, 2552, หน้า 119) ส่วนคนที่มี จิตสำนึกสาธารณะ คือคนที่ตระหนักรู้ตนที่จะทำสิ่งใดเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นจิตที่คิดสร้างสรรค์ คือคิดในทางที่ดี ไม่ทำลายบุคคล สังคม วัฒนธรรม ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกุศลและมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (อริสา สุขสม, 2552, หน้า 5)

จิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนาจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์เกิดความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยยึดแนวทางและวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ การถนอมรักษา การฟื้นฟู การลดปริมาณของเสีย การเพิ่ม

ประสิทธิภาพการใช้งาน การสงวนและนำสิ่งอื่นมาใช้ทดแทน การสำรวจทรัพยากร และการประดิษฐ์ของเทียมขึ้นใช้ (ศศิณา ภาธา, 2550, หน้า 284-285)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการศึกษาการบูรณาการรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตลาดน้ำอัมพวา เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนทั้งหมด 14 คน โดยเลือกศึกษาประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา อัมพวา ได้แก่ ผู้ประกอบการบ้านพักโฮมสเตย์ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวค้างแรมที่อำเภออัมพวา ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยว และผู้นำชุมชน

สรุปผลการวิจัย

1. ด้านผู้ประกอบการ ในส่วนของผู้ประกอบการ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดแรงจูงใจของผู้ประกอบการในชุมชนอัมพวา ได้แก่ ธุรกิจโฮมสเตย์, ธุรกิจท่าเรือนำเที่ยว และร้านค้าในตลาดน้ำอัมพวา โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวว่า ปัจจัยที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ดังนี้ การต้อนรับอย่างเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับนักท่องเที่ยว เช่น ที่จอดรถ, ที่นั่งพักผ่อน, สินค้าและบริการ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้เรือนำเที่ยวพานักท่องเที่ยวเที่ยวชมธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ล่องเรือชมหิ่งห้อย, ไหว้พระ 9 วัด, ตลาดน้ำอัมพวา, ตักบาตรพระตอนเช้าที่ทำน้ำ และการปลูกป่าชายเลน เป็นต้น สื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต และการบอกต่อกันปากต่อปากการสนับสนุนและพัฒนาจากหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาปรับปรุงตลาดน้ำอัมพวาให้กว้างขวางมากขึ้น, การจัดกิจกรรมเทศกาลอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านนักท่องเที่ยว ในส่วนของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบข่าวประชาสัมพันธ์ หาข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต และการบอกต่อกันปากต่อปากของเพื่อนที่ชวนมาท่องเที่ยวที่ตลาดน้ำอัมพวา ด้านจิตสำนึกของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความตระหนักในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานที่ท่องเที่ยวได้ เช่น การไม่ทิ้งขยะหรือของเสียลงน้ำ เพื่อไม่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสนใจ ตั้งใจมาชมธรรมชาติ และมาสัมผัสวิถีชีวิตในอดีต และมีความสนใจในการมาทำบุญ ไหว้พระ ซึ่งเป็นการสืบสานวัฒนธรรมต่อไป

3. ด้านชาวบ้าน ในส่วนของชาวบ้านริมน้ำ ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากเรือนำเที่ยวตอนกลางคืนที่พานักท่องเที่ยวไปชมหิ่งห้อย ก่อให้เกิดเสียงดังรบกวน ทำให้ชาวบ้านนอนไม่หลับ และปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาให้ความช่วยเหลือ

4. ด้านผู้นำชุมชน ในส่วนของผู้นำชุมชน ได้ให้ความคิดเห็นว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติ ยังไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจากการทำธุรกิจเมื่อมีคนได้ประโยชน์ย่อมมีคนเสียประโยชน์ อีกทั้งถ้าจะลงไปแก้ไขปัญหานั้น ๆ ต้องมีงบประมาณ ซึ่งเทศบาลมีงบประมาณน้อย และต้องนำไปพัฒนาอีกหลายส่วน ทางด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ได้จัดทำโครงการการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอัมพวา เช่น งานผลไม้ และงาน รัชกาลที่ 2 ซึ่งทางท่องเที่ยวและหลายภาคส่วนก็เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน และมีการขอความร่วมมือของชาวบ้านในชุมชน เกษตรกร ร้านค้าแผงลอย หรือธุรกิจโฮมสเตย์ ในการนำสินค้าในชุมชนมาร่วมในงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มีผลกระทบต่อธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านที่เปลี่ยนไป และเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเสื่อมโทรมและถูกทำลาย จากการที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวสู่ชุมชนอัมพวาอย่างรวดเร็ว ทำให้คนในชุมชนปรับสภาพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ไม่ทันกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการล่องเรือชมหิ่งห้อย ในช่วงวันหยุดที่มีเรือนำเที่ยวให้บริการนักท่องเที่ยวไปชมหิ่งห้อยบริเวณที่มีต้นลำพู ทำให้สร้างควมล่ากันต่อชาวบ้านที่อาศัยริมน้ำ ซึ่งเป็นบริเวณที่มีหิ่งห้อยจำนวนมาก ประกอบกับผู้ประกอบการทั้งคนในชุมชนและผู้ประกอบการจากต่างถิ่น ที่มาหารายได้ในตลาดน้ำอัมพวาเพิ่มมากขึ้น ภาชนะที่ใส่อาหารส่วนใหญ่จะเป็นภาชนะที่ย่อยสลายได้ยาก เช่น โฟม ถูพลาสติกต่าง ๆ เป็นต้น ภาชนะเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก ดังที่แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของสบสุข ลีละบุตร (2543) ที่ว่าการมีส่วนร่วมคือ การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยที่ประชาชนได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมนั้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่ม เพื่อร่วมเสนอความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติกิจกรรม การร่วมลงทุน การติดตามประเมินผล ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนา และเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการเกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ และประชาชนส่งผลทำให้เกิดการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับจิตสำนึก ของศศิณา ภารา (2550) ที่กล่าวไว้ว่า จิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนาจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์เกิดความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยยึดแนวทางและวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ การถนอมรักษา การฟื้นฟู การลดปริมาณของเสีย การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งาน การสงวนและนำสิ่งอื่นมาใช้ทดแทน

2. จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการบูรณาการรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ปัจจุบันสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของตลาดน้ำอัมพวาไม่มีที่สื่อ แต่เป็นสื่อที่เข้าถึงง่ายและสะดวกรวดเร็ว เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเว็บไซต์เทศบาลตำบลอัมพวา สมุทรสงคราม และเว็บไซต์ของสำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีข้อมูลการประชาสัมพันธ์ งานเทศกาลต่าง ๆ ที่จัดขึ้นตลอดทั้งปีในอัมพวา สอดคล้องกับแนวคิดทางการตลาดท่องเที่ยวจากงานวิจัยของมัชฌิมา อุดมศิลป์ (2556) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม ที่เสนอแนะว่า แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนคลองโคน จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของระดับจังหวัด ควรเร่งรัดและสนับสนุน ส่งเสริมประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง และควรประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ ควรมีการฝึกอบรม หรือมีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเนื่องจากว่าการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยทรัพยากรทางธรรมชาติที่ผนวกเข้ากับวิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชน ดังนั้นหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนชี้แนะแนวทางให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดและเชื่อมโยงกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลตำบลอัมพวา)

เทศบาลตำบลอัมพวาควรมีบทบาทในการเป็นแกนกลางหลักในการดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมไปกับชุมชน ภาคเอกชน เพราะใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด ซึ่งหน้าที่หลักคือ การประสานงานกับภาคีต่าง ๆ นอกจากนั้น ยังควรมีการกำหนดมาตรการข้อบังคับ ระเบียบหรือข้อกำหนดเป็นเทศบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการการท่องเที่ยวสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยการรับฟังความคิดเห็น ร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียกับการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอันจะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

นอกจากนั้นเทศบาลตำบลอัมพวา ควรมีการกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน ค้นหาแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม รวมทั้งร่วมกับภาคีอื่นในการฟื้นฟู บำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มเรือ กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าทางเรือ กลุ่มผลิตภัณฑ์ กลุ่มโฮมสเตย์ รวมทั้งจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อนำผลที่ได้มาช่วยในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ดีและยั่งยืนตลอดไป

2. บทบาทของภาครัฐในระดับอำเภอและจังหวัด

ภาครัฐในระดับอำเภอและจังหวัด ควรกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวให้ชัดเจน บนฐานของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวให้มากที่สุด ทั้งนี้ภาครัฐควรมีบทบาทในภาพรวมด้านการประชาสัมพันธ์ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยใช้สื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย รวมทั้งการดูแลรักษาความปลอดภัย การกำหนดกฎหมาย กฎระเบียบ เกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ควรสนับสนุนในส่วนของงบประมาณเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำมาพัฒนาระบบสาธารณูปโภคในระยะยาว เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายอย่างครบวงจรมากขึ้น

3. บทบาทภาคเอกชน

ผู้ประกอบการกลุ่มต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ต้องเกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกร่วมเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและเกิดความร่วมมือกันที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนให้ดีขึ้นจึงควรมีการประชุม ตกลงแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ เพื่อสร้างข้อตกลงร่วมกัน

4. บทบาทของชุมชน

ชุมชนท้องถิ่นเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมาก การให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมให้ความเห็นและมีความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว จะเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ชุมชนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่จึงต้องร่วมสร้างให้ประชาชนในชุมชนให้ความเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยว ร่วมกันฟื้นฟูบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางวัฒนธรรม อาคารบ้านเรือน ที่ปลูกสร้างต่าง ๆ รู้จักตัดสินใจที่ถูกต้อง รู้จักรัก ห่วงแหน ดูแล และให้ความร่วมมือกันในการไม่ทิ้งขยะในแหล่งน้ำ เป็นต้น

รูปแบบการสืบสานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลอัมวา ได้แก่ ล่องเรือชมหิ้งห้อย, ล่องเรือ

ไหว้พระ 9 วัด, ตลาดน้ำอัมพวา, ปลูกป่าชายเลน, ชมสวนผลไม้ ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวรู้จัก และนิยมมาท่องเที่ยวกันอย่างมาก แต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงอาจทำให้เป็นการท่องเที่ยวโดยทำลายสิ่งแวดล้อมได้ เนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น

2. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สื่อประชาสัมพันธ์จึงจำเป็นต้องอย่างยั้งที่จะสามารถเข้ามาช่วยให้การให้ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่

2.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น การทำแผ่นพับ หรือ การให้ข้อมูลผ่านทางนิตยสารการ

ท่องเที่ยว เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวที่หาข้อมูลก่อนมาท่องเที่ยว

2.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่ เช่น ทางเว็บไซต์ของเทศบาลอัมพวา และทางสำนักงานการท่องเที่ยว จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งทั้งสองหน่วยงานมีเว็บไซต์อยู่แล้ว แต่ยังคงขาดข้อมูลในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างถูกต้อง มีเพียงการประชาสัมพันธ์โครงการ เทศกาลต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเท่านั้น

2.3 สื่อบุคคล เช่น มีผู้เชี่ยวชาญในการรักษาดูแลระบบสิ่งแวดล้อมได้เข้าไปให้ความรู้ต่อชาวบ้านในชุมชน รวมไปถึงชาวบ้านริมน้ำ หรือผู้ประกอบการต่าง ๆ ในการให้ความรู้ความเข้าใจในการรักษาสิ่งแวดล้อม

2.4 สื่อกิจกรรม ควรจัดกิจกรรมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ในบริเวณที่มีนักท่องเที่ยวอยู่มาก เช่น ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา เพื่อเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยว และเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของสถานที่ ทำให้เป็นการสืบสาน และเผยแพร่ความรู้ได้อีกด้วย

3. ความร่วมมือของคนในชุมชน คนในชุมชนนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญ การให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม นั้น จะเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ชุมชนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งต้องร่วมสร้างให้ประชาชนในชุมชนให้เห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องขอความร่วมมือทุกภาคส่วน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ภาครัฐในระดับอำเภอและจังหวัด, ภาคเอกชน (ผู้ประกอบการต่าง ๆ), ชาวบ้านในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำกรวิจัยเรื่องกลุ่มตลาดเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ โดยศึกษาความต้องการ รูปแบบกิจกรรม แรงจูงใจ ในระดับการวิเคราะห์กลุ่มตลาดเป้าหมายและการกำหนดตำแหน่งตลาดในภาพรวมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2. ควรมีการวิจัยด้านการป้องกันผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ผลกระทบต่อสังคม และผลกระทบต่อเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา

บรรณานุกรม

- มัชฌิมา อุคคสิลปี่. (2556). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน
คลองโคกนาค จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 24(4), 135-
149.
- วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ. (2549). *แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน*
ศึกษารณีสถิตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศศิณา ภารา. (2550). *ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพรส.
- สบสุข ลีละบุตร. (2543). *การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา:
เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการ
บริหารสิ่งแวดล้อม, คณะวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ
ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559*. ม.ป.ท.
- สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร. (2552). *ถนนบัณฑิตอาสา: 40 ปี สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร*. กรุงเทพฯ: สำนัก
บัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อริสา สุขสม. (2552). *การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะเพื่อชุมชน*. เข้าถึงได้จาก <http://rc.nida.ac.th/>
- Pizam, A., & Mansfeld, Y. (2000). *Consumer behavior in travel and tourism*. Oxford: The Howorth
Hospitality Press.

การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง

The evaluation of efficiency and effectiveness in internal audit
of Rajabhat University in the central region

ประภาพรรณ ยะนา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการดังนี้ (1) เพื่อศึกษาการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง (2) เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลางแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจ และด้านแรงจูงใจ ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ พนักงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บตัวอย่างได้จำนวน 101 คน อัตราการตอบกลับ (Response Rate) คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิจัย พบว่า เพศ อายุ ความรู้ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และประสบการณ์ในการทำงานของพนักงานตรวจสอบภายในแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดและสาขาที่จบการศึกษาของพนักงานตรวจสอบภายใน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Abstract

This research aims to: (1) study the evaluation of the efficiency and effectiveness of the internal audit of Rajabhat University in the central region, and (2) study the differences between the personal factors to the efficiency and effectiveness of the internal audit of Rajabhat University in the central region. The study was divided into 3 aspects consisting of environment, customer satisfaction, and motivation. The research population was internal audit staff of Rajabhat University in the central region, also questionnaire was used as research instruments and samples were 101 people, which yielded 100 percent of response rate. From the research results, it was found that gender, age, knowledge of computer proficiency and operational experience reflected in different opinions about the performance and effectiveness of the internal audit for all aspects the overall difference was statistically significant. However, highest education level and field of study of the internal audit staff were not overall significantly different.

บทนำ

งานตรวจสอบภายในภาครัฐ เริ่มมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 โดยระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. 2505 ได้กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งข้าราชการ ในหน่วยงาน 1 คนหรือหลายคน เป็นผู้ตรวจสอบภายใน รับผิดชอบในการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินรวมทั้งการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายของเจ้าของงบประมาณนั้น ๆ และตรวจสอบงานด้านอื่นตามที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมายเป็นการภายใน และรายงาน ผลการตรวจสอบโดยตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการอย่างน้อยเดือนละครั้ง และต่อมาในปี พ.ศ. 2516 ข้อกำหนดเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในได้ถูกนำไปกำหนดไว้ในระเบียบ การรับจ่าย การเก็บรักษา และการนำส่งเงินของส่วนราชการ พ.ศ. 2516 แทน โดยกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการซึ่งไม่ต่ำกว่าชั้นตรีอย่างน้อย 2 คน เป็นกรรมการตรวจสอบการเงินประจำเดือนทุกเดือน และมีกรแก้ไข ปรับปรุงในปี พ.ศ. 2520 โดยเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในจากเดิมที่กำหนดให้ทำงานในลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบการเงิน เป็นแต่งตั้ง ข้าราชการอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการนั้น หรือของส่วนราชการในส่วนภูมิภาคในจังหวัดนั้น แล้วแต่กรณี

พ.ศ. 2519 คณะรัฐมนตรีได้มีมติกำหนดให้ส่วนราชการที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เทียบเท่า รวมถึงจังหวัดทุกจังหวัดมีตำแหน่ง อัตรากำลังเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการหรือของจังหวัดโดยเฉพาะ โดยให้ปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี และให้กระทรวงการคลังเป็นผู้รับผิดชอบในการฝึกอบรม

พ.ศ. 2531 – 2532 กระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นสมควรให้มีการ ส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้ส่วนราชการมีการตรวจสอบภายในที่เป็นระบบเพื่อสามารถเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับข้อกำหนดเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในในระเบียบการรับ จ่าย การเก็บรักษา และการนำส่งเงินของส่วนราชการ พ.ศ. 2520 ยังไม่ครอบคลุมถึงขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบที่แท้จริงของการตรวจสอบภายใน จึงได้ยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในในระเบียบดังกล่าว และนำมากำหนดเป็นระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2532 (ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ. 2542)

ในปลายปี พ.ศ. 2541 ถึงต้นปี 2542 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบใน หลักการตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังให้จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประจำกระทรวงเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน ในภาพรวมของกระทรวง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในให้เป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการควบคุม ติดตาม การใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน งาน / โครงการต่าง ๆ และให้ จัดตั้งกลุ่มงานตรวจสอบภายในระดับกระทรวง เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการและทำหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในของกระทรวงโดยมุ่งเน้นการตรวจสอบงาน โครงการที่มีความสำคัญ หรือ

ที่มีความเสี่ยงสูง หรือที่มีสัญญาณบ่งชี้ว่าอาจมีความเสียหายเกิดขึ้น โดยประสานแผนการตรวจสอบกับหน่วยตรวจสอบภายในระดับกรม เพื่อให้การตรวจสอบมีขอบเขตงานที่ กว้างขวางและไม่ซ้ำซ้อนกัน

การตรวจสอบภายในถือเป็นเครื่องมือสำคัญของฝ่ายบริหาร และส่งเสริมการปฏิบัติงานในองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการให้บริการเป็นหลักประกันความเชื่อจากการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่าของกระบวนการปฏิบัติงาน การให้คำปรึกษาและนำเสนอรายงานเพื่อก่อให้เกิดการเพิ่มมูลค่าและความสำเร็จแก่องค์กร

สถานะเช่นนี้ทำให้จำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในให้ทำหน้าที่สอบทาน ติดตามผลการปฏิบัติงานให้กับฝ่ายบริหาร โดยงานตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระและความเป็นกลางที่จะประเมินผลงานของแต่ละหน่วยงานอย่างเที่ยงธรรม ในปัจจุบันงานตรวจสอบภายในถือเป็นงานทางวิชาชีพวิชาหนึ่งที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ เพื่อรายงานแสดงความเห็นอย่างเป็นทางการและเป็นอิสระเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ภายในองค์กร (อุษณา ภัทรมนตรี, 2547, หน้า 1-2)

จากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน การตรวจสอบภายในภาครัฐการได้รับการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับระบบการตรวจสอบภายในอย่างมาก เนื่องจากการตรวจสอบภายในเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบการบริหารจัดการที่ดี (good governance) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์หลักของรัฐบาลที่นำมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่หัวหน้าส่วนราชการในส่วนกลางต้องมีกลไกหรือผู้ช่วยที่จะให้บริการความเชื่อมั่น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการบริหารจัดการต่อไป (กรมบัญชีกลาง, 2547, หน้า 1) ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในนั้น เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในต้องใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์สูง เป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือและได้รับการยอมรับจากบุคลากรทุกระดับในองค์กร รวมทั้งเป็นงานที่ต้องมีผลงานเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการใช้เป็นเครื่องมือหรือข้อมูลในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตรวจสอบภายในจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่ดี มีมาตรฐาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เที่ยงธรรม มีมนุษยสัมพันธ์อันดี มีจริยธรรม มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานเต็มความสามารถ และเป็นผู้ให้การปรึกษาและสนับสนุนกับหน่วยงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายใน มาตรฐานการรายงาน มาตรฐานการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเป็นผู้ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงตรงปราศจากอคติส่วนตัว ตลอดจนเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้ในวิทยาการสมัยใหม่อยู่ตลอดเวลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง เป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจะได้รับการประเมินผลงานจากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้ศึกษาจึงได้เล็งเห็นความสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการประเมิน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

1.การตรวจสอบภายใน

เจริญ เกษภูววัลย์ (บุญยืน คำหงษ์ , 2542 : 5) “การตรวจสอบภายใน ” หรือ ที่ภาษาอังกฤษนิยม ใช้คำว่า “Internal auditing”คือการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆภายในองค์กรอย่างอิสระด้วยการสอบทานการปฏิบัติงานเพื่อให้บริการแก่ฝ่ายบริหาร โดยตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือควบคุมของฝ่ายบริหารที่ทำหน้าที่วัดและประเมินประสิทธิผลของเครื่องมือควบคุมอย่างอื่น

2.การประเมินประสิทธิภาพ

กันตยา เพิ่มผล (2544) กล่าวถึง ประสิทธิภาพในการทำงาน คือ ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล หมายถึง สิ่งที่ป้อนเข้าไปหลาย ๆ อย่างนั้นประกอบกันได้ดีเพียงใดหรืองานที่ทำให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดีเพียงใด ซึ่งก็คือ ความสามารถในการทำให้เกิดผลผลิตมากขึ้น จากสิ่งที่ป้อนเข้าไปขั้น ต่ำสุด นั่นหมายถึง การรักษาระดับการผลิตที่มีคุณภาพสูง โดยใช้เวลาน้อยลง หรือมีการสูญเสียเกิดขึ้น น้อย ส่วนประสิทธิผลหมายถึง การบรรลุตามผลหรือผลผลิตหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ กล่าวโดยสรุป ได้ว่า ประสิทธิภาพในการทำงานก็คือ ความสามารถในการใช้ทรัพยากรต่างๆ หรือวัตถุดิบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือผลที่ตั้งไว้

3.ประสิทธิผล

พิทยา บวรวัฒนา (2530, หน้า 10) กล่าวว่า ประสิทธิผลขององค์การ เป็นเรื่องของการ พิจารณาว่าองค์การประสบความสำเร็จเพียงใดในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือสภาพของ องค์การที่ตั้งไว้หรือปรารถนาให้บังเกิดขึ้น

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล หมายถึง ผลการดำเนินงานเป็นไปตามกิจกรรมการวัด ประสิทธิผลของพนักงานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง ในด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจ ด้านแรงจูงใจ

ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อกระทบต่อการปฏิบัติงานทั้งในทางบวก และทางลบ เช่น โครงสร้างองค์การ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน วัฒนธรรมองค์การ ฯลฯ

ด้านความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคลากรซึ่งมีความพอใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งความรู้สึกนี้เป็นผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านแรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ เช่น เงินเดือน ความก้าวหน้า การได้รับการยกย่อง ฯลฯ ที่ส่งผลต่อแรงปรารถนาของผู้ปฏิบัติงาน หรือกระตุ้นให้คนทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ พนักงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง จำนวน 101 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยจึงได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นตอนได้ 2 ตอน ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเภทปลายปิด (Close form)

ตอนที่ 1 ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา ความรู้ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และประสบการณ์ในการทำงานของพนักงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจ และด้านแรงจูงใจ ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 22 ข้อ โดยสร้างตามแบบ Likert's Scale (วรัญญา เปรมฤทัย, 2545 อ้างอิงใน พระเสถียร เกรงขาม, 2551, หน้า 82 และ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 อ้างอิงใน สิรินพร สันติเมทนีดล, 2553, หน้า 59) และมีระดับการวัดข้อมูลเป็นแบบมาตรวัดอันตรภาค (Interval Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา

ทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาเพื่อแจกแจง และอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคล ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

2. สถิติเชิงอนุมาน

การทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติดังต่อไปนี้

2.1 ใช้ t-test for Independent Samples เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

2.2 ใช้ F-test One Way Analysis of Variance เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2, 3, 4, 5 และ 6 ถ้าพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีเซฟเฟ่

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง สรุปได้ดังนี้

1. พนักงานตรวจสอบภายในส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความรู้ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับปานกลาง มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 4-6 ปี

2. พนักงานตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มี 2 ข้อ คือ การทำงานมีลักษณะช่วยกันคิดช่วยกันทำและร่วมกันรับผิดชอบ และการประกาศหรือชี้แจงนโยบายต่างๆ มีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ ความร่วมมือของผู้รับตรวจในการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.49$) ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน มีเพียงพอ ($\bar{X} = 3.00$)

3. พนักงานตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง ด้านความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมี 2 ข้อ คือ ท่านได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการปฏิบัติงานจากบุคคล และท่านได้รับการยกย่อง การยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 3.76$) รองลงมา มี 2 ข้อ คือ ท่านมีโอกาสเจริญก้าวหน้ามากกว่าตำแหน่งอื่นๆ และ เพื่อนร่วมงานให้ความเป็นกันเอง ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 2 ข้อ คือ ลักษณะงานที่ท่านทำอยู่เหมาะสมกับความรู้และความสามารถของท่าน และท่านพึงพอใจ และภาคภูมิใจในงานที่ได้รับมอบหมายในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.26$)

4. พนักงานตรวจสอบภายในมีความคิดเห็นของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง ด้านแรงจูงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การลาป่วย-ลาจิจ ระหว่างออกตรวจมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมา มี 2 ข้อ คือ หน่วยงานของท่านมีการสนับสนุนให้ศึกษาต่อระดับความรู้ที่สูงขึ้น และกฎเกณฑ์ในการเลื่อนขั้น/เลื่อนตำแหน่งของหน่วยงานมีความเหมาะสมและชัดเจน ($\bar{X} = 4.25$)

ส่วนรายชื้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เงินเดือนและค่าตอบแทนที่ท่านได้รับมีความเหมาะสมกับภาระหน้าที่
การงานของท่าน ($\bar{X} = 3.51$)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พนักงานตรวจสอบภายในเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดย
ภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 1 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและราย
ด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อมและด้านแรงจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความพึง
พอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พนักงานตรวจสอบภายในอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดย
ภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 2 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและราย
ด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้านแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พนักงานตรวจสอบภายในที่มีระดับการศึกษาสูงสุด ต่างกันมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
เขตภาคกลาง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 3 และเมื่อพิจารณา
ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้านแรงจูงใจ แตกต่าง
กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 พนักงานตรวจสอบภายในที่มีสาขาที่จบการศึกษา ต่างกันมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
เขตภาคกลาง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 4 และเมื่อพิจารณา
ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้านแรงจูงใจ แตกต่าง
กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 พนักงานตรวจสอบภายในมีความรู้ความสามารถทางด้าน
คอมพิวเตอร์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 5 และ
เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้าน
แรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6 พนักงานตรวจสอบภายในมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกันมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
เขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 6 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย
โดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้านแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ในการอภิปราย เพื่อให้ผลงานวิจัยมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลงานวิจัย เอกสาร และบทความ มาประกอบการอภิปรายผลสมมติฐานการวิจัยทั้ง 6 ข้อ โดยนำเสนอการอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 พนักงานตรวจสอบภายในเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบว่า พนักงานตรวจสอบภายในเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 1 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อมและด้านแรงจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน วรรณดี(2545) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าลักษณะส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน ความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ หน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาในการทำงานในหน้าที่ปัจจุบันแตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ

สมมติฐานที่ 2 พนักงานตรวจสอบภายในอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบว่า พนักงานตรวจสอบภายในอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 2 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้านแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน วรรณดี(2545) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าลักษณะส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน ความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ หน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาในการทำงานในหน้าที่ปัจจุบันแตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ

สมมติฐานที่ 3 พนักงานตรวจสอบภายในมีระดับการศึกษาสูงสุด ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบว่า พนักงานตรวจสอบภายในมีระดับการศึกษาสูงสุดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 3 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้านแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน วรรณดี(2545) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าลักษณะส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน ความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ หน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาในการทำงานในหน้าที่ปัจจุบันแตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ

สมมติฐานที่ 4 พนักงานตรวจสอบภายในมีสาขาที่จบการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบว่า พนักงานตรวจสอบภายในมีสาขาที่จบการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 4 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้านแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน วรรณดี(2545) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าลักษณะส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน ความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ หน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาในการทำงานในหน้าที่ปัจจุบันแตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ

สมมติฐานที่ 5 พนักงานตรวจสอบภายในมีความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบว่า พนักงานตรวจสอบภายในมีความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 5 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้านแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน วรรณดี(2545) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าลักษณะส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน ความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ หน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาในการทำงานในหน้าที่ปัจจุบันแตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ

สมมติฐานที่ 6 พนักงานตรวจสอบภายในมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบว่า พนักงานตรวจสอบภายในมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 6 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านพบว่าด้านสภาพแวดล้อม ด้านความพึงพอใจและด้านแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน วรรณดี(2545) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าลักษณะส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน ความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ หน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาในการทำงานในหน้าที่ปัจจุบันแตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอสำหรับนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรประกาศนโยบายและควรเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของผู้ได้บังคับบัญชา รวมทั้งควรกำหนดมาตรฐานในการทำงานเพื่อสามารถวัดผลได้เป็นรูปธรรม
2. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆที่นำไปสู่การปฏิบัติ ให้ความเป็นอิสระกับผู้ปฏิบัติงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรที่เปรียบเทียบผลการศึกษาระหว่างองค์กรภาครัฐ กับภาคเอกชน เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนา และประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในองค์กรที่มีความหลากหลาย
2. ควรที่จะศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานเชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548. การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : บริษัท วิ.อินเตอร์ พริน.

กรมบัญชีกลาง. 2545. มาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสำหรับส่วนราชการ. กรุงเทพฯ : กรมบัญชีกลาง.

2547. คู่มือการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ: กรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง.

2542. การตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ : กระทรวงการคลัง

2546. คู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง.

จันทนา สาขากร. 2530. การควบคุมภายในและการประเมินประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี โรงเรียนพณิชยการศรีนครินทร์.

เจริญ เกษภูววัลย์. 2533. ระบบการควบคุมภายในของธนาคารและสถาบันการเงิน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.

ดิน ปรัชญพฤทธิ. 2542. ทฤษฎีองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บริษัท ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

2542. ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2548. รายงานกิจการประจำปี 2547. กรุงเทพฯ: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

พิทยา บวรวัฒนา. 2530. รัฐประศาสนศาสตร์ ทฤษฎีและแนวการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิภพ วังเงิน. 2547. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: บริษัทรวมสาสน์ 1977 จำกัด.

วรเดช จันทรศร. 2539. การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่าเอกสารประกอบการสอนวิชา รศ. 740. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วิวรรณ ชาราธิรัฐโชติ. 2532. เทคนิคการเพิ่มประสิทธิผล. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

เรวดี ประสพศิลป์. 2543. แนวคิดในการพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. 2545. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: บริษัท ชรรรมสาร จำกัด.

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. 2547. มาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ: สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2546. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: บริษัท ฟ็องฟ้าพรินต์ติ้ง จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง. 2546. **คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ.** กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.

อุษณา ภัทรมนตรี. 2546. **การตรวจสอบภายในสมัยใหม่.** กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

2542. **การปฏิบัติที่ดีที่สุดในวิชาชีพการตรวจสอบภายใน.** กรุงเทพฯ : บริษัทพอดิจจำกัด.

วิทยานิพนธ์

กัญญา เดือนนวล. 2545. “ความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน : กรณีศึกษากรมการผังเมือง.” ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิตรภา รุ่งประพันธ์. 2445. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน บริษัทการบินไทยจำกัด(มหาชน)ในมุมมองของผู้รับตรวจ.” บัณฑิตมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เจษฎาพร แก้วไพฑูรย์. 2542. “การศึกษาความต้องการของบุคลากรการฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้จากฐานงานวิจัยด้านการฝึกอบรม : กรณีศึกษานักวิชาการภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน.” ปัญหาพิเศษ โสวัตศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาโสวัตศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงดาว วงษ์พระลับ. 2542. “การศึกษาผลกระทบของการตรวจสอบภายในในการบริหารงานคลัง : กรณีศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น.” ปัญหาพิเศษ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชนะสิทธิ์ เสียวชัยภูมิ. 2546. “การบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพเพื่อการแข่งขัน : กรณีศึกษา บริษัท โกลโบ ฟู้ด จำกัด.” ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารทั่วไป. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

นันทวัน วรรณดี. 2545. “ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ.” บริหารมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประภา สังข์พันธ์. 2554. “ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน กรณีศึกษา บมจ.ธนาคารกรุงไทย.” บัณฑิตมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยุทธนา ทาดายุ. 2543. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการผลิต: กรณีศึกษากองการผลิตบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด.” ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศรuti สกุรัตน์, ศรีวรรณ มีคุณ และดวงกมล อุ่นจิตติ. 2541. “คู่มือการเขียนภาคนิพนธ์หลักสูตรรัฐ
ประศาสนศาสตร์” มหาวิทยาลัย สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, ชลบุรี:โครงการรัฐ
ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตสำหรับผู้บริหาร วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ.

คันสนีย์ เรืองกรี. 2541. “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้ตรวจสอบภายในธนาคาร
ไทย : กรณีศึกษาธนาคารไทย.” ปัญหาพิเศษบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาการบัญชี, บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

สง่า ธนสงวนวงศ์. 2542. “ศึกษาอุปสรรคในการเพิ่มประสิทธิภาพของบริษัท ขนส่ง จำกัด.”ปัญหา
พิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิต วิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภาพร พูลวิทยากิจ. 2542. “การวิเคราะห์และประเมินผลการจัดการตรวจสอบภายในขององค์กร
ส่งเสริมกิจการ โคนมแห่งประเทศไทย.”วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการและบริหารองค์กร, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อารวย ดีเลิศ.2549. “ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบภายในธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.” ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา.

**การประยุกต์ใช้ FMEA เพื่อปรับปรุงกระบวนการลดความเสี่ยงของส่วนการเบิกสินค้า
กรณีศึกษา ศูนย์กระจายสินค้าประเภทธุรกิจค้าปลีก**

**Application of Failure Mode and Effect Analysis (FMEA) to Reduce Risk of
Product Movement. Case Study & Distribution Center of Retail Business**

นภดล นักร้องเพราะ

แขนงวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

E-mail : overlanding_nb@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในกระบวนการเบิกสินค้า ซึ่งถือเป็นกิจกรรมสำคัญของการบริหารจัดการคลังสินค้า รวมไปถึงการวางแผนจัดการความเสี่ยง โดยการประยุกต์เทคนิคแบบแผนความล้มเหลวและการวิเคราะห์ผลกระทบ (Failure Mode and Effects Analysis) เพื่อปรับปรุงแก้ไขความผิดพลาดของกระบวนการรับสินค้า ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร ผลจากการศึกษากระบวนการเบิกสินค้าในศูนย์กระจายสินค้าของบริษัทตัวอย่าง สรุปปัญหาแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นได้ดังนี้ วิธีการปฏิบัติงาน สถานที่ พนักงาน และ อุปกรณ์

การวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 2 มุมมอง คือ 1. มุมมองของกลุ่มตัวอย่างจากผลกระทบที่ได้ทางตรงและทางอ้อม ซึ่งมีค่าตัวเลขความสำคัญความเสี่ยงสูงสุดเท่ากับ 48 หรือปัญหาพื้นที่ในการไหลสินค้าเพื่อทำการเบิกแคบ ซึ่งมีค่าและตัวเลขความสำคัญความเสี่ยง ต่ำสุดเท่ากับ 12 หรือปัญหาเครื่องจักรไม่พร้อมใช้งานและพื้นที่ปฏิบัติงานมีน้ำ ซึ่งเป็นลำดับรองลงมา 2. มุมมองของความเสี่ยงโดยการเปรียบเทียบความรุนแรง (S) กับโอกาสที่จะเกิด (O) และการตรวจจับ (D) พบว่าพื้นที่ระหว่างส่วนเบิกสินค้าเพื่อทำการเบิก เป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงมีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง และมีอัตราความเสี่ยงสูงจากการเบิกสินค้าที่จะทำให้อินค้าเสียหาย แต่เป็นปัญหาที่บริษัทไม่สามารถตรวจจับหรือแก้ไขได้ มีค่า S เท่ากับ 2.9 O เท่ากับ 2.9 และ D เท่ากับ 3.0 ในขณะเดียวกันปัญหาที่บริษัทสามารถตรวจจับและป้องกันได้ดีคือ ปัญหาความเร็วในการเบิกสินค้า ซึ่งมีค่า D เท่ากับ 2.0

คำสำคัญ : เทคนิค FMEA , การบริหารความเสี่ยง

Abstract

The research aims to study and prioritize the risk factors affected to picking process which is important activity of warehouse management. And then, the risk management plan will be proposed for improving picking process failures. The advantage of this risk management plan expect to achieve the goal efficiently, effectively and more value added in organization. The methodology is applying Failure Mode and Effect Analysis (FMEA). The result of studying picking process in distribution centre of a studied company is identified problems in 4 factors :- working process, working place, staff and equipment. The analysis results can be divided in 2 perspectives. The first perspective is the view point of sample population. The direct and indirect effects were found that the highest RPN (score =48) is the limited picking area and the lowest RPN (score = 12) is the not ready equipment to use and wet working place. The another perspective is view point of risk which analyzed by compared the intensity (S), the probability of occurrence (O) and the detectability (D). The results were found that the first priority of fixing needed is the limited picking area, it was due to this problem has high effect, more occurrence and high risk to affect making the damage goods. But this problem can't able to defective. The score of S = 2.9, O = 2.9 and D = 3.0. In the meantime, the most ability of defective and corrective problem is speed of picking process which scored D = 2.0.

Key Word (s): Technical FMEA, Risk Management.

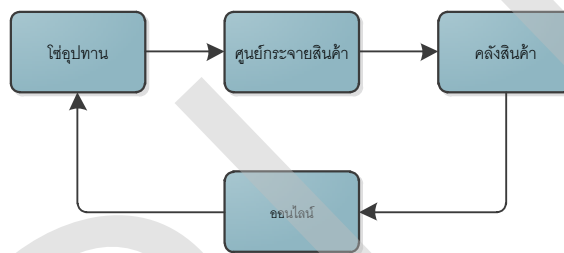
1. บทนำ

ปัจจุบันการแข่งขันทางด้านผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ มีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เกิดการไหลเวียนสิ่งของที่ใช้ในปัจจุบันมากขึ้น ทำให้ทางผู้ผลิตหรือผู้ส่งสินค้ามีความคำนึงถึงการบริหารจัดการทั้งในส่วนของผลิตภัณฑ์และบริการ

การบริหารความเสี่ยงเริ่มได้รับความนิยมมากขึ้นในองค์กรภาครัฐและเอกชน เพราะเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการความเสี่ยง ผู้บริหารต้องพยายามสร้างหรือเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กรหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มูลค่าเพิ่มจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารจัดการ และกำหนดกลยุทธ์ การดำเนินงานบริหารความเสี่ยงจึงต้อง

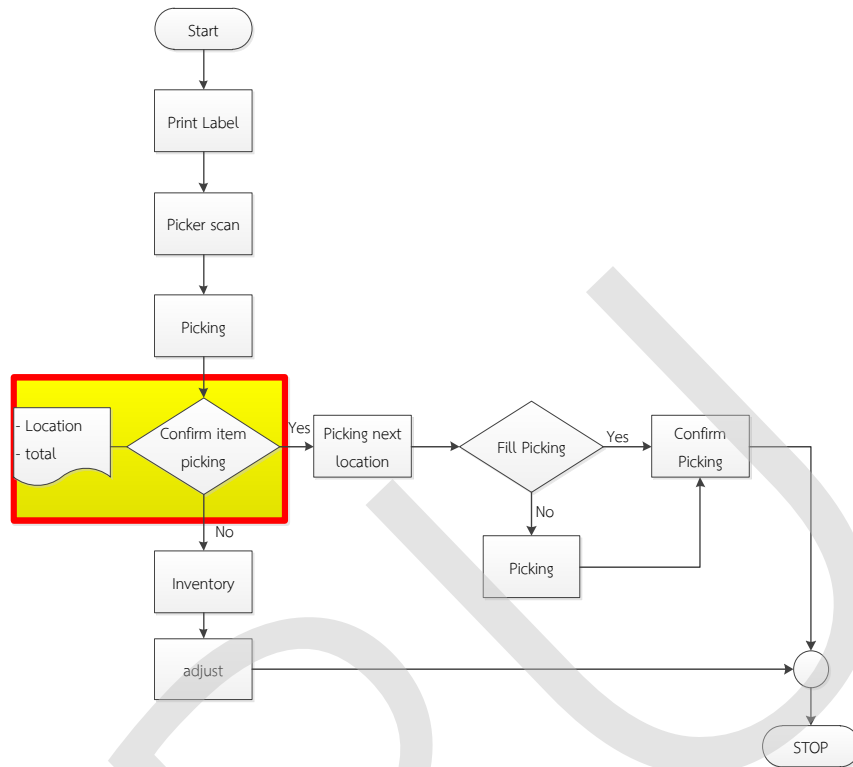
ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และการบริหารองค์กร และเป็นไปได้ของลักษณะของการจัดการแบบบูรณาการ (Integration) เพื่อให้เพิ่มมูลค่าได้อย่างแท้จริง (นฤมล, 2550)

จากการศึกษาการทำงานของบริษัทตัวอย่าง ส่วนงานเบิกสินค้าพบว่าปัญหาที่เกิดจากการเบิกสินค้าผิดพลาดมีมาก เช่น สินค้าตกแตก สินค้าโค่นล้ม หรือพื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับการลงสินค้า เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นประจำจึงถูกมองเป็นเรื่องปกติ ทำให้พนักงานเกิดความเคยชินกับปัญหาลักษณะงานของการสั่งของจากบริษัทกรณีศึกษา

ภาพที่ 1 แสดงการไหลเวียนของการสั่งสินค้า

ผู้จัดได้ดำเนินการศึกษาปัญหาจากการเบิกสินค้า ซึ่งมีการระบุความเสี่ยง โอกาสที่จะเกิดผลกระทบ และระดับความรุนแรง โดยใช้วิธีอัตลักษณ์ความเสี่ยง (Risk Identification) และจัดทำแผนดำเนินงานเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ผู้จัดทำคาดหวังว่าการระบุความเสี่ยง และการวางแผนการดำเนินการแก้ไขหรือป้องกัน จะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการเบิกสินค้า อีกทั้งพนักงานได้ตระหนักว่าปัญหาที่เกิดจากการทำงานไม่ถูกละเลย และมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาซึ่งส่วนของการเกิดปัญหาที่บ่อยครั้งมากจะเกิดจากการออกแบบระบบการทำงานภายในคลังสินค้าดังภาพที่ 1-2 แสดงภาพการเบิกสินค้าและข้อบกพร่องของปัญหาปัจจุบันที่พบได้บ่อยครั้ง จึงทำให้เกิดแนวคิดในการป้องกัน

ภาพที่ 2 การเบิกสินค้าและช้อบกพร่อง

ขั้นตอนการทำงานของส่วนการเบิกสินค้า จะทำให้เห็นว่าจุดปัญหาที่พบบ่อยครั้งจะเป็นในส่วนของการตัดสินใจยืนยันกระบวนการเบิก พบว่าพื้นที่ระหว่างส่วนการเบิกนั้นมีปัญหาพื้นที่แคบจากภาพที่ 2 การเบิกสินค้าและช้อบกพร่อง

งานวิจัยนี้จะนำเสนอในส่วนของฝ่ายปฏิบัติการเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง โดยอ้างอิงจากสถิติและผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยเสี่ยงในเหตุการณ์นั้น ๆ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อลดความเสี่ยงการเกิดสินค้าเสียหายจากการเบิกสินค้า
- 2.2 เพื่อเป็นแนวทางลดความเสี่ยงกับงานหรือขั้นตอนต่าง ๆ ของการปฏิบัติงาน

3. วิธีการวิจัย

จากวิธีการดำเนินการวิจัยที่กล่าวมา ในส่วนนี้จะสามารถแบ่งระเบียบการวิจัยออกเป็น ส่วนๆ ได้แก่

3.1 ขั้นตอนการศึกษาวิจัยและการดำเนินงาน

- 3.1.1 ศึกษาทฤษฎีการบริหารความเสี่ยงของ (Supply Chain Risk Management)

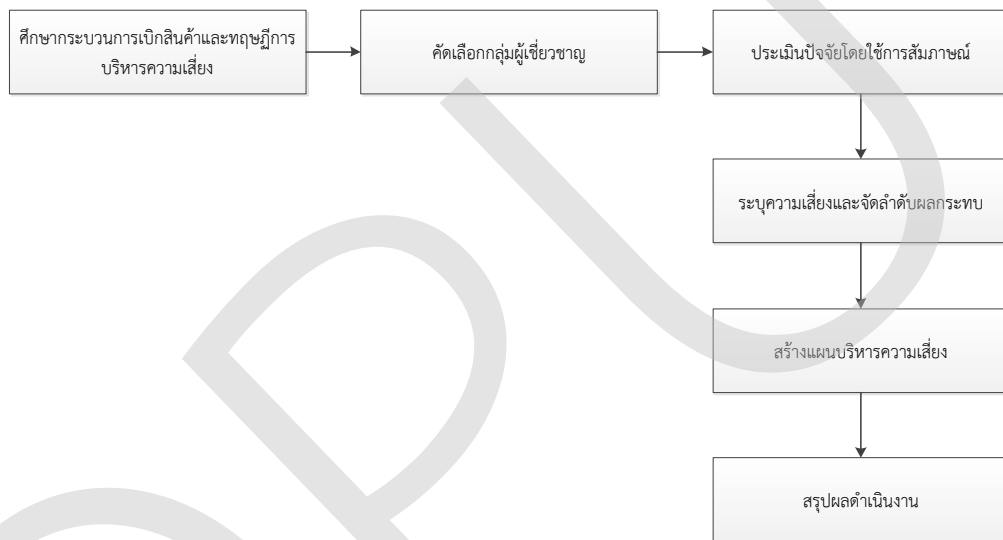
3.1.2 คัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อให้สามารถตอบคำถามได้ครอบคลุมทุกปัญหา

3.1.3 ประเมินปัจจัยโดยใช้การสัมภาษณ์

3.1.4 นำปัจจัยที่ได้มาระบุความเสี่ยง และจัดลำดับผลกระทบ

3.1.5 จัดทำกรอบแนวคิดในการบริหารความเสี่ยงของ Supply Chain management

3.1.6 สรุปผลการดำเนินงาน

ภาพที่ 3 แสดงแผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน

3.2 ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ศึกษาแผนผังองค์กรของบริษัทตัวอย่าง ดังแสดงในภาพ 4 และได้คัดเลือกพนักงานจาก 5 แผนก ที่ทำงานเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานที่ผิดพลาดของการเบิกสินค้า กลุ่มตัวอย่างต้องมีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีความเชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับจากบริษัท โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

3.2.1 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

3.2.1.1 พนักงานแผนกสินค้าคงคลังละหัวหน้าแผนกจำนวน 1 คน

3.2.1.2 พนักงานแผนกรับสินค้าจำนวน 1 คน

3.2.1.3 พนักงานแผนกเบิกสินค้าจำนวน 4 คน

3.2.1.4 พนักงานแผนกจัดเก็บสินค้าจำนวน 1 คน

3.2.1.5 พนักงานแผนกเติมสินค้าจำนวน 1 คน

3.2.1.6 พนักงานส่งออกจำนวน 1 คน

3.3 การประเมินปัจจัยโดยการสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามปลายเปิด และสัมภาษณ์โดยใช้คำถามปลายปิด เพื่อวิเคราะห์และจัดลำดับปัญหา

3.3.1 การสัมภาษณ์โดยใช้คำถามปลายเปิดเป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดประเด็น โดยไม่มีหัวข้อเจาะจง เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบ ตอบได้อย่างอิสระเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ข้อมูลที่ได้จึงกระจายโดยมีประเด็นคำถามดังนี้

3.3.1.1 คุณคิดอย่างไรกับระบบงานในแผนกการเบิกสินค้า

3.3.1.2 คุณคิดว่าอะไรคือปัญหาของแผนกการเบิกสินค้า

3.3.1.3 คุณคิดว่าความผิดพลาดที่แผนกการเบิกสินค้ามีผลกระทบกับแผนกคุณ

หรือไม่

3.4.1.4 คุณคิดว่าอะไรคือสาเหตุแห่งความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

3.3.1.5 คุณคิดว่าผลกระทบของปัญหามีมากน้อยแค่ไหน

3.3.1.6 ปัญหาที่พบมีความถี่มากน้อยเพียงไร

3.3.1.7 คุณคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขหรือป้องกันได้หรือไม่อย่างไร

จากนั้นทีมกลุ่มตัวอย่างได้ระดมความคิดในการหาสาเหตุของปัญหาการทำงานของการเบิกสินค้าโดยพิจารณาประเด็นเสี่ยง 4 ประเด็นหลัก

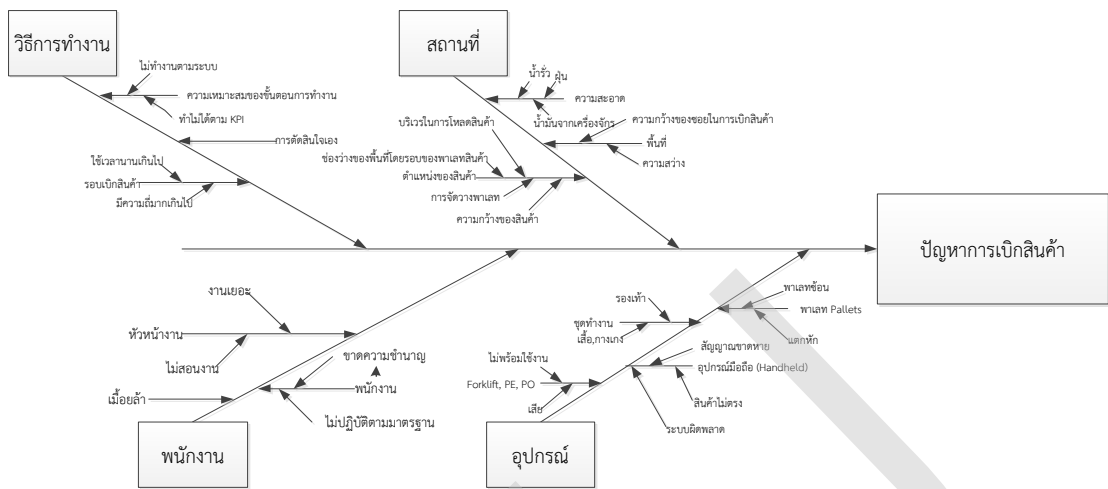
ประเด็นที่ 1 วิธีการทำงาน

ประเด็นที่ 2 สถานที่

ประเด็นที่ 3 พนักงาน

ประเด็นที่ 4 อุปกรณ์

โดยประเด็นหลักเหล่านี้จะมีปัญหาอยู่ในของแต่ละประเด็น ดังแสดงในภาพ 4

ภาพที่ 4 ผังก้างปลาแสดงปัญหาในการเบิกสินค้า

3.3.2 การสัมภาษณ์โดยใช้คำถามประหลาดปิด ใช้ในการวิเคราะห์หาระดับคะแนนความรุนแรง ความถี่ หรือการตรวจจับแก้ไขปัญหา โดยสรุปประเด็นปัญหาจากการสัมภาษณ์รอบแรก และออกแบบตารางการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เทคนิค แบบแผนความล้มเหลววิเคราะห์ผลกระทบ (Failure Mode and Effects Analysis) ดังภาพที่ 6 คือกำหนดรายการข้อบกพร่องของกระบวนการเบิกสินค้า, ประเมินผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดจากข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งทำการประเมินความรุนแรง (Severity) ของผลกระทบที่เกิดขึ้น ประเมินสาเหตุปรากฏ (Occurrence) ที่เป็นไปได้ทั้งหมดของข้อบกพร่องพร้อมทั้งทำการประเมิน โอกาสที่สาเหตุต่าง ๆ จะเกิดขึ้น ระบุสถานะการควบคุมในปัจจุบันแต่ละสาเหตุ พร้อมทั้งทำการประเมินความฉลาดในการตรวจจับ (Detection) ประเมินค่าความเสี่ยงของแต่ละสาเหตุ เพื่อจัดอันดับความสำคัญ ของตัวเลขลำดับความเสี่ยง (Risk Priority Number)

3.4 การจัดลำดับผลกระทบและประเมินความเสี่ยง

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละปัจจัยเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับที่ 1. แสดงการให้คะแนนปัจจัยความรุนแรง (Severity) คือ การประเมินถึงระดับความจริงจัง (Serious) ของผลกระทบอันเกิดจากแนวโน้มที่จะเกิด ลักษณะความล้มเหลวหรือข้อบกพร่อง ต้องนำมากำหนดความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ (Potential Seriousness) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (Severity : S)

ระดับความรุนแรง	รายละเอียด	ระดับจัดลำดับ
สูงมาก	จัดให้เป็นระดับสูงมาก เนื่องจากส่งผลกระทบต่อกระบวนการเบิกความปลอดภัย และความเสียหายต่อโอกาสการขาย	5
สูง	จัดให้เป็นระดับสูงเนื่องจากส่งผลกระทบต่อกระบวนการเบิกสินค้า ทำให้การปฏิบัติงานในบางขั้นตอนต้องหยุดชะงัก	4
ปานกลาง	จัดให้เป็นระดับปานกลาง เนื่องจากส่งผลกระทบต่อกระบวนการเบิกบางส่วนทำให้การปฏิบัติงานขัดข้อง	3
ต่ำ	จัดให้เป็นระดับต่ำ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิต แต่ไม่ทำให้การปฏิบัติงานขัดข้อง	2
น้อย	ไม่มีเหตุผลที่คาดว่าส่วนเล็กน้อยในธรรมชาติของ ข้อบกพร่องนั้น จะเป็นสาเหตุให้เกิดผลกระทบอย่างจริงจังต่อกระบวนการเบิก	1

ระดับที่ 2. แสดงการให้คะแนนปัจจัย (Occurrence) ความถี่ในการเกิด คือ การประเมินถึงระดับการปรากฏแนวโน้มที่จะเกิดความล้มเหลว หรือความถี่ในการเกิดขึ้นของปัญหา ดังแสดงในตาราง 3

ตารางที่ 3 ระดับปรากฏในการเกิดปัญหา (Occurrence : O)

ระดับความถี่	รายละเอียด	ระดับจัดลำดับ
สูงมาก	มีความสูญเสียเกิดขึ้นได้บ่อยมากที่สุด (มีค่าอยู่ในช่วง 81-100% ของจำนวนครั้งของปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในคาบเวลา)	5
สูง	มีความสูญเสียเกิดขึ้นได้บ่อย (มีค่าอยู่ในช่วง 61-80% ของจำนวนครั้งของปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในคาบเวลา)	4
ปานกลาง	มีความสูญเสียเกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย (มีค่าอยู่ในช่วง 41-60% ของจำนวนครั้งของปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในคาบเวลา)	3
น้อย	มีความสูญเสียเกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง (มีค่าอยู่ในช่วง 21-40% ของจำนวนครั้งของปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในคาบเวลา)	2
น้อยมาก	ความสูญเสียเกิดขึ้นน้อยมากหรือไม่เคยเกิดขึ้น (มีค่าอยู่ในช่วงต่ำกว่า 20% ของจำนวนครั้งของปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในคาบเวลา)	1

ระดับที่ 3. ระดับการให้คะแนนปัจจัยในความสามารถในการตรวจจับ (Detection) และแก้ปัญหา ระบบที่เรามีอยู่ในปัจจุบันนี้ สามารถตรวจจับความล้มเหลวได้หรือไม่ หมายความว่า ถ้าความล้มเหลว เกิดขึ้นแล้ว เราจะตรวจพบก่อนถึงมือลูกค้าหรือไม่ ถ้าตรวจจับได้แน่นอน จึงกำหนดให้เท่ากับ 1 ในทางกลับกัน ถ้าตรวจจับไม่ได้เลย เท่ากับ 5 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความสามารถในการตรวจจับ (Detection : D)

การตรวจจับ	รายละเอียด	ระดับ
ไม่สามารถแก้ไขและควบคุมได้	ไม่มีวิธีการแก้ไขและควบคุมกระบวนการในการตรวจจับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น	5
สามารถแก้ไขและควบคุมได้บ้างเล็กน้อย	ทราบวิธีการแก้ไขแต่ไม่มีวิธีการควบคุมกระบวนการในการตรวจจับความล้มเหลวที่เกิดขึ้น	4
สามารถที่จะแก้ไขและควบคุมได้ในระดับปานกลาง	มีการแก้ไขและควบคุมกระบวนการได้ในระดับปานกลางในการตรวจจับความล้มเหลวที่เกิดขึ้น	3
สามารถที่จะแก้ไขและควบคุมได้	มีมาตรการแก้ไขและควบคุมกระบวนการได้ การตรวจจับความล้มเหลวที่เกิดขึ้นเป็นไปได้โดยอัตโนมัติ	2
สามารถที่จะแก้ไขและควบคุมได้อย่างแน่นอน	สามารถแก้ไขและควบคุมกระบวนการได้ การตรวจจับความล้มเหลวที่เกิดขึ้นเป็นไปได้โดยอัตโนมัติ	1

เมื่อทีมงานและผู้เชี่ยวชาญได้รับทราบระดับความรุนแรง ของผลกระทบจากความล้มเหลว ความสามารถในการควบคุมการเบกสินค้าและการตรวจจับความล้มเหลวก่อนส่งกระจายให้กับ สาขา ที่ใช้ในการประเมิน ผลการดำเนินการที่ทางคลังสินค้ามีการดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบันการให้ คะแนนของทีมงานผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความล้มเหลว และผลกระทบสำหรับ กระบวนการเบกสินค้าและสรุปการประเมินแต่ละข้อบกพร่อง ซึ่งการคำนวณค่าตัวเลขที่ ความสำคัญความเสี่ยง (Risk Priority Number : RPN) ซึ่งเขียนให้อยู่ในรูปสมการดังนี้ต่อไปนี้

$$RPN = S * O * D \quad (1)$$

โดยที่

S = ความรุนแรงของผลกระทบจากข้อบกพร่อง (Severity : S)

O = ความถี่การเกิดปัญหาและลักษณะข้อบกพร่อง (Occurrence : O)

D = ความสามารถในการควบคุมกระบวนการเบกสินค้าและการตรวจจับ ข้อบกพร่องก่อนส่งให้กับสาขา (Detection : D)

การหาค่าพิสัยแสดงดังสมการต่อไปนี้

$$\text{พิสัย} = \text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด} \quad (2)$$

การนำค่าสูงสุดคือ ของแต่ละปัจจัยคูณกัน และค่าต่ำสุดของแต่ละปัจจัยคูณกัน เช่น

ค่าสูงสุด คือ $S * O * D = (5)(5)(5) = 125$

ค่าต่ำสุด คือ $S * O * D = (1)(1)(1) = 1$

และนำค่าสูงสุด - ค่าต่ำสุดจะได้พิสัย

$$\text{พิสัย} = 125 - 1$$

$$= 124$$

เมื่อได้ค่าพิสัยตาม จากนั้นกำหนดจำนวนชั้น (Range) ที่ต้องการ จำนวนชั้นที่กำหนดไว้

ทั้งหมด 4 ชั้นคือ A-D

3.5.2 การหาความกว้างอัตราภาคชั้น

$$\text{ความกว้างของอัตราภาคชั้น} = \text{พิสัย} / \text{จำนวนชั้น} \quad (3)$$

โดยการนำค่าพิสัยที่คำนวณได้จากสมการที่ (2) คือ 124 มาหารด้วยจำนวนชั้นที่กำหนดไว้ คือ 4 ชั้นดังนี้

$$\text{ความกว้างอัตราภาคชั้น} = 124 / 4$$

$$= 31$$

ได้ค่าความกว้างของอัตราภาคชั้นสามารถแบ่งเกณฑ์มาตรฐานอันดับเป็น 4 ระดับดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ระดับความเสี่ยง

ระดับ	RPN	ความหมาย
A	96-125	มีความเสี่ยงมากที่สุดต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน
B	64-95	มีความเสี่ยงมาก
C	32-63	มีความเสี่ยงปานกลาง
D	1-31	มีความเสี่ยงน้อยมากไม่ค่อยมีผลกระทบ

3.5.3 การจัดทำตารางประเมินระดับความเสี่ยง เพื่อวัดระดับของความเสี่ยง (Level of Risk) การระบุความเสี่ยงลงในตารางประเมินระดับความเสี่ยงทำได้โดยการแยกปัจจัยเป็น 2 มิติ คือนำค่า RPN ที่คำนวณได้ในแต่ละประเด็นมาใส่ในช่องตามลำดับคะแนน โดยทำการเปรียบเทียบจากค่าดังต่อไปนี้

3.5.3.1 ความรุนแรงของปัญหาเปรียบเทียบกับความถี่ในการปรากฏของปัญหา

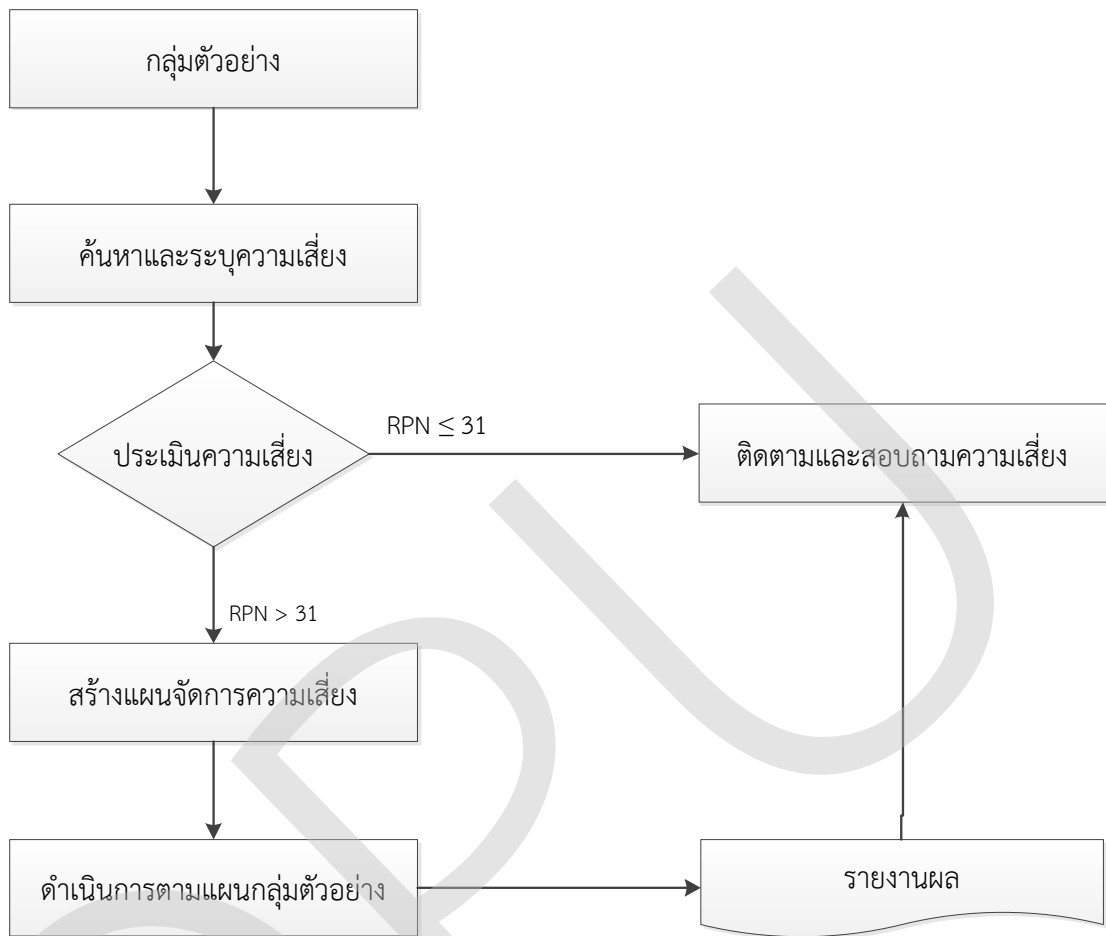
3.5.3.2 ความรุนแรงของปัญหาเปรียบเทียบกับ การตรวจจับและแก้ปัญหา

3.5.3.3 การตรวจของปัญหาเปรียบเทียบกับ การตรวจจับและแก้ปัญหา

และนำมาแสดงในตาราง ความเสี่ยงเพื่อให้เห็นระดับความเสี่ยงชัดเจนยิ่งขึ้น ความรุนแรงของปัญหาหรือผลกระทบ (Impact Rating) เปรียบเทียบกับแนวโน้ม (Likelihood) ในการเกิดปัญหา

3.6 สร้างแผนจัดการความเสี่ยง

กระบวนการจัดการความเสี่ยงที่กำหนดขึ้น เริ่มตั้งแต่การจัดเตรียมแผนสำหรับบริหารความเสี่ยง การระบุประเด็นความเสี่ยงของโครงการ การให้ค่าระดับโอกาสเกิด และผลกระทบประเด็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เพื่อประเมินความเสี่ยงแต่ละประเด็นจนกระทั่งสร้างแผนในการจัดการความเสี่ยง และการเฝ้าสังเกตติดตามเพื่อดำเนินการควบคุมความเสี่ยงตลอดการดำเนินงานโครงการ

ภาพที่ 8 การสร้างแผนการบริหารความเสี่ยง

จัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงตามประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 4 ประเด็น และทำการประชุมกับทุกแผนกเพื่อระดมสมอง เตรียมจัดการทำแผนจัดการความเสี่ยง

4.สรุปผลของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ทำให้เกิด และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงโดยประยุกต์ใช้เทคนิค FMEA สำหรับกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยเริ่มจากศึกษากระบวนการทำงานการรับสินค้าและกำหนดประเด็นปัญหาออกมา 4 ประเด็น เพื่อจัดทำแผนผังแสดงการไหลของกระบวนการ, บ่งชี้หน้าที่และเป้าหมายของแต่ละกระบวนการ ระบุค่าวิกฤต กำหนดรายการค่าบกพร่อง ประเมินความรุนแรงของผลกระทบ ประเมินการปรากฏสาเหตุต่าง ๆ โดยอาศัยผัง

ก้างปลาช่วยในการวิเคราะห์ ประเมินความสามารถในการตรวจจับ และคำนวณค่า RPN หลังจากได้ค่าตัวเลข RPN ทำการเลือกสาเหตุที่ทำให้ค่า RPN มากกว่า 31 ทำการปรับปรุง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกแบบเจาะจง ซึ่งพนักงานที่ได้รับคัดเลือกต้องมีอายุงานมากกว่า 3 ปีขึ้นไป เป็นผู้ได้รับการยอมรับว่ามีความสามารถในการทำงานจำนวน 10 คน โดยแบ่งการสัมภาษณ์เป็น 2 รอบคือ รอบแรกทำการสัมภาษณ์แบบคำถามปลายเปิด เพื่อระบุประเด็นของปัญหาในการรับสินค้า ซึ่งประเด็นที่ได้จะจัดกระจายออกไป จากนั้นผู้วิจัยได้จัดรวบรวมประเด็นปัญหาให้เป็นกลุ่ม ๆ และทำการออกแบบตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยง เมื่อได้ตารางเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนโดยมีเกณฑ์ 1-4 เรียงลำดับน้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ทำการแบ่งระดับความสำคัญของปัญหาออกเป็น 4 ระดับคือ A B C และ D

4.1 ผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คนมีความเสี่ยง RPN ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะข้อบกพร่อง	Failure Mode and Effects Analysis				
	S	O	D	RPN	Range
ความเร็วในการเบิกของ	3	3	2	18	D
มีความถี่ในรอบรายชั่วโมงมากเกินไป	4	2	4	32	C
บริเวณในการโหลดสินค้าเข้าเพื่อทำการเบิกแคบ	4	4	3	48	C
จัดวางพาเลทผิดพลาด	3	3	3	27	D
เครื่องจักรสภาพไม่พร้อมใช้งาน	3	1	4	12	D
เบิกสินค้าผิด	2	4	3	24	D
การจัดเรียงสินค้า	2	3	3	18	D
พื้นเปียกน้ำจากน้ำรั่ว	4	3	2	24	D
พื้นเปียกน้ำจากการทำความสะอาด	1	3	4	12	D
ความสว่างน้อยในพื้นที่ปฏิบัติงาน	3	3	2	18	D

สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักดังนี้

4.1.1 ความรุนแรงของปัญหาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.9 หมายถึงเกิดความสูญเสียทางการงาน และเกิดปัญหากระทบกับภาพรวมของบริษัท

4.1.2 ความถี่ในการเกิดปัญหาโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 2.9 หมายถึง เกิดขึ้น : ทุกสัปดาห์

4.1.3 ความสามารถในการแก้ไขหรือตรวจจับโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 3 สามารถแก้ไขได้ สามารถตรวจสอบด้วยเครื่องมือวัดที่พนักงานสามารถตัดสินใจได้เอง

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระบุว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจากการใช้ค่า (Mean) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันอาจไม่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ต้องประเมิน

ระดับการให้คะแนน จึงทำให้ให้เกิดค่าความเบี่ยงเบนเกณฑ์การให้คะแนนส่งผลให้เกิดความแตกต่างกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้ผลกระทบทางตรง

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างให้คะแนนในแต่ละปัญหาแตกต่างกันออกไป บางปัญหาเกิดความรุนแรงมากกับบางแผนกและในขณะเดียวกันปัญหาดังกล่าวก็ส่งผลความรุนแรงต่ำกับบางแผนกซึ่งแตกต่างกันออกไปในลักษณะของเนื้องาน หรือแม้แต่ค่า RPN ในกลุ่มปัญหาเดียวกันมีค่าความสำคัญของปัญหาตั้งแต่ต่ำสุดจนกระทั่งสูงสุดและเมื่อนำคะแนนน้ำหนักทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยของแต่ละประเด็นปัญหาพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

จากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ลักษณะงานหรือแม้แต่ความเบี่ยงเบนของการให้น้ำหนักเกิดจากผลกระทบที่แต่ละแผนกได้รับหรือเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นในระยะเวลาที่ทำการสัมภาษณ์ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการสัมภาษณ์และการให้น้ำหนักคะแนน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 เนื่องจากงานวิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการสัมภาษณ์และผลกระทบที่กลุ่มตัวอย่างได้รับมีความแตกต่างกัน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักคะแนนกระจุกกระจาย ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อทำการรวมคะแนนทั้งหมดจึงทำให้ผลที่ออกมา ไม่สอดคล้องกับความรุนแรง และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง

6.2 การประยุกต์ใช้เทคนิค FMEA มีข้อจำกัดในการประเมินค่า RPN เนื่องจากการให้คะแนนขึ้นกับผู้ทำการประเมินเป็นสำคัญและระดับในการประเมินที่ใช้ 1 ถึง 4 ต้องอาศัยความสามารถของผู้ประเมินสูง คือ ผู้ประเมินต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และเที่ยงตรง ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตควรพยายามลดข้อจำกัดของ FMEA แบบดั้งเดิมเพื่อแก้ไขจุดอ่อนในการประเมินค่า RPN

6.3 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากหลากหลายแผนก ปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์บางประเด็นอาจไม่ได้เกิดขึ้นจากการทำงานที่ผิดพลาดจากการทำงานการรับสินค้าแต่กลุ่มตัวอย่างมองว่าปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดเกิดจากการรับสินค้าผิดพลาดเพียงอย่างเดียว ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตควรเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแผนกรับสินค้าเพียงอย่างเดียว

6.4 การแก้ไขสาเหตุที่ทำให้ค่า RPN สูงนั้นควรมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าค่า RPN จะมีค่าน้อยกว่า 31 เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง

6.5 ในการวิจัยได้ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดจากการรับสินค้าผิดพลาด โดยไม่ได้คำนึงถึงมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจากปัญหาดังกล่าว ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตควรวิเคราะห์มูลค่าความเสียหายที่จะเกิดขึ้นด้วย

7. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เจริญ เจษฎาวัดย์. การบริหารความเสี่ยง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทพอดี จำกัด, 2548.

ชัยวัฒน์ เจริญรัตน์ และคณะ. การประยุกต์ใช้หลักการคุณภาพเพื่อแก้ปัญหาโลจิสติกส์ในธุรกิจ

ร้านอาหาร. ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพมหานคร การประชุมเชิงวิชาการประจำปีด้านการจัดการโซ่อุปทาน และโลจิสติกส์ ครั้งที่ 8, 2551. (เป็นบทความวิจัยออนไลน์) สาระสังเขป สืบค้นวันที่ 4 มกราคม 2558

สมภพ ตลับแก้ว. “เอกสารประกอบการสอนวิชา System Reliability and Maintenance”

(อัครา)

อภิชาติ โสภางค์. “เอกสารประกอบการเรียนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management)”

ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551. (อัครา)

ภาษาต่างประเทศ

Club De La Securite De L'Information. Risk Management Concept and Methods. 2008-2009.

สาระสังเขป สืบค้นวันที่ 4 มกราคม 2558 จาก

<http://www.clusif.asso.fr/fr/production/ouvrages/pdf/CLUSIF-risk-management.pdf>

การปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการงานซ่อมรถยนต์

The efficiency improvement in auto repair service

พิสิฐโชติ พรวิจิตตานนท์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการประยุกต์ใช้แผนผังสายธารคุณค่าและทฤษฎีแถวคอยเพื่อวิเคราะห์และจัดความสูญเสียเปล่าในระบบโลจิสติกส์ของการให้บริการงานซ่อมรถยนต์ ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการให้ดีขึ้น ซึ่งจากการเก็บข้อมูลจากผู้ใช้บริการ 20 ราย ได้ผลว่ามีกิจกรรม 16 กิจกรรม ใช้เวลาในการให้บริการรวม 265 นาที 74 วินาที สามารถแบ่งเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า (Value Added) ร้อยละ 92.04 กิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าแต่จำเป็นต่อการดำเนินงาน (Necessary but Non-Value Added) ร้อยละ 3.61 และกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่า (None Value Added) ร้อยละ 4.35 และเมื่อทำการปรับปรุงกระบวนการให้บริการด้วยการกำจัดความสูญเสียเปล่า ส่งผลทำให้กระบวนการต่างๆมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้จากกิจกรรมที่ลดลงเหลือ 15 กิจกรรม และใช้เวลาในการให้บริการรวม 224 นาที 6 วินาที สามารถกำจัดกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าออกไป และลดเวลาสูญเสียเปล่าของกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าแต่จำเป็น (NNVA) ได้ 3 นาที 45 วินาที คิดเป็นร้อยละ 35.94 ของกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าแต่จำเป็น ลดเวลาสูญเสียเปล่าของกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่า (NVA) ได้ 9 นาที 55 วินาที คิดเป็นร้อยละ 82.68 ของกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่า ลดเวลาสูญเสียเปล่าของกิจกรรมที่มีคุณค่า (VA) ได้ 28 นาที 68 วินาที คิดเป็นร้อยละ 11.73 และเวลาทั้งหมดที่ลดลงของกิจกรรมการให้บริการงานซ่อมรถยนต์ Mercedes-Benz รุ่น W212 ในประเภทการให้บริการ SERVICE B (20,000 km) คิดเป็นร้อยละ 15.68

คำสำคัญ: แผนผังสายธารคุณค่า กิจกรรมที่มีคุณค่า กิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าแต่จำเป็น กิจกรรมที่ไม่มีคุณค่า

Abstract

This research, based on Value Stream Mapping and Queuing Theory, aimed to analysis and eliminating the waste time in logistics process of the auto repair services. Improve and enhance the service and responds customers better. According to data from users 20 customers results that have 16 activities take time providing total of 265 minutes, 74 seconds can be a valuable activity (Value Added) of 92.04 percentages that are not valuable, but essential operations (Necessary but Non-Value Added) 3.61 percentages and no value (None Value Added) and 4.35 percentages on improving service processes by eliminating waste. As a result, the process is more efficient remaining 15 activities take the time to serve a total of 224 minutes, 6 seconds to get rid of things that are not worth it. And reduce time wasted on useless activities, but necessary (NNVA) was 3 minutes 45 seconds, representing 35.94 percentages of the activities that have no value, but necessary. Reduce time wasted on useless activities (NVA) was 9 minutes 55 seconds, representing 82.68 percentages of the activities that have no value. Reduce time wasted valuable activity (VA), 28 minutes, 68 seconds and 11.73 percentages decline in activity at auto repair services. Mercedes-Benz models W212 type of Service B (20,000 km) was 15.68 percentages.

Keyword: Value Stream Mapping VA NNVA NVA

บทนำ

บริษัท Mercedes Benz Thailand ในปี 2557 นับเป็นอีกหนึ่งปีแห่งความสำเร็จของ Mercedes Benz ด้วยการสร้างยอดขายโดยรวมตลอดทั้งปีอยู่ที่ 11,328 คันเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าคิดเป็น 12% (2556 : 10,144 คัน) นับได้ว่าเป็นยอดขายสูงสุดนับตั้งแต่จัดตั้งบริษัทในประเทศไทยและยังคงครองความเป็นผู้นำตลาดรถหรูเป็นปีที่ 14 ติดต่อกัน ซึ่งรถยนต์ในกลุ่ม Contemporary Luxury เป็นกลุ่มที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ส่วนด้านเครือข่ายการบริการหลังการขายบริษัทฯ ยังคงมีการพัฒนาเครือข่ายระบบการบริหารจัดการในส่วนของศูนย์บริการและโชว์รูมให้มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานเดียวกันอย่างต่อเนื่องโดยภายในปี 2559 Mercedes Benz Thailand มีแผนที่จะร่วมมือกับพันธมิตรเปิดตัวโชว์รูมเพิ่มอีก 6 แห่งเพื่อเสริมความแข็งแกร่งด้านบริการหลังการขาย และเป็นการขยายเครือข่ายการให้บริการครอบคลุมทั่วประเทศมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณลูกค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบัน Mercedes Benz มีผู้จำหน่ายอย่างเป็นทางการทั้งสิ้น 31 แห่งทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็น 16 แห่งในกรุงเทพฯ และปริมณฑล และ 15 แห่งในต่างจังหวัด จากข้อมูลดังกล่าวทำการบริการงานหลังการขายนั้นจำเป็นต้องพัฒนาระบบการบริการเพื่อที่จะรองรับปริมาณของรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นด้วย ฉะนั้นการศึกษาข้อมูลระบบการบริการหลังขายและนำมาวิเคราะห์โดยมีทฤษฎีประกอบการตัดสินใจปรับปรุงกระบวนการบริการงานซ่อมรถยนต์ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการพิจารณาการเพิ่มประสิทธิภาพ และแนวทางในการบริหารการจัดการได้ดีมากขึ้น ของผู้แทนจำหน่ายหรือศูนย์บริการที่ได้รับการแต่งตั้งจากบริษัท เมอร์เซเดส-เบนซ์(ประเทศไทย) จำกัด ในบริษัทกรณีศึกษา มีปริมาณรถเข้าใช้บริการงานซ่อมเฉลี่ยประมาณ 425 คันต่อเดือน หรือประมาณ 16 คันต่อวัน(ข้อมูลปี 2557) ซึ่งเป็นจำนวนรถที่เข้ามาใช้บริการที่น้อยกว่าผู้แทนจำหน่ายแห่งอื่นที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ทั้งที่บริษัทกรณีศึกษาเปิดบริการตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ โดยเปิดให้บริการ 8 ชั่วโมงต่อวัน ด้วยเหตุนี้ถ้าหากการวิเคราะห์ปัญหาตามกรอบของการจัดการห่วงโซ่อุปทานและปรับปรุงกระบวนการตามแนวทางของวิศวกรรม โดยได้ทำการประยุกต์เทคนิคต่างๆ เข้ามาใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริการของห่วงโซ่อุปทานในบริษัทกรณีศึกษา ซึ่งเทคนิคที่ว่านั้นประกอบได้ด้วย แนวคิดแบบลีน (Lean Concept) แนวคิดการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Stream Analysis; VCA) และการเขียนภาพสายธารคุณค่า (Value Stream Mapping ; VSM) แล้วสามารถลดการสูญเปล่าของกระบวนการให้บริการและเพิ่มโอกาสในการให้บริการหลังการขายได้มากขึ้น จะทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการหลังการขายของบริษัทกรณีศึกษา เพื่อรองรับกับปริมาณรถที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบันและคาดว่าจะเพิ่มขึ้นในทุกๆปี ในอนาคต ซึ่งผู้แทนจำหน่ายจะต้องพัฒนาและปรับปรุงระบบงานบริการให้ดีขึ้นในแต่ละปีเช่นกัน

วัตถุประสงค์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมและกระบวนการไหลของการให้บริการงานซ่อมรถยนต์และเสนอแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพและลดการสูญเสียเปล่าในระบบการให้บริการงานซ่อมรถยนต์ในศูนย์บริการโดยใช้หลักการแผนผังสายธารคุณค่า

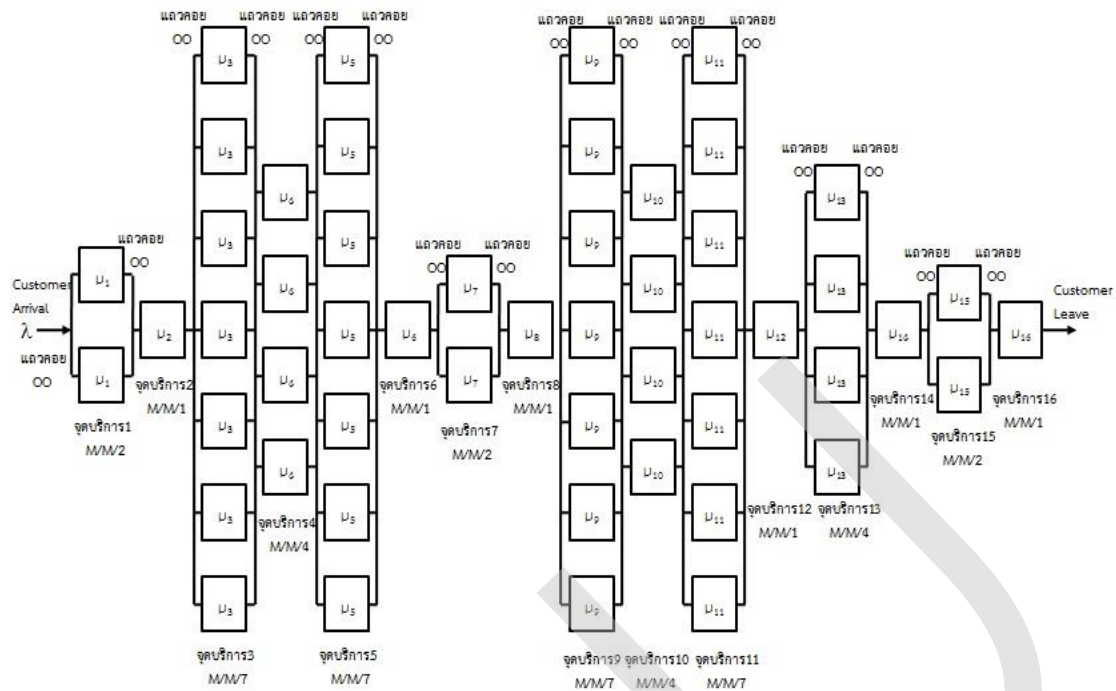
วิธีการวิจัย

จากปริมาณยอดขายรถยนต์ Mercedes-Benz ที่เพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้จำนวนรถที่จะต้องเข้ามาใช้บริการในศูนย์บริการเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยที่จำนวนศูนย์บริการในปัจจุบันนั้น ไม่ได้เพิ่มขึ้นตามปริมาณรถที่เพิ่มขึ้น ทำให้ศูนย์บริการไม่สามารถรองรับความต้องการของลูกค้า ณ ปัจจุบันได้ เป็นเหตุต้องทำให้ศูนย์บริการต้องพัฒนาระบบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เต็มความสามารถของศูนย์บริการที่มีอยู่

โดยมาตรฐานศูนย์บริการที่บริษัท Mercedes-Benz (ประเทศไทย) จำกัด กำหนดไว้คือ ยอดขายศูนย์บริการ 250 คันต่อปี (14 ช่องซ่อม) และมาตรฐานการให้บริการในประเทศไทยเท่ากับ 2 คันต่อหนึ่งช่องซ่อม ฉะนั้นความสามารถสูงสุดที่ศูนย์บริการควรทำได้อยู่ที่ $2 \times 14 = 28$ คันต่อวัน ซึ่งในบริษัทกรณีศึกษาสามารถทำได้คิดเป็น 57 % ของมาตรฐานศูนย์บริการ โดยใช้ทฤษฎีทางวิศวกรรมเพื่อพัฒนาระบบการบริการงานซ่อมรถยนต์ ใช้ข้อมูลของรถยนต์ Mercedes-Benz รุ่น W212 ในประเภทการให้บริการ SERVICE B (20,000 km) เป็นฐานข้อมูลในการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการในระบบการให้บริการศูนย์บริการกรณีศึกษาเพราะเป็นข้อมูลที่มีการเข้าใช้บริการมากที่สุดในฐานข้อมูลในปี 2557 โดยสามารถแยกกิจกรรมการให้บริการได้ 16 จุดบริการ การพิจารณาเวลาการทำงานของกิจกรรมในกระบวนการต่างๆ ขั้นตอนต่อไปคือผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลเวลาของกิจกรรมต่างๆ จำนวน 20 ครั้งต่อหนึ่งกิจกรรม

สามารถกำจัดงานที่ไร้ประสิทธิภาพและงานที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มออกไปได้ โดยอาศัยสัญลักษณ์ที่แทนการไหลในกระบวนการ จากนั้นสำรวจปัญหาในแต่ละกิจกรรมในกระบวนการทำงานของห่วงโซ่อุปทานและรวบรวมจากข้อมูลเอกสารการบันทึก ย้อนหลังเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ โดยมุ่งไปที่ปัญหาอันเกิดจากสิ่งสูญเสียเปล่า 7 ประการ การคำนวณในระบบแถวคอย การคำนวณระบบแถวคอยนั้นจะต้องมีปริมาณลูกค้ามากกว่าการให้บริการในระบบจึงจำเป็นจะต้องมีการคำนวณระบบแถวคอยขึ้น แต่เนื่องจากระบบงานในศูนย์บริการงานซ่อมรถยนต์

งานวิจัยนี้มีรูปแบบแถวคอย 2 แบบ คือ ระบบแถวคอยแบบช่องทางเดียว-ขั้นตอนเดียว และระบบแถวคอยแบบช่องทางหลายช่องทาง-ขั้นตอนเดียว ซึ่งทำให้เกิดระบบคิวมีคิวหลายขั้นตอนแบบอนุกรม ซึ่งตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์แถวคอยในงานวิจัยนี้ได้ใช้ตัวแบบแถวคอยแบบโครงข่าย (queuing Network) ที่เป็นแบบอนุกรม ดังภาพประกอบ 1 ตัวแบบแถวคอยที่เป็นโครงข่ายแบบอนุกรมในงานวิจัย มีจุดให้บริการ 16 จุดงานบริการ

ภาพประกอบ 1 ตัวแบบแถวคอยที่เป็นโครงข่ายแบบอนุกรม

หาอัตราการเข้ามาใช้บริการและอัตราการให้บริการ ในแต่ละเดือนมีจำนวนรถยนต์การเข้าใช้บริการเฉลี่ย 425 คันต่อเดือน จากรายงานประจำปี 2557 โดยมีวันทำงานเฉลี่ยต่อเดือน 26 วัน เวลาทำงานบริการคือ 8.30 -12.00 และ 13.00-17.30 (ไม่รวมวันหยุดอาทิตย์และนักขัตฤกษ์) ทำงานวันละ 8 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นเวลาทำงาน 26×8 เท่ากับ 208 ชั่วโมงต่อเดือน มีจำนวนรถยนต์ใช้บริการเฉลี่ย 16 คันต่อวัน แสดงว่ามีอัตราการเข้ารับบริการ (โดยเฉลี่ยต่อช่วงเวลา) $16/8$ เท่ากับ 2 คันต่อชั่วโมง หรือ 0.033 คันต่อนาที

ตาราง 1 สรุปทฤษฎีแถวคอยของงานวิจัย

ลักษณะของแถวคอย	
ผู้มารับบริการ	
- ประชากร	- ไม่จำกัด(Infinite population)
- ลักษณะการเข้ารับบริการ	- การเข้ามาใช้บริการของผู้รับบริการลักษณะสุ่มในอัตราเฉลี่ยซึ่งมีการแจกแจงความน่าจะเป็นแบบพัวซอง
แถวคอย	
- ความยาวของแถวคอย	- ความยาวแถวคอยไม่จำกัด(Infinite queue length)
- รูปแบบการจัดระบบแถวคอย	- รูปแบบคิวหลายขั้นตอนแบบอนุกรม (Single Queue, Multiple Servers in Series)
หน่วยให้บริการ	
- ระเบียบการให้บริการ	- มาก่อนได้ก่อน (FCFS)
- ลักษณะการให้บริการ	- การเข้ามาใช้บริการของผู้รับบริการลักษณะสุ่มในอัตราเฉลี่ยซึ่งมีการแจกแจงความน่าจะเป็นแบบเอกซ์โพเนนเชียล(Exponential distribution)
ตัวแบบแถวคอย	- ตัวแบบแถวคอยชนิด M/M/s

ผลการวิจัย

นำค่า λ และ μ ที่ได้ของแต่ละกิจกรรมนั้น มาคำนวณตามรูปแบบของแถวคอยเพื่อหาเวลารอคอยของผู้รับบริการในระบบโดยเฉลี่ยและเวลารอคอยของผู้มารับบริการในแถวคอยโดยเฉลี่ย สูตรที่ใช้ในการคำนวณสำหรับแบบจำลอง M/M/s ดังนี้

1. ความน่าจะเป็นที่ระบบจะทำงาน $U = \frac{\lambda}{s\mu}$

2. ความน่าจะเป็นที่ระบบจะว่าง $P_0 = \frac{1}{\sum_{n=0}^{s-1} \frac{\left(\frac{\lambda}{\mu}\right)^n}{n!} + \left[\frac{\left(\frac{\lambda}{\mu}\right)^s}{s!} \cdot \frac{(s\mu)}{(s\mu - \lambda)} \right]}$

3. จำนวนลูกค้าโดยเฉลี่ยที่อยู่ในแถวคอย $L_q = P_0 \frac{\left(\frac{\lambda}{\mu}\right)^s \rho}{s!(1-\rho)^2}$

4. จำนวนลูกค้าโดยเฉลี่ยที่อยู่ในระบบ $L_s = L_q + \frac{\lambda}{\mu}$

5. เวลาเฉลี่ยที่ลูกค้าแต่ละรายใช้ในแถวคอย $W_q = \frac{L_q}{\lambda}$

6. เวลาเฉลี่ยที่ลูกค้าแต่ละรายใช้ในระบบ $W_s = W_q + \frac{1}{\mu}$

7. ความน่าจะเป็นที่มีลูกค้า n คนในระบบ $P_n = P_0 \frac{\left(\frac{\lambda}{\mu}\right)^n}{n!}$ เมื่อ $0 \leq n \leq s$ $P_n = P_0 \frac{\left(\frac{\lambda}{\mu}\right)^n}{s!s^{n-s}}$ เมื่อ $n \geq s$

ตาราง 2 ค่าจากการวิเคราะห์ระบบแถวคอย

กิจกรรม	จำนวนผู้ให้บริการ (คน)	ผู้ให้บริการโดยเฉลี่ย		เวลารอคอย		ความน่าจะเป็นที่ไม่มีผู้มารับบริการ
		ในระบบ (Ls) (คัน/นาที)	ในแถว (Lq) (คัน/นาที)	ในระบบ (Ws) (นาที/คัน)	ในแถว (Wq) (นาที/คัน)	
จุดบริการ1	2	0.0020	2.05×10^{-9}	0.061	6.22×10^{-8}	0.0010
จุดบริการ2	1	0.0051	2.63×10^{-5}	0.155	0.0007	0.0051
จุดบริการ3	7	0.0006	1.25×10^{-30}	0.020	3.81×10^{-29}	9.68×10^{-5}
จุดบริการ4	4	0.0028	1.98×10^{-15}	0.086	6.00×10^{-14}	0.0007
จุดบริการ5	7	0.0129	2.20×10^{-20}	0.039	6.69×10^{-19}	0.0018
จุดบริการ6	1	0.0145	0.0002	0.441	0.0063	0.0143
จุดบริการ7	2	0.0066	7.18×10^{-8}	0.200	2.17×10^{-6}	0.0033
จุดบริการ8	1	0.0123	0.0001	0.374	0.0045	0.0122
จุดบริการ9	7	0.0037	1.05×10^{-24}	0.112	3.20×10^{-23}	0.0005
จุดบริการ10	4	0.0031	3.18×10^{-15}	0.095	9.66×10^{-14}	0.0007
จุดบริการ11	7	0.0003	5.52×10^{-33}	0.010	1.67×10^{-31}	4.91×10^{-5}
จุดบริการ12	1	0.0119	0.0001	0.361	0.0042	0.0117
จุดบริการ13	4	0.0009	6.55×10^{-18}	0.027	1.98×10^{-16}	0.0002
จุดบริการ14	1	0.0098	9.51×10^{-5}	0.297	0.0028	0.0097
จุดบริการ15	2	0.0070	8.93×10^{-8}	0.215	2.70×10^{-6}	0.0035
จุดบริการ16	1	0.0065	4.29×10^{-5}	0.199	0.0013	0.0065

λ คือ อัตราการเข้ามารับบริการ μ คือ อัตราการให้บริการ C คือ จำนวนผู้ให้บริการ

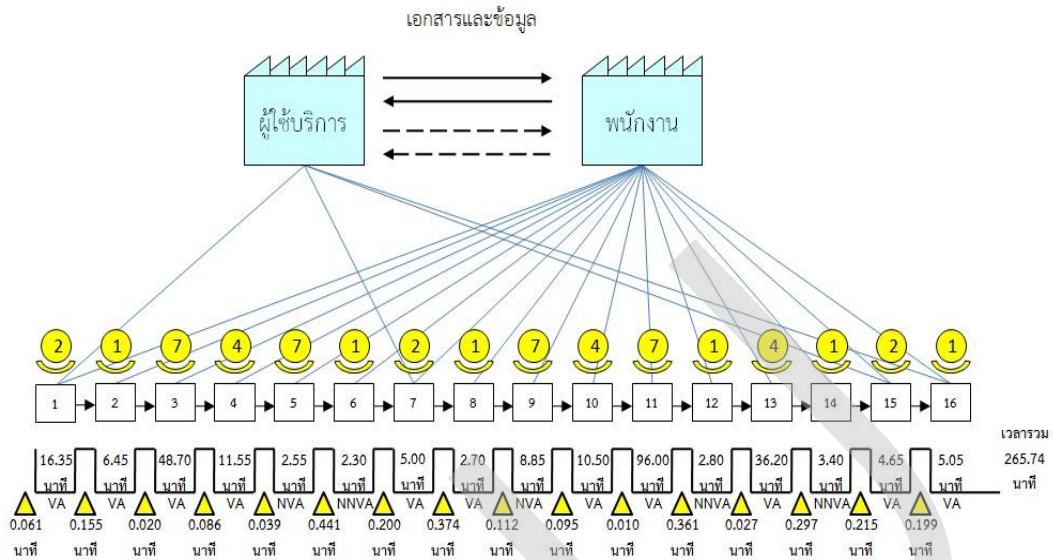
L_s คือ จำนวนผู้มารับบริการในระบบโดยเฉลี่ย

L_q คือ จำนวนผู้มารับบริการในแถวคอยโดยเฉลี่ย

W_s คือ เวลารอคอยของผู้รับบริการในระบบโดยเฉลี่ย

W_q คือ เวลารอคอยของผู้มารับบริการในแถวคอยโดยเฉลี่ย

P_0 คือ ความน่าจะเป็นที่ไม่มีผู้มารับบริการในระบบ

คือ จำนวน ผู้ให้บริการ

คือ แล้วยคอย

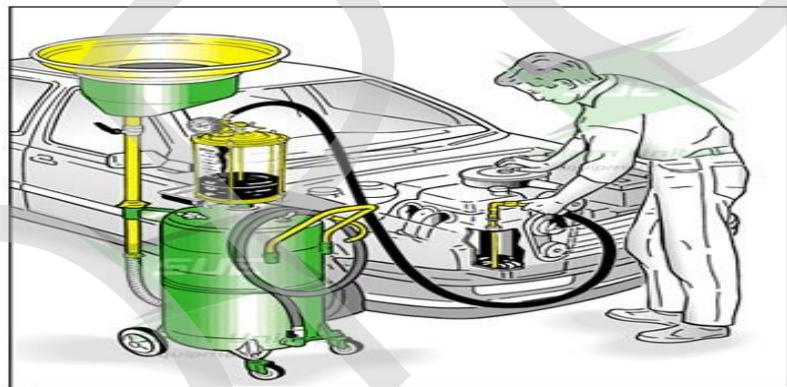
ภาพประกอบ 2 แผนผังสายธารคุณค่า VSM ในปัจจุบัน

กิจกรรมที่มีความจำเป็นแต่ไม่มีคุณค่า (NNVA) และกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่า (NVA) มีจำนวนรวมกันเท่ากับ 5 กิจกรรม ใช้เวลาในการปฏิบัติงานทั้งสิ้น 21.15 นาที คิดเป็นร้อยละ 7.96 เมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมที่มีคุณค่า (VA) ที่มีจำนวนกิจกรรม 11 กิจกรรมใช้เวลาปฏิบัติงาน 244.59 นาที คิดเป็นร้อยละ 92.04

แนวทางในการปรับปรุง โดยเน้นไปที่กิจกรรม NVA และ NNVA ซึ่งจะถือเป็นความสูญเสียเปล่าอย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณากิจกรรมทั้งหมดมีกิจกรรมที่เป็น NVA และ กิจกรรม NNVA ที่มี 7.96 % ของกิจกรรมทั้งหมด และประเมินการใช้เวลาให้เป็นไปตามมาตรฐานของ บริษัท เมอร์เซเดส-เบนซ์(ประเทศไทย) จำกัด การที่จะลดกิจกรรมต่างๆ ลงได้นั้น จำเป็นที่จะต้องศึกษาและเข้าใจถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ โดยการรวบรวมข้อมูลจากการระดมสมองและการสังเกตการทำงาน

ตาราง 3 แนวทางการปรับปรุงกิจกรรม

กิจกรรม	ปัญหาที่พบ	ก่อนการปรับปรุง	หลังการปรับปรุง	ผลที่คาดว่าจะได้
นำอะไหล่ใหม่เปลี่ยนให้รถลูกค้า (จุดบริการ 11)	รอกคอยการดูดน้ำมันเครื่องเก่าออก	รอเครื่องดูดน้ำมันเก่าเสร็จก่อนถึงเปลี่ยนกรองอากาศ	ขณะเครื่องดูดน้ำมันเก่าออกทำการเปลี่ยนกรองอากาศ	เวลาที่ลดลงไปประมาณ 16 นาที
ตรวจสอบความเรียบร้อยงานซ่อม (จุดบริการ 13)	ใช้เวลาเกินมาตรฐาน	ตรวจสอบโดยการทดลองขับรถในบริเวณซอยข้างศูนย์บริการ	ตรวจสอบโดยการทดลองขับรถในช่องซ่อมรถ	เวลาอยู่ในมาตรฐาน

ภาพประกอบ 3 แสดงภาพเครื่องดูดน้ำมันเก่าออกจากเครื่องยนต์

(ที่มา : บริษัท สยาม ยูไนเต็ด อีควิปเมนท์)

ตาราง 3 แนวทางการปรับปรุงกิจกรรม(ต่อ)

กิจกรรม	ปัญหาที่พบ	แนวทางการปรับปรุง	ผลที่คาดว่าจะได้หลังการปรับปรุง
ตรวจสอบรายการและนำส่งเอกสาร (จุดบริการ 5)	-ความละเอียดในการตรวจสอบเอกสารขึ้นอยู่กับความสามารถของช่างแต่ละคน -เอกสารเขียนด้วยลายมือช่างทำให้ต้องทำความเข้าใจกับความต้องการให้ตรงกัน	กรอกรายการอะไหล่ลงในระบบใบงานซ่อมและตรวจสอบโดยพนักงานรับรถที่ตกลงรายละเอียดกับลูกค้าไว้แล้ว ว่าความต้องการของลูกค้า เป็นอย่างไรที่เสนอราคาไปครบถูกต้อง	ลดเวลาในการตรวจสอบที่ซ้ำซ้อนส่งผลทำให้เวลาที่ทำลดลง 1-2 นาที

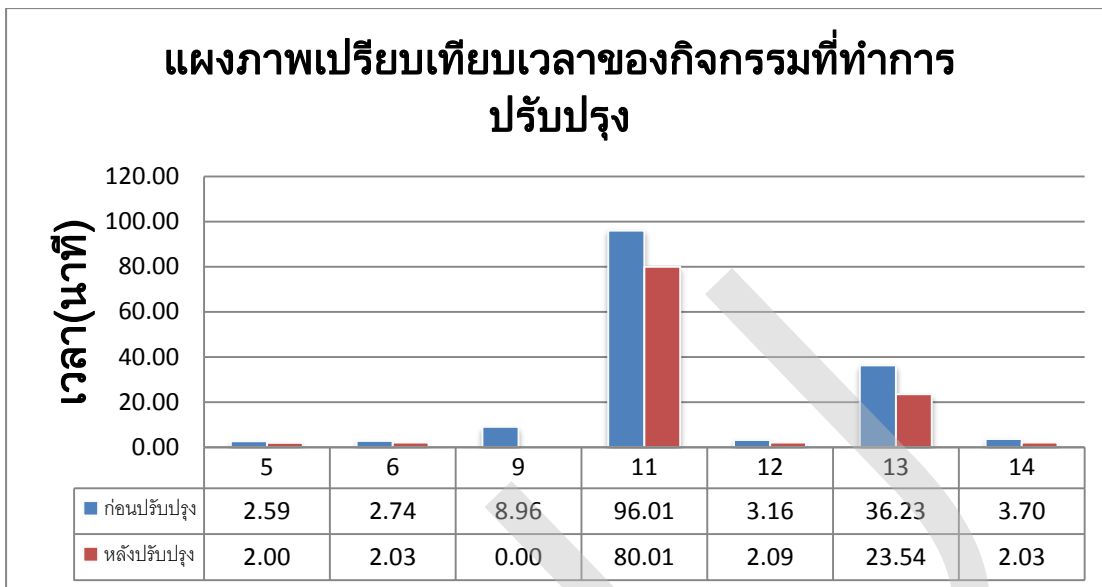
กิจกรรม	ปัญหาที่พบ	แนวทางการปรับปรุง	ผลที่คาดว่าจะได้หลังการปรับปรุง
ปิดเวลางาน เสนอราคางาน ซ่อมรถยนต์ (จุดบริการ 6)	การรอเอกสารเพื่อที่จะปิด เวลางานเสนอราคา	พนักงานรับรถแจ้งปิดงาน เสนอผ่านโทรศัพท์ภายใน ก่อนเอกสารไปถึงพนักงาน ควบคุมเวลา	ลดลงเวลาการปิดงานเสนอ ราคาอย่างน้อย 1-2 นาที
การเขียนเบิก อะไหล่ (จุดบริการ 9)	ลายมือที่เขียนเบิกอะไหล่ อ่านยากต้องมีเอกสาร ประกอบการเบิก	พนักงานรับรถโทรแจ้งการ เบิกอะไหล่ และพนักงาน อะไหล่ตัด-จ่ายอะไหล่ผ่าน ระบบใบงาน	ยกเลิกการเขียนเบิกอะไหล่ ร่วมถึงลดการผิดพลาดใน การเขียนเบิกอะไหล่
ปิดเวลางาน ซ่อมและเปิด เวลางาน ตรวจสอบ (จุดบริการ 12)	การรอเอกสารเพื่อที่จะปิด เวลางานซ่อมและเปิดเวลา งานตรวจสอบ	พนักงานซ่อมรถแจ้ง ล่วงหน้าการปิดงาน1-2นาที เพื่อปิดงานซ่อมและพร้อมที่ จะเปิดงานตรวจสอบ	ลดเวลารอคอย1-2นาทีใน การปิดงานซ่อมและการ เปิดงานตรวจสอบ
ปิดเวลางาน ตรวจสอบ (จุดบริการ 14)	การรอเอกสารเพื่อที่จะปิด เวลางานตรวจสอบ	พนักงานตรวจสอบแจ้ง ล่วงหน้าก่อนตรวจสอบเสร็จ 1-2 นาที และ เอกสาร ถึง พนักงานควบคุมเวลา	ลดลงเวลาการปิดงาน ตรวจสอบอย่างน้อย 1-2 นาที

ตาราง 4 การวิเคราะห์ระบบแถวคอยหลังการปรับปรุง

กิจกรรม	จำนวน ผู้ให้บริการ (คน)	อัตราการ มารับบริการ (ตัว/นาที)	อัตราการ ให้บริการ (นาที/ตัว)	ผู้ให้บริการโดยเฉลี่ย		เวลารอคอย		ความน่า จะขึ้น
				ในระบบ(Ls) (ตัว/นาที)	ในคิว(Lq) (ตัว/นาที)	ในระบบ(Ws) (นาที/ตัว)	ในคิว(Wq) (นาที/ตัว)	
จุดบริการ5	7	0.033	1.00	0.0330	3.89×10^{-17}	1.000	1.17×10^{-15}	0.0047
จุดบริการ6	1	0.033	1.00	0.0341	0.0011	1.034	0.034	0.0330
จุดบริการ9	7	0	0	0	0	0	0	0
จุดบริการ11	7	0.033	80	0.0004	2.38×10^{-32}	0.013	7.20×10^{-31}	5.89×10^{-5}
จุดบริการ12	1	0.033	1.30	0.0260	0.0006	0.789	0.020	0.0253
จุดบริการ13	4	0.033	23.50	0.0014	5.68×10^{-17}	0.043	1.72×10^{-15}	0.0004
จุดบริการ14	1	0.033	1.00	0.0341	0.0011	1.034	0.034	0.0330

จากตารางการวิเคราะห์ระบบแถวคอยของกิจกรรมที่ปรับปรุง 6 กิจกรรม พบว่ากิจกรรม
จุดบริการ 5 นั้นมีเวลารอคอยของผู้รับบริการในระบบโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 และมีเวลารอคอยของผู้
มารับบริการในแถวคอยโดยเฉลี่ย 1.17×10^{-15} จุดบริการ 6 และ 14 มีเวลารอคอยของผู้รับบริการใน
ระบบโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.034 และมีเวลารอคอยของผู้มารับบริการในแถวคอยโดยเฉลี่ย 0.034 และ

แผนภูมิเปรียบเทียบเวลาของกิจกรรมที่ทำการปรับปรุง

ภาพประกอบ 5 แสดงการเปรียบเทียบเวลาของกิจกรรมที่ทำการปรับปรุงก่อนและหลังปรับปรุง

สรุปผลวิจัย

แนวทางในการปรับปรุง โดยเน้นไปที่กิจกรรม NVA และ NNVA ซึ่งจะถือเป็นความสูญเสียเปล่าอย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณากิจกรรมทั้งหมดมีกิจกรรมที่เป็น NVA และ กิจกรรม NNVA มีถึง 7.96 % ของกิจกรรมทั้งหมด แต่เนื่องจากมีกิจกรรม VA ที่สามารถปรับปรุงได้อยู่ 2 กิจกรรม จึงต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติมด้วย เมื่อวิเคราะห์ความมีคุณค่าและไม่มีคุณค่าสามารถลดกิจกรรมจาก 5 กิจกรรมเหลือเป็น 4 กิจกรรม โดยที่ 4 กิจกรรมนี้ที่ต้องปรับปรุงเพื่อลดเวลาของการทำงานในการปรับปรุงกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมและกิจกรรม VA 2 กิจกรรม แล้วนั้น ในส่วนกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่า (NVA) จำนวน 1 กิจกรรมเมื่อสามารถตัดกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าทิ้งไปได้ 1 กิจกรรม ทำให้เวลารวมของกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่า จากเดิมก่อนปรับปรุงมีเวลารวม 11 นาที 55 วินาที มีเวลาหลังการปรับปรุง 2 นาที ลดลงไป 9 นาที 55 วินาที คิดเป็นร้อยละของเวลาที่ลดลงไปร้อยละ 82.68 และส่วนกิจกรรมที่ไม่มีคุณค่าแต่จำเป็น (NNVA) จำนวน 3 กิจกรรม จากเดิมก่อนปรับปรุงมีเวลารวม 9 นาที 60 วินาที มีเวลาหลังการปรับปรุง 6 นาที 15 วินาที ลดลงไป 3 นาที 45 วินาที คิดเป็นร้อยละของเวลาที่ลดลงไปร้อยละ 35.94 และกิจกรรมที่มีคุณค่า(VA) จำนวน 2 กิจกรรม จากเดิมก่อนปรับปรุงมีเวลารวม 244 นาที 59 วินาที มีเวลาหลังปรับปรุง 215 นาที 91 วินาที ลดลงไป 28 นาที 68 วินาที คิดเป็นร้อยละของเวลาที่ลดลงไปร้อยละ 11.73 ทำให้เวลารวมของทุกกิจกรรมจากเดิมก่อนปรับปรุงมีเวลารวม 265 นาที 74 วินาที มีเวลาหลังการปรับปรุง 224 นาที 6 วินาที ลดลงไป 41 นาที 68 วินาที คิดเป็นร้อยละของเวลาที่ลดลงไปทั้งหมดในตลอดทั้งกิจกรรมร้อยละ 15.68

ข้อเสนอแนะ

ดังนั้นในการวิเคราะห์สายธารคุณค่าและการกำจัดความสูญเปล่า สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริการงานซ่อมรถยนต์โดยดูได้จากเวลาในการให้บริการลดลง โดยจะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้ใช้บริการมากยิ่งขึ้น และยังเป็นการลดภาระงานของผู้ให้บริการที่มีการทำงานในหลายหน้าที่ในเวลาเดียวกัน เนื่องด้วยงานวิจัยนี้สามารถลดงานในส่วนที่สามารถปฏิบัติได้จริงเท่านั้น โดยที่ยังมีงานหลายส่วนที่ยังพบกับปัญหาการจัดการที่ไม่ดี จึงทำให้เวลาในการเข้าใช้บริการยังลดลงไม่เป็นที่พอใจมากเท่าที่ควร หากมีการปรับปรุงในส่วนของระบบการจัดการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม จะสามารถสร้างความพอใจให้กับผู้มาใช้บริการได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กิตติ ภัคดีวัฒนกุล และพนิดา พานิชกุล.2554. “การวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อการตัดสินใจ”. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร . เคทีพีคอมแอนด์คอนซัลท์.
- ณัฐกรินดา จิตติเจริญพงษ์. 2551. “การประเมินประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทานข้าวโพดกระป๋อง”. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดำรงฤทธิ์ พลสุวัठी.2551. “การวิเคราะห์ระบบแถวคอย กรณีศึกษาการรับสมัครนักศึกษา”. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครเหนือ วิทยาเขตพระนครเหนือ.
- ทรงธรรม เจริญจันทร์ และไพโรจน์ เร้าชนชุลกุล. 2551. “การเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการงานทะเบียนราษฎรของเทศบาลด้วยการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน”. คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นันทศักดิ์ สุขสวัสดิ์ และมาริสา แก้วสุวรรณ.2554. “ระบบสนับสนุนการตัดสินใจระบบแถวคอย การให้บริการกองคลัง กรณีการศึกษาเคาน์เตอร์รับชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษา”. ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประชาสันต์ แวนไธสง.2551. “การลดระยะเวลาการให้บริการสำหรับโรงพยาบาลทางจิตเวชด้วยเทคนิคการจำลอง”. สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ปิยะดา สุกเทพ. 2556. “การวิเคราะห์และปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการงานตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพนำเข้า”.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วัลย์ลักษณ์ อัคริรวงศ์. 2549. “การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์สายธารคุณค่าในโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมกุ้งขาว”. การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทานครั้งที่ 6. ภาควิชาสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศุภาพิชญ์ มุกดาห์ และพรวิสิน ศิริสวัสดิ์. 2556. “แนวทางการปรับปรุงห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจเบเกอรี่จังหวัดเชียงราย”. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 29 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- สนั่น เกชาลี และรพีพันธ์ ปิตาคะโส.2555. “การประยุกต์ใช้แผนผังสายธารคุณค่าในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย”. สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการผลิตซ้ำอัตลักษณ์ท้องถิ่น
เพื่อส่งเสริมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย

Development of cultural tourism and reproduction of local culture identity to
encourage consumption thai way of life tourism

นางสาวนิษฐา รอบคอบ

ดร.นพดล เดชประเสริฐ

นายศรายุทธ โชคชัยวรรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีผลต่อการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อศึกษาศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีผลต่อการผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพื่อศึกษาการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research method) ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จำนวน 15 คน ได้แก่ กลุ่มประชากรท้องถิ่น กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย และการศึกษาข้อมูลด้านเอกสาร เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย และนำเสนอผลงานวิจัยในลักษณะพรรณนา (Descriptive research)

พบว่า อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้แก่ ด้านการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ด้านการรองรับการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากมีวัฒนธรรม ประเพณี แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถาปัตยกรรม สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานพร้อม และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การใส่บาตรข้าวเหนียว งานเทศกาลออกพรรษา ผ้าห่มนวมฝ้าย ข้าวปุ้นน้ำแจ่ว ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย มีความเหมาะสมได้แก่ ด้านการเรียนรู้วัฒนธรรมในอดีต ด้านการพักอาศัย ด้านการรับประทานอาหาร ด้านการเที่ยวชม ด้านการร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชน ด้านการบันทึกภาพ แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องมีการสร้างความเข้าใจและปลูกจิตสำนึกให้มีความรู้กับคนในชุมชน ให้องค์กรหลักคือ เทศบาล ส่วนราชการเข้ามามีส่วนร่วมกับประชาชน ให้มีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้นำมีความกระตือรือร้นในเรื่องของการฟื้นฟู รักษาประเพณีและวัฒนธรรม นำพาชาวบ้านปฏิบัติ ให้การต้อนรับที่ดี ยิ้มแย้ม และสร้างเป็นพิพิธภัณฑ์ให้ชาวบ้านดูแลกันเอง

คำสำคัญ :การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม/การผลิตซ้ำอัตลักษณ์ท้องถิ่น/การบริโภคการท่องเที่ยว
แบบวิถีไทย

DRAFT

Abstract

The research had objectives to study reproduction of local culture identity affect consumption thai way of life tourism and cultural tourism, the potential for cultural tourism affect reproduction of local culture identity and cultural tourism, consumption thai way of life tourism affect cultural tourism. The study was qualitative research method using in-depth interview were 15 collected Including the local population, the group is involved in cultural tourism and Group of Thailand tourists visit also Chiang Khan district in Loei.And study documents to learn about the research. And present the results in a descriptive research.

From the qualitative research method, it was found that the Chiangkhan,Loei citty had the potential for cultural tourism including the tourist attraction, the tour supports and management since it had cultural, tradition, natural attractions, architecture, basic amenities are available and all sectors involved in the management. The reproduction of local culture identity including the cultures of giving sticky rice as alms, end of Buddha lent festival, wooden houses along Mekong River, Cotton quilt and Khaopunnumjan affect consumption thai way of life tourism popularity. consumption thai way of life tourism had suitable including the learning culture in the past, the residence, nutritional, the excursions, the activity with the community and the recording. Guidelines for the promotion and development of cultural tourism including need to build understanding and awareness to educate the community, the main unit is the municipal government into partnerships with the public, the promotion of the various agencies involved, leaders are enthusiastic about the restoration keeping the tradition and culture locals take action, for good reception, smiling and build a museum for the villagers to take care of themselves

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่นๆ (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559.*)

อำเภอเชียงคาน เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญอำเภอหนึ่งในจังหวัดเลย ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง เป็นเมืองเล็กๆ คนในชุมชนมีวิถีชีวิตเรียบง่าย เงียบสงบ บรรยากาศดี ที่สำคัญคือมีประเพณีและวัฒนธรรมดีงาม และยังคงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมาได้ยาวนานกว่า 100 ปี ปัจจุบันอำเภอเชียงคานมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี เห็นได้จากสถิตินักท่องเที่ยว ปี 2554 - 2556 โดยเฉลี่ย ข้อมูลวันที่ 9 มกราคม 2557 (เทศบาลตำบลเชียงคาน. วันที่ค้นข้อมูล 15 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.chiangkhan.info>) ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าการศึกษารื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการผลิตซ้ำอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย โดยศึกษาเกี่ยวกับบริบทชุมชน เงื่อนไขภายนอก บุคคลที่เกี่ยวข้อง ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง อีกทั้งวัฒนธรรมที่ดึงดูดยังคงอยู่ชุมชนท้องถิ่น และการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ชุมชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีผลต่อการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. เพื่อศึกษาศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีผลต่อการการผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
3. เพื่อศึกษาการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ขอบเขตการวิจัย

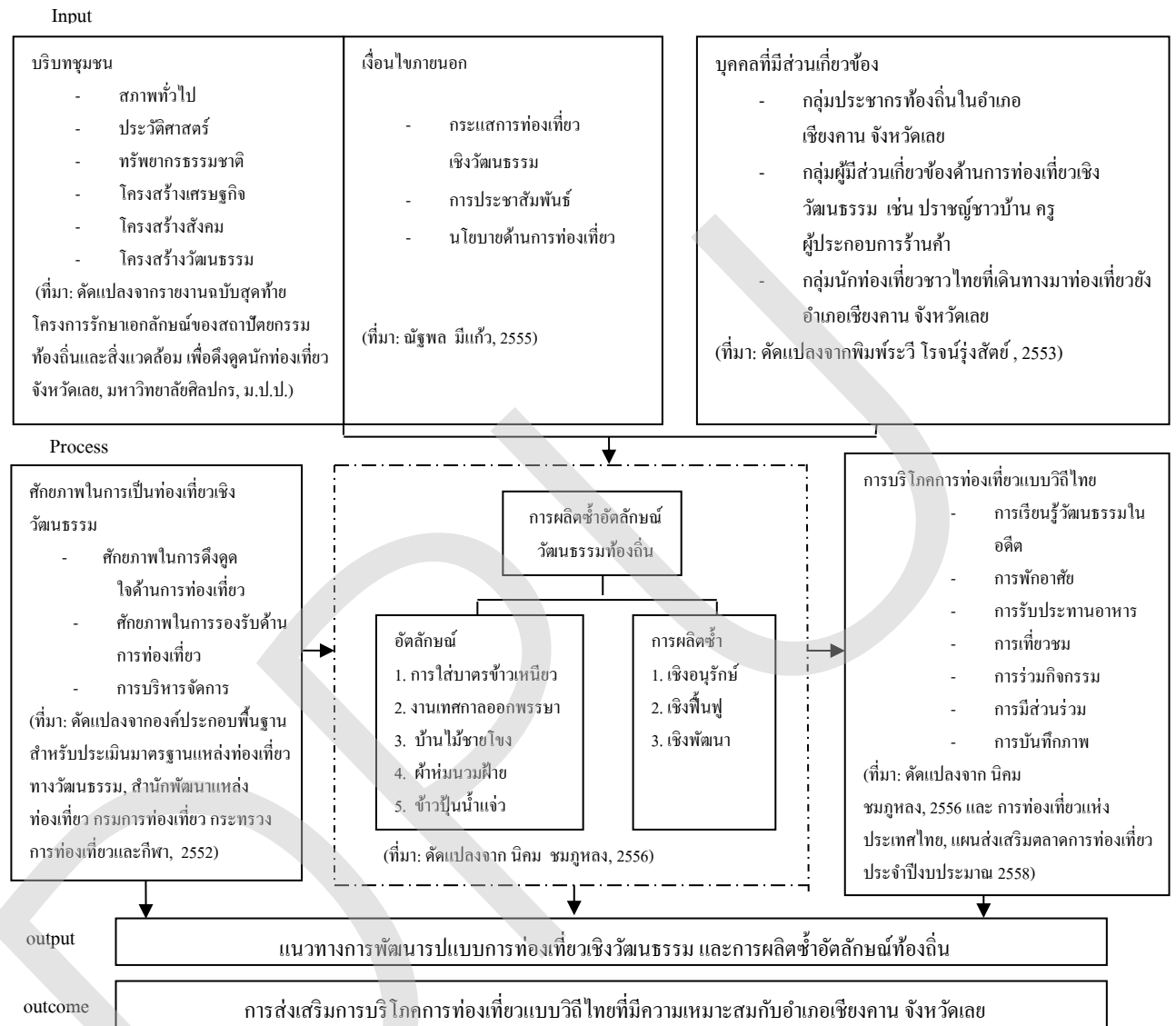
ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก : คือ กลุ่มประชากรท้องถิ่นในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย, กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ขอบเขตด้านเนื้อหา : การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการผลิตซ้ำอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย ครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน คือ บริบทชุมชน เงื่อนไขภายนอก การผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย

ขอบเขตด้านระยะเวลา: เริ่มดำเนินการตั้งแต่ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 – เดือนเมษายน 2558

ขอบเขตด้านพื้นที่ : ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการผลิตซ้ำอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research method) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) และการศึกษาข้อมูลด้านเอกสาร เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย และนำเสนอผลงานวิจัยในลักษณะพรรณนา (Descriptive research) ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรแบบไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็นในการสุ่ม (non-probability sampling) แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และ การสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) ซึ่งผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 15 คน ได้แก่

กลุ่มประชากรท้องถิ่น ผู้มีองค์ความรู้ และสามารถให้ข้อมูลท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย ผู้อาวุโส ในชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้านในชุมชน จำนวน 3 คน, กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม ประกอบด้วย ปราชญ์ชาวบ้าน ครู ผู้ประกอบการร้านค้า พระสงฆ์ ประธานชุมชน นายอำเภอ เชียงคาน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเชียงคาน เจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลเชียงคาน จำนวน 9 คน, กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 3 คน

สรุปผลการวิจัย

สามารถสรุปผลการศึกษาเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 15 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศชายจำนวน 13 คน และเพศหญิงจำนวน 2 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 จำนวน 5 คน ส่วน ใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 9 คน

ส่วนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.1 อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว หรือไม่ อย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า มีศักยภาพในการ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ได้แก่ วัฒนธรรมและประเพณีเป็น จำนวน 10 คน

2.2 อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการ รongรับการท่องเที่ยว หรือไม่ อย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า มีศักยภาพในการ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการรองรับการท่องเที่ยว เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้น พื้นฐานพร้อม จำนวน 10 คน

2.3 อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการ บริหารจัดการ หรือไม่ อย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า มีศักยภาพในการเป็น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการบริหารจัดการ เนื่องจาก ชุมชนประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วน ร่วม จำนวน 11 คน

ส่วนที่ 3 แนวคำถามเกี่ยวกับการผลิตข้าวอัตลักษณ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น

3.1 การผลิตข้าวอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การใส่บาตรข้าวเหนียว ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย มากน้อยเพียงใด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 13 คน มีความเห็นว่า การใส่บาตรข้าวเหนียว ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยมาก เนื่องจากมีภาพที่ชัดเจน และอยากมาสัมผัสวิถีชีวิตดั้งเดิม

3.2 การผลิตข้าวอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ งานเทศกาลออกพรรษา ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย มากน้อยเพียงใด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นตรงกันว่า งานเทศกาลออกพรรษา ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย จำนวน 10 คน และไม่ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยเนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 คน และส่งผลต่อความนิยมน้อยเนื่องจากไม่ได้เกิดจากชุมชน จำนวน 2 คน

3.3 การผลิตข้าวอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ บ้านไม้ชายโขง ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย มากน้อยเพียงใด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า บ้านไม้ชายโขง ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยมากเนื่องจากอยากมาเห็น มาสัมผัส จำนวน 14 คน และส่งผลต่อความนิยมน้อยเนื่องจากไม่ใช่บ้านไม้เก่าจริงๆ จำนวน 1 คน

3.4 การผลิตข้าวอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ ผ้าห่มนวมฝ้าย ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย มากน้อยเพียงใด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า ผ้าห่มนวมฝ้าย ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยมาก จำนวน 10 คน และส่งผลต่อความนิยมน้อย เนื่องจากราคาแพงและมีคนทำน้อยลง จำนวน 4 คน

3.5 การผลิตข้าวอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ ข้าวปุ้นน้ำแจ่ว ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย มากน้อยเพียงใด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า ข้าวปุ้นน้ำแจ่ว ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยมากเนื่องจากแปลกและไม่มีขายที่อื่น อยากมาลองชิม

ส่วนที่ 4 แนวคำถามเกี่ยวกับการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย

4.1 การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย ด้านการเรียนรู้วัฒนธรรมในอดีต มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสมเนื่องจากวัฒนธรรมแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน ได้มารู้ความเป็นมา และเป็นการรักษาวัฒนธรรมเก่าไม่ให้จางหายไป จำนวน 11 คน และไม่เหมาะสม เพราะมันอยู่ที่ตัวบุคคลแต่ละคนที่จะเข้าถึงและต้องอาศัยระยะเวลา จำนวน 2 คน

4.2 การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย ด้านการพักอาศัย มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร บริโภค ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า มีความเหมาะสมเนื่องจากมีให้เลือกหลากหลาย จำนวน 7 คน และไม่เหมาะสมเนื่องจากนักท่องเที่ยวเข้ากับวิถีชุมชนไม่ได้เพราะต้องการความ

สะดวกสบายมาก จำนวน 1 คน มีมิจจาชีพแฝงตัวมากับนักท่องเที่ยว จำนวน 1 คน และราคาแพง จำนวน 1 คน

4.3 การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย ด้านการรับประทานอาหาร มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสมเนื่องจากมีอาหารพื้นเมืองให้เลือกหลากหลายและราคาไม่แพง จำนวน 13 คน และไม่เหมาะสมเนื่องจากถ้าคนมาจำนวนมากอาหารจะไม่เพียงพอ จำนวน 1 คน และราคาแพง จำนวน 1 คน

4.4 การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย ด้านการเที่ยวชม มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสมเนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความสุข มีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน จำนวน 11 คน และไม่เหมาะสมเนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่ค่อยสนใจวัฒนธรรม จำนวน 1 คน

4.5 การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย ด้านการร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสม เนื่องจากนักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือดีในการร่วมกิจกรรม จำนวน 11 คน และไม่เหมาะสมเนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 2 คน

4.6 การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย ด้านการบันทึกภาพ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสม เนื่องจากนักท่องเที่ยวนิยมถ่ายทุกสถานที่และไม่ได้ทำความเดือดร้อนให้กับชุมชน จำนวน 6 คน และไม่เหมาะสมเนื่องจากมีจุดถ่ายภาพน้อย จำนวน 2 คน

4.7 เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวใน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพิ่มมากขึ้นทุกปี และอัตลักษณ์ ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตแบบเรียบง่ายของคนในท้องถิ่นยังคงอยู่ชุมชน คิดว่ามีแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อย่างไรบ้าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ต้องมีการสร้างความเข้าใจและปลูกจิตสำนึก ในความรู้กับคนในชุมชน จำนวน 7 คน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ดังนี้

การประเมินศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1. อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีวัฒนธรรมและประเพณีเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีสถาปัตยกรรมเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา สุรเชษฐพงษ์. (2554) ศึกษาเรื่อง โครงสร้างและองค์ประกอบของเอกลักษณ์สิ่งแวดล้อมทาง วัฒนธรรมเมืองเชียงคาน ผลสรุปจากการวิจัยพบว่า กลุ่มคน 3 กลุ่ม ทั้งคน ในท้องถิ่น

คนนอกผู้มาทำงาน และนักท่องเที่ยวสามารถรับรู้และยอมรับความสำคัญกับโครงสร้าง ที่ครอบคลุม ภาพเชิงกว้างของสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมในระดับปานกลางถึงมาก คือ การที่เชียงคาน เป็นเมืองที่สะท้อน ความสำคัญทางพุทธศาสนา มีวัดเก่าแก่คู่เมือง และมีการดำรงชีวิตตามกรอบ วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ส่วนการรับรู้องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมได้ ให้ความสำคัญระดับปานกลาง ถึงมากในด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และด้านสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ สร้างขึ้น คือ แม่น้ำโขง และทัศนียภาพ ความงามเมืองเชียงคาน โดยรวม

2. อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการ รองรับการท่องเที่ยว เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานพร้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพัทธ์ชัย ไชยนอก. (2553). ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษา บ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่าด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งบริการขั้นพื้นฐานทางการ ท่องเที่ยว ด้านที่พัก ร้านอาหารสถานเริงรมย์ต่างๆ โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีตำรวจ สถานบริการ ข้อมูลทางการท่องเที่ยว ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ระบบคมนาคมขนส่ง สวัสดิการด้าน การรักษาความปลอดภัย ส่วนใหญ่มี เพียงพอแก่การรองรับนักท่องเที่ยว

3. อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านการ บริหารจัดการ เนื่องจาก ชุมชนประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของ ประพัทธ์ชัย ไชยนอก. (2553). ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษา บ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า หน่วยงานของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ร่วมกับประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยว ร่วมกันสนับสนุนวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน พร้อมทั้งปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เพื่อเป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

การผลิตซ้ำอัตลักษณ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น

1. การผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การใส่บาตรข้าวเหนียว ส่งผลต่อความ นิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยมาก เนื่องจากเห็นภาพที่ชัดเจน และอยากจะสัมผัสวิถีชีวิต ดั้งเดิม การใส่บาตรข้าวเหนียวมีลักษณะการผลิตซ้ำเชิงอนุรักษ์ คือพยายามรณรงค์ให้มีการใส่บาตรด้วย ข้าวเหนียวอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพล มีแก้ว. (2555). ศึกษาเรื่อง ถนนชายโขงเมือง เชียงคาน: การทำวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. พบว่าเมื่อกระแส การท่องเที่ยวอำเภอเชียงคานได้รับความนิยมมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนท้องถิ่น ปราบกฏการณ์การทำวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว เป็นภาพสะท้อนถึงการปรับตัว ของคนในชุมชนท่ามกลางกระแสการท่องเที่ยวที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว โดยวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ได้ถูก เปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่เข้ามาซึ่งอย่างหนึ่งคือประเพณีตักบาตรข้าวเหนียว ซึ่งสินค้าทาง วัฒนธรรมแต่ละชนิดต่าง ได้รับการผลิตขึ้นใหม่ด้วยกระบวนการที่แตกต่างกัน ทั้งในส่วนของ กระบวนการผลิต วิธีการจัดจำหน่าย รวมไปถึงรูปแบบการบริโภคของนักท่องเที่ยว

2. การผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ งานเทศกาลออกพรรษา ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย มีลักษณะการผลิตซ้ำเชิงอนุรักษ์ คือมีการอนุรักษ์กิจกรรมเดิมในงานเทศกาล เช่น การแข่งขันเรือยาว ไหลเรือไฟ แห่งปราสาทผึ้ง เป็นต้น การผลิตซ้ำเชิงฟื้นฟู คือมีการฟื้นฟูประเพณีศาสนาตลอดระยะเวลาที่ขึ้นมาใหม่ และการผลิตซ้ำเชิงพัฒนา คือมีการเพิ่มกิจกรรมเช่นการแสดงสินค้าของแต่ละตำบล การมีส่วนร่วมของตำบลต่างๆในอำเภอจากเดิมเป็นการทำกิจกรรมของแต่ละคุ้มวัดในอำเภอเชียงคานเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิคม ชมภูหลง. (2556). ศึกษาเรื่องชุมชนเชียงคาน : การผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อบริโภคความเป็นอดีต ยุคโลกาภิวัตน์. พบว่าการผลิตซ้ำอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนเชียงคานเพื่อบริโภคความเป็นอดีตยุคโลกาภิวัตน์ พบว่า วัฒนธรรมงานเทศกาลออกพรรษา มีการผลิตซ้ำ 3 ลักษณะ คือการผลิตซ้ำเชิงอนุรักษ์ การผลิตซ้ำเชิงฟื้นฟูและการผลิตซ้ำเชิงพัฒนา และยังพบว่า มีการผลิตซ้ำเชิงพัฒนามากที่สุด ส่วนกิจกรรมการผลิตซ้ำที่สำคัญคือ กิจกรรม การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน การจัดตั้งชมรม การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ ทุกประเภท การสร้างความหมายเชิงสัญลักษณ์

3. การผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ บ้านไม้ชายโขง ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยมากเนื่องจากอยากมาเห็น มาสัมผัส เหมือนได้กลับไปสัมผัสชีวิตในอดีต มีลักษณะการผลิตซ้ำเชิงอนุรักษ์ คือ พยายามอนุรักษ์บ้านไม้เก่าเดิมที่มีอยู่ โดยการออกเทศบัญญัติกำหนดวิธีการก่อสร้างริมถนนชายโขง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์. (2555). ศึกษาเรื่องความจริงแท้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต : กรณีศึกษาชุมชนตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการโหยหาอดีตเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังตลาดสามชุก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาปัจจุบันอยู่ในต่างจังหวัดจะตัดสินใจเดินทางมาที่ยังตลาดสามชุก เนื่องจากชุมชนตลาดสามชุกมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิม/เรียบง่าย เหตุที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะชุมชนแห่งนี้มีลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิตใกล้เคียงกับวิถีชีวิตในปัจจุบันของตนเอง ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาปัจจุบันอยู่ในจังหวัดกรุงเทพฯจะตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดสามชุก เนื่องจากชุมชนแห่งนี้มีความดั้งเดิม/ความเก่าแก่ของสถานที่หรือสิ่งของซึ่งตอบสนองความต้องการโหยหาอดีตของตน

4. การผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ ผ้าหม่นวมฝ้าย ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยมาก มีลักษณะการผลิตซ้ำเชิงพัฒนา คือ มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์รูปแบบใหม่ มีการส่งเสริมให้มีการปลูกฝ้ายที่บ้านธาตุ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพล มีแก้ว. (2555). ศึกษาเรื่อง ถนนชายโขงเมืองเชียงคาน: การทำวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. พบว่าเมื่อกระแสการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคานได้รับความนิยมมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนท้องถิ่น ปรากฏการณ์การทำวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว โดยวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่เข้ามาซึ่งอย่างหนึ่ง

คือการผลิตผ้าไหม ซึ่งสินค้าทางวัฒนธรรมแต่ละชนิดต่างได้รับการผลิตขึ้นใหม่ด้วยกระบวนการที่แตกต่างกัน ทั้งในส่วนของกระบวนการผลิต วิธีการจัดจำหน่าย รวมไปถึงรูปแบบการบริโภคของนักท่องเที่ยว

5. การผลิตผ้าอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ ข้าวปุ้นน้ำแจ่ว ส่งผลต่อความนิยมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทยมากเนื่องจากแปลกและไม่มีขายที่อื่น อยากรมาลองชิม มีลักษณะการผลิตผ้าเชิงพัฒนา คือมีการพัฒนารูปแบบการขายใหม่คือแต่ก่อนมีการขายเฉพาะช่วงเช้าเท่านั้นปัจจุบันมีการขายตลอดทั้งเพื่อเป็นการรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว และเป็นการผลิตผ้าเชิงอนุรักษ์คือ ยังคือการทำข้าวปุ้นน้ำแจ่วในรูปแบบเดิม และวิธีการรับประทานอย่างเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิคม ชมภูหุลง. (2556). ศึกษาเรื่องชุมชนเชียงคาน : การผลิตผ้าอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อบริโภคความเป็นอดีต ยุคโลกาภิวัตน์. พบว่าวิธีการบริโภคตามกระแสการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต มีหลากหลายวิธี ซึ่งพบวิธีที่สำคัญเช่น บริโภคความเป็นอดีต โดยการศึกษาข้อมูลและเรื่องราวของชุมชนเชียงคาน ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต(Internet)ในสังคมออนไลน์ (Social Media) บริโภคความเป็นอดีต โดยการเดินทางมาจากต่างประเทศรวมทั้งในประเทศเพื่อไปชมบรรยากาศที่มีการผลิตผ้าให้เสมือนอดีตของเชียงคาน บริโภคความเป็นอดีต โดยเข้าร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชนเชียงคานเช่นการรับประทานอาหารท้องถิ่น

การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย

1. ด้านการเรียนรู้วัฒนธรรมในอดีต มีความเหมาะสมเนื่องจากวัฒนธรรมแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน ได้มาสู่ความเป็นมา และเป็นการรักษาวัฒนธรรมเก่าไม่ให้จางหายไป แต่ก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลแต่ละคนที่จะเข้าถึงและต้องอาศัยระยะเวลา การบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย การเรียนรู้วัฒนธรรมในอดีตเป็นการเรียนรู้กุศโลบายของคนสมัยก่อนซึ่งเป็นเรื่องที่ดีๆ ทั้งนี้ คนสมัยก่อนคิดเก่งและนำมาปรับใช้กับวิถีชีวิตประจำวัน แต่ส่วนใหญ่ที่มาเรียนรู้กันอย่างลึกซึ้งก็จะเป็นนักศึกษา และคณะศึกษาดูงาน ส่วนมากแล้วนักท่องเที่ยวก็มาไหว้พระตามโบสถ์แล้วก็ไป ไม่ค่อยลึกซึ้งเท่าไร ผ่านๆไปไม่ค่อยถือปฏิบัติอย่างจริงจังอย่างเช่น ข้อปฏิบัติเข้าวัด ห้ามใส่สั้นใส่อะไรต่างๆ แต่ก็มีคนเฒ่าคนแก่คอยดูรักษาคอยบอกคอยกล่าว คอยเตือน ว่าห้ามนั่นห้ามนี้ ในแต่ละสถานที่ควรมีผู้ที่มีความรู้ประจำเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการศึกษาเป็นการอำนวยความสะดวกและทำให้ง่ายต่อการที่จะศึกษาของนักท่องเที่ยว

2. ด้านการพักอาศัย มีความเหมาะสมเนื่องจากมีให้เลือกหลากหลาย ยังคงใช้ไม้สร้างที่พักอาศัยและนักท่องเที่ยวก็นิยมที่จะพักบ้านไม้มากกว่าบ้านปูน ปัจจุบันมีการปรับที่พักอาศัยให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น wifi ห้องน้ำในตัวแอร์ เป็นต้น ซึ่งส่วนนี้อาจจะทำให้วิถีชีวิตแบบเดิมๆของชุมชนต้องปรับเปลี่ยนไป ทำให้สเน่ห์บางอย่างขาดหายไป ปัญหาที่อาจพบได้เช่น การเข้าพักอาศัยในรูปแบบของโฮมสเตย์อาจจะมีมิจอาชีพแฝงตัวมากับ

นักท่องเที่ยว จะมีวิธีการอย่างไรในการที่จะทำให้ผู้ประกอบการทราบในเรื่องนี้ก่อน และที่พักอาศัยบางแห่งอาจจะมีราคาแพง

3. ด้านการรับประทานอาหารเช้า มีความเหมาะสมเนื่องจากมีอาหารพื้นเมืองให้เลือกหลากหลายและราคาไม่แพง ในสำหรับหนึ่งมีการจัดให้มีอาหารที่มีรสชาติกลางๆ ไว้ด้วย เพื่อให้นักท่องเที่ยวบางท่านที่ไม่สามารถรับประทานอาหารเช้าพื้นเมืองได้รับประทานเป็นแนวคิดที่ดีมากที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและหากอยากรับประทานอาหารเช้าพื้นเมืองก็มีในสำหรับให้ ปัญหาที่พบคือหากนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมากจะไม่เพียงพอ แต่ปัจจุบันเชียงคานมีร้านสะดวกซื้อเกิดขึ้นใหม่ มากซึ่งสามารถทดแทนในส่วนที่ไม่เพียงพอในส่วนนี้ได้ และทางเทศบาลตำบลเชียงคานก็พยายามหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้เช่น อาจจะมีการสร้างศูนย์อาหาร เป็นต้น

4. ด้านการเที่ยวชม มีความเหมาะสมเนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความสุข มีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน เพราะคนเชียงคานเป็นคนที่มิตรสหายดี มีน้ำใจไมตรี เชียงคานมีจุดดึงดูดอีกสิ่งหนึ่งคือเรื่องการทัศนียภาพที่สวยงาม มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำ ภูเขา ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในการเที่ยวชม อีกทั้งยังมีความปลอดภัยในการเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ มีการณรงค์ให้ปั่นจักรยานเพื่อเที่ยวชมสถานที่ต่างๆทำให้ชีวิตช้าลง เกิดความสบาย เรียบง่าย ผ่อนคลาย เป็นต้นด้านหนึ่งที่ประสบความสำเร็จและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นกับคนหรือสถานที่

5. ด้านการร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชน มีความเหมาะสม เนื่องจากนักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือดีในการร่วมกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมในประเพณีต่างๆ เช่น ฆาตกลอยเคราะห์ หรือการเข้าวัดเพื่อทำบุญ หรือแม้แต่การขอความร่วมมือในการให้ทิ้งขยะให้เป็นที่ การเข้าจอดรถที่สถานที่ต่างๆ

6. ด้านการบันทึกภาพ มีความเหมาะสม เนื่องจากนักท่องเที่ยวนิยมถ่ายทุกสถานที่และไม่ได้ทำความเดือนร้อนให้กับชุมชน และเคารพสถานที่ แต่นักท่องเที่ยวบางท่านก็ยังเห็นว่ามีจุดถ่ายภาพน้อย ในด้านนี้ควรมีการให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวว่ามีจุดที่บันทึกภาพได้ที่ตรงไหนบ้างที่ถ่ายภาพแล้วสวยบางสถานที่ที่นักท่องเที่ยวยังไม่ทราบว่าถ่ายภาพแล้วสวยเช่นถนนต้นสัก

จากที่กล่าวถึงเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการผลิตซ้ำอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการบริโภคการท่องเที่ยวแบบวิถีไทย เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวใน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เพิ่มมากขึ้นทุกปี และ อัตลักษณ์ ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตแบบเรียบง่ายของคนในท้องถิ่น ยังคงอยู่ชุมชน พบว่าแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องมีการสร้างความเข้าใจและปลูกจิตสำนึก ในความรู้จักกับคนในชุมชน ให้หน่วยงานหลัก คือ เทศบาล ส่วนราชการเข้ามาร่วมมือกับประชาชน ให้มีการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้นำมีความกระตือรือร้นในเรื่องของการฟื้นฟู รักษาประเพณีและวัฒนธรรม นำพาชาวบ้านปฏิบัติ ให้การต้อนรับที่ดี ยิ้มแย้ม และสร้างเป็นพิพิธภัณฑสถานให้ชาวบ้านดูแลกันเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเก็บแบบสอบถามเชิงปริมาณ จากกลุ่มนักท่องเที่ยวในเรื่องความต้องการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างและพื้นที่ให้มากขึ้น

2. ควรมีการประเมินว่าในการวิจัยแต่ละครั้งชุมชนได้นำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์หรือไม่เพื่อจะได้ต่อยอดงานวิจัยเดิมได้

DRAFT

บรรณานุกรม

เกรียงไกร วัฒนาศาสตร์. (2555). *ความจริงแท้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต* :

กรณีศึกษาชุมชนตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชุติมา สุรเชษฐพงษ์. (2554). *โครงสร้างและองค์ประกอบของเอกลักษณ์สิ่งแวดล้อมทาง*

วัฒนธรรมเมืองเชียงคาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฐนิตา ภูมิไพบูลย์. (2551). *องค์ประกอบการท่องเที่ยวและทัศนคติในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบ้าน*

บุ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ณัฐกานต์ เฟื่องพันธ์. (2554). *การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน*

จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ณัฐพล มีแก้ว. (2555). *ถนนสายโขงเมืองเชียงคาน: การทำวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าเพื่อการ*

ท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิกม ชมภูหลง. (2556). *ชุมชนเชียงคาน : การผลิตซ้ำอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อ บริโภคความ*

เป็นอดีตยุคโลกาภิวัตน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยศิลปะและวัฒนธรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2555). *การจัดการด้านการตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. นนทบุรี: เฟิร์น

ข้าหลวง พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ประพัทธ์ชัย ไชยนอก. (2553). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาบ้านด่านซ้าย*

อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ปานแพร เซาว์นประยูร. (2550). *บทบาทของพุทธศาสนาต่อกระบวนการผลิตซ้ำทาง*

อัตลักษณ์ของชาวไทยใหญ่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์. (2553). *การท่องเที่ยวชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรีเมียม เฮ้าส์.
- พัฒนศักดิ์กร อรรถาศิลป์. (2552). *วิถีชุมชนเลียบคลองมหาสวัสดิ์กับการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา วัฒนธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (ม.ป.ป.). *รายงานฉบับสุดท้าย โครงการรักษาเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว จังหวัดเลย*.
- สมยศ วัฒนากมลชัย. (2551). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว* (ครั้งที่พิมพ์ 10). ปทุมธานี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สอนไช จันทะวง. (2554). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีเพื่อเป็น เมืองท่องเที่ยวชายแดน*. วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ จัดการทรัพยากร มนุษย์, การจัดการการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Beck, C.T.(1994, June). *Reliability and validity issues in phenomenological research Western*. Journal of Nursing Research, 16(3), 254-267.
- Clarke, J. B. & Wheeler, S. J. (1992). *A view of the phenomenon of caring in nursing practice*. Journal of Advance Nursing, 17, 1283-1290
- Golafshan, N. (2003). *Understanding reliability and validity in qualitative research*. The Qualitative Report, 8(4). 597-607.

ข้อมูลออนไลน์

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *สรุปแผนส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ 2558*. วันที่ค้นข้อมูล 31 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://intelligencecenter.tat.or.th>
- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดเลย. (2555). *ข้อมูลท่องเที่ยว อำเภอเชียงคาน*. วันที่ค้นข้อมูล 25 ตุลาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.loei.go.th>
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559*. วันที่ค้นข้อมูล 15 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=4147
- เทศบาลตำบลเชียงคาน. (ม.ป.ป.). วันที่ค้นข้อมูล 15 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.chiangkhan.info>
- ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอ. (2554). *อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย*. วันที่ค้นข้อมูล 25 ตุลาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.amphoe.com>

สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2552). คู่มือการ
ประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. วันที่ค้นข้อมูล 25 พฤศจิกายน
2557, เข้าถึงได้จาก <http://tourism.go.th>

อารีวรรณ บังเกิด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (2556). *อัตลักษณ์ทางประเพณีและ
วัฒนธรรมไทยเลย*. วันที่ค้นข้อมูล 29 ตุลาคม 2557, เข้าถึงได้จาก
<http://www.manage.lru.ac.th/>

DRAFT

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องโครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา
โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี

The development of computer aided instruction On Array data structure in Data
structures and algorithms course for bachelor's degree students.

กัญญ์ณัฐ สุริยันต์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องโครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี 2)หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องโครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ 3)หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องโครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ และแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน

ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียน มีค่าเท่ากับ 80.17/82.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในสมมติฐานการวิจัย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา หลังจากได้รับการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ต เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า บทเรียนดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน หรือใช้ในการสอนเสริมในรายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธีต่อไป

คำสำคัญ: การสอนผ่านเว็บ, บทเรียนคอมพิวเตอร์, โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์

Abstract

The purpose of this research were 1) to develop the computer assisted instruction of Data Structure and Algorithm on Array Data Structure 2) to find courseware's efficiency validation 3) to find student's achievement courseware. The tools for this research were to computer assisted instruction of Data Structure and Algorithm on Array Data Structure that consisted of contents, pretest, and posttest. The sample for this research were 30 respondents of the Bachelor degree from the faculty of Business Administration in Business Computer of the to academic year 1/2013. The research procedure started with the sampling group used the courseware.

The scores were analyzed by the statistics. The research result revealed that the developed the computer assisted instruction of Data Structure and Algorithm on Array Data Structure reached the effectiveness of 80.17/82.42 as comparing with the pretest scores and posttest scores with t-test, it was found that the students' achievement after using the developed courseware was higher than before studying at the statistical significant of .05 level, In conclusion, the Array Data Structure courseware can applied as a tool to instruct the students' appropriately.

Keyword: Courseware, Array Data Structure, Data Structure and Algorithm

1. บทนำ

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของทุกคนในสังคมไทย ในด้านการเรียนการสอนปัจจุบัน ได้มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนในลักษณะการนำเสนอเนื้อหาการเรียน จัดสื่อการเรียนในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จากผลการวิจัยของอนุชา ถาวรรัตน์ (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์การสอน วิชาการเขียนโปรแกรมบนระบบปฏิบัติการ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่3 วิทยาลัยสารพัดช่างบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดย ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์การสอน ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ $E1/E2 = 81.57/85.10$ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 เมื่อนำคะแนนสอบก่อนเรียน และคะแนนสอบหลังเรียนมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพทางการเรียนรู้พบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์การสอน ที่สร้างขึ้นนี้ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิผลทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น 62.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (เกณฑ์ที่กำหนด ไว้คือ 60%)ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์การสอน มีค่าเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด สรุปได้ว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์การสอน วิชาการเขียนโปรแกรมบนระบบปฏิบัติการ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไป ใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ได้มีการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ของ นักศึกษาให้สามารถคิดวิเคราะห์เป็น และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และยังเป็นการจัดทำเนื้อหาให้อยู่ในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งประกอบไปด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ตัวหนังสือ เสียงบรรยาย รวมถึงการเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นมาเพื่อให้ทางสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ใช้สำหรับประกอบการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังมีแบบทดสอบเพื่อทดสอบความเข้าใจหลังบทเรียนทุกบทเรียน ซึ่งการพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์นี้จะช่วยให้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ รู้สึกสนุกสนานกับบทเรียนต่างๆและยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนได้อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องโครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชาโครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

2.2 เพื่อหาคุณภาพและประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชาโครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องโครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชาโครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

3. สมมติฐานในการวิจัย

3.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธีมีคุณภาพในระดับดี ขึ้นไป

3.2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

4.1 กรอบแนวคิดในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้าง บทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม โดยยึดกรอบแนวคิดมาจากกระบวนการเรียนการสอนของ Gagne' (ภาคินี ชูอินแก้ว และเดือนเพ็ญ กษกรจารุพงศ์. 2553:12-13)[online] จำนวน 9 เหตุการณ์ โดยเลือกใช้ 6 เหตุการณ์ ได้แก่ การเร้าความสนใจ (Attention) การบอกวัตถุประสงค์ (Specify Objective) การเสนอเนื้อหาใหม่ (Present New Information) การกระตุ้นการตอบสนองบทเรียน (Elicit Response) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide Feedback) การทดสอบความรู้ (Assess Performance)

4.2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทางด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ยึดกรอบแนวคิดของ Bloom (ปิติพร ศรีกาญจน์. 2551 : 3) ได้แบ่งวัตถุประสงค์ไว้เป็น 6 ระดับ โดยงานวิจัยครั้งนี้นำมาใช้ 3 ระดับ ได้แก่ ความรู้- ความจำ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application)

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ ที่ลงทะเบียนเรียน วิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวนนักศึกษา 60 คน

5.1.2 ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้นักศึกษา จำนวน 30 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

5.2 ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ คือ

5.2.1 ตัวแปรต้น คือ การเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

5.2.2 ตัวแปรตาม คือ

1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งจำแนกเป็นผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

6.2 แบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี

6.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี มีจำนวนแบบทดสอบทั้งหมด 25 ข้อ ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นฉบับเดียวกันโดยใช้วิธีการแสดงผลแบบสุ่ม

7. การดำเนินการวิจัย

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

7.1.1 พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ โดยวิเคราะห์จากลักษณะรายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี โดยศึกษาจากหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 กำหนดจุดประสงค์ วิเคราะห์เนื้อหา ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์

7.1.2 การสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และหัวข้อการประเมิน สร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านเทคนิค การผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ นำแบบประเมินคุณภาพบทเรียน เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการก่อสร้างสื่อการเรียนเพื่อประเมินความเหมาะสมของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจำนวน 3 ท่าน

7.1.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ต เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี ในครั้งนี้ ได้ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาเรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์

จากนั้นกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม พ.ศ 2554 จากนั้น สร้างแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงของ เนื้อหา โดยให้ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ใช้สูตร IOC (Index of Item-Objective Congruence) (วรรณวิมล ตีอินทร์,2550 :46)ผลปรากฏว่าแบบทดสอบใช้ได้ 37 ข้อ ได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC เท่ากับ 1 จำนวน 30 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่ตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปี 2 สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ที่เคยเรียนเนื้อหาขึ้นมาแล้วจำนวน 20 คน จากนั้น นำกระดาษคำตอบของแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก(r)ของ แบบสอบถามแต่ละข้อ ทำการเลือกเอาข้อสอบที่เหลือ 20 ข้อ เพื่อใช้ในการทดลองจริง โดยเลือกเอาข้อ ที่มีค่าความยาก(P) ระหว่าง 0.2-0.8 และค่าอำนาจจำแนก มีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป นำแบบทดสอบที่ เข้าเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับผล การวิเคราะห์ได้ข้อสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินภายในวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม โดยแบ่ง ขั้นตอนดังนี้

8.1 นัดหมายกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน พร้อมทั้งตรวจสอบความเรียบร้อยของ ห้องเรียน อุปกรณ์ และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการทดลอง

8.2 ให้กลุ่มตัวอย่างทำการlogin เข้าสู่ระบบ โดยใช้ ชื่อนักศึกษาและรหัสประจำตัวนักศึกษา โดย เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล รวมระยะเวลาทั้งหมด 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง

8.3 เมื่อนักศึกษาlogin เข้าสู่ระบบเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนแนะนำขั้นตอนการเรียนด้วยบทเรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์

8.3.1 ให้นักศึกษา คลิกอ่านเมนูคำแนะนำก่อนเข้าสู่บทเรียน และทำความเข้าใจกับจุดประสงค์ การเรียน

8.3.2 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถทราบคะแนนได้ทันที

8.3.3 เรียนตามเนื้อหาที่ได้ จัดเตรียมไว้ ตามลำดับหัวข้อ เมื่อเรียนเสร็จในแต่ละหัวข้อ จะมี แบบทดสอบท้ายหัวข้อนั้นๆ โดยกลุ่มตัวอย่างจะทราบผลคะแนนทันที

8.3.4 เมื่อเรียนครบทุกหัวข้อแล้ว จะมีแบบทดสอบหลังเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบ และทราบผลคะแนนทันที

9. ผลการวิจัย

สำหรับผลการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

9.1 ผลของการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ตเรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์โดยผู้วิจัยได้พัฒนาจากโปรแกรม Adobe Flash CS4 ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาหน้าจอกำหนดการทำงานของบทเรียน ในรูปแบบของ เอนิเมชัน ภาพเคลื่อนไหว ที่ใช้ประกอบเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์โดยภายในตัวบทเรียนจะประกอบไปด้วยแบบฝึกหัดก่อนเรียน 20 ข้อ เนื้อหาบทเรียน 4 หน่วย และแบบฝึกหัดท้ายบทบทละ 5 ข้อ และแบบฝึกหัดหลังเรียน 20 ข้อ

ภาพประกอบ 1 หน้าแรกของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์

ภาพประกอบ 2 หน้าเมนูบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์

9.2 ผลวิเคราะห์คุณภาพและประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ตเรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

9.2.1 ภายหลังจากพัฒนาบทเรียนแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่านทำการประเมินเนื้อหาบทเรียนทั้ง 5 บทด้วยแบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ต

ข้อคำถามความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD	ความหมาย
1.ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.38	0.75	ดี
2.แบบฝึกหัดท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา	4.52	0.65	ดีมาก
3.ความเหมาะสมระหว่างเนื้อหากับระดับของผู้เรียน	4.11	0.50	ดี
4.ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาโดยภาพรวม	4.50	0.65	ดีมาก
5.วิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยภาพรวม	4.35	0.50	ดี
6.ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์	4.69	0.47	ดีมาก
7.ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบทเรียน	4.10	0.55	ดี
8.ความถูกต้องของเนื้อหา	4.50	0.65	ดีมาก
9.การแบ่งเนื้อหามีความเหมาะสม	4.73	0.45	ดีมาก
10.ลำดับความยาก-ง่ายในการนำเสนอเนื้อหา	4.52	0.57	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหา	4.44	0.56	ดี

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้านเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากมี 6 ข้อ ได้แก่ 9. การแบ่งเนื้อหามีความเหมาะสม 6. ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ 2. แบบฝึกหัดท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา 10.ลำดับความยาก-ง่ายในการนำเสนอเนื้อหา 4.ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาโดยภาพรวม 8.ความถูกต้องของเนื้อหา และมี ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มี 4 ข้อ ได้แก่ 1.ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา 5.วิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยภาพรวม 3.ความเหมาะสมระหว่างเนื้อหากับระดับของผู้เรียน 7.ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบทเรียน

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่อการสอน

ข้อคำถามความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD	ความหมาย
1.การออกแบบส่วนประกอบหน้าจอ	4.12	0.50	ดี
2.ความเหมาะสมในการใช้ภาพประกอบและสีหน้าจอ	4.23	.577	ดี
3.ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษรและสีตัวอักษร	4.67	0.76	ดีมาก
4.ความเหมาะสมของภาพกราฟิกโดยรวม	4.11	0.52	ดี
5.การlogin เข้าสู่ระบบ	4.12	.000	ดี
6.บทเรียนมีลักษณะ จูงใจ น่าสนใจ กระตุ้นผู้เรียนในการเรียน	4.23	0.55	ดี
7.การปฏิสัมพันธ์ และการให้ผลตอบกลับ	4.53	0.76	ดีมาก
8.ความเหมาะสมของภาพในการสื่อความหมาย	4.32	0.67	ดี
9.กระดานถามตอบ	4.22	0.55	ดี
10.ความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน	4.55	0.67	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยด้านเทคนิค	4.31	0.55	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้านเทคนิคการผลิตสื่อการสอน โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากมี 3 ข้อ ได้แก่ 3.ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษรและสีตัวอักษร 10.ความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน 7.การปฏิสัมพันธ์ และการให้ผลตอบกลับ ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มี 7 ข้อ ได้แก่ 2.ความเหมาะสมในการใช้ภาพประกอบและสีหน้าจอ 6.บทเรียนมีลักษณะจูงใจ น่าสนใจ กระตุ้นผู้เรียนในการ 4.ความเหมาะสมของภาพกราฟิกโดยรวม 9.กระดานถามตอบ 1.การออกแบบส่วนประกอบหน้าจอ 5.การลงทะเบียน 8.ความเหมาะสมของภาพในการสื่อความหมาย

9.2.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องโครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์โดยผู้เรียนได้ทำการศึกษาจนครบทุกหน่วยการเรียนรู้ และได้กำหนดให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบ โดยผลการทำแบบทดสอบแสดงในตารางที่ 3 พบว่า บทเรียนที่พัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ (E_1/ E_2) 80.17/82.42

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพพบที่เรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องโครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์

รายการ	จำนวนผู้เรียน (N)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ร้อยละ
คะแนนสอบระหว่างเรียน (E_1)	30	20	16.03	80.17
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_2)	30	40	32.97	82.42

9.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายการ	จำนวน ผู้เรียน (N)	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	25	7.13	1.81	44.13*	.000
หลังเรียน	30	25	21.60	1.95		

* $p < .05$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent) พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ตก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

10. ผลสรุปการวิจัย

สรุปผลการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ตเรื่องโครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์มีดังนี้

10.1 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์โดยคิดจากคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 80.17/82.42 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

10.2 คุณภาพและประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ต เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ในด้านเนื้อหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และ ด้านเทคนิคการผลิตสื่อการสอนภาพรวมอยู่ในระดับดี

10.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ต เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์คะแนนก่อนและหลังเรียน โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

11. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

11.1 การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ได้คุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมี

ค่าเฉลี่ย 4.44 ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาบทเรียนผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาบทเรียน โดยการศึกษาเนื้อหาบทเรียนตลอดเรื่องแล้วทำการวิเคราะห์ออกเป็นหน่วยย่อย และกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จึงทำให้เนื้อหา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ในเรื่องของคุณภาพด้านเทคนิคการผลิตสื่อการสอนอยู่ในระดับ ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.31 เนื่องจากการพัฒนาบทเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาและทำการออกแบบบทเรียนตามหลักการออกแบบสื่อการเรียนการสอน ทำให้การนำเสนอบทเรียนมีความเหมาะสม ไม่ว่าจะมีการใช้สี การใช้ตัวอักษร และการนำภาพกราฟิกมาประกอบได้อย่างเหมาะสม เป็นกระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

11.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนแต่ละบทเรียน (E_1) และคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพื่อประเมินผลหลังเรียน (E_2) มีค่า 80.17/82.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาบทเรียนเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างเป็นระบบ มีวิธีการออกแบบ ตามขั้นตอนและตามหลักทฤษฎี รวมถึงมีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านเทคนิคการผลิตสื่อการสอน มีการนำไปทดลองใช้และปรับปรุงจุดบกพร่องให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

เนื้อหาบทเรียนที่พัฒนาขึ้น ได้จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หน่วย และบทเรียนได้นำเสนอเนื้อหาหลายรูปแบบ เช่นการใช้ ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวประกอบการอธิบายในแต่ละบท ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สารัลย์ กระจง (2551) ได้ทำวิจัยการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนการฝึกปฏิบัติงานตรวจสอบเช็คซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า บทเรียนมีประสิทธิภาพ 87.39/88.02 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณวิมล ดิอินทร์ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเสริมการออก

เสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาของนักเรียนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสากล ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนมีประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพที่ 97.6/88.0

11.3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 เนื่องจากก่อนที่ผู้เรียนจะทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังบทเรียน ผู้เรียนได้ศึกษาบทเรียนในแต่ละหน่วยและทำแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้เพื่อทบทวนส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี คุ่มบัว (2552) ได้ทำวิจัยเรื่องการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง เรื่องการติดตั้งเครื่องเสียงในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

12. ข้อเสนอแนะ

12.1 ควรศึกษารูปแบบการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้ทราบถึงเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสมสำหรับเนื้อหาวิชาและระดับของผู้เรียน

12.2 ควรศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ระหว่างการเรียนการสอนแบบปกติและการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านอินเทอร์เน็ต

12.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักศึกษา กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน โดยใช้การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โครงสร้างข้อมูลแบบอาร์เรย์ รายวิชา โครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี เพื่อดูความแตกต่างกันหรือไม่ และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงบทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม

บรรณานุกรม

- ปิติพร ศรีกาญจน์. 2551. “การพัฒนาบทเรียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการทบทวนเรื่อง R-L R-C และ R-L-C ในวงจรไฟฟ้ากระแสสลับ วิชาคณิตศาสตร์อิเล็กทรอนิกส์.” วิทยานิพนธ์ สาขาการศึกษา วิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วารุณี คุ่มบัว. 2552. “การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสถานการณ์จำลอง เรื่องการติดตั้งเครื่องเสียงในสถานการณ์ต่าง ๆ.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- วรรณวิมล ดิอินทร์. 2550. “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเสริมการออกเสียงภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตพิษณุโลก.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุตรดิตถ์.
- สารัลย์ กระจง. 2551. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนการฝึกปฏิบัติงานตรวจเช็คซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. งานวิจัยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ภาคินี ชูอินแก้ว และเดือนเพ็ญ กชกรจารุงศ์. (2553). การพัฒนาโปรแกรมสอนเสริมเพื่อการเรียนรู้ “โครงสร้างข้อมูลแบบ ต้นไม้” ด้วยหลักการสอนของกาเย่. ค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2556 จาก http://rms.rdi.tsu.ac.th/ejournal/file/copyrightfile/member001_copyrightfileID169.pdf.
- อนุชา ถาวรรัตน์ . 2554. “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์การสอน วิชาการเขียนโปรแกรมบนระบบปฏิบัติการสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่3 วิทยาลัยสารพัดช่างบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต ภาควิชา คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

การพัฒนากระบวนการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ให้กับ

มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

The Development of Online Learning & Teaching Assessment Program

For Stamford International University

อริคม ศรีวัลลภ

บทคัดย่อ

การพัฒนากระบวนการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำศึกษาระบบการประเมินการเรียนการสอน โดยมุ่งในด้านการพัฒนาโปรแกรมระบบในลักษณะโปรแกรมแบบออนไลน์ ทำการทดสอบระบบ ตลอดจนทำการสำรวจความพึงพอใจในการใช้งานของโปรแกรม ซึ่งตัวอย่างประชากรในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ดทั้ง 3 คณะ คือคณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยในปัจจุบันนี้ทางมหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ดยังคงใช้วิธีการประเมินผลโดยการแจกแบบประเมิน (กระดาษ) อีกทั้งการประมวลผลแบบปัจจุบันนี้ เมื่อได้รวบรวมแบบประเมินแล้วเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ต้องนำแบบประเมินมาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ ซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากล่าช้า ซ้ำซ้อน หรืออาจมีเอกสารที่สูญหายได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อช่วยลดปัญหาดังกล่าวข้างต้น และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น หลังทำการศึกษา พัฒนา และ ทดสอบระบบแล้วได้พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้โปรแกรมนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นักศึกษาทั้ง 3 คณะ มีความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาและพัฒนาระบบในครั้งนี้ทำให้ได้โปรแกรมการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ ที่จะสามารถนำมาใช้จริงในอนาคตอันใกล้

คำสำคัญ: การพัฒนาระบบ การประเมินผลการเรียนการสอน ออนไลน์

Abstract

The development of the Online Learning & Teaching Assessment Program is intended for studying a learning and teaching assessment system. It is concentrated on developing of online assessment programs, testing system, as well as conducting a survey on satisfaction level of the design and a usage of this online assessment system. The sample in this research are students from three different faculties: Business Administration, Liberal Arts, and Science and Technology. Currently, Stamford International University are still using hard copy assessment forms (paper) which are given to students in classrooms before the final exam week. After forms are completed and collected, a staff has to enter data into a computer manually. Calculation to achieve the statistical information can be cumbersome, repetitive, and document may get lost during this step. The purpose of this research is to study and developing an online teaching and learning assessment system to help reduce solve problems mentioned above and to optimize the performance even more. After the development and testing have been done, the result shows that the satisfaction level of students who use this program found out to be high for all three faculties and are almost the same at the level. The results will be used to improve the system and also to help facilitate and enhance this system furthermore in the near future.

KEYWORDS: System Development, Learning and Teaching Evaluation (Assessment),
Online

บทนำ

ประเทศไทยจะมีความเจริญก้าวหน้า และพัฒนาได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในชาติ เป็นส่วนสำคัญ พลเมืองที่มีคุณภาพสูงส่งผลให้ประเทศมีโอกาสในการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้อย่าง รวดเร็ว และมีศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ ตามกระแสของการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ทุกองค์กรทั้งหน่วยงานรัฐ หรือเอกชนต่างตื่นตัว และเตรียมความพร้อมในการพัฒนา คุณสมบัติด้านต่างๆ สถาบันการศึกษาถือว่าเป็นแหล่งสำคัญที่สุดในการผลิตบุคลากรของประเทศให้มี คุณสมบัติโดดเด่น การประเมินการสอน การประเมินรายวิชา และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เป็นขั้นตอน หนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะ เนื่องจากการประเมินการสอนเป็นสิ่ง สะท้อนในส่วนปัจจัยนำเข้า(Input) กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Process) ให้อาจารย์ผู้สอนและ คณะได้ทราบ และเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา (มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ) ดังนั้น วิธีการหรือรูปแบบการประเมินผลอาจมีความแตกต่างกัน ได้แก่ วิธีการแจกแบบประเมินใน ห้องเรียนโดยตรง วิธีการสัมภาษณ์ หรือวิธีการประเมินผลแบบออนไลน์ จากการค้นหาข้อมูลของกู กูเกิ้ลพบว่า สถาบันการศึกษาในระดับปริญญาตรีส่วนมากใช้วิธีการประเมินผลการเรียนการสอนแบบ ออนไลน์ ยกตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระ เกียรติ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวก ความเร็ว รวด ลดค่าใช้จ่าย ลดข้อผิดพลาดในการประมวลผลค่า ทางสถิติ และสามารถกำหนดกฎในการบริหารจัดการอื่นๆ ได้

มหาวิทยาลัยนานาชาติแอสแตมฟอร์ด ปัจจุบันยังคงใช้วิธีการประเมินผล โดยการแจกแบบ ประเมินในห้องเรียนหรือในห้องประชุมในช่วงเวลาสอบปลายภาค ซึ่งบางครั้ง ผู้ตอบแบบประเมินอาจ ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่ให้ความสำคัญในการตอบแบบประเมิน ทำให้ได้แบบประเมินไม่ครบเท่ากับ ผู้เรียน หรือรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละเทอม และอาจเป็นการรบกวนเวลาของอาจารย์ผู้สอนในขณะที่ทำ การสอนได้ อีกทั้ง การประมวลผลแบบประเมิน เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบต้องนำแบบประเมินมาบันทึก ลงไปในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ละแผ่นเพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติ ซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งยาก ลำบาก ค่าเช่า ซ้ำซ้อน หรือเอกสารสูญหายได้

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ทฤษฎีการวิเคราะห์และออกแบบระบบ

การวิเคราะห์ระบบช่วยในการแก้ไขระบบสารสนเทศเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นด้วยก็ได้ การวิเคราะห์ระบบคือ การหาความต้องการ(Requirements) ของระบบสารสนเทศว่าคืออะไร หรือต้องการเพิ่มเติมอะไรเข้ามาในระบบ และ

การออกแบบก็คือ การนำเอาความต้องการของระบบมาเป็นแบบแผน หรือเรียกว่าพิมพ์เขียวในการสร้างระบบสารสนเทศนั้นให้ใช้งานได้จริง ผู้ที่ทำหน้าที่ก็คือ นักวิเคราะห์และออกแบบระบบ (System Analysis: SA) ได้นำวงจรการพัฒนาระบบงาน SDLC (System Development Life Cycle) มาใช้ (โอกาส เอี่ยมศิริวงศ์,2545) โดยขั้นตอนของวงจรการพัฒนาระบบสารสนเทศ (System Development Life Cycle :SDLC) มีขั้นตอนย่อยคือ การกำหนดปัญหาและความต้องการ การศึกษาความเป็นไปได้ ในการพัฒนาระบบ การวิเคราะห์ระบบงาน การออกแบบระบบงาน การพัฒนาระบบงาน การติดตั้ง และทดสอบ และการประเมินคุณภาพระบบสารสนเทศ

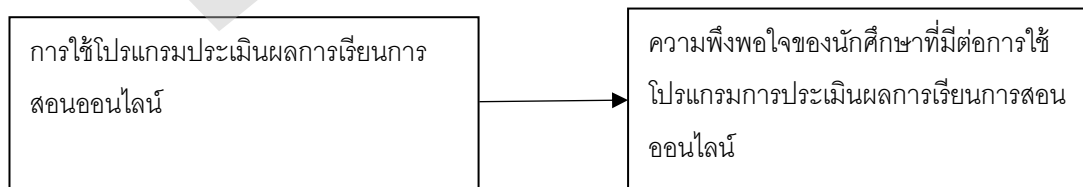
เทคโนโลยี ออนไลน์ (Online Technology / Web Base Technology)

Web Base Technology อินเทอร์เน็ตได้รับการยอมรับและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และสามารถให้ผู้ใช้เข้าถึงระบบโดยใช้อุปกรณ์หลากหลายและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกสบายขึ้น ตลอดจนช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างและพัฒนาเว็บไซต์ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาที่เป็นซอฟต์แวร์ เช่น โปรแกรม Adobe Dreamweaver Java Script HTML PHP MySQL เป็นต้น ส่วน อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ประกอบไปด้วย อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ Web Server อุปกรณ์ Router เป็นต้น ทั้งนี้จำเป็นต้องมีการติดต่อใช้บริการอินเทอร์เน็ตจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตด้วย

กรอบแนวความคิด

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโปรแกรมการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ให้มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

ขอบเขตของการวิจัย

การทำวิจัยในครั้งนี้มุ่งพัฒนาโปรแกรมระบบการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์กลุ่มทดลองการสำรวจความพึงพอใจในการใช้งานโปรแกรม ซึ่งตัวอย่างประชากรในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ดทั้ง 3 คณะ รวม 50 คน แบ่งเป็น นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ กลุ่มตัวอย่าง 16 คน นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง 16 คน และ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่าง 18 คน

สมมติฐานสำหรับการวิจัย

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้โปรแกรมการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ โดย
มีค่าเฉลี่ยอยู่
ในระดับมาก
2. นักศึกษาทั้ง 3 คณะมีความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์
ไม่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้โปรแกรมการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานสำหรับการประเมินผลการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ ตามขั้นตอนของ วงจรการพัฒนาสารสนเทศ (System Development Life Cycle :SDLC) ดังนี้

1 การกำหนดปัญหาและความต้องการ

ในงานวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมระบบการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการทำงานของระบบงานปัจจุบัน พอสรุปขั้นตอนขั้นตอนของระบบงานปัจจุบันได้ดังนี้

1.1 ขั้นตอนการทำงานของระบบเดิม

เจ้าหน้าที่โรเนียวแบบประเมินการเรียนการสอนจำนวนมาก และแจกแบบประเมินแบบกระดาษให้นักศึกษาทำการประเมินก่อนสอบปลายภาค 1 สัปดาห์ ในช่วงสอนของอาจารย์ทุกวิชาของแต่ละเทอม ซึ่งใช้เวลาประมาณ 30 นาที จากนั้นเจ้าหน้าที่จะรวบรวมแบบประเมินของนักศึกษาทุกคนทุกวิชา และบันทึกข้อมูลแบบประเมินในโปรแกรม excel ซึ่งมีจำนวนมาก พร้อมทั้งประมวลผลผลการประเมินผล

1.2 กำหนดปัญหาที่เกิดขึ้นกับของระบบเดิม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบัน มานำเสนอปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1.2.1 การทำงานมีความล่าช้า

1.2.2 มีการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง

1.2.3 การจัดการข้อมูลไม่ดีพอ ข้อมูลมีโอกาสสูญหายได้ เนื่องจากแบบประเมินเป็นกระดาษ หรือเกิดการชำรุดได้ การรวบรวมคะแนนคำตอบอาจผิดพลาด เนื่องจากการรวบรวมคะแนนคำตอบต้องใช้บุคลากรอาจเกิดความผิดพลาดได้ง่าย

2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบ

หลังจากมีการรวบรวมและสรุปประเด็นปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น การแก้ปัญหาก็คือ การพัฒนาระบบงานใหม่ การศึกษาถึงความเป็นไปได้ของระบบงานใหม่ สรุปได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในด้านเทคนิค มีเหตุผลที่สามารถพัฒนาระบบงานใหม่ได้ดังนี้

1) การพัฒนาระบบงานใหม่ใช้เทคโนโลยีบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก

2) การใช้ซอฟต์แวร์ระบบการจัดการฐานข้อมูล MySQL รวมทั้งเลือกใช้ซอฟต์แวร์ภาษา PHP, HTML, และ Java Script ซึ่งสามารถดาวน์โหลดมาใช้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

3 การวิเคราะห์และศึกษาระบบงาน

เมื่อผู้วิจัยระบบได้ศึกษาระบบงาน ศึกษาขั้นตอนการทำงานของระบบ ตลอดจนสภาพปัญหาอุปสรรค เพื่อการวางแผนทางของลักษณะชุดคำสั่ง ลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน ข้อมูลนำเข้า และผลลัพธ์ของระบบงานที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Information Gathering)

การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่ในระบบ ประกอบด้วย กระบวนการทำงาน (Processes) ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (Data) และกลุ่มคนที่มีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อระบบ (Boundaries) ดังนี้

3.1.1 กระบวนการทำงาน (Processes) เป็นการแสดงขั้นตอนการทำงานต่างๆ ภายในระบบ ประกอบด้วย กระบวนการทำงานดังนี้

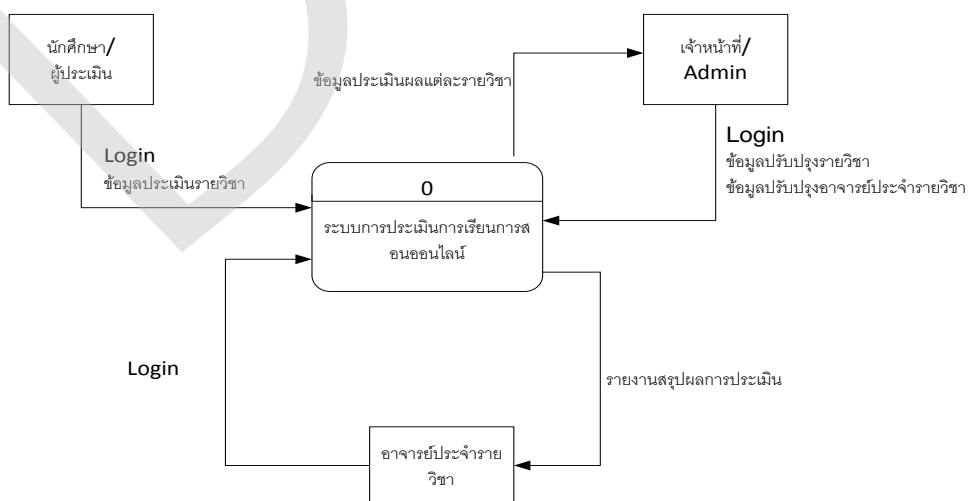
- 1) ผู้ประเมิน Login เข้าระบบประเมินการเรียนการสอนออนไลน์ กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ใด ๆ ก็ได้ตลอดเวลา โดย ผู้ประเมิน Login เข้าระบบด้วย UserName/Password ที่ใช้กับระบบงานทะเบียนนักศึกษา
- 2) ผู้ประเมินเลือกรายวิชาที่ต้องการประเมิน
- 3) ผู้ประเมินกรอกแบบประเมินออนไลน์ จนครบทุกวิชาที่เรียน/สอนในภาควิชานั้นๆ
- 4) ผู้ประเมินกรอกแบบสำรวจความพึงพอใจในการใช้ระบบประเมินฯ
- 5) ระบบประมวลผลการประเมินพร้อมรายงานทันทีหลังจากเรียกดูรายงานประเมิน

3.1.2 ข้อมูล (Data) เป็นการแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบโดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) ข้อมูลเพิ่มผู้ใช้
- 2) ข้อมูลวิชา
- 3) ข้อมูลแบบประเมิน
- 4) ข้อมูลคำถาม
- 5) ข้อมูลคำตอบ แบบRating
- 6) ข้อมูลคำตอบ แบบปลายเปิด

3.2 แบบจำลองลอจิคอลของระบบ (Logical Modeling)

เป็นขั้นตอนของการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาเป็นแนวทางในการสร้างแผนภาพการไหลข้อมูล (Data Flow Diagram) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับกระบวนการทำงาน และคำอธิบายกระบวนการทำงาน (Process Description) ดังนี้

ภาพที่ 1 Context Diagram ระบบการประเมินการเรียนการสอนออนไลน์

จากภาพที่ 1 แสดงแผนภาพ Context Diagram ของระบบการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นการออกแบบแผนภาพกระแสข้อมูลในระดับที่ 0 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบในการให้ข้อมูลและรับข้อมูลขององค์ประกอบของระบบ จะมีกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับระบบ โดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สร้างแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ตรวจสอบแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดของการนำข้อมูลเข้าและข้อมูลออกดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ หรือ Admin มีข้อมูลเข้าสู่ระบบ ดังนี้ ข้อมูล Login เข้าสู่ระบบ ข้อมูลการปรับปรุงรายวิชาของแต่ละเทอม และข้อมูลไหลออกจากระบบคือข้อมูลการประเมินผลการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา

2) นักศึกษาหรือผู้ตอบแบบประเมิน มีข้อมูลเข้าสู่ระบบ ดังนี้ ข้อมูล Login และข้อมูลการประเมินผลการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชาในแต่ละเทอม

3) อาจารย์ประจำรายวิชา มีข้อมูลเข้าสู่ระบบดังนี้ ข้อมูล Login และข้อมูลไหลออกจากระบบคือ สรุปรายงานการประเมินผลแต่ละรายวิชาของแต่ละเทอม

3.4 การออกแบบหน้าจอสำหรับติดต่อกับผู้ใช้ (Graphics User Interface)

ในขั้นตอนการออกแบบระบบผู้วิจัยได้ทำการออกแบบหน้าจอสำหรับติดต่อกับผู้ใช้ในลักษณะที่เรียกว่า Graphics User Interface เพื่อให้ง่ายต่อการใช้งานของผู้ใช้ โดยแบ่งการออกแบบออกเป็น 2 ส่วน คือ การออกแบบข้อมูลนำเข้า (Input Design) และการออกแบบผลลัพธ์ (Output Screen)

1 การออกแบบข้อมูลนำเข้า (Input Design)

ในขั้นตอนการออกแบบข้อมูลนำเข้าผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาโดยการสอบถามความต้องการของผู้ใช้ และได้ศึกษาการออกแบบข้อมูลนำเข้าจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับระบบ โดยจะยกตัวอย่างการออกแบบข้อมูลนำเข้า ณ ที่นี้เพียงบางส่วนเท่านั้น เนื่องจากรูปแบบของรายงานสารสนเทศมีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน

เข้าสู่ระบบ	
Username	<input type="text"/>
Password	<input type="password"/>
<input type="button" value="เข้าสู่ระบบ"/>	

ภาพที่ 2 แสดงหน้าจอการ Login เข้าสู่ระบบ

ภาพที่ 2 เมื่อนักศึกษาต้องการประเมินผลการเรียนการสอนในแต่ละเทอม นักศึกษา ต้องใช้ Username และ Password ของนักศึกษา เพื่อ Login เข้ามาในระบบ นักศึกษาจะจอหน้าต่างรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนของเทอม นั้น ดังภาพที่ 3

	ลำดับที่	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	เทอมที่	อาจารย์ผู้สอน
☐	X	XXXX	XXXXXXXX	X	XXXXXX
☐	X	XXXX	XXXXXXXX	X	XXXX

เลือก

ภาพที่ 3 แสดงรายวิชาของเทอมอื่นๆ ที่นักศึกษาลงทะเบียน
 ภาพที่ 3 แสดงรายวิชาของเทอมอื่นๆ ที่นักศึกษาลงทะเบียน โดยนักศึกษาสามารถคลิกเลือกใน
 เครื่องหมายที่กำหนดให้เพื่อ เข้าประเมินของแต่ละรายวิชา ดังภาพที่ 4

ส่วนที่ 1 กรูณาระบบคะแนนตามความคิดเห็น (ด้านกระบวนการเรียนการสอน)

ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ ควรปรับปรุง

ด้านกระบวนการเรียนการสอน	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง
1. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	☐	☐	☐	☐	☐
2. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	☐	☐	☐	☐	☐
ด้านตัวอาจารย์					
3. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	☐	☐	☐	☐	☐
4. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	☐	☐	☐	☐	☐

ภาพที่ 4 ส่วนที่ 1 ข้อมูลการประเมินอาจารย์แบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

ด้านอาจารย์ผู้สอน	<div style="border: 1px solid green; height: 60px;"></div>
ด้านเนื้อหาวิชา/เอกสาร/สื่อการสอน	<div style="border: 1px solid green; height: 60px;"></div>

ภาพที่ 4 ส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินอาจารย์แบบปลายเปิด

เมื่อนักศึกษาทำการประเมินของแต่ละรายวิชาแล้ว ให้นักศึกษาคlickปุ่มประเมิน ดังภาพที่ 4 ซึ่งเมื่อนักศึกษาทำการประเมินของรายวิชานั้นจะไม่แสดงอีก ดังภาพที่ 5

	ลำดับที่	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	เทอมที่	อาจารย์ผู้สอน
☐	X	XXXX	XXXXXXXX	X	XXXXX

เลือก

ภาพที่ 5 ภาพแสดงรายวิชาที่ยังไม่ทำการประเมิน

2 การออกแบบส่วนแสดงผล (Output Design)

ในการออกแบบหน้าจอผลลัพธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาโดยการสอบถามความต้องการของผู้ใช้ และได้ศึกษาการออกแบบผลลัพธ์จากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับระบบ โดยได้ออกแบบหน้าจอผลลัพธ์ออกเป็น 2 รูปแบบด้วยกัน คือ หน้าจอผลลัพธ์แสดงข้อมูลทั่วไป และหน้าจอ ผลลัพธ์แสดงสารสนเทศในรูปแบบของไฟล์ Excel โดยจะแสดงผลลัพธ์ในส่วนหน้าจอ ดังภาพที่ 6

สรุปผลการประเมินการเรียนการสอนเทอม x/xxxx

	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
1. ด้าน XXXXXXXX	9.99	9.99
2. ด้าน XXXXXXXX	9.99	9.99
รวม	9.99	9.99

ภาพที่ 6 แสดงสรุปผลการประเมินการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา

3.5 การพัฒนาระบบงาน

จากขั้นตอนการวิเคราะห์และออกแบบระบบ ทำให้ทราบถึงกระบวนการทำงานของโปรแกรมมากยิ่งขึ้น สำหรับขั้นตอนการพัฒนาระบบนี้เป็นขั้นตอนการเขียนโปรแกรม ในการพัฒนาระบบประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือและกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- 3.5.1 การศึกษาเอกสารต่าง ๆ
- 3.5.2 การออกแบบโปรแกรม
- 3.5.3 การเขียนโปรแกรมประมวลผล

3.6 การทดสอบและติดตั้ง

การทดสอบระบบติดตามและประเมินผลระบบประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ ผู้วิจัยระบบใช้วิธีการทดสอบ คือ

- 3.6.1 การทดสอบจะแบ่งการทดสอบโปรแกรมออกเป็น 6 ส่วนหลักๆ ดังนี้
 - 3.6.1.1 การทดสอบการเข้าใช้งาน

- 3.6.1.2 การทดสอบการสร้างแบบสอบถาม
- 3.6.1.3 การทดสอบการลบ และแก้ไขแบบสอบถาม
- 3.6.1.4 การทดสอบการสร้างแบบสอบถามโดยใช้ข้อมูลเดิมและการโอนข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม
- 3.6.1.5 การทดสอบการการรายงานผลข้อมูล
- 3.6.1.6 การทดสอบการเพิ่มข้อมูลรายวิชา

3.7 การประเมินคุณภาพระบบสารสนเทศ

3.7.1 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อระบบประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่ใช้ระบบ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนด้วยกัน

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วัดความพึงพอใจกับโดยใช้วิธีแปลความหมายตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยข้อแรก (1-4) เป็นส่วนของผู้ดูแลระบบ (Administrator) และในข้อที่ 5 ถึงข้อที่ 21 เป็นส่วนที่ทั้งนักศึกษาและผู้ดูแลระบบประเมินคุณลักษณะอื่นได้

ส่วนของผู้บริหารจัดการระบบ (ข้อ 1 ถึงข้อ 4)

- 1.เพิ่ม ลด แก้ไขข้อมูลได้
- 2.มีระบบจัดการข้อมูล
- 3.มีระบบเพิ่ม ลด แก้ไขข้อมูลผู้บริหารจัดการระบบ (Admin)
- 4.มีระบบการคำนวณและสรุปผลค่าสถิติเบื้องต้น (\bar{X} , SD)

ส่วนของนักศึกษา ผู้บริหารจัดการระบบ (ข้อ 5 ถึงข้อ 21)

- 5.ความเรียบง่ายของ โปรแกรม (Simplicity)
- 6.ความสม่ำเสมอ (Consistency)
- 7.เนื้อหา (Content)
- 8.ระบบเนวิเกชัน (User-Friendly Navigation)
- 9.คุณภาพของสิ่งที่ปรากฏ (Visual Appeal)
- 10.ความสามารถในการทำงานให้ดีในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย (Compatibility)
- 11.ระบบทำงานต่างๆในเว็บไซต์ทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง
- 12.การใช้ภาษาเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน
- 13.คำถามตรงประเด็นและมีประโยชน์
- 14.ตัวอักษร ความสม่ำเสมอและรูปแบบเหมาะสม
- 15.คำถามมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษกำกับถูกต้อง
- 16.การเชื่อมโยงคำถามทำให้เหมาะสม

17. ความรวดเร็วและสะดวกสบายในการใช้โปรแกรม
 18. มีระบบตรวจสอบแจ้งเตือนความผิดพลาด
 19. จำนวนคำถามมีปริมาณเหมาะสม (ไม่มากไม่น้อยเกินไป)
 20. มีระบบ Login และ Logout ปกป้องแก้ไขข้อมูลเมื่อทำแบบสอบถามเสร็จแล้ว
 21. มีระบบการลงทะเบียนสำหรับผู้ใช้นิใหม่
- ตอนที่ 3 ข้อ 22 เป็นคำถามปลายเปิด ขอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาที่ตอบคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในคุณลักษณะของโปรแกรมระบบประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ ได้พบว่านักศึกษาในระดับปริญญาตรีทั้ง 3 คณะ จำนวน 50 คนนี้ มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน โดยค่าเฉลี่ยโดยรวมของกลุ่มคณะบริหารธุรกิจอยู่ที่ 4.69 ค่าเฉลี่ยโดยรวมของกลุ่มคณะศิลปศาสตร์อยู่ที่ 4.72 และ ค่าเฉลี่ยโดยรวมของกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอยู่ที่ 4.70 ความพึงพอใจโดยรวมจะอยู่ในระดับดีมาก อีกทั้งเมื่อดูในกลุ่มของนักศึกษาทั้งสามกลุ่มนี้ที่มีความเห็นไม่ต่างกัน เนื่องจากนักศึกษาทั้ง 3 คณะนี้ ได้มีความคุ้นเคยกับระบบ eLearning ของมหาวิทยาลัยอยู่แล้วที่จะต้องมีการเข้าระบบออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อติดต่อกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อเข้าถึงเอกสารประกอบการเรียนการสอน และการทดสอบหรือการสอบกลางภาคและปลายภาคของอาจารย์หลายๆท่านที่ใช้ eLearning อยู่ในขณะนี้ ทำให้นักศึกษาทั้ง 3 คณะมีความคุ้นเคยต่อการใช้ระบบออนไลน์เข้าทำแบบฟอร์มต่างๆ และจากคะแนนในตอนต้น 2 จากแบบสอบถาม ในแต่ละส่วนของความพึงพอใจในระดับ 1 ถึง 5 โดยระดับ 1 คือน้อยที่สุด และ ระดับ 5 คือมากที่สุด จะมีคะแนนในข้อ 5 ในเรื่องของความเรียบง่ายของโปรแกรม (Simplicity) มีค่าเฉลี่ยของทั้งสามคณะอยู่ที่ 4.32 (4.25, 4.06, 4.67) และในส่วนข้อ 8 ในเรื่องของระบบ เนวิเกชัน (User-Friendly Navigation) มีค่าเฉลี่ยของทั้งสามคณะอยู่ที่ 4.16 (4.19, 4.19, 4.11) ในส่วนของข้อ 15 ในเรื่องของคำถามที่มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษกำกับถูกต้อง (Questions are both in Thai and English and translated correctly) มีค่าเฉลี่ยของทั้งสามคณะอยู่ที่ 4.26 (4.22, 4.25, 4.31) และในข้อ 18 เรื่องของ การมีระบบตรวจสอบแจ้งเตือนความผิดพลาด (There is a monitoring system to alert about errors and a crash) มีค่าเฉลี่ยของทั้งสามคณะอยู่ที่ 3.98 (3.94, 3.94, 4.06) นอกจากหัวข้อที่อ้างถึงทั้งสิ้นหัวข้อนี้ หัวข้ออื่นๆ จะมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.50 ขึ้นไปทุกหัวข้อ ข้อมูลเหล่านี้ ผู้วิจัยจะได้นำมาใช้เพื่อปรับปรุงให้ระบบการประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์นี้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ แบบสอบถามได้ถูกนำไปให้ผู้ควบคุมดูแลระบบในส่วนของ IT (สารสนเทศ) ของมหาวิทยาลัยและอาจารย์อีก 4 ท่าน ได้ลองระบบดู และทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในคุณลักษณะของโปรแกรมระบบประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ และตั้งข้อแรกของตอนที่ 2 ในส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารระบบ (Administrator) เพื่อขอความคิดเห็น สรุปได้ว่าส่วนของ

ตอนที่ 2 ในแบบสำรวจ ผลการสำรวจพบว่า คะแนนจากสี่ข้อแรกซึ่งเป็นส่วนของผู้บริหารระบบ (Administrator) จะมีคะแนนในระดับ 5 และ 4 จากความพึงพอใจ ซึ่งความเห็นนี้ได้จากพนักงาน IT 2 ท่านและอาจารย์ 4 ท่าน ซึ่งผลออกมาเป็นที่น่าพึงพอใจ ส่วนของตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ได้มีผู้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะว่า ควรจะมีส่วนที่เกี่ยวกับการเชื่อมข้อมูลจากฐานข้อมูลกลางของมหาวิทยาลัย ที่ผู้ทำแบบประเมินสามารถเลือกผู้สอนและวิชาได้จากฐานข้อมูลอาจารย์ผู้สอน และวิชาต่างๆ ซึ่งในกรณีนี้จะต้องมีการเชื่อมโยงระบบเข้ากับฐานข้อมูลกลางของมหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาด้านประสิทธิภาพของระบบนี้ในเรื่องของเวลาในการทำแบบประเมิน นักศึกษาได้ใช้ในการทำดีขึ้นและเร็วขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับระบบเดิม โดยใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที ลดจากเดิมได้ถึงเกือบ 20 นาที ทั้งนี้ระบบออนไลน์นี้ยังเอื้ออำนวยให้นักศึกษาสามารถทำการประเมินได้ทุกสถานที่ และทุกเวลาที่นักศึกษาสะดวก ตลอดจนการประเมินแบบออนไลน์นี้ยังช่วยลดการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง เช่นกระดาษ และลดพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสารได้อีกด้วย

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมานี้มีรูปแบบ และการใช้งานตรงความต้องการ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับโปรแกรมสร้างแบบสอบถามอื่นๆ เช่น โปรแกรม Microsoft Word (ส่วนของการสร้างแบบสอบถามออนไลน์) โปรแกรม Google Forms โปรแกรม Zoho Survey และโปรแกรมอื่นๆ พบว่าในการใช้โปรแกรมอื่นๆ เหล่านี้ การคำนวณข้อมูลทำได้ไม่สะดวก ต้องมีการนำข้อมูลออก (Export) เพื่อนำข้อมูลมาคำนวณโดยใช้โปรแกรมอื่นอีกที

จากผลที่ได้จากการวิจัย ทางผู้วิจัยจะสามารถนำผลนี้มาใช้ในการปรับปรุงระบบ โดยในเรื่องของการออกแบบและคุณลักษณะของโปรแกรมในระบบ ผู้วิจัยจะได้นำผลมาปรับปรุงระบบให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้จริงในเทอมต่อไปในเดือนตุลาคม 2558 นี้ โดยจะทำการปรับปรุงโปรแกรม และทดลองใช้โปรแกรมก่อน รวมถึงสอบถามความเห็นจากผู้ใช้่อีกทีหนึ่ง ทั้งนี้อาจจะมีการใช้แบบจำลอง (Prototype) เข้าช่วยด้วยในการพัฒนาเพื่อลดระยะเวลาในการพัฒนาได้อีกด้วย ในเรื่องของงานข้อมูลที่ยังไม่ได้เชื่อมต่อกับฐานข้อมูลหลัก (ฐานข้อมูลกลาง) ของมหาวิทยาลัย (ในระบบ VisionNet) ซึ่งทางผู้วิจัยจะทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านี้ โดยจะปรึกษากับหน่วยงานด้านสารสนเทศ (หน่วย IT) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และขออนุมัติโครงการสืบเนื่องต่อไป ทั้งนี้ถ้าระบบใช้ได้และเป็นไปได้ด้วยดี ในอนาคต ระบบนี้สามารถนำไปใช้กับนักศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยได้เช่นกัน เพื่อเพิ่มความสะดวกและลดค่าใช้จ่าย และลดข้อผิดพลาดในการทำงานต่อไป

บรรณานุกรม

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทุมพร จามรมาน. 2530. **แบบสอบถาม: การสร้างและการใช้**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โอภาส เอี่ยมศิริวงศ์. 2545. **การวิเคราะห์และออกแบบระบบ System Analysis and Design**. กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

กิตติศักดิ์ เจริญโกถานนท์. 2545. **พัฒนาเว็บแอปพลิเคชัน PHP 4**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทซัคเซสมิเดีย จำกัด.

จีรกาญจน์ เต็มพรสิน. 2549. **การพัฒนาระบบแบบสอบถามออนไลน์**. สารนิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

จิรัฐา ภูบุญอบ. 2545. **ระบบการประเมินผลการสอนของอาจารย์โดยนิตินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิฑูร สนธิปัทม์ และบัณฑิต ทรัพย์ประมวล. 2547. **ระบบช่วยสร้างแบบสอบถามออนไลน์**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ระบบประเมินออนไลน์ หน่วยประกันคุณภาพ สำนักพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ Retrieved January 2015 from <http://www.academic.hcu.ac.th/assess>

การพัฒนาระบบการให้บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก
โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า
Improvement Of Out-Patient Pharmacy Service At
Somdejphraphutthalertla Hospital

เจริญศรี ชินวารกร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการให้บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า เพื่อลดระยะเวลาการให้บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Method) ของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) ของผู้ปฏิบัติงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก จำนวน 21 คน โดยระดมความคิด (Brain Storming) หาวิธีลดระยะเวลาการรอคอยรับยาของผู้ป่วย สรุปเป็นแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Method) เป็นการศึกษาผลการปฏิบัติตามวิธีการปรับปรุงการปฏิบัติงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก ที่ได้จากการระดมความคิดของการสนทนากลุ่ม (Focus group) ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2557 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2558 นำเวลาที่ใช้ก่อนการปรับปรุงระบบปฏิบัติงานมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) จากนั้นทำการพิจารณาความแตกต่างแบบรายคู่กับระยะเวลาที่ได้หลังปรับปรุงระบบปฏิบัติการด้วยสถิติ Independent t – test

ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาเวลาเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานระยะเวลาในการรอคอยรับยาของผู้ป่วยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) คือ $31.32 (\pm 9.60)$ นาที เปรียบเทียบกับหลังปรับปรุงคือ $26.79 (\pm 9.89)$ นาที โดยเวลาที่ใช้ในงานย่อยหลังการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $8.24 (\pm 4.60)$ นาที เปรียบเทียบหลังการปรับปรุง $6.78 (\pm 5.18)$ นาที, $P < 0.05$ เวลาารอคอยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อยหลังการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $23.08 (\pm 9.37)$ นาที เปรียบเทียบกับหลังการปรับปรุงระบบเวลาเฉลี่ยเท่ากับ $20.01 (\pm 3.29)$ นาที, $P < 0.05$ ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบกระบวนการปฏิบัติ นำไปสู่การวางนโยบายทั้งมาตรฐานการทำงาน ตลอดจนการกำหนดอัตราค่าจ้างในการบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอกให้เกิดผลลัพธ์ที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนาระบบการจ่ายยาผู้ป่วยนอก / การลดระยะเวลาการรอคอย / ประสิทธิภาพ

Abstract

This research aimed to improve the drug dispensing service at Somdejphraphut -thalertla Hospital, specifically to reduce the time in dispensing prescription drugs for out-patients. To fulfill this goal, the researcher initially employed a qualitative research method wherein twenty-one staff in charge of dispensing drugs to out-patients participated in focus group discussions to brainstorm ways to cut down the patients' waiting time and develop guidelines on how to improve their work performance. The next step used an action research method wherein the recommendations of the focus group were implemented, followed by an analysis of the results through descriptive statistics (percentage and average) and independent t-tests. The period covered in this study was between September 2014 and February 2015.

The study found a statistically significant reduction in the out-patients' waiting time, i.e., from 31.32 (± 9.60) to 26.79 (± 9.89) minutes ($P < 0.05$). The total time spent on carrying out related tasks (from receiving the prescriptions to issuing the queue numbers, record keeping, prepare on prescription drugs, check up the medicine right, and dispensing the drugs) was also cut down substantially, from 8.24 (± 4.60) to 6.78 minutes (± 5.18) ($P < 0.05$). In particular, the time moving the prescriptions between related tasks was cut down from 23.08 (± 9.37) to 20.01 (± 3.29) minutes ($P < 0.05$).

In conclusion, the findings from the study could be used as one of the benchmarks for future research and formulation of guidelines on improving the standards of drug dispensing services for out-patients and human resource planning.

บทนำ

รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบราชการไทยในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ.2551-พ.ศ.2555 ประเด็นแรก คือ ยกระดับการให้บริการและการทำงานเพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจในระบบราชการ โดยมีตัวชี้วัด คือ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการและการทำงาน ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ 80 (สนง.คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.2555) นโยบายนี้ส่งผลให้โรงพยาบาลต้องมีการประกันคุณภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองต่อความคาดหวังและความต้องการของประชาชนให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด

เครื่องมือหนึ่งที่โรงพยาบาลพิจารณานำมาใช้ คือ การศึกษาการทำงาน (Work Study) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาบริหารจัดการ ปรับกระบวนการให้เหมาะสม ด้วยวิธีการศึกษาการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาวิธีการทำงาน (Method Study) การวัดงาน (Work Measurement) (จุฑามาศ เรืองจ้อย.2555) การศึกษาวิธีการทำงานเป็นการวิเคราะห์กระบวนการทำงานในแต่ละขั้นตอนว่าควรตัดหรือลดกระบวนการทำงานที่ก่อให้เกิดความสูญเสียดังกล่าว รวมถึงการพัฒนามาตรฐานการทำงาน การปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพ สำหรับการวัดงาน (Work measurement) นำมาใช้ในการศึกษาพัฒนางานเภสัชกรรมโรงพยาบาล ผลที่ได้คือ ค่าเวลามาตรฐาน (Standard time) ซึ่งช่วยหัวหน้างานในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงานของตน เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงาน กำหนดบุคลากร ค่าจ้างแรงงานและต้นทุนของกระบวนการทำงาน แนวคิดแบบลีนเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการ ให้มีความรวดเร็วมากขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายในการขจัดความสูญเปล่า (Waste) ทำให้มองเห็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความสูญเปล่า เห็นกิจกรรมที่เพิ่มคุณค่า (Value Added Activity : VA) และกิจกรรมที่ไม่เพิ่มคุณค่า (Non Value Added Activity : NVA) และเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 ที่ผ่านมา โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า ได้รับเลือกเป็นโรงพยาบาลนำร่องในการนำระบบแนวคิดแบบลีนมาใช้พัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการแก่ผู้ป่วย ให้มีความรวดเร็ว ตามความคาดหวังและความต้องการของผู้รับบริการ

งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้ามีปัญหาจากการให้บริการผู้ป่วยที่มีจำนวนมาก โดยจากรายงานสถิติงานบริการเภสัชกรรมในปี พ.ศ.2554, 2555 และ 2556 มีผู้รับบริการที่งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอกเท่ากับ 179,526 คน 180,138 คน และ 183,498 คน ตามลำดับจากการสำรวจระยะเวลาในการรอรับยาของงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้าในปี พ.ศ.2554 เท่ากับ 30.36 นาทีต่อใบสั่งยา ปีพ.ศ.2555 เท่ากับ 30.33 นาทีต่อใบสั่งยาและปี พ.ศ.2556 เท่ากับ 26.92 นาทีต่อใบสั่งยา และผลสำรวจความพึงพอใจของงานบริการด้านหน้าของโรงพยาบาล ซึ่งประกอบด้วยงานเวชระเบียน การคัดกรองผู้ป่วย การตรวจรักษาโรค ศูนย์แปล ธนาคารเลือด การเงินและงานบริการจ่ายยา มีระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้ป่วย อยู่ในลำดับเกือบต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับจุดบริการอื่นๆของงานบริการด้านหน้าหรือแผนกผู้ป่วยนอก ทำให้มีการ

ร้องเรียนเรื่องระยะเวลาในการรอรับยา ในปี พ.ศ.2554 จำนวน 22 ครั้ง ปี พ.ศ.2555 จำนวน 36 ครั้งและในปี พ.ศ.2556 จำนวน 54 ครั้ง ซึ่งเพิ่มมากขึ้นในปีถัดมา

ซึ่งพบว่าไม่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจ ประกอบกับเข้มมุ่งการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า ปี พ.ศ. 2557 (แผนยุทธศาสตร์โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า ปี 2557-2561) ที่มุ่งจะลดระยะเวลารอคอยรับบริการในแผนกผู้ป่วยนอก (งานบริการด้านหน้า) ทำให้ต้องตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายและเข้มมุ่งของการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล ตามนโยบายของรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนวิธีการทำงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก
2. เพื่อพัฒนาการออกแบบปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานในห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกให้มี

ประสิทธิภาพ สามารถลดระยะเวลาในการรอคอยรับยาของผู้ป่วย (Waiting Time)

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการให้บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร : คือ กลุ่มบุคลากรผู้ปฏิบัติงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก ซึ่งประกอบด้วย เกสซ์กรจำนวน 6 คนและเจ้าหน้าที่อื่นๆจำนวน 15 คน รวมเป็นจำนวน 21 คนและใบสั่งยาที่มาถึงห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกในช่วงเวลา 8.30 น. – 12.30 น. ในวันจันทร์ – วันศุกร์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ติดต่อกันรวมเป็น 20 วัน

ขอบเขตด้านเนื้อหา : การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Methodology) ของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Method) โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 2 มิติ คือ

1. การศึกษาเอกสาร (Document Analysis) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาวิธีการทำงานและระยะเวลาในการรอคอยในการบริการของฝ่ายเกสซ์กรรม การลดระยะเวลารอคอยรับยาของผู้ป่วยนอก ระบบแถวคอย (Queuing System) และแนวคิดแบบลีน (Lean thinking)

2. การระดมสมอง (Brainstorming) โดยการรวมกลุ่มของผู้ปฏิบัติงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก เพื่อหาวิธีการลดระยะเวลาในการรอคอยรับยาของผู้ป่วย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการมุ่งศึกษาการปฏิบัติตามวิธีการปรับปรุงการปฏิบัติงาน บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก ในส่วนของระยะเวลาที่ใช้ในงานย่อย (Used time in element) เวลารอคอยของ ใบสั่งยาระหว่างงานย่อย (Delayed time between element) และระยะเวลาในการรอคอยรับยาของผู้ป่วย (Waiting time) ก่อนและหลังการปรับปรุงการปฏิบัติงานจากใบสั่งยาที่มาถึงห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกใน ช่วงเวลา 8.30 น. – 12.30 น. ในวันจันทร์ – วันศุกร์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ติดต่อกันรวมเป็น 20 วัน จากนั้นนำเวลาที่ได้ก่อนและหลังการปรับปรุงระบบปฏิบัติงานมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และทำการพิจารณาความแตกต่างแบบรายคู่ระหว่างระยะเวลาที่ได้ก่อนและ หลังปรับปรุงระบบปฏิบัติการด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Independent t – test)

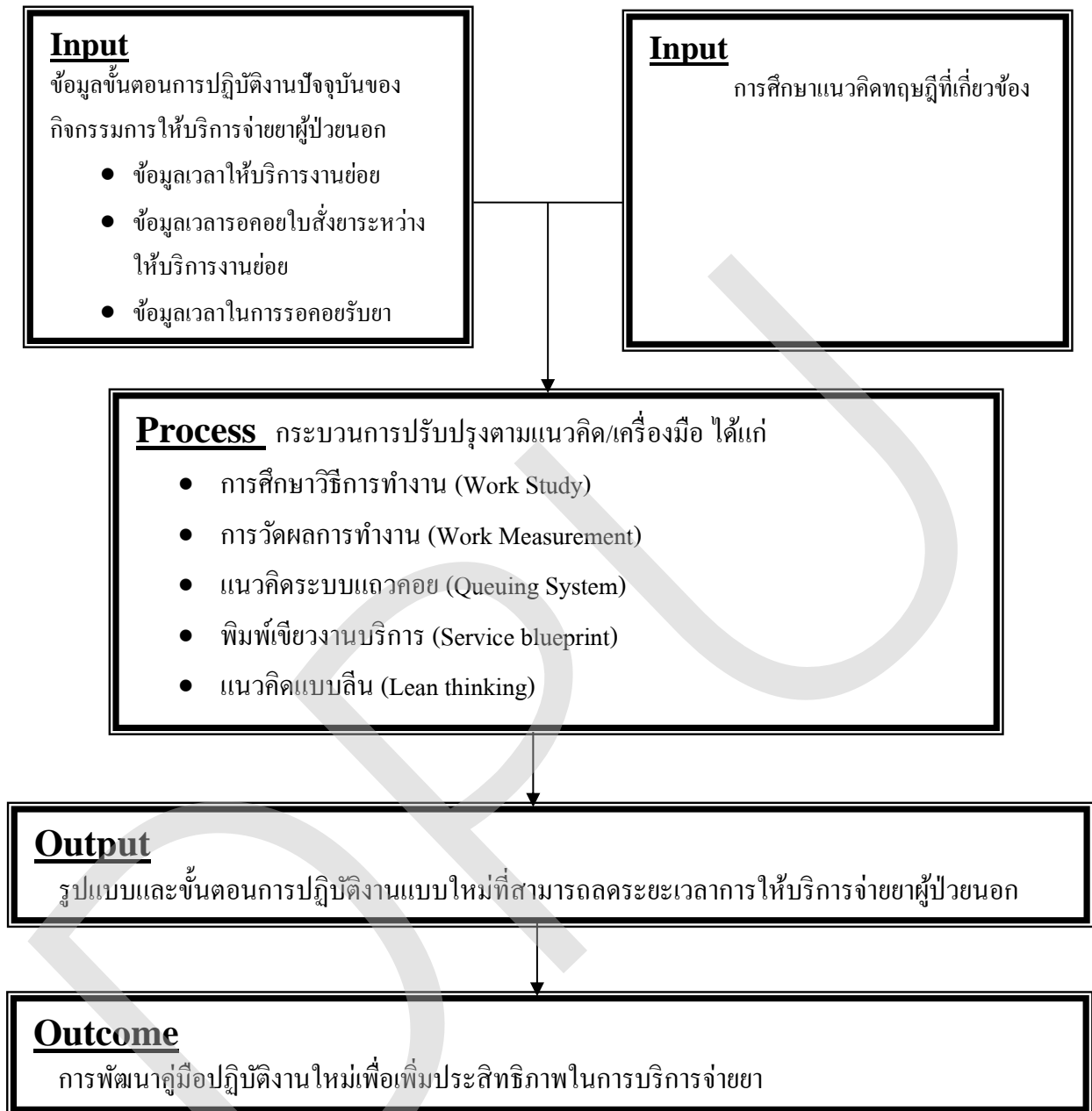
ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทำการวิจัยและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน
กันยายน 2557 – กุมภาพันธ์ 2558

ขอบเขตทางด้านพื้นที่

งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า
จ.สมุทรสงคราม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : ดัดแปลงจาก : วิจิตร ตันทสุทธิและคณะ, 2550

: วิจิตร ตันทสุทธิและคณะ, 2550

: กัลยา วานิชปัญษา, 2553,

Proctor , Robert A. (1994)

: Bitner, Mary Jo, Amyl. Ostrom, and Felicia N. Morgan. (2007)

: Wowack & Jones, (2003)

วิธีดำเนินการวิจัย

ยุทธศาสตร์ประเทศไทยในการพัฒนาระบบราชการไทยปี พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2555 เพื่อยกระดับการให้บริการและการทำงานให้ประชาชนมีความพึงพอใจส่งผลให้โรงพยาบาลต้องมีการประกันคุณภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการ โดยกำหนดยุทธศาสตร์ที่มุ่งจะลดระยะเวลารอคอยรับบริการในแผนกผู้ป่วยนอก ประกอบด้วยห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกได้รับการร้องเรียนเรื่องระยะเวลาในการรอรับยาในปี พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2556 จำนวน 22 ครั้ง/ปี 36 ครั้ง/ปี และ 54 ครั้ง/ปี ซึ่งเพิ่มมากขึ้น จึงศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูล โดยแบ่งเป็น

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method)
2. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Method)

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) ของผู้ปฏิบัติงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก จำนวน 21 คน แบ่งเป็น เกสัชกรจำนวน 6 คนและเจ้าหน้าที่อื่นๆ จำนวน 15 คน โดยระดมความคิด (Brain Storm) หาวิธีลดระยะเวลารอคอย โดยใช้พิมพ์เขียวงานบริการมาศึกษาขั้นตอนการทำงาน วัตถุประสงค์ และใช้แนวคิดแบบสลับในการลดความสูญเปล่า ด้วยการกำจัดสิ่งที่ไม่จำเป็น ปรับขั้นตอน รวบรวมเข้าด้วยกันหรือทำให้างานง่ายขึ้น ประยุกต์ระบบแถวคอยให้สั้นลงเป็นการลดระยะเวลา

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการศึกษาผลการปฏิบัติงานตามวิธีการปรับปรุง ที่ได้จากการระดมความคิด

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวล แปลความหมาย สรุปผล

สรุปผลการวิจัย

การศึกษากระบวนการทำงานของงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า จากการเก็บข้อมูลเวลาที่ใช้ในงานย่อย เวลารอคอยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อย ระยะเวลารอคอยรับยาของผู้ป่วย จากการสุ่มใบสั่งยาทุกใบที่ 5 ของใบสั่งยาที่มาถึงห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกในช่วงเวลา 8.30 – 12.30 น. วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 4 สัปดาห์ติดต่อกัน รวมเป็น 20 วัน พบว่ากระบวนการทำงานในงานย่อยนั้น เวลาที่ใช้ในงานย่อยขั้นตอนที่ใช้ระยะเวลามากที่สุดคือ การจัดยาตามฉลาก ใช้เวลา 6.34 (± 4.01) นาที คิดเป็นร้อยละ 76.94 ของเวลาที่ใช้ในงานย่อยทั้งหมด และเวลารอคอยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อย ขั้นตอนที่ใช้ระยะเวลามากที่สุด คือ การรอป้อนข้อมูลในคอมพิวเตอร์ ใช้เวลา 7.69 (± 4.89) นาที คิดเป็นร้อยละ 33.32 ของเวลารอคอยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อยทั้งหมด และการรอส่งมอบยาแก่ผู้ป่วย ใช้เวลา 6.62 (± 5.01) นาที คิดเป็นร้อยละ 28.68 และพบว่าเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในงานย่อย (Used time in element) ใช้เวลาทั้งหมด 23.08 (± 9.37) นาที ส่งผลให้ระยะเวลาในการรอคอยรับยาของผู้ป่วย (Waiting time) คือ 31.32 (± 9.60) นาที

การพัฒนาปรับปรุงระบบวิธีการปฏิบัติงานในห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก พบว่า ผลจากการระดมความคิด (Brainstorming) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอกและการสนทนากลุ่ม (Focus group) เฉพาะเภสัชกร มีแนวทางปฏิบัติเพื่อลดระยะเวลาการรอคอยรับยา ดังนี้

1. เวลาที่ใช้ในการจัดยาตามฉลากยาใช้ระยะเวลารอคอยนาน ปรับโดยการให้เจ้าหน้าที่ที่ประจำจัดยาในแต่ละจุด ได้แก่ผู้รับผิดชอบจัดยาตู้หมายเลข 3 มาช่วยจัดยาฉีด จัดยาตู้ยื่นในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ ซึ่งรับผิดชอบจัดยาตู้หมายเลข 4 และย้ายตู้ยาฉีดจากหลังห้องมาใกล้กับบริเวณตู้ยาอื่นๆ แทน

2. ปรับพื้นที่บริเวณที่จัดยาซึ่งคับแคบ ทำให้เจ้าหน้าที่ประจำตู้ยาที่ว่างงานกว่าไม่สามารถเข้ามาให้การช่วยเหลือ จึงปรับโต๊ะวางยาบริเวณตรงกลางพื้นที่ใช้เป็นชั้นวางยาแทน เพื่อให้วางยาได้จำนวนเพิ่มขึ้นและมีพื้นที่สำหรับการเดินในการเข้าไปช่วยจัดยาให้มีเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการไหลของเจ้าหน้าที่จัดยาตู้อื่นที่ว่างงานกว่า สามารถเข้าไปช่วยงานในบริเวณตู้ยาที่มีการรอจัดยาได้เพิ่มมากขึ้น

3. ปรับให้มีการเตรียมแบ่งบรรจุยา (Pre pack) ไว้ก่อนและมีครมยาชนิดแผงที่มีการใช้บ่อยตามจำนวนที่แพทย์สั่ง

4. จากจุดจัดยาไปยังจุดที่เภสัชกรตรวจสอบยา ซึ่งมีระยะเวลารอคอยนาน ปรับโดยจัดเจ้าหน้าที่จากจุดป้อนข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ไปช่วยส่งตะกร้ายาที่จัดเสร็จแล้ว ส่งให้เภสัชกรตรวจสอบความถูกต้องของยา เป็นการปฏิบัติหน้าที่นี้เสริมกับเจ้าหน้าที่งานค่วน ซึ่งทำหน้าที่ส่งตะกร้ายาจัดยาเสร็จแล้วที่จุดตรวจสอบยา

5. ปรับเพิ่มเภสัชกรจากงานอื่นมาช่วยขณะที่มีผู้มารับยาจำนวนมากในช่วงเวลา 11.00-12.30 น.

6. ปรับระบบคิวค่วนที่มีรายการเดียว แยกคิวออกไป โดยไม่ต้องรอรับบัตรคิว (ช่อง 601) เป็นการลดความยาวของแถวคอยและลดระยะเวลาในการแจกบัตรคิว
7. ปรับใช้โทรศัพท์ในการติดต่อแพทย์ผู้ตรวจ กรณีมีปัญหาจากการสั่งใช้ยา โดยตรงแทนการใช้เจ้าหน้าที่เดินไปเพื่อปรึกษาเรื่องการสั่งยาของแพทย์ที่ห้องตรวจโรค
8. ปรับให้มีเจ้าหน้าที่งานค่วนสำหรับจัดการกับปัญหาการจดยาผิดและการป้อนข้อมูลคอมพิวเตอร์ผิดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานเพื่อความรวดเร็วในการแก้ไขข้อผิดพลาด
9. ปรับให้เภสัชกรผู้จ่ายยาเรียกเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่บริเวณชั้นวางยา ส่งตะกร้ายาของผู้ป่วยที่ถูกเรียกรับยาแล้ว แต่ยังไม่มารับจากที่เก็บไว้มาให้ เพื่อแก้ปัญหาค่วนเดินไปและกลับของผู้ป่วยที่มาขอรับยาที่เรียกตามค่วนผ่านไปแล้ว
10. ปรับแก้ไขโต๊ะสำหรับวางตะกร้ารอจ่ายยามาใกล้กับบริเวณที่เภสัชกรจ่ายยา โดยใช้เป็นโต๊ะที่มีล้อเลื่อนแทน
11. ปรับเพิ่มช่องทางค่วนในการตรวจสอบยาและส่งมอบยาแก่ผู้ป่วยค่วน
12. ปรับแก้ Default ในคอมพิวเตอร์ให้ตรงกับวิธีใช้ยาที่แพทย์สั่งใช้บ่อยๆ เพื่อลดระยะเวลาในการป้อนข้อมูลในคอมพิวเตอร์เพื่อแก้ไขวิธีใช้ยาที่ถูกตั้งไว้ใน Program ให้ตรงกับวิธีใช้ยาที่แพทย์สั่งใช้คู่กับผู้ป่วย

เมื่อนำแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานไปปฏิบัติในกระบวนการทำงานและประเมินผลพบว่า หลังการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการรอคอยรับยาของผู้ป่วยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) คือ $31.32 (\pm 9.60)$ นาที เทียบกับหลังปรับปรุง $26.79 (\pm 9.89)$ นาที เวลาที่ใช้ในงานย่อยหลังการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $8.24 (\pm 4.60)$ นาที เทียบกับหลังการปรับปรุง $6.78 (\pm 5.18)$ นาที, $P < 0.05$ เวลาารอคอยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อยหลังการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $7.69 (\pm 4.89)$ นาที เทียบกับหลังการปรับปรุงระบบ เวลาเฉลี่ยเท่ากับ $6.76 (\pm 1.60)$ นาที, $P < 0.05$

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการให้บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาขั้นตอนวิธีการทำงาน (Work flow Analysis) แตกต่างจากการศึกษาของจิตรกร สุ่มมาตย์ (2551) พบว่า ปริมาณการปฏิบัติงานในกิจกรรมย่อยต่างๆต่อหนึ่งวันทำการในงานบริการจ่ายยาผู้ป่วย โรงพยาบาลนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1)รับใบสั่งยาและติดบัตรคิว ร้อยละ 2.60 (2)พิมพ์ใบสั่งยาและสติ๊กเกอร์ยา ร้อยละ 5.77 (3)จัดการฉลากยาร้อยละ 0 (4)จัด

ยาและติดฉลากยา ร้อยละ 21.70 (5) ตรวจสอบความถูกต้องของยาที่จัด ร้อยละ 5.90 (6) เรียกชื่อผู้ป่วย และให้คำแนะนำ ร้อยละ 5.69

แตกต่างกับการศึกษาของ ประกอบ จิตตระการและคณะ (2555) ซึ่งศึกษาเวลามาตรฐานที่ใช้ในการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ ด้วยวิธี Stop-watch time technique พบว่าการจ่ายยาในแผนกผู้ป่วยนอกประกอบด้วยงานย่อยหลายขั้นตอน แบ่งเป็น (1) การพิมพ์ใบสั่งยา (2) การติดฉลากยา (3) การจัดยา (4) การตรวจสอบยา (5) การจ่ายยา แตกต่างที่โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า มีขั้นตอน รับใบสั่งยาจากผู้ป่วยและให้ลำดับคิว ส่วนการติดฉลากยา รวมอยู่ในขั้นตอนการจัดยาตามฉลากยาหรือใบสั่งยา

แตกต่างกับการศึกษาของ ปริญญา จันทร์บรรเจิดและคณะ (2554) ซึ่งศึกษาและออกแบบระบบงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน คือ (1) การออกบัตรคิว (2) การคิดราคายา (3) การติดฉลากยา (4) การจัดยาเม็ด (5) การจัดยาน้ำ (6) การตรวจเช็คยา (7) การเรียกคิวชำระเงิน (8) การติดต่อกับเจ้าหน้าที่การเงิน (9) การจ่ายยา แตกต่างกันที่ ขั้นตอนการคิดราคา ยา การจัดยาเม็ด การจัดยาน้ำ การเรียกคิวชำระเงินและการติดต่อเจ้าหน้าที่การเงิน งานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) รับใบสั่งยาจากผู้ป่วยและให้ลำดับคิว (2) การป้อนข้อมูลในใบสั่งยาลงในคอมพิวเตอร์ (3) การจัดยาตามฉลากยาหรือใบสั่งยา (4) การตรวจสอบยา (5) การส่งมอบยาแก่ผู้ป่วยพร้อมคำแนะนำการใช้ยา

ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ จุฑามาศ เรืองจ้อย (2555) มีวิธีการทำงานของงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลกระทุ่มแบน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน แตกต่างกันที่ขั้นตอน การจับคู่ใบสั่งยากับยาที่จัดเสร็จแล้วเท่านั้น แตกต่างกับการศึกษาของ Lin et al. (1999) ในขั้นตอนของการทำกิจกรรมมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) รับใบสั่งยา (2) การบันทึกข้อมูล (3) การจัดยา (4) การตรวจสอบยา และ (5) การจ่ายยา ต่างกันที่ไม่มีการแจกบัตรคิวสำหรับยา แตกต่างจากการศึกษาของ ทศนัย ประยูรหงส์และคณะ (2553) ซึ่งศึกษางานและออกแบบงานระบบงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพินายนครราชสีมา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ (1) รับใบสั่งยาและพิมพ์ฉลากยา (2) จับคู่ฉลากกับใบสั่งยา (3) จัดยา (4) ตรวจสอบ (5) จ่ายยา โดยพบว่ามีกระบวนการรวมขั้นตอนการรับใบสั่งยาและพิมพ์ฉลากยาเข้าด้วยกัน

2. การศึกษาเวลาที่ใช้ในงานย่อย (Used time in element) เวลารอคอยเฉลี่ยของใบสั่งยา ระหว่างงานย่อย (Delayed time between element) การศึกษาระยะเวลาในการรอคอยรับยา (Waiting time)

เวลาที่ใช้ในงานย่อย (Used time in element) ขั้นตอนที่ใช้ระยะเวลามากที่สุด คือ การจัดยาตามฉลาก ใช้เวลา 6.34 (± 4.01) นาที ซึ่งตรงกับการวิเคราะห์ความสูญเปล่า พบว่า มีความสูญเปล่าที่เกิด

นั้นเกิดจากการรออยู่ที่ตำแหน่งจัดยาตู้ที่ 4 เพราะมีรายการยาจำนวนมาก และเจ้าหน้าที่จัดยาต้องไปหยิบยาชนิดและยาตู้เย็น การปรับผังห้องเพื่อลด Motion และการปรับหน้าที่การจัดยาใหม่ทำให้เวลาที่ใช้ในการจัดยาตามฉลากลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑามาศ เรืองจ้อย (2555) พบว่าขั้นตอนการทำงานที่ใช้ระยะเวลานานที่สุดคือ การจัดยาตามฉลากยา ใช้เวลา 2.92 (± 2.51) นาที สอดคล้องกับการศึกษาของ Lin et al. (1999) ที่มีขั้นตอนในการจัดยานานที่สุดคือ 7.9 นาที สอดคล้องกับ ประกอบ จิตระการและคณะ (2555)

เวลารอคอยเฉลี่ยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อย (Delayed time between element) ขั้นตอนที่ใช้ระยะเวลามากที่สุดคือ การรอป้อนข้อมูลคอมพิวเตอร์ ใช้เวลา 7.69 (± 4.89) นาที ซึ่งตรงกับการศึกษาของ ทศนัย ประยูรหงส์ (2553) ที่พบว่าขั้นตอนที่ใช้ระยะเวลารอคอยเฉลี่ยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อย (Delayed time between element) นานที่สุดคือ การรอป้อนข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ ใช้เวลา 10.41 (± 9.35) นาที สอดคล้องกับการศึกษาของจุฑามาศ เรืองจ้อย (2555) ซึ่งพบว่าขั้นตอนรอคอยเฉลี่ยของการรอป้อนข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ ใช้ระยะเวลามากที่สุดคือ 10.44 (± 9.85) นาที คิดเป็นร้อยละ 36.66 ของเวลารอคอยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อยทั้งหมด

เวลาในการรอคอยรับยา (Waiting time) สอดคล้องกับการศึกษาของปริญดา จันทร์บรรเจิด (2554) พบว่า ระยะเวลารอรับยาเฉลี่ยคือ 46.11 (± 24.45 นาที) โดยหลังการปรับปรุงระบบเวลารอรับยาเฉลี่ยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.010$) การศึกษาระยะเวลาในการรอคอยรับยา (Waiting time) พบว่า ห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า ใช้เวลา 31.32 นาที ใช้เวลารอคอยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อย (Delayed time between element) เท่ากับ 23.08 (± 9.37) นาที ซึ่งมากกว่าเวลาที่ใช้ในงานย่อย (Used time in element) ซึ่งเท่ากับ 8.24 (± 4.60) นาที สอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑามาศ เรืองจ้อย (2555) ซึ่งศึกษาระยะเวลาในการรอคอยรับยา (Waiting time) นั้น พบว่า ห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าใช้เวลารอคอยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อย (Delayed time between element) มากกว่าระยะเวลาที่ใช้ในงานย่อย (Used time in element) โดยก่อนปรับปรุงระบบนั้น ใช้เวลารอคอยรับยา 34.86 นาที จำแนกเป็นเวลารอคอยของใบสั่งยาระหว่างงานย่อย 28.47 นาที เวลาที่ใช้ในงานย่อย 6.39 นาที

สรุป

การวิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษากระบวนการให้บริการเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของการเกิดขั้นตอนที่สูญเปล่าคือ แบบพิมพ์เขียนงานบริการ (Service blueprint) และแนวคิดแบบลีน (Lean thinking) ในการหาขั้นตอนที่สูญเปล่าและหากิจกรรมย่อยที่ไม่ก่อให้เกิดคุณค่า โดยการระดมความคิด (Brainstorming) และการประชุมกลุ่ม (Focus group) กับผู้ปฏิบัติงานบริการเภสัชกรรมห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกก่อนการปรับปรุงระบบการ

ปฏิบัติงาน มาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์หลังจากการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงาน ด้วยการวิเคราะห์ระบบโดยใช้แนวคิดแบบลีน (Lean thinking) และเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงาน (Operation performance) ก่อนการปรับปรุงกระบวนการและหลังจากปรับปรุงกระบวนการให้บริการจ่ายยาผู้ป่วยนอกด้วยแนวทางในการวิเคราะห์ความสูญเปล่า หรือ DOWNTIME ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาการออกแบบปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานในห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกให้เกิดผลดีขึ้น สามารถลดระยะเวลาในการรอคอยรับยาของผู้ป่วย (Waiting time) บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่อย่างไรก็ตาม การกำจัดขั้นตอนที่ไม่มีคุณค่าหรือก่อให้เกิดความสูญเปล่านั้นทั้งโดยที่คุณค่าเหล่านั้นต้องถูกดึงให้ผลิตคุณค่าออกมาโดยลูกค้าหรือผู้ป่วย เพราะถ้าเราผลิตคุณค่าที่ไม่ใช่ความต้องการของผู้ป่วย ก็เหมือนกับเรากำลังผลิตความสูญเปล่านั้นเอง การสร้างคุณค่าและกำจัดความสูญเปล่าควรทำอย่างต่อเนื่องในกระบวนการให้บริการเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก ที่เกิดขึ้นตามหลักการของแนวคิดลีน (Lean thinking) ในการปรับปรุงกระบวนการใดๆตามแนวคิดแบบลีน (Lean thinking) ไม่อาจกำจัดความสูญเปล่าให้หมดไปทั้งหมดได้ด้วยการปรับปรุงภายในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หรือกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งเพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งสายธารคุณค่าหรือทั้งโซ่คุณค่า (Value chain) เพราะทุกกระบวนการต้องมีการติดต่อประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆและส่งต่อคุณค่าที่ผู้ป่วยหรือลูกค้าต้องการระหว่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้การกำจัดขั้นตอนที่เป็นความสูญเปล่าของกระบวนการหนึ่งกลับสร้างความสูญเปล่าให้เกิดแก่อีกกระบวนการหนึ่งได้ ดังนั้น การปรับปรุงโดยแนวคิดแบบลีนไม่สามารถกำหนดระยะเวลาในการปรับปรุงที่แน่นอนได้ ทั้งยังไม่สามารถสำเร็จภายในระยะเวลาอันสั้น แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกคนอย่างต่อเนื่องและไม่มีวันสิ้นสุด

การปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานโดยแนวคิดแบบลีนทำให้เกิดประโยชน์สามารถลดระยะเวลาในการรอคอยรับยาของงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า เกิดการพัฒนาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานใหม่และยังสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทที่เกิดขึ้นต่อเนื่องได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินผลถึงค่าใช้จ่ายในด้านการบริการ ร่วมกับค่าใช้จ่าย/ค่าสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการรอคอย เพื่อสร้างแนวทางในการดำเนินการต่อไป ให้เกิดผลสูงสุดในการปฏิบัติ
2. ควรคำนึงถึงคุณภาพของงานที่ต้องรักษาไว้ ทั้งในด้านของความต้องการของผู้รับบริการ โดยการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการทั้งก่อนและหลังการปรับปรุงระบบ ที่สำคัญอีกด้านหนึ่งคือ มาตรฐานวิชาชีพเภสัชกรรม
3. ควรศึกษาความคลาดเคลื่อนทางยา (Medication Error) ทั้งก่อนและหลังการปรับปรุงระบบ เพื่อตรวจสอบว่าการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนทางยา (Medication Error)

บรรณานุกรม

กรแก้ว จันทภาษา.(2557).วิธีการเก็บข้อมูล โดยวิธีการสนทนากลุ่มจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเภสัชกรรม ครั้งที่ 18/2557 จังหวัดขอนแก่น

กรแก้ว เมธีศิริวัฒน์และคณะ,(2550).การพัฒนางานบริการห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก ณ โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์. กรุงเทพฯ : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

กัลยา วานิชย์บัญชา,(2552).การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล.

กรุงเทพมหานคร : ชรรรมสาร

ขวัญชนก อารีวงศ์.(2556).การศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการให้บริการเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยใช้วิธี Lean Production

จุฑามาศ เรืองจ้อย,(2555).การพัฒนางานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลกระทุ่มแบน.

การศึกษาตามหลักสูตรเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางเภสัชกรรมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ดวงมณี โกมารทัตและคณะ คุณพนิชกุล.(2550). Lean thinking and lean Accounting

สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2557 เวลา 9.15 น. เข้าถึงได้จาก

http://www.2.acc.th/accdept/seminar/seminar_109.ppt

ทัศนัย ประยูรหงส์และคณะ,(2553).การศึกษางานและออกแบบงานระบบบริการจ่ายยา

ผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลพิมาย นครราชสีมา. วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน,(2553). 4(2): 24-35

ปริญดา จันท์บรรเจิดและคณะ.(2555).การศึกษาผลการออกแบบระบบงานเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพโดยการลดความสูญเปล่า ในระบบบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลนพรัตน์ราชธานี

วิจิตร ดัชนีสุทธีและคณะ,(2550).การศึกษาการทำงาน พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

Proctor, Robert A,(1994) “Queues and the power of simulation : Helping with business

Dicision and problem.”Management Decision 32.1 : 50-55.

Womack JP,Jones DT Lean thinking. New York : Simon & Schuster ; 2003.

ข้อมูลออนไลน์

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. Lean ในระบบบริการสุขภาพ สืบค้นเมื่อ 15

พฤศจิกายน 2557 เวลา 10.40 น. เข้าถึงได้จาก

www.lsi.mahidol.ac.th/km/sites/default/files/U11

[/lean_km.pdf](#)

อรรมพจน์ พึ่งไชย.(ม.ป.ป.) ระบบการบริหารแบบลีน : Lean management system.

[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <http://www.nurse.cmu.ac.th/nspj//Lean.pdf>. (วันที่

สืบค้นข้อมูล 15 พฤศจิกายน 2557).

Bitner , vary Jo, Amy L , Ostrom, and Felicia N. Morgan. (2007) . Service Blueprinting

: A Practical Technique for Service Innovation. Accessed March 15.

Available from <http://files.g51studio.com/parsons/serviceBlueprinting.pdf>

การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หลักสูตรปริญญาตรี

Development and Efficiency Validation of Computer - Assisted subject Web

application development on internet Of bachelor degree

ประภาศรี บิดาศักดิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บหลักสูตรปริญญาตรี และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการเขียนการพัฒนาโปรแกรมเว็บบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กับการเรียนการสอนแบบปกติ จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามที่เรียนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2556 ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียน มีค่าเท่ากับ $81.11/80.10$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในสมมติฐานการวิจัย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา หลังจากได้รับการเรียนการสอน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า บทเรียนดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน หรือใช้ในการสอนเสริมในรายวิชา การพัฒนาโปรแกรมเว็บ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำสำคัญ บทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต , การเขียนพัฒนาโปรแกรมเว็บ

ABSTRACT

The purpose of this research were to develop a WBI ,efficiency validation, and to find student's achievement on subject . The tools for this research were WBI on Web application development. Subject that consisted of contents, pretest, and posttest. The sample for this research were 30 students in the field of Business Computer . The research procedure started with the sampling group used the WBI. Before learning, the pretest was tested and then after studying, they did the posttest. The scores were analyzed by the statistics. The research result revealed that the developed WBI on Web application development. Subject reached the effectiveness of 81.11/80.10 when comparing the pretest scores and posttest scores with t-test, it was found that the student's achievement after using the developed WBI was higher than before studying at the statistical significant of .05 level, In conclusion, it can be used the developed WBI for instruction properly.

Keyword : Web base Instruction , Web application development.

1. บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะการนำเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาสถาบันการศึกษาต่างๆ จึงได้นำเทคโนโลยีดังกล่าวเข้ามาใช้ในการประกอบการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นเป็นระบบจัดการการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการสอนที่พัฒนาขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และส่งผ่านไปให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยใช้อินเทอร์เน็ต นั้น ถือว่าเป็น เครื่องมือที่สามารถทำให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามสถานที่และเวลาที่ผู้เรียนต้องการได้ วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรปริญญาบัณฑิตสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม โดยวิชาดังกล่าวเป็นวิชาซีพบังคับ ที่นักศึกษาทุกคนจะต้องเรียน ความสำคัญของวิชานี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิด หลักการเขียนโปรแกรมเบื้องต้น คุณสมบัติและการควบคุมทิศทางการทำงานของโปรแกรม การออกแบบโปรแกรมย่อย การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น โครงสร้างข้อมูลเบื้องต้น การเขียนโปรแกรมกับฐานข้อมูล การเขียนโปรแกรม ASP.NET ภาคปฏิบัติ ออกแบบและสร้างโปรแกรมระบบงานโดยใช้กรณีตัวอย่างทางธุรกิจ เพื่อทดลองสร้าง บันทึก แก้ไข ข้อมูลในฐานข้อมูล ด้วยภาษา ASP.NET การสอนในรายวิชานี้ มีทั้ง ทฤษฎีแลปฏิบัติผู้เรียนต้องสามารถคิดวิเคราะห์และออกแบบโปรแกรม ได้ อีกทั้งสามารถใช้ซึ่ง นักศึกษาบางรายยังมีปัญหาเรื่องระยะเวลา อีกทั้งบางรายเรียนตามเนื้อหาไม่ทัน จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยได้มีแนวคิดในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอน และเป็น แนวทางให้ผู้สอนในวิชาอื่นๆ ได้พัฒนาบทเรียนให้มีประสิทธิภาพและใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.2 เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 80/80

2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจปีการศึกษาที่ 1/2556

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกห้องเรียนมา 2 ห้อง มีจำนวนนักศึกษา 60 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ และกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.2 ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ คือ

3.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3.2.2 ตัวแปรตาม คือ

1. คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ

2. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจำแนกเป็นผลการทดสอบก่อนเรียน ผลการทดสอบท้ายบทเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4.2.2 แบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

5. การดำเนินการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

5.1.1 พัฒนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยวิเคราะห์จากลักษณะรายวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ โดยศึกษาจากหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ 2554 กำหนดจุดประสงค์ วิเคราะห์เนื้อหา ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ

5.1.2 การสร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และหัวข้อการประเมิน สร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านเทคนิคการผลิตสื่อ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ นำแบบประเมินคุณภาพบทเรียน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ใช้ทำการประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

5.1.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในครั้งนี้ ได้ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องการเขียนโปรแกรมเบื้องต้น จากนั้นกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม พ.ศ 2554 จากนั้น สร้างแบบทดสอบปรนัย 4 เลือก จำนวน 60 ข้อ และสามารถนำมาใช้จริงได้ 25 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จากนั้นหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับการสร้างบทเรียนเป็นผู้ตรวจพิจารณาความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตรในการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (index of consistency :ICO) (ล้วน และอังคณา, 2539: 197)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยผลของค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ IOC พบว่ามีค่าระหว่าง 0.50-1.00 สามารถนำไปทดลองใช้ได้ จากนั้นข้อสอบที่มีค่า IOC < 0.5 ตัดทิ้ง คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC > 0.5 ไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ได้เรียนรายวิชานี้มาแล้ว

จำนวน 20 คน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย(p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ ได้คัดเลือกไว้ 25 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย(P) ระหว่าง 0.2-0.8 และค่าอำนาจจำแนก (r)มีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ-วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของข้อสอบ 25 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.66

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินภายในวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม โดยแบ่งขั้นตอนดังนี้

6.1 นัดหมายกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งตรวจสอบความเรียบร้อยของห้องเรียน อุปกรณ์ และ โปรแกรมที่ใช้ในการทดลอง

6.2 ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าสู่บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

6.3 แนะนำขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยบทเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ

6.3.1 ให้กลุ่มตัวอย่างลงทะเบียน เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

6.3.2 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถทราบคะแนนได้ทันทีและบทเรียนจะบันทึกคะแนนไว้

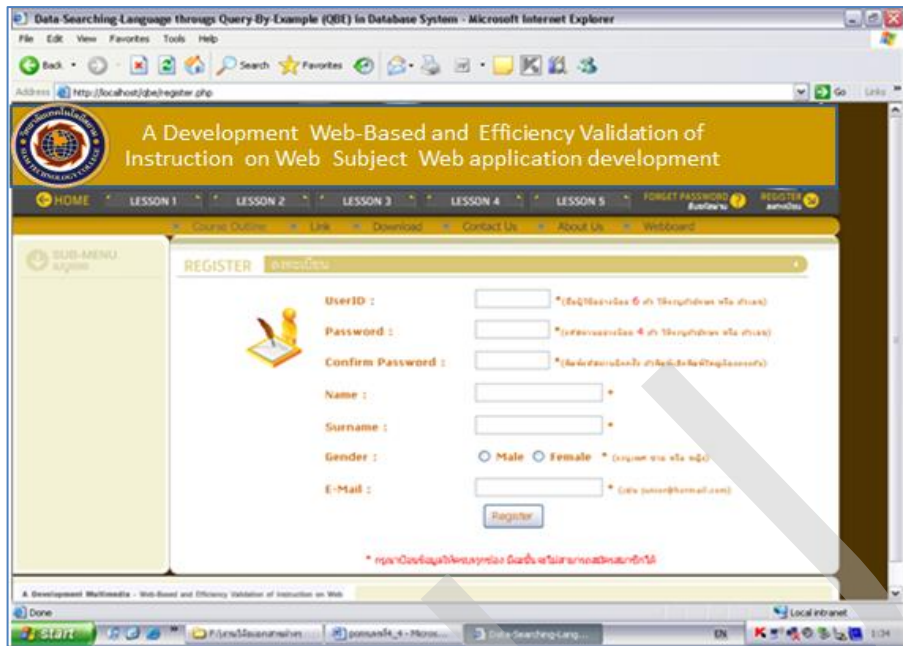
6.3.3 เรียนตามเนื้อหาที่ได้ จัดเรียน ตามลำดับหัวข้อ เมื่อเรียนเสร็จในแต่ละหัวข้อ จะมีแบบทดสอบท้ายหัวข้อนั้นๆ โดยกลุ่มตัวอย่างจะทราบผลคะแนนทันที

6.3.4 เมื่อเรียนครบทุกหัวข้อแล้ว จะมีแบบทดสอบหลังเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบและทราบผลคะแนนทันที

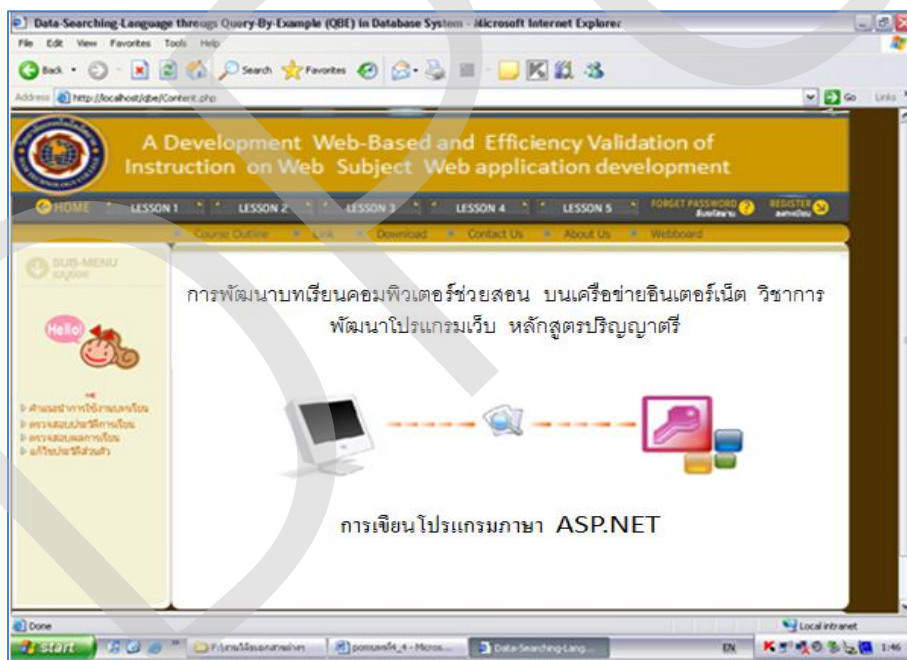
7. ผลการวิจัย

สำหรับผลการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

7.1 ผลของการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยผู้วิจัยได้พัฒนาจากโปรแกรม Microsoft Visual Studio 2010 และฐานข้อมูล MySQL ภาษาคอมพิวเตอร์ที่ใช้คือ ASP.NET ร่วมกับHTML

รูปที่ 1.1 หน้าแรกของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักศึกษาต้อง Login เพื่อเข้าสู่ระบบ

รูปที่ 1.2 หน้าแรกของบทเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

7.2 ผลวิเคราะห์คุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ ผ่านเครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต เมื่อทำการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาการพัฒนาโปรแกรมเว็บ บนเครื่องข่ายอินเทอร์เน็ตเรียบร้อยแล้วได้นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อ เพื่อประเมินคุณภาพของบทเรียนผ่านเครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 1.1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคุณภาพ และลำดับที่คุณภาพ ด้านเนื้อหา แบ่งเป็น 2 ด้านดังนี้

ข้อคำถามความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์	4.33	0.58	ดี
1.2 ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์	4.33	0.58	ดี
1.3 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบทเรียน	4.33	0.58	ดี
1.4 ความถูกต้องของเนื้อหา	4.33	0.58	ดี
1.5 ลำดับความยาก-ง่ายในการนำเสนอเนื้อหา	4.00	1.00	ดี
1.6 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.00	1.00	ดี
1.7 ความเหมาะสมระหว่างเนื้อหากับระดับผู้เรียน	4.33	0.58	ดี
1.8 ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	4.33	0.58	ดี
1.9 ความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาโดยภาพรวม	4.33	0.58	ดี
1.10 วิธีการนำเสนอเนื้อหาโดยภาพรวม	4.33	0.58	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านเนื้อหา	4.26	0.45	ดี
2. ด้านแบบทดสอบและการประเมินผล			
2.2 ความสอดคล้องของแบบทดสอบกับเนื้อหา	4.00	0.00	ดี
2.3 ความสอดคล้องกันระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์	4.00	0.00	ดี
2.4 ความเหมาะสมของจำนวนแบบทดสอบแต่ละบทเรียน	4.00	0.00	ดี
2.5 ปริมาณเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	4.33	0.58	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านแบบทดสอบและการประเมินผล	4.13	0.23	ดี

ตารางที่ 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคุณภาพและลำดับที่ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

ข้อความความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
1. ด้านการออกแบบ			
1.1 การออกแบบส่วนประกอบของหน้าจอภาพ	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ความเหมาะสมของการใช้สีและขนาดของภาพ	4.67	0.58	ดีมาก
1.3 ความเหมาะสมของการใช้ตัวอักษร	4.67	0.58	ดีมาก
1.4 เทคนิคการนำเสนอข้อมูลแต่ละส่วน	4.67	0.58	ดีมาก
1.5 ความน่าสนใจของหน้าจอภาพ	4.33	0.58	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านการออกแบบ	4.67	0.26	ดีมาก
2. ด้านการจัดการบทเรียน			
2.1 การลงทะเบียนเรียน	5.00	0.00	ดีมาก
2.2 เทคนิคการนำเสนอเนื้อหาให้แก่ผู้เรียนในแต่ละส่วน	4.67	0.58	ดี
2.3 การลำดับเนื้อหาให้ผู้เรียน	4.67	0.58	ดีมาก
2.4 การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับบทเรียน	4.67	0.58	ดี
2.5 การบริหารจัดการข้อมูลผู้เรียนและผู้สอน	4.33	0.58	ดี
2.6 ความเหมาะสมของการจัดการบทเรียนโดยภาพรวม	5.00	0.00	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านการจัดการบทเรียน	4.39	0.25	ดี
ข้อความความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
3. ด้านความง่ายต่อการใช้งาน			
3.1 บริการแหล่งค้นคว้าความรู้ด้านวิชาการและอื่น ๆ	4.67	0.58	ดีมาก
3.2 บริการดาวน์โหลดเอกสารประกอบการเรียน	4.00	0.00	ดี
3.3 การติดต่อสื่อสารผ่านกระดานถาม-ตอบ(Web board)	4.33	0.58	ดี
3.4 การใช้โปรแกรมเข้าใจง่าย และมีประสิทธิภาพ	4.67	0.58	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยด้านความง่ายต่อการใช้งาน	4.42	0.14	ดี

7.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการพัฒนาโปรแกรม วิชาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเป็นนักศึกษาทั้งหมด 30 คน ได้ทำการวัด การเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนในแต่ละบทเรียนและวัดความรู้จากการทำแบบทดสอบ หลังบทเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด พบว่า บทเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.11/80.10

ตารางที่ 1.3 ผลคะแนนการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน

เนื้อหา	จำนวนคน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ร้อยละ
บทที่ 1	30	5	4.20	0.41	84.00
บทที่ 2	30	5	3.93	0.37	78.67
บทที่ 3	30	10	8.20	0.70	83.00
บทที่ 4	30	15	11.97	1.30	79.78
บทที่ 5	30	10	8.10	0.48	81.00
รวม	-	45	36.50	0.39	81.11

7.3.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน

การพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม

Developing Learning Media for Programming

มัทริยา ราชบัวศรี
พรรณณี สิทธิเดช

บทคัดย่อ

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาสื่อการเรียน สำหรับรายวิชาการเขียนโปรแกรมภาษาซี รหัสวิชา 3204- ของวิทยาลัยเทคนิคพิจิตร 2008 และ 2) เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในหลักการเขียนโปรแกรมโครงสร้างและใช้รูปแบบคำสั่งของภาษาซีอย่างถูกต้อง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อการเรียน คือ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 52 คน สื่อการเรียนมีองค์ประกอบส่วน 4 ได้แก่ 1) ทดสอบก่อนเรียน 2) บทเรียน 3) แบบฝึกหัด และ 4) ทดสอบหลังเรียน

ผลการทดสอบ พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 8.15 คะแนน และ 15.79 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน เมื่อทดสอบสถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสรุปได้ว่า สื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนเพื่อช่วยเสริมความเข้าใจในการเขียนโปรแกรมของนักเรียน ได้ดีขึ้น

คำสำคัญ: สื่อการเรียน ภาษาซี การเขียนโปรแกรม

Abstract

The purposes of this study are 1) to construct and develop learning media for C Programming; Course 3204-2008 at Phichit College, and 2) To help students understanding of the principles of structured programming and using the syntax of the language correctly. The samples used to test the effectiveness of learning media are 52 students in high vocational level. The learning media composes of 4 parts: 1) Pretest, 2) Lesson, 3) Exercise, and 4) Posttest.

From the experiment, the pretest and, the posttest average scores of students are 8.15 and 15.79 scores, respectively, from full score of 20. The statistics (t-test dependent) testing shows the significant result at 0.05 levels. It can be concluded that the learning media can be used to enhance students' understanding in programming.

Keywords: Learning Media, C language, Programming

บทนำ

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ประกาศเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๔ ก หน้าที่ ๒๐ มาตราที่ ๖๖ ระบุว่า “ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” (กรมสามัญศึกษา, 2542) ประกอบกับในปัจจุบันเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นทุกวัน ความต้องการบุคลากรทางคอมพิวเตอร์ที่มีทักษะทางการเขียนโปรแกรมมีมากขึ้น เพราะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ให้สามารถก้าวทันเทคโนโลยีที่กำลังเกิดขึ้น การฝึกเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ภาษาใดภาษาหนึ่งให้เชี่ยวชาญจะสามารถใช้ทักษะพื้นฐานไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ในภายหน้า โดยการเขียนโปรแกรมต้องมีความเข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการเขียนโปรแกรมที่ถูกต้อง เป็นพื้นฐานที่สามารถพัฒนาต่อไปได้ อีกทั้งการเขียนโปรแกรมยังช่วยพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งผู้เขียนโปรแกรมจะต้องมีการวิเคราะห์จุดประสงค์ว่าจะเขียนโปรแกรมให้ได้ผลลัพธ์ออกมาในรูปแบบไหน ดังนั้นการเขียนโปรแกรมภาษาใดภาษาหนึ่งจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น เพื่อให้ก้าวทันเทคโนโลยีที่กำลังมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว (กิตตินันท์ พลสวัสดิ์, 2554)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนด รายวิชา การเขียนโปรแกรมภาษาซี รหัสวิชา 3204-2008 โดยวิทยาลัยเทคนิคพิจิตร ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอนุปริญญา กำหนดให้มีการเรียนการสอน รายวิชา การเขียนโปรแกรมภาษาซี ให้กับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยเน้นกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ จากผลการเรียนที่ผ่านมาและการสังเกตของผู้สอนพบว่า นักเรียนยังขาดความเข้าใจพื้นฐานในการเขียนโปรแกรมที่ถูกต้อง อาจเป็นเพราะการเรียนตามบทเรียนที่กำหนดยังขาดความน่าสนใจ นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียน จึงทำให้ไม่เข้าใจกระบวนการเขียนโปรแกรม และเนื่องจากรายวิชาการเขียนโปรแกรมเป็นรายวิชาพื้นฐานที่ช่วยให้นักเรียนสามารถนำหลักการเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาโปรแกรมอื่นๆ ได้ รายวิชานี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์

เพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยปรับเปลี่ยนเนื้อหาที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยการพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมขึ้น ในส่วนของแบบฝึกหัดแต่ละบทเรียนจะมีการให้นักเรียนฝึกลองสร้างผังงานโปรแกรมตามโจทย์ที่กำหนดขึ้น เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ปัญหา การออกแบบโครงสร้างโปรแกรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการนำไปใช้งานได้ (กิตตินันท์ พลสวัสดิ์, 2554; ชีระ วรรณเกตุศิริ, 2555) จากนั้นเปรียบเทียบผลการใช้งานสื่อการเรียนด้วยผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน แล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent) (สุมิตรา ประชัน, 2556)

ผู้วิจัยจึงพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมขึ้น เพื่อนำมาช่วยเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน โดยในการพัฒนาสื่อการเรียนนี้ ใช้โลโก้ของ MindFusion Diagram เป็นเครื่องมือในการแสดงผลและสร้างไคอะแกรมผังงานในรูปแบบต่างๆ เนื่องจากสามารถประยุกต์ใช้งานในการสร้างแอปพลิเคชันบน .NET แพลตฟอร์มได้ง่าย มีความสามารถในการแสดงผล และการแก้ไขรูปทรงผังงานไคอะแกรมได้ตามต้องการ ซึ่งสามารถใช้ร่วมกับโปรแกรม Visual Basic .NET ในการควบคุมการวาดผังงานเพื่อให้เห็นภาพให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ง่ายขึ้น (Cansoy Soydan, 2009) ในการประมวลผลคำสั่งและแสดงผลลัพธ์ของโปรแกรมนั้น ใช้โปรแกรม Borland C++ ซึ่งเป็นคอมไพเลอร์ที่มีความสามารถในการหาจุดบกพร่องของโปรแกรม และแสดงผลลัพธ์ออกมาในรูปแบบของ MS-DOS อีกทั้งยังสามารถเรียกใช้งานผ่าน Batch File ได้ ในการพัฒนาระบบใช้โปรแกรม Visual Basic.NET ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL (ศุภชัย ,สมพานิช2549)โดยนักเรียนสามารถใช้โปรแกรมที่จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาทบทวนเนื้อหาที่เรียนและฝึกฝนการวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีทักษะการเขียนโปรแกรมที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาสื่อการเรียน สำหรับรายวิชาการเขียนโปรแกรมภาษาซี รหัสวิชา 3204-ของวิทยาลัยเทคนิคพิจิตร 2008
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในหลักการเขียนโปรแกรม โครงสร้าง และ รูปแบบคำสั่งของภาษาซีอย่างถูกต้อง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา วิเคราะห์และออกแบบระบบ ตามหัวข้อในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเทคนิคพิจิตร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.พิจิตร จำนวน 52 คน โดยจะมีทั้งหมด 2 ชั้นปี คือ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 จำนวน 21 คน และนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 จำนวน 31 คน ที่ได้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การเขียน โปรแกรมภาษาซี รหัสวิชา 3204-2008 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการพัฒนาดังต่อไปนี้

2.1 โปรแกรมสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม พัฒนาโดย MindFusion. Diagramming เป็นเครื่องมือในการสร้างผังงานโปรแกรม ผนวกกับโปรแกรม Borland C++ ในการประมวลผลคำสั่งและแสดงผลลัพธ์ของโปรแกรม

2.2 ระบบการจัดการชั้นเรียนโดยบรรจุเนื้อหาบทเรียน สื่อการเรียน และแบบฝึกหัดพัฒนาโดยโปรแกรม Visual Basic.NET ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL

2.3 แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนโปรแกรม เพื่อใช้วัดผลก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก มีทั้งหมด 220 ข้อ โดยแบ่งเป็นบทเรียนละ 20 ข้อ ทั้งหมด 11 บทเรียน

3. ขั้นตอนการดำเนินการ

ในการพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมในครั้งนี้ สรุปขั้นตอนการดำเนินการตามแผนภูมิ ดังรูปที่ 1 โดยมีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และออกแบบระบบสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม

ขั้นตอนการวิเคราะห์และออกแบบสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมให้มีความสอดคล้องกับแผนการสอนของรายวิชาการเขียนโปรแกรมภาษาซี รหัสวิชา 3204-2008 ของวิทยาลัยเทคนิคพิจิตร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และออกแบบระบบการจัดการชั้นเรียน ซึ่งบทเรียนที่ใช้ในการสร้างสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม แบ่งออกเป็นทั้งหมด 11 บทเรียนดังต่อไปนี้

- บทที่ 1 ภาษาซีเบื้องต้น
- บทที่ 2 นิพจน์และตัวดำเนินการ
- บทที่ 3 การแสดงผลและการรับข้อมูล
- บทที่ 4 คำสั่งแบบเลือกทำตามเงื่อนไข
- บทที่ 5 คำสั่งแบบวนรอบการทำงาน
- บทที่ 6 อาร์เรย์
- บทที่ 7 พอยน์เตอร์
- บทที่ 8 ฟังก์ชัน
- บทที่ 9 โครงสร้างข้อมูล
- บทที่ 10 เพิ่มข้อมูล
- บทที่ 11 การประยุกต์ใช้งาน

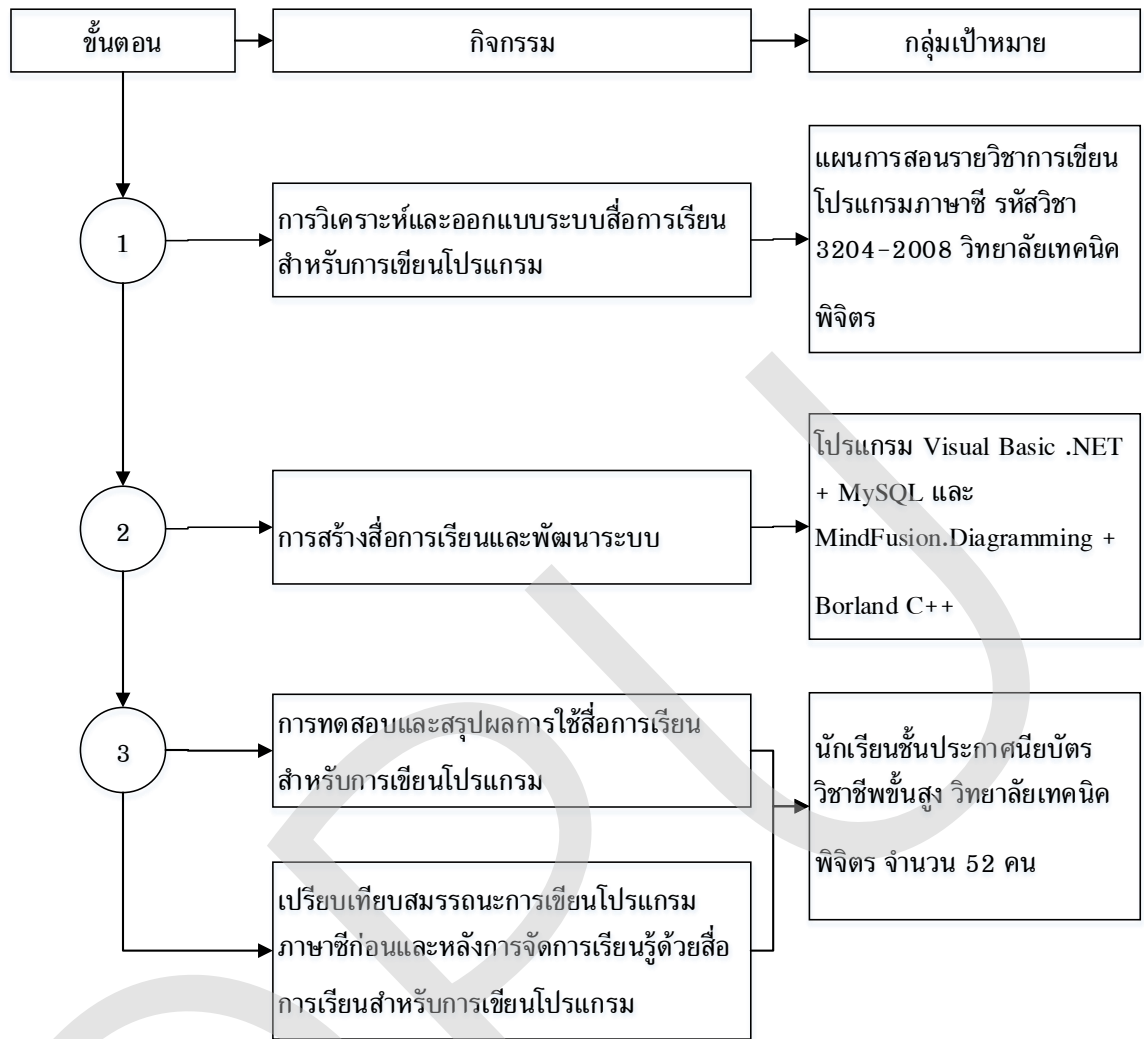
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างสื่อการเรียนและพัฒนาระบบ

ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมตามที่ออกแบบไว้ โดยใช้ MindFusion.Diagramming เป็นเครื่องมือในการสร้างผังงานโปรแกรม ผนวกกับ โปรแกรม Borland C++ ในการประมวลผลคำสั่งและแสดงผลลัพธ์ของโปรแกรม และใช้โปรแกรม Visual Basic.NET ร่วมกับฐานข้อมูล MySQL ในการในการพัฒนาระบบ สร้างบทเรียนและสร้างแบบทดสอบ รวมทั้งเก็บข้อมูลคะแนนที่นักเรียนทำได้ในแต่ละบทเรียนลงฐานข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองและสรุปผลการใช้สื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม ดังนี้

3.1 ทดลองใช้งานสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 52 คน ด้วยการให้นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนศึกษาบทเรียนและทำแบบฝึกหัดของบทเรียนนั้นๆ เพื่อให้มีความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มขึ้นด้วยสื่อการเรียนที่สร้างขึ้น เมื่อนักเรียนเข้าใจบทเรียนแล้ว จึงให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อเป็นการวัดความเข้าใจการเขียนโปรแกรม โดยระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 ชั่วโมง ตั้งแต่ วันที่ 25-27 มีนาคม 2557

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนของการใช้สื่อการเรียนด้วยการเขียนโปรแกรม ด้วยสถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent)

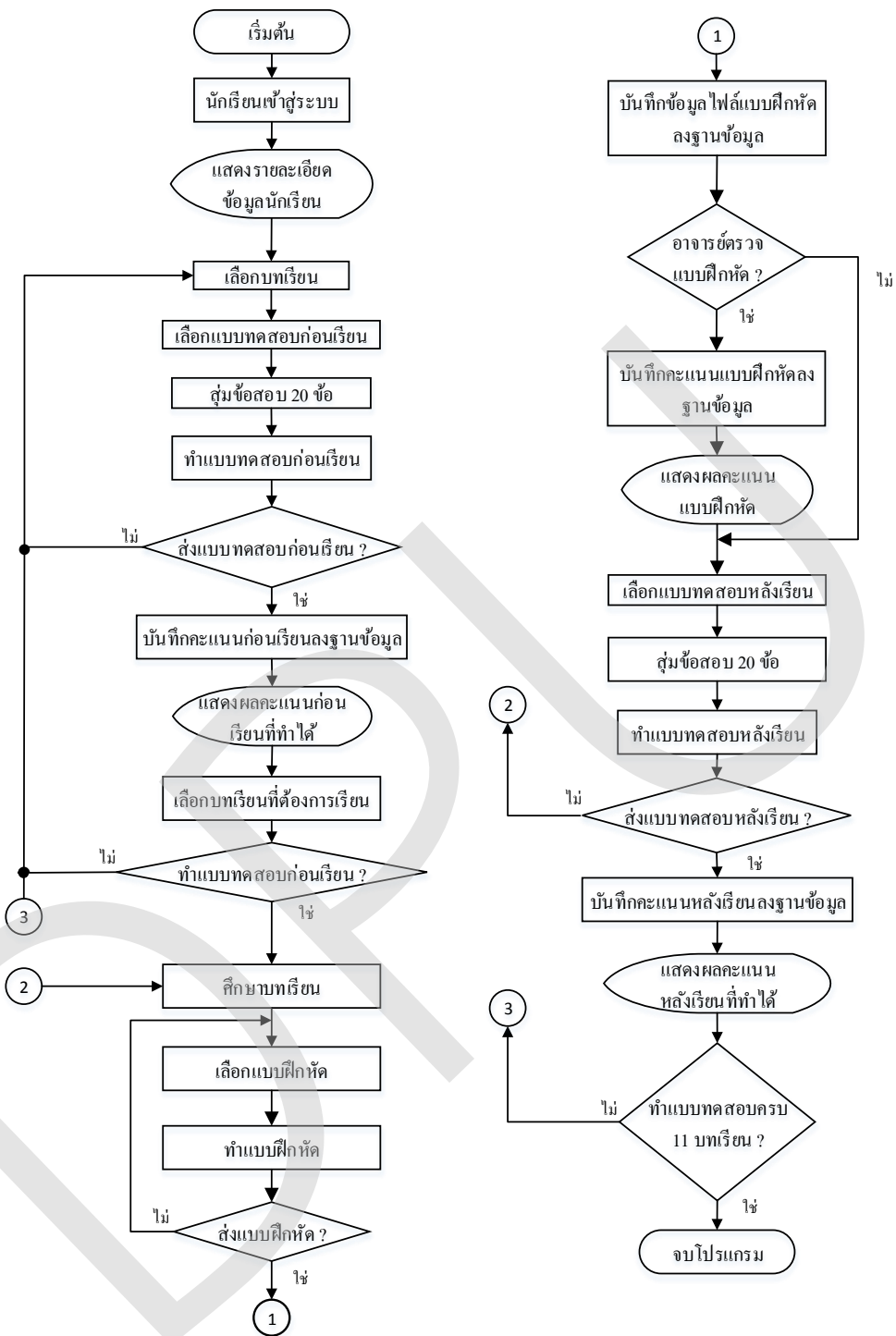
รูปที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการ

ผลการดำเนินการวิจัย

จากการพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม โดยมีกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเทคนิคพิจิตร จำนวน 52 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการเขียนโปรแกรมภาษาซี รหัสวิชา 3204-2008 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ จนเสร็จสิ้น และได้ผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างสื่อการเรียนสำหรับการเขียน โปรแกรม

ในการสร้างสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม มีขั้นตอนการใช้งานสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม รายละเอียดตามผังงาน โปรแกรม ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 ผังงานขั้นตอนการทำงานของสื่อการเรียนรู้อัตโนมัติสำหรับการเขียนโปรแกรม

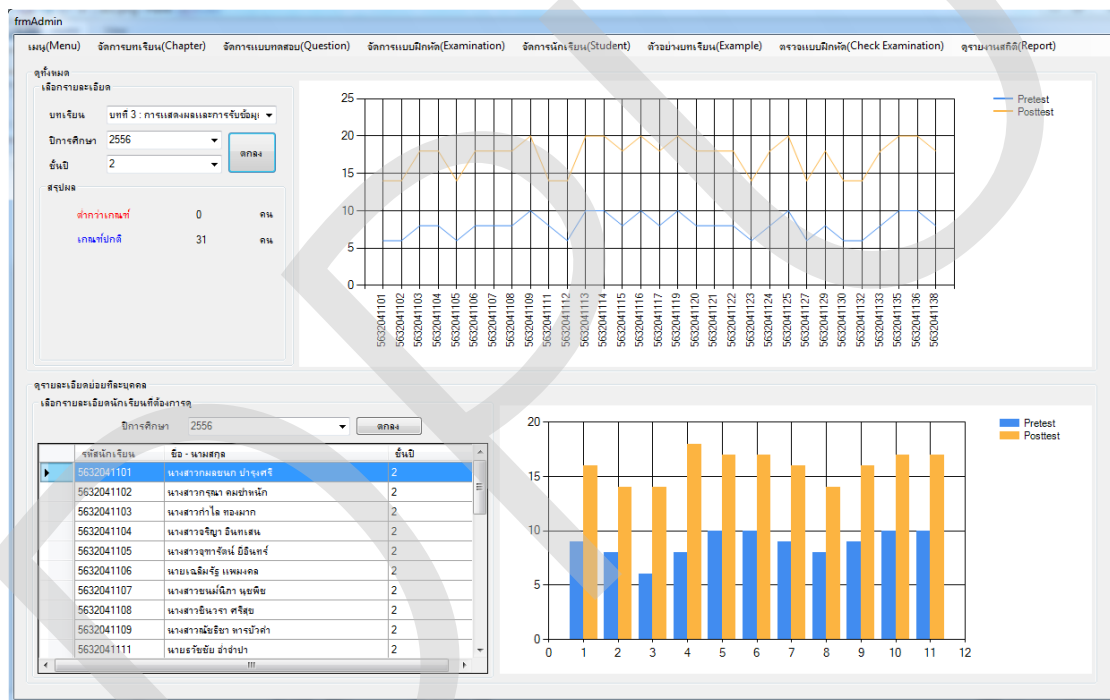
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาระบบ

ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อัตโนมัติสำหรับการเขียนโปรแกรมนี้ แบ่งผู้ใช้งานออกเป็น 2 ส่วน คือ

- (1) ส่วนของอาจารย์ หรือ ผู้ดูแลระบบ ทำหน้าที่ดูแลและจัดการส่วนต่างๆ ของระบบ เช่น เพิ่ม/ลบ/ปรับปรุง บทเรียนและแบบฝึกหัด จัดการข้อมูลนักเรียน และ ตรวจสอบแบบฝึกหัด เป็นต้น

ตัวอย่างหน้าจอการใช้งานโปรแกรมในส่วนของอาจารย์หรือ ผู้ดูแลระบบ แสดงดังรูปที่ 3 ซึ่งมีทั้งหมด 7 เมนู ได้แก่

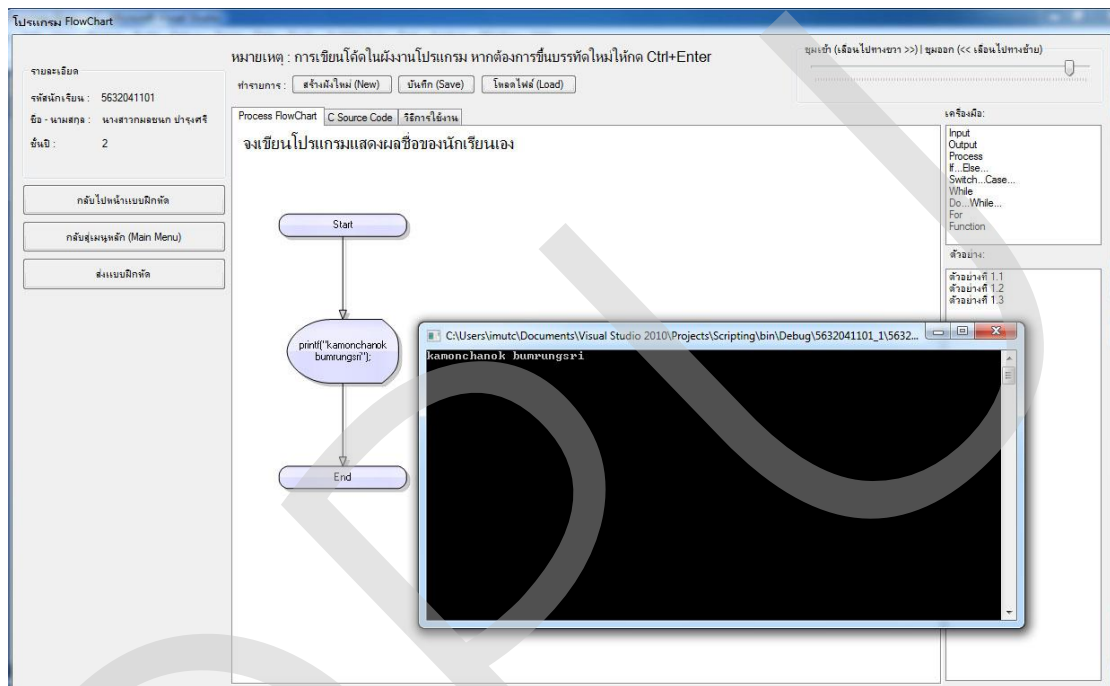
- 1.1 จัดการบทเรียน (Chapter)
- 1.2 จัดการแบบทดสอบ (Examination)
- 1.3 จัดการแบบฝึกหัด (Exercise)
- 1.4 จัดการข้อมูลนักเรียน (Student)
- 1.5 ตัวอย่างบทเรียน (Example)
- 1.6 ตรวจสอบแบบฝึกหัด (Grading)
- 1.7 รายงานสถิติ (Report)

รูปที่ 3 ตัวอย่างหน้าจอการใช้งานโปรแกรมในส่วนของอาจารย์หรือผู้ดูแลระบบ

(2) ส่วนของนักเรียน ใช้ในการเรียนรู้การเขียนโปรแกรม ทั้งบทเรียน 11 ออกแบบตามแผนการสอนของรายวิชาการเขียนโปรแกรมภาษาซี รหัสวิชา 3204-2008 ของวิทยาลัยเทคนิคพิจิตร โดยมีการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ศึกษาบทเรียน ทำแบบฝึกหัดแต่ละบทเรียน และทำแบบทดสอบหลังเรียน สำหรับแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนนั้นแต่ละบทเรียน จะทำการสุ่มแบบทดสอบ บทเรียนละ 20 ข้อ จากแบบทดสอบทั้งหมด 30 ข้อ ตัวอย่างหน้าจอการใช้งานโปรแกรมในส่วน of นักเรียน แสดงดังรูปที่ 4 ในส่วนนี้จะจะมีทั้งหมด 5 เมนู ได้แก่

1. ข้อมูลนักเรียน
2. ทดสอบก่อนเรียน
3. ศึกษาบทเรียน
4. ทำแบบฝึกหัด
5. ทดสอบหลังเรียน

รูปที่ 4 ตัวอย่างหน้าจอการใช้งานโปรแกรมในส่วน of นักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการทดลองการใช้สื่อการเรียน

จากการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน คน 52 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยให้นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน ทดลองเรียนจากบทเรียนพร้อมฝึกทำแบบฝึกหัด และทำการทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบที่แบบไม่อิสระ (t-test Dependent) ได้ผลการเปรียบเทียบดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การทดสอบก่อนและเรียนโดยใช้สถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระ

ปีการศึกษา	การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.*
2556	สอนโดย ไม่มีสื่อการเรียน	31	14.18	0.18	-	-
2557	ก่อนเรียน	52	8.15	0.73	36.27	.000
	หลังเรียน	52	15.79	0.81		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 15.79 มากกว่า คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และผลทดสอบทีแบบไม่อิสระมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเทียบผลการเรียนของปี 2556 ที่สอนโดยครูคนเดียวกันแต่ไม่ได้ใช้สื่อการเรียน จากจำนวนนักเรียน 31 คน ผลคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 14.18 ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าคะแนนของนักเรียน ปี 2557 ที่ใช้เป็นกลุ่มทดลองของงานวิจัยนี้

หลังจากสิ้นสุดการทดสอบหลังเรียน โดยสื่อการเรียนรู้สำหรับการเขียนโปรแกรม ได้มีการประเมินผลความพึงพอใจโดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คน ซึ่งมีผลการประเมินความพึงพอใจของสื่อการเรียนสำหรับการเขียน โปรแกรม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของการใช้งานสื่อการเรียนสำหรับการเขียน โปรแกรม

ข้อ	รายละเอียดของกิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ผลการประเมิน ความถึงพอใจ
1.	การจัดการรูปแบบง่ายในการใช้งาน (User Friendly)	4.04	0.84	มาก
2.	ความเหมาะสมของขนาด และรูปแบบตัวอักษร	4.06	0.78	มาก
3.	ความรวดเร็วในการแสดงผลภาพ ตัวอักษร และข้อมูล	4.06	0.83	มาก
4.	ระบบมีความเสถียร สามารถเข้าใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง	4.08	0.79	มาก
5.	การกำหนดสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งานช่วยให้ระบบมีความปลอดภัย	4.69	0.47	มากที่สุด
6.	ความรวดเร็วในการบันทึกข้อมูล การส่งข้อมูล	4.06	0.57	มาก

ข้อ	รายละเอียดของกิจกรรม	\bar{X}	S. D.	ผลการประเมินความพึงพอใจ
7.	ความหลากหลายของรูปแบบการสร้างเนื้อหาการเรียนการสอน	4.04	0.86	มาก
8.	รูปแบบการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอน	4.00	0.71	มาก
9.	รูปแบบการแสดงผลการเรียนการสอน	4.06	0.92	มาก
10.	สนับสนุนให้มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.10	0.87	มาก
11.	สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มขึ้น	4.15	0.85	มาก
12.	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น	4.04	0.86	มาก
13.	ช่วยในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	4.04	0.82	มาก
14.	สามารถช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าสนใจ	4.12	0.73	มาก
15.	ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน	4.10	0.66	มาก
16.	ช่วยให้ทราบผลความสำเร็จและความก้าวหน้าของผู้เรียน	4.58	0.50	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.13	0.75	มาก

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 โดยมีผลประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียน โปรแกรมในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับรายวิชาการเขียน โปรแกรมภาษาซี รหัสวิชา 3204-ของ 2008 วิทยาลัยเทคนิคพิจิตรและเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในหลักการเขียน โปรแกรมโครงสร้าง และรูปแบบคำสั่งของภาษาซีอย่างถูกต้อง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อการเรียน คือ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 52 คน สื่อการเรียนมีองค์ประกอบส่วน 4 ได้แก่ 1) ทดสอบก่อนเรียน 2) ศึกษาบทเรียน 3) แบบฝึกหัด และ 4) ทดสอบหลังเรียน

ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่ากลุ่มทดลองมีผลคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน ด้วยการทดสอบที่แบบไม่อิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสรุปได้ว่า สื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนเพื่อช่วยเสริมความเข้าใจในการเขียนโปรแกรมของนักเรียนได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ในการนำสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมไปใช้สอนในห้องเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเขียนโปรแกรม ควรใช้กับห้องเรียนขนาดเล็กและควรบันทึกการใช้งานเพื่อดูพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรม ให้มีลูกเล่นและสีสันที่สะดุดตามากขึ้น เช่น มีการอธิบายหรือแสดงข้อความเตือนเมื่อมีการวางผังงานโปรแกรมผิดพลาด
3. ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับการเขียนโปรแกรมนี้กับตัวแปลภาษาอื่นๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับครูผู้สอนและนักเรียนสามารถใช้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

- กิตินันท์ พลสวัสดิ์. (2554). *รวมโจทย์และแบบฝึกหัดภาษา C+ Java*. นนทบุรี : ไร่ดีซี พรีเมียร์, บจก.
- ธีระ วรรณเกตุศิริ25) .55 .(การพัฒนาชุดการเรียนรู้การออกแบบโปรแกรมด้วยผังงานโปรแกรมแบบจำลองสถานการณ์ในรายวิชาการโปรแกรมเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ คอ.บ., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, นครปฐม.
- ศุภชัย สมพานิช. (2549). *Database Programming ด้วย VB2005 & VC# 2005*. นนทบุรี : ไร่ดีซี พรีเมียร์, บจก.
- ศุมิตรา ประชัน) .2556 .(เกมคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5Es เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องสารและสมบัติของสาร. วิทยานิพนธ์ วท.บ., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- Alex Allain. (1997). *Borland C++ compiler*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556, แหล่งที่มา <http://www.cprogramming.com/borland.html>.
- Cansoy Soydan. (2009). *The Development of a Social Network Analysis Software Tool*. Thesis., Izmir Institute of Technolog, Turkey.
- Jesse Mark. (2001). *Mindfusion Diagramming for WinForms*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2556, แหล่งที่มา <http://www.mindfusion.eu/flowchart-net.html>.

การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนการสอน เรื่อง การแจกแจงความน่าจะเป็น
Development of Multimedia for Teaching the Probability Distribution

จุฑามาศ ไชยวงศ์
พิมพ์กา ชานินพงศ์
วรา มินเสน

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนการสอน เรื่อง การแจกแจงความน่าจะเป็นแบบไม่ต่อเนื่อง ได้แก่ การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย โดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน จากนั้นเรียนด้วยสื่อและทำแบบทดสอบหลังเรียน นำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ : สื่อการสอน มัลติมีเดีย การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม การแจกแจงปัวซอง

Abstract

The purposes of this study were to develop a multimedia for teaching the discrete probability distribution: Bernoulli distribution, Binomial distribution and Poisson distribution, and to compare the learning achievements between pre-test and post-test for students who get the knowledge by using the multimedia and evaluate the student satisfaction towards the multimedia. The students have to do the pre-test before learning the probability distribution through the multimedia. Also, they have to do the post-test after learning through the multimedia. The descriptive statistics shows the average scores and the standard deviation of the scores. Moreover, the post-test average scores were significantly higher than the pre-test average scores ($p\text{-value} < 0.0001$). In addition, the student satisfaction about the multimedia for every topic was at a good level.

KEYWORDS: Teaching, Multimedia, Bernoulli Distribution, Binomial Distribution, Poisson Distribution

1. บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นเพียงคนชี้แนะแนวทางหรืออำนวยความสะดวก (facilitate) อาจารย์เป็นผู้กำหนดปัญหา จากนั้นนักศึกษาจะเป็นผู้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง (วิจารณ์ พานิช, 2555) สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยในปัจจุบันใช้รูปแบบการบรรยายในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าจะมีข้อดีคือเป็นลักษณะการเรียนแบบเผชิญหน้า ผู้เรียนและผู้สอนสามารถติดต่อสื่อสารกันโดยตรง แต่ปัญหาที่พบบ่อยคือนักศึกษาอาจเบื่อหน่ายลักษณะการสอนแบบเดิม ซึ่งนักศึกษาสามารถอ่านเองจากหนังสือเรียน หรือเรียนรู้ได้จากแหล่งความรู้อื่นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนั้นการเรียนการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียวจึงไม่สอดคล้องกับโลกยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีก้าวไกล จึงได้มีการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนการสอนและนำมาใช้ร่วมกับการเรียนการสอนแบบบรรยายในห้องเรียน ปัจจุบันความรู้ทางด้านสถิติมีความจำเป็นต่อการทำงานในหลายด้าน นักศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถิติในเบื้องต้น ดังนั้นหลายหลักสูตรระดับปริญญาตรีจึงกำหนดให้กระบวนวิชาสถิติพื้นฐานเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรที่นักศึกษาจำเป็นต้องเรียน โดยทั่วไปเนื้อหาพื้นฐานที่สำคัญประกอบด้วย สถิติพรรณนา ความน่าจะเป็นและการแจกแจงความน่าจะเป็นของตัวแปรสุ่ม สถิติเชิงอนุมาน เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาเรื่องการแจกแจงความน่าจะเป็นมีความสำคัญอย่างมาก ในการเรียนทฤษฎีการอนุมานทางสถิติ โดยการแจกแจงความน่าจะเป็นของตัวแปรสุ่ม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การแจกแจงความน่าจะเป็นของตัวแปรสุ่มแบบไม่ต่อเนื่อง (Discrete Probability Distribution) เช่น การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม การแจกแจงปัวซอง และการแจกแจงเรขาคณิต เป็นต้น และการแจกแจงความน่าจะเป็นของตัวแปรสุ่มแบบต่อเนื่อง (Continuous Probability Distribution) เช่นการแจกแจงปกติ และการแจกแจงโคสแควร์ เป็นต้น เนื่องจากการแจกแจงความน่าจะเป็นเป็นหัวข้อที่ยากแก่การทำทำความเข้าใจและศึกษาด้วยตนเอง หากนักศึกษาไม่สามารถทำความเข้าใจกับบทเรียนในห้องเรียนที่อาจารย์เป็นผู้ถ่ายทอดให้ ก็จะเป็นการยากที่จะกลับไปอ่านทบทวนและทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง (กัญญารัตน์ อุตะภา, 2544) ดังนั้นการใช้สื่อการสอนจะทำให้นักศึกษาสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

สื่อเป็นองค์ประกอบหลักของการจัดการเรียนการสอน เป็นตัวกลางในการส่งเสริมความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนจำเป็นต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน ตลอดจนความสนใจของผู้เรียนด้วย ซึ่งในปัจจุบันสื่อมีการพัฒนาตามความเจริญของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งส่งผลต่อวิธีสอนและวิธีเรียนของผู้เรียนอย่างยิ่ง (นิโรบล จันทะกล, 2550) การเรียนการสอนด้วยสื่อมัลติมีเดียเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ เนื่องจากสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเป็นสื่อที่มีศักยภาพในการดึงดูดความสนใจการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และสามารถนำเสนอได้หลากหลายรูปแบบ เช่น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงดนตรีประกอบ อีกทั้งยังมีความสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ ตามความสามารถและพื้นฐานความรู้ของแต่ละบุคคล ทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วย

ตนเอง เกิดแรงกระตุ้น และมีความอยากที่จะเรียนในเรื่องถัดไป ส่งผลให้สื่อมัลติมีเดีย มีความสำคัญ ต่อกระบวนการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในยุคเทคโนโลยีเช่นปัจจุบันอย่างมาก (ชาติรี บัว คดี, 2554) จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีการวิจัยที่พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาสถิติเบื้องต้น เรื่องทฤษฎีความน่าจะเป็นเบื้องต้น (อภิญา อิงอาจ, 2548) ซึ่งได้นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เนื่องจากมีความแปลกใหม่ ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย และทำให้มีความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียแบบเอดูเทนเมนต์ เรื่อง สถิติเบื้องต้น (สุนิสา สายอุปราษ, 2550) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียอยู่ในระดับของความพึงพอใจมาก นอกจากนี้ กฤษญา คำดา (2551) ได้สร้างสื่อช่วยสอนแบบจำลองการเกิดการแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงไฮเปอร์จีโอเมตริก จัดทำในรูปแบบของเว็บเพจ ประกอบด้วยเนื้อหา ภาพ และกราฟ ที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะการเกิดการแจกแจงรูปแบบต่างๆ โดยใช้ภาษา HTML ในการเขียน เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาและเกิดแรงกระตุ้นที่จะศึกษาเรื่องนี้ พบว่าสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจและศึกษาบทเรียนได้ด้วยตนเอง และช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

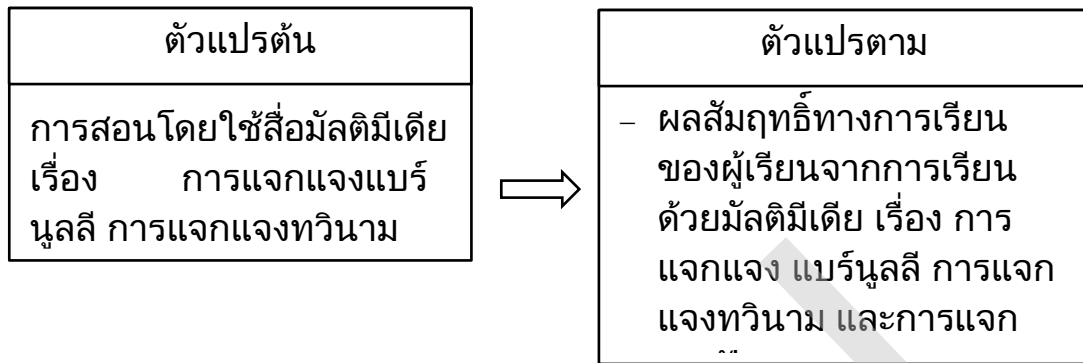
2.1 เพื่อพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และ การแจกแจงปัวซอง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย

3. กรอบแนวคิดและทฤษฎี

3.1 กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการแจกแจงความน่าจะเป็นของตัวแปรสุ่ม

3.2.1 การแจกแจงแบร์นูลลี (Bernoulli Distribution)

การแจกแจงแบร์นูลลี เป็นการแจกแจงของตัวแปรสุ่มที่ไม่ต่อเนื่อง (Discrete random variable) ที่เกิดจากการทดลองแบร์นูลลี

ลักษณะของการทดลองแบร์นูลลี

- เกิดผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมดเพียง 2 อย่างเท่านั้น คือ ผลลัพธ์ที่สนใจ เรียกว่าความสำเร็จ (Success) กับผลลัพธ์ที่ไม่สนใจ เรียกว่า ความสำเร็จ (Failure)
- ความน่าจะเป็นที่เกิดความสำเร็จ (Success) เท่ากับ p และความน่าจะเป็นของความสำเร็จ (Failure) เท่ากับ $q = 1-p$

เช่น การโยนเหรียญที่ไม่เอนเอียง 1 เหรียญ 1 ครั้ง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเกิด หัว หรือ ก้อย หากสนใจผลลัพธ์การเกิดหัว จะเรียกผลลัพธ์การเกิดหัวเป็นความสำเร็จ และผลลัพธ์การเกิดก้อยเป็นความสำเร็จ หรือในการทอดลูกเต๋าหนึ่งครั้ง ผลลัพธ์จากการทอดลูกเต๋อาจเป็นแต้ม 1, 2, 3, 4, 5, 6 หากสนใจผลลัพธ์ที่เกิดแต้ม 2 จะเรียกผลลัพธ์การเกิดแต้ม 2 เป็นความสำเร็จ และผลลัพธ์การเกิดแต้มอื่น ๆ เป็นความสำเร็จ

ฟังก์ชันความน่าจะเป็นของการแจกแจงแบร์นูลลี

กำหนดให้ X เป็นตัวแปรสุ่มแทนจำนวนครั้งที่เกิดความสำเร็จ นั่นคือ

$X = 1$ เมื่อผลลัพธ์เป็นความสำเร็จ

$X = 0$ เมื่อผลลัพธ์เป็นความสำเร็จ

หากให้ p แทนความน่าจะเป็นที่เกิดความสำเร็จ จะได้ว่า การแจกแจงความน่าจะเป็นของ ตัวแปรสุ่ม X คือ

$$P(X = 1) = p \quad \text{และ} \quad P(X = 0) = 1 - p$$

หรือเขียนได้เป็น

$$P(X = x) = f(x; p) = p^x(1 - p)^{1-x}, \quad x = 0, 1$$

ซึ่งค่าเฉลี่ยของตัวแปร X ($E(X)$) เท่ากับ p และความแปรปรวนของตัวแปร X ($V(X)$) เท่ากับ $p(1-p)$

3.2.2 การแจกแจงทวินาม

การแจกแจงทวินาม (Binomial Distribution) เป็นการแจกแจงของตัวแปรสุ่มที่ไม่ต่อเนื่อง (Discrete random variable) ที่เกิดจากการทดลองทวินาม

ลักษณะของการทดลองทวินาม

- การทดลองประกอบด้วย การทดลองย่อยที่กระทำซ้ำๆ กัน n ครั้ง
- การทดลองแต่ละครั้งมีผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมดเพียง 2 อย่างเท่านั้น คือ ผลลัพธ์ที่สนใจ เรียกว่า ความสำเร็จ (Success) กับ ผลลัพธ์ที่ไม่สนใจ เรียกว่า ความไม่สำเร็จ (Failure)
- ตลอดการทดลอง ความน่าจะเป็นที่เกิดความสำเร็จ (Success) เท่ากับ p และความน่าจะเป็นของความไม่สำเร็จ (Failure) เท่ากับ $q = 1 - p$
- การทดลองย่อยแต่ละครั้งมีความเป็นอิสระซึ่งกันและกัน

เช่น การโยนเหรียญที่ไม่เอนเอียง 1 เหรียญ 4 ครั้ง ในการโยนเหรียญแต่ละครั้ง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเกิด หัว หรือ ก้อย หากกำหนดให้ผลลัพธ์ที่เกิดหัวเป็นความสำเร็จ แล้วผลลัพธ์ที่เกิดก้อยเป็นความไม่สำเร็จ เนื่องจากใช้เหรียญ 1 เหรียญในการ โยน ดังนั้น ความน่าจะเป็นของการเกิดหัวย่อมคงที่ และการ โยนแต่ละครั้ง ไม่มีผลต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการ โยนเหรียญครั้งอื่น

ฟังก์ชันความน่าจะเป็นของการแจกแจงทวินาม

กำหนดให้ X เป็นตัวแปรสุ่มแทนจำนวนครั้งที่เกิดความสำเร็จ ซึ่ง X อาจมีค่าเท่ากับ $0, 1, 2, \dots, n$ แล้ว X จะมีการแจกแจงทวินามด้วยพารามิเตอร์ n, p ซึ่งเขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ $X \sim B(x; n, p)$ โดยเกิดความสำเร็จ จำนวน x ครั้ง จะเท่ากับ $\binom{n}{x}$ วิธี ซึ่งความน่าจะเป็นของแต่ละวิธี เท่ากับ $p^x(1 - p)^{n-x}$ ดังนั้น ฟังก์ชันการ แจกแจงทวินาม คือ

$$P(X = x) = f(x; n, p) = \binom{n}{x} p^x(1 - p)^{n-x}, \quad x = 0, 1, 2, \dots, n$$

ซึ่งค่าเฉลี่ยของตัวแปร X ($E(X)$) เท่ากับ np และความแปรปรวนของตัวแปร X ($V(X)$) เท่ากับ npq

3.2.3 การแจกแจงปัวซอง

การแจกแจงปัวซอง (Poisson Distribution) เป็นการแจกแจงของตัวแปรสุ่มที่ไม่ต่อเนื่อง (Discrete random variable) ที่เกิดจากการทดลองปัวซอง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์หรือการทดลองที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งหรือขอบเขตหนึ่ง ซึ่งช่วงเวลานี้อาจหมายถึง หนึ่งนาที หนึ่งวัน หรือหนึ่งเดือน เป็นต้น ส่วนขอบเขตหนึ่งอาจหมายถึง พื้นที่ ปริมาตร เป็นต้น โดยจะได้จำนวนครั้งของความสำเร็จที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหรือขอบเขตหนึ่ง เช่น จำนวนคำที่พิมพ์ผิดต่อหนึ่งหน้า, จำนวนลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการฝาก-

ถอนเงิน ในช่วงเวลา 10.00 – 12.00 น. หรือจำนวนครั้งที่เกิดอุบัติเหตุบนถนนสายหนึ่งในช่วงหนึ่ง สัปดาห์

ลักษณะของการทดลองปัวซอง

- จำนวนครั้งของความสำเร็จที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง หรือขอบเขตหนึ่งเป็นอิสระกับจำนวนครั้งของความสำเร็จที่เกิดในช่วงเวลาอื่นหรือขอบเขตอื่น
- ความน่าจะเป็นที่จะได้ความสำเร็จหนึ่งครั้ง ในช่วงเวลาอันสั้นช่วงหนึ่ง หรือขอบเขตที่เล็กมากขอบเขตหนึ่ง เป็นปฏิภาคโดยตรงกับความยาวของช่วงเวลาหรือขนาดของขอบเขตนั้นมีค่าน้อยมาก จนสามารถตัดทิ้งได้

ฟังก์ชันความน่าจะเป็นของการแจกแจงปัวซอง

กำหนดให้ X เป็นตัวแปรสุ่มแทนจำนวนครั้งของความสำเร็จที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหรือขอบเขตหนึ่ง ซึ่ง X อาจมีค่าเท่ากับ $0,1,2,\dots$ แล้ว X จะมีการแจกแจงปัวซองด้วยพารามิเตอร์ λ ซึ่งเขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ $X \sim P(x; \lambda)$ ดังนั้น ฟังก์ชันการแจกแจงปัวซอง คือ

$$P(X = x) = f(x; \lambda) = \frac{e^{-\lambda} \lambda^x}{x!}, \quad x = 0, 1, 2, \dots \quad \text{โดยที่ } e \approx 2.71828$$

ซึ่งค่าเฉลี่ยของตัวแปร X ($E(X)$) เท่ากับ λ และความแปรปรวนของตัวแปร X ($V(X)$) เท่ากับ λ

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนกระบวนวิชา 208263 สถิติเบื้องต้น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ตอน 007 จำนวน 73 คน

4.1.2 ตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนกระบวนวิชา 208263 สถิติเบื้องต้น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ตอน 007 โดยเลือกหน่วยตัวอย่างแบบตามสะดวก โดยตัวอย่างในการทดสอบสื่อมัลติมีเดียเรื่องการแจกแจงแบร์นูลลี จำนวน 47 คน ตัวอย่างในการทดสอบสื่อมัลติมีเดียเรื่องการแจกแจงทวินาม จำนวน 39 คน และตัวอย่างในการทดสอบสื่อมัลติมีเดียเรื่องการแจกแจงปัวซอง จำนวน 35 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) สื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจง แบร์นูลลี การแจกแจง ทวินาม และการแจกแจงปัวซอง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง ซึ่งมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือการวิจัยดังนี้

4.2.1 สื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเนื้อหาเรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง กำหนดขอบเขตเนื้อหา ศึกษาและเลือกโปรแกรมที่ใช้สร้างสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกใช้โปรแกรม Movie Maker จากนั้นออกแบบและสร้างสื่อมัลติมีเดีย

4.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันในแต่ละบทเรียน มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

4.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3.1 ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน โดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เรื่องการแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง แล้วเก็บคะแนน

4.3.2 ให้นักศึกษาเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง

4.3.3 หลังจากนักศึกษาเรียนด้วยสื่อจบ ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่องการแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง แล้วเก็บคะแนน

4.3.4 สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง

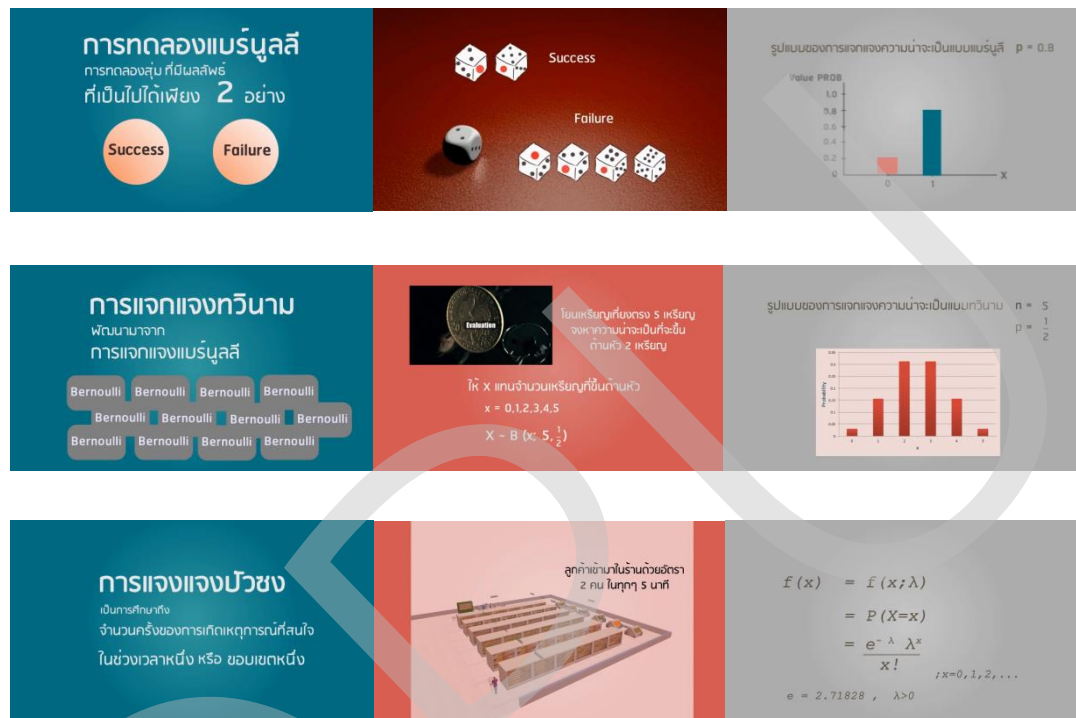
4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย โดยใช้สถิติ Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test

4.4.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย โดยใช้ความถี่ และร้อยละ

5. สื่อการสอน

การศึกษาครั้งนี้เป็นการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง ซึ่งประกอบด้วยสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น รูปภาพ ข้อความ เสียงบรรยาย วิดีโอคลิป ซึ่งตัวอย่างของสื่อมัลติมีเดีย มีดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 ตัวอย่างของสื่อมัลติมีเดีย

(ที่มาภาพประกอบ: Alphaheiti, 2011 Sabvegas, 2014 และ TMN Simulation, 2008)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ศึกษาผลการใช้สื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย ในแต่ละเรื่อง ได้ผลการวิเคราะห์คะแนนสอบ ดังนี้

ตาราง 1 ค่าสถิติพรรณนาสำหรับคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงแบร์นูลลี

คะแนน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์
คะแนนก่อนเรียน	47	3.94	4.00	1.48	1.00
คะแนนหลังเรียน	47	8.02	8.00	0.99	0.50

ตาราง 2 ค่าสถิติพรรณนาสำหรับคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงทวินาม

คะแนน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์
คะแนนก่อนเรียน	39	5.36	6.00	2.02	1.50
คะแนนหลังเรียน	39	8.28	9.00	1.47	1.00

ตาราง 3 ค่าสถิติพรรณนาสำหรับคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงปัวซอง

คะแนน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์
คะแนนก่อนเรียน	35	3.66	4.00	1.73	1.50
คะแนนหลังเรียน	35	8.31	9.00	1.61	1.50

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงแบร์นูลลี

การเปรียบเทียบ	จำนวน	ค่าเฉลี่ยของอันดับ	ผลรวมของอันดับ	Wilcoxon test	P-value
คะแนนก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน	0	0	0	-5.999	0.000*
คะแนนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน	47	24	1128		

หมายเหตุ * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงทวินาม

การเปรียบเทียบ	จำนวน	ค่าเฉลี่ยของอันดับ	ผลรวมของอันดับ	Wilcoxon test	P-value
คะแนนก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน	3	5	15	-5.258	0.000*
คะแนนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน	36	21.25	765		

หมายเหตุ * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงปัวซอง

การเปรียบเทียบ	จำนวน	ค่าเฉลี่ยของอันดับ	ผลรวมของอันดับ	Wilcoxon test	P-value
คะแนนก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน	1	1	1	-5.005	0.000*
คะแนนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน	32	17.5	560		

หมายเหตุ * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตาราง 1-3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง มากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียน

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 47 คน มีคะแนนทดสอบหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คน ส่วนใหญ่มีคะแนนทดสอบหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงทวินาม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน ส่วนใหญ่มีคะแนนทดสอบหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องการแจกแจงปัวซอง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2 ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย

จากการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี ในด้านต่างๆ อยู่ในระดับดี ยกเว้นการสื่อความหมายของภาพหรือเสียงประกอบ อยู่ในระดับดีมากดังแสดงในตาราง 7 นอกจากนี้พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงทวินาม อยู่ในระดับดี ยกเว้นการสื่อความหมายของภาพหรือเสียงประกอบ อยู่ในระดับดีมาก ดังแสดงในตาราง 8 และพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงปัวซอง ในด้านต่างๆ อยู่ในระดับดีดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 7 จำนวน(ร้อยละ)ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเรื่องการแจกแจงแบร์นูลลี

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง	
1. ความชัดเจนของเนื้อหา เข้าใจง่าย	7 (14.89)	35 (74.47)	5 (10.64)	0 (0.00)	0 (0.00)	47 (100.00)
2. ความสอดคล้องของเนื้อหากับเอกสารในบทเรียน	14 (29.79)	26 (55.32)	7 (14.89)	0 (0.00)	0 (0.00)	47 (100.00)
3. การสื่อความหมายของภาพหรือเสียงประกอบ	27 (57.45)	15 (31.91)	5 (10.64)	0 (0.00)	0 (0.00)	47 (100.00)
4. ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน	21 (44.68)	23 (48.94)	3 (6.38)	0 (0.00)	0 (0.00)	47 (100.00)
5. เสริมความรู้ความเข้าใจใน เรื่องการแจกแจงแบร์นูลลี	10 (21.28)	28 (59.57)	8 (17.02)	1 (2.13)	0 (0.00)	47 (100.00)
รวม	79 (33.62)	127 (54.04)	28 (11.91)	1 (0.43)	0 (0.00)	

ตาราง 8 จำนวน(ร้อยละ)ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเรื่องการแจกแจงทวินาม

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง	
1. ความชัดเจนของเนื้อหา เข้าใจง่าย	5 (14.71)	25 (73.53)	4 (11.76)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
2. ความสอดคล้องของเนื้อหา กับเอกสารในบทเรียน	10 (29.41)	21 (61.76)	3 (8.82)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
3. การสื่อความหมายของภาพหรือเสียงประกอบ	18 (52.94)	11 (32.35)	5 (14.71)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
4. ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน	9 (26.47)	19 (55.88)	3 (8.82)	3 (8.82)	0 (0.00)	35 (100.00)
5. เสริมความรู้ความเข้าใจใน เรื่องการแจกแจงทวินาม	5 (14.71)	22 (64.71)	7 (20.59)	0 (0.00)	0 (0.00)	35 (100.00)
รวม	47 (27.65)	98 (57.65)	22 (12.94)	3 (1.76)	0 (0.00)	

ตาราง 9 จำนวน(ร้อยละ)ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเรื่องการแจกแจงปัวซอง

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					รวม
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง	
1. ความชัดเจนของเนื้อหา เข้าใจง่าย	8 (27.59)	18 (62.07)	3 (10.34)	0 (0.00)	0 (0.00)	29 (100.00)
2. ความสอดคล้องของเนื้อหา กับเอกสารในบทเรียน	12 (41.38)	15 (51.72)	2 (6.90)	0 (0.00)	0 (0.00)	29 (100.00)
3. การสื่อความหมายของภาพหรือเสียงประกอบ	11 (37.93)	13 (44.83)	5 (17.24)	0 (0.00)	0 (0.00)	29 (100.00)
4. ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน	10 (34.48)	13 (44.83)	4 (13.79)	2 (6.90)	0 (0.00)	29 (100.00)
5. เสริมความรู้ความเข้าใจใน เรื่องการแจกแจงปัวซอง	5 (17.24)	20 (68.97)	4 (13.79)	0 (0.00)	0 (0.00)	29 (100.00)
รวม	46 (31.73)	79 (54.48)	18 (12.41)	2 (1.38)	0 (0.00)	

7. อภิปรายผล

จากการพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดีย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียเรื่อง การแจกแจงแบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงปัวซอง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา อิงอาจ (2551) , สุนิสรา สายอุปราษ (2550), วราภรณ์ ตั้งขั้วรกุล และคณะ(2556) ที่ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไร ก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้ ตัวอย่างในการทดสอบสื่อแต่ละเรื่องมีจำนวนน้อยและมีจำนวนไม่เท่ากันเนื่องจากสำรวจเฉพาะนักศึกษาที่เข้าเรียนในการวันที่ทำการทดสอบและเป็นการทดสอบเพื่อจะนำผลการประเมินไปปรับปรุง

ต่อไป หลังจากปรับปรุงสื่อมัลติมีเดียแล้วก็จะทำการทดสอบใหม่อีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้แม้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยสื่อมัลติมีเดียจะสูงกว่าก่อนเรียนและผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดียอยู่ในระดับดี แต่ยังคงต้องมีการสอนแบบบรรยายผสมผสานเข้าไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

DRAFT

บรรณานุกรม

- กฤษฎา คำดา. 2551. “สร้างสื่อช่วยสอนแบบจำลองการเกิดการแจกแจงเบร์นูลลี การแจกแจงทวินาม และการแจกแจงไฮเปอร์จีออเมตริก.” ปรินญาบัณฑิต ภาควิชาสถิติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กัญญารัตน์ อุตะเภา. 2544. “บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาสถิติเบื้องต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชาติรี บัวคดี. 2554. “ประสิทธิผลของเทคนิคการนำเสนอที่แตกต่างต่อการเรียนรู้ผ่านสื่อมัลติมีเดีย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- นิโรบล จันทะกล. 2550. “ผลการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดีย เรื่องธรรมชาติรอบตัว ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วารารณ์ สังข์ขรรกุล ปรีชา เนาว่าเย็นผล และกัญญา ลินทร์ตนสิริกุล. 2556. “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การแจกแจงปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพร่.” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15, 3: 85-94.
- วิจารณ์ พานิช. 2555. การเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. โรงพิมพ์ ตาตา พับลิเคชั่น จำกัด. กรุงเทพฯ.
- สุนิสา สายอุปราษ. 2550. “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียแบบเอดูเทนเมนต์ เรื่อง สถิติเบื้องต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- อภิญา อิงอาจ. 2548. “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาสถิติเบื้องต้น เรื่องทฤษฎีความน่าจะเป็นเบื้องต้น.” วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศ, 1, 1: 15-27.
- Alphaheiti. **Cinema 4d - dice animation**. 2011 [Online]. Available from:
https://www.youtube.com/watch?v=Ox9K2A_woTo (Cited 2015, January 28)
- Sabvegas. **Coin Toss**. 2014 [Online]. Available from: <http://redd.it/215a32> (Cited 2015, February 6)
- TMN Simulation. **Flexsim Simulation of a Supermarket**. 2008 [Online]. Available from:
<https://www.youtube.com/watch?v=uaT232HCtZA> (Cited 2015, February 10)

การรับรู้นวัตกรรมการศึกษาด้วย E-learning

Perception of Innovative E-learning.

อนุสรณ์ วงศ์เหรียญทอง

ธนานันต์ มีชูทรัพย์

วิไลลักษณ์ คำลอย

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การรับรู้นวัตกรรมการศึกษาด้วย E-learning โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล องค์ประกอบของ E-learning และการรับรู้นวัตกรรมการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีในกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงเป็นค่าร้อยละ ค่าความถี่ และวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้วิธีการทดสอบทางสถิติแบบ Independent Sample : (t-test) One-Way ANOVA F-test และ Pearson Correlation

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ส่งผลต่อการรับรู้นวัตกรรมการศึกษาไม่แตกต่างกัน และที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ หลักสูตร วันที่เรียน จำนวนครั้งที่ใช้อินเทอร์เน็ตผ่าน Smart Phone และผลเรียนที่ดีขึ้นที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรับรู้นวัตกรรมการศึกษาแตกต่างกัน ส่วนผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของ E-learning มีความสัมพันธ์กับการรับรู้นวัตกรรมการศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

คำสำคัญ: นวัตกรรมการศึกษา/ MBA

Abstract

This study is about perception of innovative e-learning. Research objective is to study personal factor, e-learning components, and the perception of innovative education system. The sample are the persons in Bangkok who have bachelor and higher than bachelor degree 400 people. The statistics for data analysis are frequency, percentage, and hypothesis testing by using Independent sample t-test , ANOVA F-test, and Pearson Correlation.

Hypothesis were tested at significance level 0.05 and found that persons who have different personal data have no significance different in perception of innovative education system. Persons who have different income, program education, day of study, amount of times to use internet via smart phone and progress in their score has significance difference in perception of innovative education system. Moreover e-learning component has relationship with perception of innovative education system at 0.01 significance level.

Keyword: perception of innovative education system, MBA

บทนำ

“การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” (พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต การพัฒนาศักยภาพของคน จะต้องนำหน้าการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ ในประเทศที่มีการพัฒนาแล้วหรือประสบความสำเร็จในการพัฒนาได้ทุ่มเทการลงทุนในการพัฒนาคนในชาติก่อนที่ประเทศจะเริ่มเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้นหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและทุกส่วนของสังคมจะต้องผนึกกำลังร่วมกันที่จะเร่งรัดจัดการศึกษาให้ประชาชนได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อให้การศึกษาเป็นตัวนำการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และในการก้าวทันนานาอารยะประเทศในศตวรรษใหม่ได้นั้นจะต้องมีกลไกสร้างและพัฒนาคนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจริง และน่าจะเป็นมิติใหม่ที่เป็นการพัฒนาการศึกษา (อัจฉรา คหินทพงศ์, 2550)

การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพของคนไทยยุคใหม่ ที่มีนิสัยใฝ่รู้ ตั้งแต่ปฐมวัยสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง สามารถก้าวทันโรค มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะ ความรู้ความสามารถ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีโอกาสเรียนรู้อย่างเท่าเทียม เสมอภาค โดยมีแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

1. พัฒนาคูณภาพการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อให้มีการพัฒนาคูณภาพการศึกษาและเรียนรู้ ในทุกระดับ/ ประเภทการศึกษา ที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

2. ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และมีความรู้ ความสามารถ การศึกษาไทยในปัจจุบันมุ่งเน้นการผลิตคนให้รับใช้สังคมเท่านั้นเนื่องจากหลักสูตรที่จัดทำออกมาไม่ได้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชนบท ทำให้คนเหล่านั้นก้าวจากสังคมชนบทไปตั้งหลักแหล่งในสังคมเมืองแทนที่จะกลับไปพัฒนาท้องถิ่นตนเอง

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาหนึ่งทศวรรษที่มีการจัดระบบการศึกษาไทยการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาถ้าเปลี่ยนแปลงโดยยึดถือแต่ โรงเรียน ครู นักเรียน และเนื้อหาวิชาเป็นหลักโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมอื่นอย่างเท่าเทียมเป็นเพียงการปรับเปลี่ยนเฉพาะรูปแบบที่หนีไม่พ้นการพายเรือในอ่างซึ่งไม่ต่างจากการศึกษาตอนเริ่มต้นที่นำเอาระบบโรงเรียนแบบตะวันตกเข้ามาเมื่อปี พ.ศ.

2441 ถ้าการศึกษาไทยยังเป็นเช่นนี้ผลเสียจะเกิดต่อนักเรียน จิตสำนึกความเป็นครู และสังคม นักเรียนจะกลายเป็นผู้ที่มีความรู้แต่ปฏิบัติไม่ได้เนื่องจากเข้าไปไม่ถึงปัญหาที่แท้จริงหลักสูตรยังคงเน้นการวัดผลให้นักเรียนจดจำเนื้อหา กำหนดเวลาสอบผู้เรียนก็ต้องท่องจำ กวดวิชาทำให้เสียเวลาส่วนนี้ไปมากจนไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ชีวิตและประสบการณ์นอกห้องเรียน

เพื่อให้การศึกษาไทยมีการพัฒนาให้ทันต่อโลกแห่งเทคโนโลยีการศึกษาไทยควรมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. การศึกษาไทยต้องมุ่งสร้างคน สร้างงาน สร้างชาติ เป็นการศึกษาแบบองค์รวมบูรณาการ เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา การเมือง

2. การศึกษาไทยต้องเน้นผลต่อผู้เรียนทั้งในระดับนโยบายและระดับการเรียนการสอน โดยกำหนดนโยบายการศึกษาที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เรียนรู้ตามวิธีที่ถนัดและสนใจ เรียนอย่างสนุก เล่นให้ได้ความรู้ มีความสุขกับการเรียน ครูสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความสุขกับการเรียน

3. การศึกษาไทยต้องมุ่งยกระดับงานให้เป็นแรงงานคุณภาพ (Knowledge Workers) ที่เข้มแข็งและแข่งขัน มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา องค์กรปกครองท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานในการศึกษา จัดรูปแบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ มีการส่งเสริมรากฐานและพัฒนาวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการศึกษาและการมีส่วนร่วมของบุคคลในครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน และสถาบันสังคมอื่น ๆ

4. การศึกษาไทยควรมีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาบูรณาการในการเรียนการสอนทำให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และทันต่อยุคสมัยมากขึ้น

เหตุที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษาไทยก็เพราะคุณภาพการศึกษาไทยนั้นเริ่มตกต่ำไม่ทันโลกแข่งขันกับประเทศอื่นไม่ได้ (ประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 37 จาก 40 ประเทศ) ทั้งนี้เพราะคุณภาพผู้เรียนไม่เป็นที่พอใจมีผลสัมฤทธิ์ต่ำในทุกวิชา ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วก็มีคุณภาพที่ไม่น่าพึงพอใจ การเรียนการสอนขาดการอบรมบ่มนิสัยไม่ได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและภูมิปัญญาไทยอย่างเพียงพอ การเข้ารับการศึกษาไม่กว้างขวาง ไม่ทั่วถึง และไม่เป็นธรรม เกิดความเลื่อมล้ำการเข้ารับการศึกษายังมีคนที่พลาดโอกาสและด้อยโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษาอีกจำนวนมาก การศึกษาในปัจจุบันเป็นแบบแยกส่วนไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคม การศึกษายังขาดการบูรณาการเชื่อมโยงและการบริหารจัดการการศึกษาไทยยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (อัมมาร สยามวาลา, 2555)

ความสำคัญของนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีข้อคิด เตือนใจข้อควรคำนึงในเรื่องการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการเรียนการสอนว่าการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนต้องใช้เวลาและวิธีการ คิดการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเรียนการสอน

ปัจจุบันการพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสาร (ICT-Information and Communication Technology) เป็นไปอย่าง

รวดเร็วกว่าและต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้เข้าประยุกต์ใช้ในการจัดการ การศึกษา เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รองรับการพัฒนาและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในสังคม/ เศรษฐกิจแห่งความรู้ (Knowledge-based Economy/ Society) หรือ การเรียนรู้แบบออนไลน์

การเรียนรู้แบบออนไลน์ หรือ E-learning เป็นการศึกษารับรู้เนื้อหาข้อมูลคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต (Internet) หรืออินทราเน็ต (Intranet) เป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียนจะได้เรียนตาม ความสามารถและความสนใจของตน โดยเนื้อหาของบทเรียนซึ่งประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอและมัลติมีเดียอื่น ๆ จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser โดยผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้น เรียนทุกคน สามารถติดต่อ ปรีกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เช่นเดียวกับการเรียนใน ชั้นปกติ โดยอาศัยเครื่องมือการติดต่อ สื่อสารที่ทันสมัย (e-mail, web-board, chat) จึงเป็นการเรียน สำหรับทุกคน, เรียนได้ทุกเวลา และทุกสถานที่ (Learn for all : anyone, anywhere and anytime) (ปัทมา นพรัตน์, 2547)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัย ซึ่งปฏิบัติงานในวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจระดับปริญญาโท และปริญญา เอก สนใจศึกษา การรับรู้วัฒนธรรมการศึกษาด้วย E-learning เพื่อให้จัดรูปแบบการเรียนการสอนตาม ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่อไป

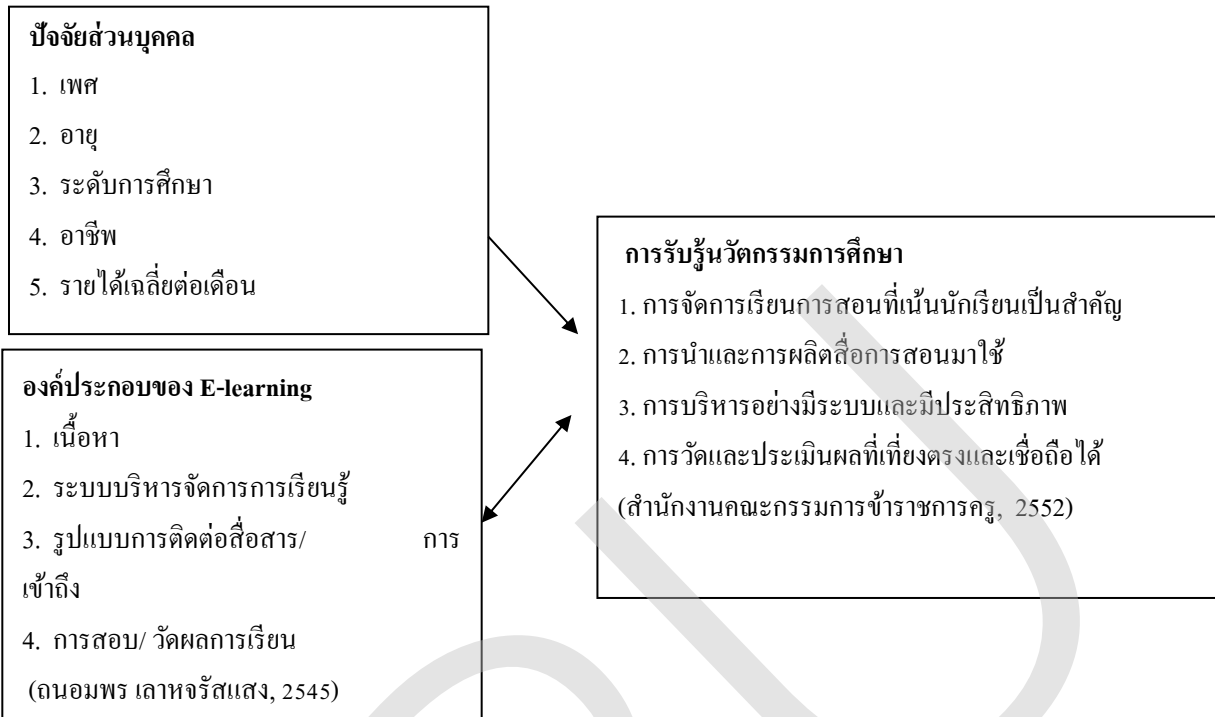
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล องค์ประกอบของ E-learning และการรับรู้วัฒนธรรมการศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมการศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของ E-learning กับการรับรู้วัฒนธรรม การศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันส่งผลต่อการรับรู้วัฒนธรรมการศึกษาแตกต่างกัน
2. องค์ประกอบของ E-learning มีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัฒนธรรมการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

หมายเหตุ E-learning หมายถึง การเรียนการสอนในรูปแบบที่การถ่ายทอดเนื้อหาสามารถกระทำผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือระบบอินเทอร์เน็ต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางการวางแผนและนำมาปรับใช้เพื่อการดำเนินการเตรียมความพร้อมหลักสูตร E-learning ต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

การดำเนินหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (2546) การดำเนินหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล ทั้งหลักสูตรที่เปิดดำเนินการอยู่แล้วหรือจะเปิดขึ้นใหม่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

ความพร้อมและศักยภาพในการเปิดดำเนินการ

1. สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาทางไกลจะต้องมีคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร คณาจารย์ประจำ และคณาจารย์พิเศษตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
2. ต้องมีความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ บุคลากร และทรัพยากรอื่นอย่างเพียงพอกับการจัดการศึกษาทางไกล
- 3.

ประเภทของการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามแนวคิดของพาร์สัน (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2546, หน้า 137 อ้างอิงจาก Parson, 1997) ได้แบ่งประเภทของการเรียนการสอนบนเครือข่ายออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การเรียนการสอนบนเครือข่ายแบบรายรายวิชา (Stand-Alone Courses) เป็นรายวิชาที่มีเครื่องมือและแหล่งที่เข้าไปถึงและเข้าหาได้โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตอย่างมากที่สุด ถ้าไม่มีการสื่อสาร ก็สามารถที่จะไปผ่านระบบคอมพิวเตอร์สื่อสารได้ (Computer Mediated-Communication: CMC) ลักษณะของการเรียนการสอนบนเครือข่ายแบบนี้ลักษณะเป็นแบบวิทยาเขตมีนักศึกษาจำนวนมาก ที่เข้าใช้จริง แต่จะมีการส่งข้อมูลจากรายวิชาทางไกล

2. การเรียนการสอนบนเครือข่ายแบบเว็บสนับสนุนรายวิชา (Web Supported Courses) เป็นรายวิชาที่มี ลักษณะเป็นรูปธรรมที่มีการพบปะระหว่างครูกับนักเรียน และแหล่งการเรียนรู้ให้มากเช่น การกำหนดงานที่ให้ทำเว็บ การกำหนดให้อ่านการสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือการมีเว็บที่สามารถชี้ตำแหน่งของแหล่งบนพื้นที่ของเว็บไซต์โดยรวมกิจกรรมต่าง ๆ เอาไว้

3. การเรียนการสอนบนเครือข่ายแบบศูนย์การศึกษา (Web Pedagogical Resources) เป็นชนิดของเว็บไซต์ที่มีวัตถุประสงค์ เครื่องมือ ซึ่งสามารถรวบรวมรายวิชาขนาดใหญ่เข้าไว้ด้วยกัน หรือเป็นแหล่งสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาซึ่งผู้ที่เข้ามาใช้ก็จะมีสื่อให้บริการหลายรูปแบบเช่น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และการสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นต้น

องค์ประกอบของ E-learning

ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2545) ได้กล่าวไว้ใน “หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน” ว่า การออกแบบพัฒนา E-learning จะประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. เนื้อหา (content)

เนื้อหาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดสำหรับ E-learning คุณภาพของการเรียนการสอนของ E-learning และการที่ผู้เรียนรู้จะบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะนี้หรือไม่อย่างไร สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ เนื้อหาการเรียนซึ่งผู้สอนได้จัดหาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนมีหน้าที่ในการใช้เวลา ส่วนใหญ่ศึกษาเนื้อหาด้วยตัวเอง เพื่อทำการปรับเปลี่ยน (convert) เนื้อหาสารสนเทศที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้เกิดเป็นความรู้ โดยผ่านการคิดค้นวิเคราะห์ห้อย่างมีหลักการและเหตุผลด้วยตัวของผู้เรียนเอง

2. ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (Course Management System)

ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ เป็นเสมือนระบบที่รวบรวมเครื่องมือซึ่งออกแบบไว้เพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการจัดการกับการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งผู้ใช้ในที่นี้อาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สอน (Instructors) ผู้เรียน (Students) และผู้บริหารระบบเครือข่าย (Network Administrator) ซึ่ง

เครื่องมือและระดับของสิทธิในการเข้าใช้ที่จัดหาไว้ให้จะมีความแตกต่างกันไปตามแต่การใช้งานของแต่ละกลุ่ม ตามปกติแล้วเครื่องมือที่ระบบบริหารจัดการรายวิชาต้องจัดหาไว้ให้กับผู้ใช้

3. รูปแบบการติดต่อสื่อสาร/การเข้าถึง (Modes of Communication)

องค์ประกอบสำคัญของ E-learning ที่ขาดไม่ได้อีกประการหนึ่งก็คือ การจัดให้ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้สอน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ รวมทั้งผู้เรียนด้วยกัน ในลักษณะที่หลากหลาย และสะดวกต่อผู้ใช้

4. การสอบ/ วัดผลการเรียน โดยทั่วไปแล้วการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นการเรียนในระดับใด หรือเรียนวิธีใด ก็ย่อมต้องมีการสอบ/ การวัดผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งอยู่เสมอ การสอบ/ วัดผลการเรียนจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะทำให้การเรียนแบบ E-learning เป็นการเรียนที่สมบูรณ์ บางวิชาจำเป็นต้องวัดระดับความรู้ก่อนสมัครเข้าเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในบทเรียน หลักสูตรที่เหมาะสมกับตนมากที่สุด

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรเป้าหมายที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้มีงานทำในกรุงเทพมหานครสำเร็จ การศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1,511,056 คน (รายงานผลการสำรวจสภาพการณ์ทำงานของประชากร ทัวราชอาณาจักร (ไตรมาสที่ 3) สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience sampling) จำนวน 400 ตัวอย่าง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลตัวอย่างที่เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 400 ชุด พบว่ามีแบบสอบถามตอบกลับเป็นจำนวน 400 ชุด คิดเป็น 100% ทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

การวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 235 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.75 มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 180 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.00 จบการศึกษาระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 231 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.50 ทำงานบริษัทเอกชน จำนวน 275 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.75 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 - 25,000 บาท จำนวน 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.00 ความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการศึกษาระดับปริญญาโท E-learning อยู่ที่ 150,000 - 200,000 บาท ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เป็นหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร เวลาที่สะดวกเรียนเป็นเวลา 20:00 – 23:00 น. สะดวกเรียนวันเสาร์ ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นที่บ้าน มีการใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านคอมพิวเตอร์มากกว่า 6 ครั้งต่อสัปดาห์ ใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่าน Smart Phone ตลอดเวลา เมื่อเรียนแล้ว

จะช่วยให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้นพอสมควรและไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนแบบ E-learning ที่มีองค์ประกอบ E-learning และการรับรู้วัตกรรมการศึกษา

การวิเคราะห์องค์ประกอบของ E-learning ที่มีผลต่อการรับรู้วัตกรรมการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากสุดในแต่ละด้านคือ ด้านเนื้อหาหากกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญเนื้อหาของบทเรียนมีเกณฑ์คุณภาพตามมาตรฐานในชั้นเรียนจริงมากที่สุด ด้านระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ได้ให้ความสำคัญที่สามารถดึงข้อมูลการศึกษาย้อนหลังได้เองจากระบบ ด้านรูปแบบการติดต่อสื่อสาร/ การเข้าถึงได้ให้ความสำคัญที่มีการติดต่อสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น ด้านการสอบ/ วัดผลการเรียนได้ให้ความสำคัญที่มีการสอบย่อย และสอบปลายภาคเรียน ก่อนจบหลักสูตร ตามมาตรฐานของสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการรับรู้วัตกรรมการศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรับรู้วัตกรรมการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ในขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรับรู้วัตกรรมการศึกษาแตกต่างกัน คือ กลุ่มรายได้เฉลี่ย 25,001 – 35,000 บาทต่อเดือนมีการรับรู้วัตกรรมการศึกษามากกว่ากลุ่มรายได้เฉลี่ย 15,000 – 25,000 บาทต่อเดือน และ กลุ่มรายได้เฉลี่ย 25,001-35,000 บาทต่อเดือน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของ E-learning ต่อการรับรู้วัตกรรมการรับรู้วัตกรรมการศึกษา พบว่า องค์ประกอบของ E-learning มีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัตกรรมการศึกษา ดังนี้

1. เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัตกรรมการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (r เท่ากับ 0.478)
2. ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัตกรรมการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (r เท่ากับ 0.510)
3. รูปแบบการติดต่อสื่อสาร/การเข้าถึงมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัตกรรมการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (r เท่ากับ 0.578)
4. การสอบ/วัดผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้วัตกรรมการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (r เท่ากับ 0.589)

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับองค์ประกอบของ E-learning ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ ด้านรูปแบบการติดต่อสื่อสาร/ การเข้าถึง และด้านการสอบ/ วัดผลการเรียน ในระดับมีความสำคัญใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ สาวิตรี บุณนาค (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การยอมรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-learning)

ของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการยอมรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญกับการรับรู้วัฒนธรรมการศึกษา E-learning พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญทางด้านปัจจัยส่วนบุคคล ในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน หลักสูตรที่สนใจเรียน วันที่สะดวกเรียน การใช้อินเทอร์เน็ตผ่าน Smart Phone การเรียนในรูปแบบ E-learning จะช่วยให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Eric, Kumiko and Larry (2008) ได้ศึกษาความพึงพอใจการเรียนการสอนออนไลน์ในประเทศญี่ปุ่น จากการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนออนไลน์นั้นแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นในประเทศญี่ปุ่น เพราะการเรียนการสอนออนไลน์นับว่าเป็นการเรียนการสอนแบบใหม่และเป็นที่น่าสนใจจากการเรียนการสอนในแบบเดิม นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการเรียนการสอนออนไลน์เนื่องจากความสะดวกของเวลาที่จะทำการเรียน จากการศึกษาที่มีข้อจำกัดของระยะทางของมหาวิทยาลัยและการที่จะต้องทำงานในชีวิตประจำวัน จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่าความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง ผู้ที่เรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน หรือกับนักศึกษาด้วยกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษา การรับรู้วัฒนธรรมการศึกษา E-learning เพื่อให้เกิดการรับรู้รูปแบบการเรียนการสอน เนื้อหารายวิชา รวมถึงการบริหารจัดการวัฒนธรรม E-learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย สถานศึกษาควรมีการจัดการแผนการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายต่อไปดังนี้

1. ด้านความพร้อมของบุคลากรที่จะทำ E-learning ควรมีการศึกษาถึงขั้นตอนการพัฒนาระบบ การวางแผนการศึกษา การลงทะเบียนเรียนในระบบ การพัฒนาสื่อที่ใช้ในการเรียนให้มีความทันสมัยมากขึ้น ให้บุคลากรมีความชำนาญด้าน E-learning เพื่อรองรับความต้องการของผู้ที่สนใจเรียนในรูปแบบ E-learning

2. ด้านนโยบายของการบริหาร E-learning เพื่อศึกษาความเป็นผู้นำ ของการเรียนรูปแบบ E-learning ให้เข้ากับยุคและสมัยของการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกลุ่มเป้าหมาย

3. ด้านการประเมินหลักสูตรในรูปแบบ E-learning ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น เนื้อหารายวิชาเรียน คุณวุฒิของคณาจารย์ผู้สอน ความพร้อมของระบบต่อการเรียนการสอน ฯลฯ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยด้านการพัฒนาระบบการศึกษาในรูปแบบ E-learning
2. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ชาวต่างชาติในเขตพื้นที่ AEC ที่สนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต เพื่อจัดเตรียมการวางแผนสำหรับกลุ่มเป้าหมายได้ตรงตามความเหมาะสม

DRAFT

บรรณานุกรม

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2546). *เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีการวิจัย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2545). *Designing e-Learning หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมา นพรัตน์. (2547). *E-learning ทางเลือกใหม่ของการศึกษา*. วันที่ค้นข้อมูล 16 กรกฎาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.e-learning.dss.go.th/knowledge/files/5649newchoice.htm>
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ 2546 (2546, 26 ตุลาคม).
- ราชกิจจานุเบกษา หน้า 8-10.
- พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา*. วันที่ค้นข้อมูล 16 กรกฎาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm>
- สาวตรี บุญนาค. (2552). *การยอมรับการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. (2552). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา*. วันที่ค้นข้อมูล 17 กรกฎาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.learners.in.th/blogs/posts/258305>
- อัจฉรา คหีนทวงศ์. (2550). *การบริหารการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษา*. วันที่ค้นข้อมูล 16 กรกฎาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://school.obec.go.th/ladrahong/botkwam1.htm>
- อัมมาร สยามวาลา. (2555). *แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทย*. วันที่ค้นข้อมูล 16 กรกฎาคม 2556 เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.org/posts/494623>
- Eric , K. & Larry (2008). *Predictor of learning Satisfaction in Japan Online Distance Learners*. Retrieved May 18, 2013 from <http://www.eric.ed.gov/PDFS/EJ815765.pdf>

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

Factors Analysis of the Personnel Readiness for Internal Educational Quality
Assurance of Maejo University

หนึ่งพิชัย ชัยอากร
สมศักดิ์ ภูวิภาดาบรรณ
เกียรติสุดา ศรีสุข
สุนีย์ เงินยวง

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบของความพร้อมของบุคลากร และ 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุน ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน 318 คน ผู้วิจัยได้ใช้การชักตัวอย่างแบบสุ่มเชิงเดียว (Simple Random Sampling) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรม LISREL 8.52 และวิเคราะห์หาปัจจัยด้วยการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบความพร้อมด้านความรู้ ความพร้อมด้านจิตพิสัย และความพร้อมด้านทักษะ มีค่าความเที่ยงสูง และองค์ประกอบส่วนใหญ่อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้สูง

ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาพบว่าในด้านความรู้ ประกอบด้วย ประสิทธิภาพทำงาน ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ ส่วนในด้านจิตพิสัย ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร และการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ และด้านทักษะ ประกอบด้วยความรับผิดชอบในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และการรับรู้กำหนดการของแผนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: การวิเคราะห์ปัจจัย ความพร้อม การประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) analyze the personnel readiness and, 2) analyze factors affecting the personnel readiness to support quality assurance in Maejo University. Questionnaires were used to collect samples from administrators academic staff of 318 sample sizes in the Maejo University. The simple random sampling technique was employed to analyze the Confirmatory Factor Analysis. Moreover, Logistic Regression Analysis and correlation techniques were applied to all data for studying the relationship among variables in this research.

Firstly, it found that the knowledge readiness, the skills readiness and the affective readiness provided a high reliability which all of these factors explained highly the internal variation in the majority of variables. Secondly, factors affecting to support the quality assurance were found that, the knowledge readiness consisted of work experience, ability to access information and data communications and training to enhance their knowledge. In term of affective readiness consisted of relationships with colleagues, motivation of administrator and budgeting. Finally, the skills readiness consisted of responsibility, relationships with colleagues and plan perception.

Keywords: Factor analysis , readiness, quality assurance

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญและได้รับความสนใจเป็นอย่างยิ่งในทุกหน่วยงาน หรือทุกองค์กรทางการศึกษาที่จะต้องรับรู้และทำความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพของการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองให้สูงขึ้น ได้มาตรฐาน เพราะเป็นกระบวนการที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพ ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นที่ต้องการของสังคม ทั้งนี้การที่การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจะสำเร็จหรือเกิดผลอย่างมีคุณภาพนั้น จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างในการดำเนินการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนวคิดในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จไว้ว่าจะต้องมียุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม ยุทธศาสตร์การวางแผนและการกำกับดูแล ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ปฏิมา พุฒตาลดง (2554) ที่ได้กล่าวถึงว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาควรมีดังนี้ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านวางแผน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านชุมชน และด้านงบประมาณ และยังคล้ายกับกิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์ (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่ามีปัจจัยที่ส่งผลได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สภาพทางกายภาพ โครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีปรัชญา คือมุ่งมั่นพัฒนาบัณฑิตสู่ความเป็นผู้อุดมด้วยปัญญา อดทน สู้งาน เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ และจริยธรรมเพื่อความเจริญรุ่งเรืองวัฒนาของสังคมไทยที่มีการเกษตรเป็นรากฐาน มีวิสัยทัศน์ เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีความเป็นเลิศทางการเกษตรในระดับนานาชาติ และมีเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย คือเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการเกษตร และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นสถาบันที่มีจุดเน้นด้านการเกษตร มุ่งสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ วิชาชีพ โดยเฉพาะทางการเกษตร นอกจากนี้ได้ปรับจุดเน้นให้มีความชัดเจนขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางการเกษตรของประเทศและของโลกที่ต้องการเกี่ยวกับอาหารปลอดภัย พลังงานทดแทนและพืชสมุนไพร จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนทุกหลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาต้องเรียนรายวิชาเกษตรเพื่อชีวิต เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานทางการเกษตร

ดังนั้นมหาวิทยาลัยแม่โจ้จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อที่จะได้ผลิตบัณฑิตไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ และเพื่อให้งานประกันคุณภาพการศึกษามีคุณภาพ และสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บุคลากรทุกคนควรต้องมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และทักษะที่ดีในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา จึงจะตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ (หนึ่งททัย ดันดิสันติสม , 2555 : 61) ทั้งนี้การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรเองก็เป็นส่วนสำคัญที่จะ

ช่วยให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษานั้นสำเร็จได้ ซึ่งความพร้อมเป็นลักษณะสภาพที่บุคคลพร้อมหรือมีความสามารถที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อการรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นการเตรียมความพร้อมพื้นฐานของบุคลากรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อให้พร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เมื่อบุคลากรมีความพร้อมที่จะปฏิบัติก็จะส่งผลถึงการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไปด้วย ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีประสิทธิผล จึงมีความสนใจทำวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์หาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในงานวิจัยนี้คือ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุน ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้เชียงใหม่ ทั้งหมด จำนวน 1,553 คน (หมายเหตุ ข้อมูลได้จากฝ่ายกองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้) ผู้วิจัยได้ใช้การชักตัวอย่างแบบสุ่มเชิงเดียว (Simple Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างขนาด 318 คน ด้วยการใช้สูตร Yamane(1973)

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยเกณฑ์การเลือกตอบและกำหนดคะแนนในแต่ละระดับเป็น 1-5 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับระดับความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยเกณฑ์การเลือกตอบและกำหนดคะแนนในแต่ละระดับเป็น 1-5
คะแนน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาทบทวนแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา ความพร้อม วิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์กำหนดขึ้นมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งเกณฑ์ในการเลือกข้อคำถามแบบสอบถามจะพิจารณาเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.70

3. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9733

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์องค์ประกอบของความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบของความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Factor Analysis) ด้วยการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) จากโปรแกรม LISREL 8.52 ซึ่งมีดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (สุภมาส อังสุโชติ และคณะ ,2554 :28) ด้วย ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square of Approximation : RMSEA) ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมบูรณ์ (Absolute Fit Index) ได้แก่ GFI (Goodness of Fit) AGFI (Adjusted Goodness of Fit) และค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน คือ SRMR (Standard Root Mean Square Residual) และประเมินโมเดลการวัดจาก ความเที่ยง หมายถึงความคงเส้นคงวาของการวัด จะพิจารณาที่ผลการวิเคราะห์ R^2 หรือค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct reliability : ρ_c) ควรมีค่ามากกว่า 0.6 และค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ด้วยองค์ประกอบ (Average variance extracted : ρ_c) ควรมีค่ามากกว่า 0.5 โดย

ความเที่ยงของตัวแปรแฝง

$$\rho_c = \frac{(\sum \lambda)^2}{(\sum \lambda)^2 + \sum (\theta)}$$

เมื่อ λ หมายถึง น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน

θ หมายถึง ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

Σ หมายถึง ผลรวม

ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้

$$\rho_v = \frac{(\sum \lambda^2)}{(\sum \lambda^2) + \sum (\theta)}$$

2. วิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)

กรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผล	
ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล	
1) เพศ	4) ประเภทงาน
2) อายุ	5) อายุการทำงาน
3) ระดับการศึกษา	6) ประสบการณ์การทำงานประกันคุณภาพการศึกษา
ปัจจัยด้านทักษะส่วนบุคคล	
1) ความรับผิดชอบในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	
2) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	
3) ความสามารถในการสื่อสาร	
4) ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	
ปัจจัยด้านการรับรู้	
1) สภาพวัฒนธรรมองค์กร	
2) กำหนดการของแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	
3) การได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ โสต สื่อ	
4) การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการประกันคุณภาพการศึกษา	
5) การได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	
6) ระยะเวลาที่กำหนดให้ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา	
7) ทักษะติดต่อผู้บริหาร	
8) ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร	
9) การสร้างความตระหนักของผู้บริหาร	
10) การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร	
11) การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร	
12) ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร	

ความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้
ความพร้อมด้านความรู้
1) การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
2) การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพการศึกษา
3) การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา
4) การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา
5) การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา
ความพร้อมด้านจิตพิสัย
1) การมีความสนใจใฝ่เรียนรู้
2) การมีความกระตือรือร้น
3) การมีความมุ่งมั่นพยายาม
4) การมีความมั่นคงทางอารมณ์
5) การมีความพอใจ
6) การมีความต้องการเรียนรู้
7) การมีแรงจูงใจ
8) การมีเจตคติ
9) การมีความตระหนัก
ความพร้อมด้านทักษะ
1) ความสามารถในการวางแผน
2) ความสามารถในการเก็บรวบรวม
3) ความสามารถในการวิเคราะห์
4) ความสามารถในการสังเคราะห์
5) ความสามารถในการตัดสินใจ
6) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของความพร้อมของบุคลากร และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

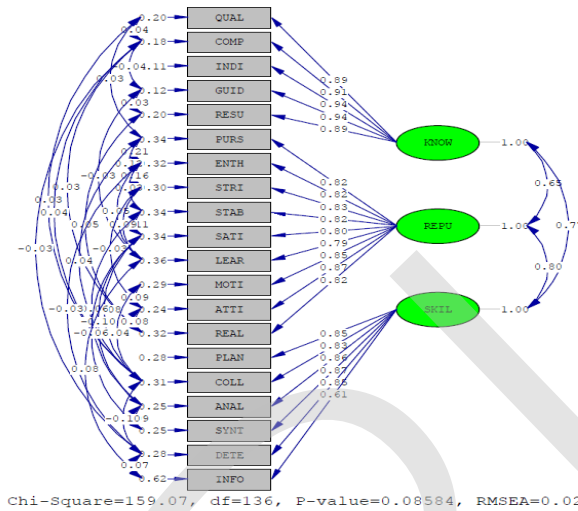
ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอผลการวิจัย เป็นดังนี้

ตอนที่ 1 ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบของความพร้อมของบุคลากรเพื่อการรองรับการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตาราง 1 คำนวณน้ำหนักและองค์ประกอบ ความเที่ยงของตัวแปรที่สังเกตได้ และสัมประสิทธิ์คะแนน
องค์ประกอบ ของความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ					สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ
	b	B	SE	t	R ²	
ความพร้อมด้านความรู้						
1. การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษา	0.89	0.90 ^③	0.04	20.41	0.80	0.10
2. การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ องค์ประกอบคุณภาพการศึกษา	0.91	0.91 ^②	0.04	20.80	0.82	0.23
3. การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งชี้เพื่อ การประกันคุณภาพการศึกษา	0.94	0.94 ^①	0.04	22.29	0.89	0.28
4. การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การ ประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา	0.94	0.94 ^①	0.04	21.93	0.88	0.29
5. การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ผล การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา	0.89	0.89	0.04	20.31	0.80	0.10
ความพร้อมด้านจิตพิสัย						
1. การมีความสนใจใฝ่เรียนรู้	0.82	0.82	0.05	13.68	0.67	0.11
2. การมีความกระตือรือร้น	0.82	0.82	0.05	17.53	0.68	0.01
3. การมีความมุ่งมั่นพยายาม	0.83	0.83 ^③	0.05	17.90	0.70	0.11
4. การมีความมั่นคงทางอารมณ์	0.82	0.81	0.05	17.30	0.66	0.12
5. การมีความพอใจ	0.80	0.81	0.05	17.12	0.65	0.14
6. การมีความต้องการเรียนรู้	0.79	0.80	0.05	16.77	0.63	0.12
7. การมีแรงจูงใจ	0.85	0.84 ^②	0.05	18.24	0.71	0.13
8. การมีเจตคติ	0.87	0.87 ^①	0.05	19.12	0.76	0.15
9. การมีความตระหนัก	0.82	0.82	0.05	17.58	0.67	0.13
ความพร้อมด้านทักษะ						
1. ความสามารถในการวางแผน	0.85	0.85 ^②	0.05	18.54	0.72	0.14
2. ความสามารถในการเก็บรวบรวม	0.83	0.83 ^③	0.05	17.87	0.69	0.25
3. ความสามารถในการวิเคราะห์	0.86	0.87 ^①	0.05	19.14	0.75	0.17
4. ความสามารถในการสังเคราะห์	0.87	0.87 ^①	0.05	19.19	0.75	0.15
5. ความสามารถในการตัดสินใจ	0.85	0.85 ^②	0.05	18.45	0.72	0.24

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ					สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ บ
	b	B	SE	t	R ²	
	6. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	0.61	0.61	0.05	11.77	

ภาพที่ 1 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความพร้อมด้านความรู้ องค์ประกอบความพร้อมด้านจิตพิสัย และองค์ประกอบความพร้อมด้านทักษะ ซึ่งโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก โดยพิจารณาจากค่า $\chi^2 = 159.07$ $df = 136$ $p = 0.08584$ $\chi^2/df = 1.169$ $GFI = 0.98$ $AGFI = 0.93$ $RMSEA = 0.023$ $SRMR = 0.026$ แสดงว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (B) เป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบความพร้อมด้านความรู้ ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพการศึกษา และการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบความพร้อมด้านจิตพิสัย ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ การมีเจตคติ รองลงมาคือ การมีแรงจูงใจ และการมีความมุ่งมั่นพยายาม

องค์ประกอบความพร้อมด้านทักษะ ตัวแปรที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ และความสามารถในการสังเคราะห์ รองลงมาคือ ความสามารถในการวางแผน และความสามารถในการตัดสินใจ และความสามารถในการเก็บรวบรวม

ตารางที่ 2 ความเที่ยงของตัวแปรแฝง(ρ_c) และความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ด้วยองค์ประกอบ (ρ_v)

ตัวแปรแฝง	ความเที่ยง (ρ_c)	ความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ด้วย องค์ประกอบ (ρ_v)
ความพร้อมด้านความรู้	0.9628	0.8381
ความพร้อมด้านจิตพิสัย	0.9505	0.6808
ความพร้อมด้านทักษะ	0.9229	0.6689

จากตารางที่ 2 พบว่าองค์ประกอบความพร้อมด้านความรู้ ความพร้อมด้านจิตพิสัย และความพร้อมด้านทักษะ มีค่าความเที่ยงสูง และองค์ประกอบส่วนใหญ่อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้สูง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อการรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ตารางที่ 3 ค่าอัตราส่วนออก (Odds ratio) ของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ กับ

ตัวแปรปัจจัย	ความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน				
	B	SE	OR	ช่วงความเชื่อมั่น 95%	P – value
ความพร้อมด้านความรู้ ระดับ 1 กับ ระดับ 2					
1. ประสบการณ์ในการทำงานด้าน การประกันคุณภาพการศึกษา	0.189	0.048	1.208	1.099 – 1.328	0.000
2. ความสามารถในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา	0.641	0.218	1.898	1.238 – 2.910	0.003
3. การได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	0.718	0.174	2.050	1.458 – 2.881	0.000
ความพร้อมด้านจิตพิสัย ระดับ 1 กับ ระดับ 2					
1. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	1.139	0.249	3.125	1.918 – 5.092	0.000
2. การได้รับการสนับสนุนด้าน งบประมาณ	0.651	0.203	1.917	1.287 – 2.855	0.001

ตัวแปรปัจจัย	B	SE	OR	ช่วงความเชื่อมั่น 95%	P – value
3.การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร	0.757	0.195	2.132	1.454 – 3.128	0.000
ความพร้อมด้านทักษะ ระดับ 1 กับ ระดับ 2					
1. ความรับผิดชอบในการดำเนินการ	0.532	0.209	1.702	1.130 – 2.562	0.011
ด้านประกันคุณภาพการศึกษา					
2. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	0.782	0.263	2.185	1.304 – 3.662	0.003
3.การรับรู้กำหนดการของแผนการ	0.875	0.235	2.398	1.512 – 3.804	0.000
ดำเนินงานด้านประกันคุณภาพ การศึกษา					

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีดังนี้

ความพร้อมด้านความรู้

ประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษามาก จะมีโอกาสที่จะมีความพร้อมด้านความรู้เพิ่มขึ้น เป็น 1.208 (95% CI = 1.099 – 1.328) เท่า

ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลสื่อสารด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ถ้าบุคลากรมีความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มากขึ้น จะมีโอกาสที่จะมีความพร้อมด้านความรู้เพิ่มขึ้น เป็น 1.898 (95% CI = 1.238 – 2.910) เท่า

การได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ถ้าบุคลากรได้รับการได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มากขึ้น จะมีโอกาสที่จะมีความพร้อมด้านความรู้เพิ่มขึ้น เป็น 2.050 (95% CI = 1.458 – 2.881) เท่า

ความพร้อมด้านจิตพิสัย

ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน พบว่า บุคลากรที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานมาก จะมีโอกาสที่จะมีความพร้อมด้านจิตพิสัยเพิ่มขึ้น เป็น 3.125 (95% CI = 1.918 – 5.092) เท่า

การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ พบว่า ถ้าบุคลากรได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ มากขึ้น จะมีโอกาสที่จะมีความพร้อมด้านจิตพิสัยเพิ่มขึ้น เป็น 1.917 (95% CI = 1.287 – 2.855) เท่า

การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร พบว่า ถ้าบุคลากรได้รับการสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร มากขึ้น จะมีโอกาสที่จะมีความพร้อมด้านจิตพิสัยเพิ่มขึ้น เป็น 2.132 (95% CI = 1.454 – 3.128) เท่า

ความพร้อมด้านทักษะ

ความรับผิดชอบในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีความรับผิดชอบในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษามาก จะมีโอกาสที่จะมีความพร้อมด้านทักษะเพิ่มขึ้น เป็น 1.702 (95% CI = 1.130 – 2.562) เท่า

ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน พบว่า บุคลากรที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานมาก จะมีโอกาสที่จะมีความพร้อมด้านทักษะเพิ่มขึ้น เป็น 2.185 (95% CI = 1.304 – 3.662) เท่า

การรับรู้กำหนดการของแผนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ถ้าบุคลากรได้รับรู้กำหนดการของแผนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น จะมีโอกาสที่จะมีความพร้อมด้านทักษะเพิ่มขึ้น เป็น 2.398 (95% CI = 1.512 – 3.804) เท่า

ดังนั้นสรุปจากการผลวิเคราะห์ Logistics Regression พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีดังนี้

ด้านความรู้	ด้านจิตพิสัย	ด้านทักษะ
1.ประสิทธิภาพในการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	1.ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	1.ความรับผิดชอบในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา
2.ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	2.การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ	2.ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
3.การได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	3.การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร	3.การรับรู้กำหนดการของแผนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา

สรุป อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้พบว่า องค์ประกอบความพร้อมด้านความรู้ ความพร้อมด้านจิตพิสัย และความพร้อมด้านทักษะ มีค่าความเที่ยงสูง และองค์ประกอบส่วนใหญ่อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้สูง ซึ่งได้สอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพหรือคุณลักษณะ ได้แก่ความรู้ ความสามารถ แรงจูงใจ ประสิทธิภาพปัจจัยสนับสนุน และวิธีการต่างๆ ที่เอื้อและส่งเสริมให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ นั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และความพร้อมเป็นสถานะของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดผลซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ วุฒิภาวะ การได้รับการฝึกฝน การเตรียมตัว และความสนใจหรือแรงจูงใจ (ญาณอาภา ทับทิมทอง , 2545 : 41)

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า

ในด้านความรู้ ประกอบด้วย ประสิทธิภาพทำงาน ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑา กิมทอง (2545) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมสำหรับรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันราชภัฏกลุ่ม

รัตนโกสินทร์ ได้พบว่าควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น เพื่อการเตรียมความพร้อม

และสอดคล้องกับงานวิจัยศักดิ์ชัย บุญราชศรี (2546) ที่พบว่าความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการกิจใหม่ และการปรับตัวให้เข้ากับวิธีการทำงานแนวใหม่ ทำให้มีทักษะด้านความรู้เพิ่มมากขึ้น

ในด้านจิตพิสัย ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร และการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑา กิมทอง (2545) และเทียนทอง ต๊ะแก้ว (2544) ที่พบว่าเมื่อได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ และได้รับแรงจูงใจจากผู้บริหารก็จะทำให้อุบลการมีกำลังใจ และเจตคติที่ดีในการทำงานนั้นมากขึ้น พร้อมกันนี้เพื่อนร่วมงานก็เป็นเหตุผลที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดกำลังใจในการทำงานด้วย

ด้านทักษะ ประกอบด้วย ความรับผิดชอบในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และการรับรู้กำหนดการของแผนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ชัย บุญราชศรี (2546) และเทียนทอง ต๊ะแก้ว (2544) ที่พบว่าเมื่อได้รับมอบหมายงานและรับรู้กำหนดการของแผนงานก็จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในด้านความรู้ ประกอบด้วย ประสบการณ์ทำงาน ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ ดังนั้นควรมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านนี้ คือ 1) จัดให้มีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรที่มีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมอบหมายให้มีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจน 2) จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และ 3) จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ในด้านจิตพิสัย ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร และการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ ดังนั้นควรมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านนี้ คือ 1) จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตพิสัยที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน 2) ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรม

และ 3) ผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจของบุคลากรให้มีจิตพิสัยที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ในด้านทักษะ ประกอบด้วย ความรับผิดชอบในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และการรับรู้กำหนดการของแผนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา

ดังนั้นควรมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านนี้ คือ 1) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระหว่างหลักสูตรและคณะ และ 2) จัดทำเนื้อหาเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งกำหนดแผนและช่วงเวลา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

2. เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบความพร้อมของบุคลากร และวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดังนั้นตัวแปรหรือปัจจัยที่ได้อาจจะส่งผลตามบริบทของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าเป็นข้อมูลสนับสนุนในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ หาดตรงจิตต์.2550. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุตรธานี.”ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ญาณอาภา ทับทิมทอง .2545. “การเตรียมความพร้อมเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการรับรองการประกันคุณภาพภายในเขตกรุงเทพฯ.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทียนทอง ต๊ะแก้ว.2544. “ความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลำพูน.” สาธารณสุขศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปฎิมา พุดตาลดง .2554 .”ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร.” ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- มณฑา กิมทอง. 2545. “การเตรียมความพร้อมสำหรับรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันราชภัฏ กลุ่มรัตนโกสินทร์.”ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร.
- ศักดิ์ชาย บุญปราศรี. 2546. “ความพร้อมของบุคลากรสังกัดกรมปศุสัตว์ในจังหวัดเชียงรายในการปรับตัว ต่ออบทบาท และภารกิจใหม่ตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการ.” รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภมาส อังสุโชค และคณะ.2554.สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. (พิมพ์ครั้งที่ 3).กรุงเทพมหานคร:บริษัทเจริญดีมีนคองการพิมพ์.
- หนึ่งหทัย ดันดีสันติสม.2555. “การประเมินคุณภาพการศึกษารอบสาม.” วารสารแม่โจ้ปริทัศน์ , 13(3): 61-63.

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม

THE FEASIBILITY STUDY OF THE INVESTMENT ON PLANTING SURROUNDING TREES

วาสนาใจประเสริฐ

ดร.นนท์ สหยา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกไม้ล้อมการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุนปลูกไม้ล้อมโดยใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) ซึ่งมีตัวชี้วัดความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุน ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net present value: NPV), อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-cost ratio: B/ C), อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal rate of return: IRR), ระยะเวลาคืนทุน (Payback period) และวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratios) โดยใช้เครื่องมือทางด้านวิเคราะห์การเงินได้แก่ การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity ratio), ความสามารถในการหากำไร (Profitability ratio), อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency ratio), อัตราส่วนวิเคราะห์หนี้โยบายทางการเงิน (Leverage ratio or Financial ratio) โดยการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 35 ตัวอย่าง ในพื้นที่ขนาด 4 ไร่ 10 ไร่ 20 ไร่ และ 30 ไร่ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ทางการเงินในการดำเนินโครงการ 1 ปี การวิเคราะห์ต้นทุนทางการเงิน โดยใช้อัตราคิดลดที่ 7% หรือ อัตราดอกเบี้ย 7%

ผลการวิจัย พบว่า กรณีปลูกไม้ล้อม 4 ไร่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net present value: NPV) มีค่า -351.40 บาท, อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal rate of return: IRR) มีค่า -0.1043%, อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน (B/ C ratio) มีค่า 0.99 เท่า, ระยะเวลาคืนทุน (Payback period) เป็นเวลา 13 เดือน, การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB) มีค่า -0.10% และ การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC) มีค่า -0.10%, อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity ratio) มีค่า 0.998, อัตราส่วนในการหากำไร (Profitability ratio) มีค่า -0.1044, อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency ratio) มีค่า 0, อัตราส่วนวิเคราะห์หนี้โยบายทางการเงิน (Leverage ratio or financial ratio) มีค่า -0.0159

กรณีปลูกไม้ล้อม 10 ไร่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net present value: NPV) มีค่า 165,321.495 บาท, อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal rate of return: IRR) มีค่า 24.463%, อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน (B/ C ratio) มีค่า 1.24 เท่า ระยะเวลาคืนทุน (Payback period) เป็นเวลา 10 เดือน, การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB) มีค่า 19.6548% และ การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC) มีค่า 24.463%, อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity ratio) มีค่า 1.24, อัตราส่วนในการหากำไร

(Profitability ratio) มีค่า 19.65, อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency ratio) มีค่า 0, อัตราส่วนวิเคราะห์หนี้โยบายทางการเงิน (Leverage ratio or financial ratio) มีค่า 3.739

กรณีปลูกไม้ล้อม 20 ไร่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net present value: NPV) มีค่า 350,642.991 บาท, อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal rate of return: IRR) มีค่า 26.33245%, อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน (B/ C ratio) มีค่า 1.26 เท่า, ระยะเวลาคืนทุน (Payback period) เป็นเวลา 10 เดือน, การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB) มีค่า 20.8437% และ การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC) มีค่า 26.332%, อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity ratio) มีค่า 1.26, อัตราส่วนในการหากำไร (Profitability ratio) มีค่า 20.84, อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency ratio) มีค่า 0, อัตราส่วนวิเคราะห์หนี้โยบายทางการเงิน (Leverage ratio or financial ratio) มีค่า 4.025

กรณีปลูกไม้ล้อม 30 ไร่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net present value: NPV) มีค่า 595,964.486 บาท, อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal rate of return: IRR) มีค่า 30.92%, อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน (B/ C ratio) มีค่า 1.30 เท่า, ระยะเวลาคืนทุน (Payback period) เป็นเวลา 10 เดือน, การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB) มีค่า 23.6178% และ การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC) มีค่า 30.9206%, อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity ratio) มีค่า 1.30, อัตราส่วนในการหากำไร (Profitability ratio) มีค่า 23.61, อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency ratio) มีค่า 0, อัตราส่วนวิเคราะห์หนี้โยบายทางการเงิน (Leverage ratio or financial ratio) มีค่า 4.726

จากผลการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่าพื้นที่ในการปลูกไม้ล้อมจำนวน 4 ไร่ ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ส่วนพื้นที่ในการปลูกไม้ล้อมจำนวน 10 ไร่ขึ้นไปมีความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อมที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

Abstract

This research aimed to study the cost and profit for planting surrounding trees and to analyze the financial performance in planting surrounding trees investment. The instruments of capital budgeting decision for investment in this research were Net present value: NPV, Benefit-cost ratio: B/ C, Internal rate of return: IRR, and Payback period. Furthermore, the instruments of financial analysis in this case were Liquidity Ratios, Profitability ratio, Efficiency ratio, and Leverage ratio. The questionnaires were conducted with 35 farmers-whose farm sizes were 4 rais, 10 rais, 20 rais and 30 rais. The financial performance of this project was under the conditions of the interest and the financial cost at the reduction ratio as 7%. The findings from this research were followings:

In case of four-rai planting of surrounding trees: It was found that NPV was -351.40 baht, IRR was -0.1043%, B/ C ratio was 0.99 times, Payback period was 13 months, SVTB was -0.10% and SVTC was -0.10%, Liquidity ratios was 0.998, Profitability ratios were -0.1044, Efficiency ratios were 0 and, Leverage ratios or financial policy ratios was -0.0159.

In case of ten-rai planting of surrounding trees: It was found that NPV was 165,321.495 baht, IRR was 24.463%, B/ C ratio was 1.24 times, Payback period was 10 months, SVTB was 19.6548% and SVTC was 24.463%, Liquidity ratios was 1.24, Profitability ratios were 19.65, Efficiency ratios were 0 and, Leverage ratios or financial policy ratios was 3.739.

In case of twenty-rai planting of surrounding trees: It was found that NPV was 350,642.991 baht, IRR was 26.33245%, B/ C ratio was 1.26 times, Payback period was 10 months, SVTB was 19.6548% and SVTC was 20.8437%, Liquidity ratios was 1.26, Profitability ratios were 20.84, Efficiency ratios were 0 and, Leverage ratios or financial policy ratios was 4.025.

In case of thirty-rai planting of surrounding trees: It was found that NPV was 595,964.48 baht, IRR was 30.92%, B/ C ratio was 1.30 times, Payback period was 10 months, SVTB was 23.6178% and SVTC was 30.9206%, Liquidity ratios was 1.30, Profitability ratios were 23.61, Efficiency ratios were 0 and, Leverage ratios or financial policy ratios was 4.726.

Therefore, it was feasible to invest on planting surrounding trees with 10 rais, 20 rais, and 30 rais of area. In another hand, it can't invest on planting surrounding trees with 4 rais of area by the results of analysis on capital budgeting decision and financial analysis.

KEYWORDS: POSSIBILITY/ SURROUNDING TREE

บทนำ

ในสมัยโบราณนั้น ชุมชนยุคเก่ามักเริ่มที่จะปลูกพืชพันธุ์ไม้เพื่อใช้ประโยชน์ด้านอาหารกันเสียเป็นส่วนใหญ่ ระบบการทำสวนในอดีตส่วนใหญ่จึงเป็นการทำสวนในแนวเกษตรกรรมแต่เมื่อมีการตั้งหลักแหล่งกันอย่างถาวรเป็นชุมชนแล้ว ก็เริ่มมีการจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงามน่าอยู่ขึ้น นอกจากการปลูกพืชพรรณธัญญาหารเพื่อเลี้ยงชีพก็เริ่มมีการปลูกและประดับตกแต่งพันธุ์ไม้ให้มีความสวยงามมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มั่งคั่งหรือมีทรัพย์สินที่เป็นคหบดี ก็มักจะมีการจัดแต่งสวนภายในบริเวณบ้านหรืออุทยานส่วนตัวของตนเอง ทั้งเพื่อความสวยงาม เพื่อแสดงออกทางความเชื่อทางศาสนา และเพื่อแสดงออกถึงความมั่งคั่งและเกียรติยศ

หากต้องการจะเนรมิตสวน หรือจัดภูมิทัศน์ให้ต้นไม้โตได้ภายในวันเดียวไม้ชุดล้อย่อมจะเป็นทางเลือกที่ไม่ต้องคอยเวลาปลูก การขุดไม้ล้อย่อม คือ การปลูกต้นไม้ประดับชนิดต่าง ๆ ลงดินปลูกทิ้งไว้ในระยะเวลาหนึ่ง อาจเป็น 8 เดือน หรือ 2-3 ปี เพื่อให้ต้นไม้มีขนาดใหญ่เป็นที่ต้องการของตลาด จากนั้นจะขุดต้นไม้ขึ้นมาจากดินให้ดินติดรากขึ้นมาเป็นตุ้มดินทรงกลม หุ้มล้อย่อมตุ้มดินดังกล่าวด้วยฝั้นกระสอบ ตัดใบออกให้หมดและนำไปอนุบาลชำต่อให้ออกรากใหม่ในถุงดำขนาดใหญ่ เมื่อต้นไม้มีรากใหม่และมีใจใหม่มากพอ ต้นไม้ชุดล้อย่อมก็พร้อมที่จะจำหน่าย (ทองพูล วรรณโพธิ์, 2556) ไม้ชุดล้อย่อมเป็นต้นไม้พันธุ์ที่มีลำต้นเดี่ยว ๆ มีตั้งแต่ต้นขนาดเส้นรอบวงของลำต้น 1 นิ้ว จนถึง 50 นิ้ว อาทิ ต้นพญาสัตบรรณ ประดู่ ตีนเป็ดน้ำ เหลืองปรีดิยาธร ปีบขาว ปีบทอง อินทนิล ตะแบก ราชพฤกษ์ นนทรี เหลืองสิรินธร กุหลาบ ประดู่ หางนกยูง ฯลฯ เป็นต้นที่เหมาะสมนำไปปลูกตกแต่งสวน หรือสถานที่ต่าง ๆ ให้สวยงามร่มรื่น

แหล่งที่ปลูกไม้ชุดล้อย่อมแหล่งใหญ่ที่สุดของประเทศไทยอยู่ที่ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี สามารถเลือกพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ขนาดลำต้นเท่าที่ทนแฉะที่มีอายุราว ๆ 1 ปี ไปจนถึงไม้ขนาดลำต้นหลายคนโอบอายุหลายสิบปี ปัจจุบัน “ไม้ชุดล้อย่อม” ยังเป็นที่ต้องการอย่างมากทั้งในประเทศเองหรือการส่งออกไปยังต่างประเทศ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี, 2556)

ปัจจุบันการผลิตไม้ชุดล้อย่อมส่วนใหญ่เป็นการขายส่งไปยังแหล่งจำหน่ายพันธุ์ไม้หลายแห่งทั้งในกรุงเทพมหานครและหลายจังหวัด จึงก่อให้เกิดรายได้ในพื้นที่ ทั้งการขนส่ง การจ้างแรงงานการต่อยอดภูมิปัญญา ต่อมาก็มีหลายหน่วยงานของรัฐและอีกหลายบริษัท รวมถึงคนทั่วไปต้องการซื้อไม้ชุดล้อย่อมไปปลูกเช่นกัน ซึ่งช่วงแรกชาวบ้านจะไปขุดต้นไม้ป่า พอมาตอนหลัง ความต้องการมีมากขึ้น ชาวบ้านส่วนหนึ่งจึงหันมาปลูกไม้ชุดล้อย่อม เนื่องจากเห็นว่ามียาได้ดี ซึ่งภายหลังเริ่มมีลูกค้าติดต่อขอซื้อเพิ่มขึ้น ชาวบ้านก็เริ่มขยายทำไม้ชุดล้อย่อมกันมากขึ้นจนเป็นอาชีพ (องค์การบริหารส่วนตำบลชะอม, 2556)

ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลและพัฒนาศักยภาพการผลิตของเกษตรกรในการเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การศึกษาผลตอบแทนที่ได้ในอนาคต ศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน จึงเห็นควรศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว โดยวิเคราะห์ค่าต่างๆทางการเงินได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ

(Net present value: NPV), อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal rate of return: IRR), อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน (B/ C ratio), ระยะเวลาคืนทุน (Payback period), การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB), การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC) ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรที่สนใจปลูกไม้ล้อม มีข้อมูลและแนวทางประกอบในการตัดสินใจลงทุนในการปลูกไม้ล้อม รวมทั้งเป็นแหล่งความรู้ให้กับผู้สนใจทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนปลูกไม้ล้อม
2. วิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุนปลูกไม้ล้อม โดยคำนวณและวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net present value: NPV), อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal rate of return: IRR), อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน (B/ C ratio), ระยะเวลาคืนทุน (Payback period), การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB), การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC)
3. เปรียบเทียบและวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio) ทางด้านการเงินในแต่ละด้าน
4. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนปลูกไม้ล้อม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนปลูกไม้ล้อม
2. ทราบถึงความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุนปลูกไม้ล้อม โดยคำนวณและวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net present value: NPV), อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal rate of return: IRR), อัตราส่วนผลตอบแทนต่อทุน (B/ C ratio), ระยะเวลาคืนทุน (Payback period), การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB), การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC)
3. ทราบถึงอัตราส่วนทางการเงินในแต่ละด้าน
4. ทราบถึงผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนปลูกไม้ล้อม

แหล่งที่มาของข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกไม้ล้อม ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีและค้นคว้าจากงานวิจัย เอกสาร บทความ ข้อมูลสถิติต่าง ๆ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ ปัญหาและอุปสรรค แนวทางจากเกษตรกรผู้ปลูกไม้ล้อม ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพื่อศึกษาการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการผลิต

2. ผู้วิจัยเตรียมความรู้ในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จรรยาบรรณของนักวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากตำรา และการขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้เข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย อันจะนำไปสู่การศึกษาที่ถูกต้อง และครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะศึกษาให้มากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกไม้ล้อมแบ่งตามชนิดของพันธุ์ไม้ล้อมที่ขายดี 12 ชนิด พื้นที่ปลูกไม้ล้อม จำนวน 4 ไร่ จำนวน 5 ครัวเรือน 10 ไร่ จำนวน 10 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกไม้ล้อม จำนวน 10-20 ไร่ จำนวน 10 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกไม้ล้อมมากกว่า 20 ไร่ จำนวน 10 ครัวเรือน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) อันได้จากการรวบรวมข้อมูลจากตำราวิชาการงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารในห้องสมุด ข้อมูลสถิติต่าง ๆ ของกรมวิชาการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis)

โดยมีตัวชี้วัด ได้แก่

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net present value: NPV)

มูลค่าปัจจุบันของกระแสต้นทุนของโครงการ (PV of costs) นั้น ซึ่งคำนวณได้ ดังนี้

$$NPV = PV \text{ of benefits} - PV \text{ of costs}$$

$$NPV = PVB - PVC$$

หรือ

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{B_t}{(1+r)^t} - \sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+r)^t}$$

โดยกำหนดให้

$$NPV = \text{มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ}$$

$$PVB = \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสผลตอบแทนรวม}$$

$$PVC = \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสต้นทุนของโครงการ}$$

$$B_t = \text{ผลตอบแทนของโครงการในปีที่ } t$$

C_t	=	ต้นทุนของโครงการในปีที่ t
R	=	อัตราคิดลดหรืออัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม
T	=	ระยะเวลาของโครงการ (ปีที่ $0, 1, 2, \dots, n$)
N	=	อายุของโครงการเป็นปี

2. อัตราส่วนผลประโยชน์ตอบแทน (Benefit-cost ratio: B/C)

$$B/C = \text{PV of benefits} / \text{PV of costs}$$

$$B/C = \text{PVB} / \text{PVC}$$

โดยกำหนดให้

$$\text{PVB} = \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสผลตอบแทนรวม}$$

$$\text{PVC} = \text{มูลค่าปัจจุบันของกระแสต้นทุนของโครงการ}$$

3. อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal rate of return: IRR)

$$\text{IRR} = r \text{ ที่ทำให้ NPV มีค่าเป็น } 0$$

สูตรหา IRR

$$\text{NPV} = \sum_{t=0}^n \left[\frac{B_t - C_t}{(1+r)^t} \right] = 0$$

โดยกำหนดให้

$$R = \text{อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR)}$$

$$B_t = \text{ผลประโยชน์ของโครงการในปีที่ } t$$

$$C_t = \text{ต้นทุนการดำเนินงานของโครงการในปีที่ } t$$

$$T = \text{ระยะเวลาของโครงการ (ปีที่ } 0, 1, 2, \dots, n)$$

$$N = \text{อายุของโครงการเป็นปี}$$

4. ระยะเวลาคืนทุน (Payback period)

$$\text{Payback period} = \text{จำนวนปีก่อนคืนทุน} + (\text{เงินลงทุนส่วนที่เหลือ} / \text{กระแสเงินสดทั้งปี})$$

การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratios)

1. การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity ratio)

โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current ratios)

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน} = \text{สินทรัพย์หมุนเวียน (CA)} / \text{หนี้สินหมุนเวียน (CL)}$$

2. ความสามารถในการหากำไร (Profitability ratio)

โดยการวิเคราะห์อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Income Margin)

อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (%) = กำไรจากการดำเนินงาน \times 100/ยอดขายสุทธิ

3. อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency ratio)

โดยการวิเคราะห์ระยะเวลาเรียกเก็บหนี้ (Receivable turnover period)

ระยะเวลาเรียกเก็บหนี้ (วัน) = $365 \times$ ลูกหนี้การค้าเฉลี่ย/ยอดขายสุทธิ

4. อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Leverage ratio or Financial ratio)

โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest coverage ratio)

อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย = กำไรก่อนหักภาษีและดอกเบี้ยจ่าย/ดอกเบี้ยจ่าย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย พบว่า

ในการลงทุนปลูกไม้ล้อมจะมีสหกรณ์ที่กลุ่มเกษตรกรจัดตั้งไว้เพื่อตกลงราคากลางค่าใช้จ่ายในการปลูก และราคาขายไม้ล้อม เกษตรกรเป็นเจ้าของพื้นที่ในการปลูกไม้ล้อมโดยตรงและเช่าพื้นที่เป็นบางส่วน ด้านเงินลงทุนได้จากการกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งเงินทุนส่วนตัวในการบำรุงรักษาการให้น้ำไม้ล้อมจะให้เฉพาะในช่วงหน้าแล้ง โดยระบบสายยางฉีดให้ทั่วถึงทุกต้น ส่วนหน้าฝนมีปริมาณน้ำจากธรรมชาติเพียงพอต่อการเจริญเติบโต สำหรับปุ๋ยใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลักเนื่องจากตอบสนองการเจริญเติบโตของต้นไม้ล้อมได้เป็นอย่างดีในส่วนของแรงงานจะใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก ถ้าไม่เพียงพอจึงจ้างแรงงานจากภายนอก ด้านการจำหน่ายผลผลิต จะมีพ่อค้าท้องถิ่นมารับซื้อถึงแปลงที่ปลูก และพ่อค้าท้องถิ่นมาตั้งแหล่งรับซื้อในตลาดท้องถิ่น เพื่อรวบรวมส่งขายไปยังที่ต่าง ๆ ต่อไป

ในส่วนของผลผลิตถ้ามีการปลูกไม้ล้อมเพิ่มขึ้น เกษตรกรเชื่อว่าจะสามารถขายผลผลิตได้ เพราะปริมาณผลผลิตที่ได้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคและพ่อค้ายังคงต้องการซื้อไม้ล้อมเพิ่มขึ้น โดยเกษตรกรต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลเรื่องราคาไม้ล้อม รวมถึงการส่งเสริมให้ไม้ล้อมเป็นที่รู้จักของผู้ที่ต้องการโดยทั่วไป

องค์ประกอบค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกไม้ล้อม

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม โดยใช้พื้นที่ในการวิเคราะห์ทั้งหมด 4 ไร่ ซึ่งใน 1 ไร่ จะปลูกไม้ล้อมในระหว่าง 1×1 เมตร ใน 1 ไร่ปลูกได้ 1,500 ต้น ดังนั้น ใน 4 ไร่ปลูกไม้ล้อมได้ จำนวน 6,000 ต้น ประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย 2 ประเภท คือ

1. ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน การปรับสภาพดินก่อนที่จะปลูก (ค่าไถตะ, ไถแปร, ไถพรวน) การเช่า หรือซื้อที่ดิน รวมทั้งอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ ที่มีอายุการใช้งานหลายปี

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับแรงงาน ค่าวัสดุคิบั ค่าไฟฟ้าและอื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายในการปลูกไม้ล้อม

จากผลการสำรวจข้อมูลจากข้อเท็จจริงของเกษตรกรและงานวิจัยต่าง ๆ ในการลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ปลูก จำนวน 4 ไร่ มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เกิดขึ้นจริงประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆซึ่งแสดงผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนปลูกไม้ล้อม

ค่าใช้จ่าย	ต้นทุนเฉลี่ยต่อ		ต้นทุนเฉลี่ยต่อ	
	1 ไร่	หน่วย	โครงการ (4 ไร่)	หน่วย
ค่าไถ	1,000	บาท	4,000	บาท
ค่าขุดหลุมและนำดินกล้าลงปลูก	1,500	บาท	6,000	บาท
ค่านุ้ยเคมี	1,500	บาท	6,000	บาท
ค่าสารกำจัดศัตรูพืช	600	บาท	2,400	บาท
ค่าดินกล้า	4,500	บาท	18,000	บาท
ค่าจ้างขุดบ่อ หรือบ่อบาดาน	10,000	บาท	10,000	บาท
ค่าเครื่องสูบน้ำ	10,000	บาท	10,000	บาท
ค่าสายยาง	800	บาท	800	บาท
ค่าไฟฟ้า	1,000	บาท	4,000	บาท
ค่าขุยมะพร้าว, กระจอบ, ฟืนซาเลน	15,000	บาท	60,000	บาท
ค่าแรงในการจัดการ	90,000	บาท	90,000	บาท
ค่าขุดไม้ล้อม	22,500	บาท	90,000	บาท
ค่าแรงงานในการบรรจุ	7,500	บาท	30,000	บาท
ค่าเช่าที่ดิน	1,400	บาท	5,600	บาท
รวมค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มต้น 165,900 บาทต่อปีต่อ 1 ไร่ 336,800 บาทต่อปีต่อ 4 ไร่				

สรุปผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินการลงทุนปลูกไม้ล้อม

กรณีลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ จำนวน 4 ไร่

ตารางที่ 2 แสดงการสรุปผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม พื้นที่ 4 ไร่

การคำนวณความเป็นไปได้ทางการเงิน ในการลงทุนของโครงการ		เปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio ทางการเงินในแต่ละด้าน	
NPV	-351.40	Liquidity ratios	0.998
IRR	-0.1043%	Profitability ratios	-0.1044
B/ C ratio	0.99	Efficiency ratios	0
Payback period	13 เดือน	Leverage ratios or	-0.0159
SVTB	-0.10%	financial policy ratios	
SVTC	-0.10%		
สรุปได้ว่าไม่คุ้มค่ากับการลงทุน		สรุปได้ว่าไม่คุ้มค่ากับการลงทุน	

จากตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม พื้นที่ 4 ไร่ โดยสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (NPV) เท่ากับ -351.40 บาท หมายความว่า รายได้หรือผลตอบแทนสุทธิหลังจากที่จ่ายคืนค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เกิดขึ้นแล้วเมื่อนำมาคำนวณอัตราคิดลดตามที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น มูลค่าผลตอบแทนสุทธินี้มีค่าเป็นลบ แสดงว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน

2. อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) เท่ากับ -0.1043% หมายความว่า อัตราผลตอบแทนที่ได้มีค่าน้อยกว่าอัตราคิดลดที่ใช้ในโครงการ คือ 7% แสดงให้เห็นว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน

3. อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน (B/ C ratio) มีค่าเท่ากับ 0.99 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน มีค่าน้อยกว่าต้นทุนทั้งหมดของโครงการที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน 1 เท่า แสดงว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่ากับต้นทุนทั้งหมดของโครงการ

4. ระยะเวลาคืนทุนภายใน 13 เดือนของโครงการ ในพื้นที่ 4 ไร่ เท่ากับ -23,576 แสดงว่าการลงทุนในโครงการนี้อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าลงทุน

5. การวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ โดยใช้อัตราคิดลดที่คงที่และการวิเคราะห์ ใน 2 กรณี ได้ผลดังนี้

5.1 จากการทดสอบหาค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB) มีค่าเท่ากับ -0.10% หมายความว่า ถ้าต้นทุนคงที่และรายได้หรือผลตอบแทนของโครงการลดลงไป -0.10% จะทำให้ NPV เท่ากับ 0 บาท ซึ่ง SVTB มีค่าน้อย แสดงว่า โครงการนี้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

5.2 จากการทดสอบหาค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC) มีค่าเท่ากับ -0.10% หมายความว่า ถ้ารายได้หรือผลตอบแทนคงที่และต้นทุนเพิ่มขึ้นไป -0.10% จะทำให้ NPV เท่ากับ 0 บาท ซึ่ง SVTC มีค่าน้อย แสดงว่า โครงการนี้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

จากการหาค่า NPV, IRR, B/ C ratio, Payback period, SVTB, SVTC สรุปได้ว่าไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เนื่องจากตัวชี้วัดความคุ้มค่าของโครงการ (Indicators of project worth) SVTB และ SVTC มีค่าน้อยมาก และค่า NPV แม้จะมีค่ามากกว่า 0 แต่มีค่าน้อย ค่า IRR มีค่ามากกว่าอัตราคิดลดแค่ -0.1043% ค่า B/C ratio มีค่าเพียง 0.99

เปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในแต่ละด้าน

1. การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity ratios) ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นด้วยสินทรัพย์ระยะสั้นของโครงการ ดังนั้น ค่า 0.998 แสดงว่าโครงการนี้มีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินระยะสั้นทำให้ไม่มีความคล่องตัวในการชำระหนี้

2. การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratios) ค่าที่ได้ -0.1044 จากการคำนวณมีค่าต่ำ แสดงว่า โครงการไม่มีความสามารถในการทำกำไร และไม่มีประสิทธิภาพในการจัดการที่ดี

3. การวิเคราะห์ความสามารถ (ประสิทธิภาพ) ในการดำเนินงาน (Efficiency ratios) ผลลัพธ์ที่ได้ = 0 แสดงถึง จำนวนวันที่โครงการต้องรอเพื่อเก็บเงินจากลูกค้านี้ จำนวนวันที่ 0 แสดงว่า โครงการนี้มีความสามารถในการจัดเก็บหนี้ได้เร็ว

4. การวิเคราะห์โครงสร้างของเงินทุนหรือภาระหนี้สิน (Leverage ratios or financial policy ratios) ผลลัพธ์ที่ได้แสดงถึงความสามารถในการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ของโครงการ ดังนั้น ค่าที่ได้ -0.0159 แสดงว่า โครงการไม่มีความสามารถในการที่จะชำระดอกเบี้ยได้

จากการวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในแต่ละด้าน สรุปได้ว่า ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เนื่องจากตัวชี้วัดความคุ้มค่าของโครงการไม่มีสภาพคล่องทางการเงิน ไม่มีความสามารถทำกำไร และโครงสร้างของเงินทุนหรือภาระหนี้สินมีค่าติดลบ แต่ประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการมีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่า โครงการนี้มีความสามารถในการจัดเก็บหนี้ได้เร็ว

กรณีลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ จำนวน 10 ไร่

ตารางที่ 3 แสดงการสรุปผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม พื้นที่ 10 ไร่

การคำนวณความเป็นไปได้ทางการเงิน ในการลงทุนของโครงการ		เปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio ทางการเงินในแต่ละด้าน	
NPV	165,321.495	Liquidity ratios	1.24
IRR	24.463%	Profitability ratios	19.65
B/ C ratio	1.24	Efficiency ratios	0
Payback period	10 เดือน	Leverage ratios or financial policy ratios	3.739
SVTB	19.6548%		
SVTC	24.463%		
มีความเหมาะสมกับการลงทุน		มีความเหมาะสมกับการลงทุน	

จากตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม พื้นที่ 10 ไร่ โดยสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (NPV) เท่ากับ 165,321.495 บาท หมายความว่ารายได้หรือผลตอบแทนสุทธิหลังจากที่จ่ายคืนค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เกิดขึ้นแล้วเมื่อนำมาคำนวณอัตราคิดลดตามที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น มูลค่าผลตอบแทนสุทธิมีค่าเป็นบวก แสดงว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน

2. อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) เท่ากับ 24.463% หมายความว่า อัตราผลตอบแทนที่ได้มีค่ามากกว่าอัตราคิดลดที่ใช้ในโครงการคือ 7% แสดงให้เห็นว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน

3. อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน (B/ C ratio) มีค่าเท่ากับ 1.24 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน มีค่ามากกว่าต้นทุนทั้งหมดของโครงการที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน 1 เท่า แสดงว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับต้นทุนทั้งหมดของโครงการ

4. ระยะเวลาคืนทุนภายใน 10 เดือนของโครงการ ในพื้นที่ 10 ไร่ เท่ากับ 176,894 แสดงว่าการลงทุนในโครงการนี้อยู่ในเกณฑ์ที่น่าลงทุน

5. การวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ โดยใช้อัตราคิดลดที่คงที่และทำการวิเคราะห์ ใน 2 กรณี ได้ผลดังนี้

5.1 จากการทดสอบหาค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB) มีค่าเท่ากับ 19.6548% หมายความว่า ถ้าต้นทุนคงที่และรายได้หรือผลตอบแทนของโครงการลดลงไป 19.6548% จะทำให้ NPV เท่ากับ 0 บาท ซึ่ง SVTB มีค่ามาก แสดงว่า โครงการนี้คุ้มค่ากับการลงทุน

5.2 จากการทดสอบหาค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC) มีค่าเท่ากับ 24.463% หมายความว่า ถ้ารายได้หรือผลตอบแทนคงที่และต้นทุนเพิ่มขึ้นไป 24.463% จะทำให้ NPV เท่ากับ 0 บาท ซึ่ง SVTC มีค่ามาก แสดงว่า โครงการนี้คุ้มค่ากับการลงทุน

จากการหาค่า NPV, IRR, B/ C ratio, Payback period, SVTB, SVTC สรุปได้ว่าคุ้มค่ากับการลงทุน ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นด้วยสินทรัพย์ระยะสั้นของโครงการ ดังนั้น ค่า 1.24 แสดงว่า โครงการนี้มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินระยะสั้น ทำให้มีความคล่องตัวในการชำระหนี้ และสามารถทำกำไร

เปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในแต่ละด้าน

1. การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity ratios) ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นด้วยสินทรัพย์ระยะสั้นของโครงการ ดังนั้น ค่า 1.24 แสดงว่า โครงการนี้มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินระยะสั้น ทำให้มีความคล่องตัวในการชำระหนี้

2. การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratios) ค่าที่ได้จากการคำนวณ 19.65 มีค่าสูง แสดงว่า โครงการมีความสามารถในการทำกำไรสูง และมีประสิทธิภาพในการจัดการที่ดี

3. การวิเคราะห์ความสามารถ (ประสิทธิภาพ) ในการดำเนินงาน (Efficiency ratios) ผลลัพธ์ที่ได้ = 0 แสดงถึงจำนวนวันที่โครงการต้องรอเพื่อเก็บเงินจากลูกค้า จำนวนวันที่ 0 แสดงว่าโครงการนี้มีความสามารถในการจัดเก็บหนี้ได้เร็ว

4. การวิเคราะห์โครงสร้างของเงินทุนหรือภาระหนี้สิน (Leverage ratios or Financial policy ratios) ผลลัพธ์ 3.739 ที่ได้แสดงถึงความสามารถในการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ของโครงการ ดังนั้น ค่าที่ได้มีค่าสูง แสดงว่า โครงการมีความสามารถในการที่จะชำระดอกเบี้ยได้ดี

จากการวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในแต่ละด้าน สรุปได้ว่า คุ้มค่ากับการลงทุนเนื่องจากตัวชี้วัดความคุ้มค่าของโครงการมีสภาพคล่องทางการเงิน มีความสามารถทำกำไรและโครงสร้างของเงินทุนหรือภาระหนี้สินมีค่าเป็นบวก ประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการมีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าโครงการนี้มีความสามารถในการจัดเก็บหนี้ได้เร็ว

กรณีลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ จำนวน 20 ไร่

ตารางที่ 4 แสดงการสรุปผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม พื้นที่ 20 ไร่

การคำนวณความเป็นไปได้ทางการเงิน		เปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio	
ในการลงทุนของโครงการ		ทางการเงินในแต่ละด้าน	
NPV	350,642.991	Liquidity ratios	1.26
IRR	26.33245%	Profitability ratios	20.84
B/ C ratio	1.26	Efficiency ratios	0
Payback period	10 เดือน	Leverage ratios or	4.025
SVTB	20.8437%	Financial policy ratios	
SVTC	26.332%		
มีความเหมาะสมกับการลงทุน		มีความเหมาะสมกับการลงทุน	

จากตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม พื้นที่ 20 ไร่ โดยสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (NPV) เท่ากับ 350,642.991 บาท หมายความว่ารายได้หรือผลตอบแทนสุทธิหลังจากที่จ่ายคืนค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เกิดขึ้นแล้วเมื่อนำมาคำนวณอัตราคิดลดตามที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น มูลค่าผลตอบแทนสุทธิมีค่าเป็นบวก แสดงว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน
2. อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) เท่ากับ 26.33245% หมายความว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้มีค่ามากกว่าอัตราคิดลดที่ใช้ในโครงการ คือ 7% แสดงให้เห็นว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน
3. อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน (B/ C ratio) มีค่าเท่ากับ 1.26 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน มีค่ามากกว่าต้นทุนทั้งหมดของโครงการที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน 1 เท่า แสดงว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับต้นทุนทั้งหมดของโครงการ
4. ระยะเวลาคืนทุนภายใน 10 เดือนของโครงการในพื้นที่ 20 ไร่ เท่ากับ 375,188 แสดงว่าการลงทุนในโครงการนี้อยู่ในเกณฑ์ที่น่าลงทุน
5. การวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ โดยใช้อัตราคิดลดที่คงที่และวิเคราะห์ใน 2 กรณี ได้ผล ดังนี้

5.1 จากการทดสอบหาค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB) มีค่าเท่ากับ 20.8437% หมายความว่า ถ้าต้นทุนคงที่และรายได้หรือผลตอบแทนของโครงการลดลงไป 20.8437% จะทำให้ NPV เท่ากับ 0 บาท ซึ่ง SVTB มีค่ามาก แสดงว่า โครงการนี้คุ้มค่ากับการลงทุน

5.2 จากการทดสอบหาค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC) มีค่าเท่ากับ 26.332% หมายความว่า ถ้ารายได้หรือผลตอบแทนคงที่และต้นทุนเพิ่มขึ้นไป 26.332% จะทำให้ NPV เท่ากับ 0 บาท ซึ่ง SVTC มีค่ามาก แสดงว่า โครงการนี้คุ้มค่ากับการลงทุน

จากการหาค่า NPV, IRR, B/ C ratio, Payback period, SVTB, SVTC สรุปได้ว่าคุ้มค่ากับการลงทุน

เปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในแต่ละด้าน

1. การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity ratios) ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นด้วยสินทรัพย์ระยะสั้นของโครงการ ดังนั้น ค่า 1.26 แสดงว่าโครงการนี้มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินระยะสั้น ทำให้มีความคล่องตัวในการชำระหนี้

2. การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratios) ค่าที่ได้จากการคำนวณ 20.84 มีค่าสูง แสดงว่า โครงการมีความสามารถในการทำกำไรสูง และมีประสิทธิภาพในการจัดการที่ดี

3. การวิเคราะห์ความสามารถ (ประสิทธิภาพ) ในการดำเนินงาน (Efficiency ratios) ผลลัพธ์ที่ได้ = 0 แสดงถึงจำนวนวันที่โครงการต้องรอเพื่อเก็บเงินจากลูกค้านี้ จำนวนวันที่ 0 แสดงว่า โครงการนี้มีความสามารถในการจัดเก็บหนี้ได้เร็ว

4. การวิเคราะห์โครงสร้างของเงินทุนหรือภาระหนี้สิน (Leverage ratios or Financial policy ratios) ผลลัพธ์ที่ได้ 4.025 แสดงถึงความสามารถในการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ของโครงการดังนั้นค่าที่ได้มีค่าสูง แสดงว่า โครงการมีความสามารถในการที่จะชำระดอกเบี้ยได้ดี

จากการวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในแต่ละด้าน สรุปได้ว่า คุ้มค่ากับการลงทุนเนื่องจากตัวชี้วัดความคุ้มค่าของโครงการมีสภาพคล่องทางการเงิน มีความสามารถทำกำไรและโครงสร้างของเงินทุนหรือภาระหนี้สินมีค่าเป็นบวก ประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการมีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าโครงการนี้มีความสามารถในการจัดเก็บหนี้ได้เร็ว

กรณีลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ จำนวน 30 ไร่

ตารางที่ 5 แสดงการสรุปผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม พื้นที่ 30 ไร่

การคำนวณความเป็นไปได้ทางการเงิน		เปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio	
ในการลงทุนของโครงการ		ทางการเงินในแต่ละด้าน	
NPV	595,964.486	Liquidity ratios	1.30
IRR	30.92%	Profitability ratios	23.61
B/ C ratio	1.30	Efficiency ratios	0
Payback period	10 เดือน	Leverage ratios or	4.726
SVTB	23.6178%	financial policy ratios	
SVTC	30.9206%		
มีความเหมาะสมกับการลงทุน		มีความเหมาะสมกับการลงทุน	

จากตารางที่ 5 แสดงผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม พื้นที่ 30 ไร่ โดยสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (NPV) เท่ากับ 595,964.486 บาท หมายความว่ารายได้หรือผลตอบแทนสุทธิหลังจากที่จ่ายคืนค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่เกิดขึ้นแล้วเมื่อนำมาคำนวณอัตราคิดลดตามที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น มูลค่าผลตอบแทนสุทธิมีค่าเป็นบวก แสดงว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน
2. อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) เท่ากับ 30.92% หมายความว่า อัตราผลตอบแทนที่ได้มีค่ามากกว่าอัตราคิดลดที่ใช้ในโครงการ คือ 7% แสดงให้เห็นว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน
3. อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน (B/ C ratio) มีค่าเท่ากับ 1.30 หมายความว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน มีค่ามากกว่าต้นทุนทั้งหมดของโครงการที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน 1 เท่า แสดงว่า โครงการนี้ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับต้นทุนทั้งหมดของโครงการ
4. ระยะเวลาคืนทุนภายใน 10 เดือนของโครงการ ในพื้นที่ 30 ไร่ เท่ากับ 637,682 แสดงว่าการลงทุนในโครงการนี้อยู่ในเกณฑ์ที่น่าลงทุน
5. การวิเคราะห์ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ โดยใช้อัตราคิดลดที่คงที่และ การวิเคราะห์ใน 2 กรณี ได้ผล ดังนี้

5.1 จากการทดสอบหาค่าความแปรเปลี่ยนด้านรายได้ (SVTB) มีค่าเท่ากับ 23.6178% หมายความว่า ถ้าต้นทุนคงที่และรายได้หรือผลตอบแทนของโครงการลดลงไป 23.6178% จะทำให้ NPV เท่ากับ 0 บาท ซึ่ง SVTB มีค่ามาก แสดงว่า โครงการนี้คุ้มค่ากับการลงทุน

5.2 จากการทดสอบหาค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVTC) มีค่าเท่ากับ 30.9206% หมายความว่า ถ้ารายได้หรือผลตอบแทนคงที่และต้นทุนเพิ่มขึ้นไป 30.9206% จะทำให้ NPV เท่ากับ 0 บาท ซึ่ง SVTC มีค่ามาก แสดงว่า โครงการนี้คุ้มค่ากับการลงทุน

จากการหาค่า NPV, IRR, B/ C ratio, Payback period, SVTB, SVTC สรุปได้ว่าคุ้มค่ากับการลงทุน

เปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในแต่ละด้าน

1. การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity ratios) ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นด้วยสินทรัพย์ระยะสั้นของโครงการ ดังนั้น ค่า 1.30 แสดงว่าโครงการนี้มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินระยะสั้นทำให้มีความคล่องตัวในการชำระหนี้

2. การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratios) ค่าที่ได้จากการคำนวณ 23.61 มีค่าสูง แสดงว่า โครงการมีความสามารถในการทำกำไรสูง และมีประสิทธิภาพในการจัดการที่ดี

3. การวิเคราะห์ความสามารถ (ประสิทธิภาพ) ในการดำเนินงาน (Efficiency ratios) ผลลัพธ์ที่ได้ = 0 แสดงถึงจำนวนวันที่โครงการต้องรอเพื่อเก็บเงินจากลูกค้านี้ จำนวนวันที่ 0 แสดงว่า โครงการนี้มีความสามารถในการจัดเก็บหนี้ได้เร็ว

4. การวิเคราะห์โครงสร้างของเงินทุนหรือภาระหนี้สิน (Leverage ratios or financial policy ratios) ผลลัพธ์ที่ได้ 4.726 แสดงถึงความสามารถในการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ของโครงการ ดังนั้น ค่าที่ได้มีค่าสูง แสดงว่า โครงการมีความสามารถในการที่จะชำระดอกเบี้ยได้ดี

จากการวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในแต่ละด้าน สรุปได้ว่า คุ้มค่ากับการลงทุน เนื่องจากตัวชี้วัดความคุ้มค่าของโครงการมีสภาพคล่องทางการเงิน มีความสามารถทำกำไร และโครงสร้างของเงินทุนหรือภาระหนี้สินมีค่าเป็นบวก ประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการ มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่า โครงการนี้มีความสามารถในการจัดเก็บหนี้ได้เร็ว

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม

ตารางที่ 6 แสดงการสรุปผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อม บนพื้นที่ที่ได้ทำการศึกษาทั้งหมด (4 ไร่, 10 ไร่, 20 ไร่, 30 ไร่)

การคำนวณความเป็นไปได้				
ทางการเงินในการลงทุน ของโครงการ	พื้นที่ 4 ไร่	พื้นที่ 10 ไร่	พื้นที่ 20 ไร่	พื้นที่ 30 ไร่
NPV	-351.40	165,321.495	350,642.991	595,964.486
IRR	-0.1043%	24.463%	26.33245%	30.92%
B/ C ratio	0.99	1.24	1.26	1.30
Payback period	13 เดือน	10 เดือน	10 เดือน	10 เดือน
SVTB	-0.10%	19.6548%	20.8437%	23.6178%
SVTC	-0.10%	24.463%	26.332%	30.9206%

จากตารางที่ 6 แสดงผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ 4 ไร่, พื้นที่ 10 ไร่, พื้นที่ 20 ไร่, และพื้นที่ 30 ไร่ โดยผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ไม่สามารถที่จะลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ 4 ไร่ได้

ผลการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงิน

ตารางที่ 7 แสดงการผลการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในการลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ที่ได้ทำการศึกษาทั้งหมด (4 ไร่, 10 ไร่, 20 ไร่, 30 ไร่)

เปรียบเทียบและ				
วิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงิน	พื้นที่ 4 ไร่	พื้นที่ 10 ไร่	พื้นที่ 20 ไร่	พื้นที่ 30 ไร่
Liquidity ratios	0.9980	1.24	1.26	1.30
Profitability ratios	-0.1044	19.65	20.84	23.61
Efficiency ratios	0	0	0	0
Leverage ratios or financial policy ratios	-0.0159	3.739	4.025	4.726

จากตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ Ratio ทางด้านการเงินในการลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ 4 ไร่, พื้นที่ 10 ไร่, พื้นที่ 20 ไร่, และพื้นที่ 30 ไร่ โดยผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ไม่สามารถที่จะลงทุนปลูกไม้ล้อมบนพื้นที่ 4 ไร่ได้

บรรณานุกรม

- ทองพลู วรรณโพธิ์. (2556). *คู่มือการผลิตและซื้อขาย ไม้ล้อมพันธุ์ล้วน รั้วตลาดอาเซียน*. กรุงเทพฯ: นาคา อินเตอร์มีเดีย.
- ธนะ อาษาวุธ. (2556). *การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนปลูกผักหวานป่า*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจ, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวิ กลิ่นกำอวน. (2556). *การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนสร้างอพาร์ทเมนท์ให้เช่า ในบริเวณเขตประกอบการอุตสาหกรรมเหมราชสระบุรี อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี. (2556). ข้อมูลพันธุ์ไม้ชุดล้อมที่มียอดการสั่งซื้อมากที่สุด. ใน *การประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (หน้า 7-15). สระบุรี: สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรี.
- Hanink, D. M., Cromley, R. G., & Ebenstein, A. Y. (2012). Spatial variation in the determinants of house prices and apartment rents in china. *Journal of Real Estate Finance and Economics*, 45(2), 347-363.
- Jason, G. G., & Bill, M. (2012). *Real estate investment: A value based approach*. Berlin: Springer Berlin.
- Once miracles naturally generated*. (2014). Retrive from <http://akitia.com/plants-index/>

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์องค์กรในทัศนคติของผู้บริหารบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและ
สาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

**A Study of Relationships between Development of Environmental Accounting, with
Corporate Social Responsibility. And Corporate Image in the opinion of the
Executives in Energy and Infrastructure Industry in the Stock Exchange of Thailand**

อรรรรณ กิจปราชญ์

บทคัดย่อ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์องค์กรในทัศนคติของผู้บริหารบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยมีดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน ด้านการรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้ค่าชดเชย และด้านการเปิดเผยข้อมูลและรายงานต่อบุคคลภายนอก ผู้บริหารฯมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่กฎหมาย ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่จริยธรรม และด้านการคืนกำไรสู่สังคม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่กฎหมาย และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่เศรษฐกิจ และด้านการคืนกำไรสู่สังคม ผู้บริหารฯมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านชื่อเสียง ด้านความเชื่อถือและยอมรับ และด้านความเอื้อมใสและศรัทธา

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบพบว่า 1) การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้ค่าชดเชย และด้านการเปิดเผยข้อมูลและรายงานต่อบุคคลภายนอกมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่กฎหมาย ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่เศรษฐกิจและด้านการคืนกำไรสู่สังคม 2) การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงินมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม ด้านการคืนกำไรสู่สังคม 3)

การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ในแง่จริยธรรม และด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในแง่เศรษฐกิจ 4) การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้ค่าชดเชย และด้านการเปิดเผยข้อมูลและรายงานต่อบุคคลภายนอก มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม ด้านชื่อเสียง ด้านความเชื่อถือและยอมรับ และด้านความเต็มใจสมัครใจ 5) การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม ด้านความเชื่อถือและยอมรับ และด้านความเต็มใจสมัครใจและศรัทธา

คำสำคัญ : การบัญชีสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์องค์กร

Abstract

A Study of Relationships between Development of Environmental Accounting, with Corporate Social Responsibility. And Corporate Image in the opinion of the Executives in Energy and Infrastructure Industry in the Stock Exchange of Thailand the finding revealed following.

The finding revealed the executives in Energy and Infrastructure Industry in the Stock Exchange of Thailand agreed with having development of environmental accounting as a whole and in these aspects at a high level: measuring and presentation of the environment in financial statement, recognition of the environment cost, recognition of the environment liability, recognition of recompenses and presentation and disclosure. The executives agreed with having social responsibility as a whole at a high level: legal responsibility, ethical responsibility, economic responsibility, and philanthropic responsibility, and in these aspects at a highest level: legal responsibility, and in these aspects at a high level: ethical responsibility, economic responsibility, and philanthropic responsibility. They also agreed with having corporate image as a whole and in these aspects at a high level: reputation, acknowledgement, and confidence.

According to analyses of the data in term of relationship and effects the following were found

1) The development of environmental accounting in the aspects of recognition of recompenses and presentation and disclosure positive relationship with and effects on the social responsibility as a whole and in the aspects of legal responsibility, ethical responsibility, economic responsibility and philanthropic responsibility 2) The development of environmental accounting in the aspects of measuring and presentation of the environment in financial statement had negative relationship with and effects on the social responsibility in the aspects of philanthropic responsibility 3) The development of environmental accounting in the aspects of recognition of the environment liability and recognition of the environment cost had positive relationship with effects on the social responsibility in the aspects of ethical responsibility and economic responsibility 4) The development of environmental accounting in the aspect of recognition of recompense and presentation and disclosure had positive relationship with and effects on the corporate image as a whole and in the aspects of reputation, acknowledgement and confidence 5) The development of environmental accounting in the aspects of the measuring and presentation of the environment in financial statement had negative relationship with effects on the corporate image as a whole and in the aspects of acknowledgement and confidence.

Keywords : Environmental Accounting, Development of Invironmental Accounting, Corporate Social Responsibility, Corporate Image

บทนำ

ปัจจุบันการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม และการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เช่นกัน โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภค จากวิกฤตการณ์ของโลกทำให้ประเทศไทยได้รับอิทธิพลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ซึ่งกระบวนการผลิตของกลุ่มธุรกิจในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคถือว่าทำลายทรัพยากรและสภาพแวดล้อมโดยตรง (ขวัญทิพย์ ฉอุ่มประโคน, 2553)

จากกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมากจึงทำให้เกิดการบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting) ซึ่งการบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นวิวัฒนาการทางการบัญชีแขนงหนึ่งที่น่าสนใจนักบัญชีสมัยใหม่ได้พัฒนาขึ้นมา และเป็นการบัญชีที่ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ ซึ่งพยายามค้นหามาตรการเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านลบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมจากการบัญชีแบบดั้งเดิม โดยระบุรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมจากระบบบัญชีแบบเดิมออกมา และพยายามประเมินผล และรายงานในรูปแบบใหม่เพื่อใช้ทั้งภายใน และภายนอกกิจการ (ศิลปพร ศรีจันทพร, 2543) การบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญ โดยถือเป็นรูปแบบบัญชีแนวคิดใหม่ที่เป็นการ บูรณาการความรู้ในด้านการบัญชี การบริหารธุรกิจ การบริหารสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติเข้าด้วยกัน การนำการบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้สามารถสื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกทราบถึงต้นทุน และหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมอันเป็นประโยชน์ในการบริหารธุรกิจ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) มีบทบาทสำคัญกับองค์กร ซึ่งเป็นการแสดงออกของพฤติกรรมองค์กรต่อสังคมภายนอกจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร ทำให้เกิดการยอมรับจากสังคม การปฏิบัติขององค์กรจะต้องอยู่ภายในความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ กฎหมาย จริยธรรม (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545) ในปัจจุบันที่กระแสการบริหารงานเน้นหนักไปทางด้านคุณธรรม จริยธรรม มีการเรียกร้องให้องค์กรธุรกิจแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการที่ธุรกิจแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลถึงภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image) เป็นภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนที่มีต่อบริษัท หรือหน่วยงานธุรกิจแห่งใด แห่งหนึ่ง หมายรวมถึงด้านการบริหารหรือการจัดการ (Management) ผลิตภัณฑ์ (Product) และบริการ (Service) โดยภาพลักษณ์องค์กรมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทั้งในระยะสั้น และระยะยาว (ใจทิพย์ ศรีประกายเพชร, 2537)

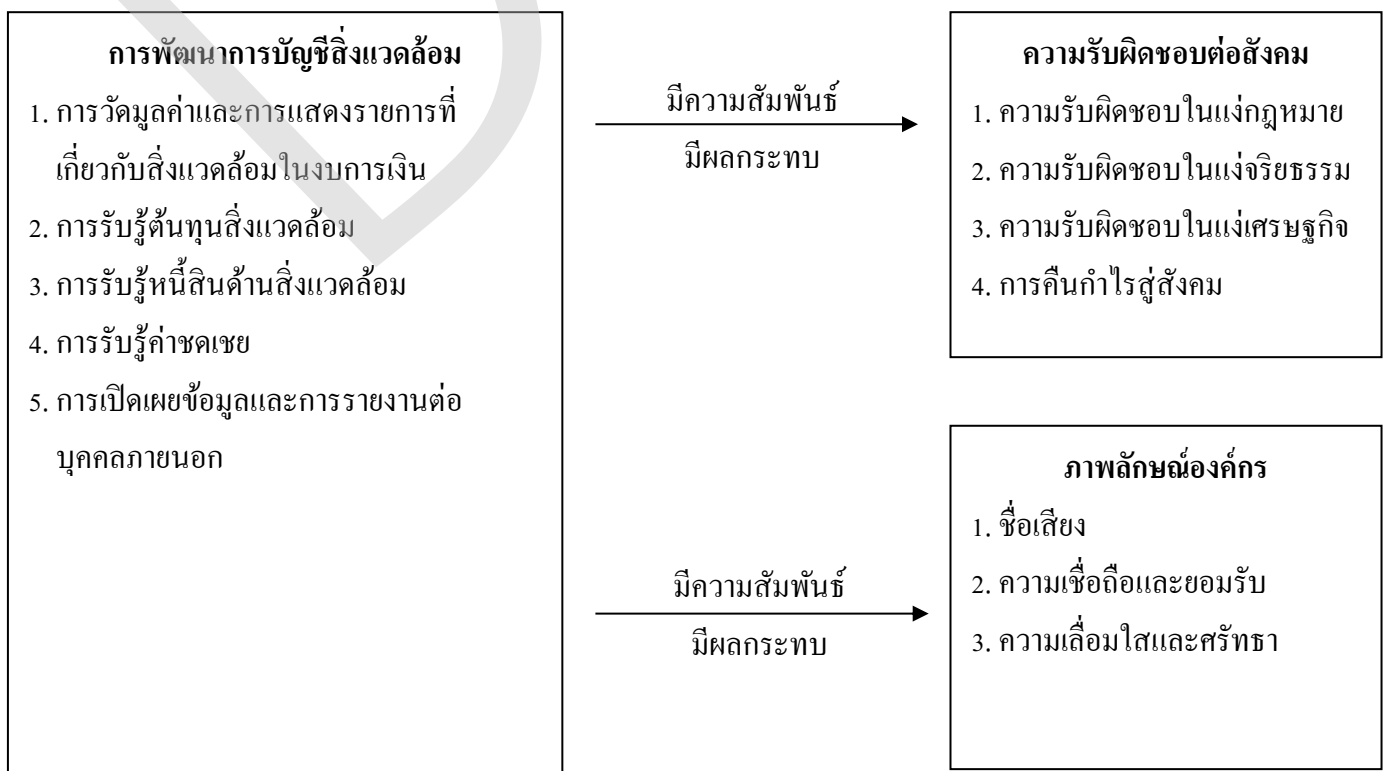
จากปัญหากระบวนการผลิตของกลุ่มผลิตอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมากในปัจจุบันรวมถึงผู้ประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวยังให้ความสำคัญต่อการบัญชีสิ่งแวดล้อมไม่มากเท่าที่ควร (ขวัญทิพย์ ฉอุ่มประโคน, 2553) ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาถึงการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมจะมีความสัมพันธ์ และผลกระทบกับความรับผิดชอบต่อสังคม

และภาพลักษณ์องค์กรในลักษณะใดของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนให้ธุรกิจตระหนักถึงความสำคัญต่อการพัฒนา และจัดทำการบัญชีสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น รวมถึงองค์กรจะได้รับประโยชน์ในด้านการแสดงออกให้สังคมได้รับรู้ถึงความรับผิดชอบต่อองค์กรมีต่อสังคมซึ่งจะนำไปสู่การมีภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 2 เพื่อศึกษาผลกระทบของการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับภาพลักษณ์องค์กรของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 4 เพื่อศึกษาผลกระทบของการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่มีต่อภาพลักษณ์ขององค์กรของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์องค์กรในทัศนคติของผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารฝ่ายบัญชี ของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 รวม 28 บริษัท โดยแต่ละบริษัทจะมีการกำหนดตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งกำหนดโดย ผู้บริหารระดับสูง 2 ตัวอย่าง และผู้บริหารฝ่ายบัญชี 2 ตัวอย่าง รวมทั้งหมด 112 ตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารฝ่ายบัญชี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กร

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารฝ่ายบัญชี ของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 112 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 29 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารฝ่ายบัญชีใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์องค์กรของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้วิธีการประมวลผลหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 3 การทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์องค์กรของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์องค์กรในทัศนคติของผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 82.8) มีอายุตั้งแต่ 36 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 75.8) รองลงมาอายุน้อยกว่า 30 ปี ร้อยละ 20.7 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 62.1) ตำแหน่งงานในปัจจุบันเป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชี (ร้อยละ 93.1) รองลงมาเป็นรองประธานกรรมการ (ร้อยละ 6.9) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 9 ปี (ร้อยละ 58.6) รองลงมา มีประสบการณ์ 7 – 9 ปี (ร้อยละ 24.2) บริษัทส่วนใหญ่ได้รับรางวัลการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 96.6) และมีการเปิดเผยเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี (ร้อยละ 96.6)

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อม ด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน ด้านการรับรู้ค่าชดเชย ด้านการรับรู้หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการเปิดเผยข้อมูลและการรายงานต่อบุคคลภายนอก

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมของผู้บริหารบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้บริหารฯ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่กฎหมาย ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่เศรษฐกิจ และด้านการคืนกำไรสู่สังคม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่กฎหมาย และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในแง่เศรษฐกิจ และด้านการคืนกำไรสู่สังคม

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กร โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้บริหารบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยผู้บริหารฯ

มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีภาพลักษณ์องค์กรอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านชื่อเสียง ด้านความเชื่อถือและยอมรับ และด้านความเลื่อมใสและศรัทธา

5. การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม(SRT) คือ ด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายงานที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน (MPE) ด้านการรับรู้ค่าชดเชย (RRA) และด้านการเปิดเผยข้อมูลและรายงานต่อบุคคลภายนอก (PDA) ซึ่งสามารถเขียนสมการ พยากรณ์ได้ดังนี้

$$SRT = 2.003 - 0.547MPE + 0.614RRA + 0.524PDA$$

เมื่อพิจารณาสมการพยากรณ์ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านความรับผิดชอบต่อในแง่กฎหมาย

$$LR = 2.514 + 0.504PDA$$

2) ด้านความรับผิดชอบต่อในแง่จริยธรรม

$$ER = 2.468 + 0.232REL + 0.264PDA$$

3) ด้านความรับผิดชอบต่อในแง่เศรษฐกิจ

$$CR = 1.475 + 0.157REC + 0.531RRA$$

4) ด้านการคืนกำไรสู่สังคม

$$PR = 1.524 - 0.672MPE + 0.675RRA + 0.674PDA$$

6. การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม (CIG) คือด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายงานที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน (MPE) ด้านการรับรู้ค่าชดเชย (RRA) และด้านการเปิดเผยข้อมูลและรายงานต่อบุคคลภายนอก (PDA) ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$CIG = 2.177 - 1.165MPE + 1.050RRA + 0.646PDA$$

เมื่อพิจารณาสมการพยากรณ์ภาพลักษณ์องค์กรเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านชื่อเสียง

$$RI = 2.617 + 0.439PDA$$

2) ด้านความเชื่อถือและยอมรับ

$$AI = 1.722 - 1.113MPE + 0.105RRA + 0.649PDA$$

3) ด้านความเลื่อมใสและศรัทธา

$$CI = 2.005 - 1.403MPE + 1.411RRA + 0.543PDA$$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมกับความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์องค์กรในทัศนคติผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อภิปรายผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์องค์กร

1. **ผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย** มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากถึง 5 ด้าน คือ ด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน ด้านการรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้ค่าชดเชย และด้านการเปิดเผยข้อมูลและรายงานต่อบุคคลภายนอก เนื่องจากบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มุ่งเน้นเป็นในการนำเสนอข้อมูลและรายงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญต่อรายการและเหตุการณ์ที่เป็นองค์ประกอบในงบการเงินเสนอต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างชัดเจน โดยปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสนับสนุนให้มีนโยบายการรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อมเป็นรายจ่ายฝ่ายหนึ่งในงบการเงิน โดยรับรู้ค่าใช้จ่ายทันทีที่รายจ่ายไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต รวมถึงนโยบายในการเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน อย่างน่าเชื่อถือและเพียงพอโดยมีการจำแนกภาระผูกพันในปัจจุบันออกจากภาระผูกพันในอนาคต และส่งเสริมให้มีนโยบายในการรับรู้ค่าชดเชยด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมเพียงพอและชัดเจน บริษัทเชื่อมั่นว่าองค์กรวิชาชีพมีแนวโน้มที่จะพัฒนามาตรฐาน และวิธีทางบัญชีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ธอนันต์ตระกูล (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจกระดาษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อมและด้านการเปิดเผยข้อมูลและการรายงานต่อบุคคลภายนอกอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิลปพร ศรีจันทเพชร และนิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ : (2549) กล่าวว่า การบัญชีสิ่งแวดล้อมมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงระบบบัญชีที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งกิจการควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบัญชีสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การวัดมูลค่า และการแสดงรายการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน การรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อม การรับรู้หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม การรับรู้ค่าชดเชย และการเปิดเผยข้อมูลและการรายงานต่อบุคคลภายนอก เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือต่อบุคคลภายนอกหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย สอดคล้องกับแนวคิดของ สุภัทรธร ทวีจันทร์ (2556) กล่าวว่า นักบัญชีสมัยใหม่พยายามเข้ามามีบทบาทในการกำหนดและสร้างรูปแบบวิธีทางการบัญชีที่สะท้อนถึงการตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อธุรกิจด้วยการค้นหามาตรการที่ก่อให้เกิดการปรับโครงสร้างรายงานทางการเงินแบบเดิม เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านลบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

2. ผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน คือด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และด้านการคืนกำไรสู่สังคม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมรายด้านอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการคืนกำไรสู่สังคม เนื่องจากบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมุ่งเน้นในการชำระภาษีอากรประเภทต่าง ๆ ให้กับประเทศอย่างครบถ้วนและถูกต้อง รวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าตรงตามมาตรฐานที่กำหนดมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและไม่ละเมิดสิทธิในการผลิตสินค้าของผู้อื่น ให้ความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจโดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภคและผู้ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสูญเสียน้อยที่สุดเพื่อเพิ่มกำไรในระยะยาว ให้ความสำคัญกับคู่ค้าในการเป็นส่วนหนึ่งของการทำธุรกิจ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ธนอนันต์ตระกูล (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจกระดาษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ในแง่จริยธรรม และ ด้านการคืนกำไรสู่สังคม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมนตรี เลิศสกุลเจริญ (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารองค์กรธุรกิจมีความคิดเห็นด้วยกันแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมทางด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย จริยธรรม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรียา สุขสีล (2548 : บทคัดย่อ) พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs และ MNEs ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านมนุษยธรรม ด้านจริยธรรม ด้านกฎหมาย และด้านเศรษฐศาสตร์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ นภาพร ชันชนภา และ สานิต คำนสมสถิต (2547) ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นข้อผูกพันที่องค์กรจะต้องทำให้เกิดผลกระทบในทางบวกต่อผู้มีส่วนได้เสียมากที่สุด และจะต้องจำกัดผลกระทบทางลบให้น้อยที่สุดซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ และการคืนกำไรสู่สังคม

3. ผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน และสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กร โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียง ด้านความเชื่อถือและยอมรับ และความเลื่อมใสและศรัทธา เนื่องจากบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการปรับปรุงมาตรฐานความปลอดภัยเพื่อลดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาวะสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ มีการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ให้ประโยชน์แก่กิจการทั้งในระยะสั้นและระยะ

2. การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
ในงบการเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม ด้านการคืน
กำไรสู่สังคม เนื่องจากบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่มีการวัดมูลค่าและรายการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงินอย่าง
ครบถ้วน เพราะในปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม
จึงทำให้กิจการไม่เห็นความสำคัญในการแสดงรายการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ ทศนีย์ ธนอนันต์ตระกูล (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้าน
การวัดมูลค่าและการแสดงรายการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบ
เชิงลบกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านความรับผิดชอบต่อในแง่จริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักร
พันธ์ จินดาวงศ์ (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาในการนำหลักการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับรายการ
ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมและหนี้สินสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นมาประยุกต์ใช้ในองค์กรคือความยุ่งยากและ
ปัญหาในการกำหนดมูลค่าและการจัดประเภทรายการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเนื่องจากขาดมาตรฐานการ
บัญชีในการอ้างอิงเป็นแนวทางปฏิบัติ

3. การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการรับรู้
ต้นทุนสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านความ
รับผิดชอบต่อในแง่จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อในแง่เศรษฐกิจ เนื่องจากบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงาน
และสาธารณูปโภค มีการกำหนดนโยบายในการเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหนี้สิน ด้านสิ่งแวดล้อมใน
งบการเงินอย่างน่าเชื่อถือ และเพียงพอโดยมีการจำแนกภาระผูกพันในปัจจุบันออกจากภาระผูกพันใน
อนาคต และมีการกำหนดนโยบายการรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อมเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนในงบการเงิน โดยรับรู้
ค่าใช้จ่ายทันทีที่รายจ่ายไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เศรษฐกิจในอนาคตต่อสาธารณชนเป็นไปตามหลัก
จริยธรรมและหลักเศรษฐกิจ สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของคณะทำงานกำหนดมาตรฐานสากล
เกี่ยวกับการบัญชีและรายงาน (The Intergovernmental Work Group of Experts on International
Standards of Accounting and Reporting : ISAR) ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนสิ่งแวดล้อม และ
หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมว่ากิจการอาจเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งเป็นการอธิบายรายการที่มีอยู่ในงบแสดง
ฐานะการเงินหรืองบกำไรขาดทุนหรือเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินหรือเปิดเผยไว้ในรายงาน
แยกต่างหากจากงบการเงิน (พิเชษฐ์ โสภางษ์, 2545)

4. การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมด้านการรับรู้ค่าชดเชย และด้านการเปิดเผยข้อมูลและ
รายงานต่อบุคคลภายนอก มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม ด้าน
ชื่อเสียง ด้านความเชื่อถือและยอมรับและด้านความเลื่อมใสและศรัทธา เนื่องจากบริษัทในอุตสาหกรรม
พลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการเปิดเผยข้อมูลและ
จัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นสาระสำคัญ โดยข้อมูลและรายงานดังกล่าวปฏิบัติตามกฎหมาย

สิ่งแวดล้อม รวมถึงเปิดเผยการประมาณค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคตที่สิ้นที่
อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และรายละเอียดเกี่ยวกับการรับรู้ค่าชดเชยอย่างชัดเจนเหมาะสมและเพียงพอ
เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจแสดงให้เห็นว่ากิจการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการบัญชี
สิ่งแวดล้อมโดยเปิดเผยข้อมูลและรายงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง และครบถ้วนเป็นรูปธรรมและเป็น
ระบบ ส่งผลถึงภาพลักษณ์องค์กร ด้านชื่อเสียง ด้านความเชื่อถือและยอมรับ และด้านความเสื่อมใสและ
ศรัทธาจากผู้บริโภคและสาธารณชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ธนนันต์ตระกูล (2552 :
บทคัดย่อ) พบว่า การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ด้านการรับรู้ค่าชดเชย และด้านการเปิดเผยข้อมูลและ
รายงานต่อบุคคลภายนอก มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม ด้าน
ชื่อเสียง ด้านความเชื่อถือและยอมรับและด้านความเสื่อมใสและศรัทธา สอดคล้องกับงานวิจัยของ
เบญจวรรณ ชาติจือหอ (2550 : บทคัดย่อ) พบว่า ความเชื่อมั่นต่องบการเงินด้านกระบวนการจัดทำ
การเงินมีความสัมพันธ์ และผลกระทบต่อภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม ด้านความเชื่อถือและยอมรับ ด้าน
ความเสื่อมใสและศรัทธา และด้านความคล่องตัวในการบริหารงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของชชญา
สุกรีรักษ์ (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า ถ้าโรงไฟฟ้าแม่เมาะ มีการนำหลักเกณฑ์และแนวทางการบัญชี
สิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้กับรายการด้านสิ่งแวดล้อมและวิธีปฏิบัติทางบัญชีในปัจจุบัน อาจส่งผลให้
ภาพลักษณ์องค์กรในสายตามผู้บริโภคและประชาชนทั่วไปดีขึ้นเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความ
เข้าใจอันดีระหว่างกิจการกับชุมชนทำให้การพัฒนาเทคโนโลยีกับการรักษาสิ่งแวดล้อมดำเนินไปอย่าง
สอดคล้องและกลมกลืน

5. การพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อมด้านการวัดมูลค่าและการแสดงรายการที่เกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมในงบการเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม ด้านความ
เชื่อถือและยอมรับและด้านความเสื่อมใสและศรัทธา เนื่องจากบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและ
สาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่มีการวัดมูลค่าและรายการที่เกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมในงบการเงินอย่างครบถ้วน เพราะในปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีเพื่อใช้เป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม จึงทำให้บริษัทไม่เห็นความสำคัญในการแสดงรายการเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมในงบการเงิน การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงินถ้าขาดความชัดเจนและไม่
เป็นรูปธรรมและเป็นระบบจะทำให้ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าและบริการของบริษัท
สะท้อนให้เห็นว่ากิจการดังกล่าวไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลถึง
ภาพลักษณ์องค์กรด้านความเชื่อถือและยอมรับ และความเสื่อมใสและศรัทธาจากผู้บริโภคและ
สาธารณชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพันธ์ จินดาวงศ์ (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาในการนำ
หลักการบัญชีสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับรายการค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมและหนี้สินสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นมา
ประยุกต์ใช้ในการองค์กรคือความยุ่งยากและปัญหาในการกำหนดมูลค่าและการจัดประเภทรายการที่
เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเนื่องจากขาดมาตรฐานการบัญชีในการอ้างอิงเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลและรายงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงินต่อบุคคลภายนอกอย่างถูกต้องและครบถ้วน
2. ผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมรอบข้างองค์กรด้านเศรษฐกิจและจริยธรรมภายใต้กรอบของกฎหมายสิ่งแวดล้อม
3. ผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับชุมชนรอบข้างให้ความช่วยเหลือสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะส่งผลถึงภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรด้านชื่อเสียง ด้านความเชื่อถือและยอมรับ และความเลื่อมใสและศรัทธาในปัจจุบันและอนาคต
4. ในการนำกลยุทธ์การบริหารเข้ามาใช้ในการบริหารองค์กรผู้บริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น ด้านความรับผิดชอบต่อในแง่กฎหมาย ความรับผิดชอบต่อในแง่จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อในแง่จริยธรรม และด้านการคืนกำไรสู่สังคม เป็นต้น
5. เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการรายงานทางการเงินในเรื่องการบัญชีสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติทางการบัญชีและการรายงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงินสำหรับองค์กรอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

การศึกษาครั้งต่อไปผู้ที่ศึกษาอาจใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นหรือมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น รวมถึงมีการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารองค์กรเป็นผู้รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมขององค์กรโดยตรง หรืออาจมีการเปลี่ยนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นการสอบถามเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์

บรรณานุกรม

- ขวัญทิพย์ ฉุ่มประโคน. (2553). การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- จักรพันธ์ จินดาวงศ์. (2547). แนวทางปฏิบัติและแนวโน้มทางการบัญชีการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมประเภทที่มีผลกระทบโดยตรงหรือมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ใจทิพย์ ศรีประกายเพชร. (2537). การศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ และประสิทธิผลการสร้างภาพลักษณ์ของโครงการดาวเทียมไทยคม. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ธนอนันต์ตระกูล. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการบัญชีสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม และภาพลักษณ์องค์กรของธุรกิจกระดาษในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชคญา ผูกรัมย์. (2543). การบัญชีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกับกรณีโรงไฟฟ้าแม่เมาะจังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นภาพร ชันชนภา และ สานิต ด้านสมสถิต. (2547). ความรับผิดชอบต่อสังคมในจริยธรรมและสถานะแวดล้อมทางธุรกิจ. หน้า 61 – 76. กรุงเทพมหานคร:ท็อป.
- เบญจวรรณ ชาติจ้อหอ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการค้ากับดูแลกิจการที่ดีความเชื่อมั่นต่องบการเงิน และภาพลักษณ์องค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยะวรรณ ยางคำ. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมธุรกิจกับความสำเร็จของการบัญชีสิ่งแวดล้อมของธุรกิจผลิตพลาสติกในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิเชษฐ์ โสภางษ์. (2545). การเปิดเผยข้อมูลการบัญชีสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษากลุ่มบริษัทเคมีภัณฑ์และพลาสติก. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- มนตรี เลิศสกุลเจริญ. (2547). แนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรียา สุขศลี. (2548). ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและบริษัทข้ามชาติของไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิลปพร ศรีจันทเพร และนิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ. (2549). การบัญชีสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร :
ที่พีเอ็นเพรส.

ศิลปพร ศรีจันทเพร. (2543). การบัญชีเพื่อชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่า. วารสารภาษีบัญชีและกฎหมาย
ธุรกิจ. 6(72) : 104-105, (กันยายน).

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : ชรรมสาร.

สุภัทรพร ทวีจันทร์. (2556). การบัญชีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม:ความสำเร็จองค์กร
อย่างยั่งยืน. วารสารมหาวิทยาลัยรัตนเศรษฐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีปีที่ 21 ฉบับที่ 1 หน้า
136-141.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลการประเมินการกำกับดูแล
กิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

**The Relationships between Financial Ratio on the Corporate Governance Rating
for Listed in the Stock Exchange of Thailand**

อุไร วงษ์ลา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ มูลค่าหุ้นทางบัญชีต่อหุ้น อัตราเงินปันผลตอบแทนและผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ด้วยระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาอัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่วนอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี แต่อัตราส่วนที่เหลือไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีซึ่งอัตราส่วนที่สามารถอธิบายความผันแปรตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ คือ อัตรากำไรสุทธิและอัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิโดยผู้ลงทุนสามารถใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คำสำคัญ: อัตราส่วนทางการเงิน ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี

Abstract

The purpose of this study is to investigate the Relationships between Financial Ratio on the Corporate Governance Rating for Listed in the Stock Exchange of Thailand. Financial ratios, which have been used and analyzed in the study, include current ratio, quick ratio, account receivable turnover, fixed asset turnover, total asset turnover, gross margin, net profit margin, return on assets, return on equity, debt-to-equity ratio, interest coverage ratio, P/E ratio, P/BV ratio, dividend payout and Corporate Governance Rating for Listed in the Stock Exchange of Thailand. Correlation at the significant level 0.05 with Pearson Correlation Analysis and Multiple Regression Analysis method are used to consider the direction relationship. The result of study indicates that the current ratio and quick ratio are negatively correlated with Corporate Governance Rating. Gross margin, net profit margin, return on asset and P/E ratio are positively correlated with Corporate Governance Rating. The investors can predict Corporate Governance Rating when they know net profit margin and P/E ratio. The results will be useful information for investors.

Keywords: Financial Ratio, Corporate Governance Rating

บทนำ

การกำกับดูแลกิจการที่ดีได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในประเทศไทย โดยเฉพาะภายหลังที่ประเทศไทยประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในช่วงปี 2540 กิจการจำนวนมากประสบปัญหาการดำเนินงาน สาเหตุหลักมาจากการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการควบคุมภายในที่ดี ขาดการป้องกันความเสี่ยง ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเพื่อช่วยสภาพฐานะการเงินของประเทศ กิจการที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์จะต้องมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good governance) เพื่อช่วยให้การกำกับดูแลกิจการเกิดความโปร่งใส เพิ่มความเป็นธรรมแก่ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้และลูกหนี้ของกิจการ เพื่อความเป็นธรรมต่อพนักงาน และต่อรัฐ ซึ่งจะเป็ผลดีต่อเศรษฐกิจของชาติ (ทำนุ ชรรम्मงคล, 2552) ในปัจจุบันการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในประเทศไทย ยังไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ลงทุนเท่าที่ควร โดยมุมมองของนักลงทุนยังเห็นว่าบริษัทจดทะเบียนของไทยซึ่งถือเป็นประเทศที่ตลาดทุนกำลังพัฒนามีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดีนัก เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทจดทะเบียนที่พัฒนาแล้ว ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการจัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำในจำนวนที่ต้องการเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จะเห็นได้ว่านอกจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพของระบบกฎหมายของประเทศแล้ว สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือการเสริมสร้างให้บริษัทมีโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการที่ดีและเป็นที่ยอมรับในประเทศและระหว่างประเทศ เนื่องจากมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จิรวรรณ คุรุกระโทก, 2548) จะเห็นได้ว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความเกี่ยวพันกับการดำเนินงานของบริษัทเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นได้มีการจำแนกหมวดหมู่ บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของทั้งผู้ถือหุ้นและฝ่ายบริหารจัดการ ให้เกิดการกำกับดูแล ควบคุม อันจะช่วยให้เกิดการจัดกระบวนการเพื่อให้กิจการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายและกลยุทธ์ที่บริษัทได้วางไว้ การกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นจะต้องมีการถ่วงดุลอำนาจกันอย่างเหมาะสมโดยไม่เปิดโอกาสให้มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ต้องมีการกำหนดบทบาทภาระหน้าที่ของพนักงานทุกระดับอย่างชัดเจนทำให้สามารถเพิ่มความสะดวกในการติดตามและประเมินผลของการดำเนินงานได้ง่ายขึ้น นอกจากนั้นยังมี ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการหาประโยชน์เข้าฝ่ายบริหารเอง ดังนั้นแล้ว ผลการดำเนินกิจการก็จะมีความโปร่งใส และมีระบบการทำงานที่เป็นรากฐานที่ดีเกิดขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการแข่งขันในเชิงธุรกิจ และสร้างคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นได้ในระยะยาว (สรินยา เชาวน์เกษม, 2553)

ในปี พ.ศ.2558 ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสืบเนื่องกันนี้ในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่กล่าวถึง คือ ASEAN Corporate Governance Scorecard (ASEAN CG Scorecard) ซึ่งก็คือการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในภูมิภาคอาเซียน หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีนี้ เช่น ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ปรับปรุง

หลักการกำกับดูแลกิจการสำหรับบริษัทจดทะเบียนไทยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของ ASEAN Scorecard สำนักงานกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนไทยให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูล ในรายงานต่าง ๆ ให้ครบถ้วนเพื่อเตรียมพร้อมกับการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนระดับภูมิภาคและสมาคมส่งเสริมกรรมการบริษัทไทยสำรวจการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 เป็นต้นมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนไทย (ศิลปพร ศรีจันทพร, 2556)

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อประเมินสถานการณ์ของกิจการในอดีตที่ผ่านมาพัฒนาจากการใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เพื่อพัฒนาไปสู่ตัวแบบพยากรณ์ความล้มเหลวทางการเงินที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในเวลาต่อมา ที่นำอัตราส่วนทางการเงินมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ แล้วพัฒนาอัตราส่วนทางการเงินไปใช้ในการพยากรณ์การล้มละลายของธุรกิจ ในภายหลัง Beaver, W.H. (1966) คิดค้นการพยากรณ์ภาวะล้มละลายของกิจการโดยเริ่มต้นจากการศึกษาถึงศักยภาพ ในการทำนายของอัตราส่วนทางการเงินแต่ละตัว เพื่อสร้างรูปแบบการพยากรณ์แบบ Single Ratio Model ในขณะที่ Altman, E.L. (1968) ได้ศึกษาการพยากรณ์การล้มละลายของธุรกิจโดยใช้พิจารณาจากชุดของอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสามารถต่อการพยากรณ์ได้ดีที่สุด ในรูปแบบของ Multi-ratio Model โดย Altman's Z-score model เป็นตัวแบบการพยากรณ์ที่ประกอบด้วยอัตราส่วนทางการเงิน 5 อัตราส่วน ที่มีความแม่นยำในการพยากรณ์สูง (สรียาพันธุ์ณรงค์, 2553)

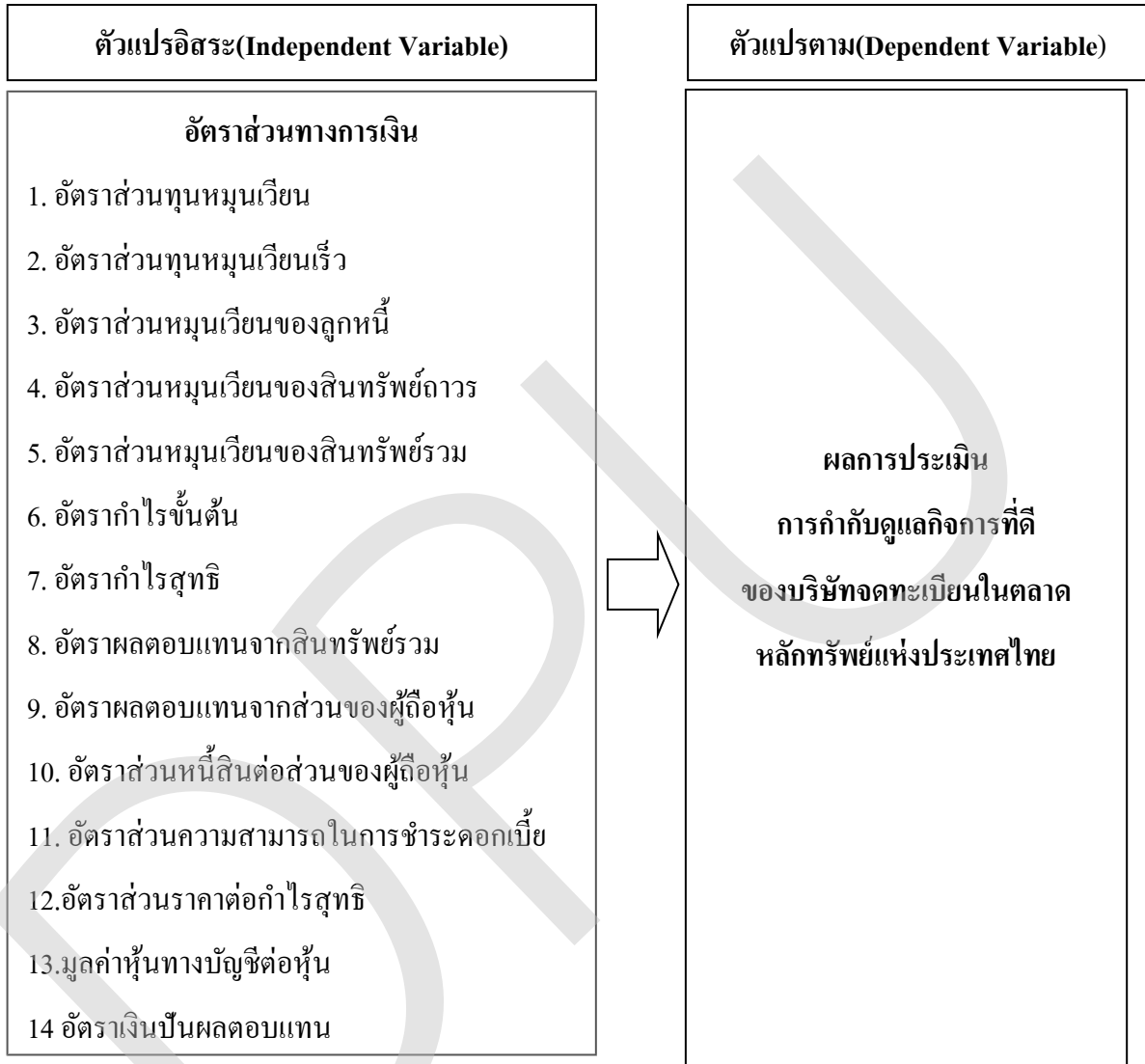
เมื่อพิจารณาตามแนวความคิดและประเด็นปัญหากรณีข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้สนับสนุน ส่งเสริมเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีในหลาย ๆ ด้าน การศึกษาในครั้งนี้จึงนำไปตั้งสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถตั้งสมมติฐานของการทดสอบ ดังนี้

สมมติฐานที่ 13

H_0 : มูลค่าหุ้นทางบัญชีต่อหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : มูลค่าหุ้นทางบัญชีต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 14

H_0 : อัตราเงินปันผลตอบแทนไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : อัตราเงินปันผลตอบแทนมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2556 ที่มีรอบระยะเวลาบัญชี 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม (ยกเว้นบริษัทที่ถูกจัดประเภทให้อยู่ในกลุ่มบริษัทที่กำลังฟื้นฟูกิจการ กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มเกษตร) และเป็นบริษัทที่ได้รับการประกาศรายชื่อในโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย (Corporate Governance Report of Thai Listed Companies : CGR) ซึ่งประกาศผลโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย www.thai-iod.com ในระดับ “ดีเลิศ” ระดับ “ดีมาก” ระดับ “ดี” ประจำปี พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2557 จำนวน 172 บริษัท และประกาศผลต่อสาธารณชน ดังต่อไปนี้

1. การประกาศผล CGR ประจำปี พ.ศ. 2555 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2555
2. การประกาศผล CGR ประจำปี พ.ศ. 2556 เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2556
3. การประกาศผล CGR ประจำปี พ.ศ. 2557 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2557

ขั้นตอนดำเนินการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยทำตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำการรวบรวมข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากข้อมูลงบการเงิน www.set.or.th ประจำปี พ.ศ. 2554- พ.ศ. 2556

2. ทำการรวบรวมข้อมูลจากการประกาศผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามข้อตกลงเบื้องต้นของโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย ซึ่งประเมินโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย www.thai-iod.com ประจำปี พ.ศ.2555 - พ.ศ. 2557

3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เบื้องต้น และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุในการทดสอบสมมติฐาน

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมติฐานการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลทั่วไปมาจากบทวิเคราะห์จากหนังสือ เอกสารวิชาการ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการศึกษา งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่วนข้อมูลทางการเงินได้มาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลจาก งบการเงินรวม หรืองบการเงินเฉพาะ (กรณีที่ไม่มีบริษัทย่อย) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงินโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ.2554-2556 จำนวน 3 ปี การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประกาศผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนตามข้อตกลงเบื้องต้นของโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย ปี พ.ศ.2555-2557

เครื่องมือการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบบันทึกข้อมูล ในการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงิน และทำการคำนวณในการหาอัตราส่วน โดยแบ่งเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ประกอบด้วย ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ อัตราส่วนทางการเงิน ประจำปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2556 การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ดังนี้

1.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน : สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน

1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว : (สินทรัพย์หมุนเวียน – สินค้าคงเหลือ) / หนี้สินหมุนเวียน

1.3 อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ : ยอดขาย / ลูกหนี้เฉลี่ย

1.4 อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร : ขายสุทธิ / สินทรัพย์ถาวรเฉลี่ย

1.5 อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม : ขายสุทธิ / สินทรัพย์ทั้งหมดเฉลี่ย

1.6 อัตรากำไรขั้นต้น : กำไรขั้นต้น / ยอดขาย

- 1.7 อัตรากำไรสุทธิ : กำไรสุทธิ / ยอดขาย
- 1.8 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม : กำไรสุทธิ / สินทรัพย์ทั้งหมด
- 1.9 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น : กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น
- 1.10 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น : หนี้สินรวม / ส่วนของผู้ถือหุ้น
- 1.11 อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย : กำไรจากการดำเนินงาน / ดอกเบี้ยจ่าย
- 1.12 อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ : ราคาต่อหุ้น/ กำไรสุทธิต่อหุ้น
- 1.13 มูลค่าหุ้นทางบัญชีต่อหุ้น : ราคาต่อหุ้น/ มูลค่าตามบัญชี
- 1.14 อัตราเงินปันผลตอบแทน : เงินปันผล / กำไรสุทธิ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ได้รับการประกาศผลตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย ประจำปี พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2557 โดยกำหนดให้

- 2.1 บริษัทจดทะเบียนที่มีผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการ ในระดับดีเลิศ มีค่าเป็น 5
- 2.2 บริษัทจดทะเบียนที่มีผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการ ในระดับดีมาก มีค่าเป็น 4
- 2.3 บริษัทจดทะเบียนที่มีผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการ ในระดับดี มีค่าเป็น 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นวิธีการบรรยายลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาซึ่งในการศึกษาได้ใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ผู้ศึกษาจึงนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing)

ผลการศึกษา

1. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน คือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่วนอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี แต่อัตราส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับ

คุณลักษณะที่ดี ได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย มูลค่าหุ้นทางบัญชีต่อหุ้นและอัตราเงินปันผลตอบแทน

2. ผลการทดสอบตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายความผันแปรตัวแปรตาม เฉพาะตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ ดังนี้ อัตราส่วนหมุนเวียน อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิต่อหุ้น พบว่า อัตรากำไรสุทธิ และอัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิสามารถอธิบายความผันแปรของผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีด้วยระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 25.9% และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่ 5.6% หากอัตรากำไรสุทธิและอัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น 1% ส่งผลให้ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพิ่มขึ้น 0.009 คะแนนและ 0.013 คะแนน ตามลำดับ

อภิปรายผล

อัตราส่วนหมุนเวียน อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยที่อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัย (สรินยา เขาวนเกษม, 2553) ผลการดำเนินงานของกิจการมีความสัมพันธ์กับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการอย่างมีนัยสำคัญ และมีทั้งสอดคล้องและแตกต่างจากงานวิจัย (ปราณี แจ่มสาคร, 2556) อัตราส่วนเงินหมุนเวียน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการของกลุ่มธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์ต่อการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการของกลุ่มธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัย (กนกวรรณ เตียววัฒนรัฐติกาล, 2557) การกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้รับการสนับสนุนทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ โดยวัดผลการดำเนินงานจาก อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิแสดงว่าผู้มีส่วนได้เสียไม่อาจใช้ความสัมพันธ์ข้างต้นในการใช้เพื่อประกอบในการตัดสินใจที่จะร่วมลงทุนหรือการตัดสินใจในด้านอื่น ๆ

จากการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยบางท่าน และแตกต่างจากงานวิจัยบางท่าน เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการศึกษา มีความแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มธุรกิจ ผลการศึกษาจึงให้ผลที่แตกต่างกัน

สรุปผล

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่วนอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนราคาต่ออัตรากำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี แต่อัตราส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี ได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย มูลค่าหุ้นทางบัญชีต่อหุ้นและอัตราเงินปันผลตอบแทน ซึ่งอัตราส่วนที่สามารถอธิบายความผันแปรตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ ได้แก่ อัตราส่วนอัตรากำไรสุทธิ และอัตราส่วนราคาต่ออัตรากำไรสุทธิ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า มีอัตราส่วนทางการเงินที่นำมาศึกษาบางอัตราส่วนมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี บางอัตราส่วนไม่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรให้ความสำคัญกับอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวในการวิเคราะห์การลงทุน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการขยายตัวแปรอิสระในการศึกษาถึงอัตราส่วนทางการเงินทางด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมจากอัตราส่วนทางการเงินที่ได้ทำการศึกษาไปแล้ว เพื่อศึกษาถึงอัตราส่วนทางการเงินอื่นๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี

2.2 ควรมีการขยายตัวแปรตามไปยังกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่ได้รับรางวัลประเภทอื่น ๆ เช่น โครงการบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลประจำปีที่ดี และโครงการบริษัทที่จัดทำคำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการรายไตรมาส ซึ่งล้วนแต่เป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ เตียววัฒนรัฐติกาฬ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของการกำกับดูแลกิจการกับผล
การดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาธุรกิจ
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต, คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จิรวรรณ ครูกระโทก. (2548). ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (เอกสารเผยแพร่). กรุงเทพฯ:
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- ทำนุ ธรรมมงคล. (2552). ข้อมูลวิชาการ:การกำกับดูแลกิจการ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<http://www.theiiat.or.th/km/newsdesc.php?n=90210151028>. (2552, 10 กุมภาพันธ์).
- ปราณี แจ่มสาคร. (2556). ความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานทางบัญชีที่มีต่อการจัดอันดับการกำกับ
ดูแลกิจการของกลุ่มธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต, คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2556). **Corporate Governance:ASEAN CG Scorecard**. วารสารบริหารธุรกิจ
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 36(137), 1-2.
- สรินยา เซาว์เกษม. (2553). ผลการดำเนินงานของกิจการกับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ
ที่ดี. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บัณฑิตมหาบัณฑิต, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สรียา พันธุ์ณรงค์. (2553). การกำกับดูแลกิจการ:การประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ความ
ล้มเหลวของกิจการ. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 4(2),
119-121.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). ข้อมูลบริษัท/หลักทรัพย์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<http://www.set.or.th/>. (2558, 24 กุมภาพันธ์).
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (2558). รายงานการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน.
ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก: <http://www.thai-iod.com/th/projects-2.asp>. (2558, 5 มีนาคม).
- Altman, E.L. (1968). **Financial ratios.discriminant analysis and the prediction of corporate
bankruptcy**. The Journal of Finance, 23(4), 589-609.
- Beaver, W.H. (1966). **Financial ratios as predictors of failure**. Journal of Accounting Research.
1966 Supplement, 4(3), 71-111.

การศึกษาเพื่อพัฒนาวิสาหกิจฟาร์มเห็ดตามแนวทางเศรษฐกิจสีฟ้า
Study for The Mushroom Farming Enterprise Development
in The Way of The Blue Economy

สุเทพ พันประสิทธิ์

บทคัดย่อ

การนำเสนอบทความนี้เป็นงานทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวิสาหกิจฟาร์มเห็ดตามแนวทางเศรษฐกิจสีฟ้า” มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการทบทวนและทำความเข้าใจในประเด็นที่สำคัญในแง่ของการทำวิสาหกิจฟาร์มเห็ดในประเทศไทย และเพื่อเสนอแนวทางเศรษฐกิจสีฟ้าในการทำฟาร์มเห็ดใน 5 ประเด็น คือ (1) แนวโน้มการเติบโตของตลาดเห็ดประเทศไทย (2) การจัดการวิสาหกิจฟาร์มเห็ดในภาวะการแข่งขัน(3)แนวทางเศรษฐกิจสีฟ้าสร้างงานสร้างกระแสเงินสดใหม่ (4)ข้อเสนอแนะแนวทางการทำฟาร์มเห็ดครบวงจรเศรษฐกิจสีฟ้า(5) แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด “กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพบ้านคลองหัวช้าง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี”

คำสำคัญ:วิสาหกิจฟาร์มเห็ด เศรษฐกิจสีฟ้า

Abstract

This article reviews the literature on the mushroom farming enterprise development in the way of the Blue Economy. It aims to deepen the understanding of the mushroom farming enterprise development in the way of the blue economy in five dimensions: (1) The mushrooms market trend to grows in Thailand , (2)The mushroom farming enterprise to manages in competitive situation , (3) The way of the blue economy to built in job and currency of money , (4) Recommendations for the mushroom farming enterprise develop by the way of the blue economy (5)The best practice group ; The organic fertilizers group of Ban Khlong Hua Chang Wihandaeng district Saraburi Province.

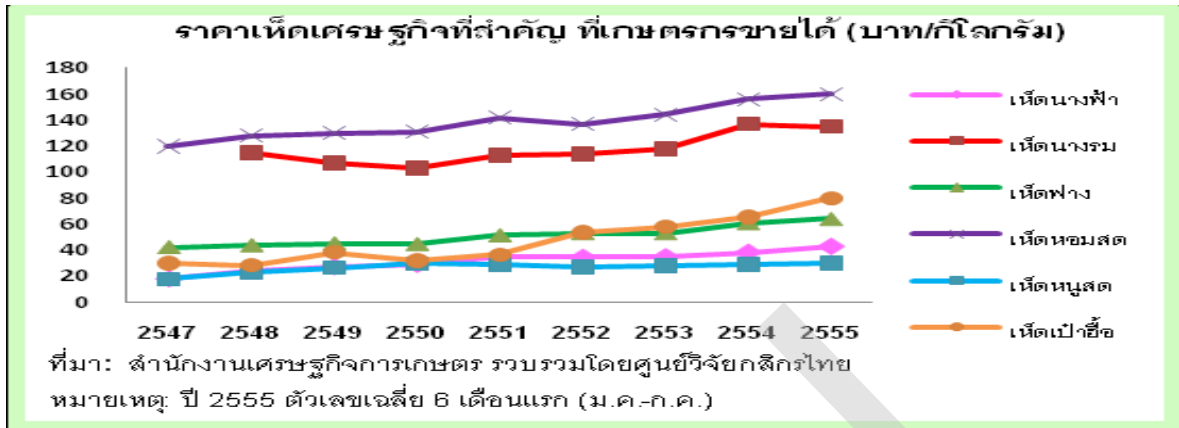
Keywords : Mushroom Farming Enterprise, The Blue Economy

1. บทนำ

ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของเห็ดหลายชนิด สามารถเพาะได้ทั่วทุกภาคของประเทศ และเพาะได้ตลอดทั้งปี อีกทั้งยังเป็นการนำวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นฟางข้าว ใส่ฝ้าย ทะลายปาล์ม ขี้เลื่อย หรือแม้แต่วัสดุที่มีอยู่ในธรรมชาติ ได้แก่ หญ้าชนิดต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้เป็นวัสดุเพาะ ทำให้ใช้เงินในการลงทุนเริ่มต้นไม่สูงนัก แต่ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับพื้นที่ที่มีขนาดใกล้เคียงกันแล้ว การทำฟาร์มเพาะเห็ดจะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับพืชอื่นๆ อีกหลายชนิด จึงมีโอกาที่จะสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจได้อย่างต่อเนื่องและเห็ดเป็นที่นิยมบริโภคสำหรับคนไทยและสามารถนำมาประกอบอาหารได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นอาหารคาวอาหารว่าง สลัด หรือเห็ดแปรรูปต่างๆ อีกทั้งยังมีรสชาติที่อร่อยและมีคุณค่าทางโภชนาการ ส่งผลให้ความต้องการบริโภคเห็ดของคนไทยยังมีอีกมาก นอกจากนี้ จากงานวิจัยยังพบว่า มีเห็ดบางชนิดมีฤทธิ์เป็นยารักษาโรค และบางชนิดยังสามารถนำไปสกัดสารเพื่อใช้เป็นส่วนผสมในเครื่องสำอาง และทำเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเสริมได้ด้วย ทำให้คาดว่า แนวโน้มความต้องการเห็ดของไทยน่าจะมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลให้การทำวิสาหกิจฟาร์มเพาะเห็ดน่าจะเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจ

ผู้เสนอบทความเพื่อเสนอแนวความคิดจากการศึกษาข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และศูนย์วิจัยกสิกรรมไทยและแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้า (Blue Economy) ที่มีวิธีการทำฟาร์มเพาะเห็ดที่สามารถทำรายได้ให้กับผู้ผลิตได้ผลตอบแทนหลายช่องทาง จากมูลค่าเห็ดที่จำหน่ายแล้วนอกจากนี้ ไม่เพียงแต่การเก็บดอกเห็ดขายเท่านั้น ผู้ผลิตที่มีความรู้ความชำนาญยังสามารถสร้างรายได้จากการเพาะเชื้อเห็ดหรือก้อนเห็ดเพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้ผลิตเห็ดรายอื่นๆ ได้อีกด้วยและจากแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้าที่ออกแบบวิธีการผลิตที่ก่อให้เกิดของเสียเหล่านี้ให้เป็นศูนย์ (Zero Waste) ยังนำกากของวัสดุเหลือทิ้ง มาผลิตปุ๋ยที่นำไปเป็นปัจจัยการผลิตข้าวและพืชการเกษตรอื่นๆ อีกหลายชนิด โดยแนวทางทั้งหลายเหล่านี้ เริ่มจากการวิเคราะห์ภาวะตลาด วิเคราะห์การผลิต วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาสของวิสาหกิจฟาร์มเห็ดตลอดจนการเลือกพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษาที่สอดคล้องกับกับแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้าในหัวข้อดังนี้.

(1) แนวโน้มการเติบโตของตลาดเห็ดในประเทศ

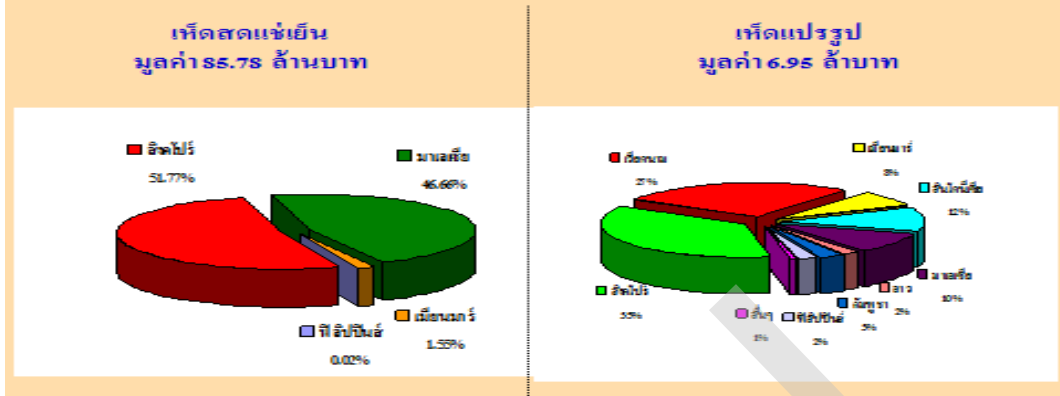

ภาพที่ 1 แนวโน้มราคาเห็ดในประเทศ ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย

การทำฟาร์มเพาะเห็ดที่สามารถทำรายได้ให้กับผู้ผลิตได้ค่อนข้างดี โดยจะเห็นได้จาก ราคาเห็ดที่จำหน่ายมีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง นอกจากนี้ ไม่เพียงแต่การเก็บดอกเห็ดขายเท่านั้น ผู้ผลิตที่มีความรู้ความชำนาญยังสามารถสร้างรายได้จากการเพาะเชื้อเห็ดหรือก้อนเห็ดเพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้ผลิตเห็ดรายอื่นๆ ได้อีกด้วย

(2) ตลาดต่างประเทศ การส่งออกเห็ดของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีสัดส่วนในการส่งออกเพียงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับผลผลิตเห็ดทั้งหมดในประเทศ แต่สาเหตุที่มีสัดส่วนการส่งออกน้อยอาจเป็นเพราะว่าปริมาณผลผลิตเห็ดของไทยในแต่ละปียังมีไม่เพียงพอกับความต้องการในประเทศ ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกจึงยังมีสัดส่วนที่ไม่สูงนักตลาดที่สำคัญคืออาเซียน อย่างไรก็ตาม หากมีการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเห็ดอย่างจริงจังและให้เป็นเชิงการค้ามากขึ้น ก็คาดว่า สัดส่วนในการส่งออกเห็ดของไทยไปต่างประเทศก็น่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยจะเห็นได้จากการส่งออกเห็ดสดแช่เย็นและเห็ดแปรรูปของไทยในปี 2554 มีมูลค่าทั้งสิ้น 144.1 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.0 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยตลาดส่งออกเห็ดที่สำคัญของไทยจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยเห็ดสดแช่เย็นส่วนใหญ่จะทำการส่งออกไปยังญี่ปุ่น และประเทศต่างๆ ในอาเซียน เนื่องจากระยะเวลาในการขนส่งไม่ไกลมากนัก ทำให้เห็ดยังมีความสดและมีคุณภาพดี ในขณะที่ประเทศที่อยู่ไกลออกไป และใช้ระยะเวลาในการขนส่งนานจะมีการส่งออกในลักษณะของเห็ดแปรรูป (แห้งและบรรจุกระป๋อง) อาทิ สหรัฐฯ และยุโรป เป็นต้น

มูลค่าการส่งออกเห็ดของไทยไปยังประเทศอาเซียนปี 2554

ภาพที่ 2 มูลค่าการส่งออกของเห็ดไทยไปยังประเทศของอาเซียน

ที่มา:สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ”เห็ดไทย ...กับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”11 พฤษภาคม 2555

นอกจากนี้ เป็นที่สังเกตว่า ยังมีการส่งออกเห็ดตามแนวชายแดนอีกจำนวนมากที่อาจจะไม่ได้มีการบันทึกตัวเลขสถิติ ดังนั้น นอกจากการผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศแล้ว ยังมีโอกาสที่จะส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศได้ด้วย ซึ่งหน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาส่งเสริมการเพาะเห็ดให้เป็นอาชีพอย่างจริงจัง และมีการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานในการผลิตอย่างต่อเนื่อง

2. การจัดการวิสาหกิจฟาร์มเห็ดในภาวะการแข่งขัน

การทำฟาร์มเพาะเห็ดเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย และได้มีการพัฒนามาเป็น เวลนานานกว่า 60 ปี จากเดิมที่มีการเพาะเห็ดเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนเพาะเห็ดเพียงไม่กี่ชนิดและมีการทำเป็นอาชีพ เสริมขนาดเล็กเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน จนกระทั่งมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพาะเห็ดมากขึ้นมีการวิจัยและพัฒนาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพในการผลิต ประกอบกับความหลากหลายของเห็ดที่เพาะมีมากขึ้นทำให้การทำฟาร์มเห็ดกลายเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการไม่น้อยซึ่งปัจจุบันมีกว่า 7,152 ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเพาะ เห็ด และกระจายอยู่ทั่วทุกจังหวัด สามารถสร้างรายได้ในแต่ละปี ไม่ต่ำกว่า 7,000 ล้านบาท โดยเฉพาะเห็ดเพาะถุงนับว่ามีศักยภาพในการผลิตสูงมาก อาทิ เห็ดเข็มทอง เห็ดโคนญี่ปุ่น (เห็ดยานางิ) เห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า เห็ดหอม เห็ดนางรม เป็นต้น ซึ่งตลาดให้การตอบรับดีและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นด้วยความที่เห็ดมีรสชาติอร่อย มีคุณค่าทางโภชนาการ และมีหลาย ชนิดให้เลือกบริโภค จนทำให้มีเกษตรกรและผู้ประกอบการที่สนใจหันมาทำฟาร์มเห็ดกันมากขึ้น

สถานการณ์การผลิต ปี 2553

พื้นที่	12,633.76	ไร่
ผลผลิต	1,738	ตัน
จำนวนครัวเรือน	7,152	ครัวเรือน
ปลูกได้	76	จังหวัด

ภาพที่ 3 สถานการณ์การผลิตปี2553

ที่มา:สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ”เห็ดไทย ...กับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”11 พฤษภาคม 2555

(1).รูปแบบของการเพาะเห็ดในปัจจุบัน สามารถแบ่งได้ เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) .การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก คือ การนำเชื้อหรือวัสดุการเกษตรอื่นๆ มาเป็นวัสดุเพาะ โดยผสมอาหารเสริม บรรจุถุงพลาสติกนำไปนึ่งฆ่าเชื้อแล้วใส่เชื้อเห็ดที่จะผลิตขายในท้องตลาด เช่น เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม เห็ดหูหนู เห็ดหอม เห็ดขอนขาว เห็ดลม เห็ดเป๋าฮื้อและเห็ดหลินจือ เป็นต้น ใช้เวลาในการเก็บประมาณ 3 เดือน-1 ปี ขึ้นอยู่กับ ชนิดเห็ด เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน โดยสามารถหาซื้อก้อนเห็ดหรือเชื้อเห็ดมาทำการเพาะ ได้เลย หรือในกรณีที่มีความชำนาญแล้วยังสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นโดยการเพาะเชื้อเห็ดหรือก้อนเห็ดจำหน่าย

ภาพที่ 4 การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก

ที่มา: ฟาร์มเพาะเห็ดชุมชนบ้านคลองหัวช้าง

2) การเพาะเห็ดกลางแจ้ง ได้แก่ การเพาะเห็ดฟาง เป็นเห็ดที่มี ปริมาณมากที่สุดของเห็ดในประเทศไทย การเพาะใช้ฟางข้าว เปลือกถั่วเขียว เปลือกมันสำปะหลัง ทะลายปาล์ม หรือวัสดุการเกษตรอื่นๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น การเพาะเห็ดเป็นแบบกองเดี่ยวจะใช้เวลาในการเพาะ 10 – 15 วัน

ภาพที่ 5 การเพาะเห็ดกลางแจ้ง

ที่มา: ฟาร์มเพาะเห็ดชุมชนบ้านคลองหัวช้าง

3) การเพาะเห็ดในโรงเรือนแบบอุตสาหกรรม ได้แก่การเพาะเห็ดฟาง เห็ดแชมปิญอง เห็ดเข็มทอง เห็ดถั่ว ซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีสูงกว่าการเพาะเห็ดโดยวิธีอื่น ลงทุนสูงในระยะเริ่มแรก แต่สามารถควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นและเพาะได้ตลอดทั้งปี

ภาพที่ 6 การเพาะเห็ดในโรงเรือนแบบอุตสาหกรรม

ที่มา: ฟาร์มเพาะเห็ดชุมชนบ้านคลองหัวช้าง

(2) การเตรียมการเพาะเห็ด : การคัดเลือกเห็ด โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1) พื้นที่ หรือสถานที่ตั้งฟาร์ม

จะต้องอยู่ไม่ห่างจากตลาดหรือแหล่งรับซื้อ จะต้องมีกรรมนาคมที่สะดวก เนื่องจากเห็ดมีการเน่าเสียได้ง่าย และจะต้องทำการจำหน่ายภายใน 1-2 วันหลังจากที่มีการเก็บดอกเห็ดแล้ว

2) ความต้องการของตลาดหรือแหล่งรับซื้อ

ก่อนที่จะเริ่มต้นทำวิสาหกิจ สิ่งแรกที่จะต้องพิจารณา คือ ตลาดหรือแหล่งรับซื้อเห็ด ซึ่งจะต้องมีขนาดใหญ่พอที่จะรองรับผลผลิตที่กำหนดไว้ในเป้าหมายได้ และหลังจากนั้นก็ทำการผลิตเห็ดให้ตรงกับความต้องการของตลาด

3) คุณภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเพาะเห็ด

ผู้ประกอบการจะต้องทำการศึกษาสภาพแวดล้อมบริเวณที่จะทำวิสาหกิจฟาร์มเพาะเห็ด ว่ามีความเหมาะสมกับการเจริญเติบโตของเห็ดมากน้อยแค่ไหน มีวัสดุสำหรับการเพาะใดบ้างที่สามารถหาได้ง่ายภายในท้องถิ่น ที่จะสามารถช่วยประหยัดต้นทุนได้ ในกรณีที่วัสดุเพาะมีราคาสูงขึ้น

4) การเตรียมความพร้อมสำหรับขั้นตอนการเพาะเห็ด

หลังจากที่ทำการความต้องการของตลาด และสภาพภูมิอากาศและทำเลที่ตั้งของฟาร์มแล้ว ขั้นตอนต่อไปในการดำเนินงาน คือ ขั้นตอนการเริ่มเพาะเห็ด โดยมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังนี้

4.1) การเลือกระบบการผลิตเชื้อเห็ด

โดยปกติแล้วการเริ่มต้นผลิตเชื้อเห็ดจะมีด้วยกันหลายขั้นตอน ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความชำนาญของผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นทำวิสาหกิจ ในช่วงแรกควรซื้อเชื้อเห็ด หรือก้อนเห็ดที่สำเร็จรูปไว้แล้ว เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงจากการทำก้อนเชื้อเสีย แต่หลังจากที่มีความรู้ความชำนาญมากขึ้นอาจจะเริ่มผลิตก้อนเชื้อเห็ดด้วยตนเอง จะทำให้ประหยัดต้นทุนลงได้

4.2) การเลือกวิธีการเพาะเห็ด

แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับชนิดของเห็ดที่จะทำการเพาะ รวมถึงเงินลงทุนว่ามีมากน้อยเพียงให้ ถ้าทำเป็นวิสาหกิจอย่างจริงจัง อาจจะต้องทำเป็นโรงเรือนเพาะซึ่งจะใช้เวลาในการลงทุนช่วงแรกสูง แต่หากเทียบกับผลตอบแทนที่จะได้รับก็ค่อนข้างคุ้มค่าเช่นกัน แต่ถ้าทำเพื่อการค้าเป็นอาชีพเสริม หรือมีตลาดรองรับขนาดเล็กไม่ใหญ่มาก ก็อาจจะเพาะแตกต่างกันไป เช่น เพาะในถุง เพาะในตะกร้า หรือเพาะกลางแจ้ง เป็นต้น

4.3) การเตรียมวัสดุเพาะเห็ด

แตกต่างกันไปตามชนิดของเห็ดที่จะทำการเพาะ แบ่งเป็น (ก). การเตรียมวัสดุที่จำเป็นต่อหมัก เช่น การทำปุ๋ยเพาะเห็ดฟางในโรงเรือนแบบอุตสาหกรรม หรือแม้กระทั่งขี้เลื่อยไม้เบญจพรรณ ซึ่งจำเป็นต้องกองหมักทิ้งไว้ก่อน (ข). การเตรียมวัสดุที่ไม่จำเป็นต้องหมัก เช่น ฟางสำหรับเพาะเห็ดฟางแบบกองเดี่ยว และขี้เลื่อยไม้ยางพารา สำหรับเพาะเห็ดถุงชนิดต่างๆ เป็นต้น

4.4) การดูแลรักษา

เริ่มตั้งแต่การบ่มเชื้อ การบังคับให้ออกดอก การให้น้ำ และการเก็บดอก ข้อมูลที่จำเป็นต้องทราบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น ปริมาณก๊าซออกซิเจน และคาร์บอนไดออกไซด์ อุณหภูมิ

ความขึ้นความเป็นกรดเป็นด่าง ในระยะความเจริญต่างๆของเห็ดแต่ละชนิด ซึ่งนับว่าจำเป็นในการให้ผลผลิตเป็นอย่างดี

(3) การเตรียมตลาดหรือแหล่งซื้อขายเพื่อการค้า

1) การตลาดขนาดเล็ก

ผลผลิตเห็ดมีจำนวนไม่มากนัก อาจจะมีประมาณ 30 - 50 กิโลกรัมต่อวัน และผู้ผลิตเป็นผู้ที่ขายปลีกเอง ลักษณะการจำหน่าย อาจมีการจำหน่ายเป็นถุง หรือวางขายเป็นกิโลกรัม ตลาดแบบนี้เป็นการตลาดแบบง่ายๆ สามารถนำเห็ดไปขายที่ตลาด หรือจะวางขายหน้าบ้านก็ได้เช่นกัน

2) การตลาดขนาดกลาง

ผลผลิตเห็ดต้องมีจำนวน 50 - 500 กิโลกรัม / วัน ซึ่งมีจำนวนมากพอสมควร ผู้ผลิตจำเป็นต้องเตรียมหาแหล่งรับซื้อแบบราคาส่งไว้ด้วยก่อนดำเนินวิสาหกิจ เพราะคงไม่สามารถขายปลีกได้หมด มีการขยายตลาด โดยการทำเป็นเห็ดแปรรูปเพื่อฝากขายตามร้านค้าต่างๆ เช่น เห็ดอบกรอบ ไอศกรีมเห็ด เป็นต้น ซึ่งอาจจะทำเป็นลักษณะของผลิตภัณฑ์ OTOP เป็นต้น

3) การตลาดขนาดใหญ่

ผลผลิตเห็ดของเราจะอยู่ที่ 500 กิโลกรัมขึ้นไปต่อวัน หรือมากพอที่จะทำเป็นฟาร์มเห็ดขนาดใหญ่ได้ การตลาดขนาดใหญ่นี้ จะต้องมีเห็ดพอเพียงที่จะให้พ่อค้า หรือแม่ค้ามารับที่หน้าฟาร์มเห็ดได้เลย สามารถขยายตลาด โดยให้นำเห็ดไปแปรรูปเป็นสินค้าจากเห็ดชนิดอื่นๆ เช่น เห็ดอบแห้งส่งขาย หรือจะแปรรูปในลักษณะต่างๆ เพื่อส่งตามร้านจำหน่ายของฝาก หรือตามห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

(4) ต้นทุนในการทำฟาร์มเพาะเห็ดขั้นต้น

สำหรับต้นทุนในการลงทุนทำวิสาหกิจฟาร์มเพาะเห็ด จะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับขนาดรูปแบบการเพาะเห็ด และชนิดของเห็ด ซึ่ง ได้ทำการสรุปต้นทุนในการเริ่มต้นทำวิสาหกิจฟาร์มเพาะเห็ด และผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในเบื้องต้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) **ต้นทุนคงที่:** ค่าใช้จ่ายในการสร้างโรงเรือน ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามขนาดของโรงเรือน และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ โดยจะใช้เงินทุนเริ่มต้นตั้งแต่หลักไม่กี่พันบาท จากการเลือกใช้วัสดุที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ ฟาง ใบจาก หรือตาข่าย ไปจนถึงการลงทุนทำโรงเรือนหลักหลายหมื่นบาท สำหรับโรงเรือนมาตรฐาน ที่สามารถเพาะเห็ดได้จำนวนมาก อีกทั้งยังมีอุปกรณ์อื่นๆเสริม เช่น พัดลมดูดอากาศ เครื่องทำไอน้ำ เป็นต้น

2) **ต้นทุนผันแปร:** ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะอยู่ที่เชื้อเห็ดหรือก้อนเห็ดเพื่อใช้สำหรับเพาะ (กรณีที่ไม่ได้ผลิตก้อนเชื้อเห็ดเอง ซึ่งเหมาะสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นทำวิสาหกิจ) โดยต้นทุนของก้อนเห็ดและผลตอบแทนที่ได้รับจะแตกต่างกันไป ซึ่งพอจะยกตัวอย่างได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ต้นทุนในการทำฟาร์มเพาะเห็ดขั้นต้น

ชนิดเห็ด	เห็ดนางรม	เห็ดหอม	เห็ดนางฟ้า
ต้นทุน/ก้อน (บาท)	4	5	4
ความจุ (ก้อน/โรง) *	2000	1000	2000
ผลผลิต (กก./โรง)	520กก2รุ่น	120กก	400กก2รุ่น
ราคาผลผลิต (บาท/กก.) **	110-130	130-160	30-40
ระยะเวลาเก็บผลผลิต(วัน)	106	70	66
ต้นทุนผันแปรทั้งหมด(บาท)	8000	5000	8000
รายได้สุทธิ (บาท/โรงเรือน)	57200	15600	12000
กำไร (บาท/โรงเรือน)	49200	10600	4000

ที่มา: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หมายเหตุ: *การผลิตเห็ดในโรงเรือนเปิดดอก ขนาด 4 x 6 เมตร

**ราคาที่ใช้ในการคำนวณจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(5) การวิเคราะห์(SWOT).จุดแข็ง-จุดอ่อน-โอกาส-อุปสรรค ของวิสาหกิจฟาร์มเห็ด

อาชีพวิสาหกิจฟาร์มเพาะเห็ด เป็นอีกหนึ่งอาชีพที่มีความน่าสนใจอยู่ไม่น้อย แต่ถึงกระนั้น คงปฏิเสธไม่ได้ว่าการแข่งขันที่รุนแรงสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกวิสาหกิจ และจากแนวโน้มการเติบโตของวิสาหกิจฟาร์มเพาะเห็ดที่เพิ่มสูงขึ้นในอนาคต อาจจะนำมาซึ่งการเผชิญการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น ทั้งจากผู้ที่ทำวิสาหกิจเพาะเห็ดในประเทศไม่ว่าจะเป็นรายเก่าหรือรายใหม่ รวมถึงยังต้องเผชิญกับการแข่งขันจากเห็ดที่นำเข้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจีนและเวียดนาม ซึ่งมีราคาจำหน่ายที่ค่อนข้างถูกกว่าไทย และไทยมีอัตราการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะเห็ดที่ไทยไม่สามารถผลิตได้ หรือผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคในประเทศ เช่น เห็ดเหื่อไผ่ เห็ดเข็มทอง เป็นต้น

ภาพที่ 7 การนำเข้าเห็ดของไทยจากประเทศในอาเซียน

การนำเข้าเห็ดสดแช่เย็น	ปี 2550	ปี 2554	อัตราเพิ่ม/ลด (%)
ปริมาณ (ตัน)	15.62	85.07	444.00
มูลค่า (ล้านบาท)	0.74	5.08	586.48
การนำเข้าเห็ดแปรรูป	ปี 2550	ปี 2554	อัตราเพิ่ม/ลด (%)
ปริมาณ (ตัน)	211	185.27	-12.19
มูลค่า (ล้านบาท)	9.15	5.30	-42.07

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ”เห็ดไทย ... กับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”11 พฤษภาคม 2555

<p>1) Strengths</p> <p>1.1) ได้รับความนิยมนในการบริโภค มีหลากหลายชนิด รสชาติอร่อยและมีคุณค่าทางโภชนาการ อีกทั้งยังนำไปประกอบเป็นอาหารได้ค่อนข้างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นต้ม ผัด แกงหรือทอด นอกจากนี้ ยังมีเห็ดแปรรูปต่างๆ เช่น ข้าวเกรียบเห็ด แหนมเห็ด เยลลี่เห็ด เจาก๊วยเห็ด และคุกกี้เห็ด เป็นต้น</p> <p>1.2) เป็นอาชีพที่สามารถหาวัสดุเหลือใช้ตามธรรมชาติ หรือที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้สำหรับการเพาะเห็ดได้ง่าย อีกทั้งยังใช้พื้นที่ในการเพาะน้อยกว่าเมื่อเทียบกับพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอื่นๆ</p> <p>1.3) การเข้าสู่ตลาดสามารถทำได้ง่าย และต้นทุนในการลงทุนไม่สูงมากนัก จึงเหมาะสำหรับผู้ประกอบการที่สนใจเริ่มต้นทำวิสาหกิจเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม</p>	<p>2) Weaknesses</p> <p>2.1) เกิดการเน่าเสียง่าย ผู้ประกอบการจะต้องมีตลาดที่แน่นอน เพราะส่วนใหญ่ถ้ามีการเก็บดอกเห็ดแล้วจะต้องทำการขายให้ได้ภายใน 1-2 วัน ไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน</p> <p>2.2) ต้องมีการดูแลเอาใจตลอดเวลาและต่อเนื่อง เนื่องจากการเพาะเห็ดค่อนข้างยาก อาจทำให้ไม่คุ้มทุน และหากทำไม่ต่อเนื่อง ไม่มีเห็ดส่งตลาด ก็จะทำให้เสียตลาดได้อย่างง่ายดาย</p> <p>2.3) ขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด ทำให้ระบบการจัดการด้านการกระจายสินค้ามีความล่าช้า และบางครั้งหากมีผลผลิตมากเกินไป ก็จะไม่มียอดตลาดมารับ</p>
<p>3) Opportunities</p> <p>3.1) กระแสการใส่ใจสุขภาพของผู้บริโภคทั้งคนไทยและต่างชาติที่ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ความต้องการบริโภคเห็ดยังมีโอกาสเติบโตได้สูง ไม่ว่าจะเป็น การบริโภคในประเทศ อาทิ อาหารมังสวิรัต หรือทำเป็นซุสของขวัญออกมาจำหน่ายตามโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันพ่อ วันแม่ เป็นต้น หรือตลาดส่งออกที่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ อาเซียน ญี่ปุ่น สหรัฐฯ ยุโรป เป็นต้น ซึ่งจะมีความต้องการที่แตกต่างกันไปตามชนิดของเห็ด</p> <p>3.2) การวิจัยและพัฒนาประโยชน์ของเห็ดอย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดไปสู่วิสาหกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ทำให้ความต้องการเห็ดมีตลาดที่กว้างขวางขึ้น อาทิ ยารักษาโรค เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์อาหารเสริม เป็นต้น</p> <p>3.3) ผลจากการเปิดเสรี AEC ก็นับเป็นโอกาสในการขยายการส่งออกเห็ดไปยังประเทศต่างๆในอาเซียน ไม่ว่าจะเป็น สิงคโปร์ และมาเลเซีย ซึ่งนับเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย</p>	<p>4) Threats</p> <p>4.1) วัสดุที่ใช้เพาะเห็ดขาดแคลนและมีราคาสูงในบางช่วง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการทางด้านต้นทุน ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องบริหารจัดการ และเตรียมแผนรับมือกับปัญหาดังกล่าว</p> <p>4.2) สภาพภูมิอากาศและการเกิดโรคระบาดในเห็ด นับเป็นอุปสรรคสำคัญในการทำวิสาหกิจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของเห็ดได้ ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องเอาใจใส่ในการดูแลเพาะดอกเห็ดตลอดเวลาและต่อเนื่อง</p> <p>4.3) เภชชิงการแข่งขันที่รุนแรงจากผู้ประกอบการรายใหม่ในประเทศ รวมถึงเห็ดนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาถูกกว่าไทย เช่น จีน และเวียดนาม</p> <p>4.4) การเปิดเสรี AEC ก็อาจจะนำมาซึ่งการแข่งขันที่รุนแรงจากเห็ดนำเข้าจากอาเซียนด้วยเช่นกัน ซึ่งมีราคาจำหน่ายที่ค่อนข้างถูกกว่าตลาดในประเทศ โดยเฉพาะเวียดนาม</p>

ที่มา: *ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย.(2556). แนวโน้มการตลาดเห็ด.SME Analysis

*สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.(2555) . เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ”เห็ดไทย ... กับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”11 พฤษภาคม 2555 ณ โรงแรมเอเชียแอร์พอร์ต จังหวัดปทุมธานี อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นว่า ปริมาณความต้องการเห็ดเพื่อการบริโภคและใช้ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ รวมถึงโอกาสในการส่งออกเห็ดของไทยยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกมาก แต่

สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ที่สนใจ การจะทำให้วิสาหกิจประสบความสำเร็จก็คงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก ซึ่งผู้ประกอบการที่สนใจในวิสาหกิจฟาร์มเพาะเห็ดจะต้องทำการศึกษาข้อมูลรายละเอียดค่อนข้างมาก ก่อนที่จะลงมือทำควรพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการดำเนินวิสาหกิจ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจลงทุน และการวางแผนวิสาหกิจในระยะยาวต่อไป ทั้งนี้ เพื่อลดความเสี่ยง ในการทำวิสาหกิจและส่งผลให้วิสาหกิจประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

3.แนวทางเศรษฐกิจสีฟ้าสร้างงานสร้างกระแสเงินสดใหม่ในการทำฟาร์มเห็ดจากกากกาแฟ

(1)ความหมายเศรษฐกิจสีฟ้า

เศรษฐกิจสีฟ้าเป็นแนวคิดของ Gunter Puali ที่ได้สรุปจาก บทวิจารณ์หนังสือ**The Blue Economy-10 Years,100Innovations 100 Million Jobs.** วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มศว.(เรณู สุขารมณ์และยุคิภาดาการณ์ไกล.:2554) นักเศรษฐศาสตร์ ที่จะนำเสนอเพื่อชี้นำสังคมจากงานวิชาการ ซึ่งแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้ามีวิวัฒนาการโดยผสมผสานเศรษฐกิจสีเขียวและเศรษฐกิจพอเพียงอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืนแนวทางของ เศรษฐกิจสีฟ้าเป็นเศรษฐกิจเกิดใหม่ที่จะสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้ชุมชนและไม่ขาดแคลน ทรัพยากร ที่กล่าวในเศรษฐกิจสีฟ้าเป็นเศรษฐกิจบนพื้นฐานที่ของทุกอย่างที่ช่วยในการรักษาสภาพแวดล้อมและลดปริมาณของทรัพยากรที่ขาดแคลน (วัตถุดิบ น้ำ ป่าไม้ แร่ธาตุและผัก) ให้เสียน้อยที่สุดของการรีไซเคิลเศษและของเสียเหล่านี้ให้เป็นศูนย์(Zero Waste) และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอากาศ น้ำและที่ดินน้อยที่สุด เศรษฐกิจสีฟ้าได้มีวิเคราะห์ที่ค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมโดยให้ความสำคัญก่อนนวัตกรรมทางฟิสิกส์ที่ก่อให้เกิดผลผลิตใหม่ที่เกิดจากการประยุกต์ตามหลักธรรมชาติด้วยวิธีการแบบใหม่เกิดการสร้างเส้นทางการผลิตที่ได้รายได้จากกระแสเงินสดขึ้นใหม่จากหลากหลายผลิตภัณฑ์

(2)หลักการของเศรษฐกิจสีฟ้า(The Blue Economy)

- การแก้ไขปัญหาเป็นหลักการเบื้องต้นและที่สำคัญต้องอยู่บนฐานของหลักฟิสิกส์ ควรคำนึงถึงปัจจัยด้านแรงดัน อุณหภูมิ เป็นต้น
- ทดแทนสิ่งต่างๆด้วยความว่างเปล่า ควรตั้งคำถามต่อทรัพยากรใดๆที่มีความจำเป็นต่อการผลิตหรือไม่
- ระบบธรรมชาติเป็นการสร้างสารอาหารที่ต่อเนื่องเชื่อมโยง สสารและพลังงาน .. ของเสียไม่ได้มีอยู่จริง ผลพลอยได้ใดๆจะกลายเป็นแหล่งกำเนิดของผลิตภัณฑ์ใหม่
- ธรรมชาติวิวัฒนาการจากสปีชีส์ 2-3 ชนิดไปสู่ความหลากหลายทางชีวภาพ ความมั่งคั่งจึงหมายถึงความหลากหลาย การกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมจึงเป็นสิ่งที่ตรงกันข้าม

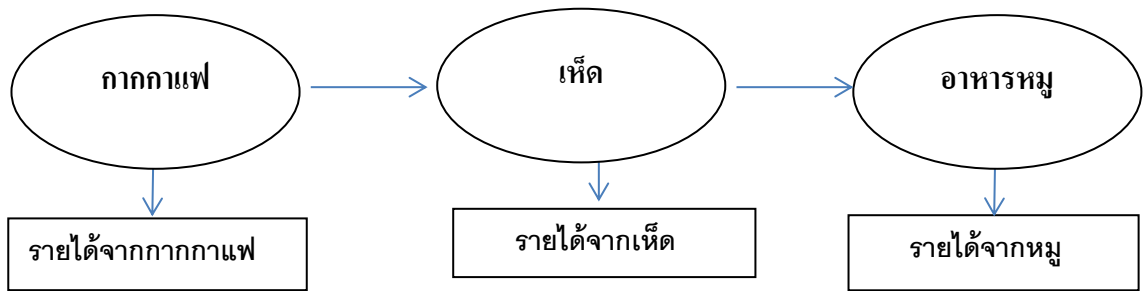
- ธรรมชาติ จัดให้มีช่องว่างหรือให้โอกาสสำหรับผู้ประกอบการ ผู้ซึ่งทำมากกว่าด้วยสิ่งทีน้อยกว่า ธรรมชาติเป็นสิ่งตรงข้ามกับการผูกขาดในธรรมชาติทุกสิ่งเป็นสิ่งที่ย่อยสลายได้ มันเป็นเพียงเรื่องของกาลเวลา
- ในระบบธรรมชาติ ทุกสิ่งเชื่อมต่อกันและวิวัฒนาการไปสู่การพึ่งพาอาศัยกันและกัน
- ในธรรมชาติ น้ำ อากาศ และดิน เป็นของกลาง อิสระ และมีมากมาย
- ในธรรมชาติ กระบวนการหนึ่งก่อให้เกิดผลได้หลายอย่าง
- ระบบธรรมชาติ จะแบ่งปันความเสี่ยง ความเสี่ยงหนึ่งๆเป็นตัวกระตุ้นสำหรับการสร้างนวัตกรรม
- ธรรมชาติมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ธุรกิจที่ยั่งยืนจะใช้ประโยชน์สูงสุดจากวัสดุและพลังงานที่มีอยู่ ซึ่งจะช่วยลดราคาต่อหน่วยให้กับผู้บริโภคธรรมชาติจะมองหาความเหมาะสมให้กับทุกสิ่งในธรรมชาติ สิ่งที่เป็นลบจะถูกเปลี่ยนเป็นบวก ปัญหาคือ โอกาส
- ธรรมชาติแสวงหาการประหยัดต่อขอบเขต นวัตกรรมทางธรรมชาติหนึ่งอย่างจะให้ผลตอบแทนหลากหลายกับทุกสิ่ง
- การสนองตอบต่อความจำเป็นพื้นฐานในสิ่งที่เรามี เป็นการนำเอานวัตกรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติไปก่อให้เกิดผลตอบแทนที่หลากหลาย ได้แก่ งาน ทุนทางสังคม การให้สิ่งทีมากกว่าด้วยสิ่งทีน้อยกว่าและนี่คือเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy)

(3). ตัวอย่างเศรษฐกิจสีฟ้าสร้างกระแสเงินสดใหม่ในการทำฟาร์มเห็ดจากกากกาแฟ

ภาพที่ 8 ตัวอย่างเศรษฐกิจสีฟ้าสร้างกระแสเงินสดใหม่

ที่มา: ยุวดี คาคการณ์ไกล.(2558)PTT นำเสนอThe Blue Economy- “การทำฟาร์มเห็ดจากกากกาแฟ “ จากภาพที่ 8 คือตัวอย่างเศรษฐกิจสีฟ้าสร้างกระแสเงินสดใหม่จาก เรณู สุขารมณ์และยุวดี คาคการณ์ไกล.(2554) บทความหนังสือThe Blue Economy-10 Years,100Innovations 100 Million Jobs. วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มศว.เรื่อง “การทำฟาร์มเห็ดจากกากกาแฟ “

กาแฟที่เป็นของเหลือเป็นกากร้อยละ 99.8 จากการชงกาแฟแต่ละแก้วกระบวนการตามแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้า นำกากกาแฟของเหลือทั้งหมดนี้ไปเพาะเห็ดหอมที่เจริญเติบโตได้ดีจากกาแฟซึ่งทดแทนการตัดทำลายป่า กากกาแฟและกากเมล็ดของเหลือทั้งหมดนี้เป็นอาหารที่ดีของหมูแต่ละผลิตภัณฑ์กลายเป็นที่มาของรายได้จากการขายกากกาแฟ รายได้จากการขายเห็ดหอมและรายได้จากการขายหมู

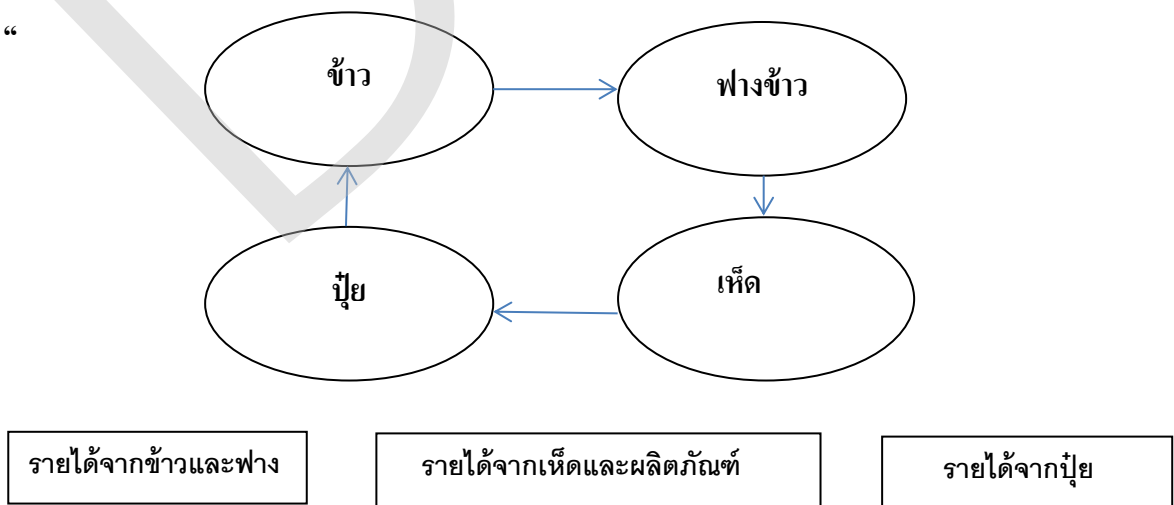
4. ข้อเสนอแนะ

(1) ข้อเสนอแนะด้านวัสดุเพาะเห็ด

วัสดุเพาะเห็ด เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงอีกประการหนึ่ง เนื่องจากวัสดุเพาะเห็ดเป็นสิ่งจำเป็น บางท้องถิ่นมีราคาสูงต้องนำเข้าจากที่อื่น โดยเฉพาะเชื้อเลี้ยงไม่ยงพาราที่สั่งจากภาคใต้และภาคตะวันออก ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น จึงจำเป็นต้องหาวัสดุมาทดแทน ถ้าสามารถหาวัสดุในท้องถิ่นได้ก็จะลดปัญหาเหล่านี้ลงได้ ขณะนี้ได้มีการทดลองใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอื่นๆที่สามารถหาได้ในท้องถิ่นมาเป็นวัสดุทดแทนในการเพาะเห็ดมากขึ้น และได้ผลผลิตเป็นที่น่าพอใจ เช่น ฟางข้าว หญ้า ทะลายปาล์ม ชานอ้อย เป็นต้น

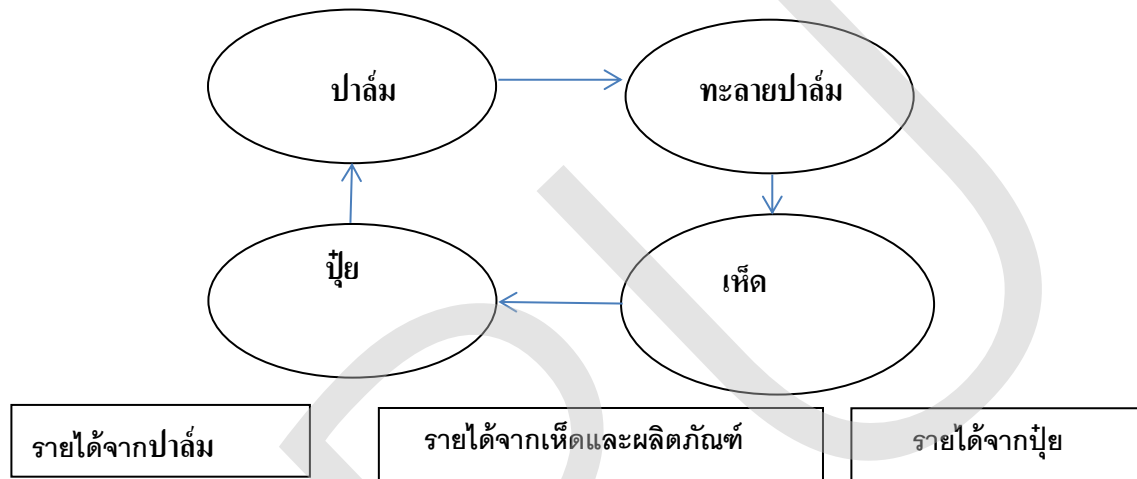
1) การทำฟาร์มเห็ดจากฟางข้าวและทำปุ๋ยจากเศษฟางเหลือจากฟาร์มเห็ด

“

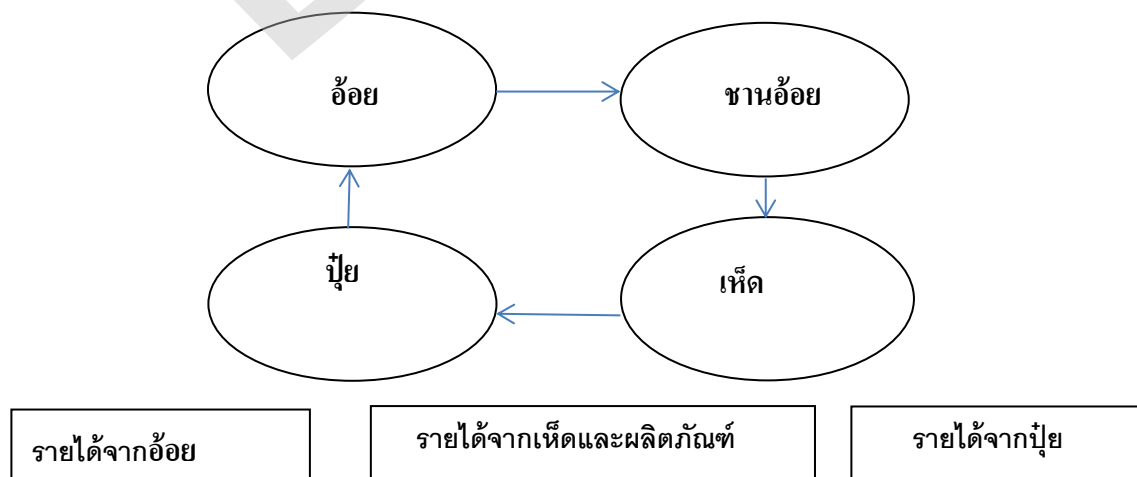
ฟางข้าวที่เป็นของเหลือเป็นฟาง จากการผลิตข้าวเปลือกจำนวนมาก กระบวนการตามแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้า นำฟางข้าวของเหลือทิ้งเหล่านี้ถูกนำไปเพาะเห็ดที่เจริญเติบโตได้ดีจากฟางข้าวซึ่งทดแทนการเผาป่าเพื่อให้เกิดเห็ดป่าในแต่ละปี กากฟางและกากเห็ดของเหลือทิ้งเหล่านี้เป็นวัตถุดิบที่ดีของการผลิตปุ๋ยชีวภาพแต่ละผลิตภัณฑ์กลายเป็นที่มาของรายได้จากการขายข้าวและฟางข้าว รายได้จากการขายเห็ดและรายได้จากการขายปุ๋ยและการนำแบบจำลองแนวทางเศรษฐกิจสีฟ้าเผยแพร่ไปในภูมิภาคที่มีการเก็บเห็ดป่า ให้คนที่ประกอบอาชีพเก็บเห็ดป่าลดการเผาป่า.

2) แนวทางการทำฟาร์มเห็ดจากทะลายปาล์มและทำปุ๋ยจากเศษทะลายปาล์มเหลือจากฟาร์มเห็ด “

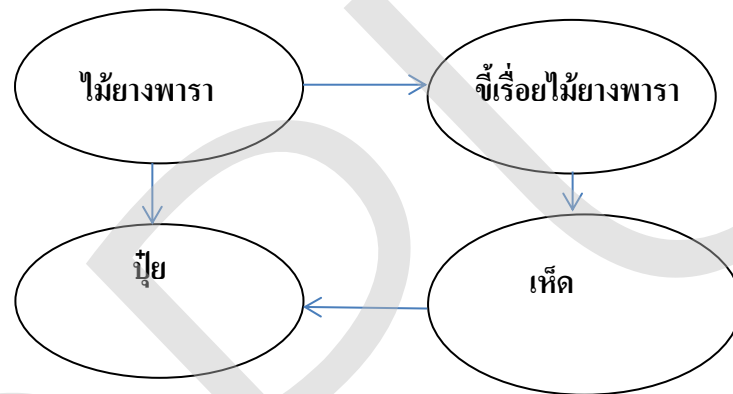
ทะลายปาล์มที่เป็นของเหลือ จากการผลิตน้ำมันปาล์มจำนวนมาก กระบวนการตามแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้า นำทะลายปาล์มของเหลือทิ้งเหล่านี้ถูกนำไปเพาะเห็ดที่เจริญเติบโตได้ดีจากทะลายปาล์มซึ่งทดแทนการเผาป่าเพื่อให้เกิดเห็ดป่าในแต่ละปี กากทะลายปาล์มและกากเห็ดของเหลือทิ้งเหล่านี้เป็นวัตถุดิบที่ดีของการผลิตปุ๋ยชีวภาพแต่ละผลิตภัณฑ์กลายเป็นที่มาของรายได้จากการขายปาล์มและทะลายปาล์ม รายได้จากการขายเห็ดและรายได้จากการขายปุ๋ยและการนำแบบจำลองแนวทางเศรษฐกิจสีฟ้าเผยแพร่ไปในภูมิภาคที่มีการเก็บเห็ดป่า ให้คนที่ประกอบอาชีพเก็บเห็ดป่าลดการเผาป่าในภูมิภาคได้.

3) แนวทางการทำฟาร์มเห็ดจากขานอ้อยและทำปุ๋ยจากเศษขานอ้อยเหลือจากฟาร์มเห็ด “

ชานอ้อยที่เป็นของเหลือ จากการผลิตน้ำตาลทรายจำนวนมาก กระบวนการตามแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้า นำชานอ้อยของเหลือทิ้งเหล่านี้ถูกนำไปเพาะเห็ดที่เจริญเติบโตได้ดีจากชานอ้อยซึ่งทดแทนการเผาป่าเพื่อให้เกิดเห็ดป่าในแต่ละปี กากชานอ้อยและกากเห็ดของเหลือทิ้งเหล่านี้เป็นวัตถุดิบที่ดีของการผลิตปุ๋ยชีวภาพแต่ละผลิตภัณฑ์กลายเป็นที่มาของรายได้จากการขายอ้อยและชานอ้อย รายได้จากการขายเห็ดและรายได้จากการขายปุ๋ยและถ้ามีการนำแบบจำลองแนวทางเศรษฐกิจสีฟ้าเผยแพร่ไปในภูมิภาคที่มีการเก็บเห็ดป่า ให้คนที่ประกอบอาชีพเก็บเห็ดป่าลดการเผาป่าเท่ากับว่าสามารถหมอกควันลงได้

4) แนวทางการทำฟาร์มเห็ดจากจี้เรือยไม้ยางพาราและทำปุ๋ยจากเศษจี้เรือยไม้ยางพาราที่เหลือจากฟาร์มเห็ด “

รายได้จากยางพารา
ไม้ยางและจี้เรือย

รายได้จากเห็ดและผลิตภัณฑ์

รายได้จากปุ๋ย

จี้เรือยไม้ยางพาราที่เป็นของเหลือ จากการแปรรูปไม้ยางจำนวนมาก กระบวนการตามแนวคิดเศรษฐกิจสีฟ้า นำจี้เรือยไม้ยางพาราของเหลือทิ้งเหล่านี้ถูกนำไปเพาะเห็ดที่เจริญเติบโตได้ดีจากจี้เรือยไม้ยางพาราซึ่งทดแทนการเผาป่าเพื่อให้เกิดเห็ดป่าในแต่ละปี กากจี้เรือยไม้ยางพาราและกากเห็ดของเหลือทิ้งเหล่านี้เป็นวัตถุดิบที่ดีของการผลิตปุ๋ยชีวภาพแต่ละผลิตภัณฑ์กลายเป็นที่มาของรายได้จากการขายจี้เรือยไม้ยางพาราและยาง และไม้ยาง รายได้จากการขายเห็ดและรายได้จากการขายปุ๋ยและการนำแบบจำลองแนวทางเศรษฐกิจสีฟ้าเผยแพร่ไปในภูมิภาคที่มีการเก็บเห็ดป่า ให้คนที่ประกอบอาชีพเก็บเห็ดป่าลดการเผาป่า

(2) ข้อเสนอแนะทางการตลาด

ตลาดนับเป็นหัวใจสำคัญของการทำวิสาหกิจ และเป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการจะต้องคำนึงถึง เนื่องจากเห็ดเป็นพืชที่เน่าเสียได้ง่ายชนิดหนึ่ง ซึ่งต้องประสบกับปัญหาเช่นเดียวกับพืชอื่นๆ ดังนั้น การเข้าใจ

ระบบตลาดเป็นอย่างดี จะทำให้สามารถวางแผนการผลิตได้สอดคล้องกับการตลาดได้ โดยเฉพาะถ้าได้มีการดำเนินการการผลิตแบบครบวงจรทั้งในรูปแบบการส่งสดและแปรรูปจะทำให้ลดความเสี่ยงในการผลิตลงได้

(3) ข้อเสนอแนะทางด้านเชื้อเห็ด

เชื้อเห็ด นับเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่เพิ่งเริ่มต้นทำวิสาหกิจจะต้องสั่งซื้อเชื้อจากผู้ผลิตเชื้อเห็ด ไม่ว่าจะเป็นเห็ดฟางหรือเห็ดถั่งชาก็ตาม หากผู้ผลิตเชื้อเกิดปัญหาในด้านการผลิต ก็จะส่งผลกระทบต่อผลผลิต และขณะนี้ประเทศไทยยังไม่มีพระราชบัญญัติคุ้มครองในส่วนของเชื้อพันธุ์เห็ด ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องพิจารณาเชื้อเห็ดที่ซื้อมาอย่างรอบคอบ และหน่วยงานภาครัฐจะต้องเข้ามาช่วยกำกับดูแลในเบื้องต้น โดยมีการทดสอบ หรือตรวจสอบกระบวนการผลิต หรือให้คำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้องแก่ผู้ประกอบการ

(4) ข้อเสนอแนะด้านศัตรูเห็ด

ศัตรูเห็ด เป็นปัญหาที่เกิดควบคู่กับการละเลยในเรื่องของสุขอนามัย หรือการรักษาความสะอาดภายในฟาร์ม ดังนั้น ผู้ผลิตรายใหม่สามารถป้องกันในส่วนนี้ได้ตั้งแต่ต้น ด้วยการจัดระบบภายในฟาร์มให้อยู่ในระบบมาตรฐานของฟาร์ม เช่น การจัดระบบการถ่ายเทอากาศ การแยกโรงเรือนบ่มกับโรงเรือนเปิดดอก การหยุดพักโรงเรือน ทำความสะอาดเป็นช่วงๆ การนำวัสดุที่เหลือจากการเพาะเห็ดมาใช้ประโยชน์สูงสุด เช่น การนำไปทำปุ๋ยหมัก

(5) ข้อเสนอแนะด้านข้อมูลข่าวสาร

ระบบข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากปัจจุบันการค้าขายแข่งขันกันที่ระบบข้อมูลข่าวสารที่แม่นยำ ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านเทคโนโลยี การผลิต การแปรรูป การตลาด สถิติข้อมูลด้านราคา แหล่งวัตถุดิบ แหล่งรวบรวมผลผลิต ปริมาณความต้องการผลผลิต ถ้ามีข้อมูลเหล่านี้ชัดเจนจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

5. แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด: กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพบ้านคลองหัวช้างเรียนรู้การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการผลิตปุ๋ย

หมัก

ปุ๋ยอินทรีย์นำปุ๋ยปั้นเม็ดจากฟางที่เหลือจากการเพาะเห็ด

ที่มา : การลงพื้นที่เชิงบูรณาการการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน ของคณะเศรษฐศาสตร์ ที่ บ้านคลองหัวช้าง ตำบลคลองเรือ อำเภอลำลูกกา จังหวัดสระบุรีเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2558 และ 17 พฤษภาคม 2558.

วัตถุประสงค์ของเหลือจากการเพาะเห็ดเปลี่ยนชีวิตใหม่ใช้การเกษตรอินทรีย์ร่วมพลิกผืนแผ่นดินชาวบ้านคลองหัวช้างให้เป็นผู้บริโภคที่ปลอดภัย ปุ๋ยหมักชีวภาพแห่งบ้านคลองหัวช้าง นายสังวาลย์ คชประเสริฐ เล่าว่าสมัยก่อนชาวบ้านทำนาโดยใช้ปุ๋ยเคมี ใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช ปลูกพืชผักก็ใช้สารเคมี ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ สิ่งเหล่านี้เป็นมูลเหตุหลักในการอยากให้ชาวบ้านได้บริโภคพืชผักปลอดสารพิษ จึงหาแนวทางว่าทำอะไรชาวบ้านจึงจะปลอดภัยจากสิ่งเหล่านี้

ชาวบ้านคลองหัวช้าง เมื่อก่อนมีอาชีพทำนา แต่ไม่ค่อยได้ผลช ทำนาเพียงปีละครั้ง รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จุดนี้จึงทำให้ผู้ใหญ่บ้านสังวาล หันมาให้ลูกบ้านเพาะเห็ดฟางขายซึ่งทำรายได้ให้แก่ชาวบ้านเป็นกอบเป็นกำ เพราะได้เก็บขายทุกวัน มีรถมาซื้อถึงบ้าน บางวันก็ได้ 300 บาทบ้าง และบางวันก็ได้ถึง 2,000 บาท เก็บไปเรื่อย ๆ จนครบ 15 วัน เห็ดไม่ออกดอกก็ทำการรื้อที่เพาะเห็ด ซึ่งประกอบได้ด้วยฟางข้าว ถั่ว และเชื้อเห็ดที่ขึ้นรา ประมาณกว่า 60 หลังคาเรือน ที่มีอาชีพเพาะเห็ด คิดดูเถิดว่าจะมีซากวัสดุที่จะใช้แล้วจำพวกนี้มากขนาดไหน ชาวบ้านกองทิ้งไว้ โดยไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ หากนำมารวมกันประมาณภูเขาสูงหนึ่งได้ จุดนี้แหละจึงทำให้เกิดแนวความคิดว่าจะทำอย่างไรดีกับซากวัสดุเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์

เมื่อผู้ใหญ่บ้าน โดยนายสังวาลย์ คชประเสริฐ ได้เป็นหมอดินอาสาของสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสระบุรี ได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำปุ๋ยชีวภาพ เห็นวัตถุดิบที่ใช้ในการทำปุ๋ยชีวภาพแล้ว จึงนึกออกว่าจะนำซากวัสดุที่ทิ้งแล้วจากการเพาะเห็ดฟางมาใช้ทำปุ๋ยชีวภาพ จึงนำมาทดลองทำที่บ้านก่อน แล้วนำไปใส่พืชผักที่ปลูกบริเวณบ้าน ปรากฏว่าพืชผักเหล่านั้นงอกงามได้ผลดี ผู้ใหญ่บ้านทดลองทำ 2 – 3 ปี จึงอยากให้ชาวบ้านหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพงเป็นอันตรายต่อ

สุขภาพและหน้าดินเสีย แต่การจะเปลี่ยนความคิดคนนั้นทำได้ยาก ผู้ใหญ่บ้านต้องใช้ความพยายามเป็น
อย่างสูง พาลูกบ้านมาดูพืชผักของคนปลูก ให้ปุ๋ยชีวภาพไปทดลองใช้ จนชาวบ้านมองเห็นคุณค่าของ
ปุ๋ยชีวภาพ จึงอยากเข้าร่วมกลุ่มทำปุ๋ยชีวภาพด้วย

เมื่อปี พ.ศ. 2548 นี้เอง ผู้ใหญ่บ้านได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานกลุ่มปุ๋ยชีวภาพแห่งบ้าน
คลองหัวช้าง มีคณะกรรมการบริหารกลุ่ม 14 คน สมาชิก 30 คน มีเงินทุนของกลุ่ม 20,000 บาท มี
การลงหุ้น ๆ ละ 100 บาท บางคนถึงหลายหุ้น ผู้ใหญ่บ้านใช้พื้นที่บริเวณบ้านซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 3
ไร่ เป็นที่ตั้งของกลุ่มทำปุ๋ยชีวภาพ เก็บเศษซากที่เหลือจากการเพาะเห็ดที่ทิ้งแล้วจากชาวบ้านมาเก็บไว้ที่
กลุ่ม โดยชาวบ้านไม่คิดราคา เดือนหนึ่งผลิตได้เฉลี่ย 15 ตัน ขายตันละ 4,800 บาท โดยผู้ที่ซื้อจะต้อง
มาซื้อที่กลุ่มและต้องบรรทุกไปเอง ลูกค้าเริ่มแรกคือชาวบ้านในหมู่บ้าน เพื่อนำไปใส่พืชผัก และนาข้าว
ในบางส่วน ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงครั้งต่อครั้ง เพราะได้ใช้ปุ๋ยชีวภาพที่ทำขึ้นเองราคาถูก แต่
กลับกันทำให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 60 – 70 ถึง ต่อไร่ เป็น 80 – 90 ถึง ต่อ ไร่ ทำให้ชาวบ้านเห็นคุณค่า
ของปุ๋ยชีวภาพ และเป็นจุดแห่งการเริ่มใช้อย่างจริงจัง

การได้คลุกคลีอยู่กับปุ๋ยชีวภาพอยู่ทุก ๆ วัน ผู้ใหญ่บ้านจึงเริ่มมองเห็นปัญหาของปุ๋ยชีวภาพ
เนื่องจากการนำไปใช้ ปุ๋ยมักมีลักษณะเป็นฝุ่นละออง จึงนำไปใช้งานได้ยาก จึงมีแนวความคิดอีกครั้ง ว่า
ทำอย่างไรปุ๋ยชีวภาพจะไม่เป็นฝุ่นสามารถนำไปใช้งานได้ง่าย จึงมีแนวความคิดอยากทำปุ๋ยชีวภาพนี้
ให้เป็นเม็ดเพื่อสะดวกในการใช้งาน แต่จะเอาเงินที่ไหนเล่า ในการซื้อเครื่องอัดเม็ด ที่มีราคาแพงมาใช้
งานตรงนี้ นี่เป็นปัญหาใหญ่ของกลุ่มในตอนนั้น ที่อยากจะพัฒนาคุณภาพให้เพิ่มระดับขึ้นอีก
หนึ่งขั้น คือเป็นปุ๋ยปั้นเม็ด และแล้วโชคก็เข้าข้างจนได้ เมื่อจังหวัดสระบุรีได้จัดทำโครงการอยู่ดี มีสุข
ขึ้นในปี 2551 บ้านคลองหัวช้างได้ถูกคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านอยู่ดี มีสุข ผ่านเวทีประชาคมของชาวบ้าน
ให้ทำโครงการส่งเสริมกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพบ้านคลองหัวช้าง โดยของงบประมาณสนับสนุน 188,000
บาท เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำปุ๋ยปั้นเม็ด

เมื่อจังหวัดสระบุรี ได้อนุมัติงบประมาณให้มาประมาณปลายปี 2551 ได้ตามงบประมาณที่ขอ
คือ 188,000 บาท ผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นประธานกลุ่มได้ไปดำเนินการตามแผนโครงการที่วางไว้ จน
ปัจจุบันนี้ เริ่มดำเนินการมาได้ประมาณ 5-6 เดือนแล้ว เริ่มมองเห็นความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มอันดับ
แรก รายได้ของกลุ่มเริ่มดีขึ้นจากที่เคยขายตันละ 4,800 บาท เมื่อทำเป็นปุ๋ยปั้นเม็ดแล้ว ขายได้ตันละ
6,000 บาท มูลค่าเพิ่มขึ้นอีกตั้ง 1,200 บาท และข้อสำคัญลูกค้าต้องมาซื้อถึงที่เราจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในการ
ขนส่ง แต่ก็ไม่ได้ลืมสมาชิกก็ยังให้สวัสดิการแก่สมาชิก โดยให้สมาชิกซื้อปุ๋ยชีวภาพลดราคาให้ตันละ
500 บาท ซึ่งหมายถึงว่าสมาชิกซื้อในราคา 4,500 บาท นั่นเอง

ปัจจุบันกลุ่มลูกค้าได้ขยายไปทั้งภายในหมู่บ้านและต่างหมู่บ้าน มูลเหตุที่มีลูกค้าเพิ่ม เพราะ
การพูดปากต่อปากถึงคุณค่าของปุ๋ยชีวภาพ และสืบเนื่องมาจาก ผู้ใหญ่บ้านได้เป็นวิทยากรเกี่ยวกับการ
ทำปุ๋ยชีวภาพให้แก่หมู่บ้านและตำบลใกล้เคียงจึงทำให้รู้จักไปทั่ว ด้วยเหตุนี้การผลิตจึงต้องเพิ่มปริมาณ

ขึ้น เฉลี่ยผลิตเดือนละ 15 ตัน และได้จ้างแรงงานเพื่อช่วยในการผลิต 3 คน โดยค่าจ้างแรงงานวันละ 150 บาท เริ่มทำงานตั้งแต่ 08.00 – 17.00 น. โดยกินอยู่กับผู้ใหญ่บ้านทั้ง 3 มื้อ

เทคนิคการทำปุ๋ยอัดเม็ด นำเศษวัสดุเหลือใช้จากการเพาะเห็ดฟาง โดยปุ๋ยหมัก 1 ตัน จะมีความกว้าง 2 เมตร ยาว 3 เมตร สูง 1 เมตร ทำเป็นกองเป็นชั้น จำนวน 2 ชั้น แต่ละชั้น สูง 50 เซนติเมตร กองปุ๋ยหมักแต่ละชั้นทำการย่ำให้แน่นพร้อมรดน้ำให้ชุ่ม เมื่อทำการย่ำเสร็จชั้นที่ 1 ให้นำส่วนผสมคือ นำมูลสัตว์จำนวน 100 กิโลกรัม เทบนกองหมักกระจายให้ทั่วกอง พร้อมกับรดน้ำให้ชุ่ม และนำปุ๋ยยูเรียจำนวน 1 กิโลกรัม โรยให้ทั่วกอง และนำสารเร่ง พด.1 , พด.3 รำละเอียด ที่ละลายน้ำ 20 ลิตร เทราดบนกองหมักให้ทั่ว จากนั้นก็ทำการย่ำกองหมักชั้นที่ 2 (โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับกองที่ 1) เมื่อเสร็จเรียบร้อยให้นำวัสดุคลุมกองหมักทิ้งไว้ ให้กลับกองปุ๋ยหมักในทุก 7 – 10 วัน เพื่อระบายอากาศเพิ่มออกซิเจนให้กับจุลินทรีย์ทำให้การย่อยสลายดีขึ้น รวมทั้งเป็นการคลุกเคล้าวัสดุ และลดความร้อนในกองปุ๋ยหมัก ใช้เวลาหมักประมาณเดือนครึ่ง เมื่อแห้งแล้วก็นำไปใส่เครื่องอัดบดให้ละเอียดและนำไปใส่เครื่องปั้นเม็ด บรรจุถุงไว้ขาย โดยปุ๋ยปั้นเม็ดจะเก็บได้นานเป็นปี เทคนิคในการทำปุ๋ยปั้นเม็ดที่แตกต่างจากที่อื่น คือสูตรการใช้มูลโคนม เพราะถีโคนมมียูเรียมากมายช่วยให้พืชเจริญเติบโตได้ดี และห้ามนำปุ๋ยปั้นเม็ดไปตากแดดเพราะจุลินทรีย์จะตาย คุณภาพก็จะไม่ดี ผู้ใหญ่บ้านเล่าว่าเคยมีบริษัทมาติดต่อจะลงทุนให้โดยให้ใช้บรรจุภัณฑ์และดีโกลโก้ของบริษัท แต่ผู้ใหญ่บ้านไม่เห็นด้วยและไม่ยอมรับข้อเสนอเพราะเป็นการเสียชื่อ ปัจจุบันปุ๋ยปั้นเม็ดยังไม่มีบรรจุภัณฑ์ที่มีโลโก้ที่เป็นของกลุ่มเพราะกลัวเสียภาษี

ผู้ใหญ่บ้านวางแผนว่าในอนาคตจะขยายเครือข่ายไปยังหมู่บ้านและตำบลใกล้เคียง เพื่อให้มีความรู้สามารถนำไปพัฒนาหมู่บ้านและเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันต่อไป มูลเหตุแห่งความสำเร็จขึ้นอยู่กับการตั้งใจจริง ความร่วมมือของสมาชิกและชุมชน ส่งผลให้กลุ่มประสบผลสำเร็จได้รับโล่หมู่บ้านอยู่ดี มีสุข จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจสูงสุดของชาวบ้านคลองหัวช้าง

ที่มา : การลงพื้นที่เชิงบูรณาการการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน ของคณะเศรษฐศาสตร์ ที่ บ้านคลองหัวช้าง ตำบลคลองเรือ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรีเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2558 และ 17 พฤษภาคม 2558.

บรรณานุกรม

เรณู สุขารมณ์และยุวดีศักดิ์การณัฎ.(2554) บทวิจารณ์หนังสือ**The Blue Economy-10**

Years,100Innovations 100 Million Jobs. วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มศว.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.(2555) . เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ”เห็ดไทย ... กับการก้าวสู่

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”11 พฤษภาคม 2555 ณ โรงแรมเอเชียแอร์พอร์ต จังหวัดปทุมธานี
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องพระราชดำริ.บัญชีหลัก 17 เรื่อง เรื่องที่ 13การเพาะเห็ดฟาง

ด้วยขี้เลื่อยไม้ยางพารา เรื่องที่ 14. การเพาะเห็ดสกุลนางรมด้วยขี้เลื่อยไม้ยางพารา

ศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย.(2556). แนวโน้มการตลาดเห็ด.SME Analysis

แหล่งที่มาข้อมูล จากเว็บไซต์

<http://www.thaimushroomsoc.com> สมาคมนักวิจัยและเพาะเห็ดแห่งประเทศไทย

<http://www.aopdh06.doae.go.th> (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดนครราชสีมา (พืชสวน)

http://pawakronfarm.blogspot.com/p/blog-page_1083.html (ภาวกรณ์ฟาร์มเห็ด หัวข้อความรู้เรื่องเห็ดและการเพาะเห็ด)

<http://workdeena.blogspot.com/2009/12/blog-post.html> ลักษณะการทำตลาดค้าเห็ด

ที่มา : <http://kmag.ku.ac.th/webboard/view.php?No=8>

ข้อจำกัดในการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง

ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว

LIMITATIONS OF THE ESTABLISHMENT OF HARDWARE SHOP, CONSTRUCTION MATERIAL TYPE IN VIENTIANE, LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC (LPDR).

ปกิต ทองสุวรรณ
สุชนนี เมธิโยธิน
อิสระ สุวรรณบด
ธนัญฐ์ ย้งเฟื่องมนต์
ประกร เถกิงเกียรติ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ข้อจำกัดในการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ สปป.ลาวและ 2. เพื่อศึกษาข้อจำกัดด้านการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) วิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field data) โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ จำนวน 13 คน และทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ภาครัฐศูนย์บริการ One stop service จำนวน 4 ราย จากการศึกษาพบว่าหากคนไทยต้องการเปิดร้านสามารถทำการเปิดร้านได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ ธุรกิจร่วมตามสัญญา ธุรกิจร่วมทุน และธุรกิจที่นักลงทุนต่างชาติลงทุนเองทั้งหมด ข้อจำกัดที่พบคือ ข้อจำกัดด้านการลงทุน มีการจำกัดเงินลงทุน จำนวนการถือหุ้นของคนต่างชาติและเงินลงทุนขั้นต่ำ รูปแบบการลงทุนต้องลงทุนในรูปแบบของการจัดตั้งร้านขายส่งเท่านั้น ข้อจำกัดการจดทะเบียนพบว่ามีความล่าช้าต้องใช้เวลาในการพิจารณาเอกสาร จำนวน 3-10 วัน ข้อจำกัดด้านกฎหมายพบว่าการจำกัดโควตาการนำเข้าและการออกกฎหมายให้เสียภาษีนำเข้าสินค้าบางรายการให้เสียภาษีเพิ่มมากขึ้นได้แก่ เหล็ก ปูนซีเมนต์ และในการดำเนินธุรกิจพบปัญหาด้านการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากสินค้าบางชนิดประชาชนในประเทศไทยกับ สปป.ลาวมีการใช้คำเรียกที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความสับสนในการสั่งซื้อสินค้า

คำสำคัญ : ร้านฮาร์ดแวร์/ วัสดุก่อสร้าง/ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว

Abstract

The study entitled 'Limitations of the establishment of hardware shop, construction material type in Vientiane, Lao People's Democratic Republic (LPDR) ' attempted 1) to study retail shop business and establishment of hardware shop, construction material type in Vientiane, Lao People's Democratic Republic (LPDR) and, 2) to study limitations of the establishment of hardware shop, construction material type in Vientiane, Lao People's Democratic Republic (LPDR). This study was qualitative survey research study using in-depth interviews. The instrument to access and collect the data can be divided into two parts: Review Data and Field Data. The interviews were conducted with 13 entrepreneurs and 4 government officers at One Stop Service Center.

The findings revealed that Thai entrepreneurs would establish the business in 3 types, that is, business cooperation by contract, joint venture between foreign and domestic investor and 100% foreign-owned enterprise. The limitations found in the study were the investment limitations, limitations of capital, number of shareholding of foreigner and minimum investment budget. Also the only one type of establishment was retail shop and the limitation in registration. In fact, there was a delay to consider the document. It took about 3-10 days. The study on the legal limitation found that there was a limit quota for importing and there was a law to collect the higher tax in some lists of products such as steel, cement, etc. Moreover, the communication limitation was found in this study because some products have different names in Thai and in Laos. It might be confused when order the products.

KEYWORDS: HARDWARE SHOP/ CONSTRUCTION MATERIAL/ VIENTIANE, LAO
PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC (LPDR)

บทนำ

สปป.ลาว เป็นประเทศน่าสนใจลงทุน เนื่องจากมีการเจริญเติบโตต่อเนื่อง และยังเป็น คู่ค้าสำคัญรายหนึ่งของไทยอีกด้วย สปป.ลาว เป็นประเทศที่น่าสนใจศึกษาโอกาสการค้าการลงทุน เพราะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับไทยทั้งด้านกายภาพ ทั้งมิติด้านสังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจของ สปป.ลาว มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลากว่า 20 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปรับเปลี่ยนระบบ เศรษฐกิจแบบสังคมนิยมสู่ระบบเศรษฐกิจเสรีแบบตลาดเมื่อปี 2529 เศรษฐกิจสปป.ลาว ขยายตัวอย่าง ต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 6.2 ต่อปี นับเป็นประเทศที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงที่สุดใน กลุ่มประเทศอาเซียน ทั้งนี้ปี 2556 เศรษฐกิจ สปป. ลาวมีอัตราการเจริญเติบโต (GDP) สูงถึงร้อยละ 7.6 สปป.ลาว เป็นคู่ค้าสำคัญรายหนึ่งของไทย การส่งออกของ สปป.ลาว ปี 2556 มีมูลค่า 3,451 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ ขยายตัวร้อยละ 3.9 ขณะที่การนำเข้ามีมูลค่า 6,940 ล้านดอลลาร์ ฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.2 ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ การลงทุนในสปป.ลาว ส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนจากจีนและเวียดนาม อันดับสามคือนักลงทุนไทย กลุ่มธุรกิจที่ได้รับความสนใจในการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ คือ กิจการการทำเหมือง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27 และด้านกิจการการผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 25 ส่วนกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ ที่มีการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น ด้านการเกษตร ด้านโรงแรมและ ร้านอาหาร ด้านการสื่อสาร สำหรับการลงทุนของไทยในสปป.ลาว ในช่วงที่ผ่านมา มีการลงทุนด้าน การเกษตร ด้านการบริการ ด้านโรงแรมและร้านอาหาร และด้านอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น (เอกจรินทร์ รอดเจริญ, 2557)

ประเทศลาว กำลังมีการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน ทั้งที่เป็น โครงการของรัฐ อย่างเช่น การสร้าง เขื่อนผลิตไฟฟ้าหลายแห่งทั่วประเทศ และการสร้างนิคมอุตสาหกรรมและเขตส่งเสริมการลงทุนต่าง ๆ จึงทำให้มีโครงการก่อสร้าง รวมทั้งการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ เป็นจำนวนมากตามมา ภาค การก่อสร้างในประเทศลาว มีโอกาสที่จะเติบโตได้อีกมากสำหรับตลาดอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะที่อยู่ อาศัยในประเทศลาว ในอดีตประเทศลาว ยังไม่มีโครงการบ้านจัดสรรหรือคอนโดมิเนียมของเอกชน เนื่องจากยังไม่มีความหมายรองรับ มีเพียงโครงการบ้านจัดสรรของรัฐบาลไม่กี่โครงการ แต่ปัจจุบันเริ่มมี โครงการบ้านจัดสรร ที่พัฒนาโครงการโดยเอกชนลาว และให้ประชาชนลาวถือกรรมสิทธิ์ได้ เป็น โอกาสที่ดี สำหรับนักธุรกิจในการที่จะเข้าไปดำเนินธุรกิจร้านค้าวัสดุก่อสร้างในประเทศลาว ทั้งนี้ ข้อมูลจากผลการศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคชาวลาวต่อแหล่งที่มาของสินค้าอุปโภคบริโภคโดยที่ร้อยละ โทศรัณย์ อมาตยกุล ระบุว่า ชาวลาวมีทัศนคติต่อสินค้าไทยว่าเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดี

กลุ่มสินค้าวัสดุและก่อสร้างเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เป็นความต้องการของ ธุรกิจ ทั้งนี้เพราะ สปป.ลาว ยังขาดแคลนระบบ และสาธารณูปการขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ทำให้ประเทศ ต้องเร่งพัฒนาระบบ โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และมีความจำเป็นต้องนำเข้ากลุ่มสินค้าประเภทนี้ มาพัฒนาด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของประเทศ ทั้งด้านการคมนาคมขนส่งและการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก

ความแตกต่าง ๆ เพื่อรองรับการค้าและการลงทุนที่กำลังขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สินค้าเกี่ยวกับการก่อสร้างที่มีศักยภาพทางการค้า ในที่นี้หมายถึง วัสดุก่อสร้างและเคมีภัณฑ์ก่อสร้างทั่วไป เช่น อิฐ อิฐบล็อก กระเบื้อง เหล็ก เหล็กรูปพรรณ อะลูมิเนียม เหล็กกล้า เหล็กเส้น สลึง กาว-ยาแนว เคมีภัณฑ์ทำความสะอาด น้ำยากันซึม วัสดุกันซึม แล็กเกอร์ พลาสติก พอลิเมอร์ ยางมะตอย โฟม ฝ้า เชือก ยิปซัม ลีทาดอนน กระเบื้องแกรนิต กระเบื้องแก้ว โมเสคแก้ว

กระเบื้องเซรามิก กระเบื้องดินเผา บัวเชิงผนัง ตาข่ายพลาสติก แผ่นพลาสติก กุญแจลูกบิดประตูใช้คอป ประตู บานเกล็ดหน้าต่าง บานซิงค์ บานพับ ประตูพีวีซี ฝ้าม่าน พรม พรมแผ่นสำเร็จรูป มู่ลี่ ม่านปรับแสงสี นอกจากนี้ยังมีสุขภัณฑ์ได้แก่ก๊อกน้ำ ฝักบัว ฝ้าม่านห้องน้ำ ฝาโถส้วมรองนั่ง อ่างอาบน้ำ และ อุปกรณ์ห้องน้ำ เป็นต้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2556)

ดังนั้น ผู้วิจัยต้องการทำการศึกษาเรื่องข้อจำกัดในการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางแก่ผู้ประกอบการที่ต้องการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ สปป.ลาว
2. เพื่อศึกษาข้อจำกัดด้านในการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ

นครเวียงจันทน์ในสปป.ลาว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้งร้านค้าปลีกและการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ สปป.ลาว

ทบทวนวรรณกรรม

ข้อมูลการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้างใน สปป.ลาว

ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนของ สปป. ลาว (พ.ศ. 2552) กำหนดรูปแบบการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติใน สปป.ลาว ไว้ 3 รูปแบบ (สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์, 2556)

คือ

1. ธุรกิจร่วมตามสัญญา (Business cooperation by contract)

เป็นการร่วมลงทุนระหว่างนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ ภายใต้สัญญาที่ทำระหว่างกัน (ไม่ต้องจัดตั้งขึ้นเป็นบริษัท) โดยรายละเอียดใน สัญญาต้องระบุอย่างชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของการทำธุรกิจ รูปแบบของการทำธุรกิจ สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญา

2. ธุรกิจร่วมทุน (Joint venture)

เป็นการร่วมลงทุนระหว่างนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ โดยมีการจัดตั้งนิติบุคคลขึ้นใหม่ โดยนักลงทุนต่างชาติต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน และกิจการต้องมีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำร้อยละ 30 ของเงินลงทุนทั้งหมด (Total investment)

3. ธุรกิจที่นักลงทุนต่างชาติลงทุนเองทั้งหมด (100% Foreign owned enterprise)

เป็นการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติโดยจดทะเบียนตั้งสาขา สำนักงานตัวแทน หรือบริษัทใหม่ โดยใช้เงินลงทุนตัวเองทั้งหมด ทั้งนี้ ไม่มีการจำกัดจำนวนผู้ร่วมทุนต่างชาติ แต่มีการกำหนดให้ทุนจดทะเบียนต้องมีไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเงินลงทุนทั้งหมด (Total investment) ตลอดระยะเวลาดำเนินธุรกิจ

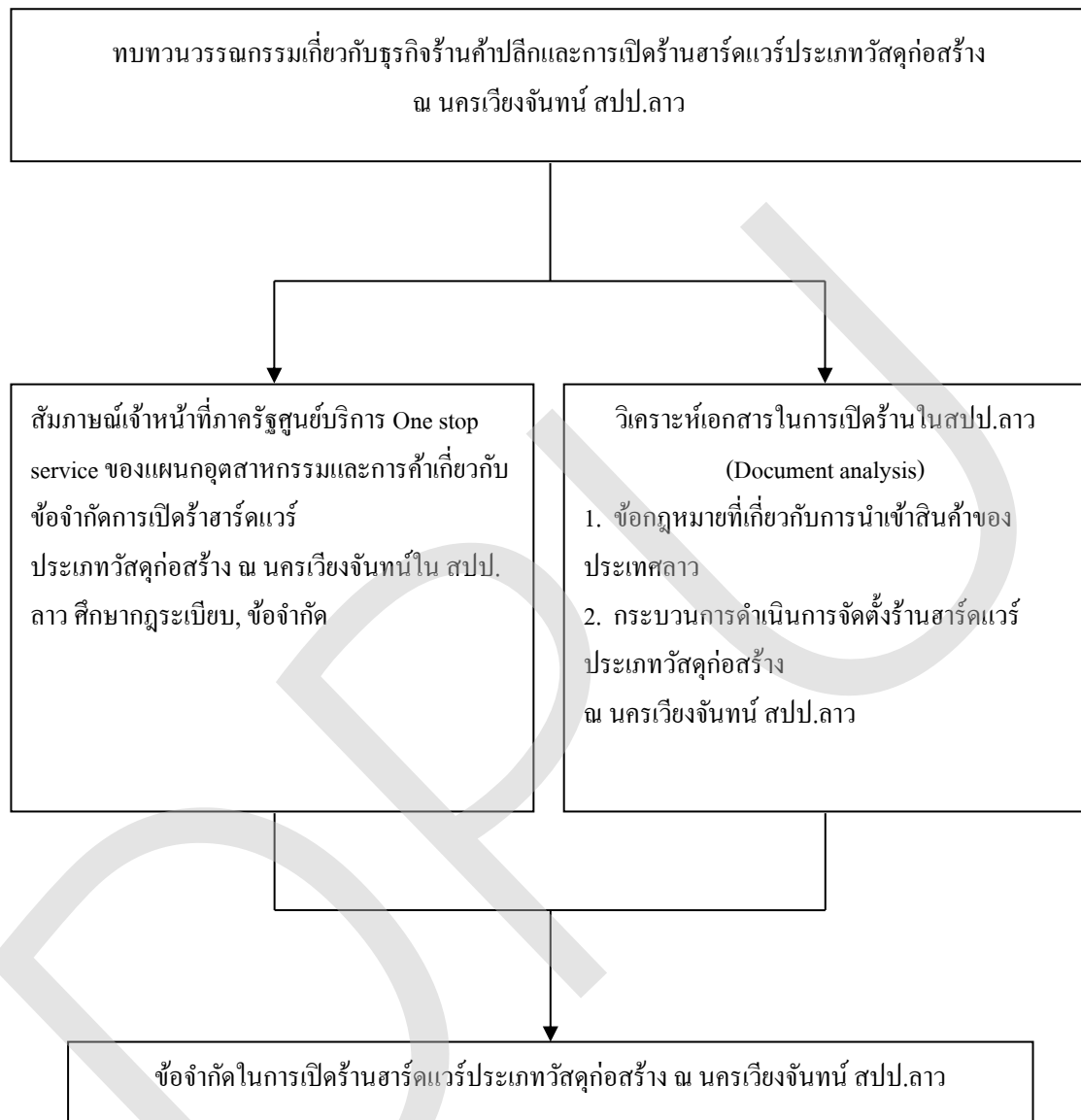
ข้อมูลธุรกิจฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้างในไทย และสปป.ลาว

ร้านค้าสินค้าวัสดุ อุปกรณ์ก่อสร้างในเวียงจันทน์ มีการตั้งร้านกระจายทั่วไป ร้านค้า ในเวียงจันทน์มีผู้ขายรายใหญ่ 2 ราย คือ ร้านสุวรรณก่อสร้าง และร้านเอ็นวีเอส ส่วนแบ่งการตลาดจะเป็นของสุวรรณก่อสร้าง ร้อยละ 60 เอ็นวีเอสร้อยละ 40 ผู้ค้าที่เป็นร้านค้ารายย่อย จะมาซื้อจากผู้ขายรายใหญ่ไปขายต่อ (สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์, 2556).

ร้านสุวรรณก่อสร้าง ก่อตั้งมาประมาณ 20 ปี เจ้าของกิจการเป็นคนลาว มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ถนนโพนทอง-ดงโคก มีสาขาอีก 2 สาขาที่ถนนสีไทยและทุ่งขันคำ นอกจากนี้บริษัทยังผลิตและส่งออกกระดวยไห้เจ้าของจีน สินค้าหลักที่จัดจำหน่ายได้แก่ กระเบื้อง เครื่องสุขภัณฑ์ เครื่องครัว ปูนซีเมนต์ สัดส่วนสินค้าที่จำหน่าย เป็นกระเบื้องปูพื้นร้อยละ 70 ที่เหลืออีกร้อยละ 30 เป็นสินค้าอื่น สินค้าเกือบทั้งหมดนำเข้าจากไทย ยกเว้นซีเมนต์ที่เป็นสินค้าที่ผลิตใน สปป.ลาว

ร้านเอ็นวีเอส ตั้งอยู่ที่ถนนทุ่งขันคำ เจ้าของกิจการเป็นคนจังหวัดหนองคาย (หนองคายวิศิษฐ์) ก่อตั้งมาประมาณ 10 ปี ร้านเอ็นวีเอสไม่มีสาขา แต่มีร้านอีกแห่งหนึ่งที่แขวงสะหวันนะเขต ชื่อ "ร้านมีสุข" เหตุผลที่มาเปิดกิจการในเวียงจันทน์ เนื่องจากทำการค้าขายกับลาวมานาน เห็นช่องทางและโอกาสของตลาด มีพนักงานเป็นคนไทย 7 คน เดินทางไป-กลับไทยทุกวัน โดยรถบริษัท และมีพนักงานและคนงานชาวลาวอีก 84 คน ร้านเอ็นวีเอสมีส่วนแบ่งการตลาดในสินค้าเครื่องสุขภัณฑ์มากกว่าร้านสุวรรณ ผู้ซื้อเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างประมาณ 15% ของยอดขาย สินค้า สินค้าหลักที่ขายเป็นสินค้าตกแต่ง ได้แก่ กระเบื้องปูพื้น และเครื่องสุขภัณฑ์ ลักษณะการขายเป็นการขายปลีก สินค้าที่ขายนอกจากเป็นสินค้าไทยโดยส่วนใหญ่แล้วยังขายกระเบื้องของอินโดนีเซีย ตราโรมันไท่ ด้านการตัดสินใจเลือกสินค้าเข้าร้าน บริษัทแม่คือหนองคายวิศิษฐ์จะเป็นผู้เลือกสินค้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยเรื่องข้อกำหนดในการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ ใน สปป.ลาว เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้ให้สัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐศูนย์บริการ One stop service ของแผนกอุตสาหกรรม ได้แก่ กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงการวางแผนและการลงทุนกระทรวงอุตสาหกรรม และการค้า (กรมส่งเสริม SME) และ ศูนย์พัฒนาการค้าและการลงทุน รวมทั้งได้ทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อกำหนดการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว จาก

ผู้ประกอบการที่เปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ จำนวน 13 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี content analysis

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์แนวทางการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว ตั้งแต่ขั้นการลงทุน ขั้นตอนการจัดทะเบียน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่พบในการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว โดยในการวิเคราะห์ในส่วนนี้ มีรายละเอียดดังนี้

การเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้างใน สปป.ลาวนั้น พบว่าหากคนไทยต้องการเปิดร้านสามารถทำการเปิดร้านได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ ธุรกิจร่วมตามสัญญา ธุรกิจร่วมทุน และธุรกิจนักลงทุนต่างชาติลงทุนเองทั้งหมด แต่เนื่องจากในการจัดตั้งร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้างใน สปป.ลาว นั้นเป็นการจัดตั้งร้านค้าส่งเท่านั้น ซึ่งทาง สปป.ลาว ได้มีการจำกัดการเปิดธุรกิจโดยให้ชาวต่างชาติเข้ามาเปิดร้านค้าได้ในลักษณะของการลงทุน ที่จะต้องมีการจดทะเบียนการค้า และมีการนำเงินมาลงทุนขั้นต่ำ 1,000 ล้านกีบ (ประมาณ 4 ล้านบาท) ในเรื่องของการถือหุ้นนั้น ตามกฎหมายกำหนดให้ชาวต่างชาติมีสัดส่วนการถือหุ้น 10-49 เปอร์เซ็นต์

การจดทะเบียนการจัดตั้งธุรกิจนั้น ผู้ประกอบการต้องมีการจองชื่อวิสาหกิจ และแจ้งสัญญาก่อตั้ง โดยสามารถดำเนินการยื่นคำร้องแจ้งจดทะเบียนได้หมายเหตุ ขั้นตอน 1 และ 2 สามารถดำเนินการได้พร้อมกัน และกฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาบังคับ ต่อมาทำการยื่นคำร้องขอจดทะเบียนธุรกิจยื่นแก่เจ้าหน้าที่จดทะเบียนวิสาหกิจ ณ สำนักงานทะเบียนวิสาหกิจ ณ แขวงที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่ เมื่อทำการจดทะเบียนแล้วเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของประเภทธุรกิจต่อไป โดยให้ระยะเวลาไม่เกิน 10 วัน ผู้ประกอบการจำเป็นจะต้องมีความรู้ในเรื่องของกฎระเบียบกฎหมายในการทำธุรกิจ ใน สปป.ลาว ซึ่งวัสดุก่อสร้าง ส่วนใหญ่จะต้องขอใบอนุญาตจากหน่วยงานกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าครหลวง และแขวงต่าง ๆ

ในกรณีที่เป็นการค้าส่งวัสดุก่อสร้าง ในด้านของต้นทุนวัสดุก่อสร้างผู้ประกอบการจำเป็นต้องคำนวณต้นทุนการนำเข้าวัสดุก่อสร้างเปรียบเทียบกับการซื้อวัสดุก่อสร้างภายในประเทศ เนื่องจากวัสดุก่อสร้างบางรายการมีข้อจำกัดเรื่องของการเสียภาษีที่แตกต่างกัน อาจส่งผลให้ผู้ประกอบการมีภาระต้นทุนของวัสดุก่อสร้างที่สูงเพิ่มมากขึ้น

รวมทั้งมีคนลาวเป็นหุ้นส่วน และเนื่องจากการค้าขายวัสดุก่อสร้างนั้น มีวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์ที่มีบางรายการต้องมีการจำกัดโควต้า ได้แก่ เหล็ก ไม้ เป็นต้น และมีการกีดกัน การนำเข้าปูนซีเมนต์จากต่างประเทศ โดยการให้เสียภาษีการนำเข้า เมื่อกำหนดต้นทุนแล้วพบต้นทุนการนำเข้า

ปูนซีเมนต์สูงกว่าเมื่อเทียบกับการซื้อภายในประเทศ ดังนั้นลูกค้าจึงเลือกที่จะซื้อภายในประเทศมากกว่า ดังนั้น ถ้าว่านาทางการค้าจะอยู่ที่รัฐบาลของ สปป.ลาว

ข้อจำกัดด้านการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ในสปป.ลาว

1. ข้อจำกัดด้านลงทุนจากผลการศึกษาพบว่าการลงทุนเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้างใน สปป.ลาว ต้องทำการเปิดร้านในลักษณะขายส่งเท่านั้น ส่วนการเปิดร้านค้ารายย่อยมีการยกเว้นให้เฉพาะคนลาวเท่านั้นที่สามารถเปิดร้านค้าได้ การลงทุนในการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้างใน สปป.ลาว มีข้อกำหนดในการลงทุนขั้นต่ำ จำนวน 1,000 ล้านกีบ (ประมาณ 4 ล้านบาท) ในการดำเนินงานในธุรกิจขายส่งนั้นมีการจำกัดการถือหุ้นให้ชาวต่างชาติถือหุ้นในสัดส่วน 10-49 เปอร์เซ็นต์

ชาวต่างชาติจะไปจัดตั้งร้านฮาร์ดแวร์วัสดุก่อสร้างนั้นไม่ได้รับการสนับสนุนจากทางภาครัฐของ สปป.ลาว ในเรื่องของเงินทุน แต่มีการสนับสนุนโดยการลดหย่อนภาษีนำเข้า การเสียภาษีในแต่ละเขตการปกครองจะไม่เท่ากัน และการส่งเจ้าหน้าที่ภาครัฐมาช่วยประเมินภาษีให้มีความถูกต้อง และในส่วนของการนำเข้าวัสดุก่อสร้างจะสามารถลดหย่อนภาษีวัสดุนำเข้า เหลือประมาณ 1 เปอร์เซ็นต์ โดยประมาณ รวมทั้งมีการสนับสนุนให้ชาวต่างชาติมาลงทุนค้าขายในประเทศ โดยการอำนวยความสะดวกด้านข้อมูลข่าวสาร และชาวต่างชาติสามารถทำการค้าขายในลักษณะของการค้าส่งเท่านั้น การค้าปลีกยังคงต้องสงวนไว้เพื่อให้ชาวลาวทำการค้าขายได้เท่านั้น

2. ข้อจำกัดขั้นตอนการจดทะเบียน ไม่พบข้อจำกัดด้านการจดทะเบียน เนื่องจากหน่วยงานราชการในประเทศไทย ได้แก่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมการลงทุน กระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานราชการของ สปป.ลาว ได้แก่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพัฒนาอุตสาหกรรมมีการอธิบายขั้นตอนการจดทะเบียนอย่างชัดเจน และการจดทะเบียนไม่มีความซับซ้อนเหมือนการจดทะเบียนตามปกติ ได้แก่ ขั้นตอนการยื่นจดทะเบียน การพิจารณาคำร้องและออกใบจดทะเบียน ซึ่งสามารถค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ และขอข้อมูลจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้อย่างสะดวก การจดทะเบียนมีความล่าช้าต้องใช้เวลาในการพิจารณาเอกสาร จำนวน 3-10 วัน

3. ข้อจำกัดด้านกฎหมาย การเปิดร้านร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้างใน สปป.ลาว ไม่มีข้อจำกัดด้านกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษ มีเพียงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในเรื่องของโควตาการนำเข้าวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การจำกัดโควตาการนำเข้าเหล็กเส้น ไม่ เป็นต้นและมีการกีดกันการนำเข้าปูนซีเมนต์จากต่างประเทศ โดยการให้เสียภาษีการนำเข้า เมื่อกำหนดต้นทุนแล้วพบต้นทุน การนำเข้าปูนซีเมนต์สูงกว่าเมื่อเทียบกับการซื้อภายในประเทศ ดังนั้นลูกค้าจึงเลือกที่จะซื้อภายในประเทศมากกว่า การเสียภาษีอากรเป็นไปตามกฎระเบียบตามปกติ ไม่มีการเสียภาษีในลักษณะพิเศษ จากการนำเข้าวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ สปป.ลาว จากผลการศึกษาพบว่าธุรกิจร้านค้าปลีกและการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ สปป.ลาว การที่คนไทยได้มีการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้างในสปป.ลาว นั้น คนไทยสามารถไปลงทุนทำการค้าขายใน สปป.ลาว ได้ถือได้ว่าเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากประเทศไทยไปยัง สปป.ลาว ได้แก่ การเคลื่อนย้ายทรัพยากรแรงงาน วัตถุดิบ เนื่องจาก สปป.ลาว มีการนำเข้าวัสดุก่อสร้างจากประเทศไทย หลายรายการ ได้แก่ กระจก เบื้อง เหล็กเส้น สุกซ์ภัณฑ์ และมีการนำเข้าวัสดุก่อสร้างจากประเทศอื่น ได้แก่ ประเทศจีน ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ วิมลชุตติกุล (2555) ได้ทำการศึกษาทฤษฎีพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างประเทศ (Interdependence theory) พบว่าความร่วมมือในทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศนั้นมีการบูรณาการ ทางเศรษฐกิจใน 5 ขั้นตอน หนึ่งในนั้นคือการบูรณาการแบบการตลาดร่วม (Common market) คือ การขยายความร่วมมือด้านการค้าถึงขนาดที่เปิดโอกาสให้ทุนแรงงาน การประกอบการเคลื่อนไหวอย่างเสรีภายในกลุ่ม เช่นแรงงานในเยอรมันไปทำงานในฝรั่งเศส ในอังกฤษ และประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอื่น ๆ ได้อย่างเสรี

จากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญในเรื่องของราคาและคุณภาพ ซึ่งในการขายวัสดุก่อสร้างนั้นลูกค้าที่เป็นกลุ่มผู้รับเหมาจะมีการซื้อวัสดุก่อสร้างจากร้านที่มีการขายวัสดุก่อสร้างที่มีราคาต่ำและมีคุณภาพดี ซึ่งสอดคล้องกับกฤษฎาภรณ์ รุจิธำรงกุล (2548) ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การเติบโตของอุตสาหกรรมส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปขนาดเล็กและกลาง พบว่าจุดขายที่กิจการส่วนใหญ่นิยมใช้ในแต่ละภูมิภาค คือ คุณภาพและราคาวัสดุก่อสร้างขาย เวลาส่งมอบให้ถึงมือลูกค้าและความเชื่อถือจากคุณสมบัติของผู้บริหาร สอดคล้องกับผลวิจัยเชิงปริมาณ อาจเพราะการขายวัสดุก่อสร้างมีความคล้ายคลึงกัน ในเรื่องของผลิตภัณฑ์ ดังนั้นผู้ซื้อวัสดุก่อสร้างจึงมีการตัดสินใจที่ราคาและคุณภาพในการเลือกซื้อสินค้า

จากผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในธุรกิจคือ การตลาดแบบปากต่อปาก ชื่อเสียงของร้านค้าทำให้ลูกค้าเลือกซื้อวัสดุก่อสร้างของตน ซึ่งสอดคล้องกับกฤษฎาภรณ์ รุจิธำรงกุล (2548) การศึกษาเรื่องกลยุทธ์การเติบโตของอุตสาหกรรมส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปขนาดเล็กและกลาง พบว่าการเติบโตดังกล่าว มาจากการมีความสัมพันธ์ที่ซื้อสัตย์หรือมีจริยธรรมทางธุรกิจ ชื่อเสียง แรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและการใช้ระบบในการผลิตแทนเทคโนโลยีเป็นสำคัญ อาจเพราะ สปป.ลาว นั้นเป็นประเทศที่เพิ่มมีการเปิดประเทศส่งผลให้ เมืองเวียงจันทน์มีประชากรไม่มาก เพิ่งมีการนำเข้าเทคโนโลยี

ข้อจำกัดในด้านการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ในสปป.ลาว

จากผลการศึกษาพบว่าข้อจำกัดในด้านการเปิดร้านฮาร์ดแวร์ประเภทวัสดุก่อสร้าง ณ นครเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว ในด้านของกฎระเบียบนั้นคือ การจำกัดโควตาการนำเข้าวัสดุก่อสร้างบางชนิด ได้แก่ เหล็ก และปูนซีเมนต์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อจำกัดทางการค้าที่สำคัญเพราะส่งผลต่อศักยภาพของ

ผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2555) รวมทั้งการนำเข้าวัสดุก่อสร้างของลาว จะต้องกระทำผ่านหน่วยงานของรัฐที่ใช้ชื่อว่า ลาวขาเข้า-ขาออก (Society Lao import-export) โดยกระทรวงการค้าของลาวเป็นผู้ดูแลและกำกับ โดยนำเข้าและส่งออกวัสดุก่อสร้างที่จำเป็นต่อการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และผ่านบริษัทเอกชน (Private company) ที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวง การค้าให้เป็นผู้นำเข้า-ส่งออกวัสดุก่อสร้างตาม ประเภทหรือหมวดที่ได้รับอนุญาตจากรัฐแล้วเท่านั้น สำหรับผู้นำเข้ารายย่อยที่ไม่มีใบอนุญาต จะอาศัยการนำเข้า-ส่งออกผ่านบริษัทที่มีใบอนุญาต ซึ่งต้องเสีย ค่านายหน้าร้อยละ 1-3 ขึ้นอยู่กับ ประเภทของวัสดุก่อสร้างและในเรื่องของกฎระเบียบนั้นมีความล่าช้า เพราะต้องรอการอนุมัติ ในการจดทะเบียน 3-10 วัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การลงทุนเปิดร้านฮาร์ดแวร์ต้องทำในรูปแบบของร้านขายส่ง ซึ่งผู้ลงทุนต้องมีเงินลงทุน ในการซื้อวัสดุก่อสร้างเพื่อวางจำหน่ายในปริมาณค่อนข้างมาก ดังนั้นควรมีการวางแผนการลงทุนอย่าง รอบคอบและป้องกันความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของเงินลงทุน

2. ปัญหาที่พบในเรื่องของการจดทะเบียนที่มีความล่าช้าและต้องใช้ระยะเวลาในการขอ จดทะเบียน ผู้ประกอบการจะต้องมีการวางแผนการจดทะเบียนการค้าและการดำเนินการทางธุรกิจให้มีความ รอบคอบ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการจัดตั้งร้าน

3. ปัญหาในเรื่องของการจดทะเบียนขายวัสดุก่อสร้างอีกอย่างหนึ่ง แต่เมื่อมีการขายวัสดุ ก่อสร้างแล้วกลับมากำหนดขายวัสดุก่อสร้างนอกเหนือจากรายการที่ขอจดทะเบียนไว้ ส่งผลให้ ผู้ประกอบการถูกปรับเงินเพิ่ม ซึ่งผู้ประกอบการต้องมีความระมัดกุมในการตรวจเช็ครายละเอียดของวัสดุ ก่อสร้างเป็นอย่างดีก่อนนำมาวางจำหน่าย

4. จากการสัมภาษณ์พบว่าปัญหาที่ผู้ประกอบการพบในการดำเนินธุรกิจคือ ปัญหาด้านการ ติดต่อดีสื่อสาร เนื่องจากวัสดุก่อสร้างบางชนิดประชาชนในประเทศไทยมีการเรียกอีกอย่างหนึ่ง แต่คน ลาวมีการเรียกอีกอย่างหนึ่ง ทำให้อาจเกิดความสับสนในการสั่งซื้อวัสดุก่อสร้างได้

5. จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้ร้านฮาร์ดแวร์วัสดุก่อสร้างประสบความสำเร็จคือการขาย วัสดุก่อสร้างในราคาถูก คุณภาพดีและลูกค้าจะทำการบอกปากต่อปาก ดังนั้นผู้ลงทุนควรมีการรักษา มาตรฐานการดำเนินงานให้เป็นไปดังคำกล่าวข้างต้น

6. จากการศึกษาพบว่าร้านค้าส่วนใหญ่เป็นร้านค้าคนไทย เนื่องจากคนไทยมีการนำเข้าวัสดุ ก่อสร้างไปขายเอง และมีการซื้อวัสดุก่อสร้างได้ในราคาที่ต่ำเพราะซื้อจากประเทศของตน รวมถึงมีการ ซื้อจากแหล่งที่ตนรู้จักเป็นอย่างดี เนื่องจากร้านค้านี้มีการค้าขายวัสดุก่อสร้างในประเทศไทยมา ก่อนช้านาน อาจมีความได้เปรียบในการแข่งขัน หากคนไทยต้องการจัดตั้งร้านเพื่อค้าขายวัสดุก่อสร้าง จะต้องมีการแข่งขันด้านต้นทุน

7. สปป.ลาว มีการกำหนดนโยบายและให้หน่วยงานราชการมีการส่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมาทำการประเมินภาษีให้เป็นไปอย่างถูกต้องอยู่เสมอ ดังนั้นผู้ประกอบการจะต้องมีการเพิ่มความรอบคอบในการจัดบันทึกการขายวัสดุก่อสร้างและเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการทำการศึกษารoundต่อไป ควรมีการทำการศึกษารoundอุปสงค์ความต้องการวัสดุก่อสร้างในเวียงจันทน์เพื่อวิเคราะห์ปริมาณความต้องการวัสดุก่อสร้าง

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการสัมภาษณ์ลูกจ้าง พนักงานในร้านค้าปลีกวัสดุก่อสร้าง เพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริงที่พนักงานพบในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางให้แก่ชาวต่างชาติมาลงทุนเปิดร้านฮาร์ดแวร์

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2555). ข้อมูลการจดทะเบียนนิติบุคคล ประจำปี 2555. เข้าถึงได้จาก http://www.dbd.go.th/download/PDF_/LecYear55_55.pdf
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้าลาว. (2556). ค่าธรรมเนียม และค่าแบบฟอร์มคำร้องขอจดทะเบียนวิสาหกิจ. เข้าถึงได้จาก <http://www.dbd.go.th/download/pdf/Laos.pdf>
- กฤษฎาภรณ์ รุจิธำรงกุล. (2548). กลยุทธ์การเติบโตของอุตสาหกรรมส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปขนาดเล็ก และกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพฑูรย์ วิบูลชุตติกุล. (2555). การค้าระหว่างประเทศ ทฤษฎี นโยบาย และการวิจัยเชิงประจักษ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2556). ศูนย์วิจัยธุรกิจและเศรษฐกิจอีสาน. เข้าถึงได้จาก <http://www.ecberkku.com/en/bot-k/718-2013-02-10-16-29-51.html>
- สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์. (2556). คู่มือส่งเสริมการค้าการลงทุนใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. อุดรธานี: โรงพิมพ์บ้านเหล่าการพิมพ์.
- เอกจิรินทร์ รอดเจริญ. (2557, 22 กุมภาพันธ์). คำว่าโอกาสเศรษฐกิจลาว 2557: ม้ามีดปีมะเมีย. กรุงเทพฯ ธุรกิจ. เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/finance/ asean-plus/>

ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
ที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม
**Opinions of Undergraduate Students Towards the Course Characteristics and
Teaching Style in the Course of Research Methodology for Tourism and Hospitality**

รองศาสตราจารย์ ดร. อัสวิน แสงพิบูล

บทคัดย่อ

ถึงแม้ที่ผ่านมามีงานวิจัยด้านการเรียนการสอนอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ทว่างานวิจัยประเภทนี้ในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมยังมีไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับวิชาวิจัยซึ่งเป็นวิชาที่มีลักษณะเนื้อหาแตกต่างจากวิชาอื่นๆ โดยเนื้อหาของวิชานี้จะเน้นการเรียนการสอนที่กระบวนกรวิจัย (research method-oriented) มากกว่าการบรรยายทั่วไป ด้วยลักษณะของวิชาที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าผู้เรียนในวิชาวิจัยจะมีความคิดเห็นอย่างไรต่อลักษณะวิชา และรูปแบบการสอนแบบใดจึงจะสอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน ประเด็นปัญหาการวิจัยเหล่านี้เป็นประเด็นที่น่าค้นหาคำตอบเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้สอนเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษามีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาดังกล่าว โดยเปรียบเทียบระหว่างเพศและระดับผลการเรียน (GPA) วิธีการวิจัยดำเนินการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาทุกคนที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ระดับปริญญาตรี คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 132 คน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติเชิงอ้างอิง (t-test, ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่นักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด 3 อันดับแรกเกี่ยวกับลักษณะของวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม คือ วิชาวิจัยควรเน้นการสอนที่กระบวนกรหรือวิธีการทำวิจัย รองลงมาคือ วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาและลักษณะของวิชาที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ และวิชาวิจัยเป็นวิชาที่อาศัยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ ในส่วนของรูปแบบการสอน พบว่า รูปแบบการสอนที่น่าสนใจ 3 อันดับแรก คือ การให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประสบการณ์วิจัยจริงของผู้สอน การมีสื่อการสอนที่หลากหลายในการเรียนการสอน และการให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างงานวิจัยหลายๆ เรื่องประกอบในห้องเรียน ส่วนผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนที่ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในบางประเด็น เช่น การซักถาม หรือการให้แสดงความคิดเห็นในห้องเรียน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้สอนควรอธิบายชี้แจงให้นักศึกษาทราบและเข้าใจถึงลักษณะของวิชา
วิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม จุดมุ่งหมายของวิชา ความแตกต่างจากวิชาอื่นๆ รวมทั้งประโยชน์/คุณค่าของ
วิชาที่ผู้เรียนจะได้รับ ในส่วนของรูปแบบการสอน ผู้สอนควรมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น การนำประสบการณ์
วิจัยจริงของผู้สอนมาบรรยายประกอบการสอน การใช้สื่อการสอนรูปแบบต่างๆ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดง
ความคิดเห็น และการแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนและผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: ความคิดเห็น ลักษณะวิชา รูปแบบการสอน วิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

Abstract

Although there is an abundance of classroom research, yet such research in the tourism and hospitality field is limited. In particular, the classroom research on the issue of research courses itself is rare. In general, the course of research methodology could be viewed differently from other general courses because it seems to focus on learning about the research method rather than context-orientation. As such, It would be interesting to find out how students think about the course characteristics and teaching style in such course. Therefore, this study has the objectives to explore and compare undergraduate students' opinions towards the course characteristics and teaching style in the course of research methodology for tourism and hospitality. The questionnaire was used to collect data from undergraduate students in the Faculty of Tourism and Hospitality who enrolled in the course of research methodology for tourism and hospitality in the 2nd semester 2013. Data were analyzed by descriptive and inferential statistics.

The study found that the top three issues that most students agreed on the course characteristics are 1) research methodology course should focus on the research method or process of conducting research 2) research methodology course has a different content from other courses and 3) research methodology course requires a depth understanding rather than memorizing. With regard to the teaching style, the top three issues that most students preferred are 1) teacher should lecture together with his/her research experience 2) teacher should have a variety of teaching media and 3) teacher should lecture together with several research examples. For the research hypotheses, it's revealed that students with different GPA had different opinions towards the course characteristics and teaching style.

The study suggests that teacher should explain students regarding the course characteristics, its purpose and the content differences from other courses as well as the course contribution. For the teaching style, teacher should have various techniques such as a lecture with real research experience, the use of different teaching media, and the encouragement of students' discussion with teacher.

Key words: opinions, course characteristics, teaching style, research methodology for tourism and hospitality

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาต่างให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียนกันมากขึ้น เนื่องจากการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิจัยในชั้นเรียนเป็นแนวทางหนึ่งที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน และเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นหลักสูตร วิธีการสอน การจัดกิจกรรม สื่อการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล จุดมุ่งหมายของการวิจัยในชั้นเรียน คือ การพัฒนากลยุทธ์ในการสอน (teaching strategies) เพื่อให้เกิดการสอนที่ดี เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และพัฒนาผู้เรียนในที่สุด (ศักดิ์สิทธิ์ วัชรารัตน์, 2552)

นักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนไว้หลายประการ เช่น การวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ผู้สอนวิเคราะห์ปัญหาและค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนด้วยกระบวนการวิจัย โดยผลการวิจัยอาจช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้ดีขึ้น พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และไม่มีปัญหาการเรียนอีกต่อไป นอกจากนี้การวิจัยในชั้นเรียนยังมีประโยชน์ต่อครูผู้สอน ช่วยในการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ เช่น การวางแผนการเรียนการสอน การออกแบบวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การประเมินผลการทำงาน อีกทั้งยังทำให้ทราบผลการกระทำว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร (พรนิภา เพิ่มไทย, 2551; รัตนา ศรีเหรียญ, 2550)

ด้วยความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยในชั้นเรียนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งเป็นวิชาที่มีลักษณะเนื้อหาและวิธีการเรียนการสอนแตกต่างจากวิชาอื่นในสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม เนื่องจากการเรียนการสอนจะเน้นที่กระบวนการวิจัยเป็นหลักซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ เช่น การกำหนดปัญหาการวิจัย การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย การทบทวนวรรณกรรม การกำหนดวิธีการวิจัย การวิเคราะห์ผล การอภิปรายผล การสรุป และการให้ข้อเสนอแนะ ด้วยลักษณะเนื้อหาที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าผู้เรียนในวิชาวิจัยจะมีความคิดเห็นอย่างไรต่อวิชานี้ และรูปแบบการสอนแบบใดจึงจะสอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียน ถึงแม้ที่ผ่านมามีงานวิจัยในชั้นเรียนจำนวนมาก แต่ทว่างานวิจัยที่ศึกษาในบริบทของวิชาวิจัยยังไม่ค่อยมีมากนัก ซึ่งทำให้ขาดความรู้ที่จะนำไปพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาดังกล่าวในสถาบันการศึกษาต่างๆ ด้วยเหตุนี้การวิจัยในชั้นเรียนในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อสำรวจและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งคำตอบจากการวิจัยจะให้ประโยชน์ต่อผู้สอนในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษามีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยเปรียบเทียบระหว่างเพศและระดับคะแนนผลการเรียน (GPA)

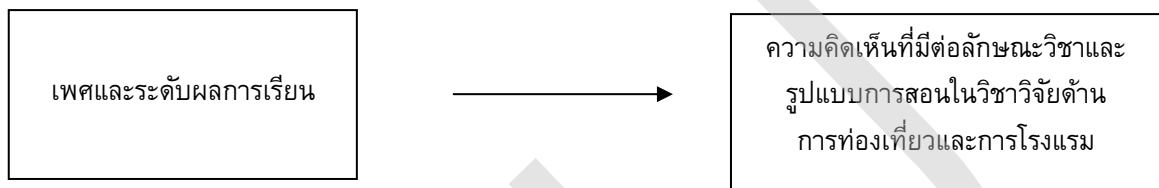
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบข้อมูลและความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดย

ผู้สอนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้พัฒนาหรือปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรต้นเหตุ คือ เพศและระดับผลการเรียนของนักศึกษา ในขณะที่ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 สมมติฐานการวิจัย จากกรอบแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1) สมมติฐานข้อหนึ่ง (สมมติฐานเชิงสถิติ)

H_0 : นักศึกษาที่มีเพศและระดับผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมไม่แตกต่างกัน

H_a : นักศึกษาที่มีเพศและระดับผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมแตกต่างกัน

2) สมมติฐานข้อสอง (สมมติฐานเชิงสถิติ)

H_0 : นักศึกษาที่มีเพศและระดับผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมไม่แตกต่างกัน

H_a : นักศึกษาที่มีเพศและระดับผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมแตกต่างกัน

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยเพื่อการปรับปรุง พัฒนา หรือประเมินหาประสิทธิภาพ คุณภาพ และแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน (พรนิภา เพิ่มไทย, 2551)

2.2 แนวคิดของการวิจัยในชั้นเรียน (รัตนา ศรีหรัญ, 2550)

เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ใช้เพื่อการศึกษาสภาพที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการ จึงมีแนวคิดของการวิจัยดังนี้

1. เป็นการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน

2. เป็นการหาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิธีการสอน การจัดกิจกรรม สื่อการสอน และวิธีการวัดและประเมินผล

3. เป็นการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน นอกจากแนวคิดข้างต้นแล้ว การวิจัยในชั้นเรียนยังมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน
3. เพื่อการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร และนวัตกรรม
4. เพื่อพัฒนา ปรับปรุงเทคนิคการวัดและประเมินผล
5. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู - อาจารย์
6. เพื่อพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน

2.3 รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน (รัตนา ศรีเหรียญ, 2550)

การวิจัยในชั้นเรียนมีรูปแบบหรือแนวทางในการศึกษา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการหรือรูปแบบการเรียนการสอน
2. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนการสอน เช่น ครูกับนักเรียน หรือปัจจัยแวดล้อมในห้องเรียน
3. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะหรือรูปแบบของหลักสูตร รวมทั้งการวัดและการประเมินผล
4. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน
5. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคหรือวิธีการสอน
6. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนการสอน

2.4 งานวิจัยในชั้นเรียน

ด้วยความสำคัญองงานวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและประโยชน์ต่อผู้เรียน ปัจจุบันมีนักวิชาการได้ทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น เช่น กาญจนา แยมเสาชง (2555) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิตมี 3 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนของนิสิต สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนกับนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาจากระบบกลาง (Admission) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาจากระบบรับตรง (โครงการพิเศษ) และระบบรับตรง (Quota) ในขณะที่อภิญญา ทหารวานิช (2552) ศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อวินัยในตนเองในชั้นเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านห้องเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การส่งการบ้านหรืองานตามกำหนดเวลาที่อาจารย์กำหนด รองลงมา คือ ความตั้งใจเรียน และการไม่นำอาหารมารับประทานในชั้นเรียน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด นักศึกษาอยากประสบความสำเร็จในการเรียน ปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษามีวินัยในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าปัจจัยกระตุ้นที่ช่วยให้นักศึกษาตอบคำถาม

อาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด การเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ควบคู่คุณธรรม ร่องลงมาคือ อาจารย์ควรมีมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษา ส่วนสุรวดี อินสุวรรณ โณ (2557) ศึกษาความคิดเห็นของ นักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า เห็นด้วยในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการ ประเมินผลการเรียนการสอน ร่องลงมาคือ ด้านวิธีการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ด้าน หลักสูตร นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกันเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นักศึกษา ที่มีระยะเวลาการฝึกอาชีพในสถานประกอบการต่างกัน เห็นด้วยกับการจัดการเรียน การสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นักศึกษาที่มีเหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีแตกต่างกัน เห็นด้วยกับการจัด การเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นักศึกษาที่มีสวัสดิการ/รายได้จากการฝึกอาชีพแตกต่างกันเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการ สอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้น ถึงแม้ว่าจะมีงานวิจัยในชั้นเรียนหลายรูปแบบและหลายสาขาวิชา แต่ทว่า งานวิจัยในชั้นเรียนในสาขาการท่องเที่ยวและการ โรงแรมยังมีอยู่อย่างจำกัด จึงควรส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนใน สาขานี้ให้มากขึ้น

2.5 ขั้นตอนการวิจัย

เนื่องจากวิชาวิจัยเป็นวิชาที่เรียนเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยซึ่งจะดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ ดังนั้น การเรียนการสอนในวิชานี้จึงเป็นการเรียนการสอนตามขั้นตอนการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการและ ขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้ (อัศวิน แสงพิบูล, 2556)

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดปัญหาการวิจัย

ขั้นตอนแรกของการวิจัย คือ การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องกำหนดขึ้น เสมือนเป็นโจทย์ในการวิจัย ซึ่งโจทย์นี้อาจมาจากประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออาจเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการทราบหรือ อยากค้นหาคำตอบในสิ่งนั้นก็ได้อ โดยการเลือกประเด็นปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยควรเลือกประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่ในสังคมหรือภาคธุรกิจ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย

หลังจากเลือกประเด็นปัญหาการวิจัยได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ ผู้วิจัยจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย และขอบเขตการวิจัยเพื่อให้ทราบแนวทางหรือทิศทางการทำงานวิจัยที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งในขั้นตอนนี้จะต้องมีการกำหนดชื่อ เรื่อง ความเป็นมาของปัญหา ความสำคัญของการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ตลอดจนขอบเขตของสิ่งที่ต้องการศึกษา รวมทั้งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การทบทวนวรรณกรรม กำหนดตัวแปร และสมมติฐาน

หลังจากกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการค้นคว้าหาความรู้และความ เข้าใจในเรื่องที่ต้องการศึกษาเพื่อให้เข้าใจในเรื่องนั้นๆอย่างละเอียดลึกซึ้ง โดยทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้ง เอกสารวิชาการและงานวิจัยที่ผ่านมา เพื่อนำมาประมวลเป็นความรู้และแนวทางในการดำเนินการวิจัยต่อไป เช่น การ กำหนดตัวแปร กรอบแนวคิด และสมมติฐานการวิจัย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีการวิจัย

การกำหนดวิธีการวิจัย (หรือระเบียบวิธีวิจัย) เป็นขั้นตอนที่สำคัญเพราะผู้วิจัยจะต้องวางแผนหรือออกแบบการวิจัยให้เหมาะสมว่าจะเก็บข้อมูลจากใคร เลือกตัวอย่างด้วยวิธีใด และใช้เครื่องมือใดในการเก็บรวบรวมข้อมูล หากกำหนดวิธีการที่ไม่เหมาะสมจะทำให้คำตอบหรือข้อเท็จจริงที่ได้ขาดความน่าเชื่อถือ

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย และการนำเสนอผลการวิจัย

หลังจากเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ โดยจะใช้สถิติหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลและวัตถุประสงค์การวิจัย หากวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้วก็จะต้องทำการแปลความหมายของข้อมูล และนำเสนอผลการวิจัยว่าค้นพบอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 6 การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

หลังจากแปลความหมายข้อมูลและนำเสนอข้อมูลแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การสรุปผลการวิจัย โดยผู้วิจัยจะต้องสรุปผลหรือข้อค้นจากการวิจัยว่าได้ผลเป็นอย่างไร ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่ รวมทั้งอภิปรายผลการวิจัยด้วยว่าเพราะเหตุใดผลการวิจัยจึงออกมาเป็นเช่นนั้น และมีความน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด จากนั้นผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหรือการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ด้วยเนื้อหาของวิชาวิจัยจะเป็นการเรียนการสอนตามกระบวนการและขั้นตอนการวิจัยที่นำเสนอข้างต้น ซึ่งจะเป็นการเรียนการสอนที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆที่จะเรียนเนื้อหาแต่ละบทโดยไม่ได้เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนอย่างเช่นในวิชาวิจัย ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจและนำค้นหาคำตอบว่าผู้เรียนในวิชาวิจัยจะมีความคิดเห็นอย่างไรต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัย เพื่อนำคำตอบที่ค้นพบได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาวิจัยต่อไป

กล่าวโดยสรุป การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้สอดคล้องกับวรรณกรรมที่ทบทวนข้างต้น โดยเป็นการวิจัยที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในบริบทของวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยมีประเด็นที่ต้องการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการเรียนการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม เพื่อค้นหาเทคนิคการสอนและเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยต่อไป

3. วิธีการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ระดับปริญญาตรี คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม (HT 318) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 155 คน (4 กลุ่มเรียน)

3.2 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ช่วยตรวจสอบเนื้อหาและคำถามในแบบสอบถาม รวมทั้งนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา (เพศและผลการเรียน) ส่วนที่ 2 เป็นความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาวิจัยซึ่งประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ และความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยจำนวน 12 ข้อ (รวมทั้งหมด 20 ข้อ) โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นใน 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด จนถึง 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งมีประชากร (ผู้เรียน) ไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากนักศึกษาทุกคนที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม (HT 318) ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 155 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนเมษายน 2557 (ภาคเรียนที่ 2/2556) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 85

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา (เพศและระดับผลการเรียน) และความคิดเห็นที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม และใช้สถิติเชิงอ้างอิง (t-test, ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยกำหนดระดับนัยสำคัญไว้ที่ .05 (level of significance)

สำหรับเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็นในแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบ Likert scale ที่นิยมใช้ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยความกว้างของระดับความคิดเห็นมีดังนี้

- 1) กำหนดหาความกว้างของระดับความคิดเห็นจากสูตร

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น} &= \text{พิสัย} / \text{จำนวนชั้น} \\ &= 5 - 1 / 5 \\ &= 0.8\end{aligned}$$

ดังนั้น ความกว้างของระดับความคิดเห็นแต่ละชั้น เท่ากับ 0.8 คะแนน

- 2) กำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นและการแปลความหมายข้อมูล ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่าง 1.00 - 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่าง 1.81 - 2.61 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่าง 2.62 - 3.42 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่าง 3.43 - 4.23 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่าง 4.24 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	47	35.6
หญิง	85	64.4
รวม	132	100.0

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม

คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2.00	15	11.4
2.00 – 3.00	74	56.1
3.01 ขึ้นไป	43	32.5
รวม	132	100.0

การวิจัยในครั้งนี้ (ตารางที่ 1 และ 2) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง ร้อยละ 64.4 ส่วนเพศชาย ร้อยละ 35.6 โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 56.1 มีระดับผลการเรียนอยู่ระหว่าง 2.00 – 3.00 รองลงมา คือ 3.10 ขึ้นไป (ร้อยละ 32.5) และ ต่ำกว่า 2.00 (ร้อยละ 11.4) ตามลำดับ

4.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ประเด็นความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. วิชาวิจัยควรเน้นการสอนที่กระบวนการหรือวิธีการทำวิจัย	4.18	0.81	เห็นด้วยมาก
2. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาและลักษณะของวิชาที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ	4.14	0.72	เห็นด้วยมาก
3. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่อาศัยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ	4.12	0.97	เห็นด้วยมาก
4. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ควรเน้นการสอนจากประสบการณ์วิจัยของผู้สอน	4.08	0.80	เห็นด้วยมาก
5. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเข้าใจยากกว่าวิชาอื่นๆ	4.05	0.92	เห็นด้วยมาก
6. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ควรเน้นการบรรยายเป็นหลัก	3.91	0.79	เห็นด้วยมาก
7. วิชาวิจัยควรมีการสอนที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ	3.85	0.91	เห็นด้วยมาก
8. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ให้ประโยชน์หรือความรู้มากกว่าวิชาอื่นๆ	3.71	0.88	เห็นด้วยมาก
รวมเฉลี่ย	4.01	0.50	เห็นด้วยมาก

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม (ตารางที่ 3) พบว่า ในภาพรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 คะแนน โดยประเด็นที่นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ใน 3 อันดับแรก คือ วิชาวิจัยควรเน้นการสอนที่กระบวนการหรือวิธีการทำวิจัย ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมาคือ วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาและลักษณะของวิชาที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 4.14$) และวิชาวิจัยเป็นวิชาที่อาศัยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ ($\bar{X} = 4.12$) ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 4.0 มี 3 ประเด็น คือ วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ควรเน้นการบรรยายเป็นหลัก ($\bar{X} = 3.91$) วิชาวิจัยควรมีการสอนที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 3.85$) และวิชาวิจัยเป็นวิชาที่ให้ประโยชน์หรือความรู้มากกว่าวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการสอนวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ประเด็นความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประสบการณ์วิจัยจริงของผู้สอน	4.15	0.78	เห็นด้วยมาก
2. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการเรียนการสอน	4.10	0.79	เห็นด้วยมาก
3. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างงานวิจัยประกอบ	4.07	0.75	เห็นด้วยมาก
4. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนให้โอกาสนักศึกษาแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน	4.03	0.91	เห็นด้วยมาก
5. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการเรียนรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน	4.01	0.82	เห็นด้วยมาก
6. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการสอนโดยให้คิดและวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ระหว่างการเรียน	3.95	0.82	เห็นด้วยมาก
7. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการเรียนรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นระหว่างเพื่อนนักศึกษาด้วยกันในชั้นเรียน	3.87	0.81	เห็นด้วยมาก
8. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานกลุ่มหรือทำกิจกรรมกลุ่มในระหว่างการเรียน	3.82	0.93	เห็นด้วยมาก
9. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานค้นคว้านอกห้องเรียน	3.78	0.99	เห็นด้วยมาก
10. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนตั้งคำถามหรือซักถามผู้เรียนในระหว่างการเรียน	3.49	1.01	เห็นด้วยมาก
11. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดในชั่วโมงเรียน	3.47	0.95	เห็นด้วยมาก
12. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการบรรยายเนื้อหาในตำรา/หนังสือ	3.44	1.00	เห็นด้วยมาก
รวมเฉลี่ย	3.86	0.57	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ในภาพรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 คะแนน โดยรูปแบบการสอนที่ได้รับคะแนนเกิน 4.0 มี 5 ข้อ คือ อันดับที่ 1 การให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประสบการณ์วิจัยจริงของผู้สอน ($\bar{X} = 4.15$) อันดับที่ 2 คือ การมีสื่อการสอนที่หลากหลายในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.10$) การให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างงานวิจัยประกอบ ($\bar{X} = 4.07$) การเปิดโอกาสให้นักศึกษาแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน ($\bar{X} = 4.03$) และการให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการเรียนรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.01$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย (ต่ำกว่า 3.50) ได้แก่ การตั้งคำถามหรือซักถามผู้เรียนในระหว่างการเรียน ($\bar{X} = 3.49$) การมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดในชั่วโมงเรียน ($\bar{X} = 3.47$) และการเน้นการบรรยายเนื้อหาในตำรา/หนังสือ ($\bar{X} = 3.44$) ตามลำดับ

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาและรูปแบบการสอนวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงที่มีต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

ลักษณะวิชาวิจัย	ระดับความคิดเห็น		ค่าสถิติ	
	\bar{X}		t	Sig.
	ชาย	หญิง		
1. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาและลักษณะของวิชาที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ	4.24	4.17	0.40	0.69
2. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเข้าใจยากกว่าวิชาอื่นๆ	3.92	4.16	-1.06	0.29
3. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่อาศัยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ	3.86	4.12	-2.42	0.12
4. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ควรเน้นการบรรยายเป็นหลัก	3.92	3.93	-0.07	0.95
5. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ควรเน้นการบรรยายและประสบการณ์วิจัยของผู้สอน	3.88	4.17	-1.51	0.13
6. วิชาวิจัยควรเน้นการสอนที่กระบวนการหรือวิธีการทำวิจัย	4.04	4.29	-1.28	0.20
7. วิชาวิจัยควรมีการสอนที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ	3.72	4.02	-1.36	0.18
8. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ให้ประโยชน์หรือความรู้มากกว่าวิชาอื่นๆ	3.68	3.72	-0.21	0.83
รวมเฉลี่ย	3.89	4.10	-1.71	0.09

จากตารางที่ 5 พบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในแต่ละข้อระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งหากพิจารณาจากระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) พบว่า มีค่ามากกว่า .05 ทุกข้อ แสดงว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม จากผลการวิจัยในข้อนี้ทำให้ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ที่ทำนายว่านักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงที่มีต่อรูปแบบการสอนวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

รูปแบบการสอนในวิชาวิจัย	ระดับความคิดเห็น		ค่าสถิติ	
	\bar{X}		t	Sig.
	ชาย	หญิง		
1. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานกลุ่มหรือทำกิจกรรมกลุ่มในระหว่างการเรียน	3.60	3.78	-0.81	0.42
2. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนตั้งคำถามหรือซักถามผู้เรียนในระหว่างการเรียน	3.92	3.88	0.17	0.86
3. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนให้โอกาสนักศึกษาแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน	4.20	4.00	0.90	0.37
4. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการเรียนรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน	4.16	3.98	0.89	0.38
5. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการเรียนรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็น	4.00	3.81	0.95	0.35

รูปแบบการสอนในวิชาวิจัย	ระดับความคิดเห็น		ค่าสถิติ	
	\bar{X}		t	Sig.
	ชาย	หญิง		
คิดเห็นระหว่างเพื่อนนักศึกษาด้วยกันในชั้นเรียน				
6. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการสอน โดยให้คิดและวิเคราะห์ประเด็นต่างๆระหว่างการเรียน	4.16	3.86	1.47	0.15
7. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดในช่วงเวลาว่าง	3.56	3.69	-0.55	0.58
8. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการบรรยายเนื้อหาในตำรา/หนังสือ	3.68	3.56	0.48	0.63
9. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประสบการณ์วิจัยจริงของผู้สอน	3.92	4.28	-1.90	0.09
10. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างงานวิจัยประกอบ	3.80	4.11	-2.32	0.08
11. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานค้นคว้านอกห้องเรียน	3.71	3.81	-0.41	0.68
12. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการเรียนการสอน	3.96	4.21	-1.31	0.19
รวมเฉลี่ย	3.81	3.89	-0.16	0.87

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในแต่ละข้อระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งพิจารณาจากระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) พบว่า มีค่ามากกว่า .05 ทุกข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม จากผลการวิจัยในข้อนี้ทำให้ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ที่ทำนายว่านักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำแนกตามระดับผลการเรียน

ลักษณะวิชา	ระดับความคิดเห็น			ค่าสถิติ	
	\bar{X}			F	Sig.
	ต่ำกว่า 2.00	2.00 – 3.00	3.01 ขึ้นไป		
1. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาและลักษณะของวิชาที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ	4.29	4.02	4.31	3.06	0.08
2. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเข้าใจยากกว่าวิชาอื่นๆ	4.47a	4.35a	3.58b	7.04	0.00*
3. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่อาศัยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ	3.8	4.07	4.06	0.99	0.38
4. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ควรเน้นการบรรยายเป็นหลัก	3.35	3.45	3.53	1.64	0.20
5. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ควรเน้นการบรรยายและประสบการณ์วิจัยของผู้สอน	3.75	4.10	4.25	6.20	0.12

ลักษณะวิชา	ระดับความคิดเห็น			ค่าสถิติ	
	\bar{X}			F	Sig.
	ต่ำกว่า 2.00	2.00 – 3.00	3.01 ขึ้นไป		
6. วิชาวิจัยควรเน้นการสอนที่กระบวนการหรือวิธีการทำวิจัย	3.87	4.21	4.35	2.73	0.09
7. วิชาวิจัยควรมีการสอนที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ	3.57	3.84	4.12	1.49	0.23
8. วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ให้ประโยชน์หรือความรู้มากกว่าวิชาอื่นๆ	4.00	3.65	3.76	0.52	0.60
รวมเฉลี่ย	3.74	3.95	4.12	5.62	0.08

หมายเหตุ: a และ b หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำแนกตามระดับผลการเรียน พบว่าระดับความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มผลการเรียนไม่มีความแตกต่างกันเท่าไรนักในเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 ที่ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) น้อยกว่า .05 แสดงว่านักศึกษาในแต่ละกลุ่มผลการเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันในประเด็นนี้ คือ วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเข้าใจยากกว่าวิชาอื่นๆ ซึ่งผลการทดสอบเป็นรายคู่ พบว่านักศึกษาในกลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 และระหว่าง 2.00 – 3.00 มีความคิดเห็นในประเด็นนี้ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่นักศึกษาที่มีผลการเรียนตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป มีความคิดเห็นในประเด็นนี้แตกต่างจาก 2 กลุ่มข้างต้น จากผลการวิจัยนี้จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรองที่ทำนายว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมแตกต่างกันในประเด็นที่ว่าวิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเข้าใจยากกว่าวิชาอื่นๆ

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการสอนวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำแนกตามระดับผลการเรียน

รูปแบบการสอน	ระดับความคิดเห็น			ค่าสถิติ	
	\bar{X}			F	Sig.
	ต่ำกว่า 2.00	2.00 – 3.00	3.01 ขึ้นไป		
1. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานกลุ่มหรือทำกิจกรรมกลุ่มในระหว่างการเรียน	3.57	3.74	3.65	0.16	0.85
2. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนตั้งคำถามหรือซักถามผู้เรียนในระหว่างการเรียน	3.31a	3.44a	4.25b	0.08	0.00*
3. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนให้โอกาสนักศึกษาแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน	3.47a	3.65a	4.33b	0.03	0.00*
4. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการเรียนรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน	4.14	4.00	4.06	0.11	0.90

รูปแบบการสอน	ระดับความคิดเห็น			ค่าสถิติ	
	\bar{X}			F	Sig.
	ต่ำกว่า 2.00	2.00 – 3.00	3.01 ขึ้นไป		
5. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการเรียนรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นระหว่างเพื่อนนักศึกษาด้วยกันในชั้นเรียน	3.86	3.88	3.85	0.01	0.99
6. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการสอนโดยให้คิดและวิเคราะห์ประเด็นต่างๆระหว่างการเรียน	4.00	3.77	4.18	2.28	0.11
7. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดในช่วงโม่งเรียน	3.86	3.63	3.65	0.16	0.85
8. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการบรรยายเนื้อหาในตำรา/หนังสือ	3.86	3.58	3.58	0.24	0.79
9. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประสบการณ์วิจัยจริงของผู้สอน	4.57	4.00	4.29	2.40	0.10
10. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างงานวิจัยประกอบ	4.29	4.00	4.15	0.64	0.53
11. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานค้นคว้านอกห้องเรียน	3.50	3.90	3.68	0.79	0.46
12. ท่านอยากให้อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการเรียนการสอน	4.14	3.98	4.32	1.88	0.16
รวมเฉลี่ย	4.00	3.83	3.90	0.32	0.72

หมายเหตุ: a และ b หมายถึง ค่าเฉลี่ยที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม จำแนกตามระดับผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มผลการเรียน ไม่มีความแตกต่างกันเท่าไรนักในเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 และข้อ 3 ที่ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) น้อยกว่า .05 แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันในประเด็นการให้อาจารย์ผู้สอนตั้งคำถามหรือซักถามผู้เรียนในระหว่างการเรียน และการให้อาจารย์ผู้สอนให้โอกาสนักศึกษาแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน ซึ่งผลการทดสอบเป็นรายคู่ พบว่านักศึกษาในกลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 และระหว่าง 2.00 – 3.00 มีความคิดเห็นใน 2 ประเด็นนี้ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่นักศึกษาที่มีผลการเรียนตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป มีความคิดเห็นในประเด็นนี้แตกต่างจาก 2 กลุ่มข้างต้น จากผลการวิจัยนี้จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรองที่ทำนายว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมแตกต่างกันในประเด็นเรื่องการให้ผู้สอนตั้งคำถามซักถามผู้เรียนในระหว่างการเรียน และการให้โอกาสนักศึกษาแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน

5. สรุปผลการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

5.1 ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

การวิจัยในครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง ร้อยละ 64.4 ส่วนเพศชาย ร้อยละ 35.6 โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 56.1 มีระดับผลการเรียน (GPA) อยู่ระหว่าง 2.00 – 3.00 รองลงมา คือ 3.10 ขึ้นไป (ร้อยละ 32.5) และต่ำกว่า 2.00 (ร้อยละ 11.4) ตามลำดับ การสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม พบว่าประเด็นที่นักศึกษามีความคิดเห็นใน 3 อันดับแรก คือ วิชาวิจัยควรเน้นการสอนที่กระบวนการหรือวิธีการทำวิจัย ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมาคือ วิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาและลักษณะของวิชาที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 4.14$) และวิชาวิจัยเป็นวิชาที่อาศัยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ ($\bar{X} = 4.12$) ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 4.0 มี 3 ประเด็น คือ วิชาวิจัยเป็นวิชาที่ควรเน้นการบรรยายเป็นหลัก ($\bar{X} = 3.91$) วิชาวิจัยควรมีการสอนที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 3.90$) และวิชาวิจัยเป็นวิชาที่ให้ประโยชน์หรือความรู้มากกว่าวิชาอื่นๆ ($\bar{X} = 3.71$) นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบการสอนที่ได้รับคะแนนเกิน 4.0 มี 5 ข้อ คือ อันดับที่ 1 การให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประสบการณ์วิจัยจริงของผู้สอน ($\bar{X} = 4.15$) อันดับที่ 2 คือ การมีสื่อการสอนที่หลากหลายในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.10$) อันดับที่ 3 คือ การให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างงานวิจัยประกอบ ($\bar{X} = 4.07$) อันดับที่ 4 คือ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน ($\bar{X} = 4.03$) และอันดับที่ 5 คือ การให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการเรียนรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.01$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย (ต่ำกว่า 3.50) ได้แก่ การตั้งคำถามหรือซักถามผู้เรียนในระหว่างการเรียน ($\bar{X} = 3.49$) การมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดในชั่วโมงเรียน ($\bar{X} = 3.47$) และการเน้นการบรรยายเนื้อหาในตำรา/หนังสือ ($\bar{X} = 3.44$) ตามลำดับ

ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม รวมทั้งประเด็นในเรื่องรูปแบบการสอน อย่างไรก็ตามสำหรับความคิดเห็นที่มีต่อลักษณะวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม พบว่า นักศึกษาที่มีระดับผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 และระหว่าง 2.00 – 3.00 มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษามีผลการเรียนตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป ในประเด็นที่ว่าเนื้อหาวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมเข้าใจยากกว่าวิชาอื่นๆ สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 และระหว่าง 2.00 – 3.00 มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษามีผลการเรียนตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป ในเรื่องการซักถามนักศึกษาในห้องเรียน และการให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ผลการวิจัยในภาพรวมสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตหลายเรื่อง (วรุณี เชาวันสุขุม, 2553; วงศฉัตรีย์ เหลืองธำรงสกุล และอาทิตย์ วุฒิวงศ์วัฒน์, 2550; อัครวิน แสงพิบูล, 2545) ที่ระบุว่า งานวิจัยในชั้นเรียนบางเรื่องอาจมีทั้งมุมมองของนักศึกษามีความคิดเห็นคล้ายๆ ในบางเรื่อง และในขณะเดียวกันก็อาจมีความคิดเห็นแตกต่างกันในบางเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นนักศึกษามีระดับผลการเรียนที่แตกต่างกัน อาจเป็นไปได้ที่จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันในหลายๆ ประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นนักศึกษามีผลการเรียนแตกต่างกัน อย่างเช่น นักศึกษากลุ่มที่เรียนดีกับนักศึกษากลุ่มที่เรียนอ่อนอาจมีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนแตกต่างกัน ซึ่งทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้

5.2 การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ มีดังนี้

- ❖ จากผลการวิจัย นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าวิชาวิจัยควรเน้นการสอนที่กระบวนการหรือวิธีการทำวิจัย

รวมทั้งวิชาวิจัยเป็นวิชาที่มีเนื้อหาและลักษณะของวิชาที่แตกต่างจากวิชาอื่นๆ และเป็นวิชาที่อาศัยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ ดังนั้นหากนักศึกษามีความคิดเห็นเช่นนั้น ผู้สอนจึงควรอธิบายให้นักศึกษาทราบและเข้าใจถึงลักษณะวิชาวิจัยให้ชัดเจนตั้งแต่การสอนครั้งแรกว่าวิชาวิจัยมีลักษณะเนื้อหาอย่างไร แตกต่างจากวิชาอื่นอย่างไร และจะมีการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองจะต้องเรียนอะไรบ้างในวิชานี้ ซึ่งการที่นักศึกษาเข้าใจลักษณะของวิชาตั้งแต่แรกเริ่ม จะทำให้นักศึกษาสามารถเตรียมความพร้อมของตนเองในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในวิชานี้ ซึ่งแนวทางที่เสนอแนะข้างต้นอาจจะเป็นผลดีในการสร้างแรงจูงใจและความสนใจให้แก่ผู้เรียนได้

- ❖ ในส่วนของรูปแบบการสอน นักศึกษาให้คะแนนเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้ในอันดับต้นๆ ได้แก่ การให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างประสบการณ์วิจัยจริงของผู้สอน การมีสื่อการสอนที่หลากหลายในการเรียนการสอน การให้อาจารย์ผู้สอนบรรยายพร้อมยกตัวอย่างงานวิจัยประกอบ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน และการให้อาจารย์ผู้สอนเน้นการเรียนรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน ดังนั้นการสอนในวิชาวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม ผู้วิจัยอาจนำประสบการณ์วิจัยจริงของผู้สอนมาเล่าให้นักศึกษาฟังเพื่อประกอบการบรรยายเนื้อหาในหัวข้อต่างๆ เช่น การกำหนดปัญหาการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย หรือ การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นต้น รวมทั้งควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเช่น การบรรยายโดย power point การเล่าเรื่องจากประสบการณ์หรืองานวิจัยของผู้อื่น การให้นักศึกษาเล่นเกมเขียนตอบคำถามที่กระตือรือร้นเรียนหรือเขียนตอบในกระดาษที่เตรียมไว้ หรือการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตประกอบการสอน เป็นต้น จากผลการวิจัยมีข้อสังเกตว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับการบรรยายเนื้อหาวิชาวิจัยที่มีตัวอย่างงานวิจัยประกอบ ดังนั้นการสอนในวิชานี้ผู้สอนควรมีประสบการณ์วิจัยมาพอสมควร และสามารถนำผลงานวิจัยของตนเองมาประกอบการสอนได้ ซึ่งอาจทำให้นักศึกษามีความสนใจเรียนมากขึ้น และอยากฟังการบรรยายเนื้อหาวิชาจากประสบการณ์วิจัยของครูผู้สอน นอกจากนี้รูปแบบการสอนอื่นๆ ที่ได้คะแนนต่ำในลำดับท้ายๆ เช่น การตั้งคำถามหรือซักถามผู้เรียนในระหว่างการเรียน การมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดในชั่วโมงเรียน และการเน้นการบรรยายเนื้อหาในตำรา/หนังสือ ผู้สอนอาจพิจารณานำมาปรับใช้ในบางโอกาสหรืออาจนำมาใช้ผสมผสานกับวิธีอื่นๆข้างต้นเพื่อไม่ให้เกิดการเรียนน่าเบื่อเกินไป

- ❖ เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวข้องกับกระบวนการ PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติการ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการแก้ไขปรับปรุง (Action) ดังนั้นผู้วิจัย (ผู้สอน) จึงสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อวางแผนการเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไปได้ โดยควรเน้นที่รูปแบบการสอนตามข้อค้นพบจากการวิจัย

บรรณานุกรม

- กาญจนา เข้มเสาชง (2555). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตร
สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก:
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทรงสิริ วิจิรานนท์. (2549). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการเปรียบเทียบวิธีวิจัยของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช.
- พรนิภา เพิ่มไทย. (2551). การวิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างไร. สืบค้น 22 พฤษภาคม 2555, จาก
http://www.human.nu.ac.th/jhnu/file/journal/2011_02_17_17_37_12-1-2-12.pdf
- รัตนา ศรีเหรียญ. (2550). การวิจัยในชั้นเรียน. สืบค้น 22 พฤษภาคม 2555, จาก
<http://www.moe.go.th/webtcs/Hom/Paper/Article/ratana/ratana02/ratana02.htm>
- วรุณี เขาวนัสุม. (2553). ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ต่อส่วนประสมการตลาดบริการในธุรกิจบริการห้องเช่า. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราช
ภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วงศสถิตย์ เหลืองธำรงสกุล และอาทิตย์ วุฒิวงศ์วัฒน์. (2550). ความคิดเห็นของนักศึกษากศ.พป.
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่มีต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เมื่อประสบปัญหา
เรื่องผลิตภัณฑ์สุขภาพ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ศักดิ์สิทธิ์ วัชรรัตน์. (2552). วิชาการวิจัยการศึกษาและวิจัยในชั้นเรียน. พิษณุโลก: วิทยาลัยสารพัด
ช่างพิษณุโลก.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2547). เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อัศวิน แสงพิบูล. (2545). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของเยาวชนในเขตกรุงเทพและ
ปริมณฑล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัศวิน แสงพิบูล. (2556). ระเบียบวิธีวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.
- อภิญา ทหารวานิช. (2552). การศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อวินัยในตนเองในชั้นเรียน และ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต

ความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการทาวน์โฮมในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
THE FEASIBILITY OF TOWNHOME PROJECT IN PLUAKDAENG DISTRICT,
RAYONG DISTRICT

วิสุทธิ อิศราพันธ์พิสิษฐ์
ศุภลัทธิ เลิศบัวสิน
ธีทัต ตรีศิริโชติ

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง ความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการทาวน์โฮมในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 400 ตัวอย่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการทาวน์โฮมในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้วิธีการสำรวจและเก็บข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานโรงงานในเขตอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง และคนทั่วไปที่พิจารณาจะซื้อทาวน์โฮม ในเขตอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยประชากรศาสตร์ วิเคราะห์จุดประสงค์ ในการตัดสินใจและลักษณะความต้องการซื้อ วิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์คะแนน วิเคราะห์สถิติอนุมานที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางสถิติ ในการทดสอบ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยประชากรศาสตร์ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยจุดประสงค์ในการตัดสินใจซื้อ โดยใช้ t-test เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ค่า F-test เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ตั้งแต่ 2 กลุ่ม ขึ้นไป

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการตลาดไม่แตกต่างกัน ประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิตไม่แตกต่างกัน โครงการทาวน์โฮมในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เป็นโครงการที่น่าลงทุน อันเนื่องมาจาก NPV ที่คำนวณได้นั้นมีค่าเป็นบวก และอัตราผลตอบแทน ของโครงการ IRR มีสัดส่วนที่มากกว่าต้นทุนของโครงการ แสดงให้เห็นว่าการลงทุนในโครงการได้รับผลตอบแทนคุ้มกับการลงทุน

คำสำคัญ: ความเป็นไปได้/ การลงทุน/ โครงการทาวน์โฮม/ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

Abstract

The research entitled “The Feasibility of Townhome Project in Pluakdaeng District, Rayong Province” was done by using questionnaires for data collection from 400 samples and its objective was to study the feasibility of townhome project in Pluakdaeng District, Rayong Province. The study was a quantitative research and questionnaires were used for data collection. The sample consisted of general people and factory employees who were considering buying a townhome in Pluakdaeng District, Rayong Province.

The analysis of personal factors was done with descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation. Mean and standard deviation were used for the analysis of demographic factors, the purpose of buying decision, the characteristics of the demand, and marketing mix in order to interpret the meaning from the mean which was the score threshold. Inferential statistics were used for hypotheses testing. Statistical analysis of variance was used for testing in order to compare the differences among demographic factors, marketing mix, and the purpose of buying decision. T-test was used to compare the differences between the means of two groups. F-test was used to compare the means of more than two groups.

The findings revealed that respondents with different demographic factors had no difference in the investment feasibility concerning marketing. Respondents with different demographic factors had no difference in the investment feasibility concerning production.

It was worth investing in the townhome project in Pluakdaeng District, Rayong Province because the calculated net present value (NVP) was positive. In addition internal rate of return (IRR) was higher than the cost of the project. This meant that the investment in the project was worth the investment returns.

Keywords: Feasibility/Investment/Townhome project/ Pluakdaeng District, Rayong

1. บทนำ

หนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ ซึ่งได้แก่ ที่อยู่อาศัย ดังนั้นที่อยู่อาศัยจึงเป็นที่ต้องการที่มีความจำเป็นอีกอย่างหนึ่ง นอกจาก อาหาร ยาโรคและเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยในรูปแบบต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดเวลาตามการขยายตัวของประชากรความต้องการที่จะมีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเอง เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์

ในการใช้เป็นที่พักอาศัย และสร้างครอบครัว รวมถึงการเก็บเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่า

ทาวน์โฮมจัดเป็นที่อยู่อาศัยรูปแบบใหม่ที่กำลังเป็นสนใจของคนในยุคปัจจุบัน เนื่องจากราคาต่ำกว่าบ้านเดี่ยว แต่ราคาใกล้เคียงกับคอนโดมิเนียมแต่มีพื้นที่ใช้สอยมากกว่า รวมถึงมีพื้นที่ที่คนที่สามารถจัดสวน หรือมีที่จอดรถยนต์ส่วนตัวได้ในพื้นที่ตัวบ้านและสอดคล้องกับรูปแบบการใช้ชีวิตตามสมัยนิยมที่เป็นครอบครัวขนาดเล็ก มีพื้นที่เป็นสัดส่วนพอเหมาะ ง่ายต่อการดูแลรักษา และสาธารณูปโภคที่ดีจึงเป็นที่สนใจให้ลูกค้าเลือกซื้อโครงการ ดังนั้นโครงการจึงต้องมีการแข่งขันเพื่อดึงเอาส่วนแบ่งการตลาดมาให้ได้มากที่สุดทั้งการวางแผนการตลาด การเลือกทำเล หรือการใช้หลักการตลาดและการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ตั้งไว้

การขยายตัวทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของพื้นที่เขตอุตสาหกรรมในจังหวัดระยองที่มีโรงงานอุตสาหกรรมและส่วนต่อเนื่องเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก การลงทุนของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันออกช่วง ครึ่งปีแรกปี พ.ศ. 2555 มีมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้น 1.09 แสนล้านบาท โดยระยองมีมูลค่าการลงทุนสูงที่สุดเป็นอันดับ 1 และอัตราการขยายเข้าและการเกิดใหม่ของประชากรที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ จังหวัดระยอง มีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

การค้นคว้าอิสระนี้ จึงเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ในโครงการทาวน์โฮมในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ทั้งนี้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง มีความเหมาะสมที่จะทำเป็นที่ตั้งโครงการ เนื่องจากการแข่งขันที่น้อยกว่า อีกทั้งสะดวกในด้านการคมนาคมไปยังนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ และยังมีทำเลที่เรือแหลมฉบังซึ่งเป็นท่าเรือน้ำลึกในการขนส่งสินค้า ศูนย์การค้าต่าง ๆ จึงมีความเหมาะสมที่จะทำเป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มเป้าหมาย ที่ต้องการที่พักอาศัยราคาไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับบริเวณ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี หรืออำเภอเมือง จังหวัดระยอง อีกทั้งมองเห็นโอกาสในการลงทุนโครงการทาวน์โฮม ที่พร้อมไปด้วยสาธารณูปโภคต่าง ๆ การเดินทางสะดวกสบาย สามารถรองรับวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าความเป็นไปได้ในการโครงการทาวน์โฮมนี้ จะมีความสำคัญช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าใจถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านการลงทุน เพื่อที่จะสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ ไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการลงทุนโครงการทาวน์โฮม และกำหนดกลยุทธ์ทางการสื่อสารเกี่ยวกับปัจจัยด้านการตลาดให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าผู้บริโภคซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน โครงการทาวน์โฮมในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

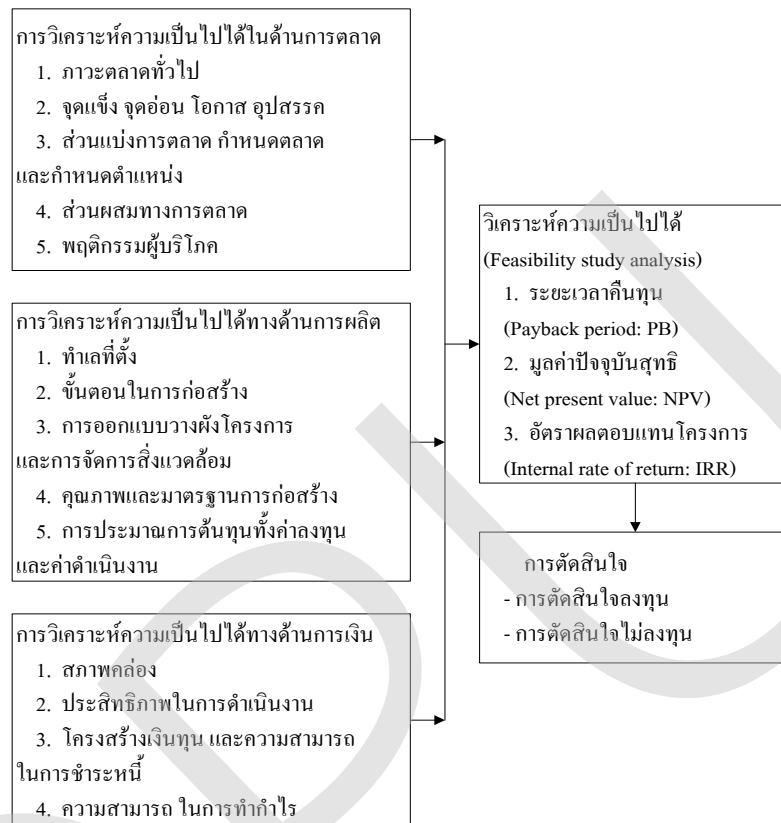
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้อ่านและผู้สนใจในธุรกิจเดียวกันหรือใกล้เคียงกันเพื่อข้อมูลไปใช้ในการประกอบการคิดและตัดสินใจในการลงทุน หรือพัฒนาต่อยอดในธุรกิจต่อไป
2. เพื่อสร้างความได้เปรียบในเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดสำหรับผู้ประกอบการ
3. เพื่อประหยัดเวลาและทรัพยากร ในกรณีพบว่าโครงการนี้ไม่สามารถเป็นไปได้ (Feasible)
4. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการลงทุน โครงการดังกล่าว
5. เพื่อประโยชน์สำหรับผู้จัดทำเพื่อนำข้อมูล จากการศึกษาประกอบการพิจารณาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจโครงการทาวน์โฮม อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการตลาด ไม่แตกต่างกัน
2. ประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิต ไม่แตกต่างกัน
3. การดำเนินธุรกิจโครงการทาวน์โฮมในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง มีความเป็นไปได้ทางการเงินหรือไม่

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาสำหรับการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ มุ่งเน้นความเป็นไปเป็นไปได้อย่างโครงการทาวน์โฮม อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เน้นการศึกษวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อทาวน์โฮม ของผู้บริโภคในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

2. ด้านการตลาด โดยศึกษาแนวโน้มและทิศทางการตลาด การวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาด ตลาดกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภค กลุ่มเป้าหมายคือผู้บริโภค กลุ่มคนทำงานในนิคมต่าง ๆ และผู้พักอาศัยบริเวณอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience sampling)

3. ด้านการผลิต เป็นการศึกษาถึงระเบียบวิธีการและข้อกำหนดต่าง ๆ ในการก่อสร้างสถานที่ตั้ง การออกแบบวางผังโครงการ การจัดการสิ่งแวดล้อมและการประมาณการต้นทุนทั้งด้านค่าก่อสร้างและค่าดำเนินการ

4. ด้านการเงิน เป็นการนำรายการในงบการเงิน มาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างรายการนั้น ๆ ซึ่งอาจออกมาในรูปอัตราส่วน หรือในรูปอัตราร้อยละ การศึกษาครั้งนี้ มุ่งวิเคราะห์ทางด้านสภาพคล่องของกิจการ ประสิทธิภาพในการดำเนินการ โครงสร้างเงินลงทุน และความสามารถในการชำระหนี้ และความสามารถในการทำกำไร

5. ด้านเศรษฐศาสตร์ ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการโดยนำข้อมูลจากการศึกษาด้านต่าง ๆ มาประกอบวิเคราะห์ โดยมุ่งเน้นที่ระยะเวลาคืนทุน (PB) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เพื่อตัดสินใจว่าโครงการนี้มีความเป็นไปได้ในการลงทุนหรือไม่ คຸ້ມຄ່າກັບການລົງທຸນหรือไม่

6. ด้านระยะเวลา ในการศึกษาความเป็นไปได้ในการรวบรวมเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในช่วงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 - มีนาคม 2557

7. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการทาวน์โฮม ในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research method) โดยทำการสำรวจ (Survey research method) และวิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัย กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

7.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ พนักงานโรงงานในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง และคนทั่วไปที่พิจารณาจะซื้อทาวน์โฮม ในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล โดยการ แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และ แบบสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการในพื้นที่ในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

เนื่องจากไม่ทราบจำนวนที่แน่นอนของผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อ หรือผู้ที่พิจารณาจะซื้อ ทาวน์โฮม ในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ดังนั้นการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างและ ได้ใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากรโดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 (นราศรี ไวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, 2545, หน้า 133)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัดส่วนของประชากรเท่ากับร้อยละ 50 หรือ 0.5 และระดับความน่าเชຸ້ມຄ່ານຸ້ມร้อยละ 95 นั่นคือ ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ ร้อยละ 5 ดังนั้น จึงแทนค่าได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผลจากการคำนวณ จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ $n = 385$ ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันการสูญเสียของแบบสอบถามเนื่องจากอาจมีคุณสมบัติของแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงทำการเก็บตัวอย่างแบบสอบถามเพิ่มเป็นตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างโดยอาศัยความสะดวก (Convenience sampling) และแจกแบบสอบถามแก่ผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อหรือผู้ที่พิจารณาจะ

ชื่อ ทาวน์โฮม ในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ในช่วงเวลา เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 - มีนาคม พ.ศ. 2557

7.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยการสำรวจ (Survey) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในการเก็บข้อมูล จำนวน 400 ชุด โดยวิธีการแจกแจงแบบสอบถามด้วยตนเองและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในพื้นที่จำนวน 3 โครงการและตรวจสอบข้อมูล ความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

7.3 การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ผล

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และทำการแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัส (Coding) เพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for window 11.5

7.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งมีลำดับขั้นการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยประชากรศาสตร์ วิเคราะห์จุดประสงค์ในการตัดสินใจและลักษณะความต้องการซื้อ วิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์คะแนน
2. วิเคราะห์สถิติอนุมานที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One way analysis of variance) ทางสถิติในการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยประชากรศาสตร์ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยจุดประสงค์ในการตัดสินใจซื้อ โดยใช้ t-test เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ค่า F-test เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป

8. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยแสดงผลเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงคือ เพศชายมีจำนวน 233 คน เพศหญิงมีจำนวน 167 คน มีอายุระหว่าง 21-30 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี

2. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการบ้านพักอาศัยประเภทบ้านเดี่ยว มีเหตุผลในการเลือกซื้อเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย มีความต้องการทาวน์โฮมขนาด

30 ตร.วา (6 × 20 เมตร) มีความต้องการทาวน์โฮมที่มี 2 ชั้น มีความต้องการทาวน์โฮมที่มี 3 ห้องนอน มีความต้องการทาวน์โฮมที่มี 2 ห้องน้ำ มีความต้องการทาวน์โฮมที่มีที่จอดรถ 2 คัน มีความต้องการทาวน์โฮมที่มีราคา 1,000,001 - 1,500,000 บาท มีความต้องการทาวน์โฮม ในจำนวน 20,001 - 30,000 บาท มีความต้องการวงเงินสินเชื่อจำนวน 10 - 12 งวด ใช้องค์ประกอบด้านการส่งเสริมการตลาดคือ มีธนาคารให้การรับรอง การพิจารณาตัดสินใจเลือกซื้อด้านราคาคือ ราคาและคุณภาพของบ้าน ใช้การตัดสินใจซื้อทาวน์โฮม จะเลือกซื้อในลักษณะบ้านพร้อมเฟอร์นิเจอร์บางส่วน รับทราบข้อมูลการของโครงการทางสื่อ ป้ายโฆษณา เห็นว่าพนักงานขายที่มีความน่าเชื่อถือ เห็นว่าตราสินค้าทำให้เห็นว่าโครงการมี ประสิทธิภาพในการทำโครงการ เห็นว่าช่องทางการจัดจำหน่ายโดย ผ่านเจ้าของโครงการ มีการวางแผนตัดสินใจเลือกซื้อในระยะเวลา 4 - 6 เดือน

3. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการรูปร่างภายนอก ทาวน์โฮมเป็น รูปทรงทันสมัย (สไตล์โมเดิร์น) มีความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ภายในทาวน์โฮม เป็นของเกรดธรรมดา ราคาปานกลาง มีความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ภายในตามแบบของโครงการทาวน์โฮม มีความต้องการใช้สีทาอาคาร เป็นสีฟ้า มีความต้องการใช้องค์ประกอบด้านผลิตภัณฑ์ ที่ใช้วัสดุที่ดีมีคุณภาพ มีความต้องการให้โครงการ สามารถติดต่อได้ง่าย มีความต้องการลักษณะของโครงการ จะต้องมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ คือ สนามหญ้า/สวนหย่อม แพนผังโครงการ องค์ประกอบด้านทำเลที่ตั้งที่ มีพื้นที่สีเขียว ด้านทำเลที่ตั้งพบว่า ต้องตั้งอยู่ใกล้ที่ทำงาน ความสนใจของโครงการทาวน์โฮม พบว่า สนใจ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสถิติ

สมมติฐานที่ 1 ประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุนด้านการตลาด ไม่แตกต่างกัน

เพศ: เพศต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุนด้านการตลาด ไม่แตกต่างกัน

อายุ: อายุต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุนด้านการตลาด ไม่แตกต่างกัน

สถานภาพ: สถานภาพต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุนด้านการตลาด ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา: ระดับการศึกษาต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุนด้านการตลาด
แตกต่างกัน

อาชีพ: อาชีพต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุนด้านการตลาด แตกต่างกัน

เงินเดือน: เงินเดือนต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุนด้านการตลาด ไม่แตกต่างกัน

อายุงาน: อายุงานต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุนด้านการตลาด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการ
ผลิต ไม่แตกต่างกัน

เพศ: เพศต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิต แตกต่างกัน

อายุ: อายุต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิต แตกต่างกัน

สถานภาพ: สถานภาพต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิต แตกต่าง
กัน

ระดับการศึกษา: ระดับการศึกษาต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิต
แตกต่างกัน

อาชีพ: อาชีพต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิต ไม่แตกต่างกัน

เงินเดือน: เงินเดือนต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิต แตกต่างกัน

อายุงาน: อายุงานต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิต แตกต่างกัน

ตอนที่ 3

โครงการทาวน์โฮมในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เป็นโครงการที่นำลงทุนอัน
เนื่องมาจาก NPV ที่คำนวณมาได้นั้นมีค่าเป็นบวก และอัตราผลตอบแทนของโครงการ IRR มีสัดส่วน
ที่มากกว่าต้นทุนของโครงการ แสดงให้เห็นว่าการลงทุนในโครงการได้รับผลตอบแทนคุ้มกับการลงทุน

9. อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน
ด้านการตลาด ไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน

สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ เชยสาคร (2549) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่อิทธิพลต่อ
พฤติกรรมการซื้อบ้านเดี่ยว ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบบ้านเดี่ยว
มีความสัมพันธ์กับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประเภทที่พัก
อาศัยเดิม และลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัย วัตถุประสงค์ในการซื้อบ้านของผู้บริโภค มี
ความสัมพันธ์กับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และประเภทที่
พักอาศัยเดิม เหตุผลในการซื้อบ้านเดี่ยวมีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ
จำนวนสมาชิกในครอบครัว ประเภทที่พักอาศัยเดิม และลักษณะการครอบครอง ที่อยู่อาศัย จำนวน

โครงการ เปรียบเทียบก่อนตัดสินใจซื้อ มีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และประเภทที่พักอาศัยเดิม ระดับราคาบ้านเดี่ยว มีความสัมพันธ์กับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยว มีความสัมพันธ์กับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

สมมติฐานที่ 2 ประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความเป็นไปได้ในการลงทุน ด้านการผลิต ไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน ด้านอาชีพ

สอดคล้องกับงานวิจัยของสนทนา สุภศรีเหลือ (2551) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้ายในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากลูกค้ายที่มาซื้ออาคารพาณิชย์ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 242 คนและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test, F-test และ LSD ผลการวิจัยพบว่า 1) ลูกค้ายส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 40 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป อาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ รายได้ต่อเดือนคือ 10,001 - 15,000 บาท สถานภาพสมรส และจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-6 คน 2) ปัจจัยด้านอาคารพาณิชย์ ด้านความสะดวก ด้านความปลอดภัย ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายด้านประโยชน์จากอาคารพาณิชย์ และด้านการส่งเสริมการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้ายในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากตามลำดับ และ 3) ลูกค้ายที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนลูกค้ายที่มีเพศ อายุ และสถานภาพต่างกันมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

10. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า ความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการทาวน์โฮม ในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ไม่แตกต่างกันเท่าไร ดังนั้นควรหากกลุ่มตัวอย่างที่มีข้อมูลที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น หรืออาจเปลี่ยนสถานที่ในการทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น
2. จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการทาวน์โฮม ในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เพิ่มมากขึ้น

11. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการทาวน์โฮม ในเขต อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการลงทุนเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

- ดวงใจ เศษสาคร. (2549). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อบ้านเดี่ยวของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เยาวเรศ ทับพันช์. (2543). *การประเมินโครงการตามแนวทางเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2555). *ส่องกล้องอุตสาหกรรมไทยปี 2555*. เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/business/business/20120102/427481/วิฑูรย์-สิมะโชคดีส่องกล้องอุตสาหกรรมไทยปี-2555.html>
- วิไล จิระวัชร. (2548). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อที่อยู่อาศัยกับธนาคารกรุงไทยในเขตอำเภอศรีราชา*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สนทยา สุกศรีเหลือง. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้ายในเขตจังหวัด พระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2540). *ตำราพิชัยสงคราม*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2544). *กลยุทธ์การตลาด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Barnard, C. I. (1972). *The functions of executive*. Massachusetts: Havard University Press.
- Gibson, J. L. & Ivancevich, J. M. (1979). *Organization behavior structure process* (3rd ed.). Texas: Business.
- Kotler, P. (1997). *Marketing management* (9th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Moody, J. (2004). The structure of a social science collaboration network. *American sociological review*, 69, 213-238.
- Simon, H. A. (1961). *Public administration*. New York: Alfred A. Knopf.
- Yamane, T. (1967). *Elementary sampling theory*: Englewood Cliff, NJ: Prentice Hall.

ความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไร
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

**The Relationship of Capital Structure and Firm Size on Earnings Quality of
Company in Property and Construction group
in the Stock Exchange of Thailand**

พัชรี บัวเพื่อน

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 69 บริษัท ในการศึกษาครั้งนี้ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554- 2556 โดยใช้สถิติของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษา พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมและขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวมและคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

คำสำคัญ : โครงสร้างเงินทุน ขนาดกิจการ คุณภาพกำไร

Abstract

The objective study is to find the relationship of capital structure and firm size on Earnings Quality of Company in Property and construction group in the Stock Exchange of Thailand. The sample of companies 69 companies were used as in the study and collecting financial data from the year 2011-2013. By using multiple regression analysis to test the relationship between independent variables and the dependent variables at 0.05 statistical significance level. The study find that total liabilities to equity ratio, total liabilities to total assets ratio and firm size are not relationship with earnings quality by use of Collins and Hribar (2000) by total accruals and earnings quality of Penman (2001) by accruals from net operating.

Keywords: Capital structure Firm size Earnings quality

บทนำ

ปัจจุบันรายงานทางการเงินจัดเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย ผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ ผู้ขายสินค้า เจ้าหนี้อื่น ลูกจ้าง และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยสะท้อนให้เห็นถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในฐานะทางการเงินของกิจการ โดยเฉพาะตัวเลขกำไรที่แสดงในงบกำไรขาดทุน จัดเป็นข้อมูลทางการเงินที่ผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญมาก เนื่องจากนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรเพื่อใช้ในการพิจารณาสินเชื่อของผู้ให้กู้ และประกอบการตัดสินใจในการลงทุนของผู้มีส่วนได้เสีย การพิจารณาสินเชื่อของผู้ให้กู้ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้มีส่วนได้เสียเห็นข้อมูลตัวเลขกำไรที่แสดงในงบกำไรขาดทุน ซึ่งกำไรดังกล่าวอาจไม่ใช่กำไรที่มีคุณภาพเสมอไป เพราะกิจการส่วนใหญ่จะใช้เกณฑ์คงค้างในการจัดทำงบการเงินเพื่อให้กิจการสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งได้ แต่การใช้เกณฑ์คงค้างนี้มีการบันทึกรายการคงค้าง และรายการที่ไม่เป็นตัวตนอื่นเพื่อให้เป็นไปตามหลักการจับคู่รายได้และค่าใช้จ่าย จึงอาจทำให้มีการตกแต่งตัวเลขเพื่อให้กิจการแสดงผลกำไรเป็นไปในทิศทางที่ฝ่ายบริหารต้องการ เช่น บริษัท รอยเนท จำกัด (มหาชน) ทำการตกแต่ง การรับรู้รายได้จากบัตรเครดิตเน็ตที่ฝากขายผ่านตัวแทนจำหน่ายประเภทร้านค้า แม้ในทางปฏิบัติบริษัทยังไม่มีรายได้จกกว่าร้านค้าสามารถจำหน่ายบัตรเครดิตเน็ตทำให้บริษัทมีกำไรเกินกว่าความเป็นจริง และบริษัท ปิคนิก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ทำการตกแต่งบัญชีเพื่อสร้างรายได้ปลอม บันทึกบัญชีเงินค้ำมัดจำถึงแก๊สเป็นรายได้ 178 ล้านบาท เมื่อมีการแก้ไขงบการเงินที่ถูกต้องทำให้กำไรของบริษัทลดลง 178 ล้านบาท (ฐิตาภรณ์ สินเจริญศักดิ์, 2556) ดังนั้นทั้งสองบริษัทเกิดจากการทำการตกแต่งตัวเลขทางบัญชีส่งผลให้ตัวเลขทางบัญชีโดยเฉพาะกำไรของบริษัทไม่สะท้อนสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจจนก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและความเสียหายต่อผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียเป็นจำนวนมาก ซึ่งสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือคุณภาพกำไร เพราะกำไรที่มีคุณภาพจะสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงของกิจการ จึงต้องมีการหาวิธีเพื่อมาตรวจสอบว่าตัวเลขกำไรที่แสดงในงบกำไรขาดทุนนั้นเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือและตรงกับความเป็นจริง

คุณภาพกำไร จึงมีความสำคัญในการบอกถึงความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของแต่ละกิจการ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักลงทุนให้ความสำคัญก่อนการตัดสินใจลงทุน หรือกล่าวได้ว่าคุณภาพกำไรเป็นสิ่งที่บ่งบอกคุณภาพของรายงานทางการเงิน ซึ่งผู้รายงานทางการเงินควรให้ความสำคัญก่อนการตัดสินใจลงทุน

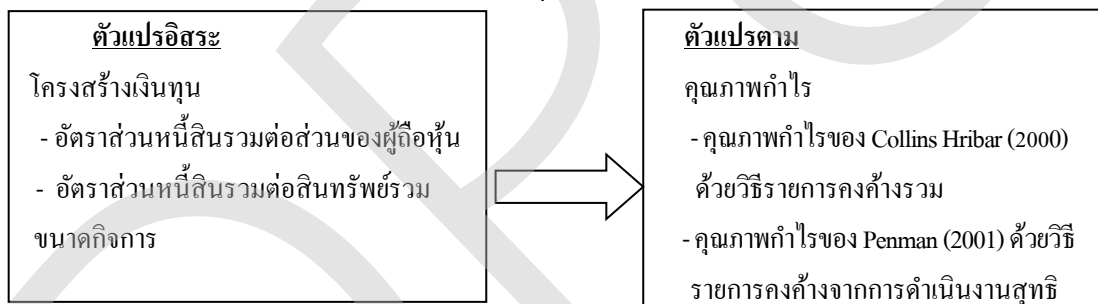
ในการดำเนินธุรกิจโดยปกติบริษัทจะจัดหาเงินทุนที่ใช้ในการประกอบการมาจากแหล่งทุน 2 แหล่ง คือ แหล่งภายในอันได้มาจากเงินลงทุนของผู้เป็นเจ้าของหรือหุ้นส่วน และแหล่งภายนอกซึ่งได้มาจากการก่อหนี้ทั้งหนี้ระยะสั้นและหนี้ระยะยาว โดยอาจได้มาจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือการออกตราสารหนี้ต่าง ๆ

ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไร โดยศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง เนื่องจากเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยให้ความสำคัญกับอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมในอันที่จะเป็นปัจจัยที่สามารถบ่งชี้ถึงคุณภาพกำไรได้หรือไม่ โดยนำเอาปัจจัยทางด้านขนาดของกิจการมาทำการศึกษาร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้อข้อมูลรายงานทางการเงินสามารถใช้ข้อมูลจากรายงานการเงินประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

- วัตถุประสงค์ของการวิจัย**
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของขนาดของกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีกรอบแนวคิด ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1

H_0 : อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมและขนาดกิจการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม

H_1 : อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมและขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม

สมมติฐานที่ 2

H_0 : ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม

H_1 : ขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม

สมมติฐานที่ 3

H_0 : อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมและขนาดกิจการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

H_1 : อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมและขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

สมมติฐานที่ 4

H_0 : ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

H_1 : ขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทความนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น Tahir et al. (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของการจัดการกำไรต่อโครงสร้างเงินทุนของบริษัทที่ไม่ใช่กลุ่มธุรกิจการเงินของประเทศปากีสถาน จากการศึกษาพบว่า การเพิ่มขึ้นของมูลค่าของรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น คมกฤษณ์ สิงห์ใจ (2550) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและโครงสร้างเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ส่วนอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (โครงสร้างเงินทุน) ไม่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างของดัชนีรายการคงค้างรวมหรือคุณภาพกำไร และดัชนีรายการคงค้างรวมหรือคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กับประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อุษณีย์ กิจเจริญค้า (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการอิสระกับคุณภาพกำไร กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน การศึกษาพบว่า จากการทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการอิสระกับคุณภาพกำไรตามวิธี Penman (2001) พบว่า มี 3 บริษัท จาก 18 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 16.67 ที่สัดส่วนของกรรมการอิสระกับคุณภาพกำไรนั้นมีความสัมพันธ์กัน แต่ผลของการศึกษายังไม่อาจสรุปได้ว่าสัดส่วนของกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไร พิษณุ โพธิ์น้อย (2551) คุณภาพกำไรของทั้ง 3 วิธีการให้ผลในทิศทางตรงกัน จำนวน 10 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 40 และให้ผลตรงกันข้ามจำนวน 15 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 60 จากที่ทำการศึกษาทั้งหมด 25 บริษัท สาเหตุสำคัญอาจเนื่องมาจากวัตถุประสงค์ในการวัดคุณภาพกำไรที่แตกต่างกัน นฤมล วัฒนชัยผล (2553) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและคุณภาพกำไร

ของจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างเงินทุนไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างรวมหรือคุณภาพกำไร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดของกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2554-2556 จำนวน 147 บริษัท แต่พบว่าบริษัทที่เป็นไปตามเงื่อนไขที่คัดเลือกมาวิจัย คือ มีข้อมูลทางการเงินครบถ้วน มีจำนวนทั้งสิ้น 69 บริษัท จึงใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นข้อมูลแบบทุติยภูมิ ได้จากการรวบรวมข้อมูลทางบัญชีจากงบการเงินรายงานประจำปี และ โดยใช้ข้อมูลทางการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ.2554-2556 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 69 บริษัท ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ฐานข้อมูล SETSMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปรและวิธีการคำนวณที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ตัวแปร ดังนี้

1. โครงสร้างเงินทุน ประกอบด้วย

1.1 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยใช้หนี้สินรวมเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \text{หนี้สินรวม} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$$

1.2 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โดยใช้หนี้สินรวมเทียบกับสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม} = \text{หนี้สินรวม} / \text{สินทรัพย์รวม}$$

2. ขนาดของกิจการ (Ln SIZE) สำหรับการวิจัยครั้งนี้วัดขนาดของกิจการที่มีสินทรัพย์รวมสูง จะถือว่าเป็นกิจการขนาดใหญ่ ในทางตรงข้ามกิจการที่มีสินทรัพย์รวมต่ำจะถือว่าเป็นกิจการขนาดเล็ก โดยวัดค่า

จาก Natural Logarithm ของมูลค่าสินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นปี เพื่อปรับความแตกต่างของขนาดกิจการให้เป็นฐานเดียวกัน

ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ตัวแปร ดังนี้

1. คุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม เป็นตัวแทนในการวัดคุณภาพกำไรดังนี้

รายการคงค้างรวม = (กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษี- กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน)/สินทรัพย์รวมเฉลี่ย

2. คุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พิจารณาจากการเข้าไปใกล้เงินสด

อัตราส่วนคุณภาพกำไร = กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน/กำไรจากการดำเนินงานปกติ

หลังจากหาค่าตัวแปรที่ต้องการศึกษาได้ทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ได้แก่ สถิติพรรณนา เพื่อเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่รวบรวม และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวที่มีผลต่อคุณภาพกำไรทั้ง 2 วิธี โดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง สรุปผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	3 ปี
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	2.01	1.67	1.70	1.80
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	0.58	0.54	0.53	0.55
ขนาดของกิจการ	15.56	15.71	15.95	15.74
คุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม	0.02	0.04	0.07	0.05
คุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ	3.85	0.50	-8.53	-1.40

จากตารางที่ 1 พบว่า (1) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยในปี 2554 เท่ากับ 2.01 ในปี 2555 เท่ากับ 1.67 ในปี 2556 เท่ากับ 1.70 และค่าเฉลี่ย 3 ปีของอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วน

ของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 1.80 (2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยในปี 2554 เท่ากับ 0.58 และมีค่าเฉลี่ยในปี 2555 เท่ากับ 0.54 บาท ในปี 2556 เท่ากับ 0.53 และค่าเฉลี่ย 3 ปี ของอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเท่ากับ 0.55 บาท (3) ขนาดกิจการ มีค่าเฉลี่ยในปี 2554 เท่ากับ 15.56 และมีค่าเฉลี่ยในปี 2555 เท่ากับ 15.71 ในปี 2556 เท่ากับ 15.95 และค่าเฉลี่ย 3 ปีของขนาดกิจการเท่ากับ 15.74 (4) คุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม มีค่าเฉลี่ยในปี 2554 เท่ากับ 0.02 และในปี 2555 เท่ากับ 0.04 ในปี 2556 เท่ากับ 0.07 และค่าเฉลี่ย 3 ปีของคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวมเท่ากับ 0.05 (5) คุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ มีค่าเฉลี่ย ในปี 2554 เท่ากับ 3.85 ในปี 2555 เท่ากับ 0.50 ในปี 2556 เท่ากับ -8.53 และค่าเฉลี่ย 3 ปีของคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ เท่ากับ -1.40

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ปี 2554-2556 วัดค่าด้วยคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม

ตัวแปร	Beta	t-value	p-value
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.013	0.148	0.631
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	0.003	0.032	0.882
ขนาดกิจการ	-0.072	-1.408	0.158

หมายเหตุ: Adjusted $R^2 = 0.014$, $F = 1.964$, $\text{Sig.}F = 0.121$, * ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2 จากการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง วัดค่าด้วยคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม พบว่า

1) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่า p-value เท่ากับ 0.631 และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีค่า p-value เท่ากับ 0.882 แสดงว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ของสมมติฐานที่ 1

2) ขนาดของกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ของสมมติฐานที่ 2

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ปี 2554-2556 วัดค่าด้วยคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ

ตัวแปร	Beta	t-value	p-value
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.019	0.217	0.828
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	0.008	0.086	0.931
ขนาดกิจการ	-0.043	-0.603	0.547

หมายเหตุ: Adjusted $R^2 = -0.012$, $F = 0.173$, $\text{Sig.F} = 0.914$, * ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 3 จากการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่มีผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง วัดค่าด้วยคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ พบว่า

1) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่า p-value เท่ากับ 0.828 และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีค่า p-value เท่ากับ 0.931 แสดงว่าอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ของสมมติฐานที่ 3

2) ขนาดของกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ของสมมติฐานที่ 4

จากผลการศึกษาวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อหาความสัมพันธ์นั้น พบว่าทุกตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และขนาดกิจการ ไม่มีความสัมพันธ์คุณภาพกำไรทั้ง 2 วิธี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ได้แก่ คมกฤษณ์ สิงห์ใจ (2550) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (โครงสร้างเงินทุน) ไม่มีอิทธิพลต่อความแตกต่างของดัชนีรายการคงค้างรวมหรือคุณภาพกำไร พิชญ โพร้น้อย (2551) คุณภาพกำไรของทั้ง 3 วิธีการให้ผลในทิศทางตรงกัน จำนวน 10 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 40 และให้ผลตรงกันข้ามจำนวน 15 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 60 จากที่ทำการศึกษาทั้งหมด 25 บริษัท สาเหตุสำคัญอาจเนื่องจากวัตถุประสงค์ในการวัดคุณภาพ

กำไรที่แตกต่างกัน นฤมล วัฒนาชัยผล (2553) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (โครงสร้างเงินทุน) ไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างรวมหรือคุณภาพกำไร วราภรณ์ ศาสนประดิษฐ์ (2553) สภาพคล่องทางการเงินไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรวิธีของ Sloan et al.(1999) และวิธีของ Penman (2001) นาริรัตน์ เทียมรัตน์ (2556) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินในโครงสร้างเงินทุนกับการจัดการกำไร พบว่า หนี้สินในโครงสร้างเงินทุนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการจัดการกำไร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าความสัมพันธ์ของโครงสร้างเงินทุนและขนาดกิจการที่ผลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง โดยการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทุกตัวแปรกับคุณภาพกำไรทั้ง 2 วิธี คือคุณภาพกำไรของ Collins and Hribar (2000) ด้วยวิธีรายการคงค้างรวม และคุณภาพกำไรของ Penman (2001) ด้วยวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เนื่องจากโครงสร้างเงินทุนไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร จึงไม่สามารถนำโครงสร้างเงินทุนมาใช้เป็นข้อมูลช่วยในการประเมินคุณภาพกำไรของบริษัทได้ และมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันในแต่ละวิธีการ ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวัง ความรอบคอบ และต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาและตัดสินใจด้วย เช่น นโยบายการบัญชี นโยบายของบริษัท คุณลักษณะของผู้บริหาร เป็นต้น

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งต่อไปได้ ดังนี้

(1) ควรศึกษาโดยทำการขยายตัวแปรอิสระให้มากขึ้น เพื่อหาว่าตัวแปรหรือปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลและพยากรณ์คุณภาพกำไรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น ตัวแปรที่เป็นข้อมูลของคณะกรรมการตรวจสอบตามการศึกษาของ Wild (1996)

(2) เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลในการศึกษาเพียง 3 ปี คือ ปี พ.ศ. 2554-2556 เท่านั้น ดังนั้นหากจะทำการศึกษาในครั้งต่อไปควรขยายช่วงเวลาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาให้มากขึ้น เช่น ระยะเวลาการศึกษา 5 ปี หรือมากกว่า 5 ปี เพื่อให้ข้อมูลสะท้อนแนวโน้มและให้ผลการศึกษาที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

(3) ควรทำการศึกษาดัชนีของวิธีการวัดคุณภาพกำไรหลาย ๆ วิธี เช่นวิธีของ Sloan (1996), Barton and Simko (2002), Penman and Zhang (2002), Leuz et al. (2003) เป็นต้น แล้วนำเอาตัวแบบเหล่านั้นมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อหาว่ามีตัวแปรอิสระใดบ้างที่สามารถอธิบายคุณภาพกำไรได้ดีที่สุดของทุกตัวแบบการวัดคุณภาพกำไร

(4) ควรทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลแต่ละอุตสาหกรรมอื่นๆ นำมาเปรียบเทียบกับกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

- คมกฤษณ์ สิงห์ใจ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและโครงสร้างเงินทุน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโท สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ช่อทิพ โกกิม. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างของคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฐิตาภรณ์ สีนจรรยาศักดิ์. (2556). การทุจริตโดยการตกแต่งงบการเงิน.
[http://www.spu.ac.th/account/files/2013/06/112.- ฐิตาภรณ์-สินจรรยาศักดิ์ -final3.pdf](http://www.spu.ac.th/account/files/2013/06/112.-ฐิตาภรณ์-สินจรรยาศักดิ์-final3.pdf). เข้าถึงวันที่ 20 พฤษภาคม 2558.
- นารีรัตน์ เทียมรัตน์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนกับการจัดการกำไร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นฤมล วัฒนาชัยผล. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและคุณภาพกำไร. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชญ์ โพธิ์น้อย. (2551). คุณภาพกำไร กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. กรุงเทพฯ: การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วารภรณ์ ศาสนะประดิษฐ์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับคุณภาพกำไร. กรุงเทพฯ: การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2543). คุณรู้จัก Creative accounting และ คุณภาพกำไรแล้วหรือยัง? กรุงเทพฯ: ไอโอนิค อินเตอร์เทคเรตรีซอสเซส.
- อุษณีย์ กิจเจริญคำ (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการอิสระกับคุณภาพกำไร กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน. กรุงเทพมหานคร: การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Collins, D.W., and P.Hribar. (2000). "Errors in estimate accrual: Implications for empirical research." Working paper, University of Iowa and Cornell University
- Dechow, P. M. and C. M. Schrand. (2004). Earnings Quality. United States of America: The Research Foundation of CFA Institute.
- Kim, Y., Liu, C. and Rhee, S. G. (2003). "The Relation of Earnings Management to Firm Size." Working paper, University of Hawai'i.
- Mara Cameran. (2008). "Earnings management, audit tenure and auditor changes : does mandatory auditor rotation improve audit quality?" Managerial Auditing Journal. 20 (9): 1001-1015.

- Penman, S. (2001). **Financial Statement Analysis and Security Valuation**. McGraw-Hill/Irwin, New York, Ny.
- Ross, S. A., R. W. Westerfield, J. F. Jaffe, and B. D. Jordan. (2009). **Corporate finance: core principles & applications**. 2nd ed. Boston: McGraw-Hill.
- Stickney, C. P. (1996). **Financial reporting and statement analysis**. 3rd ed. Illinois: The Dryden Press.
- Tahir, S. H., H. M. Sabir, and S. Z. A. Shah. (2011). **“Impact of Earnings Management on Capital Structure of Non-Financial Companies Listed on (KSE) Pakistan.”** Global Business and Management Research: An International Journal 3 (1): 96-105.
- Wild, J. J. (1996). **“The Audit Committee and Earnings Quality.”** Journal of Accounting, Auditing & Finance 11 (2): 247-276.

ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไรและการวัด
สภาพหนี้สินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Relationships between Free Cash Flow, Profitability and Measuring
Financial Leverage on Stock Price of Property Development
Securities in the Stock Exchange of Thailand

สุจิตรา สัมพันธ์นรินทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร และการวัดสภาพหนี้สินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ ได้แก่ กระแสเงินสดอิสระ อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ วันรายงานผลการดำเนินงานจากงบการเงินรายไตรมาสที่ 1 ของปี 2553 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี 2557 โดยทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรอบระยะเวลาบัญชีระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม และมีการส่งงบการเงินครบทุกปีในช่วงปี 2553 – 2557 จำนวน 38 บริษัทจาก 52 บริษัท โดยนำมาทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษา กระแสเงินสดอิสระ อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ แต่อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยมีสมการพยากรณ์ราคาตลาดหลักทรัพย์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้ $P = -0.362 - 0.000000852 \text{ FCF} + 0.008 \text{ NPM} + 0.420 \text{ ROA} + 0.066 \text{ DA}$ ซึ่งผู้ลงทุนสามารถประมาณการราคาตลาดหลักทรัพย์ดังกล่าวได้ ในกรณีที่ทราบค่าของตัวแปรอิสระดังกล่าวตามสมการพยากรณ์ และผู้ลงทุนสามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

คำสำคัญ : กระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร การวัดสภาพหนี้สิน ราคาตลาดหลักทรัพย์

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between free cash flow, profitability and measuring financial leverage on stock price of property development securities in the Stock Exchange of Thailand (SET). Financial ratios which has been used and analyzed in the study including free cash flow, net profit margin, return on total assets, return on common equity, total debt to asset ratio, total debt to common equity ratio and market prices. Financial ratios used were as at the report dates of financial performance based on the data gathering from the first quarter of the year B.C.2010 to the fourth quarter of the year B.C.2014 financial reports. The purposive selection of 38 out of 52 companies of property development securities in the Stock Exchange of Thailand (SET) with the periods during the day January 1 to December 31 of the submission of financial statements every year in recent year B.C.2010 to 2014. Correlation at the significant level 0.05 with Multiple Regression Analysis method was used to consider the direction relationship. The study is result that free cash flow, net profit margin, return on total assets, return on common equity, total debt to asset ratio are correlated with stock price but total debt to common equity ratio is not correlated with stock price. The predicted equation of stock price in raw score was $P = -0.362 - 0.000000852 \text{ FCF} + 0.008 \text{ NPM} + 0.420 \text{ ROA} + 0.066 \text{ DA}$. The investors can predict stock price when know independent variable and the results will be useful information for investors.

Keywords : Free Cash Flow, Profitability, Measuring Financial Leverage, Stock Price

บทนำ

ในระบบเศรษฐกิจ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถือเป็นแหล่งระดมเงินทุนที่สำคัญแห่งหนึ่ง ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ธุรกิจสามารถระดมเงินทุนเป็นจำนวนมากจากผู้ลงทุน เนื่องจากมีต้นทุนในการระดมทุนต่ำ เพราะไม่เสียดอกเบี้ย และไม่ต้องมีการวางหลักทรัพย์เพื่อค้ำประกัน โดยผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนมุ่งหวังที่จะได้รับ คือ เงินปันผลและกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของตลาดทุน โดยสังเกตได้จากความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลจากงบการเงินที่ประกาศในตลาดหลักทรัพย์กับราคาหลักทรัพย์ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557)

การเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์จะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจ ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของธุรกิจ นอกจากนี้การวิเคราะห์หลักทรัพย์เพื่อการลงทุนจะต้องพิจารณาปัจจัยด้านความเสี่ยง อัตราผลตอบแทนและระยะเวลาของการลงทุน โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน โดยนำอัตราส่วนทางการเงินมาวิเคราะห์ โดยมีอัตราส่วนสภาพคล่อง ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการจ่ายคืนทุนของกิจการ และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพื่อหาความสัมพันธ์กับระดับราคาหลักทรัพย์ ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2558) ในปัจจุบันได้มีการวิเคราะห์งบการเงินนอกเหนือจากอัตราส่วนดังกล่าวมา โดยวิเคราะห์จากงบกระแสเงินสดเนื่องจากงบกระแสเงินสดเมื่อใช้ประกอบกับส่วนที่เหลือของงบการเงิน จะให้ข้อมูลที่ให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิของกิจการ สภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ และความสามารถของกิจการในการจัดการเกี่ยวกับจำนวนเงินและจังหวะเวลาของกระแสเงินสด เพื่อปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และโอกาส ข้อมูลกระแสเงินสดให้ประโยชน์ในการประเมินความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด และทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปสร้างแบบจำลองเพื่อประเมินและเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการที่ต่างกัน เนื่องจากได้ตัดผลกระทบที่เกิดจากการใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่แตกต่างกันสำหรับรายการและเหตุการณ์ที่เหมือนกันออกไปแล้ว (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557)

แม้สถานการณ์โดยรวมของประเทศจะมีภาวะซบเซาตั้งแต่ช่วงต้นปี 2557 ซึ่งภาคเอกชนได้รับผลกระทบกันถ้วนหน้า โดยเฉพาะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่มีความอ่อนไหวต่อสถานการณ์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีแรกที่ยอดขายไม่เป็นไปตามเป้าหมาย แต่พอเข้าสู่ช่วงครึ่งปีหลังประเทศไทยมีรัฐบาลใหม่ ภาคเอกชนเริ่มมีความมั่นใจเปิดโครงการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น รวมถึงผู้บริโภคเองก็เริ่มกลับมาให้ความสนใจเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ปัจจุบันธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อตลาดในภาพรวม ทั้งปัจจัยภายในประเทศและจากต่างประเทศ ที่ทำให้เกิดความผันผวนและอาจส่งผลให้ผู้บริโภคชะลอการตัดสินใจซื้อ โดยเฉพาะภาวะเศรษฐกิจโลก ที่ส่งผลมาจากหลาย

ประเด็น ได้แก่ ราคาน้ำมันโลกที่ยังมีทิศทางปรับลงอย่างต่อเนื่อง และความรุนแรงต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นใจในการลงทุนทั่วโลก (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์, 2557)

ซึ่งจากงานวิจัยในอดีตได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ อาทิ กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค กลุ่มพาณิชย์ กลุ่มการสื่อสาร หมวดพลังงานและหมวดปิโตรเคมีภัณฑ์ พบว่า อัตราส่วนทางการเงินเฉพาะบางอัตราส่วนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ และในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดที่มีต่อราคาหลักทรัพย์ พบว่า กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน กิจกรรมจัดหาเงิน กระแสเงินสดตลอดการ มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ โดยการศึกษางานวิจัยในอดีตมีผลแตกต่างกันไปตามกลุ่มอุตสาหกรรมหรือหมวดธุรกิจ เพราะบริษัทในแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันทั้งในด้านธุรกิจ ผลกระทบจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่แตกต่างกัน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร และการวัดสภาพหนี้สินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจของผู้ลงทุนในการลงทุน ได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น อีกทั้งใช้เป็นแนวทางในการคาดคะเนทิศทางของราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทที่อยู่ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

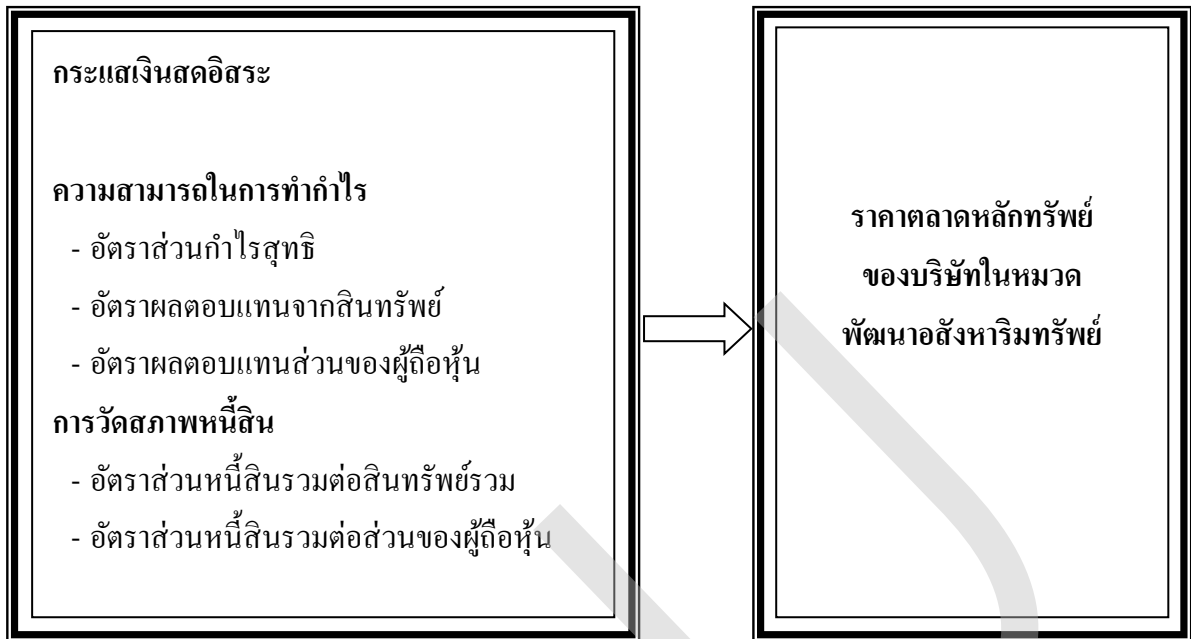
เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร และการวัดสภาพหนี้สินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร และการวัดสภาพหนี้สินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีกรอบแนวคิดและสมมติฐานดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวสามารถกำหนดสมมติฐานเพื่อทำการทดสอบได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1

H0 : กระแสเงินสดอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

H1 : กระแสเงินสดอิสระมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

สมมติฐานที่ 2

H0 : อัตราส่วนกำไรสุทธิไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

H1 : อัตราส่วนกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

สมมติฐานที่ 3

H0 : อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

H1 : อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

สมมติฐานที่ 4

H0 : อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

H1 : อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

สมมติฐานที่ 5

H0 : อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

H1 : อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

สมมติฐานที่ 6

H0 : อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

H1 : อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร และการวัดสภาพหนี้สินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 52 บริษัท และใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยเป็นบริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม และมีการส่งงบการเงินครบทุกปีในช่วงปี พ.ศ. 2553-2557 ได้บริษัทที่คุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 38 บริษัท

2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร และการวัดสภาพหนี้สินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ในธุรกิจประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษา

2.2 ศึกษาลักษณะทั่วไปของหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้เลือกบริษัทที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดที่จะใช้ในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทที่ทำการศึกษาดังแต่ปี พ.ศ. 2553-2557

2.4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากงบการเงิน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยแบ่งได้ดังนี้

1) การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการบรรยาย

2) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

2.5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองมติฐานการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลทั่วไปมาจากการงานวิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร ตำราวิชาการ งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแบบที่นำมาศึกษา ส่วนข้อมูลทางการเงินได้มาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลจาก งบการเงินรวม หรืองบการเงินเฉพาะ (กรณีที่ไม่มีบริษัทย่อย) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงินและข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยวิเคราะห์เป็นรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ในปี พ.ศ. 2553 – ไตรมาสที่ 4 ในปี 2557 รวม 20 ไตรมาส

4. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิแบ่งเป็น 2 ข้อดังนี้
ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคำนวณทางการเงินจำนวน 6 ตัวแปร รวบรวมข้อมูลงบการเงินรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ในปี 2553 ถึงไตรมาสที่ 4 ในปี 2557

4.1 กระแสเงินสดอิสระ

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน – รายจ่ายลงทุน – เงินปันผลจ่าย

4.2 อัตราส่วนกำไรสุทธิ

$\frac{\text{กำไร(ขาดทุน)สุทธิ} \times 100}{\text{รายได้รวม}}$

4.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets : ROA)

$\frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษี}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}$

4.4 อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

$\frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษี}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$

4.5 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$

4.6 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$

ตัวแปรตาม คือ ราคาตลาดหลักทรัพย์ รวบรวมข้อมูลจากสรุปข้อมูลหลักทรัพย์ของบริษัทที่ซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ในปี 2553 ถึงไตรมาสที่ 4 ในปี

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นวิธีการบรรยายลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา ซึ่งในงานวิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential or Inductive Statistics) โดยทำการทดสอบด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้ทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing)

ผลการวิจัย

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร และการวัดสภาพหนี้สิน กับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สรุปผลดังนี้
 - 1.1 กระแสเงินสดอิสระมีค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ -804,100 บาท โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 1,763,211 บาท
 - 1.2 อัตราส่วนกำไรสุทธิมีค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ -8.39% โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 88.40%
 - 1.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ 6.33% โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 7.22%
 - 1.4 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ 7.07% โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 20.10%
 - 1.5 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 51.14% โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 19.41%
 - 1.6 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 156.55% โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 169.98%
 - 1.7 ราคาตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.27 บาท โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.94 บาท
2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	Coefficients - B	t-value	Sig
กระแสเงินสดอิสระ	-0.00000123	-6.886	0.000*
อัตราส่วนกำไรสุทธิ	0.017	4.580	0.000*
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	0.458	10.968	0.000*
อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น	0.133	8.662	0.000*
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	0.069	4.155	0.000*
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-0.001	-0.560	0.576*

หมายเหตุ : $R = 0.454$, Adjusted $R^2 = 0.20$, $F = 32.55$, $p\text{-value} = 0.000$

*มีนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า กระแสเงินสดอิสระมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาตลาดหลักทรัพย์ อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาตลาดหลักทรัพย์ และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ $R = 0.454$ และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ Adjust $R^2 = 0.20$ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. บริษัทในหมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีสมการการถดถอยพหุที่สามารถพยากรณ์ราคาตลาดหลักทรัพย์ ด้วยตัวแปรอิสระดังผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยพหุเพื่อประมาณราคาตลาดหลักทรัพย์

ตัวแปร	Coefficients - B	t-value	Sig
กระแสเงินสดอิสระ	-0.000000852	-4.993	0.000*
อัตราส่วนกำไรสุทธิ	0.008	2.310	0.021*
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	0.420	10.001	0.000*
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	0.066	4.232	0.000*

หมายเหตุ : Adjusted $R^2 = 0.196$, $F = 47.329$, $p\text{-value} = 0.000$, B-Constant = -0.362

*มีนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 2 สามารถแสดงสมการการพยากรณ์ราคาตลาดหลักทรัพย์ คือ $P = -0.362 - 0.000000852 FCF + 0.008 NPM + 0.420 ROA + 0.066 DA$ นั่นคือ ตัวแปรอิสระ คือ กระแสเงินสดอิสระ อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อ

สินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ และเมื่อเลือกตัวแปรอิสระดังกล่าวเข้าสมการถดถอยโดยแทนค่าของตัวแปรอิสระทั้งสี่ตัวสามารถประมาณค่าราคาตลาดหลักทรัพย์ได้ใกล้เคียงกับราคาตลาดหลักทรัพย์ที่ค่าเฉลี่ยราคาตลาดหลักทรัพย์ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ Adjust $R^2 = 0.196$ และระดับนัยสำคัญที่ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร และการวัดสภาพหนี้สิน กับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

กระแสเงินสดอิสระ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาตลาดหลักทรัพย์ อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม เป็นอัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาตลาดหลักทรัพย์ แสดงให้เห็นว่าราคาตลาดหลักทรัพย์มีความอ่อนไหวต่อข้อมูลจากงบการเงิน โดยเฉพาะรายการที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณอัตราส่วนดังกล่าว โดยกระแสเงินสดอิสระมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ สอดคล้องกับงานวิจัย (อุษณี วรพันธ์พิทักษ์, 2549) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน กิจกรรมจัดหาเงิน กระแสเงินสดลดภาระมีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ ในส่วนของอัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ สอดคล้องกับงานวิจัย (อริษา สุรัสโสม, 2554) อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ และสอดคล้องกับงานวิจัย (บุญนาค เกิดสินธุ์, 2554) อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดหลักทรัพย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศ (Mohammad Reza Kohansal and etc., 2013) อัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์ไปในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับราคาหลักทรัพย์ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และสอดคล้องกับงานวิจัย (Majed Abdel Majid Kabajeh and etc., 2012) อัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าอัตราส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ คือ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยบางงานในอดีต แต่สอดคล้องกับงานวิจัย (Rodiel C. Ferrer, Alger Tang, 2013) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สาเหตุของอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์แล้วพบว่าเนื่องจากมีข้อมูลในงบการเงินของ 2 บริษัท ที่มีผลการ

ดำเนินงานในรายการที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณอัตราส่วนดังกล่าวแตกต่างไปจากปกติ จึงทำให้
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของหมวดธุรกิจไม่สัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์

สรุปผล

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ ความสามารถในการทำกำไร และการวัด
สภาพหนี้สิน กับราคาตลาดหลักทรัพย์ในหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

กระแสเงินสดอิสระ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาตลาดหลักทรัพย์ อัตราส่วน
กำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สิน
รวมต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาตลาดหลักทรัพย์ แต่อัตราส่วนหนี้สิน
รวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยผู้ลงทุนสามารถใช้เป็น
แนวทางในการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่นำมาวิจัย บางอัตราส่วนมีความสัมพันธ์
ในทิศทางเดียวกันกับราคาตลาดหลักทรัพย์ บางอัตราส่วนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ
ราคาตลาดหลักทรัพย์ และบางอัตราส่วนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้นผู้ลงทุนจึง
ควรให้ความสำคัญกับอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวในการวิเคราะห์การลงทุน และ
ควรศึกษาในอัตราส่วนรายการอื่นเพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงทุน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาอัตราส่วนทางการเงินคือ กระแสเงินสดอิสระ อัตราส่วนกำไร
สุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อ
สินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น จากงบการเงินรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่
1 ในปี 2553 ถึงไตรมาสที่ 4 ในปี 2557 (รวม 20 ไตรมาส) ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจศึกษา
เปรียบเทียบเป็นรายปี และควรทำการศึกษาหลาย ๆ กลุ่มธุรกิจเพื่อทำการเปรียบเทียบกัน

2.2 การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิง
ปริมาณเพียงอย่างเดียว ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรนำข้อมูลเชิงคุณภาพหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจ
ส่งผลต่อราคาตลาดหลักทรัพย์เข้ามาใช้ในการวิเคราะห์ด้วย เช่น นโยบายการบัญชีของแต่ละบริษัท กลยุทธ์
การบริหารงาน สถานะเศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น

บรรณานุกรม

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2557. www.set.or.th.

บุญนาค เกิดสินธุ์. 2554. “ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและราคาตลาดของหลักทรัพย์กลุ่มพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” การค้นคว้าอิสระ: ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558. www.fap.or.th. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 7 (ฉบับปรับปรุง 2557).

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. 2558. www.start-to-invest.com.

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. 22 ธันวาคม 2557.

อริษา อูร์สโม. 2554. “ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดของหลักทรัพย์บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษากลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค.” การค้นคว้าอิสระ: ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อุษณี วรรณพิทักษ์. 2549. “ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดและกำไรที่มีต่อราคาและผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Majed Abdel Majid Kabajeh, Said Mukhlis Ahmad AL Nu'aimat and Firas Naim Dahmash. 2012. “Relationship between the ROA, ROE and ROI Ratios with Jordanian Insurance Public Companies Market Share Prices.” *International Journal of Humanities and Social Science*, Vol.2, No.11; June 2012 PP. 115-120.

Mohammad Reza Kohansal, Amir Dadrasmoghaddam, Komeil Mahjori Karmozdi & Abolfazl Mohseni. 2013. “Relationship between Financial Ratios and Stock Prices for the Food Industry Firms in Stock Exchange of Iran.” *World Applied Programming*, Vol.(3), Issue(10), October 2013, PP. 512-521.

Rodiel C. Ferrer, Alger Tang. 2013. “The Impact of Merger and Acquisition, Financial Ratios on Stock Price among the Industrial Firms in the Philippines.” *De La Salle University, Manila, Philippines*.

ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี
กับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ MAI

THE RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE GOVERNANCE RATING
AND MEASURES THE EFFICIENCY OF PROFITABILITY
IN MARKET FOR ALTERNATIVE INVESTMENT

สุวรรณณี พิชสิงห์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไรโดยใช้ตัววัดประสิทธิภาพในการทำกำไรได้แก่ อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมในตลาดหลักทรัพย์ MAI กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับดีเลิศ กลุ่มที่ได้คะแนนในระดับดี และกลุ่มที่ไม่ได้รับคะแนน ซึ่งกำหนดขนาดของสินทรัพย์แตกต่างกันไม่เกิน 50% มีจำนวน 17 บริษัท และเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ.2554-2557 และทำการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยวิธีการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพในการทำกำไร คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationships between the corporate governance rating and the efficiency of profitability. Those indicators for measuring the efficiency of profitability are gross profit margin, operating profit margin, net profit margin, return on equity, and return on asset in market for alternative investment. The target groups consist of the 17 enterprises gained the excellent, good and none level score of good enterprise conducting respectively, which the amount of total asset of each enterprise must not be above 50% of differences. Also, those enterprises have gathered the financial records since B.E.2554-2557 analyzed by simple regression analysis. According to the group target studies, it was found that the score corporate governance relates to the efficiency of profitability at 0.05.

Keyword: Efficiency of profitability, Corporate Governance Rating.

บทนำ

การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Government) เริ่มได้รับความสนใจจากบริษัทต่างๆ มากขึ้น ภายหลังจากเกิดปัญหาภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2540 จากวิกฤตเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้บริษัทจำนวนมากต้องปิดตัวลง อันเนื่องมาจากการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือและไม่โปร่งใส ขาดการควบคุมภายในที่ดี ความไม่เป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบภายในส่งผลให้ผู้ลงทุนขาดความเชื่อมั่นในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ดังนั้นจึงมีการผลักดันให้บริษัทจดทะเบียนมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยในปี 2545 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้รณรงค์และส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเสนอหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ให้แก่บริษัทจดทะเบียนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในขั้นเริ่มแรก ซึ่งต่อมาในปี 2549 ได้มีการปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน โดยเทียบเคียงกับหลักการกำกับดูแลกิจการของ The Organization for Economic Co-Operation and Development (OECD Principles of Corporate Governance ปี 2004) และข้อเสนอแนะของธนาคารโลกจากการเข้าร่วมโครงการ Corporate Governance – Reports on the Observance of Standards and codes (CG-ROSC) เพื่อให้การดำเนินการส่งเสริมบริษัทจดทะเบียนมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งเพื่อประโยชน์โดยรวมต่อความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตของตลาดทุนไทย ต่อมาในปี 2555 ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ทำการปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนอีกครั้ง โดยเป็นการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของแนวปฏิบัติที่ดีของทั้ง 5 หมวด ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ (ASEAN Corporate Governance Scorecard) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้วัดระดับ “การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน” สำหรับประเทศในกลุ่ม ASEAN ซึ่งจะทำให้ “หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2555” มีความทันสมัยและสอดคล้องต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมตลาดทุน และเป็นการยกระดับมาตรฐานและการปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนไทยให้มีมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บริษัทจดทะเบียนไทยเข้าสู่การแข่งขันในระดับภูมิภาค ASEAN อีกด้วย

การดำเนินโครงการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน โดยจัดอันดับบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีออกมาสู่สาธารณะ เพื่อให้หลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้ในการสำรวจมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสามารถใช้ชีวิตการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการกำกับดูแลกิจการอยู่เป็นระยะ และได้มีการจัดสัมมนานำเสนอผลการสำรวจ รวมทั้งประกาศรายชื่อบริษัทที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับที่ดีให้สังคมได้รับทราบมาโดยตลอด เนื่องจากโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการนี้เป็นประเพณีในมุมมองของบุคคลภายนอกที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

ของบริษัทจดทะเบียนที่เปิดเผยต่อสาธารณะผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการ กตต. ตลอดจนสื่อต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ที่สนใจลงทุนและผู้ถือหุ้น

สำหรับนักลงทุนและผู้บริหารมักให้ความสำคัญกับผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของบริษัท โดยดูจากประสิทธิภาพในการทำกำไรซึ่งใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัท โดยอัตราส่วนที่สำคัญ ได้แก่ 1.อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) 2.อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) 3.อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (Net Profit Margin) 4.อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Assets) 5.อัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน (Return on Assets) โดยอัตราส่วนเหล่านี้จะช่วยให้ นักลงทุนและผู้บริหารสามารถประเมินความมีประสิทธิภาพของบริษัท ส่วนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ใช้วัดความโปร่งใสในการบริหารงาน รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลของกิจการ โดยถ้าหากบริษัทมีการจัดให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีแล้วย่อมจะส่งผลต่อการดำเนินงานที่ดีตามไปด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ MAI เพราะจะทำให้เข้าใจวิธีการในการประเมินผลการกำกับดูแลกิจการ และสามารถนำไปเผยแพร่ให้บริษัท ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ได้ศึกษาถึงวิธีการปฏิบัติตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมถึงเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพในการทำกำไรทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานของบริษัท

บททวนวรรณกรรม

ชาญศิริ ชาวานาใต้ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการศึกษาวิจัยใช้ข้อมูลคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการจากทางสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยซึ่งประกาศผลในปี 2549, 2551, 2552 และ 2553 โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินวัดผลการดำเนินงานด้านการทำกำไร ดังนี้ 1.อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น 2.อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน 3.อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ 4.อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น 5.อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ 6.อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร ผลการวิจัยพบว่า บริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะมีประสิทธิภาพในการทำกำไรดีกว่าบริษัทที่ไม่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่วนบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับดีกับบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับดีเลิศมีประสิทธิภาพในการทำกำไรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และอัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะมีความสัมพันธ์กับขนาดของคณะกรรมการและคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สรินยา เชาวน์เกษม (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ผลการดำเนินงานของกิจการกับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยศึกษาบริษัทที่ได้รับรางวัลการกำกับดูแลกิจการที่ดี ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของกิจการนั้นย่อมเกิดจากการที่กิจการมีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอันประกอบไปด้วยการทำงานที่มีความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ต่อนักลงทุนและผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการอย่างชัดเจน มีการถ่วงดุลอำนาจกันอย่างเหมาะสมด้วยจำนวนคณะกรรมการอิสระ ซึ่งส่งผลให้ความเสี่ยงอันจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และความเสี่ยงทางการเงินเกิดขึ้นได้ยากจนสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนได้ เป็นเหตุให้เมื่อมีการประเมินในเรื่องของการกำกับดูแลกิจการที่ดีเกิดขึ้น กิจการที่มีผลการดำเนินงานที่ดีย่อมได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับที่ดีตามไปด้วย

อมรกานต์ สำภาเงิน (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีผลต่อการดำเนินงานโดยวัดอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์อัตราผลตอบแทนจากเงินทุน ส่วนของเจ้าของและอัตรากำไรสุทธิต่อรายได้ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปรียบเทียบกับระหว่างกิจการที่ได้รับรางวัลการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับกิจการที่ไม่ได้รับรางวัลดูแลกิจการที่ดี ผลการวิจัยพบว่าผลการดำเนินงานของบริษัทที่ได้รับรางวัลการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับบริษัทที่ไม่ได้รับรางวัลการกำกับดูแลกิจการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทำให้เห็นได้ว่าบริษัทที่ได้รับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีย่อมมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากกว่าบริษัทที่ไม่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี

นवलนภา อัครพุทธิพร(2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับมูลค่าของกิจการหรือไม่ โดยการศึกษาวิจัยใช้ผลประเมินการกำกับดูแลกิจการจากทางสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยซึ่งประกาศผลในปี 2549 โดยมีคะแนนอยู่ในระดับ “ดี” “ดีมาก”และ“ดีเลิศ” และใช้ Tobin's Q เป็นตัววัดผลการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการวัดผลจากงบการเงินและมูลค่าทางการตลาดผลการวิจัยในเรื่องต้นพบว่า บริษัทที่ได้รับการประเมินให้มีช่วงคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่สูงกว่าจะมีค่าเฉลี่ย Tobin's Q สูงกว่าบริษัทในกลุ่มที่ได้คะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ต่ำกว่า แต่อย่างไรก็ตามเมื่อนำค่าทางสถิติเข้าไปทดสอบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกลับพบว่าค่า Tobin's Q ของทั้ง 3 กลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ที่ได้จากการเปรียบเทียบพหุคูณตามวิธี Scheffe สรุปได้เพียงแต่ว่า Tobin's Q ของกลุ่มที่ได้รับการประเมินผลการกำกับดูแลกิจการและถูกจัดอันดับให้อยู่ในกลุ่มที่สูงกว่ามีแนวโน้มที่จะมีค่า Tobin's Q สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการประเมินผลการกำกับดูแลกิจการและถูกจัดอันดับให้อยู่ในกลุ่มที่ต่ำกว่า

ชีวันนท์ นิยมตรง (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเฉพาะกลุ่มบริการ ปี พ.ศ.2548

ผลการวิจัยพบว่า กลไกควบคุมที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ 8 ประการ ได้แก่ ระดับการเปิดเผยข้อมูล ที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ สัดส่วนการถือหุ้นของฝ่ายจัดการ สัดส่วนการถือหุ้นของคณะกรรมการ สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนาดคณะกรรมการ จำนวนครั้งของการ ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ และจำนวนของกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเข้าใจด้านบัญชี หรือการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ ROA และ ROE เป็นตัววัดผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรควบคุม ได้แก่ ความเสี่ยงทางการเงิน ขนาดบริษัท อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนและอายุของบริษัท กับผลการดำเนินงาน โดยความเสี่ยงทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลการดำเนินงาน ส่วนขนาดของบริษัทและอัตราส่วนสินทรัพย์ ลงทุนนั้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงาน สำหรับอายุของบริษัทนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Chidambaran, Palia and Zheng (2006) ได้ทำการศึกษาเพื่อพิสูจน์ว่าบริษัทที่มีการกำกับดูแล กิจการที่ดีจะมีผลการประกอบการที่ดีกว่าบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดีหรือไม่โดยวัดจาก Stock return และผลกำไรซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทได้แก่ 1.บริษัทที่มีผลการดำเนินงานที่ดีมาก 2. บริษัทที่มีผลการดำเนินงานตกต่ำมาก 3.บริษัทที่ผลการดำเนินงานค่อนข้างคงที่จากนั้นการวัด ประสิทธิภาพการกำกับดูแลกิจการของแต่ละบริษัทจากตัววัด 13 ตัวเพื่อแปลตัววัดทั้งหมดออกมาเป็น คะแนนรวมของแต่ละบริษัทเพื่อหาค่าและบริษัทที่มีประสิทธิภาพการกำกับดูแลกิจการเป็นอย่างไร จาก การศึกษาพบว่า ไม่ว่าบริษัทจะมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือไม่ดีก็ไม่ส่งผลต่อผลประกอบการของ บริษัท โดยบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็สามารถมีผลประกอบการที่ตกต่ำได้ในขณะที่บริษัทที่มี การกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดีกลับสามารถมีผลประกอบการของบริษัทให้ดีมากได้

Klapper and Love (2004) ได้ใช้การจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่จัดทำโดยสถาบัน Credit Lyonnais Securities Asia (CLSA) แล้วนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการ ดำเนินงานงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบริษัทจำนวน 374 บริษัทใน 14 ประเทศคือ บราซิล ชิลี ฮังการี อินเดีย อินโดนีเซีย เกาหลี มาเลเซีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ แอฟริกาใต้ ไต้หวัน ตุรกี และ ประเทศไทย ซึ่งผลที่ได้ในงานวิจัยนี้คือ การจัดให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะส่งผลให้บริษัทมีผล การดำเนินงานที่สูงขึ้นตามไปด้วยโดยวัดค่าจาก Return on Assets (ROA)

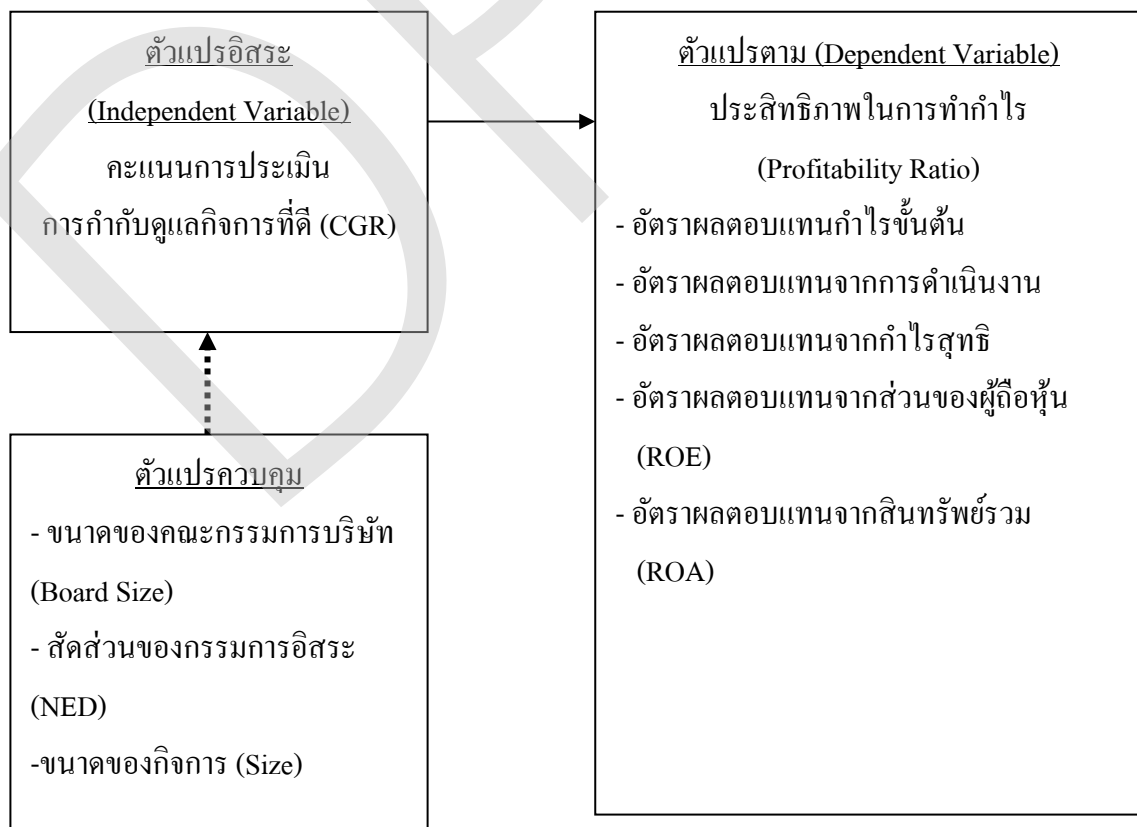
Browm and Caylor (2004) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับ ดูแลกิจการกับผลประกอบการของบริษัทโดยนำทฤษฎีดัชนีของการกำกับดูแลกิจการจำนวน 51 ข้อ มา สร้างเป็น Gov-Score ของแต่ละบริษัทหากบริษัทใดใช้ทฤษฎีดัชนีของการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็จะ ได้ 1 คะแนนต่อทฤษฎีดัชนี 1 ข้อหากใช้ทฤษฎีดัชนีของการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดีก็จะ ได้ 0 คะแนนต่อ 1 ข้อ เมื่อได้ Gov-Score ของแต่ละบริษัทมาแล้วก็ไปทำการวัดผลการดำเนินงานของบริษัทโดยใช้ตัววัดผลต่างๆ

เช่น ROE, Profit Margin, Tobin's Q, Dividend Yield เป็นต้น จากผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่มี Gov-Score ต่ำจะมีผลการดำเนินงานที่ไม่ดีในขณะที่บริษัทที่มี Gov-Score สูงจะมีผลการดำเนินงานที่ดี

Gompers, Ishii and Mereick (2003) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลประกอบการของบริษัทโดยนำบทบัญญัติของการกำกับดูแลกิจการจำนวน 24 ข้อ มาสร้างเป็น Governance Index (G Index) และใช้ G Index เป็นตัวแทนของระดับการให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นหากบริษัทใดมี G Index ต่ำแสดงว่าบริษัทนั้นเป็นบริษัทที่ให้สิทธิผู้ถือหุ้นมาก (หมายความว่ามีการกำกับดูแลกิจการที่ดี) แต่หากบริษัทใดมี G Index สูงแสดงว่าบริษัทนั้นเป็นบริษัทที่ให้สิทธิผู้ถือหุ้นน้อย (หมายความว่ามีการกำกับดูแลกิจการในระดับต่ำ) จากนั้นจึงทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่า G Index กับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยผลการศึกษานั้นทำให้พบว่า บริษัทที่ให้สิทธิผู้ถือหุ้นน้อยหรือมีระดับการกำกับดูแลกิจการที่ต่ำจะส่งผลให้มีผลการดำเนินงานที่ต่ำตามไปด้วยในขณะที่บริษัทที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นมากจะมีมูลค่าของกิจการสูงผลกำไรสูงอัตราการเติบโตของยอดขายสูงกว่าบริษัทที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นน้อย

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม

สมมติฐานของการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 บริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะมีประสิทธิภาพในการทำกำไรแตกต่างจากบริษัทที่ไม่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี

สมมติฐานที่ 2 บริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีระดับสูงกว่าจะมีประสิทธิภาพในการทำกำไรแตกต่างจากบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีระดับต่ำกว่า

สมมติฐานที่ 3 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น

สมมติฐานที่ 4 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน

สมมติฐานที่ 5 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนกำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 6 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

สมมติฐานที่ 7 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม

วิธีการดำเนินการการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ซึ่งกำหนดขนาดของสินทรัพย์แตกต่างกันไม่เกิน 50% เพื่อขจัดความคลาดเคลื่อนในเรื่องของขนาดของกิจการและเป็นบริษัทที่มีตัวแปรครบถ้วนตามที่กำหนด

1. บริษัทที่ได้รับคะแนน หมายถึง บริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี
2. บริษัทที่ไม่ได้รับคะแนน หมายถึง บริษัทที่ไม่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี
3. บริษัทที่อยู่ในรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่ปี พ.ศ.2553, 2554, 2555, และ 2556 ที่มีข้อมูลครบถ้วนและเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 17 บริษัท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ที่ได้รับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยรวบรวมข้อมูลของแต่ละบริษัทเป็นรายปีโดยแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต้น ได้แก่ บริษัทที่ได้รับการประเมินและได้รับคะแนนในการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยเก็บข้อมูลจากสมาคมสถาบันส่งเสริมกรรมการบริษัทไทย www.thai-iod.com โดยเรียงตามดัชนีรายชื่อบริษัทของตลาดหลักทรัพย์ MAI
2. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรตาม ได้แก่ อัตราส่วนประสิทธิภาพการทำกำไรต่างๆ งบการเงิน และข้อมูลคณะกรรมการของบริษัท จาก www.mai.or.th และ www.setsmart.com

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนีใช้แบบบันทึกข้อมูล ในการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงิน และทำการคำนวณในการหาอัตราส่วน โดยแบ่งเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ปี พ.ศ. 2554, 2555, 2556 และ 2557
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการทำกำไรปี พ.ศ. 2553, 2554, 2555 และ 2556 ได้แก่

2.1 อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)

$$= (\text{ยอดขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย}) / \text{ยอดขายสุทธิ}$$

2.2 อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin)

$$= (\text{ยอดขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย} - \text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร}) / \text{ยอดขายสุทธิ}$$

2.3 อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

= กำไรสุทธิ / ยอดขายสุทธิ

2.4 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

= กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น

2.5 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Asset)

= กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น

3. ตัวแปรควบคุม

3.1 ขนาดของคณะกรรมการ (Board Size) คือ ขนาดของคณะกรรมการบริษัทแสดงจำนวนกรรมการทั้งหมดในคณะกรรมการบริษัท ทั้งกรรมการที่เป็นฝ่ายบริหารและกรรมการที่ไม่ใช่ฝ่ายบริหาร

3.2 สัดส่วนของกรรมการอิสระ (Non Executive-NED) คือ อัตราส่วนระหว่างจำนวนของกรรมการที่เป็นอิสระกับจำนวนของกรรมการบริษัท เพื่อที่กรรมการฝ่ายบริหารมีการตรวจสอบจากกรรมการอิสระจะทำให้ประสิทธิภาพการทำกำไรของบริษัท

3.3 ขนาดของบริษัท (Firm Size) คือ การแทนขนาดของบริษัทด้วยมูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดของบริษัท เนื่องจากขนาดของกิจการที่มีขนาดใหญ่จะทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายกว่า จึงทำให้มีต้นทุนของเงินทุนต่ำกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ MAI ดังนั้น เพื่อให้สามารถสรุปผลการศึกษาในเรื่องดังกล่าว จึงต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติ ซึ่งผู้ศึกษาใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ สำหรับสถิติเชิงพรรณนาจะนำเสนอข้อมูลในรูปแบบร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) สำหรับการศึกษานี้จะใช้การทดสอบผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร (Independent Sample t-Test) และวิธีการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนประสิทธิภาพการทำกำไรและคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

ผลการศึกษา

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 โดยใช้สถิติทดสอบ t-Test วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีแตกต่างจากบริษัทที่ไม่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีพบว่า อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนกำไรสุทธิอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 โดยใช้สถิติทดสอบ t-Test วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับสูงกว่าแตกต่างจากบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่อยู่ในระดับต่ำกว่าพบว่า อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 3-7 โดยใช้วิธีการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมพบว่า คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมส่วนคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น

อภิปรายผล

บริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีประสิทธิภาพในการทำกำไรแตกต่างจากบริษัทที่ไม่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัย (Brown and Caylor, 2004) บริษัทที่มี Gov-Score ต่ำจะมีผลการดำเนินงานที่ไม่ดี ในขณะที่บริษัทที่มี Gov-Score สูงจะมีผลการดำเนินงานที่ดี

บริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีระดับสูงกว่ามีประสิทธิภาพในการทำกำไรแตกต่างจากบริษัทที่ไม่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีระดับต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (นวลนภา อัครพุทธิพร, 2550) บริษัทที่ได้รับการประเมินให้มีช่วงคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่สูงกว่าจะมีค่าเฉลี่ย Tobin's Q สูงกว่าบริษัทในกลุ่มที่ได้คะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ต่ำกว่า แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย (Chidambaran, Palia and Zheng, 2006) ผลประกอบการของบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่แตกต่างกับบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดี

คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรขั้นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย (ชาญศิริ ชาวนาใต้, 2554) คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรขั้นต้น

คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนกำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (สรินยา เชาว์นัเกษม 2553) ผลการดำเนินงานของบริษัทที่ได้รับรางวัลการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับบริษัทที่ไม่ได้รับรางวัลการกำกับดูแลกิจการมีความแตกต่างกัน โดยวัดอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์อัตราผลตอบแทนจากเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิต่อรายได้ (อมรกานต์สำภาเงิน, 2550) ผลการดำเนินงานของกิจการมีความสัมพันธ์กับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ และ (Gompers, Ishii and Mereick, 2003) การกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับผลประกอบการของบริษัท

คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (Klapper and Love, 2004) การจัดให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่สูงขึ้นตามไปด้วย โดยวัดค่าจาก Return on Assets (ROA) แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย (ชีวันนัท นียมตรง, 2550) การกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มบริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ ROA และ ROE เป็นตัววัดผลการดำเนินงาน

ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ที่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยบางท่าน อาจเกิดจากความแตกต่างในเรื่องของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีสามารถวัดประสิทธิภาพในการทำกำไรของกิจการได้ โดยที่นักลงทุนสามารถใช้ข้อมูลผลคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีในการที่จะเลือกลงทุนในบริษัทนั้นๆ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าบริษัทที่ลงทุนนั้นมีการบริหารงานที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้ และได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในฐานะผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 สามารถศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไร โดยใช้คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีในปีที่จะประกาศต่อไปในอนาคต

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับอัตราส่วนทางการเงินอื่น เพื่อความหลากหลายและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). **หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี** (เอกสารเผยแพร่). กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ตลาดหลักทรัพย์ MAI. (2553-2556). **ข้อมูลงบการเงินบริษัทและอัตราส่วนต่างๆ**. www.setsmart.com 20 ธันวาคม 2557.
- ตลาดหลักทรัพย์ MAI. (2554-2556). **ข้อมูลงบการเงินบริษัทและอัตราส่วนต่างๆ**. www.mai.or.th. 26 มกราคม 2558.
- ชาญศิริ ชาวนาใต้. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับประสิทธิภาพในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. งานวิจัยคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชีวันนที นิยมตรง. (2550). **การกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเฉพาะกลุ่มบริการ ปี พ.ศ. 2548**. งานวิจัยบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นวนลภา อัครพุทธิพร. (2549). **ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์กับมูลค่าของกิจการหรือไม่**. งานวิจัยคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมาคมสถาบันส่งเสริมกรรมการบริษัทไทย. (2554-2557). **ผลสำรวจการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี**. www.thai-iod.com. 17 กุมภาพันธ์ 2558.
- สรินยา เขาวนัณเกษม. (2553). **ผลการดำเนินงานของกิจการกับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี**. งานวิจัยคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมรรกานต์ สำภาเงิน. (2550). **ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีผลต่อการดำเนินงาน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Brown, L. & Caylor, M. (2004). **Corporate Governance and Firm Performance**. from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=586423. January 16, 2015.
- Chidambaran, N.K., Palia, D. & Zheng, Y. (2006). **Does Better Corporate Governance Cause Better Firm Performance?**. from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=891556. January 7, 2015.
- Gomper, P., Ishii, J. & Metrick, A. (2003). **Corporate Governance and Equity Prices**. from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=278920. January 16, 2015.
- Klapper, L.F. and Love, I., (2004). **Corporate Governance, Investor protection, and Performance in Emerging Markets**. World Bank Policy Research Working Paper, 2818.

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยมีความผูกพัน
ต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน: กรณีศึกษาของพนักงาน
กลุ่มอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง

ปรีญา สายพรม
ดร.ทักษญา สง่าโยธิน

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน: กรณีศึกษาของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 20-30 ปี สถานภาพโสด การศึกษาสูงสุดต่ำกว่าระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาทต่อเดือน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อบรรยากาศองค์กรอยู่ในระดับดี มีความผูกพันต่อองค์กรสูง และมีแนวโน้มการลาออกจากงานปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) บรรยากาศองค์กรอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกด้าน 2) บรรยากาศองค์กร มีผลต่อแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยบางส่วนเกิดจากความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

บทนำ

จากฐานข้อมูลของกลุ่มธุรกิจผลิตเม็ดพลาสติกที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม ในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง พบว่ามีอัตราการลาออกของพนักงานสูงขึ้น เช่น ในปี พ.ศ.2555 มีพนักงานลาออกทั้งสิ้น 356 คน เป็นระดับหัวหน้างาน 124 คน และระดับปฏิบัติการ 232 คน จากจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 1,967 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.10 ส่วนปี พ.ศ.2556 มีพนักงานลาออกทั้งสิ้น 408 คน เป็นระดับหัวหน้างาน 184 คน และระดับปฏิบัติการ 224 คน จากจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 2,210 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.46

จากข้อมูลของการลาออกจากงานของพนักงานในอุตสาหกรรมผลิตเม็ดพลาสติกดังกล่าว พบว่า การที่พนักงานลาออกนั้นเนื่องมาจากพนักงานได้งานใหม่โดยมีตำแหน่งงานใหม่ที่ดีขึ้น ได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่สูงขึ้นกว่าที่เดิม และยังพบว่า บริษัทหรือองค์กรใหม่มีการสนับสนุนความก้าวหน้าในอาชีพของพนักงาน รวมถึงมีการบริหารจัดการในองค์กรที่ดีกว่าเดิมทั้งสิ้น จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าปัญหาการลาออกจากงานมีความเกี่ยวข้องกับบรรยากาศองค์กร หรือสภาพแวดล้อมในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรทั้งสิ้น ดังนั้นองค์กรต้องตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในการทำงานเทียบเท่ากับการให้ความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อแนวโน้มการลาออกจากงานของพนักงาน และประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานที่ลดลง อันจะเป็นปัญหาสำคัญต่ออุตสาหกรรม ทำให้เกิดผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจก็เป็นได้

สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตเม็ดพลาสติก พบว่า ส่วนใหญ่พนักงานจะมีแนวโน้มในการเปลี่ยนงาน หรือมีความคิดที่จะลาออกจากงานอย่างต่อเนื่องและเพิ่มมากขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวอาจทำให้อุตสาหกรรมผลิตเม็ดพลาสติก ประสบปัญหาในการที่จะต้องหาพนักงานใหม่มาทดแทนใน ส่วนที่ลาออกไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตของโรงงาน ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงสนใจศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับแนวโน้มการลาออก จากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน: กรณีศึกษาของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขบรรยากาศ องค์กรและความผูกพันต่อองค์กร เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้พนักงานในการทำงาน และนำไปใช้ เป็นแนวทางป้องกันการลาออกจากงานของพนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานระดับปฏิบัติการที่มีต่อบรรยากาศองค์กร
2. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับแนวโน้มการลาออกจากงาน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวส่งผ่าน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน ของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตเม็ดพลาสติก ในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- 1.1 บรรยากาศองค์กร
- 1.2 ความผูกพันต่อองค์กร
- 1.3 แนวโน้มการลาออกจากงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ

2.1 ประชากร คือ พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตเม็ดพลาสติก ในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งจำนวนประมาณ 2,210 คน โดยพิจารณาเฉพาะพนักงานที่อยู่ในบริษัทที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม ปี พ.ศ.2556 และมีการจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัด จำนวน 17 บริษัท

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตเม็ดพลาสติก ในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง จำนวน 400 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

- 3.1 บรรยากาศองค์กร
 - 3.1.1 โครงสร้างขององค์กร
 - 3.1.2 ความรับผิดชอบในงานของบุคคล
 - 3.1.3 ความอบอุ่น
 - 3.1.4 การสนับสนุน
 - 3.1.5 การให้รางวัลและการลงโทษ
 - 3.1.6 ความขัดแย้ง และความอดทนต่อความขัดแย้ง
 - 3.1.7 มาตรฐานของการปฏิบัติงานและความคาดหวัง
 - 3.1.8 เอกสิทธิ์ขององค์กรและความจงรักภักดีของกลุ่ม
 - 3.1.9 ความเสี่ยงและการรับความเสี่ยงในงาน

3.2 ความผูกพันต่อองค์กร

3.3 แนวโน้มการลาออกจากงาน

4. ระยะเวลาเก็บข้อมูล 1 เดือน คือตั้งแต่วันที่ 1-30 เมษายน พ.ศ.2557

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อบรรยากาศองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับดี
2. บรรยากาศองค์กรมีผลต่อแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขบรรยากาศองค์กรและความผูกพันต่อองค์กร เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้พนักงานในการทำงาน
2. นำไปใช้เป็นแนวทางป้องกันการลาออกจากงานของพนักงาน

แนวความคิดพื้นฐาน เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวส่งผ่าน”

1. บรรยากาศองค์กรเป็นการศึกษาที่มองเป็นภาพรวมอย่างกว้างๆ แสดงให้เห็นถึงสภาวะที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน แนวคิดบรรยากาศองค์กรซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(Litwin & Stringer, 1968)

1.1 โครงสร้างขององค์กร (Structure) หมายถึง โครงสร้างที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เป็นการรับรู้ของบุคคลหรือสมาชิกในองค์กรเกี่ยวกับ

- 1.1.1 การปกครอง
- 1.1.2 กฎระเบียบข้อบังคับการบริหารงาน
- 1.1.3 การควบคุมงาน
- 1.1.4 การนิเทศ

การรับรู้สถานการณ์ในงาน ปริมาณงาน และรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอาจจะสร้างแรงจูงใจด้านความต้องการ เพื่อความสำเร็จของบุคคลเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

1.2 ความรับผิดชอบในงานของบุคคล (Individual Responsibility) ประกอบด้วย

- 1.2.1 การเข้าใจหรือการรับรู้ทางความท้าทายของงาน
- 1.2.2 ความรู้สึกที่เกี่ยวกับความสำเร็จของบุคลากร แรงจูงใจทางด้านความสำเร็จจะถูก

เก็บรักษาไว้ในบรรยากาศที่ยอมรับให้บุคลากรมีความรับผิดชอบในงานสูง

1.3 ความอบอุ่น (Warmth) ประกอบด้วย

- 1.3.1 การรับรู้เกี่ยวกับผู้ร่วมงานที่ดี
- 1.3.2 การชื่นชมกันและกัน
- 1.3.3 มีความเป็นมิตร

1.3.4 บรรยากาศการทำงานเป็นกลุ่ม

1.4 การสนับสนุน (Support) การรับรู้ของบุคลากรในองค์กรเกี่ยวกับ

1.4.1 การได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกันทั้งจากผู้บริหารและสมาชิกในทีมงาน

1.5 การให้รางวัลและการลงโทษ (Reward and Punishment) องค์กรประกอบนี้จะวัดการรับรู้ทางด้านบรรยากาศ การให้ความสำคัญกับรางวัล ในสถานการณ์ของการทำงาน การจัดการรางวัลแทนที่จะเป็นการลงโทษนั้นย่อมเป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจของบุคลากรทางด้านความสำเร็จและความผูกพันได้ และจะลดความกลัวเกี่ยวกับความล้มเหลวของพวกเขาได้ การจัดบรรยากาศองค์กร ให้รางวัลดีกว่าการลงโทษ

1.6 ความขัดแย้งและความอดทนต่อความขัดแย้ง (Conflict and Tolerance for Conflict) เป็นเรื่องปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่แตกต่างกัน และหน่วยงานที่แข่งขันภายในองค์กร องค์กรจะต้องเผชิญกับความขัดแย้ง และการแก้ปัญหาความขัดแย้งอยู่เสมอ ประกอบด้วย

1.6.1 การรับรู้บุคคลในองค์กรเกี่ยวกับการเผชิญหน้าในการแก้ปัญหา ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

1.6.2 อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน บรรยากาศขององค์กรที่มีการเผชิญหน้ากัน และอดทนต่อความขัดแย้งจะกระตุ้นความต้องการมีอำนาจ

1.7 มาตรฐานของการปฏิบัติงานและความคาดหวัง (Performance Standard and Expectation) วัดความรู้สึกหรือความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของผลการปฏิบัติงาน และความชัดเจนของความหมายที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์กร

1.8 เอกลักษณะขององค์กรและความจงรักภักดีของกลุ่ม (Organization and Group Loyalty) ประกอบด้วย

1.8.1 ความรู้สึกร่วมกันในความเป็นเจ้าขององค์กร

1.8.2 ความสามัคคีในองค์กร พร้อมทั้งจะทำงานให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าขึ้น

1.9 ความเสี่ยงและการรับความเสี่ยงในงาน (Risk and Risk Taking) การวัดการรับรู้ถึงการเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงในงานและในองค์กร

2. ความผูกพันต่อองค์กร สเตียร์ส (Steers, 1991) กล่าวว่าความผูกพันต่อองค์กรเป็นความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึง

2.1 ความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า ในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร

2.2 ความเต็มใจทุ่มเทความพยายามอย่างมากเพื่อประโยชน์ขององค์กร

2.3 ความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการคงไว้ ซึ่งการเป็นสมาชิกภาพในองค์กร

3. การลาออกตามความหมายของ Mobley (1982) คือการสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกขององค์กร โดยเป็นการแยกจากองค์กรอย่างเด็ดขาดไม่ใช่การสับเปลี่ยน หรือโยกย้ายในองค์กร และสมาชิกที่ลาออกเป็นพนักงานที่ได้รับค่าจ้าง หรือ ค่าตอบแทนจากองค์กรในการทำงาน และการสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

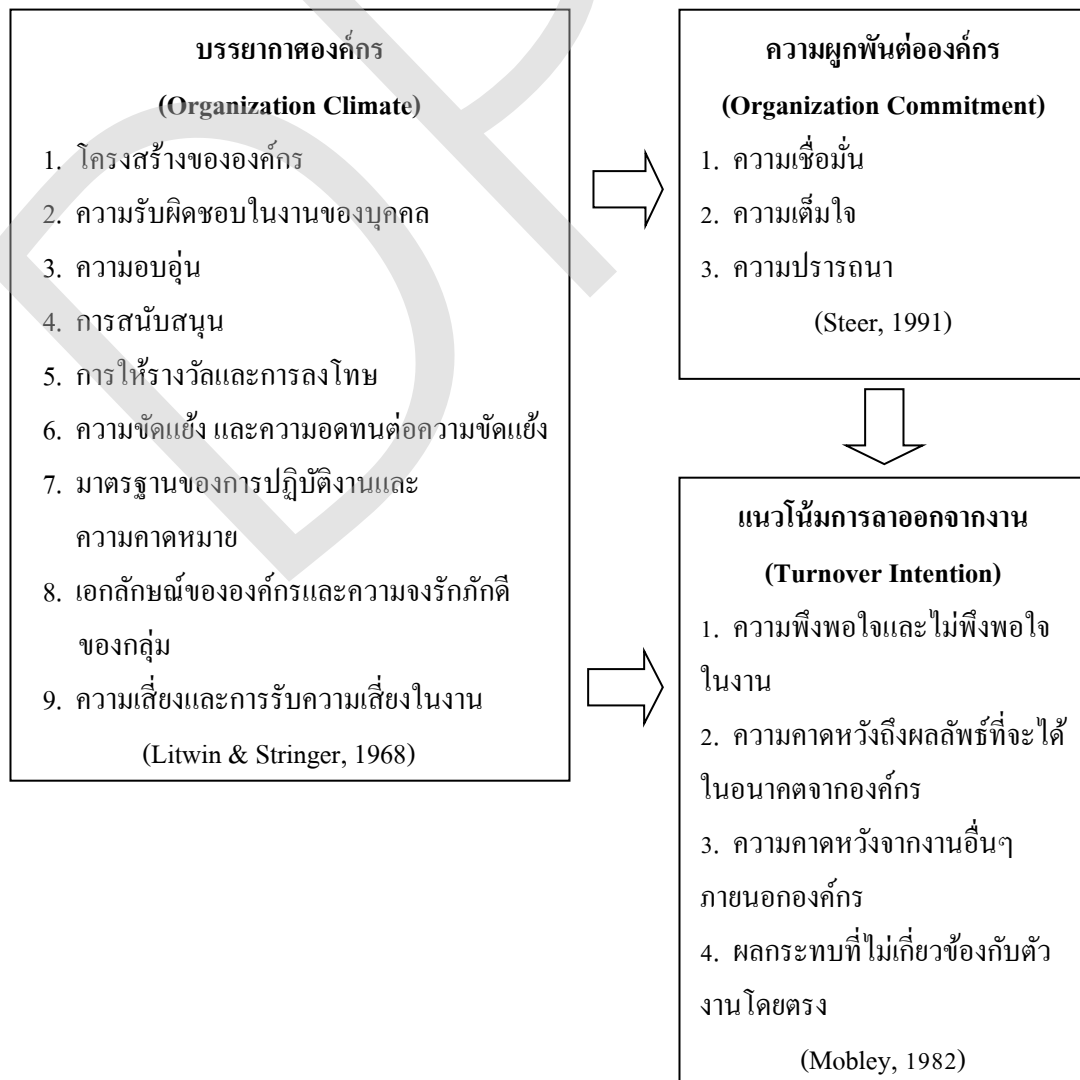
3.1 การลาออกโดยสมัครใจ หมายถึง การสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกขององค์กรโดยพนักงานเป็นผู้จัดการเอง

3.2 การลาออกโดยไม่สมัครใจ หมายถึง การสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกขององค์กรโดยองค์กรเป็นผู้จัดการเอง และรวมถึงการสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกเนื่องจาก การเกษียณอายุการตาย

ปัจจัยหลักที่มีผลต่อความตั้งใจลาออกจากงาน ได้แก่

1. ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในงาน
2. ความคาดหวังถึงผลลัพธ์ที่จะได้ในอนาคตจากองค์กร
3. ความคาดหวังจากงานอื่น ๆ ภายนอกองค์กร
4. ผลกระทบที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวงานโดยตรง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงเชิงปริมาณ โดยมีประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ พนักงานระดับปฏิบัติการ ในธุรกิจกลุ่มเม็ดพลาสติกสี 17 บริษัท ในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง จำนวนทั้งสิ้น 2,210 คน และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ พนักงานระดับปฏิบัติการ ในธุรกิจกลุ่มเม็ดพลาสติกสีจำนวน 400 คน

- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่
ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กร
ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร
ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มการลาออกจากงาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล บรรยากาศองค์กร ความผูกพันต่อองค์กร และแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ด้วยค่าสถิติ One Sample t-test ความถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) ความถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) และการวิเคราะห์ตัวแปรส่งผ่านตามวิธีของ Baron and Kenny (1986)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นเพศชาย มีอายุ 20-30 ปี สถานภาพโสด สำหรับการศึกษาที่ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าและเท่ากับ 15,000 บาท/เดือน

2. ความคิดเห็นต่อบรรยากาศองค์กรของพนักงาน โดยรวมนั้นอยู่ในระดับบรรยากาศดี และรายได้ด้านอยู่ในระดับบรรยากาศดีทุกด้าน สำหรับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ โดยรวมนั้นอยู่ในระดับผูกพันมากและรายได้ด้านอยู่ในระดับผูกพันมากทุกด้าน และแนวโน้มการลาออกจากงานของพนักงานระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับแนวโน้มการลาออกปานกลาง โดยที่พนักงานคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในที่ทำงานมีส่วนทำให้พนักงานคิดที่จะลาออกจากงาน จึงทำให้พนักงานหาข้อมูลเกี่ยวกับงานใหม่อยู่เสมอ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 บรรยากาศองค์กรโดยภาพรวมของพนักงานระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับดีขึ้นไป โดยบรรยากาศองค์กรรายด้าน อันได้แก่ ด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านความรับผิดชอบในงานของบุคคล ด้านความอบอุ่น ด้านการสนับสนุน ด้านการให้รางวัล ด้านการจัดการความขัดแย้ง ด้านมาตรฐานของ

การปฏิบัติงาน และความคาดหวัง ด้านเอกลักษณ์ของ และด้านความเสี่ยงและการรับความเสี่ยงในงาน
ต่างอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกด้าน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อบรรยากาศองค์กรบรรยากาศองค์กรของ
พนักงานระดับปฏิบัติการในกลุ่มธุรกิจผลิตเม็ดพลาสติกสี ในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง

บรรยากาศองค์กร	\bar{X}	SD	Test value = 3.41	
			t	P-value
ด้านโครงสร้างขององค์กร	4.02	.644	18.912	.000**
ด้านความรับผิดชอบในงานของบุคคล	4.04	.599	21.173	.000**
ด้านความอบอุ่น	3.92	.683	15.052	.000**
ด้านการสนับสนุน	3.83	.682	12.291	.000**
ด้านการให้รางวัล	3.75	.776	8.682	.000**
ด้านการจัดการความขัดแย้ง	3.80	.720	10.974	.000**
ด้านมาตรฐานของการปฏิบัติงาน และความคาดหวัง	3.89	.673	14.267	.000**
ด้านเอกลักษณ์ขององค์กร	3.79	.753	10.153	.000**
ด้านความเสี่ยง และการรับความเสี่ยงในงาน	3.93	.678	15.276	.000**
บรรยากาศองค์กร โดยรวม	3.89	.559	17.056	.000**

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$

3.2 บรรยากาศองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการมีผลต่อแนวโน้มการลาออก
จากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน ดังแสดงในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 4

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยวิธี Enter

บรรยากาศองค์กร	แนวโน้มการลาออกจากงาน			
	b_0	β_0	P-value	
ค่าคงที่	5.266		13.350	.000
บรรยากาศองค์กรโดยรวม	-.394	-.1072	-3.474	.001**
F-value	12.068			
P-value (Sig.)	.001**			
R	.172			
R ²	.029			
Std.err of estimated	1.01874			

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 2 บรรยากาศองค์กรมีผลต่อแนวโน้มการลาออกจากงานและสามารถทำนายแนวโน้มการลาออกจากงานร้อยละ 2.9

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร โดยวิธี Enter

บรรยากาศองค์กร	ความผูกพันต่อองค์กร			
	b_0	β_0	P-value	
ค่าคงที่	1.650		8.150	.000
บรรยากาศองค์กรโดยรวม	.472	.377	8.112	.000**
F-value	65.798			
P-value (Sig.)	.000**			
R	.377			
R ²	.142			
Std.err of estimated	.52266			

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 3 บรรยากาศองค์กรมีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรและสามารถทำนายความผูกพันต่อองค์กรร้อยละ 14.2

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กร และแนวโน้มการลาออก จ ำ ก
งาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน โดยวิธี Enter

บรรยากาศองค์กรและ ความผูกพันต่อองค์กร	แนวโน้มการลาออกจากงาน			Collinearity	
	b ₀	β ₀	P-value	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	5.710	13.511	.000		
บรรยากาศองค์กรโดยรวม	-.267	-.116	-.200	.028*	.521
ความผูกพันต่อองค์กรโดยรวม	-.269	-.147	-.2775	.006**	.521
F-Value	9.985				
P-value (Sig.)	.000**				
R	.219				
R ²	.048				
Std.err of estimated	1.01027				
Durbin-watson	1.327				

หมายเหตุ: * p < .05 , ** p < .01

จากตารางที่ 4 บรรยากาศองค์กรมีผลต่อแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยส่วนหนึ่งมาจากผลของความผูกพันต่อองค์กร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยสามารถสร้างตัวแบบของความสัมพันธ์ได้ดังนี้คือ

$$\text{แนวโน้มการลาออกจากงาน} = 5.710 - .267 \text{ บรรยากาศองค์กร*} - .269 \text{ ความผูกพันต่อองค์กร**}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. บรรยากาศองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ มีผลในทิศทางตรงกันข้ามกับแนวโน้มการลาออกจากงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก พนักงานรู้สึกว่าการทำงานอยู่ในบริษัทที่มีความอบอุ่น เพื่อนร่วมงานให้ความเป็นมิตรต่อกัน ให้ความเอาใจใส่ดูแลกัน ทำให้บรรยากาศในองค์กรดีขึ้น ส่งผลให้พนักงานต่างก็ไม่ต้องการจะย้ายสถานที่ทำงาน แนวโน้มการลาออกจากงานของพนักงานระดับปฏิบัติการจึงลดลง ผลการศึกษานี้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาของสมพงษ์ ช่วยบุญกุล (2555) เรื่องบรรยากาศในองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานและความตั้งใจในการเปลี่ยนงาน/ ลาออกจากงาน ของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตเม็ดพลาสติกสี ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งพบว่าบรรยากาศในองค์กรด้านการสนับสนุนมีผลต่อความตั้งใจในการเปลี่ยนงาน/ ลาออกจากงาน

2. บรรยากาศองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ มีผลในทิศทางเดียวกันต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โครงสร้างขององค์กรนั้นมีความชัดเจน มีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายขององค์กร มีแผนหรือแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง องค์กรมีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้พนักงานมีความสามัคคี ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกันจึงมีความรู้สึกอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่าทุกบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกส์ได้ให้ความสำคัญต่อความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในระหว่างปฏิบัติงาน โดยมีกฎข้อบังคับให้พนักงานปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้มีผลในเชิงบวกต่อความผูกพันต่อองค์กร โดยพนักงานทุกคนต่างก็มีความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นไปในแนวทางเดียวกับ K.K. Jain et al (2007) ที่พบว่าการรับรู้บรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบรรยากาศองค์กรที่ดีอาจจะส่งผลให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายด้วย และสอดคล้องกับการศึกษาของทิทยา โภคา (2552) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรมพลาสติก จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยลักษณะงานกับความผูกพันต่อองค์กร ด้านงานที่ท้าทาย ด้านงานที่หลากหลาย ด้านความประจักษ์ในงาน ด้านความมีอิสระในงาน ด้านผลป้อนกลับของงาน และด้านงานที่ต้องสัมพันธ์กับผู้อื่นมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับปาน ด้านโอกาสก้าวหน้าในงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูง

3. บรรยากาศองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการมีผลในทิศทางตรงกันข้ามต่อแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดเป้าหมายของหน่วยงานนั้นเป็นที่รับทราบของพนักงานทุกคน การทำงานของพนักงานแต่ละคนมีความชัดเจน มีการวางแผนในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ถึงแม้ว่าการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จอาจทำให้พนักงานต่างก็เกิดความเหนื่อยล้า ทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่องค์กรก็ยังคงให้การสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น มีการส่งพนักงานเข้าฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอซึ่งจะเกิดเป็นผลดีต่อตัวพนักงานเอง และยังมีมีการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง หรือพิจารณาโบนัสให้ด้วย ซึ่งถือได้ว่าเป็นขวัญกำลังใจที่ดีต่อพนักงานจึงทำให้พนักงานต่างก็เกิดความผูกพันต่อองค์กร โดยมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ทุกคนทุกระดับชั้นสามารถพูดคุยทำความเข้าใจกันได้ ดังนั้นทุกคนในองค์กรจึงให้ความร่วมมือกัน และเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ในที่สุด จากเหตุผลดังกล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าหากพนักงานทุกคนมีความสามัคคีกัน มีความปรารถนาดีต่อกัน

มีความผูกพันพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความผูกพันต่อองค์กรมากขึ้นก็จะมีผลและส่งผ่านไป
ยังบรรยากาศองค์กร และช่วยทำให้บรรยากาศในองค์กรนั้นดีขึ้น จึงเป็นสาเหตุให้แนวโน้มในการ
ลาออกจากงานลดลงได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของรพีพรรณ

สุกัญศีล (2551) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์กร กับ
ความตั้งใจที่จะลาออกจากงาน: กรณีศึกษาบริษัท นิมซีเส็งขนส่ง 1988 จำกัด ผลการศึกษาพบว่า
องค์ประกอบของความผูกพันต่อองค์กรทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์
ความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน และความผูกพันอันเนื่องหน้าที่ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความ
ตั้งใจที่จะลาออกจากงาน และความผูกพันอันเนื่องมาจากอารมณ์และความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่
และความพึงพอใจในงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจที่จะลาออกจากงาน และสอดคล้องกับ
คุชฎี ชูชัยวราภิจ (2556) ที่ได้ศึกษาบรรยากาศองค์กรและความเหนื่อยหน่ายในการทำงานที่มีผลต่อ
ความตั้งใจในการลาออกของพนักงานให้บริการทางโทรศัพท์ของธนาคารแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร
พบว่า บรรยากาศองค์กรด้านความผูกพัน มีผลต่อความตั้งใจลาออกของพนักงาน โดยมีความสัมพันธ์
ในทิศทางตรงกันข้าม คือ หากพนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรและเพื่อนร่วมงานที่ลดลงหรือมีความ
ผูกพันต่ำก็จะทำให้มีความตั้งใจลาออกเพิ่มมากขึ้น และหากมีระดับความผูกพันต่อองค์กรและเพื่อน
ร่วมงานมากก็จะทำให้มีความตั้งใจที่จะลาออกน้อยลงตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า บรรยากาศองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการมีผลในทิศทางตรงกัน
ข้ามต่อแนวโน้มการลาออกจากงาน โดยมีความผูกพันต่อองค์กรเป็นตัวแปรส่งผ่าน ดังนั้นข้อเสนอแนะ
ที่องค์กรควรปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อสร้างเสริมบรรยากาศองค์กร และความผูกพันต่อองค์กร เพื่อลด
แนวโน้มการลาออกของพนักงาน ได้แก่

1. ชี้แจงนโยบาย ทิศทางและการดำเนินงานของบริษัททั้งในปัจจุบัน และในอนาคต ใน
รูปแบบที่พนักงานระดับปฏิบัติการสามารถเข้าใจได้ง่าย
2. กำหนดโครงสร้างของงาน ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ และจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้
ทักษะความชำนาญให้แก่พนักงาน
3. ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการทำงาน of พนักงาน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตรใน
องค์กร
4. สนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่พนักงาน
เช่น กีฬาภายใน เป็นต้น นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้พนักงานมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
5. คำกล่าวชมเชย หรือจัดหารางวัลให้กับพนักงานที่มีผลงานดี
6. เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน เพื่อ
ลดความไม่เข้าใจหรือความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในที่ทำงาน

7. กำหนดมาตรฐานในงานของพนักงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุเป้าหมายที่แน่ชัด เพื่อให้พนักงานได้รับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำงาน

8. ปลุกฝังให้พนักงานมีความรักองค์กร และเกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร ซึ่งองค์กรควรสร้างภาพลักษณ์บริษัทที่ดีแก่พนักงานก่อน เพื่อให้พนักงานเกิดความภาคภูมิใจต่อการทำงานกับองค์กร

9. กำกับถึงความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน โดยมีการแจ้งให้พนักงานได้รับรู้เกี่ยวกับการยอมรับความเสี่ยงภัยขององค์กร และมีการจัดฝึกอบรมด้านความปลอดภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงในงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการลาออกจากงานของพนักงาน โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การประชุมกลุ่ม เป็นต้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการลาออกของพนักงานในอุตสาหกรรมอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม และสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงองค์กรทุกอุตสาหกรรมให้ดีขึ้น

บรรณานุกรม

- จิราภา ประชุม. (2553). *การศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงาน บรรยากาศองค์การและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์, คณะการจัดการและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คุณฉวี ชูชัยวรากิจ. (2556). *บรรยากาศองค์การและความเหนื่อยหน่ายในการทำงานที่มีผลต่อความตั้งใจในการลาออกของพนักงาน ให้บริการทางโทรศัพท์ของธนาคารแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผจญ เฉลิมสาร. (2543). *คุณภาพชีวิตการทำงาน*. วันที่ค้นข้อมูล 22 มกราคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://demingnet.com>
- รพีพรรณ สุกันต์ศิลป์. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์การกับความตั้งใจที่จะลาออกจากงาน: กรณีศึกษาบริษัท นีมชีเล็งขนสง 1988 จำกัด*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมพงษ์ ช้วนุกูล. (2555). *บรรยากาศในองค์กรที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานและความตั้งใจในการเปลี่ยนงาน/ ลาออกจากงาน ของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตเม็ดพลาสติกสี ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพจน์ รุ่งเจริญ. (2552). *กรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานขององค์การและระดับการยอมรับดัชนีชี้วัดผลการดำเนินงานของพนักงาน: กรณีศึกษาบริษัทผู้ผลิตสินค้าเพื่ออุตสาหกรรมเครื่องสำอาง*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research-conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1173-1182.
- K.K. Jain. et al. (2007). *Job Satisfaction as Related to Orgaizational Climate and Occupational Stress : A Case Study of Indian Oil*, *International Review of Business Research Papers*. 3 No.5, 193-208.
- Litwin, G. H., & Stringer, R. A. (1968). *Motivation and Organization Climate*. Boston: Harvard University Press.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. New York: Harper.

Mobley, W. H. (1982). *Employee Turnover: Causes, Consequences, and Control*. Massachusetts: Addison-Wesley.

Steers, R. M. (1991). *Organizational Effectiveness: A Behavioral View*. Santa, Monica, California: Goodyear.

Yamane, T. (1967). *Elementary Sampling Theory*. Englewood Cliff, N. J.: Prentice Hall.

DRU

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาล และการบัญชีสิ่งแวดล้อม : หลักฐานเชิงประจักษ์บริษัท
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

THE RELATIONSHIP BETWEEN CORPORATE GOVERNANCE AND
ENVIRONMENT DISCLOSURE: EMPIRICAL EVIDENCE OF COMPANIES
LISTED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

จิตติมา เหลืองอ่อน
ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การควบตำแหน่งของ
กรรมการและผู้บริหารจำนวนครั้งที่ประชุมของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของกรรมการอิสระ ผล
การจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูล
สิ่งแวดล้อม โดยเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET จำนวน 618
บริษัท โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินปี 2555 และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) 2555 โดย
ใช้สถิติ Correlation และ Regression Analysis ใช้วิเคราะห์สัดส่วนของกรรมการอิสระ และจำนวนครั้งที่
ประชุมของคณะกรรมการบริษัท และสถิติ ANOVA ใช้วิเคราะห์ผลการจัดอันดับการกำกับดูแล
กิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในการทดสอบครั้งนี้กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ($\alpha=0.05$)

ผลการศึกษาพบว่าผลการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน มี
ความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความ
เชื่อมั่นร้อยละ 95 และการควบตำแหน่งของกรรมการ และผู้บริหารจำนวนครั้งที่ประชุมของ
คณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้าน
สิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: บรรษัทภิบาล/ การบัญชีสิ่งแวดล้อม/ การกำกับดูแลกิจการที่ดี

Abstract

This study aims to investigate the relationship between corporate governance factors and environment accounting. Corporate governance factors include dual positions of directors and management, the number of board of director meetings, proportion of independent directors, corporate governance rating. Data set comprised on companies listed in the Stock Exchange of Thailand totaling 518 companies. Both financial statements and annual reports (Form 56-1) are collected from publicly available data during the year of 2013. Both descriptive and inferential statistics are used as analysis tool including t-test, ANOVAs, Correlation and Regression Analysis. The hypothesis testing is used in the analysis at the confidential level 95 ($\alpha=0.05$).

It is found that corporate governance rating relates to company's environment disclosure and dual position of directors and managers. however, it is not found that the number of board of director meetings, proportion of independent directors relate to company's environment disclosure.

KEYWORDS: CORPORATE GOVERNANCE/ ENVIRONMENT ACCOUNTING

บทนำ

เศรษฐกิจโลกในยุคปัจจุบันมีความไม่แน่นอน ทั้งปัญหาหนี้สาธารณะในยุโรป ปัญหาเศรษฐกิจสหรัฐที่ยังไม่ฟื้นตัว ปัญหาการว่างงานสหรัฐ และยุโรป ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนทางธรรมชาติและเสถียรภาพทางการเมืองของแต่ละประเทศ รวมถึงกลุ่มอาเซียน เป็นที่จับตามองของนักลงทุนทั่วโลก การขยายตัว และแรงงานราคาถูก กำลังซื้อที่มากขึ้นทำให้นักธุรกิจต่างประเทศเริ่มเข้ามาเปิดกิจการมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้เกิดสถานะการแข่งขันที่สูงยิ่งขึ้นด้วย

ในขณะเดียวกัน โลกในยุคปัจจุบันกำลังประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติทั้งหลายที่มีอยู่กำลังถูกทำลายเพิ่มมากขึ้น โดยมีสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมเข้ามาแทนและเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากในปัจจุบันประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการประดิษฐ์ และพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกต่อมนุษย์เพิ่มมากขึ้น ผลจากการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติส่งผลกระทบต่อมนุษย์หลายประการ เช่น ปัญหาความแปรปรวนของภูมิอากาศโลก การร่อยหรอของทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพทรัพยากรเสื่อมลงภัยพิบัติมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น มลพิษสิ่งแวดล้อมขยายขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อการดำรงชีวิตและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ (สันติภาพ แจ่มแดง, 2555) การพัฒนาในยุคต่อไปนี้ไม่ว่าจะเป็นประเทศใดก็ตาม ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable development) เป็นสำคัญนั่นคือการ “เติบโตอย่างมั่นคงบนรากฐานวัฒนธรรมอันดีงาม และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมี Keywords 3 ตัวคือ Going secure, Going cultural, Going green อัตราการเจริญเติบโตที่เหมาะสมกับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยต่อจากนี้ไปควรอยู่ที่ระดับ 4.5-5.5 % ต่อปีเท่านั้น

นับตั้งแต่มีการประกาศเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษรวมถึงแนวความคิดเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในการประชุมสุดยอดระดับโลกด้านสิ่งแวดล้อมและการประกาศ The UN global compact ขององค์การสหประชาชาติเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินการในการพัฒนาอย่างยั่งยืนและที่สำคัญการประกาศแนวทางปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติด้าน CSR และการติดต่อกับคู่ค้าที่มีการปฏิบัติ CSR ด้วยกันขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD)

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นส่วนในการกระตุ้นให้เกิดความสนใจและการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขยายตัวออกไปในวงกว้างมากขึ้นและต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้พัฒนาการ

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมได้เติบโตขึ้นอย่างมากจากจุดเริ่มต้นที่มองว่าความรับผิดชอบต่อสังคมก็คือการบริจาคสิ่งของต่าง ๆ หรือความช่วยเหลือต่าง ๆ ให้กับชุมชนและสังคมไปจนถึงการขยายมุมมองของความรับผิดชอบต่อสังคมออกไปในอีกหลากหลายประเด็นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good governance) สิทธิมนุษยชนสิ่งแวดล้อมแรงงานและผู้บริโภค

มีการกำหนดหลักเกณฑ์ของการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (SR reporting)

ในรูปแบบต่างๆการกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานในภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมหลังยุคสมัยโลกาภิวัตน์นี้กำลังเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่เคยปรากฏ มาก่อน จึงจำเป็นต้องหาทางออกใหม่ในการแก้ปัญหาที่ตามมาเช่นกัน แนวทางการนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารธุรกิจ ให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังที่จะสร้างความไว้วางใจ และความชอบธรรมทางธุรกิจเป็นที่ยอมรับจากสังคมในอนาคต โดยการวิจัยครั้ง ครั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์บริษัทภิบาลและการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 2) เพื่อศึกษาสาเหตุของการจัดทำบัญชี สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านบริษัทภิบาล โดยการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทภิบาล และการ บัญชีสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎีส่วนได้เสีย

ทฤษฎีส่วนได้เสีย (Stakeholder theory) พัฒนาการของทฤษฎีส่วนได้เสียมีพื้นฐานมาจากกรอบแนวคิดของ Barnard (1938) ในหนังสือเรื่อง The functions of the executive ที่นำเสนอ มุมมองด้านบวกของผู้จัดการในการสนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งต่อมา Freeman (1984) สนับสนุนว่าผู้บริหารต้องสร้างความพอใจต่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของบริษัทซึ่งมีหลากหลาย ประกอบด้วยพนักงานลูกค้าผู้ขายปัจจัยการผลิตองค์กรชุมชนในท้องถิ่นจึงกล่าวว่ามีส่วนได้เสียคือ กลุ่ม และบุคคลผู้ซึ่งอาจมีผลต่อหรือได้รับผลกระทบจากความสำเร็จของภารกิจขององค์กรสอดคล้อง กับ Post & Weber (2002) ให้นิยามผู้มีส่วนได้เสีย คือบุคคลหรือกลุ่มซึ่งมีผลกระทบหรือได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจนโยบายและการปฏิบัติขององค์กร (ธีรพร ทองชะโชค, 2556, หน้า 82)

ทฤษฎีส่วนได้เสียขยายความเข้าใจถึงธรรมชาติของบริษัทที่ควรพิจารณาผู้มีส่วนได้เสีย ใหม่ในมุมมองที่กว้างกว่าเดิมโดยบริษัทได้รับการคาดหวังให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมดูแล ผู้มีส่วนได้เสียมากขึ้นรวมทั้งสนใจดูแลผู้มีส่วนได้เสียที่นิ่งเงียบเช่นชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม (Simmons, 2004) ทฤษฎีส่วนได้เสียจึงเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาแนวคิด CSR ผู้บริหารต้อง ทำสิ่งที่ถูกต้องโดยต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ร่วมด้วยนอกเหนือจากคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการยังเชื่อมโยงกับลักษณะของผู้นำที่มีคุณลักษณะแบบเปลี่ยนแปลง (Waldman, Siegel, & Javidan, 2006) นอกจากนี้ต้องประสานความสมดุลผ่านการเชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วมของผู้มี ส่วนได้เสียกล่าวโดยสรุปได้ว่าทฤษฎีส่วนได้เสียเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิด CSR และเชื่อมโยงถึงปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

แนวคิดเกี่ยวกับบรรษัทภิบาล หรือ Good corporate governance

ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นคำที่นิยมใช้ในวงวิชาการ และองค์การระหว่างประเทศเมื่อประมาณ 2 ทศวรรษที่ผ่านมาธรรมาภิบาลมีมิติที่ครอบคลุมกว้างขวาง ทั้งมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ ทางสังคม และการบริหาร ครอบคลุมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน ภาคประชาสังคม และระหว่างประเทศ ในปัจจุบันวงการวิชาการกับองค์การระหว่างประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญ และได้ปลุกกระแสการใช้คำนี้ให้แพร่หลายอย่างกว้างขวางทั้งในเอกสารรายงานวิชาการ และงานกิจการขององค์การระหว่างประเทศ และเอกสารราชการ และสื่อมวลชนทั่วไป

Kofi Annan อดีตเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ กล่าวว่า Good governance เป็นการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมืองโดยให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรม กระบวนการทางกฎหมายที่อิสระ ในขณะที่นิยามของธนาคารพัฒนาแห่งเอเชียเน้นไปที่องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

วิวัฒนาการของธรรมาภิบาล นับตั้งแต่ต้นปี 1980 นักวิชาการส่วนใหญ่ต่างมีความตรงกันว่า แนวการบริหารภาครัฐที่เป็นอยู่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมโลกที่ปรับเปลี่ยนตลอดเวลา และมีความเห็นว่ามีจำเป็นต้องมีการปรับปรุง และปฏิรูปในรูปแบบการปกครองใหม่ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีองค์การระหว่างประเทศหลายองค์การ มีการกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับ “Governance” ในนัยต่าง ๆ กัน

1. ความหมายของ บรรษัทภิบาล หรือ Good Corporate Governance ได้มีผู้ให้ความหมายสำหรับคำว่า บรรษัทภิบาล หรือ Good Corporate Governance ไว้ต่าง ๆ กัน โดยคำว่า “บรรษัทภิบาล” ประกอบด้วยคำสองคำ คือ บรรษัท และ ภิบาลสามารถอธิบายได้ดังนี้

บรรษัท หมายถึง องค์การขนาดเชิงที่ทำธุรกิจเพื่อหวังผลกำไร (Profit) เสถียรภาพ (Stability) การเจริญเติบโต (Growth) และเพื่อแผ่สังคม (Social contribution) ซึ่งรวมไปถึง (Stability) ซึ่งรวมไปถึงธุรกิจเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ หรือบริษัทข้ามชาติ คือ ไม่ใช่องค์การภาครัฐ และไม่ใช่องค์การของ NGOs แต่ประการใด

ภิบาล หมายถึง การปกครองที่เปี่ยมไปด้วยความเอื้ออาทรอันบิดา มารดา อาหารต่อบุตร เป็นการปกครองที่เต็มไปด้วยจิตวิญญาณของการเล็งเห็นคุณค่า และศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ซึ่งแตกต่างจากการปกครองด้วยอำนาจ หรืออาวุธ หรือการปกครองโดยใช้ทักษะ และศิลปะเพื่อให้ผู้ปกครองได้ประโยชน์สูงสุด คือ เอาตัวผู้ปกครองเป็นที่ตั้ง แต่จะคำนึงถึงกลุ่มผลประโยชน์ร่วม (Stakeholders)

2. หลักการที่สำคัญของการเป็นบรรษัทภิบาล

หลักการที่สำคัญของการนำไปสู่การเป็นบรรษัทภิบาล ได้แก่

2.1 ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ความรับผิดชอบของผู้ที่มีความเข้าใจในภาระหน้าที่ของตนเองว่า ต้องรับผิดชอบต่อใคร ในลักษณะใด หรือรับผิดชอบต่ออย่างไรแค่ไหน ซึ่งจะต้องยึดหลักความถูกต้องในการปฏิบัติภาระหน้าที่

2.2 ความสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง พฤติกรรม การกระทำ ตลอดจนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นจะต้องสามารถตรวจสอบได้ และเป็นไปด้วยเหตุ และผล

3. การปฏิบัติต่อทุกฝ่ายอย่างเสมอภาค และยุติธรรม (Equitable treatment) หมายถึง การที่สมาชิก และ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนภายในองค์กร ได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค เท่าเทียม และ ยุติธรรม ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่อย่างใด

4. ความโปร่งใสเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา (Transparency disclosure) ประกอบด้วย 3Cs อันได้แก่

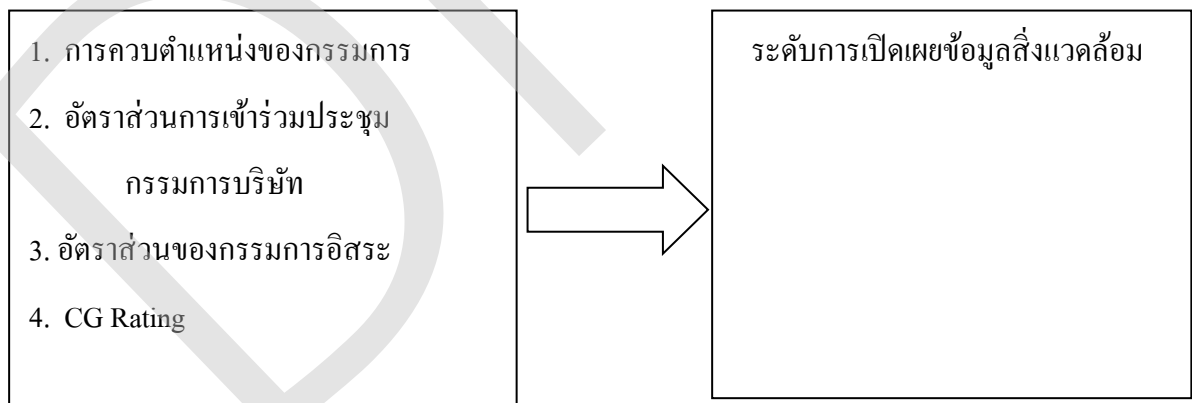
การที่จะพิจารณาว่าบริษัทฯ มีธรรมาภิบาลหรือไม่ไม่นั้นสามารถพิจารณาได้จากอัตราส่วน การเข้าร่วมประชุมกรรมการบริษัท, การควมตำแหน่งของกรรมการ, อัตราส่วนของกรรมการ และ CG Rating มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากบริษัทมีความธรรมาภิบาลหรือมีความโปร่งใสก็จะมี การเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้น จึงเกิดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

H1 อัตราส่วนการเข้าร่วมประชุมกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล สิ่งแวดล้อม

H2 การควมตำแหน่งของกรรมการที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ที่แตกต่างกัน

H3 อัตราส่วนของกรรมการ มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

H4 CG Rating มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 1 กรอบการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฐิติมา กิ่งแก้ว (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตาม ความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยผลลัพท์ที่ได้จากการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะต่าง ๆ ของบริษัทคือขนาดของกิจการกลุ่มอุตสาหกรรม โครงสร้างการ เป็นเจ้าของบรรษัทภิบาล โครงสร้างหนี้สินความสามารถและสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์อย่าง

มีนัยสำคัญไปในทิศทางเดียวกันกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมขณะที่โครงสร้างหนี้สินมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญไปในทิศทางตรงกันข้ามกับ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนขนาดของกิจการ โครงสร้างการเป็นเจ้าของ และ ความสามารถในการทำกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทภิบาล และการบัญชีสิ่งแวดล้อม: หลักฐานเชิงประจักษ์ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ.2555 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 618 บริษัท และศึกษาข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) ในปี พ.ศ. 2555 จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ (2555) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และรายงานประจำปีของบริษัท

ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ด้วยวิธีการเจนนับข้อมูล โดยใช้หลักเกณฑ์การนับเป็นการใช้หัวข้อเรื่อง (Items) เพื่อนับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีจากการศึกษาในครั้งนี้ได้ประยุกต์มาจากมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ดัดแปลงมาจากงานวิจัยในอดีตจาก Deegan&Gordon (1996) Hackston&Milne (1996) และ Wiseman (1982) ซึ่งหัวข้อเกี่ยวกับข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี 2555 หัวข้อ ประกอบด้วย

1. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
2. ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมถึง ISO 14001
3. การจัดการความเสี่ยง รวมทั้งการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
4. การตรวจสอบสิ่งแวดล้อม
5. เป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม
6. การรับรองมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
7. รางวัลด้านสิ่งแวดล้อม
8. วัตถุประสงค์ รวมทั้งการวิจัย และพัฒนา การจัดการพลังงาน
9. กระบวนการผลิต รวมถึง เทคโนโลยีสีเขียว และเงินลงทุน
10. ผลิตภัณฑ์สีเขียว
11. การจัดการของเสีย
12. การจัดการที่ดิน การฟื้นฟูที่ดิน
13. การลดมลภาวะทางอากาศ
14. การกำจัดน้ำเสีย

15. การจัดการการรั่วไหล
16. การจัดการทางด้านเสียง
17. กิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ
18. ต้นทุนด้านการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
19. ระบบบัญชีต้นทุนสิ่งแวดล้อม
20. การรายงานการพัฒนายั่งยืน
21. การศึกษาและอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
22. การฟ้องร้องการดำเนินคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
23. การสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation)
24. มาตรฐาน ISO 50001 ระบบการจัดการพลังงาน

โดยมีตัวแปรอิสระได้แก่

1. การควมตำแหน่งของกรรมการ และผู้บริหาร วัตถุประสงค์โดยใช้ข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี แบบ 56-1 เกี่ยวกับการรายงานตำแหน่งกรรมการบริษัทกับตำแหน่งผู้บริหาร

2. จำนวนครั้งที่ประชุมของคณะกรรมการบริษัท วัตถุประสงค์โดยใช้ข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีแบบ 56-1 โดยหาอัตราร้อยละการประชุมของแต่ละบริษัท การคำนวณดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนรวมของคณะกรรมการทั้งหมดที่เข้าประชุมทั้งปี}}{\text{จำนวนคณะกรรมการ} \times \text{จำนวนครั้งที่ประชุมทั้งปี}} \times 100$$

3. สัดส่วนของกรรมการอิสระ วัตถุประสงค์จากจำนวนกรรมการอิสระ (แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี แบบ 56-1) โดยบริษัทจดทะเบียนต้องมีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด การวัดค่าโดย

จำนวนกรรมการอิสระ

$$\frac{\text{จำนวนกรรมการอิสระ}}{\text{จำนวนกรรมการทั้งหมด}} \times 100$$

4. ผลการจัดอันดับการกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน (CG rating) วัตถุประสงค์ใช้การประเมินระดับการกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน (Corporate governance report of thai listed companies) ซึ่งดำเนินการ โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ร่วมกับ ก.ล.ต. และ ตลท.

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบสมมติฐานจะใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง โดยใช้สถิติ Spearman correlation เพื่อสามารถสรุปว่า ตัวแปรอิสระ คือ การควมตำแหน่งของกรรมการและผู้บริหาร จำนวนครั้งที่ประชุมของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของกรรมการอิสระผลการจัดอันดับ

การกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ การเปิดเผยข้อมูล
 สิ่งแวดล้อมและมีสมการในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

$$SD = \beta_0 + \beta_1 \text{Meet} + \beta_2 \text{Com} + e$$

โดยที่

- SD = ระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม
- Meet = อัตราส่วนการเข้าร่วมประชุมกรรมการบริษัท
- Com = สัดส่วนของกรรมการอิสระ

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐาน Correlation อัตราส่วนการเข้าประชุมของคณะกรรมการบริษัท
 สัดส่วนของกรรมการอิสระ ระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

ตัวแปร	สถิติ	อัตราส่วนการเข้า ประชุมกรรมการบริษัท	สัดส่วนของ กรรมการอิสระ	การเปิดเผยข้อมูล ด้านสิ่งแวดล้อม
อัตราส่วนการเข้าประชุม กรรมการบริษัท	P	1.000		
	P-value	.		
สัดส่วนของ กรรมการอิสระ	P	0.156**	1.000	
	P-value	0.000	.	
การเปิดเผยข้อมูลด้าน สิ่งแวดล้อม	P	0.014	-0.002	1.000
	P-value	0.749	0.962	.

* มีนัยสำคัญที่ระดับ P<0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า อัตราส่วนการเข้าประชุมกรรมการบริษัท ในระดับนัยสำคัญที่ P<0.05
 โดยพิจารณาอัตราส่วนการเข้าประชุมกรรมการบริษัท จากค่า P=0.000 และมีค่า Correlation = 0.156
 สัดส่วนของกรรมการอิสระ ในระดับนัยสำคัญที่ P<0.05 โดยพิจารณาอัตราส่วนการเข้าประชุม
 กรรมการบริษัท จากค่า P=0.962 และมีค่า Correlation = -0.002 นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรที่จะใช้ใ
 การทดสอบความสัมพันธ์ไม่มีปัญหา Multicollinearity เนื่องจากตัวแปรทุกตัวมีค่า correlation < 0.8

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Regression analysis

ตัวแปร	สถิติ	การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม
Constant	β_0	7.810*
	P-value	(0.019)
อัตราส่วนการเข้าประชุมกรรมการบริษัท	β_1	0.001
	P-value	(0.975)
สัดส่วนของกรรมการอิสระ	β_2	-1.233
	P-value	(0.714)
R Square Change	R^2	0.000

* มีนัยสำคัญที่ระดับ $P < 0.05$

จากตารางที่ 2 พบว่า อัตราส่วนการเข้าประชุมกรรมการบริษัท ไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) $P\text{-value} = 0.975$ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ที่ 0.001 อัตราส่วนการเข้าร่วมประชุมกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

สัดส่วนของกรรมการอิสระไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) $P\text{-value} = 0.714$ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ที่ -1.233 สัดส่วนของกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน CG rating ที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดี

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม	CG Rating	df	MS	Sig
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	176.847	0.042
	ภายในกลุ่ม	514	64.155	
	รวม	517		

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง CG rating ที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P < 0.05$) โดยพิจารณา CG Rating จากค่า $P\text{-value} = 0.042$ นั่นคือยอมรับสมมติฐาน H_1 ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 CG Rating ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน CG Rating ที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดี

การจัดอันดับ	สถิติ	ไม่มีการจัดอันดับ	ได้อันดับดี	ได้อันดับดีมาก	ได้อันดับดีเลิศ
ไม่มีการจัดอันดับ	Mean				
อันดับ	P-value				
ได้อันดับดี	Mean	0.2837			
	P-value	0.754			
ได้อันดับดีมาก	Mean	2.17460	1.8909		
	P-value	0.021*	0.038*		
ได้อันดับดีเลิศ	Mean	2.28962	2.0059	0.1150	
	P-value	0.064	0.115	0.926	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ $P < 0.05$

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของ CG rating ที่แตกต่างกันระหว่างระดับกลุ่มไม่มีการจัดอันดับ ได้อันดับดี ได้อันดับดีมาก และได้อันดับดีเลิศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยส่งผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมได้แก่ CG rating ที่ไม่มีการจัดอันดับ กับ ได้อันดับดีมาก พบว่า $P\text{-value} = 0.021$ และ ได้อันดับดี กับ ได้อันดับดีมาก พบว่า $P\text{-value} = 0.038$ นั่นคือยังได้การจัดอันดับสูง แสดงว่ายังมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสูงตามด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับข้อมูลของจำนวนกลุ่มตัวอย่างของบริษัทจดทะเบียนในหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ผลการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ CG rating ที่ไม่มีการจัดอันดับ กับ ได้อันดับดีมาก พบว่า $P\text{-value} = 0.021$ และ ได้อันดับดี กับ ได้อันดับดีมาก พบว่า $P\text{-value} = 0.038$ นั่นคือ ยังได้การจัดอันดับสูง แสดงว่ายังมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสูงตามด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่สำคัญของการเป็นบรรษัทภิบาล(เกียรติศักดิ์ จีระเชียรนาถ. 2542, น.23) ในหัวข้อความโปร่งใส โดยมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา(Transparency Disclosure) ซึ่งประกอบด้วย 3Cs อันได้แก่

Clear หมายถึง ความชัดเจน

Consistent หมายถึง หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดทำหรือบันทึกข้อมูลต้องเป็นหลักการเดียวกัน หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์จะต้องรายงานผล และแยกออกมาให้เห็นเด่นชัด

Comparable หมายถึง การจัดทำ หรือ บันทึกข้อมูลต้องมีมาตรฐานเดียวกันเพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาเปรียบเทียบบนพื้นฐานเดียวกันได้

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการไม่ควมตำแหน่งของกรรมการบริษัท และการควมตำแหน่งของกรรมการบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน รวมถึงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอัตราส่วนการเข้าประชุมกรรมการบริษัท และสัดส่วนของกรรมการอิสระต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลของสิ่งแวดล้อม เป็นไปได้ว่า บริษัทมุ่งเน้นแต่ผลตอบแทนสูงสุด คือได้รับผลตอบแทนที่พึงพอใจจากเงินปันผล และการเพิ่มขึ้นของราคาหุ้นสามัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder theory) ซึ่ง ยุทธ วรรณธรร (2552, หน้า 349) ได้กล่าวไว้ว่า ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบไปด้วยบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ดังนั้น ความคาดหวังผลตอบแทนก็แตกต่างกันไปด้วย เช่น พนักงาน ต้องการผลตอบแทนเป็นค่าจ้างที่เป็นธรรม ความมั่นคงในหน้าที่การงาน ลูกค้านำต้องการได้รับสินค้าที่มีคุณภาพ บริการที่ดี ความปลอดภัยในการใช้สินค้า คู่ค้า ได้รับการปฏิบัติตามข้อตกลง เช่น การชำระค่าสินค้าเต็มจำนวน และตรงเวลา ส่วนผู้ถือหุ้นต้องการได้รับผลตอบแทนสูงสุด คือได้รับผลตอบแทนที่พึงพอใจจากเงินปันผล และการเพิ่มขึ้นของราคาหุ้นสามัญ โดยการประกอบธุรกิจอย่างมีอย่างมีจริยธรรมต้องเริ่มต้นจากหลักการที่ว่า การทำธุรกิจต้องมีกำไรและการทำธุรกิจต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องรับผิดชอบต่อสังคม มีการตอบสนองความคาดหวังของผู้ถือหุ้น ดังนั้น คณะกรรมการ และผู้บริหารต้องกำกับดูแล และบริหารกิจการให้สามารถทำกำไรได้สูงที่สุด จึงไม่สนใจการควมตำแหน่งของกรรมการบริษัท อัตราส่วนการประชุมผู้ถือหุ้น รวมไปถึงสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระก็เป็นไปได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติมา กิ่งแก้ว (2555) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนขนาดของกิจการ โครงสร้างการเป็นเจ้าของ และความสามารถ ในการทำกำไร ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล

ข้อจำกัดในการศึกษา

ข้อจำกัดทางด้านข้อมูล คือ ในขณะที่ทำการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หลายบริษัทไม่ได้จัดทำรายงานประจำปี พ.ศ. 2555 และรายงาน 56-1 ขึ้นอีกทั้งหลายบริษัทยังไม่มีนโยบายเผยแพร่ข้อมูลให้บุคคลภายนอกได้รับทราบ จึงถือได้ว่าเป็นข้อจำกัดที่สำคัญของงานวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาลและการบัญชีสิ่งแวดล้อม: หลักฐานเชิงประจักษ์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ผลการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นบริษัทจดทะเบียนจึงควรพัฒนาระบบการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อแสดงว่าการบริหารจัดการองค์กรเป็นไปอย่างโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

2. สำหรับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรพิจารณาปัจจัยอื่นๆ ยกเว้นการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งปัจจัยดังกล่าวที่อยู่ในงานวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมแต่อย่างใด ดังนั้นหากต้องการรู้ว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม บริษัทควรให้ความสนใจกับปัจจัยอื่นๆ แทน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาลและการบัญชีสิ่งแวดล้อม โดยขยายขอบเขตไปยังบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. เนื่องจากมีปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากปัจจัยที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เช่น ISO 50001 ซึ่งเป็นมาตรฐานระบบการจัดการพลังงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อควบคุมการใช้พลังงานในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งที่ผ่านมาโดยส่วนใหญ่แล้วองค์กรจะให้ความสำคัญกับการจัดการต้นทุนด้านอื่น ๆ และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมผ่านฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ ดังนั้นปัจจัยที่กล่าวมานี้ก็น่าจะถูกนำมาทำการศึกษาในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- จิตติมา กิ่งแก้ว. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสมัครใจ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย งานประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2555. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธีรพร ทองชะไฉน. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 30(1), 23-51
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). ทางออกของธุรกิจไทยสู่หนทางแห่งการพัฒนาอย่างยั่งยืน. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 36(137), 38-50.
- ยุทธ วรรณธรร. (2552). การกำกับดูแลเพื่อสร้างมูลค่ากิจการ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สุพานี สฤกษ์วานิช. (2544). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Barnard, C. I. (1938). *The functions of the executive*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Deegan & Gordon. (1996). A study of the environmental disclosure policies of Australian corporations. *Accounting and Business Research*, 26(3), 87-199.
- Hackston, D., & Milne, M. J. (1996). Some determinants of social and environmental disclosures in New Zealand Companies. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 9(1), pp. 77-108.
- Post, J. E., Lawrence, A. T., Weber, J. (2002). *Business and society: corporate strategy public policy ethics*. McGraw Hill Irwin: Boston.
- Shleifer, A. i., & Vishny. R. (2011). Fire Sales in Finance and Macroeconomics. *Journal of Economic Perspectives*, 25(1): 29-48.
- Waldman D. Siegel D., & Javidan, M. (2006). Components of CEO transformational leadership and corporate social responsibility. *Management Studies*, 43(8), 1703-1725.

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทน
จากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง

THE RELATIONSHIP BETWEEN PROFITABILITY RATIO AND RETURN ON
INVESTMENT SECURITIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND
: A GROUP CONSTRUCTION SERVICES

สายสุนีย์ ตาสา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ โดยทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ในหมวดบริการรับเหมาก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรอบระยะเวลาบัญชีระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม และมีการส่งงบการเงินครบทุกปีในช่วงปี 2553 – 2557 จำนวน 16 บริษัทโดยนำมาทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษา พบว่า อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ส่วนอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์

คำสำคัญ: อัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไร ผลตอบแทนจากการลงทุน

Abstract

The research aimed to study the relationship between profitability ratio and return on investment securities in the Stock Exchange of Thailand, a group construction services. Financial ratios which has been used and analyzed in the study including gross profit margin, operating profit margin, net profit margin, return on total asset, return on owner's equity and return on investment in securities of the Listed in the Stock Exchange of Thailand. The purposive sampling of 16 companies of category construction services securities in the Stock Exchange of Thailand (SET) with the periods during the day January 1 to December 31 of the submission of financial statements every year in recent year B.C.2010 to 2014. Correlation at the significant level 0.05 with Simple Regression Analysis method was used to consider the direction relationship. The study is result that gross profit margin, operating profit margin, net profit margin and return on total asset are positive correlated with the return but return on owner's equity is not relationship with the return.

Keywords: Profitability Ratio, Return on investment.

บทนำ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ และเป็นกลไกหรือตัวกลางในการระดมเงินออม ทำให้การออมและการลงทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้มีเงินออมมีแรงจูงใจและมีทางเลือกในการออมและการลงทุนเพิ่มมากขึ้นและเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการระดมทุนของธุรกิจต่างๆ นอกเหนือจากการกู้เงินจากสถาบันการเงินโดยทั่วไป ทำให้กิจการสามารถระดมเงินทุนระยะยาวเพื่อใช้ในการลงทุนและดำเนินธุรกิจได้ตามที่ต้องการโดยไม่ต้องมีภาระจากดอกเบี้ยเงินกู้และสัดส่วนหนี้ที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับส่วนของเจ้าของ

วัตถุประสงค์หลักของผู้ลงทุน คือต้องการอัตราผลตอบแทนที่สูง ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ผลตอบแทนจึงเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในกระบวนการลงทุน ผู้ลงทุนใช้ระดับอัตราผลตอบแทนที่ประเมิน มาได้ (ควบคู่กับความเสี่ยงหนึ่ง) ของทางเลือกการลงทุนต่างๆ นำมาเปรียบเทียบกันและเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ (ภายใต้ระดับความเสี่ยงหนึ่ง) นอกจากนั้นประวัติ อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หรือของกองทุนรวมต่างๆ ยังเป็นเครื่องมือชี้ผลการดำเนินงานของหลักทรัพย์หรือผู้บริหารกองทุนนั้นๆ การเข้าใจแนวคิดการวัดผลตอบแทนจากการลงทุนจึงเป็นประเด็นที่สำคัญในการวิเคราะห์หลักทรัพย์เพื่อการลงทุน (สุพจน์ สกุลแก้ว, 2553)

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่จะลงทุนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญสำหรับนักลงทุนที่จะตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ที่บริษัทต่างๆเสนอขาย นักลงทุนจะต้องทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพราะการตัดสินใจลงทุนในแต่ละครั้งล้วนมีความเสี่ยงที่นักลงทุนจะประสบกับภาวะขาดทุน นักลงทุนจึงควรเพิ่มความระมัดระวังในการตัดสินใจลงทุนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนที่จะได้รับจาก การลงทุน และสิ่งสำคัญที่นักลงทุนควรให้ความสนใจศึกษาคือข้อมูลจากรายงานทางการเงินของบริษัท ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สามารถนำมาประกอบการตัดสินใจ เนื่องจากมีข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ รวมถึงข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และควรมองถึงอัตราส่วนทางการเงิน โดยนำอัตราส่วนทางการเงินต่างๆจาก งบการเงินมาวิเคราะห์ เพื่อดูถึงสภาพคล่องและความสามารถในการดำเนินงานของบริษัทและใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงาน ความมั่นคงของบริษัทที่จะเข้ามาลงทุน

ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์มีหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น กำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ (capital gain) เงินปันผล (dividend) สิทธิในการจองซื้อหุ้นออกใหม่ (rights offering) โดยหลักการแล้ว นักลงทุนจะได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้นหากบริษัทมีผลประกอบการที่ดี และหุ้นมีราคาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ปัจจัยภายในและภายนอกจะมีผลต่อความผันผวนของราคาหุ้น ผู้ที่ลงทุนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการอนุมานส่วนตัวในการวิเคราะห์หุ้น โดยไม่ได้คำนึงถึงฐานะทางการเงินและผลการ

ดำเนินงานของบริษัทที่ถูกสะท้อนออกมาทางการเงินของบริษัทและมีพฤติกรรมการลงทุนแบบเก็งกำไรระยะสั้น ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงควรรู้วิธี การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท

จากนโยบายของรัฐบาลมีนโยบายที่เร่งดำเนินการ โครงการในสังกัดกระทรวงคมนาคม ทั้งโครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (เฟส 2) และการพัฒนาท่าอากาศยานดอนเมือง รวมถึงมีแนวโน้มที่จะเดินหน้านำงานก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานตามแผนแม่บทของกระทรวงคมนาคม ทั้งรถไฟฟ้า รถไฟทางคู่ รวมถึงโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนการใช้จ่ายเงินกู้ตาม พ.ร.บ.การให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งนักวิเคราะห์หลายสำนักเริ่มประเมินแนวโน้มการลงทุนหุ้นกลุ่มรับเหมา และให้น้ำหนักไปที่หุ้น 2 ตัว ที่น่าจับตามอง คือ บมจ.ซิโนไทย-เอ็นจีเนียริ่ง แอนด์ คอนสตรัคชั่น หรือ STEC และ บมจ.ช.การช่าง หรือ CK ซึ่งราคาหุ้นปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างร้อนแรง สำหรับนักลงทุนที่ซื้อก่อนหน้านี้แนะนำ “ขายลืออกกำไร” แต่นักลงทุนที่เก็งกำไรสั้น แนะนำ “รอซื้อเมื่ออ่อนตัว” (หนังสือพิมพ์ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2557)

จากการรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เดือน ม.ค.2558 พบว่า กลุ่มนักลงทุนสถาบันทั้งในและต่างประเทศ ได้ซื้อหุ้นกลุ่มรับเหมา ก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ กล่าวว่า การที่สถาบันเข้ามาทยอยซื้อหุ้น กลุ่มอสังหาริมทรัพย์รายใหญ่เพราะมองว่า ผลประกอบการงวดปี 2557 น่าจะยังคงรักษาระดับการเติบโตได้ในระดับหนึ่ง ถึงแม้จะมียอดขายลดลงไปบ้าง (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, 2558)

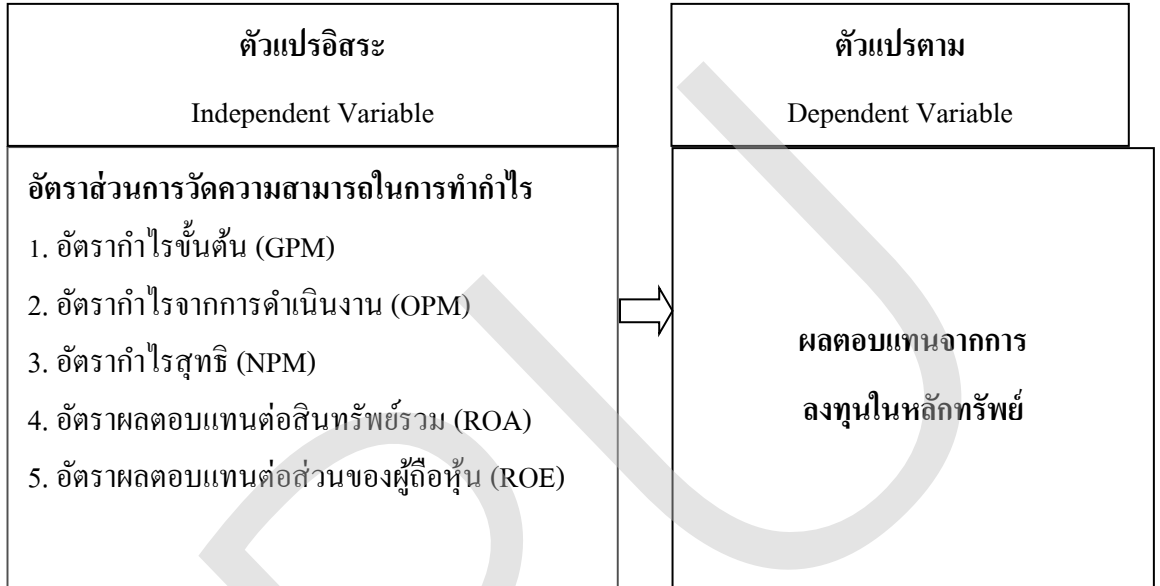
จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง เนื่องจากหมวดอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นหมวดอุตสาหกรรมที่นักลงทุนกำลังให้ความสนใจลงทุน ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักลงทุนที่สนใจจะลงทุนในหมวดบริการรับเหมา ก่อสร้างและเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้งบการเงินในการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง มีกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

สมมติฐานการศึกษา

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง สามารถตั้งสมมติฐานของการทดสอบ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 อัตรากำไรขั้นต้นมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์

สมมติฐานที่ 2 อัตรากำไรจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์

สมมติฐานที่ 3 อัตรากำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์

สมมติฐานที่ 4 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุน
ในหลักทรัพย์

สมมติฐานที่ 5 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุน
ในหลักทรัพย์

นิยามศัพท์

อัตรากำไรขั้นต้น (Gross profit margin) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถใน
การทำกำไรขั้นพื้นฐานหลังจากหักต้นทุนขาย คำนวณได้จาก

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น (\%)} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{รายได้}} \times 100$$

อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating profit margin) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็น
ถึงความสามารถในการทำกำไร หลังจากหักต้นทุน และค่าใช้จ่ายก่อนดอกเบี้ยและภาษีเงินได้ คำนวณได้
จาก

$$\text{อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (\%)} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{รายได้}} \times 100$$

อัตรากำไรสุทธิ (Net profit margin) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการ
ดำเนินงานของบริษัทในการทำกำไร หลังจากหักต้นทุนค่าใช้จ่ายรวมทั้งภาษีเงินได้ทั้งหมด คำนวณได้
จาก

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้}} \times 100$$

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on total asset) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงถึง
ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมทั้งกิจการมีเพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนที่น่าพอใจ คำนวณได้
จาก

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$$

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on owner's equity) หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าเงินทุนในส่วนของผู้ถือหุ้น จะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาจากการดำเนินการของกิจการในอัตราส่วนเท่าไร หากมีค่าสูง แสดงถึงประสิทธิภาพในการหากำไรสูง คำนวณได้จาก

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \times 100$$

ผลตอบแทนจากการลงทุน หมายถึง ผลประโยชน์ที่ผู้ลงทุนได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์นั้น ผลตอบแทนจากการลงทุนประเภทต่างๆมักแสดงอยู่ในรูปของร้อยละ โดยเทียบกับเงินลงทุนต้นงวดและส่วนใหญ่มักจะคิดระยะเวลาต่อหนึ่งปี คำนวณได้จาก

$$\text{อัตราผลตอบแทน (\%)} = \frac{\text{มูลค่าหลักทรัพย์ปลายงวด} - \text{มูลค่าหลักทรัพย์ต้นงวด}}{\text{มูลค่าหลักทรัพย์ต้นงวด}} \times 100$$

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง โดยมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง ในปี พ.ศ. 2553 - 2557 จำนวน 19 บริษัท

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เลือกเฉพาะบริษัทที่มีงบการเงินครบถ้วน 5 ปี มีจำนวน 16 บริษัท

ขั้นตอนดำเนินการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยทำตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง เป็นรายปี โดยรวบรวมข้อมูลงบการเงินจากฐานข้อมูล SET SMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากเว็บไซต์ www.setsmart.com ประจำปี พ.ศ. 2553 - 2557

2. คัดเลือกบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งต้องมีข้อมูลราคาขายหลักทรัพย์และงบการเงินครบถ้วน ในรายปี ช่วง พ.ศ. 2553 - 2557

3. หาค่าของตัวแปรอิสระ คือ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น กับตัวแปรตาม คือ ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ เพื่อนำมาวิเคราะห์และทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เบื้องต้นเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และหาความสัมพันธ์โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

5. สรุปผลการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินของหลักทรัพย์ในหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง ที่มีข้อมูลย้อนหลังครบถ้วนทั้ง 5 ปี คือ ปี พ.ศ. 2553 - 2557 และข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือวิชาการ เอกสาร วารสาร รายงานการวิจัย

เครื่องมือการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยแบ่งเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ประกอบด้วย ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ อัตราส่วนทางการเงิน ประจำปี พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2557 การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ การวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ อัตราผลตอบแทน พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2557

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อัตรากำไรขั้นต้น , อัตรากำไรจากการดำเนินงาน, อัตรากำไรสุทธิ, อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง

ประเทศไทย หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง ดังนั้น เพื่อให้สามารถสรุปผลการศึกษาในเรื่องดังกล่าว จึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ สำหรับสถิติเชิงพรรณนาจะนำเสนอข้อมูลที่ศึกษาด้วย ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ในการศึกษานี้ จะใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ อัตราค่าไ้รขั้นต่ำ อัตราค่าไ้รจากการดำเนินงาน อัตราค่าไ้รสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับตัวแปรตาม คือผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2557 รวม 5 ปี โดยใช้โปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

สรุปผลการศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า อัตราค่าไ้รขั้นต่ำ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หากอัตราค่าไ้รขั้นต่ำ เพิ่มขึ้น 1 % ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ จะเพิ่มขึ้น 0.241 %

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า อัตราค่าไ้รจากการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หากอัตราค่าไ้รจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น 1 % ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ จะเพิ่มขึ้น 0.251 %

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า อัตราค่าไ้รสุทธิ มีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หากอัตราค่าไ้รสุทธิเพิ่มขึ้น 1 % ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ จะเพิ่มขึ้น 0.252 %

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น 1 % ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ จะเพิ่มขึ้น 0.305 %

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งไม่ว่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงไม่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์

อภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสอดคล้องกับงานวิจัย (Lipe, R.C, 1986) พบว่า กำไรขั้นต้นและกำไรก่อนภาษีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และงานวิจัย (มลิวรรณ ปิ่นทรายมูล, 2551) พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย สามารถอธิบายผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ได้ โดยอัตราส่วนทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ และงานวิจัย (ไพสิฐ โกวิทยามงคล, 2553) พบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนในตลาดหลักทรัพย์และงานวิจัย (แก้วมณี อุทิรัมย์, 2556) พบว่า อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย กรณีศึกษาหมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง โดยสอดคล้องกับงานวิจัย (แก้วมณี อุทิรัมย์, 2556) พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร แต่แตกต่างไปจากงานวิจัย (ศจี ศรีสัตตบุตร, 2548) พบว่า อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ โดยมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน

จากการศึกษาครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับผลงานของผู้วิจัยบางท่าน และแตกต่างจากผลงานของผู้วิจัยบางท่าน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มีความแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มธุรกิจ ผลการศึกษาจึงให้ผลที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาคั้งนี้

จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินในส่วนของอัตราส่วนการวัดความสามารถในการทำกำไร ซึ่งผู้วิเคราะห์หรือนักลงทุนควรทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินด้านอื่นประกอบการพิจารณาร่วมกัน เนื่องจากอัตราส่วนเพียงด้านเดียว ไม่สามารถบ่งบอกฐานะทางการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัทได้นอกจากนั้นควรพิจารณาอัตราส่วนให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านสภาพคล่องทางการเงิน การบริหารสินทรัพย์ โครงสร้างเงินทุนและทางด้านมูลค่าตลาดด้วยเพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างรายการหรือกลุ่มของรายการที่เกี่ยวข้องกัน และนอกจากนั้น นักลงทุนควรตระหนักว่าการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยในการวิเคราะห์บริษัทเท่านั้น โดยในการวิเคราะห์หลักทรัพย์นั้นควรทำการวิเคราะห์เศรษฐกิจโดยทั่วไป เช่น ภาวะเศรษฐกิจในประเทศ ภาวะเศรษฐกิจทั่วโลก ภาวะการเมือง เหตุการณ์ความไม่สงบภายในประเทศราคาน้ำมันที่ผันผวน และอีกหลายๆ ปัจจัย ซึ่งเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น ผู้วิเคราะห์และนักลงทุนจึงควรวิเคราะห์ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อการลงทุนในทุกๆ ด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่ต้องการทำการศึกษาในเรื่องอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาในเรื่องดังต่อไปนี้

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มการศึกษาข้อมูลจากรายงานทางการเงินจากรายปีเป็นการศึกษารายไตรมาส เพื่อให้ผลการศึกษามีความชัดเจนยิ่งขึ้น การหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินของช่วงเวลาหนึ่ง เปรียบเทียบกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในงวดเวลาถัดไป เพื่อใช้ในการพยากรณ์แนวโน้ม

2.2 ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ข้อมูลของหมวดธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง การศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น เพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างรายการในงบการเงินซึ่งส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนทางการเงิน

บรรณานุกรม

- แก้วมณี อุทิมย์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100). วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). ระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์. เข้าถึงได้จาก:
www.setsmart.com (2558, 15 มีนาคม)
- ไพสิฐ โกวิทยามงคล. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลตอบแทนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มลิวรรณ ปิ่นทรายมูล. (2551). อัตราส่วนทางการเงินที่สามารถอธิบายผลตอบแทนจากการลงทุนใน
หลักทรัพย์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศจี ศรีสัตตบุตร. (2548). ความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินกับผลตอบแทนของหุ้นของบริษัทจ
ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิตปริญญาโท (การบัญชี) คณะ
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพจน์ สกุลแก้ว. (2553). การวิเคราะห์งบการลงทุน (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์.
- หนังสือพิมพ์ ASTV ผู้จัดการออนไลน์. (2557). หุ้นรับเหมาพุ่งแรง CK-STEC เด็งรับ คสช.เดินหน้า
โครงสร้างพื้นฐาน และเร่งเบิกจ่ายงบประมาณ. เข้าถึงได้จาก
<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9570000067254> (2557, 15 มิถุนายน)
- หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2558). สถาบันทุนหุ้นอสังหา-รับเหมา เดือนม.ค.ทยอยซื้อเข้า
พอร์ต. เข้าถึงได้จาก : <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/633577> (2558, 7
กุมภาพันธ์)
- Lipe, R.C. (1986) **The information contained in the Components of earning.** Journal of
Accounting Research, 24(3), 37 – 64.

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถใน
การทำกำไร บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

THE RELATIONSHIPS BETWEEN CASH FLOW FROM OPERATING
ACTIVITIES RATIO AND PROFITABILITY RATIO OF COMPANIES LISTED
ON THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND IN INFORMATION AND
COMMUNICATION TECHNOLOGY DIVISION

ชยพล วงศ์เตชะ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ประกอบด้วย กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อรายได้รวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อกำไรสุทธิ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย กับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งวัดด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เก็บข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทที่มีการส่งงบการเงินครบทุกปีในช่วงปี พ.ศ.2553 – พ.ศ.2557 จำนวน 24 บริษัท โดยนำมาทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษา กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งมีเพียงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยเท่านั้น ที่สามารถอธิบายความผันแปรของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งผู้ลงทุนสามารถนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

คำสำคัญ: กระแสเงินสด ความสามารถในการทำกำไร

Abstract

The objective of this research paper is to study the relationship of cash flow ratios from operations which has been used in the study including cash flow ratios from operations to current liabilities, cash flow ratios from operations to total liabilities, cash flow ratios from operations to average total assets, cash flow ratios from operations to total income, cash flow ratios from operations to net profit, and cash flow ratios from operations to average owner's equity To test the relationship with Profitability consisting of Return on assets (ROA) and Return on equity(ROE) of companies listed on the Stock Exchange of Thailand, a group Information and Communication Technology total 24 companies, Data Financial Statements from 2010 to 2014. Correlation at the significant level 0.05 with Pearson Correlation Analysis and Multiple Regression Analysis method were used to consider the direction relationship. Analysis of results from all analyzed units reveal that cash flow ratios from operations to current liabilities, cash flow ratios from operations to total liabilities, cash flow ratios from operations to average total assets, and cash flow ratios from operations to average owner's equity are related to Profitability In the same direction statistically significant.

Keywords: Cash Flow , Profitability

บทนำ

เงินสดเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของกิจการ มีสภาพคล่องสูง ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการและใช้เป็นตัวกำหนดมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปเงินสดเป็นสินทรัพย์ที่ความเสี่ยงต่อการสูญหายหรือถูกโจรกรรมได้ง่ายกิจการจึงจำเป็นต้องมีระบบการควบคุมการจัดการเกี่ยวกับเงินสดให้มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันมิให้เงินสดสูญหายและป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดกับเงินสดในทางปฏิบัตินักบัญชีจะแสดงรายการเคลื่อนไหวของเงินสด ออกมาในรูปแบบของงบกระแสเงินสดซึ่งถือเป็นงบการเงินที่สำคัญอีกฉบับหนึ่งที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดให้บริษัท (มหาชน) จำกัด จัดทำนอกเหนือจากงบอื่นๆที่ธุรกิจทำอยู่เป็นปกติ เช่น งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานทางธุรกิจงบแสดงฐานะการเงินที่แสดงให้เห็นถึงฐานะการเงินของกิจการ(กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ออนไลน์, กุมภาพันธ์, 2558)

นอกจากงบกระแสเงินสดจะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของเงินสดว่ากิจการมีการได้มาและใช้ไปในแต่ละงวดมากน้อยเพียงใดแล้ว งบกระแสเงินสดยังเป็นแหล่งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงนโยบายการบริหารจัดการเงินสดของกิจการตลอดจนการวางแผนการตัดสินใจทางการเงินในอนาคตช่วยให้ผู้บริหารหรือนักลงทุนได้ทราบข้อมูลที่แท้จริงของธุรกิจเกี่ยวกับเงินสดว่ามีค่าใช้จ่ายอย่างไร

โดยทั่วไปนักลงทุนที่ต้องการทราบข้อมูลทางการเงินของกิจการที่ตนสนใจจะไปลงทุนส่วนมากจะหาข้อมูลจากงบการเงิน โดยเฉพาะงบกำไรขาดทุน ที่แสดงรายได้ ค่าใช้จ่าย ตลอดจนผลกำไรของกิจการ และจะใช้กำไรจากงบกำไรขาดทุนมาเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการอีกทางหนึ่ง แต่เนื่องด้วยงบกำไรขาดทุนได้จัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งตัวเลขในงบกำไรขาดทุนจะถูกกระทบด้วยนโยบายการบัญชีและการประมาณการจากฝ่ายบริหาร เช่น ค่าเสื่อมราคา ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ จึงทำให้คุณภาพของตัวเลขกำไรในงบกำไรขาดทุนนั้นลดลง และหากฝ่ายบริหารใช้นโยบายทางการบัญชีและการประมาณการไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงแล้ว ยิ่งส่งผลให้กำไรในงบกำไรขาดทุนแสดงด้วยตัวเลขที่บิดเบือนจากความจริง (อารีย์ ทิศาวิภาต, 2554 ,หน้า 44)

ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ มีการวัดออกมาในรูปอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ เช่น อัตรากำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ ขึ้นอยู่กับผู้ที่นำไปใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งปัจจุบันมีหลายบริษัทประสบปัญหาการขาดสภาพคล่อง ทั้งที่ผลการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุนมีกำไร นักลงทุนจึงพยายามหาแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมจากงบการเงิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลที่ช่วยสะท้อนความสามารถในการทำกำไรของกิจการ แหล่งข้อมูลโดยส่วนใหญ่ที่นักลงทุนเลือกใช้คือข้อมูลกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานที่แสดงอยู่ในงบกระแสเงินสด เพราะเป็นข้อมูลกระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้หรือผลกำไรให้กับกิจการและเป็นข้อมูลที่

ไม่ถูกกระทบจากนโยบายการบัญชีและการประมาณการที่กิจการกำหนด (สมชาย สุภัทรกุล, 2554, หน้า 57) เป็นรายการทางการเงินที่นำมาใช้ประโยชน์เพื่อการวิเคราะห์ ซึ่งทำให้สามารถประเมินถึงความสามารถในการชำระหนี้และสภาพคล่อง คุณภาพกำไร และการวัดผลตอบแทนที่เป็นเงินสด ทั้งยังส่งสัญญาณเตือนภัยว่าธุรกิจกำลังมีปัญหาด้านกระแสเงินสด ซึ่งข้อมูลจากงบกระแสเงินสดจึงน่าจะช่วยลดความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์งบการเงินได้อีกทางหนึ่ง (วสันต์ กาญจนมุกดา, 2550, หน้า 63)

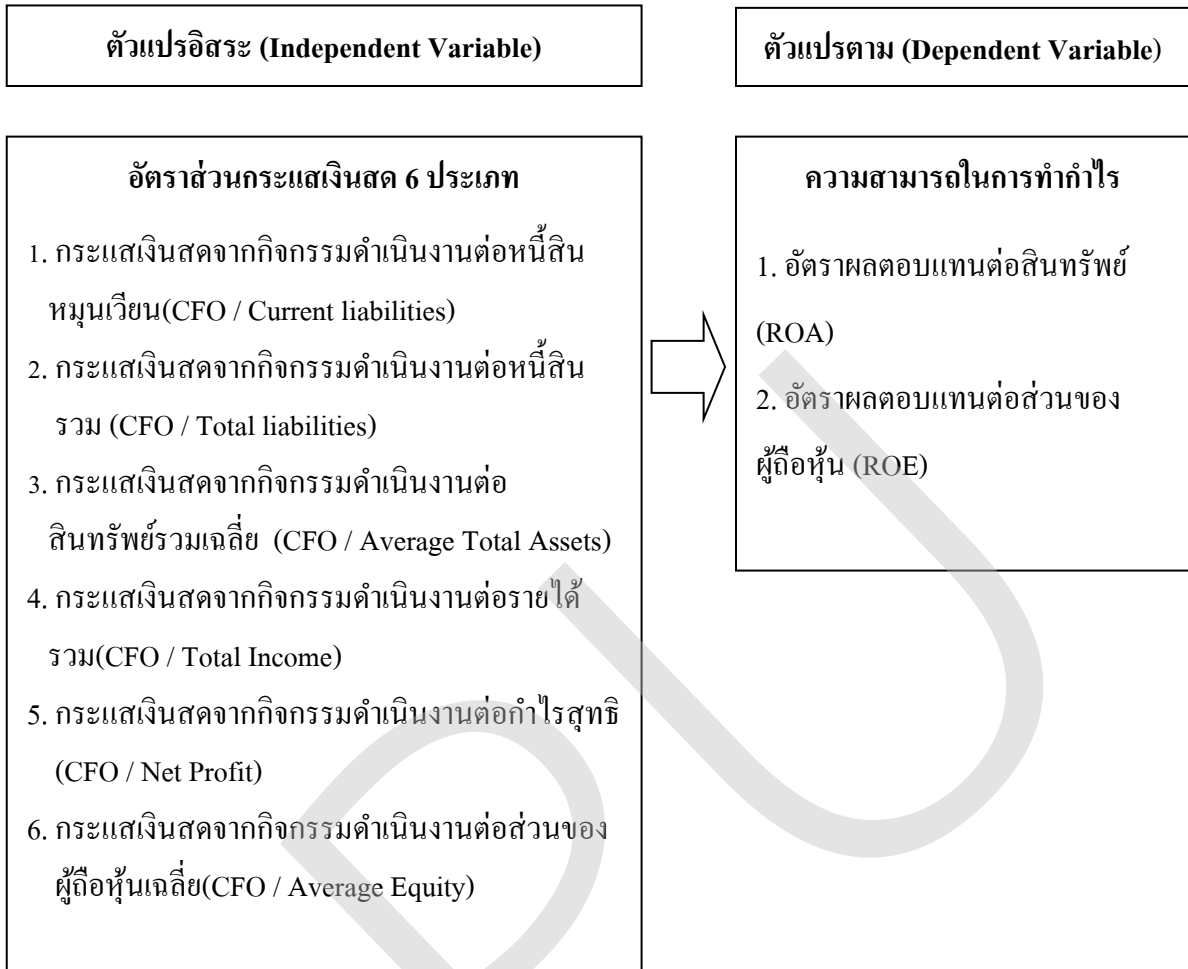
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเพื่อให้ทราบว่า อัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของกิจการจริงหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้ข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารซึ่งเป็นอีกกลุ่มธุรกิจที่นักลงทุนให้ความสนใจในการลงทุน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถตั้งสมมติฐานของการศึกษาได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน (CFO / Current liabilities) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานที่ 2

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม (CFO / Total liabilities) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานที่ 3

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย (CFO / Average Total Assets) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานที่ 4

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อรายได้รวม (CFO / Total Income) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานที่ 5

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อกำไรสุทธิ (CFO / Net Profit) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานที่ 6

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (CFO / Average Equity) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

สมมติฐานที่ 7

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน (CFO / Current liabilities) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 8

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม (CFO / Total liabilities) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 9

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย (CFO / Average Total Assets) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 10

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อรายได้รวม (CFO / Total Income) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 11

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อกำไรสุทธิ (CFO / Net Profit) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 12

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (CFO / Average Equity) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 28 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ออนไลน์, กุมภาพันธ์, 2557) ผู้วิจัยเลือกศึกษาประชากรโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) คือเลือกศึกษาเฉพาะบริษัทที่มีงบการเงินครบถ้วน จำนวน 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 ถึงปี พ.ศ.2557 รวม 5 ปี ได้ประชากรที่เป็นบริษัทที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 24 บริษัท

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้ศึกษาทำการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากข้อมูลงบการเงิน (www.set.or.th) ประจำปี พ.ศ. 2553 - พ.ศ. 2557 รวมจำนวน 5 ปี
2. นำข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่รวบรวมได้มาคำนวณอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน และอัตราความสามารถในการทำกำไร พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการคำนวณ
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีที่ได้จากงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS for Windows) โดยแบ่งได้ดังนี้
 - 3.1 การหาค่าต่ำสุด (Minimum: Min) ค่าสูงสุด (Maximum: Max) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย
 - 3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

3.3 การทดสอบระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองมติฐานการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลทั่วไปมาจากหนังสือเอกสารวิชาการ บทความและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการศึกษาส่วนข้อมูลทางด้านการเงินเก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SETSMART on Internet) เก็บข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในงานวิจัย ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 ถึงปี พ.ศ.2557

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบบันทึกข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินแล้วนำมาวิเคราะห์ห้บการเงิน ทำการคำนวณในการหาอัตราส่วนดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ อัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ประกอบด้วย กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน(CFO / Current liabilities) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม(CFO / Total liabilities) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย (CFO / Average Total Assets) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อรายได้รวม(CFO / Total Income) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อกำไรสุทธิ(CFO / Net Profit) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย(CFO / Average Equity)

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความสามารถในการทำกำไร ซึ่งวัดออกมาในรูปอัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) คำนวณโดย (กำไรจากการดำเนินงานก่อนภาษีและดอกเบี้ยจ่าย / สินทรัพย์รวมเฉลี่ย) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ (ROE) คำนวณโดย (กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญถัวเฉลี่ย)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ คือ สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) เป็นวิธีการบรรยายลักษณะของตัวแปรที่ต้องการศึกษาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

1. การบรรยาย ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่

2.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวัดระดับความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร ว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับใด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานแต่ละประเภทกับความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ แสดงให้เห็นว่าเมื่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยเพิ่มขึ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ก็เพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยลดลง อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะลดลงเช่นกัน

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แสดงให้เห็นว่าเมื่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยเพิ่มขึ้น อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นก็เพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยลดลง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะลดลงเช่นกัน

อภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายได้ดังนี้

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อรายได้รวม และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อกำไรสุทธิ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรที่วัดออกมาในรูปอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัย (วนิษา เลิศพิริยสุวัฒน์, 2550) ที่พบว่าอัตราส่วนกระแสเงินสดต่อหนี้สินรวม อัตราส่วนกระแสเงินสดต่อยอดขาย และอัตราส่วนกระแสเงินสดต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต โดยมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยที่อัตราส่วนกระแสเงินสดต่อกำไรสุทธิ และอัตราส่วนกระแสเงินสดต่อรายจ่ายฝ่ายทุนไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรในอนาคตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สินรวม กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวมเฉลี่ย และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อรายได้รวม และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อกำไรสุทธิ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรที่วัดออกมาในรูปอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัย (สุรีย์ วงศ์สืบชาติ, 2553) ที่พบว่า อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายหนี้สินรวม และดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรในอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อยอดขาย และอัตราส่วนผลตอบแทนการใช้สินทรัพย์รวม ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรในอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องจากผลงานของผู้วิจัยบางท่าน เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย มีความแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มธุรกิจ ผลการวิจัยจึงให้ผลที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ควรใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพควบคู่กันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การประเมินปัจจัยพื้นฐานของบริษัท การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กร
2. ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปประกอบการตัดสินใจเบื้องต้นเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ควรมีการเพิ่มจำนวนตัวแปรอิสระจากอัตราส่วนทางการเงินที่ได้ทำการศึกษาไปแล้ว ที่อาจมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). **คำชี้แจงกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเรื่อง กำหนดรายการยี่ที่ต้องมีในงบการเงินพ.ศ.2554**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=1099&filename=law06 (2558, 4 กุมภาพันธ์)
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). **รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.set.or.th/th/company/companylist.html> (2558, 31 มกราคม)
- วนิชา เลิศพิริยสุวัฒน์. (2550). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดอุตสาหกรรมรถยนต์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิเคราะห์การลงทุน, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วสันต์ กาญจนมุกดา. (2550). **การตกแต่งงบกระแสเงินสด**. ในวารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมชายสุภัทรกุล. (2554). **งบการเงิน: ข้อมูลสำหรับการสื่อสารและการตัดสินใจทางธุรกิจ**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ.
- สุริย์ วงศ์สืบชาติ. (2553). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหมวดอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อารีย์ทิวาวิภาต. (2554). **กระแสเงินสด ถ่ายนิตเดียว**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/jan_mar_12/pdf/aw07.pdf (2558, 4 กุมภาพันธ์)

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไร
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

THE RELATIONSHIPS BETWEEN CURRENT RATIO AND
PROFITABILITY OF COMPANIES IN THE MARKET
FOR ALTERNATIVE INVESTMENT

หนึ่งนุช แสงสินิล

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ยอดขาย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย และระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย กับ ความสามารถในการทำกำไร ซึ่งวัดด้วยอัตรากำไรสุทธิและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ รวมทั้งสิ้น 40 บริษัท ทุกกลุ่มอุตสาหกรรมยกเว้นกลุ่มธุรกิจการเงิน ใช้ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2557 โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ ความสามารถในการทำกำไร ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมและขนาดของกิจการ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม และยอดขายโดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ ความสามารถในการทำกำไร ระยะเวลาเก็บหนี้มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรากำไรสุทธิ แต่ปัจจัยอื่นๆ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของบริษัท

คำสำคัญ : อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ความสามารถในการทำกำไร

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between current ratio including current ratio, debt to total asset ratio, size, sale, holding period, average collection period ratio, average payable period ratio, and the profitability of companies in the Market for Alternative Investment. The profitability is measured by the net profit margin ratio and Return on assets of companies in the Market for Alternative Investment. The study use annual data of 40 listed firm from all industries except the financial institutions from B.E.2553 – 2557 . The multiple regression method analysis is adopted to estimate firms' behaviors.

The study found that there is significant negative relationship between some factor of current ratio; debt to total asset ratio and size, and the profitability of the firm. Sale is significant positive relationship with profitability. Average collection period ratio is significant negative relationship with profit margin. However, other factors don't have the significant relationship with the profitability. Therefore, businesses should focus on working capital management of the company.

Keywords : Current ratio, Profitability

บทนำ

ในการดำเนินธุรกิจย่อมมีเป้าหมายคือการแสวงหาผลกำไร และการสร้างผลตอบแทนสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการ เพราะวัตถุประสงค์หลักของการบริหารงานของบริษัท คือ การสร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น (Maximization of shareholder's wealth) (จิราพร ขาวสวัสดิ์, 2552) การจะทำให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น ผู้บริหารกิจการต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในธุรกิจนั้นๆ มีการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารคน การบริหารงาน (ถวิล อรัญเวศ, 2557) และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาความสมดุลของเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสม โดยสามารถคาดคะเนได้จากการพยากรณ์การตลาด การจัดทำงบการเงินและการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่เหมาะสม การบริหารเงินทุนหมุนเวียนเกี่ยวกับเรื่องการค้าสินใจลงทุน การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาเงินทุน (Novabizz, 2015) เพราะเงินทุนหมุนเวียนเปรียบเสมือนเลือดที่หล่อเลี้ยงให้กิจการสามารถดำเนินกิจการไปได้โดยไม่สะดุดหยุดชะงัก ซึ่งเป็นการกำหนดสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน โดยการจัดหาเงินทุนมาลงทุนในส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียน ซึ่งผู้บริหารทั่วไป จะใช้เวลาประมาณร้อยละ 60 ของเวลาทั้งหมดให้กับการบริหารเงินทุนหมุนเวียนในการกำหนดนโยบายเงินทุนหมุนเวียน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้แก่ผู้เป็นเจ้าของกิจการ (เริงรัก จำปาเงิน, 2544) หากการบริหารเงินทุนหมุนเวียนไม่ดี ธุรกิจก็จะไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เพราะเงินทุนหมุนเวียนเป็นเงินทุน ที่กิจการจำเป็นต้องมีไว้เพื่อการดำเนินงานตามปกติในแต่ละวัน ใช้ในการซื้อสินค้า จ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่างๆ ใช้ในการจ่ายชำระเจ้าหนี้ จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม การรับชำระหนี้จากลูกหนี้การค้า การบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงวงจรดำเนินงาน และวงจรเงินสดของธุรกิจ เพื่อการดำเนินงานและสภาพคล่องของธุรกิจ ยิ่งในสภาวะการปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูงทางด้านธุรกิจ นโยบายของบริษัทในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง การที่จะได้เปรียบคู่แข่งโดยการให้เครดิตกับลูกค้ามาก อาจทำให้ได้ลูกค้าเพิ่มและ เป็นการเพิ่มยอดขายก็จริง แต่หากไม่มีการบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้เหมาะสมและดีพอ อาจส่งผลให้บริษัทขาดสภาพคล่องได้ ซึ่งกิจการที่ขาดสภาพคล่อง จำเป็นต้องหยุดดำเนินกิจการไป การจัดสรรเงินทุนหมุนเวียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยผู้บริหารจะเพิ่มความสามารถในการทำกำไรจากการลดจำนวนวันหมุนเวียนของลูกค้าและจำนวนวันหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Kesseven Padachi, 2006) นอกจากนี้การลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนในสัดส่วนที่เหมาะสม ยังมีส่วนทำให้กิจการมีผลกำไรทางเศรษฐศาสตร์ที่ดีด้วย เนื่องจากใช้เงินทุนที่เหมาะสมทำให้ไม่มีภาระต้นทุนทางการเงินมากเกินไปและเจ้าของจะได้รับผลประโยชน์จากผลกำไรในส่วนที่เพิ่มขึ้นด้วย (พรธรรมา ชูนิมิตรกุล, 2551) ท้ายที่สุดการดำเนินงานขึ้นอยู่กับความสามารถในการรับเงินสด ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยวงจรการดำเนินงานและวงจรเงินสด ถือเป็น

เครื่องมือทางการเงินในการสร้างความสัมพันธ์จากรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินทุนหมุนเวียน อันได้แก่ สินค้าคงคลัง ลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้า (Javis, R. and J. Kitching. 1996)

สำหรับบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จัดตั้งขึ้นมาเพื่อระดมทุนผ่านตลาดทุนที่ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งมีทุนจดทะเบียน 20 ล้านบาทขึ้นไป สามารถเข้าจดทะเบียนในตลาดได้ เป็นการให้โอกาสบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการสร้างธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง จะเป็นกลุ่มบริษัทซึ่งเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาการบริหารเงินทุนหมุนเวียนว่ามีผลต่อการทำกำไรหรือไม่ ปัจจุบันมีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ 113 บริษัท เป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญของประเทศ ที่คาดว่าจะมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่องในอนาคต หากมีการพัฒนาความสามารถทางนวัตกรรมในองค์กร ก็จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นการดึงดูดให้นักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในตลาดมากยิ่งขึ้น เกิดเป็นเงินทุนเวียนเพื่อนำไปพัฒนาองค์กรต่อไป(กฤษฎกร จิระภานุเมศ และคณะ. 2554) ปัจจุบันมีการแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมเป็น 8 กลุ่มเหมือนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพราะบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เป็นบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อม จึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเป็นอย่างมาก เพราะเงินทุนก็ยังมีไม่มาก จะบริหารวงจรดำเนินงานและวงจรเงินสดอย่างไร ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อแสวงหาผลตอบแทนสูงสุดให้ผู้ถือหุ้น

ทบทวนวรรณกรรม

จิราพร ขาวสวัสดิ์ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยประกอบด้วยระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ระยะเวลาชำระหนี้ และระยะเวลาวงจรเงินสด กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งวัดด้วยอัตราส่วนกำไรสุทธิจากการดำเนินงานไม่รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายต่อสินทรัพย์รวมหักสินทรัพย์หมุนเวียน โดยใช้ข้อมูลตัวอย่างจากทุกอุตสาหกรรม ยกเว้นกลุ่มสถาบันการเงิน กลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต รวมทั้งสิ้น 369 บริษัทใช้ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2540 – พ.ศ.2550 โดยใช้วิธีการศึกษาแบบ Pool Data Regression พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร ได้แก่ ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย และระยะเวลาชำระหนี้ โดยมีความสัมพันธ์ ในทิศทางตรงกันข้าม แต่สำหรับปัจจัยอื่นๆไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โกสิน ประสิทธิ์สุทธิพร (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยนำการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) มาประยุกต์ใช้ ซึ่งกำหนดให้กำไรขั้นต้นต่อสินทรัพย์รวม คือ ตัวแปรตาม และมีตัวแปรอิสระดังนี้ วงจร

เงินสด ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้เฉลี่ย อายุเฉลี่ยสินค้าคงคลัง อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม และยอดขาย ผลการศึกษาสรุปว่า การบริหารเงินทุนหมุนเวียนและความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มตัวอย่างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกัน ในทิศทางตรงกันข้ามหรือแปรผกผันกัน

สมเกียรติ วรประสิทธิ์คุณ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไทย จำแนกตามขนาดของธุรกิจ โดยอาศัยข้อมูลภาคผสม (pooled data) ในช่วงปี พ.ศ.2543 – 2551 ที่ประกอบด้วย 237 บริษัท จากจำนวนทั้งสิ้น 355 บริษัท จากการศึกษาพบว่า การเพิ่มขีดความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย การเพิ่มขึ้นของยอดขาย สินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินรวม โดยสามารถกล่าวได้ว่า ยอดขายเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการเพิ่มความสามารถในการทำกำไร รองลงมาคือการลงทุนเพิ่มในส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียน และจากการจัดหาเงินทุนจากแหล่งภายนอกตามลำดับ

Abdul Raheman and Mohamed Nasr (2007) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศปากีสถานจำนวน 94 บริษัท ช่วง ค.ศ. 2000 – 2004 ได้ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางทิศทางตรงกันข้ามระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ระยะเวลาชำระหนี้ และระยะเวลาวางจรรเงินสด ซึ่งได้แนะนำว่าผู้บริหารสามารถเพิ่มมูลค่าสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น ได้ด้วย การลดระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทิศทางตรงกันข้ามระหว่างความสามารถในการทำกำไรและสภาพคล่องของบริษัท และความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับขนาดของบริษัทที่แทนด้วยลอการิทึมของรายได้ขาย

Deloof Marc (2003) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital Management หรือ WCM) กับความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยศึกษาจากบริษัทในประเทศเบลเยียม จำนวนทั้งสิ้น 1,009 บริษัท ในช่วงปี ค.ศ. 1992 – 1996 โดยผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์ทางลบ (Negative Relation) หรือแปรผกผันกับจำนวนอายุเฉลี่ยของลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือและเจ้าหนี้การค้า หรือวางจรรเงินสด นอกจากนี้ Deloof ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ผู้บริหารที่สามารถลดจำนวนอายุเฉลี่ยของลูกหนี้การค้า และสินค้าคงเหลือลงได้ในสัดส่วนที่เหมาะสม สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ รวมถึงยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า สำหรับความสัมพันธ์ของความสามารถในการทำกำไรกับอายุเฉลี่ยของเจ้าหนี้การค้าที่แปรผกผันกันนั้น สอดคล้องกันกับบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรต่ำ มักจะยืระยะเวลาการจ่ายเงินเจ้าหนี้ออกไปเสมอ

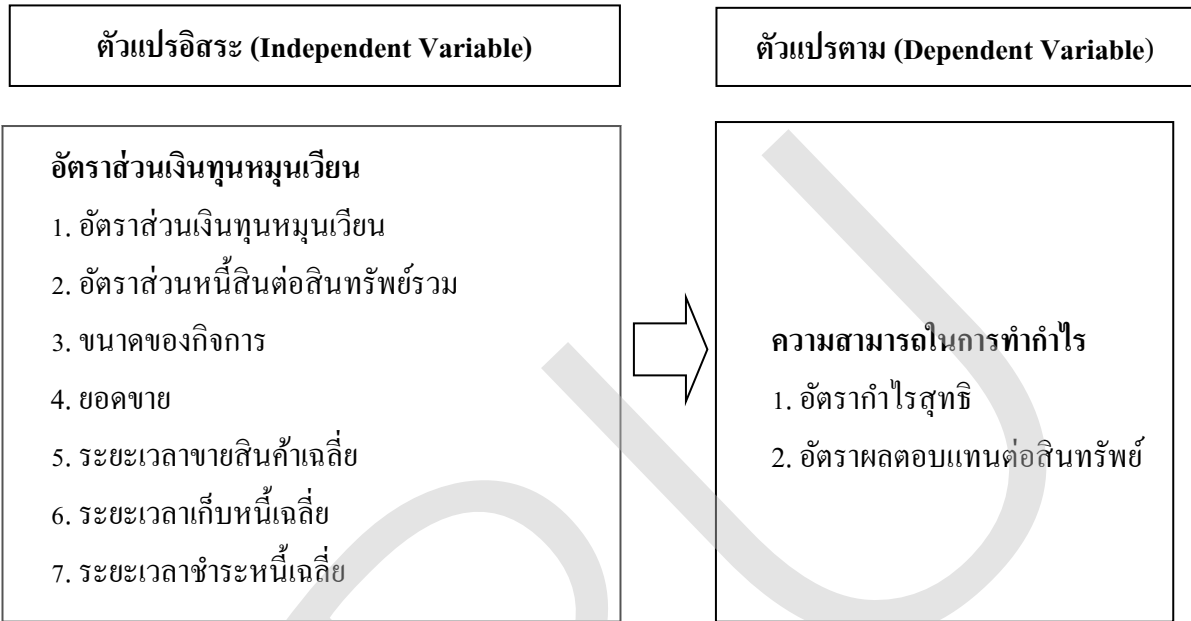
Eljelly, A (2004) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับสภาพคล่องของบริษัทสำคัญๆทางระบบเศรษฐกิจในประเทศอังกฤษจำนวน 29 บริษัท ระหว่าง ค.ศ.1996 – 2000 ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับสภาพคล่องของบริษัท ซึ่งใช้ตัวแทนด้านสภาพคล่องด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current ratio)และช่วงระยะเวลาวงจรเงินสด (Operating Cash Conversion Cycle) โดยอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรมากกว่าช่วงระยะเวลาวงจรเงินสด

Lazaridis I.and Tryfonidis (2006) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารเงินทุนหมุนเวียน กับความสามารถในการทำกำไรของกิจการ โดยศึกษาจากบริษัทที่จดทะเบียนใน Athens Stock Exchange (ASE) ประเทศกรีซ จำนวนทั้งสิ้น 131 บริษัท ในช่วงปี ค.ศ. 2001 – 2004 โดยผลการศึกษาที่ ความสามารถในการทำกำไรของกิจการมีความสัมพันธ์ทางลบ หรือแปรผกผันกับ Cash Conversion Cycle ทั้งยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุเฉลี่ยของเจ้าหนี้กับกิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรต่ำ นอกจากนี้ยังรวมถึงผลการศึกษาที่แสดงถึงการแปรผกผันกันระหว่างความสามารถในการทำกำไรและปัจจัยที่เหลือคือ อายุเฉลี่ยของลูกค้าหนี้การค้า และสินค้าคงคลัง โดย Lazaridis ร่วมกับ Tryfonidis ได้ให้คำแนะนำว่าบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรต่ำควรจะลดอายุเฉลี่ยของลูกค้าหนี้การค้าลง เพื่อลดระยะเวลาของวงจรเงินสด รวมถึงในกรณีที่ยอดขายของกิจการที่ลดลงจากการบริหารสินค้าคงคลังที่ไม่เหมาะสม ก็อาจจะก่อให้เกิดต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะกระทบกับความสามารถในการทำกำไรของกิจการ

Pedro Juan and Pedro Martinez. (2003) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจขนาดเล็ก (SME) ในประเทศสเปน จำนวน 8,872 บริษัท ช่วง ค.ศ. 1996 - 2002 ซึ่งพบว่าธุรกิจขนาดเล็กในประเทศสเปน มีสินทรัพย์หมุนเวียนในสัดส่วนสูงเมื่อเทียบกับสินทรัพย์ทั้งหมดของบริษัท และแหล่งเงินทุนของสินทรัพย์หมุนเวียนมาจากหนี้สินหมุนเวียนซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนภายนอก และพบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย และระยะเวลาวงจรเงินสด

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษา เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมกับความสามารถในการทำกำไร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของกิจการกับความสามารถในการทำกำไร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยกับความสามารถในการทำกำไร
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ยกับความสามารถในการทำกำไร
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยกับความสามารถในการทำกำไร
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายกับความสามารถในการทำกำไร

สมมติฐานของการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 2 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 3 ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 4 ยอดขายมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 5 ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 6 ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 7 ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 8 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

สมมติฐานที่ 9 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

สมมติฐานที่ 10 ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

สมมติฐานที่ 11 ยอดขายมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

สมมติฐานที่ 12 ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

สมมติฐานที่ 13 ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

สมมติฐานที่ 14 ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

วิธีการดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ จำนวน 113 บริษัท

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ซึ่งคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การศึกษา

บริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ยกเว้นกลุ่มธุรกิจการเงิน มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคมของทุกปี ในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2557 และเป็นบริษัทที่มีข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ครบถ้วนสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่รวบรวมจาก งบการเงินรวมแบบรายปี หรืองบการเงินเฉพาะกิจการ (กรณีไม่มีบริษัทย่อย) ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และอัตราส่วนทางการเงิน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม (ยกเว้นกลุ่มธุรกิจการเงิน) ทาง www.mai.or.th และ www.setsmart.com ช่วงปี พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบบันทึกข้อมูล ในการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จาก งบการเงินแบบรายปีและอัตราส่วนทางการเงิน โดยแบ่งเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ อัตราส่วนทางการเงิน ดังนี้

1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน

= สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน

1.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม

= หนี้สินรวม/สินทรัพย์รวม

1.3 ขนาดของกิจการ

= ลอการิทึมของสินทรัพย์รวม = $\log(\text{สินทรัพย์รวม})$

1.4 ยอดขาย

= ลอการิทึมของยอดขาย = $\log(\text{ยอดขาย})$

1.5 ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย

= จำนวนวัน ในหนึ่งปี/อัตราการหมุนเวียนของสินค้า

1.6 ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย

= จำนวนวัน ในหนึ่งปี/อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า

1.7 ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย

= จำนวนวัน ในหนึ่งปี/อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้า

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คืออัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร ดังนี้

2.1 อัตรากำไรสุทธิ

= กำไรสุทธิ/ยอดขาย

2.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

= กำไรสุทธิ/สินทรัพย์ที่มีตัวตน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ดังนั้น เพื่อให้สามารถสรุปผลการศึกษาในเรื่องดังกล่าว จึงต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติ ซึ่งผู้ศึกษาใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้านี้ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

เป็นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ จะนำเสนอในรูปแบบค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ยอดขาย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ที่ศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2557

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานในการศึกษา เพื่อสรุปผลอ้างอิงไปยังประชากรของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ระดับความมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์

ผลการศึกษา

การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไร ได้ผลการศึกษาดังนี้

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตรากำไรสุทธิ

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 และ 3 พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม และขนาดของกิจการ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญกับอัตรากำไรสุทธิ

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 4 พบว่า ยอดขายมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับอัตรากำไรสุทธิ

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 5 พบว่า ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตรากำไรสุทธิ

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 6 พบว่า ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญกับอัตรากำไรสุทธิ

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 7 พบว่า ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตรากำไรสุทธิ

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 8 พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 9 และ 10 พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม และขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 11 พบว่า ยอดขาย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

ทดสอบสมมติฐานที่ 12 ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 13 และ 14 ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย และระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างไม่มีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ พบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร สอดคล้องกับงานวิจัย (Eljelly, 2004) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับสภาพคล่องของบริษัท ซึ่งใช้ตัวแทนด้านสภาพคล่องด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัย (Abdul Raheman and Mohamed Nasr, 2007) อัตราการก่อหนี้ที่สูงขึ้นจะส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรที่ลดลง เนื่องจากการมีต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้น

ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย (จิราพร ขาวสวัสดิ์, 2552) ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับความสามารถในการทำกำไร

ยอดขายมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไร สอดคล้องกับงานวิจัย (สมเกียรติ วรประสิทธิ์คุณ, 2553) ยอดเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการเพิ่มความสามารถในการทำกำไร และงานวิจัย (Abdul Raheman and Mohamed Nasr, 2007) ยอดขายที่เพิ่มขึ้นจะนำไปสู่ความสามารถในการทำกำไรที่เพิ่มขึ้น

ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย (จิราพร ขาวสวัสดิ์, 2552) ระยะเวลาการขายสินค้าเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญกับความสามารถในการทำกำไร

ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยและระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (Abdul Raheman and Mohamed Nasr, 2007) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทิศทางตรงกันข้ามระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย

จากผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลงานของผู้วิจัยบางท่าน และมีความไม่สอดคล้องกับผลงานของผู้วิจัยบางท่าน อาจเกิดจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันจึงให้ผลการศึกษาที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาทำให้ทราบถึงทิศทางของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างอัตราส่วนเงินหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งจากผลการศึกษานี้อาจเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและนักลงทุนในหุ้นสามัญ ดังนี้

1.1 สำหรับผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนและบริษัททั่วไป

จากผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ยอดขาย ระยะเวลาเก็บหนี้ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการทำกำไร ผู้บริหารบริษัทจึงควรให้ความสำคัญกับนโยบายการบริหารเงินทุนหมุนเวียน เพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้กับบริษัทและผู้ถือหุ้น

1.2 สำหรับนักลงทุน

จากผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ยอดขาย ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ดังนั้น หากนักลงทุนต้องการคาดการณ์ความสามารถในการทำกำไรเพื่อผลตอบแทนจากการลงทุนในหุ้นสามัญ นักลงทุนอาจพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลก่อนตัดสินใจลงทุน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้น กลุ่มธุรกิจการเงิน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทที่มีรายงานการเงินครบถ้วนสมบูรณ์ ในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2557 ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจึงมีความหลากหลายทั้งด้านประเภทธุรกิจและองค์ประกอบที่แตกต่างกัน และขนาดของกิจการที่ต่างกัน

สำหรับการศึกษารั้งต่อไป อาจมีการแยกกลุ่มขนาดของกิจการหรือศึกษาเป็นรายกลุ่มธุรกิจเพื่อความชัดเจนในผลลัพธ์ที่ได้

DRAFT

บรรณานุกรม

- กฤศกร จิรภานุเมศ และคณะ. (2554). ผลของการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการและกลยุทธ์ที่มีต่อความสามารถทางนวัตกรรมและผลการดำเนินงานการศึกษาเชิงประจักษ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. วารสารวิทยาการจัดการ. ปีที่ 28 ฉบับที่ 1. เข้าถึงได้จาก: http://journal.fms.psu.ac.th/files/Article_JOFMS/No.28-V1-54/article1_no28-1-54.pdf (วันที่ค้นข้อมูล: 15 พฤษภาคม 2558)
- จิราพร ขาวสวัสดิ์. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- ถวิล อรัญเวศ. (2557). กลยุทธ์การบริหารที่ได้ทั้งคนและงาน. เข้าถึงได้จาก: <http://www.obec.go.th> (วันที่ค้นข้อมูล: 15 พฤษภาคม 2558)
- โกสิน ประสิทธิ์สุทธิพร. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรณูภา ชูนิมิตรกุล. (2551). การเงินธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เริงรัก จำปาเงิน. (2544). การจัดการการเงิน. กรุงเทพฯ: บุคเน็ท.
- สมเกียรติ วรประสิทธิ์คุณ. (2553). ผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจการเกษตร) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- Abdul Raheman and Mohamed Nasr. (2007). **Working Capital Management And Profitability – Case of Pakistani Firms**. International Review of Business Research Papers Vol.3 No.1. March 2007. Pp.279-300
- Deloof Marc. (2003). **Does working capital management affect profitability of Belgian firms?**. Journal of business finance and accounting.
- Eljelly,A. (2004). **Liquidity-Profitability Tradeoff : An empirical Investigating in an Emerging Market**. International Journal of Commerce & Management. Vol.14 No. 2 Pp.48-61
- Jarvis, R. and J. Kitching; G. Curran; Lightfoot. (1996). **The Financial Management of Small Firms: An Alternative Perspective**. ACCA Research Report 49.

Kesseven Padachi. (2006). **Trend in Working Capital Management and its Impact on Firms Performance: An Analysis of Mauritian Small Manufacturing Firms.** Intrnational Review of Business Research Paper 49: 45-58.

Lazaridis Land Tryfonidis. (2006). **The relationship between working capital management and profitability of listed companies in the Athens Stock Exchange.** Journal of Financial Management and Analysis.

Novabizz. (2 0 1 5) . ก า ร บ ร ิ ห า ร เ ฉิ น ทุ น ห มู น เ วี ย น . เข้าถึงได้จาก : <http://www.novabizz.com/Business/working-capital-management.htm> (วันที่ค้นข้อมูล: 8 พฤษภาคม 2558)

Pedro Juan and Pedro Martinez, I. (2003). **Effects of Working Capital Management on SME Profitability.** International Journal of Applied Econometrics and Quantitative Studies Vol.3-1, p. 84-102, 2006.

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล
ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ศึกษากรณี หมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์

THE RELATIONSHIP BETWEEN FINANCIAL RATIOS AND DIVIDEND
YIELDS OF COMPANIES LISTED ON THE STOCK EXCHANGE OF
THAILAND STUDY GROUP MEDIA BUSINESS

ศิริวรรณ แก้วศรี

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินและอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลในช่วงปี 2553 ถึงปี 2557 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี โดยเป็นบริษัทที่มีการจ่ายเงินปันผลต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2553-2557 เป็นเวลา 5 ปี จำนวน 10 บริษัท โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ด้วยระดับนัยสำคัญที่ 0.05 คือ อัตรากำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนอัตรากำไรสุทธิ และอัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์ต่อผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คำสำคัญ : อัตราส่วนทางการเงิน อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

Abstract

The purpose of this study to examine the relationship between financial ratios and dividend yields of the company that operates in the media business sector securities on the Stock Exchange of Thailand (SET). This research uses financial ratios and dividend yields during the years B.C.2010 to B.C.2014 to serve as a framework for research include gross profit margin, net profit margin, return on equity, return on asset, debt to equity ratio and price per book value ratio. As the company has with continuous dividend payments since the years B.C.2010 to B.C.2014 for 5 years, totaling 10 companies using descriptive statistical and multiple regression analysis. The technique was used to test the hypothesis at the 0.05 significance level. The study is result that gross profit margin, return on equity, debt to equity are such a relationship in the opposite direction. The net profit margin and price per book value are relationship is moving in the same direction. However, the return on asset not correlated to the returns with dividend yields.

Keywords : Financial Ratios, Dividend Yields

บทนำ

จากเศรษฐกิจในปี 2557 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในไตรมาสแรกของปี 2557 ติดลบร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้ว (YoY) และเมื่อปรับผลของฤดูกาลออกแล้ว ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในไตรมาสแรกปรับตัวลดลงจากไตรมาสสุดท้ายของปี 2556 ร้อยละ 2.1 (QoQ SA) ในขณะที่เสถียรภาพทางเศรษฐกิจยังอยู่ในเกณฑ์ดีโดยอัตราการว่างงานยังอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 0.9 อัตราเงินเฟ้อเท่ากับร้อยละ 2.0 และดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 2.67 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.8 ของ GDP (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557) แนวโน้มเศรษฐกิจและเงินเฟ้อเศรษฐกิจไทยปี 2557 และปี 2558 ขยายตัวต่ำกว่าประมาณการครั้งก่อนค่อนข้างมาก ขณะที่แรงกดดันเงินเฟ้อลดลงตามราคาพลังงานเป็นสำคัญเศรษฐกิจไทยฟื้นตัวช้ากว่าที่เคยประเมินไว้โดยเฉพาะในไตรมาสที่ 3 ปี 2557 เนื่องจากแรงขับเคลื่อนจากการส่งออกสินค้าและบริการมีจำกัด การใช้จ่ายภาคเอกชนขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพราะมีข้อจำกัดจากรายได้เกษตรกรและภาระหนี้ครัวเรือน ความเสี่ยงสำคัญที่อาจทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าที่ประเมินไว้ในกรณีฐานมาจากเศรษฐกิจโลกที่อาจฟื้นตัวช้ากว่าคาด โดยเฉพาะเศรษฐกิจกลุ่มประเทศยุโรป ญี่ปุ่น และเอเชีย ที่การฟื้นตัวในช่วงที่ผ่านมาเป็นไปอย่างประปราย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าของไทย รวมทั้งราคาสินค้าเกษตรและรายได้เกษตรกร และทำให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยล่าช้าออกไปอีก (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2557) การลงทุนในหลักทรัพย์เป็นทางเลือกในการลงทุนที่สำคัญวิธีหนึ่งในปัจจุบัน จะเห็นได้จากจำนวนนักลงทุนที่เพิ่มขึ้น สิ่งดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์คือ ผลตอบแทนที่คุ้มค่า นักลงทุนจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ต้องพิจารณาปัจจัยหลายประการด้วยกัน เนื่องจากผู้ลงทุนต้องเผชิญกับความเสี่ยงของการลงทุน ภายใต้สมมติฐานที่ว่าความเสี่ยงสูงผลตอบแทนก็สูงด้วย ซึ่งนักลงทุนก็จะมีทัศนคติที่แตกต่างกัน บางคนคาดหวังกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ เงินปันผล หรือสิทธิในการซื้อหุ้นเพิ่มทุน เป็นต้น สำหรับนักลงทุนที่ไม่ค่อยมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจ ไม่ค่อยมีเวลาติดตามข่าวสาร ไม่เข้าใจวิธีการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ แต่มีความสนใจที่จะลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นักลงทุนบางกลุ่มจะให้ความสำคัญกับหลักทรัพย์ที่มีการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้น โดยที่หลักทรัพย์ที่มีการประกาศจ่ายเงินปันผลจะมีผลต่ออัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ปัจจัยอีกประการหนึ่งสำหรับการเลือกลงทุนของนักลงทุน คือ การพิจารณาเลือกลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่น่าสนใจในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการพิจารณาสถานะแวดล้อมต่างๆ เพื่อนำมาพิจารณาตัดสินใจลงทุน โดยผู้วิจัยพบว่าหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์เป็นอีกหมวดธุรกิจหนึ่งที่น่าสนใจ เห็นได้จากภาพรวมในปีที่ผ่านมา ธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ไทยมีเป้าหมายมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการพิมพ์ของอาเซียน โดยเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลากหลายภาคส่วน ทั้งโรงพิมพ์ อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ สื่อทั้งที่เป็นหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ธุรกิจโฆษณา ออกแบบ และธุรกิจการกระจายสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบ โลจิสติกส์

(หนังสือพิมพ์แนวหน้า, 2556) สำหรับด้านสื่อโฆษณาในปีที่ผ่านมา พบว่า หลายช่องลงทุนเพิ่มเติม หวังขยายฐานผู้ชม ปรับราคาโฆษณา นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสนับสนุนจากการเติบโตของจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดีย ส่งผลให้มีสินค้าและเอเจนซี่สนใจซึ่งผ่านดิจิทัลออนไลน์เพิ่มขึ้นทั้งนี้ ความคืบหน้าของการสร้างสถานีส่งสัญญาณ ในปีที่ผ่านมาสามารถออกอากาศสัญญาณทีวีได้ครอบคลุม 24 จังหวัด ครั้วเรือนไทยสามารถรับชมได้ 17.6 ล้านครั้วเรือน หรือคิดเป็น 80% ของจำนวนครั้วเรือนทั้งหมด 22.9 ล้านครั้วเรือน ในปี 2558 จะมีสถานีส่งเพิ่มอีก 15 จังหวัด ทำให้การรับชมทีวีดิจิทัลครอบคลุม 90-95% ของครั้วเรือน (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 2558) จากข้อมูลและเหตุผลต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการลงทุนในหลักทรัพย์ต้องอาศัยข้อมูลเพื่อให้การตัดสินใจลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

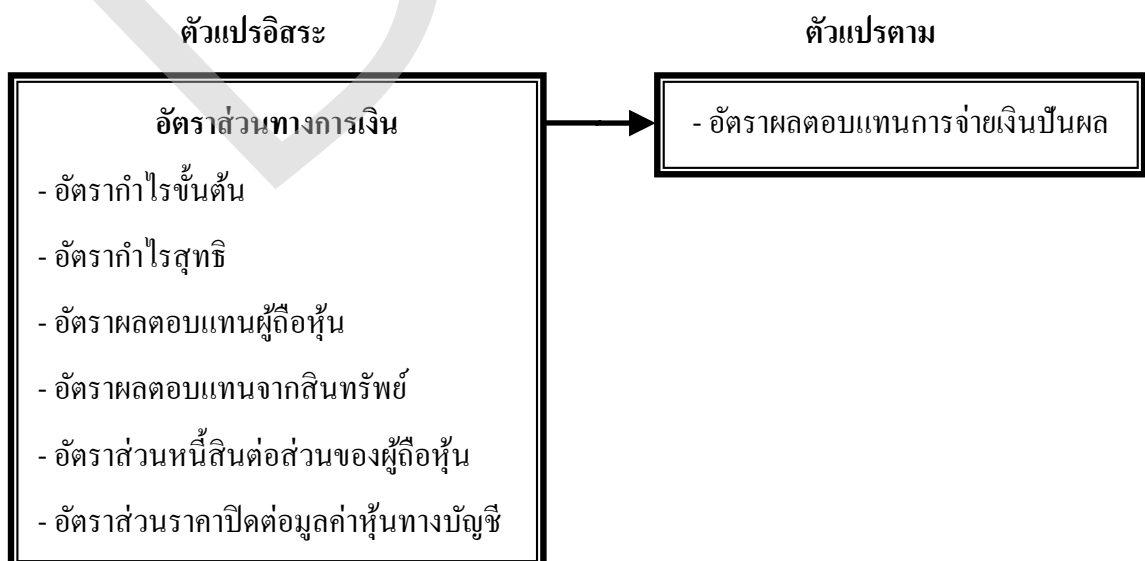
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเงินปันผล โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน (Financial Statement) กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล (Dividend Yield) ของบริษัทจดทะเบียนในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์โดยใช้ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ในรูปแบบใด เพื่อประโยชน์ในการเลือกที่จะนำอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้อง ไปวิเคราะห์และพิจารณาประกอบการลงทุนอย่างเป็นระบบ และมีเหตุผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยกำหนดตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1

HA1 : อัตรากำไรขั้นต้นไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

HA2 : อัตรากำไรขั้นต้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

สมมติฐานที่ 2

HB1 : อัตรากำไรสุทธิไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

HB2 : อัตรากำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

สมมติฐานที่ 3

HC1 : อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

HC2 : อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

สมมติฐานที่ 4

HD1 : อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

HD2 : อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

สมมติฐานที่ 5

HE1 : อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

HE2 : อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

สมมติฐานที่ 6

HF1 : อัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

HF2 : อัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษากรณีหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ เป็นการนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาทำการทดสอบสมมติฐานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows ในการวัดความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราส่วนผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 29 บริษัท และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย จำนวน 10 บริษัท ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือก โดยคัดเลือกข้อมูลเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คัดเลือกข้อมูลเฉพาะบริษัทที่มีการจ่ายเงินปันผลต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2553 - 2557 เป็นเวลา 5 ปี และเป็นบริษัทที่มีการรายงานงบการเงินประจำปีอย่างต่อเนื่องมีการประกาศจ่ายเงินปันผล เป็นตัวเงินเท่านั้น ไม่รวมถึงการประกาศจ่ายหุ้นปันผลในปี 2553 – 2557

2. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษากรณีหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลในธุรกิจประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษา

2.2 ศึกษาลักษณะทั่วไปของหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและข้อมูลการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่ทำการศึกษาดังแต่ปี 2553-2557

2.4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีที่ได้จากงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยแบ่งได้ดังนี้

2.4.1 การหาค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการบรรยายและสรุปผลการวิจัย

2.4.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการวิเคราะห์หาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

2.5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมติฐานการวิจัย

3. การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งข้อมูลทั่วไปที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากงานวิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร ตำราวิชาการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแบบที่นำมาศึกษา ส่วนข้อมูลทางการเงินได้มาจากตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย คือ งบการเงินรวม เนื่องจากงบการเงินรวมเป็นงบการเงินที่กลุ่มกิจการนำเสนอ เสมือนว่าเป็นกิจการเดียวกัน หรืองบการเงินเฉพาะ (กรณีที่ไม่มีบริษัทย่อย) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงินซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและข้อมูลการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่ทำการศึกษารายปี ตั้งแต่ ปี 2553-2557

4. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิแบ่งเป็น 2 ข้อ ดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคำนวณทางการเงินจำนวน 6 ตัวแปร รวบรวมข้อมูลงบการเงินรายปีตั้งแต่ปี 2553-2557 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

4.1.1 อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin : GPM)

4.1.2 อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin : NPM)

4.1.3 อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

4.1.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset : ROA)

4.1.5 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt/Equity Ratio : D/E)

4.1.6 อัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี (Price/Book Value Ratio : P/BV)

4.2 ตัวแปรตาม คือ อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล (Dividend Yield : DVD. Yield) รวบรวมข้อมูลงบการเงินรายปีตั้งแต่ปี 2553-2557

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นวิธีการบรรยายลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา ซึ่งในงานวิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

5.1.1 ค่าต่ำสุด (Minimum: Min)

5.1.2 ค่าสูงสุด (Maximum: Max)

5.1.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

5.1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ซึ่งเป็นข้อมูลเพียงบางกลุ่มหรือบางส่วนของประชากร แล้วนำข้อสรุปที่ได้ไปคาดคะเนหรือสรุปอ้างอิงถึงลักษณะของประชากร (Population) ทั้งกลุ่ม ซึ่งเราเรียกกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ว่าตัวแทนของประชากร โดยทำการวิเคราะห์หาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม ซึ่งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้ทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีที่ได้จากงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยแบ่งได้ดังนี้

6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นวิธีการบรรยายลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา ซึ่งในงานวิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การหาค่าต่ำสุด (Minimum: Min) ค่าสูงสุด (Maximum: Max) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ซึ่งเป็นข้อมูลเพียงบางกลุ่มหรือบางส่วนของประชากร แล้วนำข้อสรุปที่ได้ไปคาดคะเนหรือสรุปอ้างอิงถึงลักษณะของประชากร (Population) ทั้งกลุ่ม ซึ่งเราเรียกกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ว่าตัวแทน ของประชากร โดยทำการหาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายตัวซึ่งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้ทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing)

ผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษากรณีหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สรุปผลดังนี้

1.1 อัตรากำไรขั้นต้น (GPM) ของหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 36.50 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 19.56 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 53.27 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 13.23709

1.2 อัตรากำไรสุทธิ (NPM) ของหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 13.1276 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -0.03 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 29.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 8.55859

1.3 อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 14.9686 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -0.41 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 54.24 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 14.78458

1.4 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 14.6586 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 4.13 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 54.13 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 14.33347

1.5 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E) ของหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.6636 เท่า มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.24 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 1.90 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.50005

1.6 อัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี (P/BV) ของหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.0308 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.76 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 14.09 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 3.94248

1.7 อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล (DVD. Yield) ของหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.2228 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 3.90 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 7.71 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.31633

2. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

ตัวแปร	Standardized Coefficients Beta	t-value	p-value
อัตรากำไรขั้นต้น	-0.777	-6.796	0.007*
อัตรากำไรสุทธิ	3.333	10.621	0.002*
อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	-5.104	-7.352	0.005*
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	-1.791	-2.251	0.110
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-0.758	-5.073	0.015*
อัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี	4.197	4.073	0.027*

หมายเหตุ : n = 10, R = 0.995, R² = 0.989, F = 46.567, p-value = 0.005

*มีนัยสำคัญที่ 0.05

1. อัตรากำไรขั้นต้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล พบว่า p-value ของอัตรากำไรขั้นต้นมีค่าเท่ากับ 0.007 ซึ่งมีค่าไม่เกินระดับนัยสำคัญที่กำหนด ส่วนสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเท่ากับ -0.777 หมายความว่า ถ้าอัตรากำไรขั้นต้น เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล ลดลง 0.777 แสดงว่า ตัวแปรอัตรากำไรขั้นต้นมีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับ HA2 ปฏิเสธ HA1

2. อัตรากำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลพบว่า p-value ของอัตรากำไรสุทธิมีค่าเท่ากับ 0.002 ซึ่งมีค่าไม่เกินระดับนัยสำคัญที่กำหนด ส่วนสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเท่ากับ 3.333 หมายความว่า ถ้าอัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลเพิ่มขึ้น 3.333 แสดงว่าตัวแปรอัตรากำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับ HB2 ปฏิเสธ HB1

3. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล พบว่า p-value ของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีค่าเท่ากับ 0.005 ซึ่งมีค่าไม่เกินระดับนัยสำคัญที่กำหนด ส่วนสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเท่ากับ -5.104 หมายความว่า ถ้าอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล ลดลง 5.104 แสดงว่าตัวแปรอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับ HC2 ปฏิเสธ HC1

4. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล พบว่า p-value ของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีค่าเท่ากับ 0.110 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ดังนั้น จึงยอมรับ HD1 ปฏิเสธ HD2 เนื่องจากตัวแปรอิสระไม่สัมพันธ์กับตัวแปรตาม

5. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล พบว่า p-value ของอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเท่ากับ 0.015 ซึ่งมีค่าไม่เกินระดับนัยสำคัญ ที่กำหนด ส่วนสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเท่ากับ -0.758 หมายความว่า ถ้าอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล ลดลง 0.758 แสดงว่าตัวแปรอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทน การจ่ายเงินปันผลที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับ HE2 ปฏิเสธ HE1

6. อัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชีมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล พบว่า p-value ของอัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชีมีค่าเท่ากับ 0.027 ซึ่งมีค่าไม่เกินระดับนัยสำคัญ ที่กำหนด ส่วนสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) มีค่าเท่ากับ 4.197 หมายความว่า ถ้าอัตราส่วน ราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชีเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลเพิ่มขึ้น 4.197 แสดงว่าตัวแปรอัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชีมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงยอมรับ HF2 ปฏิเสธ HF1

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานในภาพรวม

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบสมมติฐาน
อัตรากำไรขั้นต้น	สัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล
อัตรากำไรสุทธิ	สัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล
อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	สัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ไม่สัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	สัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล
อัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี	สัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้วยระดับนัยสำคัญ ที่ 0.05 คือ อัตรากำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนอัตรากำไรสุทธิ และอัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ไม่มีความสัมพันธ์ ต่อผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของบริษัทที่ดำเนินธุรกิจ ในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ ที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษากรณีหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า อัตรากำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อัตรากำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สินต่อ ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลลดลง ส่วนอัตรากำไรสุทธิ และอัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชีมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนการจ่าย เงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตรากำไรสุทธิ และอัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชีเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการลงทุน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ (เจริญชัย ยิ่งปัญญาโชค, 2553) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลและอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่พบว่า กำไรสุทธิต่อยอดขาย (NPM) ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์ตามกันกับเงินปันผล เฉพาะกลุ่มบริษัทที่มีมูลค่าตลาดระดับต่ำ (Small Market Capitalization) เท่านั้น งานวิจัยของ (ชญญา เจริญภักดี, 2553) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผล กับอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทประเภท ธุรกิจ โรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่า อัตราผลตอบแทนการจ่ายเงิน ปันผล มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น DTE

อย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งงานวิจัยของ (วิสา รัตตประดิษฐ์, 2552) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนการจ่ายปันผลกับอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในหมวดธุรกิจสื่อ และสิ่งพิมพ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าอัตราผลตอบแทนการจ่ายปันผลมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนราคาปิดต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี PBV

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตครอบคลุมเฉพาะกลุ่มสื่อและสิ่งพิมพ์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น ดังนั้นผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จึงไม่สามารถอธิบายได้กับผลการดำเนินงานของบริษัทกลุ่มอื่น ๆ ได้

1.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์โดยคำนึงถึงข้อมูลเชิงปริมาณตามตัวแบบที่ใช้ในการวิจัยเพียงอย่างเดียว มิได้คำนึงถึงข้อมูลในด้านอื่น เช่น สภาวะสังคม การเมือง สภาพเศรษฐกิจ การแข่งขันภายในอุตสาหกรรม วัฏจักรของธุรกิจ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

2.1 การศึกษารั้งต่อไปควรมีการพิจารณาถึงหุ้นปันผลที่บริษัทได้ประกาศจ่ายด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบแนวโน้มของสภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น และแนวโน้มเศรษฐกิจ สภาวะเศรษฐกิจในอดีตเพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาโดยเพิ่มตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น จะส่งผลทำให้การศึกษานั้นได้ผลลัพธ์ และมีประสิทธิภาพในการวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. 2558. “ทีวีดิจิทัลสื่อออนไลน์ดันโฆษณาปีนี้ 1.4 แสนล.” 30 มกราคม 2558. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2558, <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/632203>
- เจริญชัย ยิ่งปัญญาโชค. 2553. “ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลและอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2557. “แนวโน้มเศรษฐกิจ เงินเฟ้อ และการดำเนินนโยบายการเงิน.” รายงานนโยบายการเงิน ธันวาคม 2557. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2558, <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/MonetPolicyComittee/MPR/Pages/default.aspx>
- ชญญา เจริญภักดี. 2553. “ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนการจ่ายเงินปันผลกับอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทประเภทธุรกิจโรงแรม ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิสา รัตตประดิษฐ์. 2552. “ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนการจ่ายปันผล กับอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการเงิน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2557. “เศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี 2557 และแนวโน้มปี 2557.” ข่าวเศรษฐกิจและสังคม. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2558, <http://www.ega.or.th/Files/20140519094114.pdf>
- หนังสือพิมพ์แนวหน้า. 2556. “อุตุฯการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์รุ่งสก.ชี้มูลค่าตลาดอาเซียนทะลุ 5 แสนล้าน”. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558, <http://www.naewna.com/business/81297>

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา บริษัทที่ถูกประเมินในระดับดีเยี่ยมและระดับดี จาก
สมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย

RELATION BETWEEN FINANCIAL RATIO AND RETURN ON EQUITY IN
STOCK EXCHANGE OF THAILAND CASE STUDIES WERE EVALUATED
WITH THE EXCELLENT AND GOOD COMPANY OF INVESTORS
ASSOCIATION THAILAND

ปนัดดา แก้วมณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วน
ทางการเงินทั้ง 7 ค่า คืออัตราส่วนราคาต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี (P/BV RATIO), อัตราส่วนราคาต่อกำไร
ต่อหุ้น (P/E RATIO), อัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้น (P/S RATIO), อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น (EPS)
และอัตราการจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น (DIVIDENT YIELD) กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นและอัตรากำไร
สุทธิในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทที่ถูกประเมินในระดับ ดีเยี่ยม จาก
สมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 74 บริษัท และบริษัทที่ถูกประเมินในระดับ ดี จาก
สมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 41 บริษัท

คำสำคัญ: อัตราส่วนราคาต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี, อัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น, อัตราส่วนราคาต่อ
ยอดขายต่อหุ้น, อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น, อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น

Abstract

His research aims To study the relationship between the relationship between financial ratios for the 7 value is the ratio of price to book value (P / BV RATIO), the ratio of price to earnings ratio (P / E RATIO), the ratio of price to sales per share (in. P / S RATIO), adjusted earnings per share (EPS) and the rate of dividend per share (DIVIDENT YIELD) on the rate of return on equity and net profit in the stock market. The samples The company was rated excellent by the Federation of Thailand. There are a total of 74 companies and corporations that were evaluated with the good of the Federation of Thailand. There are 41 companies

Keyword: P/BV RATIO, P/E RATIO, P/S RATIO, EPS, DIVIDENT YIELD

บทนำ

เป้าหมายการลงทุนถือเป็นหัวใจสำคัญในการลงทุนให้ประสบความสำเร็จ เพราะเป้าหมายที่ชัดเจนจะช่วยให้เรากำหนดแนวทางการลงทุนได้ง่ายขึ้น ยิ่งปัจจุบันทางเลือกในการลงทุนมีมากมาย การลงทุนแบบไร้ทิศทาง ลงทุนตามข่าวสาร ตามกระแสอาจทำให้พลาดโอกาสดีๆ ที่เหมาะกับตัวเราไปอย่างน่าเสียดาย เมื่อมีปัจจัยหรือเหตุการณ์ใดที่อาจส่งผลกระทบต่อการลงทุนเกิดขึ้น ก็เกิดความกังวลหวาดวิตก กลัวความเสียหายจะเกิดขึ้นกับการลงทุน ทำให้เกิดความกดดันและความเครียด ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการลงทุนโดยรวมและต่อสุขภาพจิตของตนเอง ตรงกันข้าม หากเราพิจารณาการลงทุนอย่างรอบคอบ มีความอดทน เราก็จะพบว่าความผันผวนของตลาดในระยะสั้นจะไม่ส่งผลกระทบต่อพอร์ตการลงทุนของเรามากนัก

สำหรับผู้ที่ไม่มีเงินออมและต้องการจะบริหารเงินออมของตนให้เกิดประโยชน์นั้น นอกเหนือจากการฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อรับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยเงินฝากแล้ว ยังมีทางเลือกอื่นๆสำหรับการบริหารเงินออมและการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพได้อีกหลายวิธีการลงทุนในตลาดหุ้นก็นับเป็นทางเลือกหนึ่งของการลงทุนที่น่าสนใจ ซึ่งผู้มีเงินออมมีโอกาสได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน ในอัตราที่สูงกว่าและหลากหลายรูปแบบกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับการฝากเงินในธนาคาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสถานการณ์ที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดต่ำลงอย่างมากอย่างในปัจจุบัน จึงไม่เป็นที่สนใจในการฝากเงิน สำหรับผู้ที่ไม่มีเงินออมเหลืออยู่แล้วนั้น จะถือเงินไว้เฉยๆ โดยไม่บริหารการเงินการลงทุนอะไรเลยก็คงจะไม่เหมาะนัก ดังนั้นจึงควรพิจารณาหาช่องทางการลงทุนอื่นๆ เพื่อเพิ่มพูนผลตอบแทนจากเงินออมของตนจะดีกว่า

ดังนั้น การลงทุนในตลาดหุ้น จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับผู้มีเงินออม โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการความหลากหลายในการลงทุน ทั้งประเภทของสินค้าที่จะลงทุน ผลตอบแทนจากการลงทุน เพราะในตลาดหุ้น มีสินค้าหรือตราสารการลงทุนหลายประเภท ซึ่งออกโดย บริษัทที่ประกอบธุรกิจ ในหลายประเภทอุตสาหกรรม สำหรับให้เลือกลงทุนได้ตามความต้องการ ทั้งนี้ การเข้ามาลงทุน และถือหุ้นในกิจการใดๆก็ตามในตลาดหลักทรัพย์ จะเกิดผลประโยชน์หลายประการ ทั้งต่อตนเอง และต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม เพราะเราจะได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการต่างๆที่มีศักยภาพ หรือธุรกิจที่มีแนวโน้มการเติบโตที่ดี และมีโอกาสได้รับผลตอบแทนทางการเงินจากการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น ได้รับเงินปันผล สิทธิในการจองซื้อหุ้นออกใหม่ หรือ กำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นต้น นอกจากนี้ การลงทุนในตลาดหุ้นยังถือได้ว่ามีบทบาทในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งที่จะสนับสนุนการพัฒนาตลาดทุนและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม การลงทุนย่อมมีความเสี่ยงตามมาด้วยเสมอ ดังนั้นผู้ลงทุนจึงควรศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนอย่างละเอียด จะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และสามารถได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในระดับที่น่าพึงพอใจตามที่คาดหวังได้ในสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน การเลือกลงทุนในหลักทรัพย์เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่

ค้ำค่าและเพียงพอต่อความต้องการ และในส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อบริษัทจดทะเบียน กล่าวคือเป็นเจ้าของเงินทุนที่ใส่เข้ามาในบริษัท เพื่อให้บริษัทนำไปใช้เป็นเงินทุนในการหล่อเลี้ยงและขยายกิจการให้เติบโต ก้าวหน้าต่อไป แต่เนื่องจากผู้ถือหุ้นไม่มีโอกาสได้เข้ามาร่วมบริหารงานบริษัทอย่างใกล้ชิด ดังนั้น บริษัทต้องมีการจัดประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี (Annual General Meeting “AGM”) ขึ้นปีละ 1 ครั้ง เพื่อที่จะให้ผู้ถือหุ้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามดูแลเงินทุนของตนเองที่ใส่เข้าไปในบริษัท

การที่บริษัทจดทะเบียนให้ความสำคัญกับ AGM สัญญาที่ บ่งบอกว่าบริษัทจดทะเบียนนั้น คำนึงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นและการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันมาก น้อยแค่ไหน ซึ่งเรื่องดังกล่าว เป็นองค์ประกอบสำคัญของการมีบรรษัทภิบาลที่ดี การที่จะ ส่งเสริมให้เกิด AGM ที่ดีได้นั้น จะต้องมีความผลักดันจากทั้งสองฝ่ายคือ ทั้งฝ่ายบริษัท และฝ่ายผู้ถือหุ้น ที่เล็งความสำคัญในเรื่องนี้ร่วมกัน ฝ่ายบริษัทควรใช้โอกาสจาก AGM เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารกับผู้ถือหุ้นจำนวนมาก ๆ ได้พร้อมกันในคราวเดียวในลักษณะสื่อสารแบบสองทาง (two-way communication) โดยให้ผู้ถือหุ้น ได้รับข้อมูลที่จำเป็นสำหรับติดตามการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร รวมทั้งมีส่วนร่วมตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญของ บริษัท เช่น แผนการดำเนินธุรกิจของบริษัท การเลือกตั้งกรรมการและการจ่ายเงินปันผล และฝ่ายผู้ถือหุ้นเอง ก็ต้องเข้ามามีบทบาทใน AGM อย่างจริงจังด้วย โดยเข้าร่วมประชุมและใช้สิทธิออกเสียงเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน ทั้งนี้ ในการจัด AGM ฝ่ายบริษัท ควรคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม หรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นหากไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองได้ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลให้ผู้ถือหุ้นได้รับทราบล่วงหน้า เพื่อให้มีเวลาเพียงพอในการศึกษาข้อมูลในหนังสือนัดประชุมก่อนการใช้สิทธิ ออกเสียง หรือรวบรวมคะแนนเสียงจากผู้ถือหุ้นรายอื่น

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 6 ค่า คืออัตราส่วนราคาต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี (P/BV RATIO), อัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น (P/E RATIO), อัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้น (P/S RATIO), อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น (EPS) และอัตราการจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น (DIVIDENT YIELD) กับอัตราผลตอบแทนหุ้นสามัญและอัตรากำไรสุทธิในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญทั้ง 7 ค่าเป็นอัตราส่วนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อราคาหลักทรัพย์ล่าสุดและช่วยในการหามูลค่าที่เหมาะสมของหุ้นแต่ละตัว เนื่องด้วยอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 7 ค่า มีส่วนประกอบของราคาตลาดและกำไรสุทธิ กรณีบริษัทที่ถูกประเมินในระดับดีเยี่ยม และระดับดี จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย และเพื่อความชัดเจนอย่างเห็นได้ชัด ผู้วิจัยจึงมีการศึกษาความสัมพันธ์และมีการเปรียบเทียบระหว่าง บริษัทที่ถูกประเมินในระดับดีกับบริษัทที่ถูกประเมินในระดับดีเยี่ยม ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

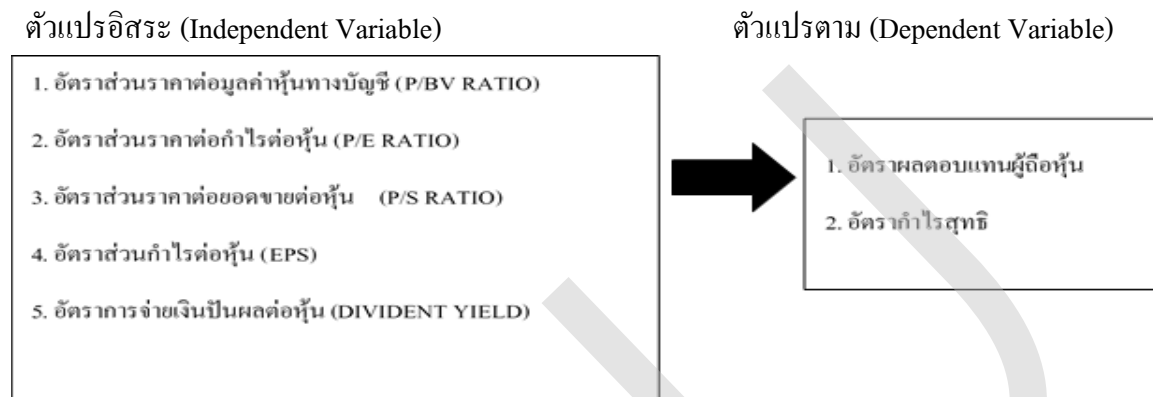
การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนราคาต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี (P/BV RATIO), อัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น (P/E RATIO), อัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้น หรือ (P/S RATIO),

อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น (EPS) และอัตราการจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น (DIVIDENT YIELD) กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นและอัตรากำไรสุทธิในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ที่ต้องการจะลงทุนให้ได้ใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจที่จะเลือกลงทุนในหุ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีในการวิจัย

ความสำคัญของ AGM

ผู้ถือหุ้น เป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อบริษัทจดทะเบียน กล่าวคือเป็นเจ้าของเงินทุนที่ใส่เข้ามาในบริษัท เพื่อให้บริษัทนำไปใช้เป็นเงินทุนในการหล่อเลี้ยงและขยายกิจการให้เติบโต ก้าวหน้าต่อไป แต่เนื่องจากผู้ถือหุ้น ไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมบริหารงานบริษัทอย่างใกล้ชิด ดังนั้น กฎหมายจึงกำหนดให้บริษัทต้องมีการจัดประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี (Annual General Meeting “AGM”) ขึ้นปีละ 1 ครั้ง เพื่อที่จะให้ผู้ถือหุ้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามดูแลเงินทุนของตนเองที่ใส่เข้าไปในบริษัท การที่บริษัทจดทะเบียนให้ความสำคัญกับ AGM มากน้อยเพียงใด จึงเป็นสัญญาณที่ บ่งบอกว่าบริษัทจดทะเบียนนั้น คำนึงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นและการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันมาก น้อยแค่ไหน ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญของการมีบรรษัทภิบาลที่ดี ทั้งนี้ กลไกที่จะ ส่งเสริมให้เกิด AGM ที่ดีได้นั้น จะต้องมีความผลักดันจากทั้งสองฝ่ายคือ ทั้งฝ่ายบริษัท และฝ่ายผู้ถือหุ้น ที่เล็งความสำคัญในเรื่องนี้ร่วมกันโดย ฝ่ายบริษัทควรใช้โอกาสจาก AGM เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารกับผู้ถือหุ้นจำนวนมาก ๆ ได้พร้อมกันในคราวเดียวในลักษณะสื่อสารแบบสองทาง (two-way communication) โดยให้ผู้ถือหุ้น ได้รับข้อมูลที่จำเป็นสำหรับติดตามการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร รวมทั้งมีส่วนร่วมตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญของบริษัท เช่น แผนการดำเนินธุรกิจของบริษัท การเลือกตั้งกรรมการและการจ่ายเงินปันผล เป็นต้น และฝ่ายผู้ถือหุ้นเอง ก็ต้องเข้ามามีส่วนร่วมใน AGM อย่างจริงจังด้วย โดยเข้าร่วมประชุมและใช้สิทธิออกเสียงเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน ทั้งนี้ ในการจัด AGM ฝ่ายบริษัท ควรคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นในการเข้าร่วมประชุม หรือมอบฉันทะให้ผู้ถือหุ้นหากไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองได้ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลให้ผู้ถือหุ้นได้รับทราบล่วงหน้า เพื่อให้มีเวลา

เพียงพอในการศึกษาข้อมูลในหนังสือนัดประชุมก่อนการใช้สิทธิ ออกเสียง หรือรวบรวมคะแนนเสียงจากผู้ถือหุ้นรายอื่น

ทบทวนวรรณกรรม

ชาญณรงค์ ชัยพัฒน์(2549) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง SET Index กับ SET 50 Index และใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หรือพยากรณ์แนวโน้มของ SET 50 Index Futures ได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่าง SET Index และ SET 50 Index ไว้ว่าเมื่อใช้สถิติ “สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน” ในการทดสอบ ผลการทดสอบปรากฏว่าตัวแปร SET Index และ SET 50 Index มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมี “ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน” เท่ากับ 0.991 หมายความว่า ตัวแปร SET Index และ SET 50 Index มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันสูงมาก กล่าวคือ ถ้า SET Index เพิ่มขึ้น SET 50 Index เพิ่มขึ้นด้วย หรือถ้า SET Index ลดลง SET 50 Index ลดลงด้วย

แก้วมณี อุทธิรัมย์ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน กับผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จากข้อมูลรายปีช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2555 โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินจำนวน 20 อัตราส่วน สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Description statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และสถิติเชิงอนุมาน ผลจากการวิจัยสรุปว่าผลตอบแทนที่คาดหวัง (HPR) กับอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 20 อัตราส่วน มีความสัมพันธ์ทั้งทางลบและทางบวกกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (HPR) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นันทนา สุนทรบุรุษ (2545) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างราคาตลาดของหุ้นและอัตราส่วนทางการเงินของหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากข้อมูลรายไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2545 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี 2543 โดยอัตราส่วนที่นำมาพิจารณาได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น อัตราส่วนเงินปันผลต่อหุ้น อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และราคาตลาดของหุ้น ณ วันที่ประกาศผลการดำเนินงาน โดยวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย และสหสัมพันธ์เชิงพหุคูณ ในการหาตัวแปร พบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์ระหว่างราคาตลาดของหุ้นมีเพียง 2 อัตราส่วน คือ อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น สำหรับอัตราส่วนทางการเงินตัวอื่นไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลง

Aydogan and Gursay (2000) ศึกษาอัตราส่วนราคาตลาดต่กำไรสุทธิและอัตราส่วนราคาต่อมูลค่าตามบัญชี ว่าสามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์อัตราผลตอบแทนใน Emerging Equity Markets ได้หรือไม่ โดยใช้ข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ยของประเทศใน Emerging Equity Markets ทั้งหมด 19 ประเทศ มาทำการศึกษาเป็นราย 3 เดือน 6 เดือนและ 12 เดือน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 ถึงปี ค.ศ. 1999 ในการศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์สมการถดถอยและใช้อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อราคาตลาดเป็นตัวแทนอัตราส่วน

ราคาตลาดต่อกำไรสุทธิ โดยทำการศึกษาแยกออกเป็น 2 ส่วนหลักๆคือ ศึกษาแยกเฉพาะตลาด และศึกษาทุกตลาดรวมกันพบว่า 1. ในกรณีศึกษาแยกเป็นรายตลาดนั้น อัตราส่วนทั้ง 2 ตัวไม่สามารถใช้พยากรณ์อัตราผลตอบแทนได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 2. ในกรณีที่ศึกษาทุกตลาดรวมกัน พบว่าทั้งอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิและอัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางการบัญชีนั้นสามารถใช้พยากรณ์อัตราผลตอบแทนได้ในระยะยาวแต่ไม่สามารถใช้พยากรณ์ได้ในระยะสั้น นอกจากนี้ยังมีการจัดกลุ่มข้อมูลโดยเรียงตามลำดับ E/P จากมากไปน้อย หรือ P/B จากน้อยไปมาก เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนดังกล่าวกับผลตอบแทน พบว่าผลตอบแทนเฉลี่ยต่ำลงเมื่อ E/P น้อยลง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือหากมีการลงทุนในตลาดที่มี E/P สูงก็ได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่าลงทุนในตลาดที่มี E/P ต่ำ

Jitrayu Sakulmeerit(2543) ศึกษาเรื่อง Impacts of Impairment of Assets to Financial Statements and Financial ratio to Property Development Industry in Thailand ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อทราบผลกระทบของการด้อยค่าของสินทรัพย์ ซึ่งจากการศึกษามีผลกระทบทั้งกำไรทางบัญชีและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ รวมทั้งมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรที่ลดลงอย่างเป็นสาระสำคัญหลังจากที่มีการคิดด้อยค่าของสินทรัพย์ อย่างไรก็ตามมีข้อจำกัดระหว่างสมมติฐานทางทฤษฎีและข้อเท็จจริงที่ค้นพบจากการทำวิจัยเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นผลกระทบของการด้อยค่าของสินทรัพย์ต่ออัตราส่วนทางการเงินก็ไม่ชัดเจนแน่นอน จากการเปรียบเทียบกลุ่มบริษัทที่เกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์และไม่เกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์ พบว่ากลุ่มบริษัทที่เกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์แยกว่ากลุ่มบริษัทที่ไม่เกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์ ถึงแม้ว่าอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรจะไม่มี ความแตกต่างกันมาก แต่อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวและหนี้สินระยะสั้นของกลุ่มบริษัทที่ไม่เกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์จะดีกว่ากลุ่มบริษัทที่เกิดการด้อยค่าของสินทรัพย์

โจนาธาน ลีเวลเลน (Jonathan Lewellen.2002) ได้ทำการศึกษาอัตราส่วนทางการเงิน 3 ตัว คือ อัตราผลตอบแทนจากเงินปันผล (Divident Yield) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อราคาตลาด (E/P Ratio) และอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อราคาตลาด (Book to Market Ratio) ว่าสามารถใช้ในการพยากรณ์อัตราผลตอบแทนใน NYSE ได้หรือไม่ ซึ่งการศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์สมการถดถอยของข้อมูลรายเดือนโดยระยะเวลาในการศึกษาอัตราผลตอบแทนจากเงินปันผลเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 1963 ถึงปีค.ศ. 2000 โดยในการศึกษานั้นจะแยกศึกษาเป็นอัตราส่วนแต่ละตัวไป กล่าวคือการศึกษาจะแยกออกเป็น 3 ส่วน คือ 1. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนจากเงินปันผลและอัตราผลตอบแทนในอนาคต 2. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อราคาตลาดและอัตราผลตอบแทนในอนาคต 3. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อราคาตลาดและอัตราผลตอบแทนในอนาคต พบว่าอัตราส่วนนี้สามารถใช้ในการพยากรณ์ผลตอบแทนในการลงทุนใน NYSE ได้แม้ว่าจะมีการ

เปลี่ยนแปลงราคาอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราผลตอบแทนจากเงินปันผลสามารถใช้พยากรณ์ได้ดีที่สุด

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นและอัตรากำไรสุทธิในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา บริษัทที่ถูกประเมินในระดับดีเยี่ยมและระดับดี จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย

การศึกษารั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนของการลงทุน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) รายปีตั้งแต่ปี 2553 ถึงปี 2557 รวม 5 ปี เป็นตัวแทนในการศึกษา รวมทั้งศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documenta research) ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือวิชาการ เอกสาร วารสาร รายงานการวิจัย และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้อ้างอิงประกอบการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทที่ถูกประเมินในระดับ ดีเยี่ยม จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 74 บริษัท และบริษัทที่ถูกประเมินในระดับ ดี จากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 41 บริษัท

บรรณานุกรม

สารนิพนธ์

กิตติชัย อัครวิชัยโชติ. 2546. การศึกษาแบบจำลองประเมินสถานะผลตอบแทนของหลักทรัพย์และความคาดหวังในผลตอบแทนจากอัตราส่วน P/B และ P/E. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทรรศนีย์ สุภาวเวช. 2545. ความสัมพันธ์ของอัตราส่วนราคาต่อผลตอบแทนของหุ้นและอัตราส่วนเงินปันผลต่อราคาหุ้นที่มีผลต่อราคาหุ้นในเวลาต่อมา. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภดล วิมลธรรมวัฒน์. 2546. กลยุทธ์การเลือกหลักทรัพย์ลงทุน โดยพิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตามบัญชี. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพรัตน์ ดิวะวงศ์. 2545. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหุ้นสามัญกรณีศึกษาประเทศไทย. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สร้อยสุดา เรืององอาจ. 2551. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนโดยอัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้นราคาต่อมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น ราคาต่อกระแสเงินสดต่อหุ้น และราคาต่อยอดขายต่อหุ้น ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์

เนาวรัตน์ สุภาพ. 2542. การวิเคราะห์ปัจจัยบ่งชี้อัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

บุญชัย เกียรติธนาวิทย์. 2534. ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อราคาหุ้นกลุ่มธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยงยุทธ อธิชนากร. 2542. การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจสื่อสาร โดยวิธีการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. Aydogan and Gursay 2000 ศึกษาอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิและอัตราส่วนราคาต่อมูลค่าตามบัญชี

แหล่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต

ปกรณ ภูมิโยธิน. 2552. การลงทุนและการเก็งกำไร. (Online) Available:

<http://www.hu.ac.th/academic/article/Economic/pagon.htm> (2552 , 29 เมษายน)

สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์. 2551. แนวคิดการบริหารการลงทุนและการวางแผนทางการเงิน (Online) Available : <http://elearning1.set.or.th/tsi/tsi5004/tsi5.pdf> (2552 , 20 มีนาคม)

บทความในวารสาร

เพชร ภูมิทรัพย์. 2524. หลักการลงทุน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Jonathan Lewellen. 2004. Predicting Returns with Financial Ratios.

Journal of Financial Economics 74 (2004), 209-235.

นิยามศัพท์

1. อัตราส่วนราคาต่อมูลค่าหุ้นทางบัญชี (P/BV RATIO) อัตราส่วนเปรียบเทียบราคาตลาดของหุ้นสามัญ กับกำไรสุทธิต่อหุ้นของสามัญนั้น อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่าราคาหุ้น ณ ขณะนั้น สูงเป็นกี่เท่าของมูลค่าในทางบัญชีของหุ้นดังกล่าว หากมีค่าสูงเป็นการแสดงว่าผู้ลงทุนทั่วไปในตลาดคาดว่าบริษัทดังกล่าวมีศักยภาพที่เติบโตสูง แต่ขณะเดียวกันก็แสดงถึงระดับความเสี่ยงที่สูงด้วย

2. อัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น (P/E RATIO) อัตราส่วนเปรียบเทียบราคาตลาดของหุ้นสามัญ กับกำไรสุทธิต่อหุ้นของหุ้นสามัญในรอบปีผลลัพธ์แสดงว่าเพื่อให้ได้กำไร 1 บาทต่อหุ้น ผู้ลงทุนจะต้องลงทุนเท่าใด หรือราคาตลาดเป็นกี่เท่าของกำไรต่อหุ้น ถ้า P/E Ratio สูง แสดงว่านักลงทุนยินดีลงทุน ซื้อหุ้นในราคาตลาดสูงเมื่อเทียบกับกำไรต่อหุ้น สะท้อนว่านักลงทุนมีความเชื่อมั่นในความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของกิจการ

3. อัตราส่วนราคาต่อยอดขายต่อหุ้น (P/S RATIO) อัตราส่วนนี้ยิ่งต่ำยิ่งดี ส่วนใหญ่หุ้นที่มีอัตรากำไรสุทธิต่ำ (net profit margin) ต่ำ มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด จะต่ำกว่า ยอดขาย ทำให้ ราคาต่อยอดขาย (P/S ratio) ต่ำ

4. อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น (EPS) ส่วนของกำไรสุทธิจากผลการดำเนินงานของบริษัทที่แบ่งเฉลี่ยให้แก่หุ้นสามัญแต่ละหุ้น

5. อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น (DIVIDENT YIELD) แสดงถึงนโยบายการจ่ายเงินปันผลของธุรกิจ อัตราส่วนที่กล่าวมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ด้วยปัจจัยพื้นฐาน เพื่อท่านจะได้งบการเงินได้ในระดับหนึ่ง

6. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity) หรือ ROE เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นให้ผู้ถือหุ้นทราบว่า จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนมากน้อยเพียงใด

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น = $\frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$

7. อัตราส่วนกำไรสุทธิ (Net Profit Margin Ratio) อัตราส่วนกำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนทางการเงินเพื่อดูความสามารถในการทำกำไรของกิจการตัวหนึ่ง เป็นอัตราส่วนที่แสดงว่าความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการว่าเป็นกี่ เปอร์เซ็นต์ของค่าขาย ถ้าอัตราส่วนกำไรสุทธิสูงดีเนื่องจากแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิ ของกิจการว่ามีกำไรสุทธิเป็นจำนวนมาก ข้อสังเกตถ้าอัตรากำไรสุทธิสูงย่อมแสดงถึงนโยบายการกำหนดราคาขายที่ดี นโยบายการจัดซื้อและนโยบายการผลิตที่ดี นอกจากนี้ยังจะแสดงถึงความสามารถของกิจการในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการขาย และบริหารและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ดีด้วย อัตราส่วนกำไรสุทธิ = $\frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{ค่าขาย}} \times 100$

จรรยาบรรณวิชาชีพต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินของบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีใน
เขตกรุงเทพมหานคร

**Professional Ethics of Bookkeeping Accountants in preparing and presenting
financial statement of accountants' working on accounting firm outside the Stock
Exchange of Thailand based in Bangkok.**

ประดิดันท์ ประดับศิลป์
ลักขณา เกตุเทียน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของสำนักงานบัญชีกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการทำงานในสำนักงานบัญชีกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินให้บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 342 สำนักงาน โดยใช้แบบสอบถามระดับความคิดเห็น 5 ระดับของ Likert's Scale และคำถามปลายเปิด ผลการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐานที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ขนาดของสำนักงานบัญชีที่มีขนาดเล็ก (มีผู้ทำบัญชีน้อยกว่า 5 คน) ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความสามารถ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ขนาดของสำนักงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ 2 ด้าน คือ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ เทียงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ระยะเวลาการปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีมีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ ความสามารถ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

คำสำคัญ สำนักงานบัญชี ผู้ทำบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research are to study the ethics compliance of accountants in their accounting offices, to study the relationships between organization sizes and ethics compliance of accountants in their organizations and to study the relationships between working experience of accountants in organizations and ethics compliance of accountants in their organizations. This research is quantitative research. Population in this research are not organization of register in the Stock Exchange of Thailand (SET). Survey questionnaire with 5 points Likert's scale was used to collect data. This research found that small organization size (having accountants less than 5 persons) did not affect to ethics compliance, especially being professional capability and competence, keeping organizational confidentiality, taking responsibility for their services and professional stewardship, while a result a small number of accountants in an organization was easily influence by the owner. In contrast, organization size positively affect to Integrity, objectivity and independence as well as taking responsibility for the shareholders. Finally, duration of accounting perform positively affect to ethics compliance relating transparency Integrity and objectivity, independence, professional capability and competence, confidentiality, taking responsibility for their services, professional stewardship and the shareholders.

Keywords : Accounting Office, Accountant, Professional Ethics

บทนำ

“วิชาชีพบัญชี” หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ซึ่งวิชาชีพที่ใช้ในการประกอบอาชีพจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณรับรองวิชาชีพโดยมีกฎระเบียบ มีบทลงโทษและต้องมีการรับรองตามกฎหมาย แต่เดิมนั้นจรรยาบรรณมิได้มีบังคับเฉพาะผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แต่ในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติบัญชีจรรยาบรรณไม่ได้มีบังคับเฉพาะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแต่หมายรวมถึงนักบัญชี ผู้ให้บริการทางด้านบัญชีรวมถึงพนักงานของกิจการด้วยเช่น ความรับผิดชอบต่างๆสำหรับพนักงานบัญชีของบริษัทต้องลงนามเป็นผู้จัดทำบัญชี เป็นต้น ซึ่งการปฏิบัติงานของกลุ่มวิชาชีพที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโดยตรงและในอนาคตกลุ่มงานบัญชีดังกล่าวคาดว่าจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น

จึงเป็นหน้าที่ของสภาวิชาชีพบัญชีต้องนำพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2547 มาบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2547 (สภาวิชาชีพบัญชี, 2548) เพื่อให้วิชาชีพบัญชีที่มีหลายด้านรวมเข้าด้วยกันเป็นศูนย์รวมของวิชาชีพบัญชีขึ้นเป็นผลให้นักบัญชีสามารถดูแลตนเองและร่วมมือกับส่วนราชการที่จะผลักดันให้วิชาชีพบัญชีมีความก้าวหน้า สร้างคุณภาพ มาตรฐาน และจรรยาบรรณที่ดีมากยิ่งขึ้น โดยผู้จัดทำบัญชีต้องขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดไว้ โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้มีการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่สามารถประกอบวิชาชีพบัญชี การกำหนดให้เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี กำหนดการควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี การควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การกำหนดบทลงโทษ และการกำกับดูแล ซึ่งกฎเกณฑ์และข้อกำหนดดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณว่าเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความประพฤติและการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามกรอบจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2548) ในเรื่องดังต่อไปนี้ (1) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต (2) ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (3) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ (4) ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ และในวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 สภาวิชาชีพบัญชีมีการประกาศใช้ข้อบังคับสภาวิชาชีพ บัญชี ฉบับที่ 19 เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 (สภาวิชาชีพบัญชี, 2553) เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี ในเรื่องดังต่อไปนี้ (1) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต (2) ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (3) การรักษาความลับ (4) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ (5) ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติ (6) ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ซึ่งไม่ว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

เช่นผู้ทำบัญชีเป็นผู้ทำบัญชีให้กับสำนักงานบัญชีที่ผู้วิจัยแบ่งไว้เป็นขนาดเล็ก (ผู้ทำบัญชีน้อยกว่า 5 คน) ขนาดกลาง (ผู้ทำบัญชีตั้งแต่ 6 – 10 คน) หรือขนาดใหญ่ (ผู้ทำบัญชีตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป) ก็ตามก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกรอบจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพดังกล่าว หน้าที่ให้ถ้าผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพได้ตามกำหนด จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของบริษัทเช่นการวิเคราะห์และติดตามฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท เป็นไปตามกระบวนการทางบัญชีเพื่อให้ได้ตัวเลขที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือเพื่อรายงานผลของการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้จัดทำบัญชีอย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่ยอมรับโดยทั่วไปเนื่องจากตัวเลขทางบัญชีที่เป็นตัวเลขจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของกิจการ รวมทั้งบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ซึ่งนักบัญชีจำเป็นต้องมีการปรับตัวตามข้อกำหนดของจรรยาบรรณดังกล่าว เนื่องจากการดำเนินงานของผู้ทำบัญชีอาจจะส่งผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีและการนำเสนองบการเงินของบริษัท อย่างไรก็ตามผู้ทำบัญชีของสำนักงานบัญชีแต่ละขนาดที่ทำบัญชีให้กับบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อาจมีความเข้มงวดหรือให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณแตกต่างกันไปในแต่ละเรื่อง ซึ่งมีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยในเรื่องจรรยาบรรณเช่นพบว่าการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (บุญยัง สหเทวสุคนธ์, 2553) และนอกจากนี้บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นขนาดกลางและขนาดย่อม มีทุน รายได้ไม่เพียงพอที่จะจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอัน อาจสืบเนื่องจากตัวเลขที่ผู้ทำบัญช้นำเสนอรายงานทางการเงินไม่น่าเชื่อถือ เช่นในกรณีของบริษัทเอนรอน ในสหรัฐอเมริกา ที่แสดงมูลค่าสินทรัพย์และรายได้เกินจริง อีกทั้งไม่แสดงหนี้สินหลายพันล้านดอลลาร์จึงทำให้บริษัทเอนรอน ถูกยื่นฟ้องล้มละลาย ซึ่งผู้ทำบัญชีขาดจรรยาบรรณจึงทำให้บริษัทประสบความล้มเหลวในที่สุด ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงจรรยาบรรณวิชาชีพต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินของบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการศึกษารั้งนี้จะทำให้ทราบถึงการปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี และทราบถึงความสัมพันธ์ในเรื่องขนาด ระยะเวลาการทำงานของสำนักงานบัญชี จะมีผลต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพหรือไม่อย่างไร และเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของสำนักงานบัญชีกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการทำงานในสำนักงานบัญชีกับการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพผู้ทำบัญชี

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของจรรยาบรรณ มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

จรรยาบรรณ หมายถึง ความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ กำหนดขึ้นเพื่อรักษาชื่อเสียงเกียรติคุณ (พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ, 2530)

จรรยาบรรณ คือ ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

จรรยาบรรณ คือ ข้อกำหนดหรือระเบียบข้อบังคับสำหรับบุคคลให้ถือคุณธรรมแต่ละอาชีพต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อชื่อเสียง เกียรติ และคุณธรรมของสมาชิก ของสถาบันแห่งอาชีพนั้น ๆ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและสังคม (สมภพ ชีวรัฐพัฒน์, 2539)

จากแนวคิดเกี่ยวกับจรรยาบรรณดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า จรรยาบรรณวิชาชีพโดยทั่วไปหมายถึง ข้อกำหนดหรือระเบียบปฏิบัติที่กำหนดให้บุคคลในองค์กรต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยข้อกำหนดหรือระเบียบปฏิบัติดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม หลักธรรม ที่สภาพสังคมยึดถือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

ทั้งนี้ องค์กรหรือสมาคมวิชาชีพ ได้กำหนดจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้

1. เป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพยึดถือปฏิบัติอย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้วิชาชีพได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคม
3. เพื่อผดุงเกียรติยศและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

เราจะเห็นได้ว่าการที่บุคคลประกอบอาชีพที่จำเป็นต้องมีพร้อมทั้งประสบการณ์ ความสามารถในเรื่องวิชาการแล้วก็ยังคงมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งจรรยาบรรณเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีหลักการและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง เหมาะสม อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน รวมทั้งความถี่ของ ทรัพยากรและความเชื่อมั่นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (วริยา
จิณวรรณ โน, 2546)

สำหรับจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชีถือเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความประพฤติและการ
ปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีที่ต้องปฏิบัติตามกรอบจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ซึ่งถูกกำหนดและควบคุมโดย
สภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะคล้ายคลึงกับจรรยาบรรณของวิชาชีพทั่วไป เช่น วิชาชีพแพทย์ก็จะถูกกำหนด
และควบคุมโดย แพทยสภา วิชาชีพวิศวกรก็ถูกกำหนดและควบคุมโดยสภาวิศวกร วิชาชีพทนายก็จะ
ถูกกำหนดและควบคุมโดยสภานายความ เป็นต้น เพียงแต่จะแตกต่างกันบ้างในเนื้อหาของวิชาชีพ
เท่านั้น สำหรับในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชีและได้
ทำการศึกษาจากงานวิจัยของผู้วิจัยในด้านจรรยาบรรณ ซึ่งมีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษา เช่น
การศึกษาเรื่องศึกษาถึงทัศนคติของผู้ใช้บริการที่มีต่อจรรยาบรรณของนักบัญชีตามกรอบแนวคิดการ
พัฒนาจรรยาบรรณของนักบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพ (สุภาณี อินทร์จันทร์, 2550) พบว่า
ผู้ใช้บริการเห็นว่าโดยรวมจรรยาบรรณของนักบัญชีในประเด็นต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับสูงผู้ใช้บริการ
ส่วนใหญ่เห็นว่านักบัญชีมีความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของสำนักงาน
บัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (บุญยัง สหเทวสุคนธ์, 2553) พบว่า การปฏิบัติตามหลัก
จรรยาบรรณของสำนักงานบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความคิดเห็นของนักบัญชีต่อ
จรรยาบรรณทางการบัญชีที่มีต่อความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน (พินิจ วชิรรัตนวงศ์, 2553)
พบว่า นักบัญชีมีความเห็นเรื่องปัจจัยด้านจรรยาบรรณทางการบัญชีในภาพรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก
และความคิดเห็นเรื่องปัจจัยด้านความเชื่อถือได้ของรายงานการเงินในภาพรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก
ทัศนคติของผู้ประกอบวิชาชีพในเขตกรุงเทพมหานครต่อการประกาศใช้ข้อบังคับสภาวิชาชีพฉบับที่ 19
เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 (ชนิดาภา ดิสุข นางลักษณ ศิริทิศ ชลถนนก
โฆษิตคณิน, 2553) พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพต้องไม่ปฏิบัติงานที่ตนขาดความอิสระภายใต้กรอบวิชาชีพ
เพราะในการปฏิบัติงานนั้นการปฏิบัติงานตามหน้าที่จะต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้บริหารจึงเป็นไปได้
ยากในทางปฏิบัติโดยเฉพาะนักบัญชีที่อยู่ภายใต้การควบคุมของนายจ้างในการดำรงตนให้เห็นอิสระ
แทบเป็นไปได้เลย

สมมติฐานการวิจัย

1. ขนาดของสำนักงานบัญชีไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี
2. ระยะเวลาการทำงานในสำนักงานบัญชีไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
บัญชี

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

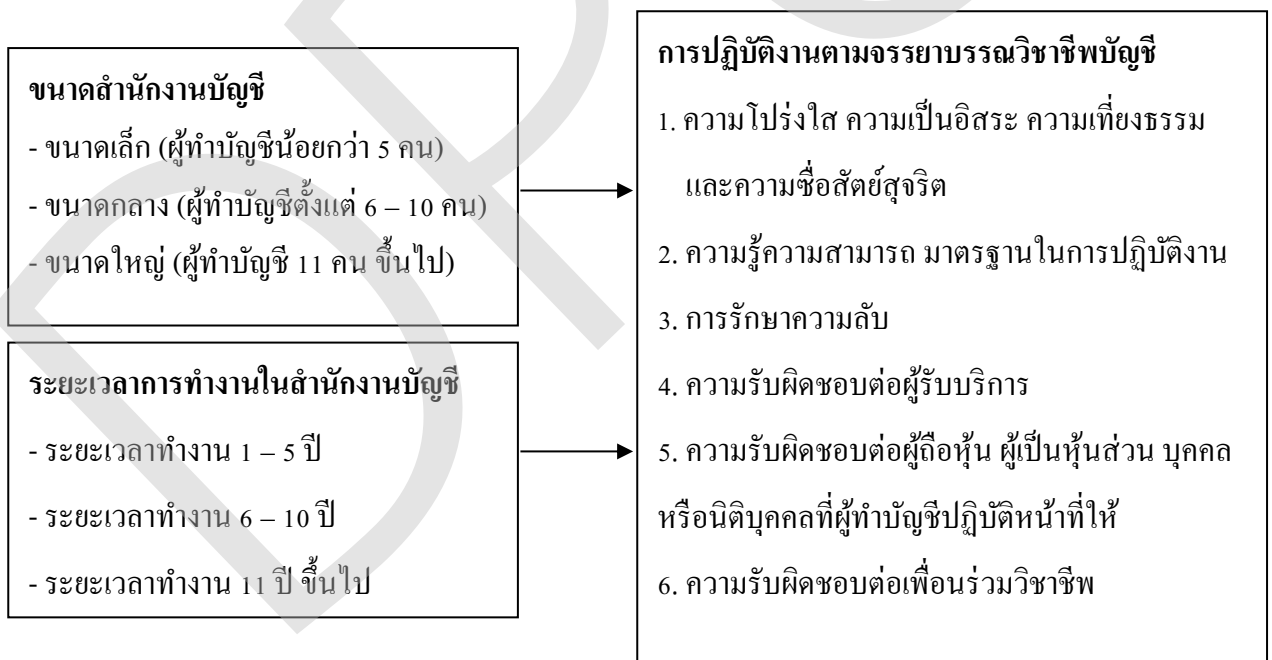
1.1 ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในประเทศไทยปี 2557 ที่จัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินให้บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครที่จัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินให้บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีจำนวน 2,200 บริษัท ซึ่งได้นำข้อมูลมาจากข้อมูลธุรกิจของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งผู้วิจัยสนใจเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครเพราะสำนักงานบัญชีที่จัดตั้งในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนมากกว่าต่างจังหวัด ทำให้ผู้วิจัยมีข้อมูลเพียงพอและน่าเชื่อถือ

2. กรอบแนวความคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2553 โดยให้ครอบคลุมจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 6 ด้าน ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของคำถามโดยการวัดค่าด้วยวิธี Factor Analysis และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้โดยผลการทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของตัวแปรมีดังนี้

- 1) ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.659 – 0.821 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.744
- 2) ด้านความรู้ความสามารถ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.549 – 0.765 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.756
- 3) ด้านการรักษาความลับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.519 – 0.722 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.710
- 4) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.484 – 0.756 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.780
- 5) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.736 – 0.798 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.748
- 6) ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.686 – 0.839 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.830

ผลการทดสอบสรุปได้กว่า ตัวแปรที่มีระดับความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงที่ยอมรับได้จะต้องมีค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ส่วนค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาจะต้องมีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยจำนวน 1 ท่านและทางด้านบัญชีจำนวน 1 ท่านได้ทบทวนคำถามและทดสอบแบบสอบถามโดยให้นักบัญชีตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง 5 ท่าน เพื่อทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้น (Pre-test) ในเรื่องความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) เพื่อให้เนื้อหาของข้อคำถามในแบบสอบถามมีความถูกต้อง ครบถ้วน อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจนและตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย หลังจากนั้นนำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้น ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามและให้ผู้เชี่ยวชาญงานวิจัยสอบทานความถูกต้อง ครบถ้วนและความชัดเจนของข้อคำถามในแบบสอบถามอีก

ครั้งทำให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ในการทำวิจัย ซึ่งเนื้อหาในแบบสอบถามประกอบด้วย ขนาดของสำนักงานบัญชี ระยะเวลาในการทำงานในสำนักงานบัญชี การปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้ลักษณะของคำถามในแบบสอบถามจะมี 2 ลักษณะ คือคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอันจะนำมาซึ่งประโยชน์ในการศึกษา และคำถามปลายปิด เป็นคำถามมีคำตอบให้เลือก โดยรูปแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี จำนวน 35 ข้อ โดยได้มีการจัดกลุ่มและลดตัวแปรเหลือเพียง 32 ข้อ โดยให้มีระดับความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ ประกอบไปด้วย ด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 4 ข้อ 2) ด้านความรู้ความสามารถ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน จำนวน 8 ข้อ 3) ด้านการรักษาความลับ จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ จำนวน 6 ข้อ 5) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ จำนวน 4 ข้อ 6) ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี

การเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 369 ชุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 342 ชุด ซึ่งสอดคล้องกับการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของ Taro Yamane Yamane (1967) ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 339 ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้ในการพรรณนาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้ในการพรรณนาข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อช่วยกำหนดค่าน้ำหนักแต่ละตัวแปรเพื่อลดจำนวนตัวแปรให้มีจำนวนน้อยที่สุด
4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำนวนทางเดียว (One way Anova) โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งจะทำการวิเคราะห์และแปลความหมายของแต่ละปัจจัยจากค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นตาม Likert's Scale จากนั้นทำการทดสอบความแตกต่างในระดับความคิดเห็น โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินของบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม จากการสำรวจพบว่า มีตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 342 สำนักงานบัญชี ผู้กรอกแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 75.10 ซึ่งมีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี ร้อยละ 38.60 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 76 มีระยะเวลาปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 45 ขนาดของสำนักงานบัญชีที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติงานจะเป็นสำนักงานบัญชีขนาดเล็ก (มีผู้ทำบัญชีน้อยกว่า 5 คน) ร้อยละ 47.70

2. ขนาดของสำนักงานบัญชี จากการสำรวจพบว่า ขนาดของสำนักงานบัญชีมีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพในด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ขนาดของสำนักงานบัญชีไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพในด้านความรู้ ความสามารถ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

3. ระยะเวลาการทำงานในสำนักงานบัญชี จากการสำรวจพบว่า ระยะเวลาการทำงานในสำนักงานบัญชีมีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ ความสามารถ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

อภิปรายผล

ขนาดของสำนักงานบัญชีมีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ พบว่า ผู้ทำบัญชีไม่เห็นด้วยกับการนำสินทรัพย์ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้เป็นเจ้าของกิจการมาบันทึกเป็นสินทรัพย์ของบริษัท การปฏิเสธการรับให้บริการรับทำบัญชีของบริษัทลูกค้าที่เคยใช้บริการคู่แข่งขั้นของตน การบันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่ายของบริษัทที่รับบริการ โดยไม่มีเอกสารการจ่ายเงิน การไม่ได้อบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในฐานะผู้ทำบัญชี การไม่ได้นำไปกำกับภาษีมาบันทึกรายการค้า เนื่องจากได้ทำการปิดบัญชีและเตรียมนำเสนองบการเงินแล้ว การลงรายการบัญชีเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การนำข้อมูลของบริษัทที่รับทำบัญชีไปเปิดเผยกับผู้ทำ

บัญชีที่อยู่ต่างสำนักงานเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการทำงาน การนำข้อมูลของบริษัทไปเปิดเผยตามคำร้องขอจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องแต่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของกิจการ ผู้ทำบัญชีสามารถนำไปกำกับภาษีที่ไม่ถูกต้องมาบันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายได้ สามารถจัดทำบัญชีให้กับบริษัทที่ประกอบธุรกิจลักษณะพิเศษซึ่งไม่ใช่ธุรกิจซื้อขายสินค้าทั่วไปโดยที่ตนเองไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจดังกล่าว การกำหนดค่าตอบแทนจากการให้บริการในการทำบัญชีโดยพิจารณาจากผลประกอบการของกิจการ การนำข้อมูลของลูกค้าที่เกี่ยวกับต้นทุนการผลิตสินค้าไปให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ การลงนามในงบการเงินที่ตนเองมิได้เป็นผู้จัดทำ การจัดทำงบการเงินจำนวน 2 ชุด ชุดแรกสำหรับนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุดที่สองสำหรับเจ้าของกิจการ การประมาณการต้นทุนสินค้าของบริษัทในการนำเสนองบการเงินด้วยตนเองตามความต้องการของผู้รับบริการ การรับงานจากลูกค้ามาทำส่วนตัวโดยอ้างว่าทำในนามของสำนักงานบัญชี

ขนาดของสำนักงานบัญชีไม่มีผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ พบว่า ผู้ทำบัญชีไม่เห็นด้วยกับการให้บุคคลอื่นเข้าอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางบัญชีแทนตนเอง การไม่ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์นับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีร่วมกับพนักงานคลังสินค้า การนำข้อมูลบริษัทลูกค้ามาจัดประเภทรายการเป็นหมวดหมู่ตามรูปแบบที่สำนักงานบัญชีกำหนดในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน การบันทึกบัญชีเงินสดคงเหลือในมือของบริษัทที่รับบริการโดยไม่จำเป็นต้องไปตรวจนับเงินสด การนำข้อมูลของบริษัทที่รับทำบัญชีไปเปิดเผยให้กับบริษัทอื่นที่ทำธุรกิจประเภทเดียวกัน การนำข้อมูลของบริษัทลูกค้ามาใช้เพื่อการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจลักษณะเดียวกันของตนเอง การจัดทำงบการเงินโดยเปิดเผยข้อมูลตามที่เจ้าของกิจการอนุญาตไว้เท่านั้น การจัดทำและนำเสนองบการเงินให้กับบริษัทที่คู่สมรสของตนเองเป็นเจ้าของบริษัท การแจ้งลูกค้าเกี่ยวกับวันและเวลาในการเข้าตรวจสอบสินทรัพย์ของกิจการ การทำสัญญารับงานจากลูกค้าแต่ไม่จัดทำบัญชีให้โดยไม่แจ้งให้ลูกค้าทราบ การให้คำปรึกษาด้านการบริหารงานด้านภาษีอากรและด้านการวางระบบบัญชีให้บริษัทที่ผู้ทำบัญชีเป็นผู้ถือหุ้นได้ การจัดทำงบการเงินโดยไม่จำเป็นต้องให้เจ้าของกิจการของหนังสือยืนยันยอดจากธนาคาร การให้บุคคลอื่นบันทึกรายการค้าโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีแทนตนเอง การแจ้งต่อผู้รับบริการว่าสามารถจัดทำและนำเสนองบการเงินของกิจการตามความต้องการของผู้รับบริการ การกำหนดค่าตอบแทนในการให้บริการรับทำบัญชีในราคาต่ำกว่าสำนักงานบัญชีอื่น การสัญญาว่าจะให้ค่าตอบแทนกับบุคคลที่แนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพมาให้ตนเอง

ระยะเวลาการทำงานในสำนักงานบัญชีมีผลต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ด้านความ

รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ด้านความ
รับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ พบว่า ผู้ทำบัญชีไม่เห็นด้วยกับการนำสินทรัพย์ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้
เป็นเจ้าของกิจการมาบันทึกเป็นสินทรัพย์ของบริษัท การให้บุคคลอื่นเข้าอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง
ทางบัญชีแทนตนเอง การปฏิเสธการรับให้บริการรับทำบัญชีของบริษัทลูกค้าที่เคยใช้บริการคู่แข่งชั้น
ของตน การบันทึกบัญชีการจ่ายค่าใช้จ่ายของบริษัทที่รับบริการโดยไม่มีเอกสารการจ่ายเงิน การไม่ได้
เข้าร่วมสังเกตการณ์นับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีร่วมกับพนักงานคลังสินค้า การไม่ได้อบรมพัฒนา
ความรู้ต่อเนื่องในฐานะผู้ทำบัญชี การนำข้อมูลบริษัทลูกค้ามาจัดประเภทรายการเป็นหมวดหมู่ตาม
รูปแบบที่สำนักงานบัญชีกำหนดในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน การลงรายการบัญชีเกินกว่า
ระยะเวลาที่กำหนดตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การบันทึกบัญชีเงินสดคงเหลือในมือของ
บริษัทที่รับบริการโดยไม่จำเป็นต้องไปตรวจนับเงินสด การจัดทำและนำเสนองบการเงินให้กับบริษัทที่
คู่สมรสของตนเองเป็นเจ้าของบริษัท การแจ้งลูกค้าเกี่ยวกับวันและเวลาในการเข้าตรวจสอบสินทรัพย์
ของกิจการ การนำข้อมูลของบริษัทที่รับทำบัญชีไปเปิดเผยให้กับบริษัทอื่นที่ทำธุรกิจประเภทเดียวกัน
การนำข้อมูลของบริษัทลูกค้ามาใช้เพื่อการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจลักษณะเดียวกันของตนเอง การนำ
ข้อมูลของบริษัทที่รับทำบัญชีไปเปิดเผยกับผู้ทำบัญชีที่อยู่ต่างสำนักงานเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล
ในการทำงาน การนำข้อมูลของบริษัทไปเปิดเผยตามคำร้องขอจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องแต่ต้อง
ได้รับอนุญาตจากเจ้าของกิจการ การจัดทำงบการเงินโดยเปิดเผยข้อมูลตามที่เจ้าของกิจการอนุญาตไว้
เท่านั้น ผู้ทำบัญชีสามารถนำไปกำกับภาษีที่ไม่ถูกต้องมาบันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายได้ การทำสัญญารับ
งานจากลูกค้าแต่ไม่จัดทำบัญชีให้โดยไม่แจ้งให้ลูกค้าทราบ การให้คำปรึกษาด้านการบริหารงานด้าน
ภาษีอากรและด้านการวางระบบบัญชีให้บริษัทที่ผู้ทำบัญชีเป็นผู้ถือหุ้นได้ สามารถจัดทำบัญชีให้กับ
บริษัทที่ประกอบธุรกิจลักษณะพิเศษซึ่งไม่ใช่ธุรกิจซื้อขายสินค้าทั่วไปโดยที่ตนเองไม่มีความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจดังกล่าว การจัดทำงบการเงินโดยไม่จำเป็นต้องให้เจ้าของกิจการของหนังสือยืนยัน
ยอดจากธนาคาร การให้บุคคลอื่นบันทึกรายการค้าโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีแทนตนเอง การ
กำหนดค่าตอบแทนจากการให้บริการในการทำบัญชีโดยพิจารณาจากผลประกอบการของกิจการ การ
นำข้อมูลของลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิตสินค้าไปให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ การลงนามในง
บการเงินที่ตนเองมิได้เป็นผู้จัดทำ การจัดทำงบการเงินจำนวน 2 ชุด ชุดแรกสำหรับนำส่งหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ชุดที่สองสำหรับเจ้าของกิจการ การประมาณการต้นทุนสินค้าของบริษัทในการนำเสนอ
งบการเงินด้วยตนเองตามความต้องการของผู้รับบริการ การแจ้งต่อผู้รับบริการว่าสามารถจัดทำและ
นำเสนองบการเงินของกิจการตามความต้องการของผู้รับบริการ การกำหนดค่าตอบแทนในการ
ให้บริการรับทำบัญชีในราคาที่ต่ำกว่าสำนักงานบัญชีอื่น การสัญญาว่าจะให้ค่าตอบแทนกับบุคคลที่
แนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพมาให้ตนเอง การรับงานจากลูกค้ามาทำส่วนตัวโดยอ้างว่าทำในนามของ
สำนักงานบัญชี

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

- 1.1 ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้ทำบัญชีไม่ปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยศึกษาจากการสนับสนุนและแรงกดดันจากสำนักงานบัญชี ผู้รับบริการที่มีต่อผู้ทำบัญชี การศึกษาวิจัยในอนาคตควรจะต้องศึกษาหาข้อมูลของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลทำให้ผู้ทำบัญชีไม่ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงบการเงินที่จัดทำโดยผู้ทำบัญชีโดยผู้ทำบัญชีที่ไม่ปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 1.2 ศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตปริมณฑล หรือจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อหาความแตกต่างและศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกัน

2. ประโยชน์ของงานวิจัย

- 2.1 สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีให้มีจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 2.2 สามารถนำไปประกอบการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีให้แก่นักศึกษา โดยมุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรมนำหน้าวิชาการ ปลูกฝังให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชี

บรรณานุกรม

- โคมทอง ถานอาคณา. (2548) ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิภาพการทำงาน
ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชลลดาชาติสุทธิ. (2546) หลักจริยธรรม กับการจัดทำบัญชีของสำนักงานรับทำบัญชีในอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ญาณิณ วิลามาศ. (2551) ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิภาพการทำงานของนัก
บัญชีในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- บุญยัง สหเทวสุคนธ์. (2553) การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชีในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปวีณา สุคตลาภา. (2553) ปัจจัยด้านจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชีที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการ
ทำงานของผู้ทำบัญชีในสถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุวรรณภูมิ.
- พินิจ วชิรรัตนวงศ์. ความคิดเห็นของนักบัญชีต่อจรรยาบรรณทางการบัญชีที่มีต่อความเชื่อถือได้ของ
รายงานทางการเงิน. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศุภาณี อินทร์จันทร์. (2551) จรรยาบรรณของนักบัญชี ศึกษากรณีสำนักงานบัญชีในจังหวัดนครปฐม.
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ข้อบังคับสภาวิชาชีพ (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553. ราชกิจจานุ
เบกษา. เล่มที่ 127 ตอนพิเศษ 127 ง.
- พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 117 ตอนที่ 41 ก.
- พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 65 ก.
- Aaker, David A., Kumar, V and Say, George, S., (2001). **Marketing Research**. New Your : John
Wiley and Son.
- Lee, Chang F. John C. Lee and Alice C. Lee. (2000). **Statistics for business and Financial
Economics**. 2rd ed. Singapore : World scientific.
- Nunnally, Jum C., (1978) **Psychometric Theory**. MaGrawhill, New York.

ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าเพิ่มทางการตลาด
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ
**Performance Measures Affecting Economic Value Added and Market Value Added
of Company in Services industry group in the Stock Exchange of Thailand**

ณิชาพันธ์ แอดสกุล

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ตัววัดผลการดำเนินงาน ได้แก่ กำไรสุทธิ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (กำไรสุทธิต่อหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม) มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าเพิ่มทางการตลาด กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี จำนวน 31 บริษัท และเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554- 2556 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า (1) ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ กำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และมูลค่าเพิ่มทางการตลาด (2) ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาดอย่างมีนัยสำคัญ โดยมูลค่าเพิ่มทางการตลาดขึ้นอยู่กับ กำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

คำสำคัญ : กำไรสุทธิ, อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร, มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ, มูลค่าเพิ่มทางการตลาด

Abstract

The objective study is to find the performance measures affecting Economic Value Added and Market Value Added of Company in Services industry group in the Stock Exchange of Thailand. The performance measures are Net Income (NI), Profitability ratios (Earnings Per Share (EPS), return on equity (ROE) and return on asset (ROA)), EVA and MVA. The samples were 31 companies with the positive net income, that raised continuously every year. And collected financial information during 2011-2013. The multiple linear regression was employed to analyze. The results of this study reveal that the performance measures affecting EVA statistically at significant level 0.05. EVA depended on NI, ROE, ROA and MVA. While the performance measures affecting MVA significantly. MVA depends on NI, ROE, ROA and EVA.

Keywords : EVA, MVA, Net income, Profitability ratios

บทนำ

ช่วงปีพ.ศ.2557 ที่ผ่านมาภาวะเศรษฐกิจโลกมีความผันผวนอย่างมาก เกิดจากสาเหตุต่างๆไม่ว่าจะเป็นอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ อัตราเงินเฟ้อ เหตุการณ์ความไม่สงบ เป็นต้น ด้านเศรษฐกิจของไทยก็ต้องเผชิญกับความท้าทายจากความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจ เหตุการณ์เหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัท ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หลักที่ผู้บริหารได้กำหนดไว้ ปัจจุบันนี้เป้าหมายหลักของบริษัท คือการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจการ และสร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น เป้าหมายดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิด Value Based Management (VBM) ถูกคิดค้นโดย Louis Keslso และ Mortimer Adler เป็นแนวคิดการบริหารเชิงมูลค่าที่สร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นหลัก (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549)

ผลการดำเนินงานของกิจการในรายงานทางการเงิน จะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามงบการเงินเป็นการคำนวณกำไรทางบัญชี เป็นการรายงานข้อมูลทางการเงินในอดีตที่ไม่ได้สะท้อนข้อมูลผลการดำเนินงานได้แท้จริงและไม่แสดงถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสของผู้ถือหุ้นมาเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุน อีกทั้งงบการเงินอาจมีข้อมูลตกแต่งบัญชี เพื่อให้ นักวิเคราะห์ไม่สามารถประเมินความสามารถของกิจการหรือวัดผลงานของผู้บริหารได้อย่างแท้จริง โดยตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่มักใช้ในการวัดมูลค่าและอาจมีการตกแต่งตัวเลข คือ กำไรสุทธิ (NI) และอัตราส่วนทางความสามารถในการทำกำไร เมื่อพิจารณาจากกำไรต่อหุ้น (EPS) หากค่า EPS สูงก็ทำให้ราคาหุ้นสูงด้วย โดยกู้เงินมาใหม่เพื่อชำระหนี้เก่าแทนที่จะเพิ่มทุนเพื่อให้มีจำนวนหุ้นเท่าเดิม ทำให้ค่า EPS ไม่ลดลง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ก็สามารถตกแต่งได้ด้วยการซื้อหุ้นคืนด้วยเงินสดในมือหรือการกู้ยืมมา เพราะกำไรคงที่แต่จำนวนหุ้นลดลง ค่า ROE ก็จะมีค่ามากขึ้น ถ้าพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อาจทำโดยขายสินทรัพย์บางอย่างทิ้งที่เก็บสินทรัพย์นั้นจะได้ประโยชน์มากกว่า (ฤกษ์ชัย รัตสาร, 2549)

จากจุดด้อยของตัวชี้วัดนี้ จึงมีตัววัดผลการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิด VBM คือมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) และมูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) ที่ถูกคิดค้นและจดลิขสิทธิ์โดย Stern Stewart & Co. (ภาคภูมิ จอมแก้ว, 2550) โดย EVA ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดกำไรทางเศรษฐศาสตร์ สะท้อนให้เห็นกิจการนั้นสามารถสร้างกำไรสุทธิจากการดำเนินงานหลังหักภาษีหักด้วยต้นทุนเงินลงทุนที่ลงทุนไปได้หรือไม่ ส่วน MVA นั้นเป็นมูลค่าเพิ่มทางการตลาดในส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งในปัจจุบันมีการกำหนด EVA เป็นตัวชี้วัดในการประเมินผลงานให้รัฐวิสาหกิจนำมาเป็นตัวชี้วัดองค์กร เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการตลาดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเงินทุนของรัฐบาล เนื่องจากเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพสะท้อนเป้าหมายได้อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง, 2549)

การศึกษาครั้งนี้จึงต้องการศึกษาดัชนีวัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าเพิ่มทางการตลาด โดยตัววัดผลการดำเนินงาน ได้แก่ กำไรสุทธิ อัตราส่วนความสามารถใน

การทำกำไร (กำไรสุทธิต่อหุ้น ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม) มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าเพิ่มทางการตลาดโดยเลือกใช้ข้อมูลทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ประกอบด้วย 6 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) กลุ่มการค้าพาณิชย์ (2) ธุรกิจโรงพยาบาล (3) สื่อและสิ่งพิมพ์ (4) บริการเฉพาะกิจ (5) ธุรกิจท่องเที่ยว และ (6) ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมนี้จะเป็นจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของเศรษฐกิจไทยทุกด้านภายใต้ข้อตกลง AEC แนวโน้มที่ประเทศไทยจะหันมาค้าขายกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2555)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ
2. เพื่อศึกษาตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 กำไรสุทธิมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานที่ 2 กำไรสุทธิต่อหุ้นมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานที่ 3 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานที่ 4 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานที่ 5 มูลค่าเพิ่มทางการตลาดมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานที่ 6 กำไรสุทธิมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานที่ 7 กำไรสุทธิต่อหุ้นมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานที่ 8 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานที่ 9 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

สมมติฐานที่ 10 มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (EVA) เป็นแนวคิดมีรากฐานจากเป้าหมายของกิจการในการสร้างมูลค่าความมั่งคั่งสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น วัดความสามารถของกิจการในการสร้างมูลค่าเพิ่มช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ EVA ตั้งอยู่บนแนวคิดของกำไรในเชิงเศรษฐศาสตร์ หรือกำไรส่วนที่เหลือที่ความมั่งคั่งจะเกิดขึ้นเมื่อกิจการสามารถชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และต้นทุนเงินทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้น นั่นคือกำไรที่แท้จริงจะเกิดขึ้นเมื่อได้มีการหักต้นทุนทั้งหมดทั้งต้นทุนที่เกิดจากการก่อหนี้หรือต้นทุนของผู้ถือหุ้นออกจากรายได้ทั้งหมด ต้นทุนเงินทุนในที่นี้หมายถึง ค่าเสียโอกาสของเงินทุนที่จะเกิดขึ้นหากเงินทุนนั้นถูกนำไปใช้ลงทุนในอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีความเสี่ยงที่คล้ายคลึงกัน โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้ $EVA = NOPAT - \text{Cost of Capital}$

$= NOPAT - (\text{Invested Capital} \times WACC)$ โดยที่ $NOPAT =$ กำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี หลังจากปรับปรุงรายการ เช่น ค่าความนิยม หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีเพิ่มขึ้น (ลดลง) ทั้งนี้ที่ไม่รวมรายการดังกล่าว เพื่อให้กำไรสุทธิจากการดำเนินงานสะท้อนผลตอบแทนที่ใกล้เคียงเงินสดที่เกิดจากการดำเนินงานที่แท้จริง $\text{Cost of Capital} =$ ต้นทุนของเงินทุน $\text{Invested Capital} =$ เงินลงทุนที่ได้ลงทุนไป หลังจากปรับปรุงรายการ คำนวณได้จากสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น - หนี้สินระยะสั้นที่ไม่มีภาระดอกเบี้ย $WACC =$ อัตราต้นทุนเงินทุนถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก $= [w_d * k_d(1 - t)] + (w_e * k_e)$ เป็นสัดส่วนของหนี้สินเฉพาะที่มีภาระดอกเบี้ยในโครงสร้างเงินทุน คูณด้วยต้นทุนของหนี้สิน โดยนำดอกเบี้ยของหนี้สินทั้งหมดมาถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก บวกด้วยสัดส่วนของส่วนของผู้ถือหุ้นคูณด้วยต้นทุนของส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งคำนวณโดยใช้แนวคิดการประเมินทรัพย์สินส่วนทุน (CAPM) $= R_f + (E(R_m) - R_f) \beta_i$ ซึ่ง $E(R_m) =$ อัตราผลตอบแทนตลาด $R_f =$ อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยง และ $\beta_i =$ ค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของหลักทรัพย์

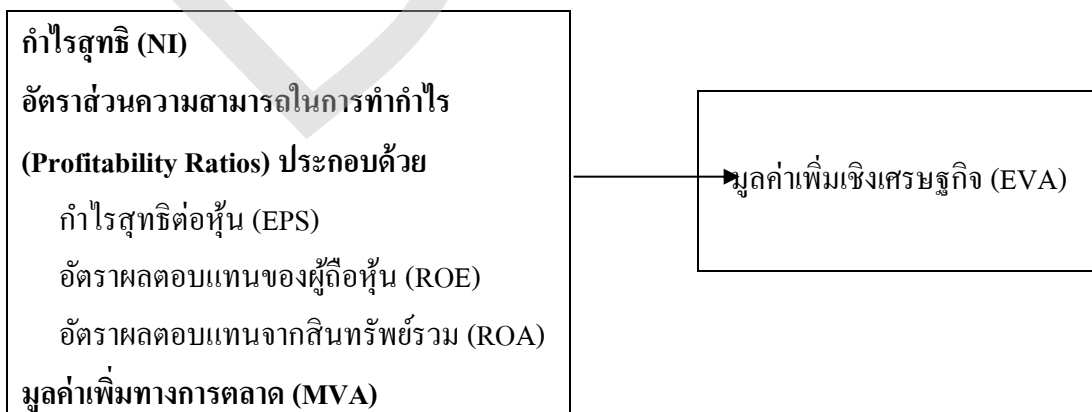
มูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) เป็นการวัดผลการดำเนินงานของผู้บริหารของกิจการตั้งแต่กิจการได้เริ่มก่อตั้ง เป็นการมองประสิทธิภาพของผู้บริหารในภาพรวม วัตถุประสงค์พื้นฐานของกิจการโดยส่วนใหญ่คือ การสร้างความมั่งคั่งแก่ผู้ถือหุ้น เป็นการประกันว่าทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดจะถูกนำมาจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นผลทำให้เศรษฐกิจโดยรวมได้รับประโยชน์ตามไปด้วย การที่ผู้บริหารพยายามทำผลให้แตกต่างของมูลค่าราคาตลาดในส่วนของเจ้าของกับเงินทุนที่จัดหามาในส่วนของเจ้าของนั้นสูงที่สุด การคำนวณหา $MVA = \text{Market Value of Stock} - \text{Equity capital Supplied}$

by Investors หรือ จำนวนหุ้นที่มีอยู่ ณ สิ้นปีคูณราคาตลาดของหุ้น ณ วันสิ้นปี หักออกด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันสิ้นปีเดียวกัน

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) ประกอบด้วย กำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เป็นการวัดความสามารถของกิจการว่าทำกำไรได้หรือไม่ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546)

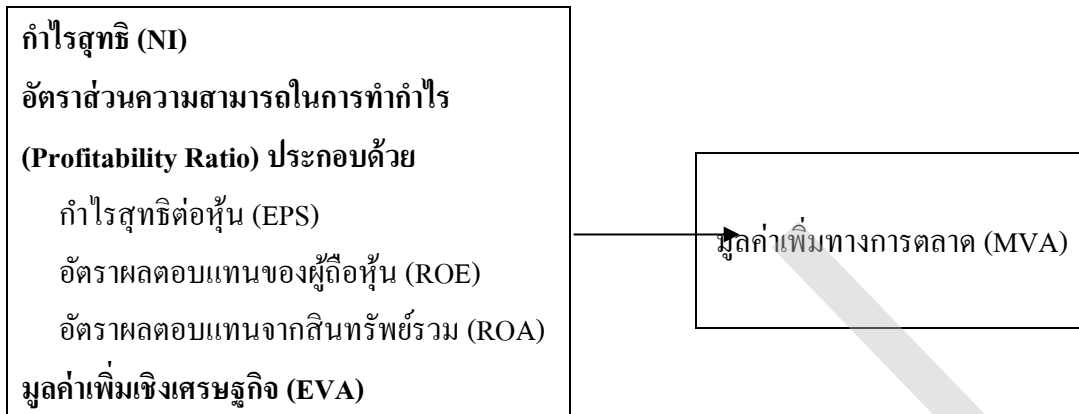
ในบทความนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น (1) ภาควิชา จอมแก้ว (2550) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจและมูลค่าเพิ่มทางการตลาด กรณีศึกษาหลักทรัพย์ กลุ่มการแพทย์ ผลการศึกษาพบว่าในบางบริษัท ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ ได้แก่ กำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม กำไรสุทธิต่อหุ้น ในขณะที่บางบริษัทไม่พบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (2) Ayoub Mahdian Fard (2012) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินมูลค่ากับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศอิหร่าน พบว่าอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม กำไรสุทธิต่อหุ้น ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ แต่มูลค่าเพิ่มทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และ(3) ภัทวรรณ วุฒิวิชญานันต์ (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าเพิ่มทางการตลาด กับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจและตัววัดผลการดำเนินงานทางการเงิน พบว่า มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และตัววัดผลการดำเนินงาน ได้แก่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อเงินลงทุน กำไรสุทธิต่อเงินลงทุนที่ใช้ไป อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มทางการตลาด ส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น ไม่พบความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มทางการตลาดผู้วิจัยกำหนดตัวแปรทั้งหมดสรุปกรอบแนวคิดการวิจัยได้ออกเป็นสองส่วนดังรูปที่ 1.1 - 1.2

ส่วนที่ 1 ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ส่วนที่ 2 ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาด

รูปที่ 1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ มีผลการดำเนินงานธุรกิจปี พ.ศ. 2554 - 2556 มีจำนวน 80 บริษัท กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ ไม่พิจารณาบริษัทที่ไม่มีการดำเนินงานในช่วงปีที่ศึกษาอย่างต่อเนื่อง และไม่มีผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปีที่ศึกษา จึงมีบริษัทที่เข้าเงื่อนไขครบถ้วนทั้งสิ้นจำนวน 31 บริษัท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นข้อมูลแบบทุติยภูมิ คือข้อมูลทางการเงิน ได้มาจากเว็บไซต์ฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย www.setsmart.com ได้แก่งบการเงิน อัตราส่วนทางการเงิน ข้อมูลดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลราคาปิดของหุ้นสามัญบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย www.bot.or.th และเว็บไซต์สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย www.thaibma.or.th คือข้อมูลอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2556

ตัวแปรและวิธีการคำนวณที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณหามูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ = NOPAT After Adjusted – (WACC × Invested Capital)

การคำนวณเงินลงทุนที่ได้ลงทุนไป Invested Capital After Adjusted = สินทรัพย์รวมทั้งสิ้น - หนี้สินระยะสั้นที่ไม่มีภาระดอกเบี้ย

การคำนวณต้นทุนเงินถั่วเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) = $[w_d * k_d(1 - t)] + (w_e * k_e)$ โดยที่ w_d = สัดส่วนของหนี้สินที่มีดอกเบี้ยในโครงสร้างเงินลงทุน w_e = สัดส่วนของหุ้นสามัญในโครงสร้างทุน t = อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล K_d = อัตราต้นทุนของหนี้สิน จำนวนโดยนำดอกเบี้ยจ่ายในแต่ละปีหารด้วยยอดรวมของเงินกู้และหุ้นกู้ โดยเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทั้งนี้ผู้ศึกษาเป็นบุคคลภายนอกจึงมีข้อจำกัดในการได้ซึ่งข้อมูลดอกเบี้ยจ่ายที่แท้จริงของหนี้สิน) K_e = อัตราต้นทุนของหุ้นสามัญ จำนวนโดยใช้แนวคิดการประเมินทรัพย์สินส่วนทุน (CAPM)

การคำนวณแนวคิดการประเมินทรัพย์สินส่วนทุน (CAPM) จำนวนได้ดังนี้ $K_e = R_f + (E(R_m) - R_f) \beta_i$

โดยที่ K_e = ต้นทุนส่วนของผู้ถือหุ้น $E(R_m)$ = อัตราผลตอบแทนตลาด R_f = อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยง และ β_i = ค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของหลักทรัพย์

การคำนวณอัตราผลตอบแทนตลาดรายปีของกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ($E(R_m)$) นำดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แต่ละปีตั้งแต่ปีที่เปิดดำเนินการในปี พ.ศ. 2518 จนถึงปีที่ทำการศึกษาคือปี พ.ศ. 2554 - 2556 มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และสามารถคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการนำดัชนีปีของแต่ละปีมาคำนวณหาเป็นรายปี หลังจากนั้นนำค่าอัตราผลตอบแทนเหล่านั้นมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย จำนวนดังนี้

$(SET_t - SET_{t-1}) \times 100 / SET_{t-1}$ โดย SET_t = ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ วันทำการสุดท้ายของปี t และ SET_{t-1} = ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ วันทำการสุดท้ายของปี $t-1$ หลังจากที่หาอัตราผลตอบแทนรายปีที่

คำนวณได้นั้นให้นำมาหาค่าเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ถึงปีที่ศึกษาจะได้อัตราผลตอบแทนแต่ละปีที่ทำการศึกษา (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

การคำนวณอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยง(R_f) นำอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาล โดยเลือกศึกษาพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุยาวนานที่สุดในช่วงระยะเวลาปีที่ศึกษานั้น มีอายุ 50 ปี คือ พันธบัตรรัฐบาล LB616A (สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย, 2558)

การคำนวณต้นทุนเงินถั่วเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (β_i) โดยวิธีวัดสัดส่วนระหว่างค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างหลักทรัพย์นั้นกับค่าแปรปรวนของตลาด สำหรับการศึกษารายวัน นำอัตราผลตอบแทนรายวันของหลักทรัพย์และอัตราผลตอบแทนรายวันของตลาดหลักทรัพย์ มาหาค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างหลักทรัพย์กับตลาด และค่าความแปรปรวนของตลาดในแต่ละปี เพื่อคำนวณหาค่าเบต้าในปีที่ทำการศึกษา จำนวนได้ดังนี้ $\beta_i = (n \sum XY - \sum X \sum Y) / (n \sum X^2 - (\sum X)^2)$ โดยที่ X = อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์ Y = อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ R_f และ n = จำนวนข้อมูลหลักทรัพย์ที่ศึกษา

การคำนวณอัตราผลตอบแทนตลาดรายวันของกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (R_m) มีสูตรการคำนวณหา ดังนี้ $(SET_t - SET_{t-1}) \times 100 / SET_{t-1}$ โดย SET_t = ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ วันทำการสุดท้ายของวันที่ t และ SET_{t-1} = ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ วันทำการสุดท้ายของวันที่ $t-1$

การคำนวณอัตราผลตอบแทนรายวันของหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมบริการรายหลักทรัพย์ (R_i) คำนวณ ดังนี้ $(P_t - P_{t-1}) \times 100 / P_{t-1}$ โดย P_t = ราคาปิดหลักทรัพย์ i ณ วันทำการสุดท้ายของวันที่ t และ P_{t-1} = ราคาปิดหลักทรัพย์ i ณ วันทำการสุดท้ายของวันที่ $t-1$

การคำนวณมูลค่าเพิ่มทางการตลาด (MVA) ใช้ข้อมูลจำนวนหุ้นที่มีอยู่ ณ สิ้นปีของแต่ละปีที่ศึกษา คูณราคาตลาดของหุ้น ณ วันสิ้นปี หักออกด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันสิ้นปีเดียวกัน

หลังจากหาค่าตัวแปรที่ต้องการศึกษาได้ทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ได้แก่ สถิติพรรณนา เพื่อเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่รวบรวม และสถิติเชิงปริมาณในการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้ข้อมูลทางสถิติด้วยวิธี Multiple Linear Regression กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ สรุปผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ค่าเฉลี่ย	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	3 ปี
กำไรสุทธิ (ล้านบาท)	794.36	1,198.63	1,767.71	1,253.56
กำไรสุทธิต่อหุ้น (บาท)	2.57	3.51	4.10	3.39
อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	12.74	16.28	18.42	15.81
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	11.14	12.76	13.79	12.56
มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (ล้านบาท)	367.16	800.51	780.97	549.55
มูลค่าเพิ่มทางการตลาด (ล้านบาท)	10.62	19.27	24.57	18.15

จากตารางที่ 1 พบว่า (1) กำไรสุทธิ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในปี 2556 เท่ากับ 1,767.71 ล้านบาท และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในปี 2554 เท่ากับ 794.36 ล้านบาท และค่าเฉลี่ย 3 ปีของกำไรสุทธิเท่ากับ 1,253.56 ล้านบาท (2) กำไรสุทธิต่อหุ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในปี 2556 เท่ากับ 4.10 บาท และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในปี 2554

เท่ากับ 2.57 บาท และค่าเฉลี่ย 3 ปีของกำไรสุทธิต่อหุ้นเท่ากับ 3.39 บาท (3) อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในปี 2556 เท่ากับร้อยละ 18.42 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในปี 2554 เท่ากับร้อยละ 12.74 และค่าเฉลี่ย 3 ปีของอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 15.81 (4) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในปี 2556 เท่ากับร้อยละ 13.79 และมีค่าต่ำสุดในปี 2554 เท่ากับร้อยละ 11.14 และค่าเฉลี่ย 3 ปีของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมเท่ากับร้อยละ 12.56 (5) มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในปี 2555 เท่ากับ 800.51 ล้านบาท และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในปี 2554 เท่ากับ 367.16 ล้านบาท และค่าเฉลี่ย 3 ปีของมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจเท่ากับ 549.55 ล้านบาท และ (6) มูลค่าเพิ่มเชิงทางการตลาด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในปี 2556 เท่ากับ 24.57 ล้านบาท และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในปี 2554 เท่ากับ 10.62 ล้านบาท และค่าเฉลี่ย 3 ปีของมูลค่าเพิ่มทางการตลาดเท่ากับ 18.15 ล้านบาท

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ปี 2554-2556

ตัวแปร	Beta	t-value	ระดับนัยสำคัญ (Sig.)
กำไรสุทธิ	.894	11.590	0.000*
กำไรสุทธิต่อหุ้น	-.013	-.231	0.818
อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	.680	4.489	0.000*
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	-.268	-2.019	0.047*
มูลค่าเพิ่มทางการตลาด	-.409	-4.440	0.000*

จากตารางที่ 2 พบว่ามูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการขึ้นอยู่กับกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมและมูลค่าเพิ่มทางการตลาด (1) กำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น มูลค่าเพิ่มทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน (2) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และมูลค่าเพิ่มทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภาคภูมิ จอมแก้ว (2550) เนื่องจากการคำนวณมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจมีกำไรและเงินลงทุนส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นพื้นฐานในการคำนวณ และ (3) กำไรสุทธิต่อหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ayoub Mahdian Fard (2012) โดยกำไรสุทธิต่อหุ้นจะพิจารณาเฉพาะกำไรเท่านั้น อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กันกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการปี 2554-2556

ตัวแปร	Beta	t-value	ระดับนัยสำคัญ (Sig.)
กำไรสุทธิ	.836	8.986	0.000*
กำไรสุทธิต่อหุ้น	-.091	-1.535	0.128
อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	.970	6.790	0.000*
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	-.471	-3.540	0.001*
มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ	-.452	-4.440	0.000*

จากตารางที่ 3 พบว่ามูลค่าเพิ่มทางการตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการขึ้นอยู่กับกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และมูลค่าเพิ่มทางการตลาด (1) กำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มทางการตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน (2) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และมูลค่าเพิ่มทางการตลาด มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มทางการตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภาคภูมิ จอมแก้ว (2550) กล่าวคือกำไรสุทธิเป็นผลการดำเนินงานแบบภาพรวม และเป็นข้อมูลที่นักลงทุนเข้าถึงง่าย ส่วนอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ คำนวณจากเงินลงทุนในส่วนของเจ้าของและส่วนของหนี้สิน จึงมีผลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาด และ(3) กำไรสุทธิต่อหุ้น ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มทางการตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากกำไรสุทธิต่อหุ้นไม่ได้พิจารณา รวมถึงเงินลงทุนในกิจการที่ก่อให้เกิดกำไร จึงอาจส่งผลให้ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มทางการตลาด เพราะมูลค่าเพิ่มทางการตลาดนั้นได้พิจารณาเงินลงทุนในส่วนของเจ้าของทั้งสิ้นใช้ไปในการดำเนินงานของบริษัทและราคาตลาดของจำนวนหุ้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทรวรรณ วุฒิวิชญานันต์ (2551)

ดังนั้นนักลงทุนและผู้บริหารที่ต้องการวิเคราะห์มูลค่าของบริษัท ควรคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมด้วย เพราะข้อมูลทางการเงินนั้นไม่สามารถสะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงของบริษัทได้ทั้งหมด จึงควรพิจารณาปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนและการบริหารจัดการด้วย เช่น อัตราแลกเปลี่ยน ภาวะเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ เหตุการณ์ไม่สงบทั้งภายในและภายนอกประเทศ และอื่นๆอีกหลายปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมหรือหลีกเลี่ยงได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า (1) ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ ได้แก่ กำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น และมูลค่าเพิ่มทางการตลาด ส่วนตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มทางการตลาด ได้แก่ กำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้บริหารสามารถใช้ตัววัดผลการดำเนินงานดังกล่าว นำมาใช้ประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ วิเคราะห์ทิศทางมูลค่าเพิ่มของกิจการได้ และกำหนดนโยบายเพื่อให้กิจการบรรลุเป้าหมายหลัก คือการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจการ และสร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น ส่วนนักลงทุนก็นำข้อมูลนี้ใช้ในการตัดสินใจการลงทุนได้ แต่ควรพิจารณาถึงปัจจัยอื่นๆด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การขยายตัวของธุรกิจ เหตุการณ์ความไม่สงบ เป็นต้น (2) ผลการดำเนินงานที่ถูกควบคุมค่าใช้จ่ายในต่างๆ รวมถึงการควบคุมต้นทุนของเงินทุน โดยเฉพาะต้นทุนทางการเงิน คือดอกเบี้ยจากหนี้สินจากการกู้ยืมเงินจะส่งผลให้กิจการมีผลกำไรสูงขึ้นต่อนื่องนั้น ยังส่งผลต่อการเพิ่มมูลค่าของกิจการให้สูงขึ้นด้วย

แนวทางในการศึกษาครั้งต่อไปได้ มีดังนี้ (1) ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจต้องพิจารณาผลกระทบจากปัจจัยภายนอกต่างๆที่ส่งผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน โดยอาจเลือกตัวอย่างให้มากขึ้น อาจเลือกกลุ่มบริษัทที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2) ควรมีการศึกษาที่มีระยะเวลาการศึกษา มากกว่า 3 ปีขึ้นไป เพื่อสะท้อนภาพของของการวิเคราะห์ตัววัดผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ และมูลค่าเพิ่มทางการตลาดได้ชัดเจนมากขึ้น (3) ควรมีตัวแปรที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่อาจส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจและมูลค่าเพิ่มทางการตลาด เช่น ขนาดกิจการ ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. 2555. **อุตสาหกรรมสาร**. วารสารของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. พิมพ์ปีที่ 54, ฉบับเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2555.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2546. **การวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ฝ่ายสิ่งพิมพ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2553-2556. **ข้อมูลสถิติดัชนีตลาดหลักทรัพย์**. www.set.or.th. 24 ตุลาคม 2557.
- ภัทรวรรณ วุฒิวิชญานันต์. 2551. **การวัดผลการดำเนินงานขององค์กรตามแนวคิดมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ ตัววัดผลการดำเนินงานทางการเงิน และมูลค่าเพิ่มทางการตลาด**. กรุงเทพฯ: การศึกษาค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภาคภูมิ จอมแก้ว. 2550. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจและมูลค่าเพิ่มทางการตลาด**. ตรีศึกษา: **หลักทรัพย์กลุ่มการแพทย์**. กรุงเทพฯ: การศึกษาค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฤกษ์ชัย รัตสาร. 2549. **มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ 1**. <http://saving.egat.co.th>. 29 เมษายน 2558.
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์. 2549. **ถึงเวลาแล้วสำหรับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ**. <http://www.theiiat.or.th>. 30 ธันวาคม 2557.
- สมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย. 2553-2556. **อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล**. www.thaibma.or.th. 26 ธันวาคม 2557.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ . 2549. **รายงานประจำปี 2549**. <http://www.sepo.go.th>. 9 พฤษภาคม 2558.
- Ayoub Mahdian Frad. **The relationship between evaluation criteria and economic value added among accepted companies in Tehran Stock Exchange**. European Online Journal and Social Sciences 2013; vol.2, No. 1, pp.86-90.

ถอดบทเรียนการบัญชีภาคปฏิบัติสู่ธุรกิจชุมชน

Accounting Practices Lessons to the Business Community

ผศ.สงกรานต์ ไกยวงษ์

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการบัญชีเพื่อชุมชนที่มีต่อกิจกรรมชุดโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ และศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติในภาพรวมต่อกิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด โดยแยกออกเป็นความพึงพอใจต่อกิจกรรมชุดการเรียน ความพึงพอใจด้านได้รับความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชนในการดำเนินธุรกิจแบบยั่งยืน ส่วนระดับความพึงพอใจต่อวิธีการสอนของอาจารย์และความพึงพอใจต่อสถานที่ภาคสนามในการศึกษาดูงานนั้น นักศึกษามีความพึงพอใจค่อนข้างมากถึงมากที่สุดแต่มีข้อสังเกตจากผู้วิจัยคือการจัดกิจกรรมและการลงพื้นที่ให้คำนึงถึงเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วย ถ้าผู้วิจัยผู้ปรับกิจกรรมนี้แล้วจะส่งผลทำให้กิจกรรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น สำหรับการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ พบว่านักศึกษามีผลการเรียนรู้ซึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อสมมุติฐาน 60 คะแนน ถือว่ามีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอน และจากผลการประเมินก่อนเรียนและหลังการเรียนรู้นักศึกษาทำให้นักศึกษารู้จักหรือเข้าใจเป็นอย่างดีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ประเมินความพึงพอใจการนำบัญชีไปใช้ประโยชน์จากผู้ประกอบการหรือเจ้าของผลิตภัณฑ์ พบว่าผู้ประกอบการหรือเจ้าของผลิตภัณฑ์ได้นำระบบบัญชีไปใช้ประโยชน์มากที่สุดสำหรับการบันทึกบัญชีรับ-จ่าย การวางแผนหาจุดคุ้มทุนและแสดงฐานะการเงินของกิจการ ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนได้นำไปใช้ประโยชน์กับธุรกิจของตนเองได้จริง

จากผลการวิจัยที่ได้ทำการศึกษาสรุปแล้วพบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับดีมากและยังส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีคะแนนเกิน 60 คะแนนทุกคน การจัดกิจกรรมนี้ยังใช้ประโยชน์แก่ชุมชนได้ ระบบบัญชีมีส่วนเข้าไปช่วยในการดำเนินงานของกิจการชุมชนให้ยั่งยืนได้ และระบบบัญชีที่นักศึกษาออกแบบยังสามารถจัดเป็นต้นแบบทางด้านบัญชีให้ชุมชนอื่นนำไปประยุกต์ใช้ได้ อีกคำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และโครงการบูรณาการกับภาคปฏิบัติ

Abstract

The objective of the study approach is to measure the student who enroll with this course, level of satisfaction and learning achievement with this learning strategy. The results showed that a level of student satisfaction and learning achievement with the overall study approach was very high. The satisfaction was categorized into the course study materials, knowledge gaining and understanding, implementation, teaching method, and field study which is at the community market. The assessment after the course of the enrolled students found that they gain significantly much more understanding than before taking the course. The assessment found the students were holding the study understanding from the course exceed the first hypothesis of which 60 points. The satisfaction and the implementation achievement of the entrepreneurs was high. They used a lot of the studied accounting system and gained a great advantage from it. They used it as the income – payment record, find out the break event point, and indicate the financial status of the business.

The conclusion is the integrated teaching of community accounting approach is practical. Students satisfied the course with a very high record and exceed 60 points of the hypothesis. The studied community accounting system is beneficent to the entrepreneur who applied it in the day life

Keywords: teaching styles. Teaching and learning activities The project is integrated with the practice.

บทนำ

คณะกรรมการบัญชียังมีจุดเน้นการผลิตบัณฑิตบัญชีที่มีความพร้อมในการทำงาน และสามารถปฏิบัติงานเยี่ยงนักบัญชีวิชาชีพและสร้างความแข็งแกร่งในการให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน คณะกรรมาธิการบัญชีได้ทำการพัฒนาการเรียนการสอนในรูปแบบที่มีการปฏิบัติจริง โดยให้นักศึกษาคณะกรรมาธิการบัญชีในชั้นปีสุดท้ายซึ่งเรียนภาคทฤษฎีครบตามหลักสูตรของคณะกรรมาธิการบัญชีลงพื้นที่ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในภาคปฏิบัติจริงในชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาประยุกต์ภาคทฤษฎีเข้ากับภาคปฏิบัติ และใช้ทักษะและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบโครงการของกลุ่มตนเองประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพโดยชุมชนสามารถนำโครงการที่สำเร็จแล้วมาใช้เป็นต้นแบบระบบบัญชีธุรกิจชุมชน วิชาบัญชียังได้สอนให้นักศึกษาออกแบบการสัมภาษณ์ รวมถึงเทคนิคการสัมภาษณ์ เพื่อให้เก็บข้อมูลได้ครบถ้วนที่จะนำมาเขียนโครงการ ดังนั้นนักศึกษาต้องใช้ความอดทน ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อ่อนน้อมต่อมตนเพื่อปรับตนเองในการทำงานร่วมกับบุคคลในชุมชนได้ รวมทั้งให้นักศึกษาได้ศึกษาวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญในชุมชน เข้าใจวัฒนธรรมประเพณีแต่ละท้องถิ่นให้มากขึ้น สิ่งเหล่านี้ผู้วิจัยจึงอยากศึกษาพัฒนาการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบใหม่โดยมุ่งเน้นภาคปฏิบัติจริงและเป็นประโยชน์แก่ชุมชนที่เข้าไปศึกษา

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการบัญชีเพื่อชุมชน ซึ่งคาดว่ากิจกรรมการเรียน การสอนนี้จะช่วยให้นักศึกษารู้จักการผสมผสานเชื่อมโยงความรู้ และทักษะต่าง ๆ จากการเรียนภาคทฤษฎีแล้วมาปรับใช้เพื่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้นอกชั้นเรียน พร้อมทั้งจะนำความรู้ที่ได้รับประยุกต์กับการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์เต็มตามศักยภาพ รวมถึงเกิดประโยชน์แก่ชุมชนอีกด้วย

วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา การบัญชีเพื่อชุมชน ที่มีต่อกิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ
4. เพื่อศึกษาค้นหา รูปแบบการบัญชีที่เหมาะสมจากรายวิชาที่เรียนนำไปใช้กับชุมชนได้จริงในภาคปฏิบัติ

สมมติฐานการวิจัย

ข้อสมมติฐานเบื้องต้นของผู้วิจัย

1. กิจกรรมการจัดทำโครงการบูรณาการกับภาคปฏิบัติมีผลต่อความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
2. กิจกรรมการจัดทำโครงการบูรณาการกับภาคปฏิบัติมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยเกิน 60 คะแนนหรือเกินร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะการบัญชีที่ลงทะเบียนเรียนวิชา AC 412 การบัญชี เพื่อชุมชนภาคเรียนที่ 1/2555 จำนวน 1 กลุ่มเป็นนักศึกษาหลักสูตร 4 ปีชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียน จำนวน 50 คน
2. ผู้วิจัยกำหนดกิจกรรมเพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนในการสอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 อาจารย์อธิบายกำหนดความมุ่งหมาย ของรายวิชาและลักษณะโครงการในการศึกษา โดยกำหนดศึกษาหากรณีตัวอย่างผลิตภัณฑ์ ศึกษาค้นคว้าการจัดทำบัญชีของผลิตภัณฑ์ชุมชนจาก แหล่งต่าง ๆ รวมถึงลงพื้นที่ศึกษาตัวอย่างผลิตภัณฑ์ชุมชน ณ สถานที่ ตลาดน้ำโยธยา ตลาดน้ำสี่ภาค รวมถึงงานส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP ของกรุงเทพมหานคร โดยให้นักศึกษานำเสนอผลงาน ผลิตภัณฑ์ที่ เลือกรวมถึงส่วนประกอบผลิตภัณฑ์จากการลงพื้นที่ทุกครั้งนำเสนอในรูปแบบของ VCD ในชั้นเรียนและ ชั่วโมงการเรียนการสอนถัดมาอีก 1 อาทิตย์ตามแผนการสอน และอาจารย์ให้ข้อคิดเห็นร่วมกับนักศึกษา กลุ่มอื่นที่มีใช้กลุ่มที่นำเสนอ หลังจากนั้นให้นักศึกษาทุกกลุ่มลงสำรวจพื้นที่ที่จะทำการศึกษา และ สมาชิกในกลุ่มได้ตัดสินใจเลือกแล้วนำมาเสนอในชั้นเรียน เพื่อให้อาจารย์และเพื่อนกลุ่มอื่นได้แสดง ความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขต่อไป

2.2 การวางแผนหรือวางโครงการ กลุ่มทำงานและอาจารย์ร่วมกันกำหนดผลิตภัณฑ์ที่แต่ละกลุ่มที่จะดำเนินการศึกษา มีการกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนการดำเนินงาน และการออกแบบ สัมภาษณ์(โดยอาจารย์บรรยายและให้ตัวอย่างการวางแผน ตัวอย่างการออกแบบสัมภาษณ์เพื่อการเก็บ ข้อมูลได้ครบถ้วน)

2.3 การดำเนินการ นักศึกษาลงภาคสนามตามที่กลุ่มตนเองเลือกผลิตภัณฑ์ไว้และ ดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้อย่างเป็นระบบ

2.3.1 นักศึกษานำเสนอผลงานผลิตภัณฑ์ที่เลือกด้วย Power Point เพื่อการติดตาม ความก้าวหน้าของงานที่มอบหมาย และให้ข้อคิดในการดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีแต่ต้อง ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน

2.3.2 รวบรวมผลงานทั้งหมดที่ศึกษามาตลอดภาคของทุกกลุ่มเป็นผลงานชิ้นเดียวกัน ในรายวิชาจัดทำเป็น VCD เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนต่อไป

2.3.3 นำผลงานแต่ละกลุ่มกลับไปให้ชุมชนใช้ประโยชน์ต่อไป

2.4 การประเมินผล นำเสนอผลงาน เล่มโครงการ VCD และทดสอบข้อเขียน กำหนดคะแนนประเมินผลเป็นคะแนนเก็บ 20 คะแนน เล่มโครงการ 20 คะแนน การนำเสนอ 20 คะแนนและสอบปลายภาค 40 คะแนน

ข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาที่ลงเรียนวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน จำนวน 50 คน ระยะเวลา 4 เดือน (1 ภาคการศึกษา) ของนักศึกษาหลักสูตร 4 ปีชั้นปีที่ 4

นิยามตัวแปร ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการศึกษาดังนี้

ตัวแปรต้น: กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ

ตัวแปรตาม: 1. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยเกิน 60 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. กลุ่มประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร: นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะการบัญชีชั้นปีที่ 4 หลักสูตร 4 ปี และนักศึกษาเทียบโอน 2 ปีชั้นปีที่ 2

ตัวอย่าง: นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะการบัญชีที่ลงเรียนวิชา AC 412 การบัญชีเพื่อชุมชนภาคเรียนที่ 1/2555 จำนวน 50 คนเป็นนักศึกษาหลักสูตร 4 ปีชั้นปีที่ 4 (ไม่มีนักศึกษาเทียบโอนลงทะเบียนเรียนวิชานี้ในภาคเรียนที่ 1/2555)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่ม ก เครื่องมือใช้วัดการพัฒนาการเรียนรู้ได้แก่ชุดกิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ ผู้วิจัยได้จัดชุดกิจกรรมการเรียนการสอนมี 4 ขั้นตอน ตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัยข้างต้น

กลุ่ม ข เครื่องมือใช้วัดและประเมินผลได้แก่ เล่มโครงการ การนำเสนอผลงานด้วย VCD แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน บททดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ (ข้อสอบปลายภาค)

กลุ่ม ค เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติงานได้แก่แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษา แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้ชุดวิชา แบบประเมินก่อนเรียนและหลัง

เรียนรายวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน แบบสอบถามผู้ประกอบการหรือเจ้าของผลิตภัณฑ์ที่นำระบบบัญชีไปใช้ประโยชน์

ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1/2555 เป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากนักศึกษาจำนวน 2 ชุด ได้แก่ (1) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน (2)แบบสอบถามก่อนและหลังการเรียน การวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (3) แบบสอบถามจากเจ้าของผลิตภัณฑ์มีจำนวน 10 กลุ่มผลิตภัณฑ์ผู้วิจัยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (S.D.) และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยวิธีพรรณนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.การรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ
- 2.การรู้จักการประยุกต์ใช้ภาคทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติงานจริง
- 3.นักศึกษาฝึกการใช้ทักษะและการแก้ไขปัญหาในการจัดทำโครงการภาคปฏิบัติ
- 4.ระบบบัญชีที่นักศึกษาออกแบบถือเป็นต้นแบบในการจัดทำระบบบัญชีเพื่อชุมชนเพื่อที่จะขยายผลต่อไปในชุมชนอื่น
- 5.พัฒนาการทำงานเป็นทีม มีความอดทน กล้านำเสนอ และเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาดูตามวัตถุประสงค์และเพิ่มเติมในส่วนของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้นำระบบบัญชีเพื่อชุมชนไปใช้ประโยชน์ดังต่อไปนี้

- 1.วัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมในชุดวิชาการบัญชีเพื่อชุมชนและความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการทำกิจกรรมชุมชน

รายการประเมิน/กิจกรรม	\bar{x}	SD	การตีความหมาย
1.ความพึงพอใจในชุดวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน			
1.1.มีการกำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของชุดวิชาไว้ชัดเจน	4.28	.536	พอใจมากที่สุด
1.2.ในชุดวิชามีการฝึกให้คิดอย่างมีระบบ	4.28	.573	พอใจมากที่สุด
1.3.เข้าใจในหลักการ แนวคิดทางการบัญชีจากการใช้ชุดการเรียน	4.22	.582	พอใจมากที่สุด
1.4.มีการเข้าร่วมทำกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	4.62	.567	พอใจมากที่สุด
1.5.ทีมงานให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	4.26	.828	พอใจมากที่สุด
รวม	4.33	.397	พอใจมากที่สุด

2.ความรู้ ความเข้าใจ ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมชุมชน			
2.1.ได้รับเทคนิคใหม่ๆเพิ่มเติม	4.28	.640	พอใจมากที่สุด
2.2.ได้รับความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มมากขึ้น	4.36	.563	พอใจมากที่สุด
2.3.สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใช้กับงานของชุมชน	4.36	.563	พอใจมากที่สุด
2.4.มั่นใจในการทำบัญชีให้กับชุมชนได้ใช้ในทางปฏิบัติ	4.26	.694	พอใจมากที่สุด
2.5.กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	4.34	5.19	พอใจมากที่สุด
รวม	4.32	.400	พอใจมากที่สุด

ผลของการศึกษาดูงานที่ 1 พบว่านักศึกษาที่มีความพึงพอใจมากที่สุดกับทุกกิจกรรมในภาพรวมต่อการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ มีความพึงพอใจมากที่สุด แยกออกเป็นความพึงพอใจในชุดวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.33) และ มีความรู้ ความเข้าใจ ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมชุมชน นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.32)

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจในวิธีการสอนของอาจารย์และการลงพื้นที่ภาคสนาม

รายการประเมิน	\bar{x}	SD	การตีความหมาย
3.วิธีการสอนของอาจารย์			
3.1.มีเทคนิคการสอน กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้	4.26	.633	พอใจมากที่สุด
3.2.มีการใช้สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย	4.22	.708	พอใจมากที่สุด
3.3.มีกิจกรรมหลากหลายไม่น่าเบื่อ	4.16	.681	พอใจค่อนข้างมาก
3.4.ให้ออกาสนักศึกษาซักถามและให้คำปรึกษา ดูแลเป็นอย่างดี	4.58	.575	พอใจมากที่สุด
3.5.ให้ออกาสแก่นักศึกษาศึกษาด้วยตนเองและได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์	4.62	.530	พอใจมากที่สุด
รวม 3	4.36	.497	พอใจมากที่สุด
4. สถานที่ลงพื้นที่ภาคสนาม			
4.1.ความเหมาะสมที่ลงพื้นที่ที่ตลาดน้ำ โขงยา	4.20	.639	พอใจมากที่สุด
4.2.ความเหมาะสมที่ลงพื้นที่ที่ตลาดน้ำสี่ภาค	3.78	.887	พอใจค่อนข้างมาก
4.3.ความเหมาะสมที่ลงพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิต	4.22	.679	พอใจมากที่สุด
รวม 4	4.06	.530	พอใจค่อนข้างมาก

ผลของการศึกษาดูงานที่ 2 ผลวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีความพึงพอใจค่อนข้างมากถึงมากที่สุดกับทุกกิจกรรมในภาพรวมแยกออกเป็น ความพึงพอใจต่อกิจกรรมและวิธีการสอนของอาจารย์ในระดับค่าเฉลี่ย 4.36 แต่มีข้อสังเกตในข้อ 3.3 คือ การมีกิจกรรมหลากหลายไม่น่าเบื่ออยู่ในระดับค่อนข้างมาก

(ค่าเฉลี่ย 4.16) ซึ่งถือว่าระดับความพึงพอใจต่ำกว่าข้ออื่นนั้นเนื่องจากเนื้อหาวิชาได้กำหนดกิจกรรมมากเกินไปกับระยะเวลาการเรียนการสอน ใน 15 สัปดาห์ ซึ่งส่งผลให้การลงพื้นที่ภาคสนามมีความเหนื่อยล้า ใช้ความอดทนสูงเพื่อที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จอย่างดีที่สุด และกิจกรรมลงพื้นที่ภาคสนามนักศึกษาที่มีความพึงพอใจค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06) ซึ่งมีข้อสังเกตถึงความเหมาะสมลงพื้นที่ที่ตลาดน้ำสี่ภาคได้ระดับความพึงพอใจ 3.78 ซึ่งในข้อเท็จจริงนักศึกษามีอุปสรรคคือการเดินทางไกล ฝนตกหนัก น้ำท่วมทำให้การหาข้อมูลเพื่อถ่ายทำ VCD ทำได้ไม่ดี นอกจากนี้การมีเวลาจำกัดจากการเดินทางไกลเพื่อลงพื้นที่ตัวอย่างคือตลาดน้ำสี่ภาคซึ่งมีระยะทางไกลกว่าพื้นที่ตัวอย่างอื่นๆ โดยไม่ได้พักค้างคืน ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความเหนื่อยล้าส่งผลให้ความพึงพอใจลดต่ำลง

2. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการบัญชีเพื่อชุมชนที่มีต่อการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชุดวิชาที่จัดทำโครงการ

รายการประเมิน	\bar{x}	SD	การตีความหมาย
1. อาจารย์ผู้สอน	4.42	.673	พอใจมากที่สุด
2. ทีมทำงาน	4.34	.688	พอใจมากที่สุด
3. ชุดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.14	.670	พอใจค่อนข้างมาก
4. การออกแบบบัญชีให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ได้ใช้	4.40	.606	พอใจมากที่สุด
รวม	4.32	.479	พอใจมากที่สุด

ผลของการศึกษาโดยเริ่มจาก (1) กิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ (2) การจัดทำโครงการแบบเป็นทีมงาน (3) ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน และ (4) ผลการออกแบบโครงการในรูปของการออกแบบระบบบัญชีให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ได้ใช้ในกลุ่มชุมชนต่างๆ นักศึกษามีระดับความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.32)

3. ผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัตินั้น แยกเป็น 3 ส่วนดังนี้

3.1 วิเคราะห์จากผลสอบในภาพรวมคะแนนเก็บจากกิจกรรม โครงการ และการสอบปลายภาค พบว่านักศึกษาจำนวน 50 คน มีผลคะแนนอยู่ในระดับต่ำสุดตั้งแต่ 77 คะแนน ถึงสูงสุด 91 คะแนน ซึ่งเกินกว่า 60 คะแนนที่กำหนดไว้ส่งผลทำให้มีผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ

3.2 วิเคราะห์จากผลสอบเฉพาะการสอบปลายภาคคะแนนเต็ม 40 คะแนน นักศึกษาสอบได้ค่าเฉลี่ย 29.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.43 ซึ่งนักศึกษาได้คะแนนเกินกว่า 60% ของคะแนนเต็ม 40 คะแนน ส่งผลทำให้มีผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ

3.3 วิเคราะห์จากการตอบแบบสอบถามก่อนเรียนและหลังการเรียนรู้

การเปรียบเทียบผลรวมจาก แบบประเมินผลการใช้ชุดการเรียนรู้หลัง กับก่อนเรียน จากการทดสอบพบว่าผลการเรียนรู้หลังการใช้ชุดการเรียนรู้มีมากกว่าผลการเรียนรู้ก่อนการเรียนของนักศึกษา(ค่าเฉลี่ย 1.48) ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ.000

4.ศึกษาค้นหารูปแบบการบัญชีที่เหมาะสมจากรายวิชาที่เรียนนำไปใช้กับชุมชนได้จริงในภาคปฏิบัติ

การได้นำระบบบัญชีไปใช้ประโยชน์กับธุรกิจชุมชน เจ้าของผลิตภัณฑ์ได้ประเมินความพึงพอใจ พบว่าผู้ประกอบการเจ้าของผลิตภัณฑ์ได้นำระบบบัญชีไปใช้ประโยชน์มากที่สุด(ค่าเฉลี่ยที่ 4.53) และมีความพึงพอใจเกี่ยวกับนักศึกษาผู้ออกแบบ ในระดับค่าเฉลี่ย 4.62 ซึ่งอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด ยังพบว่าผู้ประกอบการเจ้าของผลิตภัณฑ์นำไปใช้ประโยชน์ในด้านการบันทึกบัญชีรับและจ่ายถึง 100% รองลงมาใช้ประโยชน์การวางแผนหาจุดคุ้มทุนและแสดงฐานะการเงินของกิจการถึง 90% ดังนั้นผู้ประกอบการเจ้าของผลิตภัณฑ์นำไปใช้ประโยชน์กับธุรกิจชุมชนของตนเองได้จริง

นอกจากนี้คำถามปลายเปิดยังมีข้อเสนอแนะอื่นที่นำเสนอต่อคณะกรรมการบัญชีเพื่อการปรับปรุงรายวิชาการบัญชีเพื่อชุมชนและหลักสูตรการเรียนการสอนดังนี้

1.เจ้าของผลิตภัณฑ์ให้คำแนะนำยืนยันเพิ่มเติมคือ การวางระบบบัญชีของนักศึกษาสามารถทำได้ดีมากอยู่แล้ว และยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

2.ให้ทางคณะกรรมการบัญชีได้จัดโครงการแบบนี้อีกทุกปีเพื่อให้ชุมชนกลุ่มต่างๆมีความรู้ทางด้านบัญชี เพราะระบบบัญชีที่นักศึกษาออกแบบให้ใช้มีความเข้าใจง่าย สามารถทำให้ผู้ประกอบการจัดทำบัญชีด้วยตนเองได้

3.ให้พัฒนาจัดทำเป็น โปรแกรมสำเร็จรูปแบบเข้าใจง่ายๆเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนได้ใช้ประกอบการดำเนินกิจการ

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมและชุดโครงการบูรณาการกับภาคปฏิบัติ นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดและมีผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักศึกษาเกินกว่า 60 คะแนน การอภิปรายผลแยกเป็นแต่ละหัวข้อดังต่อไปนี้

1.วัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ

1.1.ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ ผลของการศึกษาพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดกับทุกกิจกรรมในภาพรวมต่อการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ มีความพึงพอใจมากที่สุด โดยแยกออกเป็นความพึงพอใจในชุดวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด และ ความรู้ ความเข้าใจ ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมชุมชนนักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยรศ. กัสมา กาซอ (2553) ได้ศึกษาการเรียนรู้อย่างบูรณา

การในการสอนรายวิชาสัมมนาทางการบัญชี ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการรายงานของนักศึกษาที่ศึกษาแบบบูรณาการนั้นได้รูปแบบการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งเสริมให้นักศึกษาสนใจ กระตือรือร้นและมีส่วนร่วมตลอดเวลาในการเรียนรู้ วางแผนงานตามลำดับ ค้นคว้าและเพิ่มเติมความรู้อย่างสม่ำเสมอ นักศึกษาอยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทางบัญชี มีความสุขในการเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชี รู้สึกสนุกและสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ นอกจากนี้นักศึกษาได้มีการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ในวิชาบัญชีเข้าด้วยกันในหลายวิชาที่เคยศึกษามาก่อน เกิดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการในการสอนรายวิชาสัมมนาทางการบัญชีและสอดคล้องกับงานวิจัยของ **Berman (2001)** ได้นำเสนอ การพัฒนาโครงการ ต้องตระหนักว่า การทำโครงการต้องใช้ความคิดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง จะต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทั้ง 3 ระดับ หรือ บันได 3 ชั้น คือ บันไดปัญญาชั้นที่หนึ่ง: กิจกรรมการรวบรวมข้อมูล เป็น การรวบรวมความคิด: การค้นคว้าสร้างโครงการ บันไดปัญญาชั้นที่สอง: กิจกรรมการเรียบเรียงข้อมูล เป็น การเรียบเรียงข้อมูล: การขัดเกลาความคิด บันไดปัญญาชั้นที่สาม: การนำข้อมูลไปใช้ เป็นการนำข้อมูลไปใช้: การทดลองและทดสอบ

นอกจากนี้นักศึกษายังได้เสนอแนะเพิ่มเติมจากคำถามปลายเปิดดังนี้ข้อเสนอแนะด้านกิจกรรมประกอบการสอน ในรายวิชามีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างชัดเจนว่าแต่ละคาบ แต่ละสัปดาห์ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมาก ได้ออกไปทัศนศึกษานอกสถานที่ มีการจัดกิจกรรมการลงพื้นที่ให้นักศึกษาได้เน้นการทำธุรกิจจริงและทำให้นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน ได้คำนวณต้นทุนจริงได้จัดทำกรนำเสนอผลงานในรูปของ VCD มีกิจกรรมให้ทำหลากหลาย ไม่น่าเบื่อและเป็นประสบการณ์ที่ดี ในรายวิชานี้ยังได้นำทักษะความรู้ที่ได้เรียนมาเอาไปใช้ได้จริงและได้เผยแพร่ไปยังชุมชน หรือ กลุ่มแม่บ้านรวมถึงการจัดทำคู่มือสามารถไปสอนกลุ่มแม่บ้านได้ ซึ่งทำให้มีประโยชน์มาก เป็นการประยุกต์การเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน อาจารย์ให้เวลาในการทำงาน กำหนดวันส่งงาน ตรวจงานและให้คำปรึกษาตลอดปีการศึกษา ทำให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดความสามัคคีในการทำงานเป็นทีมนั้น ได้ประโยชน์และความรู้เพิ่มเติม ไม่ใช่แค่ในห้องเรียนเท่านั้น นักศึกษาได้ประโยชน์และความรู้เพิ่มเติม ทำให้นักศึกษาในการเรียนนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ มีความรู้สึกดี เข้าใจง่าย มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตลอดเวลาที่ทำการศึกษาและ ยังมีข้อเสนอแนะอื่นๆอีกโดย อยากให้อาจารย์จัดหาวิทยากรมาสอนเทคนิคการถ่ายทำและตัดต่อ VCD ในการนำเสนอผลงาน เพื่อที่จะดูสวยงามและมีลูกเล่นเพิ่มมากขึ้น เป็นรายวิชาที่เหนื่อยค่อนข้างมากซึ่งใช้ความอดทนเพื่อที่จะให้งานออกมาดีที่สุด แต่ก็เป็วิชาที่ดีจริงอีกวิชาหนึ่งในการลงพื้นที่ศึกษาจริงภาพรวมทุกอย่างอยู่ในระดับดี อยากให้นำเนื้อหารูปเล่มมาให้รุ่นน้องต่อไปได้เป็นต้นแบบศึกษาและทำให้ดีกว่ารุ่นพี่ ในการลงพื้นที่ในแต่ละครั้งใช้เวลาน้อยไป ทำให้เก็บข้อมูลได้ไม่ดีเท่าที่ควร

1.2.ความพึงพอใจในวิธีการสอนของอาจารย์และพื้นที่ภาคสนาม ผลของการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจค่อนข้างมากถึงมากที่สุดกับทุกกิจกรรมในภาพรวมโดยแยกออกเป็น ความพึงพอใจต่อกิจกรรมและวิธีการสอนของอาจารย์ แต่มีข้อสังเกตที่กิจกรรมหลากหลายไม่น่าเบื่ออยู่ใน

ระดับค่อนข้างมากเนื่องจากเนื้อหากำหนดกิจกรรมมากเกินไปกับระยะเวลาเพียง 15 สัปดาห์ ซึ่งส่งผลให้การลงพื้นภาคสนามมีความเหนื่อยล้า ใช้ความอดทนสูงเพื่อที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จอย่างดีที่สุด นักศึกษามีอุปสรรคคือการเดินทางไกล ฝนตกหนักทำให้การหาข้อมูลทำได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พิชญ์สินี ชมภูคา , วีระศักดิ์ ชมภูคา(2554)** ผลการวิจัย พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีประสิทธิภาพ อาจารย์ผู้สอนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด สามารถนำความรู้ไปใช้สร้างนวัตกรรมการสอนแบบโครงการมีความรู้ความเข้าใจ ในศาสตร์ทางสถิติ หลังการอบรมอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานสถิติในการสอนแบบโครงการ สูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สามารถทำโครงการได้จากการประเมิน 5 ด้าน อยู่ในระดับดีถึงดีมาก ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบและกระบวนการกลุ่ม ร้อยละ 90 ของนักศึกษาอยู่ในระดับดี การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้และด้านบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการของอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับดีทุกรายการ

2.ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการบัญชีเพื่อชุมชนที่มีต่อการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่าโครงการจะสำเร็จได้จะเริ่มต้นจากกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน การจัดทำโครงการแบบแบ่งออกเป็นทีมทำงาน การจัดชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนรวมถึงผลการออกแบบโครงการในรูปแบบของการออกแบบระบบบัญชีให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ได้ใช้ในกลุ่มชุมชนต่างๆ นักศึกษามีระดับความพึงพอใจมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **อดุลย์ วิเศษโวหาร (2549)** ศึกษาการพัฒนาชุดจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาและจัดชุดกิจกรรม โดยให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยจัดการศึกษาแบ่งออกเป็นกลุ่มเรียนนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด การจัดชุดกิจกรรมโดยกำหนดวัตถุประสงค์กลุ่มมือกิจกรรม ขั้นตอนและวิธีการการจัดชุดกิจกรรมทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพถึงร้อยละ 81.20 และ

วัลย์วัลย์ พุ่มพืงพุทธ(2554) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่าคู่มือที่ใช้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 2 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 3 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและ ตอนที่ 4 แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีผลประเมินแล้วมีความเหมาะสมของคู่มือในการนำคู่มือไปใช้ในระดับมากที่สุดและ **ดร. ชนวัฒน์ นิตน์วิจิตร (2552)** การสอนแบบเน้นนักศึกษาเป็นสำคัญโดยใช้การเรียนรู้ด้วยโครงการ (Project-based Learning) เพื่อพัฒนานักศึกษาวิชาเครื่องสูบลมและพัดลมได้ศึกษา ผลการวิจัยสามารถพัฒนานักศึกษาให้มีความกล้าคิด กล้าทำและกล้า แสดงออก นักศึกษาที่ผ่านกระบวนการวิชานี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีความกล้าที่จะออกแบบคำนวณ และ กล้าแสดงออก ซึ่งสิ่งที่ได้ทำการออกแบบไว้ต่อหน้าสาธารณะ นักศึกษาได้รับประสบการณ์และฝึกฝนการใช้จิตวิทยา และการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ เพื่อนร่วมงาน นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจที่คงทน และมีผลการเรียนดีขึ้น

3.ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัตินั้น แยกเป็น 3 ส่วนดังนี้

3.1.วิเคราะห์จากผลสอบในภาพรวมคะแนนเก็บจากกิจกรรม โครงการและการสอบปลายภาค พบว่านักศึกษาจำนวน 50 คน มีผลคะแนนอยู่ในระดับต่ำสุดตั้งแต่ 77 คะแนน ถึงสูงสุด 91 คะแนนซึ่งเกินกว่า 60 คะแนนที่กำหนดไว้ ส่งผลทำให้มีผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ

3.2.วิเคราะห์จากผลสอบเฉพาะการสอบปลายภาคคะแนนเต็ม 40 คะแนนนักศึกษาสอบได้ค่าเฉลี่ย 29.73 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 74.43% ซึ่งนักศึกษาได้คะแนนเกินกว่า 60% ของคะแนนเต็ม 40 คะแนน ส่งผลทำให้มีผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมการจัดทำโครงการแบบบูรณาการกับภาคปฏิบัติ

3.3.วิเคราะห์จากการตอบแบบสอบถามก่อนเรียนและหลังการเรียนรู้อ

การเปรียบเทียบผลรวมจาก แบบประเมินผลการใช้ชุดการเรียนรู้หลัง กับก่อนเรียน จากการทดสอบพบว่าผลการเรียนรู้หลังการใช้ชุดการเรียนรู้มีมากกว่าผลการเรียนรู้ก่อนการเรียนของนักศึกษาค่าเฉลี่ยที่ 1.4883 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ.000

การศึกษาข้างต้นมีผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัย สุภารัตน์ คุ่มบำรุง(2555) ได้ศึกษา การพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้(1)ความสามารถในการวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจจากกิจกรรมโครงการ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่าในภาพรวมนักศึกษาสามารถดำเนินโครงการได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 78.28 (2)ความรู้ ความเข้าใจ จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่องการวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบหลังเรียน สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบก่อนเรียน(3)การเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 01 โดยคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน(4)ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้วิชาการออกแบบและวิเคราะห์ระบบสารสนเทศทางธุรกิจในด้านต่าง ๆดังนี้ ด้านรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการช่วยให้นักศึกษาเกิดกระบวนการวิเคราะห์แก้ปัญหามากขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

ด้านเนื้อหาการเรียนรู้พบว่า โครงสร้างเนื้อหาตรงและครอบคลุมตามจุดประสงค์ในรายวิชา มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ด้านการนำเสนอ พบว่า การใช้ภาษาและเสียงบรรยายมีความถูกต้องชัดเจนเหมาะสมและเข้าใจง่าย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า เนื้อหาทันสมัยครบถ้วนถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์รายวิชา และขนาดรูปแบบ ความชัดเจนสี และความง่ายในการอ่านเหมาะสมกับนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาได้พัฒนากระบวนการคิดจาก

รายวิชานี้มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ประสิทธิภาพของวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ เรื่องการวิเคราะห์ และออกแบบระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจ ได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมโครงการ และแบบทดสอบหลังเรียนเรียน คือ 78.15/71.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้คือ 70/70 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุษณิษา ภาคยานุวัตติ (2552) การพัฒนาอาจารย์ผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดพุทธภูมิ) ผู้วิจัย ได้ดำเนินการพัฒนา โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action) และขั้นตอนการสังเกต (Observation) ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection) สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ (1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา ก่อนดำเนินการพัฒนา พบว่าอาจารย์ผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจและไม่สามารถพัฒนาระบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โครงการได้ ส่วนใหญ่อาจารย์ผู้สอนยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่หลากหลายรูปแบบ ไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการสอน ยึดอาจารย์ผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ จึงส่งผลกระทบต่อจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบโครงการไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักศึกษาไม่สามารถคิดวิเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ตลอดจนไม่สามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและตามศักยภาพ (2) ผลการพัฒนาหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี โดยคะแนนจากการทดสอบหลังการศึกษาเอกสารมีคะแนนเพิ่มขึ้น

และสอดคล้องกับงานวิจัย **Frust, Edward J. (1999)** ได้ศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่มีระดับเกรดแตกต่างกันจำนวน 228 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม ตามคะแนนความสามารถทางภาษา ผลการวิจัยพบว่า คิดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดี ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความสามารถทั่วไปในด้านภาษาปรากฏว่า กลุ่มระดับกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์สูงกว่ากลุ่มระดับสูงและกลุ่มระดับต่ำและยังพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่พบและการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำทฤษฎีที่ใช้กับการปฏิบัติจริงจะทำให้ นักศึกษามีความกระตือรือร้น ในการเรียนการสอน ฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีม มีความอดทนและการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมทีม การนำเสนอในรูปแบบใหม่โดยการแสดงของนักศึกษาในรูปแบบการถ่ายทำ VCD จะทำให้นักศึกษามีความสุขและสนุกกับการเรียนการสอนตลอดเวลา แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยมีข้อที่ควรปรับปรุงในกิจกรรมได้แก่

1. การจัดกิจกรรมหลากหลาย โดยมีข้อจำกัดระยะเวลาเรียนน้อย ทำให้นักศึกษาเกิดความอ่อนล้า ดังนั้นควรลดกิจกรรมลงให้มีความเหมาะสมกับเวลาที่มีอยู่ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอน

2. การลงพื้นที่ภาคสนามทั้งที่เป็นตัวอย่าง และพื้นที่ภาคสนามที่ใช้ในการปฏิบัติจริงทำการศึกษาให้คำนึงถึงระยะเวลาการเดินทาง และค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นควรจัดหาพื้นที่ในเขตใกล้สถานศึกษา หรือภายในกรุงเทพมหานคร นักศึกษาจะได้ออกนอกสถานที่ได้เร็วและงานชิ้นและถ้ามีการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นก็สามารถที่จะกลับมาเรียนได้ทันเวลา

3. ระบบบัญชีที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรอบแบบระบบชุมชนให้เห็นถึงประโยชน์และนำไปเผยแพร่ต่อไปจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมเน้นนักศึกษาเป็นสำคัญและนำไปสู่การเรียนรู้กับภาคปฏิบัติได้จริง
2. การศึกษาในรายวิชานี้ทำให้ได้สื่อการเรียนการสอนเป็นชุดกิจกรรมในรูปแบบของ VCD และรูปเล่มโครงงาน
3. ระบบบัญชีที่นักศึกษายกแบบนำไปเป็นต้นแบบของการทำธุรกิจชุมชนอื่นๆได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จัดให้มีกิจกรรมเรียนการสอนแบบบูรณาการวิชาการบัญชี กับการทำอาชีพอากรเพื่อการวางแผนทางธุรกิจสำหรับนักศึกษาคณะกรรมการบัญชีที่ลงเรียนในวิชาเอกเลือกของคณะกรรมการบัญชี
2. นำระบบบัญชีจากวิชาการบัญชีเพื่อชุมชน นำไปพัฒนาเป็นระบบการบัญชีให้ธุรกิจชุมชนต่างๆได้ใช้ประโยชน์จนทำให้ธุรกิจชุมชนยั่งยืนได้จริง

บรรณานุกรม

- บริสุทธิ์ธรรม พิมพ์ศิริ (2554) ผลการใช้ชุดกิจกรรมขบวนการคิดสร้างสรรค์โดยใช้เกมส์ผ่านการเล่น ไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.สารนิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดร. ชนวัฒน์ นิตศน์วิจิตร(2552) การสอนแบบเน้นนักศึกษาเป็นสำคัญโดยใช้การเรียนรู้ด้วยโครงการ (Project-Based Learning) เพื่อพัฒนานักศึกษาวิชา วท 433 เครื่องสูบลมและพัดลม.วิจัยชั้นเรียน สาขาวิชาวิศวกรรมเกษตรและอาหาร คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- พิชญ์สินี ชมภูคา ,วีระศักดิ์ ชมภูคา.(2554).การสอนแบบโครงการด้วยการบูรณาการสาระการเรียนรู้ กับวิถีไทยโดยใช้สถิติเป็นฐาน สำหรับอาจารย์ผู้สอนผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพฯ: วิจัยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- มุฮัมมัด ทรงชาติ (2554). การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมการประกวดแข่งขัน ชิ้น โครงการการออกแบบสำหรับวิชาเขียนแบบวิศวกรรมด้วยคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ: วิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- สุภารัตน์ คุ่มบำรุง(2555) การพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจโดย วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ. วิจัยคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550).แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักศึกษาเป็นสำคัญ การจัดการ เรียนรู้แบบประสบการณ์และเน้นการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้อ. กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542”กระทรวงศึกษาธิการ (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก www.google.com สืบค้นวันที่ 20 พฤษภาคม 2556
- อุษณิษา ภาคยานุวัตติ(2552)การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงการของ โรงเรียนเทศบาล ๓ (วัดพุทธภูมิ) วิจัยสังกัดเทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา
- Associate Professor Kasama Kasorn.(2010).Integrated Instructional Management Designed for“Accounting Seminar”Course in Chiangrai Rajabhat University. Chiangrai Rajabhat University Berman, Sally แปลโดย ศรีภูมิ อัครมาศ.(2544). สร้างพหุปัญญาด้วยโครงการ. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า จำกัด.

Biajone, Jefferson. (2006). **Promoting Positive Attitudes towards Statistics in Pedagogy Student through Project Work.** State University of Campinas, Brazil.

Binnie, Neil. (2002). **Using Projects to Encourage Statistical Thinking.** Auckland University of Technology New Zealand.

Frust, Edward J.(1999), December) **Validity of object scales of motivstion for predicting Academic achievement.** Education and Psychological Measurement.36 (4): 927-933

DRAFT

ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อโรงเรียนกวดวิชา

Attitude of Secondary School Students toward Tutorial School

दनय पढतणसु

ननतलषल सुतसुनसुनल

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรมของผู้ที่กำลังเรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียนกวดวิชา ทัศนคติต่อโรงเรียนกวดวิชา และความแตกต่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกตามภาคและสาขาวิชาที่เลือกเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากทั่วประเทศ 1,600คน เลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยค่าสถิติ χ^2 และการทดสอบด้วยค่าสถิติ F ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนหญิง เลือกเรียนสาขาวิชาในโรงเรียนรัฐบาล มีบิดามารดาทำงานเป็นพ่อค้า นักธุรกิจ เจ้าของกิจการ เป็นนักเรียนที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนในโรงเรียนกวดวิชามาก่อน เกือบครึ่งจะเลือกเรียนกวดวิชาตอน ม.6 จะมีการเปลี่ยนโรงเรียนเมื่อต้องเปลี่ยนวิชาเรียน วิชาที่นิยมเรียนมากที่สุดอันดับแรกได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เคมีและชีววะ สถานที่ที่นักเรียนเลือกไปเรียนมากที่สุดได้แก่ โรงเรียนกวดวิชาในท้องถิ่น จะเลือกเรียนในวันหยุด ในช่วงที่มีการเปิดภาคเรียน บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจเรียนสามอันดับแรก ได้แก่เพื่อนที่โรงเรียน บิดามารดา และสื่อโฆษณา ตามลำดับ จะไปเรียนกวดวิชากับเพื่อนโรงเรียนเดียวกันเป็นส่วนใหญ่หรือไม่ก็ไปคนเดียว ร้อยละ 85 เห็นว่า หลังจากเรียนแล้วผลการเรียนที่โรงเรียนหลักดีขึ้น มีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้นที่คิดว่า ผลการเรียนของตนตกต่ำลง ในส่วนของนักเรียนที่ไม่เคยเรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้สามารถแข่งขันกับเพื่อนๆ ได้ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าทัศนคติของนักเรียนแต่ละภาคที่มีต่อโรงเรียนกวดวิชาไม่แตกต่างกัน แต่เกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาคและขึ้นอยู่กับสาขาวิชาที่เลือกเรียน

คำสำคัญ : โรงเรียนกวดวิชา ทัศนคติ

Abstract

The objectives of this research were to study personal factors of secondary school students who were target population under study , the behavior of those who were studying or had studied in the tutorial schools , their attitude on the benefit of attending tutorial school and their differences based upon their regions and disciplines of study . A purposive sampling of 1,600 students was conducted. Questionnaire was used to collect the data. Statistics used in this study included frequency , percentage , mean , standard deviation χ^2 -test and F -test. Outcome of the research showed that the majority of respondents were female , science major studying in government schools . Their parents were entrepreneur or businessmen. They were studying or had studied in tutorial school. Almost half of them were studying while they were in Mathayomsuksa 6 , a significant step before the college or university life. The majority of them changed their tutorial schools whenever they had to change subject(s) of study. Four most favorite subjects studied were Math , English , Chemistry and Biology . They normally attended local tutorial schools during weekends and during their school years . Most influential persons were their school friends , their parents and advertising media . They went to study at tutorial school with their school friends or alone . They indicated that their school grade improved after attending tutorial school . Only one percent of them revealed that their school grade declined after attending tutorial school . For those who had never attended tutorial school believed regular review of the material taught at school should be sufficient to enable them to compete with their friends . Hypothesis tests showed that students from different regions did not differ in their viewpoints about tutorial school. Furthermore , their G.P.A. differed based upon their region and discipline of study.

Key words: Tutorial School , Attitude

บทนำ

โลกอนาคตเป็นโลกแห่งการแข่งขัน ผู้ปกครองหลายท่านยังยึดติดอยู่กับความเชื่อของชาวจีนที่เป็นมรดกตกทอดมานานจนถึงยุคปัจจุบันว่า การจะได้เป็นบัณฑิตนั้นจะต้องอาศัยการเรียนรู้อย่างหนัก และผู้ที่จะเป็นบัณฑิตนั้นจะมีโอกาสเจริญเติบโตก้าวหน้าเป็นขุนนาง ในยุคปัจจุบันที่วิทยาการต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้าก็เช่นกัน ผู้ปกครองทุกคนต่างพยายามชวนขวดยทุกวิถีทางที่จะให้บุตรหลานของตนได้มีโอกาสในการศึกษาที่ดี และหาหนทางสนับสนุนเต็มที่ จะทำให้บุตรหลานของตนได้มีการศึกษาสูงที่สุด อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยที่เชื่อว่า การที่บุตรหลานของตนจะสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น จะต้องเรียนรู้มากกว่าบรรดาเพื่อนๆ และได้มีโอกาสเรียนกับครูผู้เชี่ยวชาญในวิชานั้นๆ โดยเฉพาะ เป็นเหตุให้โรงเรียนกวดวิชาเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครองเหล่านี้ โดยโรงเรียนกวดวิชาจะมุ่งเน้นเสาะแสวงหาครูอาจารย์ที่เชี่ยวชาญ มีเทคนิคพิเศษที่จะทำให้เด็กนักเรียนได้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ง่ายขึ้น ครูหรือติวเตอร์ที่มาสอนแต่ละท่านก็มีความเชี่ยวชาญในวิชาหนึ่งๆ โดยเฉพาะ และขนาดของห้องเรียนก็เหมาะสม ผู้มาเรียนต่างให้ความสนใจมาเรียนเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว มีผลทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น พ่อแม่ผู้ปกครองต่างก็รู้สึกยินดีเพราะแทนที่จะต้องมีการดูแลบุตรหลานอยู่ที่บ้าน ก็สามารถผลักดันบุตรหลานให้ไปเรียนในโรงเรียนกวดวิชา เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเท่ากับการแบ่งเบาภาระของการดูแลบุตรหลานลงได้

ด้วยเหตุที่โรงเรียนกวดวิชาเกิดขึ้นมากมาย และธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาสามารถทำเงินได้เป็นกอบเป็นกำ มีหลายท่านเชื่อว่า โรงเรียนกวดวิชาบางแห่งน่าจะทำเงินได้ในหลักร้อยล้านบาทต่อปี มีการขยายสาขาอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับธุรกิจการตั้งโรงเรียนกวดวิชา โดยอาศัยนักเรียนที่เคยมีประสบการณ์สัมผัสการเรียนในโรงเรียนกวดวิชาทั่วทั้งประเทศ ผลการศึกษากลับมาเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาหรือผู้ประกอบการธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาทั้งในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมาย
- 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังเรียนหรือเคยเรียนในโรงเรียนกวดวิชา
- 3) เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการเข้าเรียนในโรงเรียนกวดวิชา
- 4) เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนกวดวิชาจำแนกตามภาคและเกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนจำแนกตามภาคและสาขาวิชาที่เลือกเรียน

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา	:	มุ่งศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในโรงเรียนกวดวิชา
ขอบเขตด้านประชากร	:	ศึกษานักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งประกอบด้วยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และ 6
ขอบเขตด้านสถานที่	:	นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกภาค
ขอบเขตด้านเวลา	:	ศึกษาในช่วงเดือนกันยายน 2557 ถึงเดือนเมษายน 2558

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนในแต่ละภาคมีทัศนคติเกี่ยวกับประโยชน์จากการเรียนในโรงเรียนกวดวิชาแตกต่างกัน และนักเรียนแต่ละภาคมีผลการเรียนวัดจากเกรดเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) แตกต่างกัน

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติที่มีผลต่อความพึงพอใจของบุคคล ซึ่ง โรเจอร์ (Roger, 1978 : 208 – 209) อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสภนะเสถียร, 2533 : 122) โรเซนเบิร์ก และฮอฟแลนด์ (Rosenberg and Hovland, 1960 : 1) เคลเลอร์ (Kendler, 1963 : 572) กูด (Good, 1959 : 48) และนิวคอมบ์ (Newcomb, 1954 : 128) ทุกท่านโดยรวมกล่าวว่าทัศนคติเป็นความคิดความรู้สึกของบุคคล เป็นมิตติของการประเมิน ให้การสนับสนุน ชอบหรือพึงพอใจไปยังสิ่งที่พบเห็นประสบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การกวดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย โดยการเก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นิสิตนักศึกษาปี 1 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ครู ผู้ปกครอง ตัวแทนโรงเรียนกวดวิชา) ในจังหวัดหลัก ได้แก่ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ขอนแก่น และสงขลา ผลการวิจัยพบว่านักเรียนในสายวิทยาศาสตร์เป็นนักเรียนที่มีการกวดวิชามากกว่านักเรียนในแผนกอื่น นักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะมีการกวดวิชามากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัวมีอัตราการกวดวิชามากที่สุด วิชาที่มีการเรียนกวดวิชามากที่สุด ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนที่ไม่กวดวิชานั้น ให้เหตุผลว่า ค่าเล่าเรียนแพง สามารถทบทวนด้วยตนเองได้ และคิดว่าไม่จำเป็นต้องเรียนกวดวิชา

อรรควิทย์ ต้นดิวงษ์พงษ์(2550) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานที่เรียนกวดวิชา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนกวดวิชาจะศึกษาในแผนการเรียนวิทย์-คณิตมากที่สุด มีผู้ปกครองประกอบธุรกิจเป็นส่วนใหญ่ ในการเรียนกวดวิชา นักเรียนจะเลือกเรียนกวดวิชาวรรณกรรมเชียงใหม่ (เคมีอาจารย์อู๋) รองลงมาคือวิชาภาษาอังกฤษอาจารย์ซัชซัช (AC'CESS) และโรงเรียนกวดวิชานวศึกษาเชียงใหม่ (คณิตศาสตร์อาจารย์เจ๊) ตามลำดับ วิชาที่เลือกเรียนมากที่สุดตามอันดับแรก คือ ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ และ เคมี

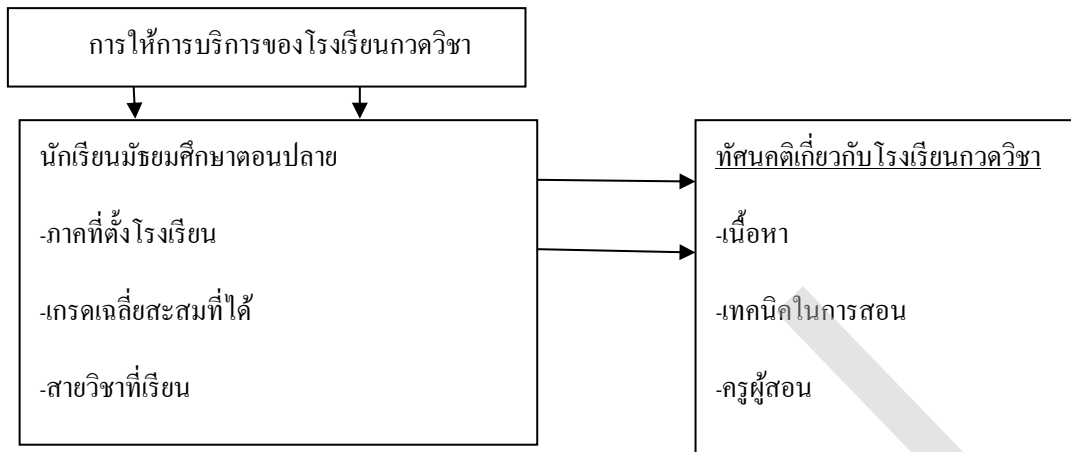
สาลินี คันธวะ(2550) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเรียนกวดวิชา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่านักเรียนที่เรียนกวดวิชาส่วนใหญ่เรียนอยู่สายวิทยาศาสตร์ มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการเป็นส่วนใหญ่ วิชาที่เลือกเรียนมากที่สุดสองอันดับแรก ได้แก่ ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์

สถาบันรามจิตติ (2552) ทำการวิจัยเรื่อง ค่าใช้จ่ายในการเรียนพิเศษช่วงปิดภาคเรียนของเด็กและเยาวชนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่าวิชาที่นักเรียนเลือกเรียนกวดวิชามากที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ คณิตศาสตร์ เคมี และ ภาษาอังกฤษ จะเลือกเรียนกับโรงเรียนกวดวิชาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือบ้านของครูผู้สอน สาเหตุที่เลือกเรียนเนื่องมาจากครูสอนสนุก สอนดี เป็นกันเองและมีเนื้อหาครบถ้วนตลอดจนเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียง

รัชดา บุญมหาสิทธิ์ (2554) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การเรียนกวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบริเวณสยามสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวที่มีรายได้สูงมีอัตราเรียนกวดวิชามากที่สุด วิชาที่เลือกเรียนมากที่สุด ได้แก่ วิชาเคมี

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนการทำวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีขั้นตอนในการทำวิจัยแยกเป็นข้อๆ ดังต่อไปนี้

1. ประชากร: ประชากรคือ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทุกภาคที่ศึกษาอยู่ทั้งในโรงเรียนของรัฐและเอกชน

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง : ด้วยระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% จากตารางของทาโร่ ยามาเน่ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 1,600 ราย โดยกำหนดแต่ละภาคให้มีขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย

3. การเก็บตัวอย่าง (sampling) : เนื่องจากประชากรอยู่กระจัดกระจายทั่วทุกภาคทั่วประเทศ ทำให้ในทางปฏิบัติไม่สามารถเก็บตัวอย่างได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แต่แรกโดยใช้วิธีการเก็บตัวอย่างที่ใช้กันทั่วไป ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะงบประมาณที่จะต้องใช้สูงมาก และเป้าหมายหลักของงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทำการค้นหาคำตอบ (exploratory) เกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวกับธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาในเบื้องต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการเก็บตัวอย่างที่จะต้องเป็นเงินจำนวนมากแล้ว การเลือกใช้การสุ่มตัวอย่างที่ใช้กันทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นแบบที่ใช้ความน่าจะเป็น (probability sampling) หรือ ไม่ใช่ จะมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติตรงที่ไม่มีรายชื่อนักศึกษา ยกที่จะได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนหรือสถานกวดวิชาที่นักเรียนๆ อยู่ และ success rate (โอกาสที่จะเลือกได้นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการเรียนโรงเรียนกวดวิชาหรือกำลังเรียนอยู่) อาจต่ำเนื่องจากเป้าหมายหลักของการเก็บตัวอย่างในงานวิจัยนี้มี 4 ประการคือ

- 1) เก็บตัวอย่างจากนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนกวดวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2) ครอบคลุมนักศึกษาทั่วประเทศทุกภาค
- 3) ประหยัดค่าใช้จ่าย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มาก
- 4) เป็นการวิจัยเพื่อสำรวจทัศนคติเบื้องต้น (preliminary and exploratory research on attitude)

จากเป้าหมายหลักดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนดการแจกแบบสอบถามแก่นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทบทวนความรู้สู่มหาวิทยาลัยกับมาม่าซึ่งจัดขึ้นพร้อมกันทั้งสี่ภาคทั่วประเทศในระหว่างวันที่ 6-11 ตุลาคม ตามศูนย์ในภาคต่างๆ ได้แก่ภาคกลางที่มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ภาคเหนือที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น และภาคใต้ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา โครงการนี้จะเน้นการตีข้อสอบ โดยเก็บข้อสอบ พร้อมเฉลย จากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละวิชา โครงการดังกล่าวมีนักเรียนสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวนมากจากทั่วประเทศ ที่สำคัญคือนักเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมปลายที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่มหาวิทยาลัย และเป็นกลุ่มนักเรียนที่กระตือรือร้นใฝ่ใจในการเรียนรู้ การเข้าร่วมโครงการ แม้จะเป็นระยะเวลาสั้นกว่าที่เรียนใน โรงเรียน หรือโรงเรียนกวดวิชา แต่นักเรียนทุกคนต่างก็มั่นใจว่าจะได้ประสบการณ์ แนวทางในการทำข้อสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่เลือกเฟ้นมาโดยเฉพาะในแต่ละสาขาวิชา ในแต่ละศูนย์ที่จัดขึ้น ผู้วิจัยได้มอบหมายให้ตัวแทนแจกแบบสอบถามในระหว่างการตี โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละภาค จำนวน 400 ราย

4. แบบสอบถาม: เนื่องจากเป้าหมายหลักของการเข้ามามีส่วนร่วมของนักเรียนคือมาเก็บความรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นนักเรียนจะใฝ่ใจกับการเรียนกับติวเตอร์มากกว่าอย่างอื่น และนักเรียนอาจมีสมาธิสั้น เมื่อเป็นเช่นนี้จึงจำเป็นที่ผู้วิจัยจะต้องออกแบบรูปแบบสอบถามสั้นๆ ให้อยู่ภายในกระดาษหนึ่งแผ่น มีคำถามที่ไม่ซับซ้อน ไม่กำกวม ใช้ภาษาที่นักเรียนเข้าใจง่าย

แบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่สอง : พฤติกรรมและทัศนคติที่มีต่อธุรกิจ โรงเรียนกวดวิชา

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถ่วงถ่วงเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย : ประกอบด้วย

5.1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบด้วยค่าสถิติไคว์สแควร์ การทดสอบพีเชอร์เอ็กแซ็กท์ การทดสอบด้วยค่าสถิติ F หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวน

6. การตรวจสอบสมมติฐานก่อนการทดสอบทางสถิติ

ก่อนการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเป็น Normal ของเกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนในแต่ละภาคและสาขาวิชาที่เลือกเรียน พบว่า ข้อมูลบางส่วนไม่มีการกระจายที่เป็น Normal

อนึ่งผู้วิจัยได้ใช้ Levene statistic เพื่อทดสอบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนมี Variance เท่ากันหรือไม่

(Homogeneity of Variance) พบว่า เกรดเฉลี่ยของนักเรียนในแต่ละภาคและสาขาวิชามีความแปรปรวนเท่ากัน

เนื่องจาก Generalized Linear Model (GLM) ไม่ sensitive มากในการทำ factorial ANOVA เหมือนเช่น one-way ANOVA และ GLM เป็นการทดสอบที่ค่อนข้าง robust ผู้วิจัยจึงกำหนดใช้ GLM ในการทดสอบความแปรปรวน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิง เลือกเรียนสายวิทย์ในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนรัฐบาล ทุกภาคจะมีบิดามารดาทำงานเป็นพ่อค้า นักธุรกิจ เจ้าของกิจการ ร้อยละ 68.5 ของกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนในโรงเรียนกวดวิชามาก่อน เกือบครึ่งหนึ่งจะเลือกเรียนกวดวิชาตอน ม.6 ซึ่งเป็นช่วงสำคัญก่อนการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ส่วนน้อยของกลุ่มตัวอย่างจะไม่เคยเปลี่ยนโรงเรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนเนื่องจากต้องเปลี่ยน

วิชาเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนจะไขว่คว้าหาเรียนกับโรงเรียนกวดวิชาที่มีความเชี่ยวชาญการสอนในวิชานั้นๆ และเป็นการยากที่จะมีโรงเรียนกวดวิชาที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนทุกด้าน วิชาที่นิยมเรียนมากที่สุดอันดับแรก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เคมีและชีวะ โดยสถานที่ๆ เลือกไปเรียนมากที่สุดได้แก่ โรงเรียนกวดวิชาในท้องถิ่น จะเลือกเรียนในวันหยุด และเป็นในช่วงที่มีการเปิดภาคเรียน บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดสามอันดับแรกในการมีส่วนทำให้ตัดสินใจมาเรียน ได้แก่ เพื่อนที่โรงเรียน บิดามารดา และสื่อโฆษณา จะไปเรียนที่โรงเรียนกวดวิชากับเพื่อนโรงเรียนเดียวกันเป็นส่วนใหญ่หรือไม่ก็ไปเรียนคนเดียว ร้อยละ 85 เห็นว่า หลังจากเรียนแล้วผลการเรียนที่โรงเรียนหลักดีขึ้น มีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้นที่คิดว่า ผลการเรียนของตนตกต่ำลง

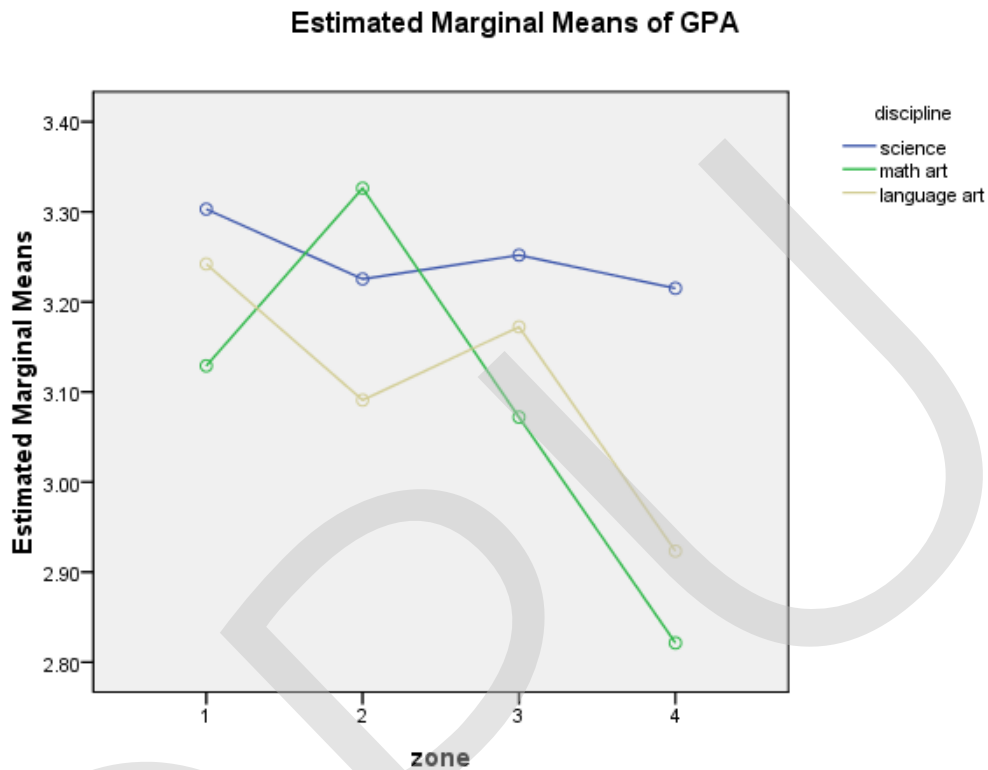
2. ในส่วนของผู้ที่เคยเรียนหรือกำลังเรียนในโรงเรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่า เนื้อหาที่เรียนในโรงเรียนกวดวิชาเหมือนกับครูที่โรงเรียน แต่จะมีเนื้อหาภาคพิสดารและลึกกว่าที่เรียนกับครูที่โรงเรียน โรงเรียนกวดวิชาที่มีอาจารย์ที่เชี่ยวชาญและมีเทคนิคที่สอนให้เข้าใจง่าย ได้รู้แนวข้อสอบ ได้เรียนรู้เทคนิคเคล็ดลับการเตรียมตัวที่ดีในการเรียนจากโรงเรียนกวดวิชา สร้างความมั่นใจให้มากขึ้น ได้ประโยชน์จากการเข้าเรียนกับโรงเรียนกวดวิชาและรู้สึกดีใจที่ได้มีโอกาสเรียนในโรงเรียนกวดวิชา ที่สำคัญคือ ร้อยละ 88.4 ระบุว่า ได้เจอเพื่อนที่เก่งกว่ามาเรียนที่โรงเรียนกวดวิชาด้วยเช่นกัน เป็นการสะท้อนให้เห็นชีวิตในสังคมไทยที่เต็มไปด้วยการแข่งขันและต้องต่อสู้

ในส่วนของนักเรียนที่ไม่เคยเรียนกวดวิชา ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความรู้ที่ได้จากครูในโรงเรียนเพียงพอที่จะทำให้นักเรียนแข่งขันกับเพื่อนๆ ได้ เชื่อว่าความรู้ที่การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และระบุว่าเพื่อนๆ ส่วนใหญ่ไม่ไปเรียนกวดวิชาเกือบครึ่งหนึ่งระบุว่าอยากเรียน แต่ผู้ปกครองไม่พร้อมที่จะสนับสนุน และระบุว่าเห็นคนที่ไปเรียนก็ไม่ได้เก่งขึ้น และระบุว่าการเรียนในโรงเรียนกวดวิชาเป็นการสิ้นเปลืองเงินหรือได้ผลไม่คุ้มค่า

3. เพื่อให้สามารถได้ข้อมูลเชิงลึกยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบข้อมูลเป็นรายภาค ได้ผลว่าส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างจะเป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนในสังกัดรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะเลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม สัดส่วนของนักเรียนในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เลือกเรียนสายศิลปคณิตศาสตร์มีค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ ส่วนใหญ่บิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างจากภาคกลางจะประกอบอาชีพเป็นนักธุรกิจ เจ้าของกิจการหรือพนักงานบริษัทเอกชน ในขณะที่นักเรียนในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้จะมีบิดามารดาประกอบอาชีพอื่นๆ ซึ่งน่าจะเป็นอาชีพเกษตรกรมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนจากทุกภาคที่มาเข้าร่วมโครงการจะเรียนกวดวิชาในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นส่วนน้อย และสัดส่วนจะเพิ่มขึ้นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า กว่าครึ่งของนักเรียนในภาคกลางจะเลือกเรียนกวดวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่น่าสังเกตคือกว่าครึ่งของนักเรียนในภาคกลาง จะเลือกเรียนกวดวิชาทั้งในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นความรุนแรงของการแข่งขันในระหว่างนักเรียนในภาคกลางซึ่งรวมนักเรียนจากกรุงเทพมหานครด้วย นอกจากนั้นยังสะท้อนให้เห็นความพร้อมของโรงเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานครซึ่งมีอยู่หลากหลาย และแต่ละที่ก็มีความเชี่ยวชาญในการกวดวิชาเฉพาะบางรายวิชาให้เลือกตัดสินใจ วิชายอดนิยมที่เลือกเรียนกวดวิชาในทุกๆภาคจากมากไปหาน้อยจะเป็นวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เคมี และชีววิทยาตามลำดับ ในทุกภาค นักเรียนส่วนใหญ่จะเลือกเรียนกวดวิชาในวันเสาร์และอาทิตย์ นักเรียนในเกือบทุกภาค ยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเลือกเรียนกวดวิชาในช่วงที่โรงเรียนเปิดเทอม นักเรียนในทุกๆภาคระบุสอดคล้องและตรงกันว่า บุคคลหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สุดในการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชา ได้แก่เพื่อนในโรงเรียน ตามด้วยบิดามารดาและ/หรือสื่อโฆษณา

ผลการทดสอบโดยใช้ค่าสถิติ χ^2 และ Fisher's exact test ในกรณีที่เซลล์บางเซลล์ของค่าความถี่ที่คาดหวังจะเป็น (expected frequency) ต่ำกว่า 5 พบว่า ทัศนคติของนักเรียนแต่ละภาคที่มีต่อโรงเรียนกวดวิชาไม่แตกต่างกัน ผล

การทดสอบโดย GLM(แสดงด้วยรูปภาพด้านล่าง)ชี้ให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมโดยรวมมีความแตกต่างอยู่จริง และเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นภาค สายวิชาที่เรียน ตลอดจน interaction ของภาคและสายวิชาที่เรียนมีผลต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมอย่างมีนัยสำคัญ

จากภาพ เกรดเฉลี่ยสะสมของภาค 4 ค่อนข้างต่ำกว่าภาคอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นสายวิทยาศาสตร์ สายศิลป์ คณิตศาสตร์ และสายศิลป์ภาษา เป็นที่น่าสังเกตว่า เกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนสายวิทยาศาสตร์ในทุกๆภาคไม่ค่อยมีความแตกต่างกัน แต่เกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนในสายศิลป์คณิตศาสตร์และศิลป์ภาษามีความแตกต่างกันมากในระหว่างภาค

อภิปรายผล

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนกวดวิชาจะมุ่งมั่นหาโรงเรียนกวดวิชาที่ดีที่สุดสำหรับตน และจะเปลี่ยนสถานที่เรียนไปเรื่อยๆเพื่อเรียนกับ โรงเรียนกวดวิชาที่มีชื่อเสียงเฉพาะในวิชาหนึ่งๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถวิทย์ ต้นความศิษย์พงศ์(2550) ที่พบว่านักเรียนจะเลือกเรียนกับสถาบันที่มีชื่อเสียงในด้านหนึ่งๆเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นักเรียนจะมีพฤติกรรมเปลี่ยน โรงเรียนกวดวิชาจากแห่งหนึ่ง ไปยังอีกแห่งหนึ่ง ผู้วิจัยคาดว่า สาเหตุที่เปลี่ยนที่เรียน มิใช่เพื่อทดลองเรียน ไปเรื่อยๆหรือโดยบังเอิญ แต่หากเป็นเพราะต้องการเรียนกับ โรงเรียนกวดวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ วิชาหรือเฉพาะด้าน ดังนั้นเมื่อ ได้เรียนกวดวิชาในที่ๆมีความเชี่ยวชาญในวิชาหนึ่ง นักเรียนก็จะไปเรียนต่อในสถานที่ๆ ได้ชื่อว่ามี ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนในอีกวิชาหนึ่ง อนึ่งเป็นการยากที่จะหาโรงเรียนกวดวิชาที่มีความเชี่ยวชาญหลายๆด้านที่จัดการเรียนการสอนในสถานที่เดียวกัน ดังนั้น การดำเนินงานของธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาในปัจจุบันควรมุ่งเน้นสร้างความชำนาญในวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะ แทนที่จะเป็นโรงเรียนกวดวิชาที่สอนได้ทุกวิชา และไม่มี การสร้างเอกลักษณ์หรือจุดเด่น โดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1.ควรทำการศึกษาว่า ในสายตาของนักศึกษา มีสถาบันกวดวิชาใดที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนมากกว่า 1 วิชา

2.ควรทำการศึกษาว่า ในโรงเรียนกวดวิชา การจัดการเรียนการสอนเป็นแบบสดๆ ออนไลน์ หรือเรียนผ่านวิดีโอที่มีการบันทึกไว้ก่อนล่วงหน้าแล้ว และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนที่มีใช้การสอนสดๆ หากแต่ใช้ตัวแทนหรือวิดีโอที่มีการบันทึกไว้ก่อนหน้านี้อแล้ว

DRAFT

บรรณานุกรม

- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2545. การกวดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย. งานวิจัยนำเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี.
- สาลินี คันธวะ. 2550. ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวิมล จิระทรงศรี. 2552. ผลสัมฤทธิ์ของการกวดวิชาและการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์และเทคโนโลยีสารสนเทศ) : คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2533. การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อรรควิทย์ ต้นดีวานิชพงษ์. 2550. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานที่เรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Good, Carter V. 1959. Attitude. Retrieved October 25, 2009, from URL: <http://www.novabizz.Ace/Attitude.htm>
- Kendler, Howard H. 1963. Attitude. Retrieved October 13, 2006, from URL://sarawud.Wordpress.com.
- Newcomb, 1854. Attitude. Retrieved October 25, 2009, from URL: <http://www.novabizz.Ace/Attitude.htm>
- Rosenberg, M.J. and Hovland, C.I. (eds.) 1960. Attitude Organization and Change : An Analysis of Consistency Among Attitude Components. New Haven : Yale University Press.

แนวทางในการธำรงรักษาพนักงาน: กรณีศึกษา บริษัท เอบีซี จำกัด

A PROPOSED APPROACH TO EMPLOYEE RETENTION

: A CASE STUDY OF ABC CO., LTD.

มาริกา จิตเจริญ

กฤษณา โภชิสวัสดิ์

วัชรวิทย์ คำจัดโสทร

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการธำรงรักษาพนักงาน บริษัท เอบีซี จำกัด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย สาขาภูเก็ต ที่เข้างานใหม่ และยังอยู่ในช่วงการทดลองงาน 120 วัน จำนวน 10 คน ประกอบด้วย พนักงานเพศชาย 8 คน และพนักงานเพศหญิง 2 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 27-52 ปี อายุการทำงานระหว่าง 25-102 วัน รายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 13,000-15,000 บาท ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภูเก็ต และกลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มหนึ่งเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย สาขาภูเก็ต ที่ลาออกจากงานในช่วงที่ยังไม่ผ่านการทดลองงาน 120 วัน จำนวน 20 คน เป็นเพศชาย 18 คน และเป็นเพศหญิง 2 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นอย่างน้อย ผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 23-53 ปี มีอายุการทำงานระหว่าง 15-111 วัน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการธำรงรักษาพนักงานตามข้อคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งกลุ่มที่ยังทำงานอยู่ และกลุ่มที่ลาออกจากงานแล้ว มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็นการให้ เงินเดือนค่าจ้างที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การธำรงรักษาพนักงาน

Abstract

This study attempted to study an approach for employee retention at ABC company limited. This qualitative study employed in-depth interview with 10 security guards. The subjects were new employees in Phuket Province branch and were under 120-day probation. 10 subjects consist of 8 males and 2 females. They graduated in primary school level, were in the age of 27-52, had been working for 25-102 days, earned the average monthly income of 13,000-15,000 baht and, did not reside in Phuket Province. However, another group of the employees in Phuket Province branch resigned during under 120-day probation. In fact, they were 20 security guards including 18 males and 2 females. They graduated at least in primary school level, were in the age of 23-53 and had been working for 15-111 days.

It was found from the study that the factor affecting employee retention from the opinions of the subjects both still working or had already resigned from the work was the proper monthly income.

KEYWORDS: TO MAINTAIN THE TREATMENT OF EMPLOYEES

บทนำ

การวิเคราะห์แนวโน้มตลาดอุตสาหกรรมรักษาความปลอดภัยจากสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่กำลังเป็นที่น่าจับตามองส่งผลให้ผู้ประกอบการจำนวนมากให้ความสำคัญและเพิ่มปริมาณบุคลากรด้านความปลอดภัย ตลอดจนการลงทุนในระบบรักษาความปลอดภัย ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ของ MVP Consultant พบว่าในปี พ.ศ. 2557 มูลค่าตลาดรวมจะมีโอกาสเติบโตขึ้นสูงกว่าร้อยละ 35.11 มีโอกาสที่มูลค่าตลาดจะสูงถึง 5 หมื่น 5 พันล้านบาท แต่ทั้งนี้หากมีการประเมินความเสี่ยงของสภาพตลาดเข้าไปด้วยคาดการณ์ว่าอัตราการเติบโตแท้จริงจะอยู่ที่ ร้อยละ 20-25 เท่านั้น โดยความน่าสนใจของการเติบโตจะอยู่ที่กลุ่มธุรกิจขนาดเล็กที่มีความสามารถในการปรับตัวสูง โดยมีโอกาสเติบโตได้ถึงร้อยละ 38 ขณะที่ธุรกิจขนาดกลางมีความน่ากังวลสูงเพราะต้องแบกรับต้นทุนที่สูงกว่า และยังเข้าแข่งขันกับเบอร์ 1-2 ในตลาดที่เรียกว่ายังไม่สามารถสู้ได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับมีปัญหาของการรักษาบุคลากรให้ดำรงอยู่ในองค์กรเข้ามากระทบธุรกิจขนาดกลางจึงอาจไม่เติบโตหรือเติบโตได้น้อยมาก ขณะที่ธุรกิจขนาดใหญ่การเติบโตของภาพรวมจะมีเพิ่มขึ้น เพราะปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะขยายตลาดไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ จำนวนมาก ดังนั้นการเติบโตมีโอกาสสูงถึงร้อยละ 30 ทั้งนี้เป็นที่แน่นอนว่าตลาดรักษาความปลอดภัยในประเทศไทยยังสดใส ยิ่งสถานการณ์มีอุปเกิดขึ้นบ่อยครั้ง แนวโน้มที่จะโดย้อมมีมากขึ้น (บุญญกณ เทพประสิทธิ์, 2557)

บริษัทรักษาความปลอดภัย จะมีปัญหาเหมือนกับบริษัททั่ว ๆ ไป นั่นคือ การขาดแคลนกำลังคน ทำให้บางครั้งการคัดเลือกกลดหลักเกณฑ์หย่อนคุณสมบัติและรับพนักงานเข้ามาโดยที่ไม่ชอบงานรักษาความปลอดภัย ไม่เหมาะสม หรือไม่สามารปรับตัวเข้ากับอาชีพนี้ได้ ทำให้อัตราการลาออกสูง แม้ในธุรกิจอื่นก็เช่นกันในช่วง 4-5 ปีมานี้เรื่องของ การรักษาพนักงาน เป็นเรื่องที่หลาย ๆ บริษัทให้ความสำคัญมากขึ้น สังเกตได้จากผู้บริหารและฝ่ายทรัพยากรบุคคลมักจะปรึกษาหารือกันว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้อัตราการลาออกของพนักงานในบริษัทลดน้อยลงไปได้ และมักจะได้ยินคำพูดว่า “เราเป็นโรงเรียนให้กับบริษัทอื่น ๆ และคู่แข่งของเรา” มากขึ้นเรื่อย ๆ บางแห่งประสบปัญหาในการสรรหาพนักงานใหม่ยาก เมื่อสรรหาได้แล้วทำงานเพียงไม่นานพนักงานขอลาออก อะไรที่เป็นปัจจัยที่ทำให้พนักงานอยากอยู่ทำงานกับองค์กร (สุมิตรา จันทรเภา, 2555)

ดังนั้นการธำรงรักษาพนักงานจึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับฝ่ายทรัพยากรบุคคล เพราะการธำรงรักษาพนักงานไว้ให้ดีเป็นแนวทางหนึ่งในการลดต้นทุนการดำเนินการขององค์กรอย่างเห็นได้ชัด รวมถึงเป็นการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาและมีความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางในการธำรงรักษาพนักงาน (Employee retention) บริษัท เอบีซี จำกัด เพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาด้านแรงงานและลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคตซึ่งได้กล่าวมาแล้ว ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอีกด้วย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางในการธำรงรักษาพนักงาน บริษัท เอบีซี จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เสนอต่อผู้บริหารระดับสูงใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการในการธำรงรักษาพนักงานรักษาความปลอดภัยให้คงอยู่กับองค์กร

การทบทวนวรรณกรรม

การธำรงรักษาพนักงาน (Employee retention)

ประคัลภ์ ปัทมพิงกุล (2556) ได้กล่าวว่าการธำรงรักษาไว้ซึ่งพนักงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากความสำเร็จของธุรกิจนั้นจะต้องอาศัยบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการผลิตผลงานให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเมื่อองค์กรหาพนักงานที่มีฝีมือเข้ามาทำงานและมีการพัฒนาจนกระทั่งสามารถทำงานได้แล้ว องค์กรจะต้องหาแนวทางในการรักษาไว้ซึ่งพนักงานเหล่านั้นเพื่อทำงานกับองค์กรให้นานที่สุดกลยุทธ์ในการรักษาพนักงานให้อยู่ทำงานกับองค์กรได้คือ (1) สรรหาและพัฒนาผู้จัดการให้เป็นผู้จัดการที่มีความสามารถในการบริหารคน เนื่องจากสาเหตุหลักที่พนักงานลาออกมาจากหัวหน้างาน การจะแก้ไขเรื่องของการธำรงรักษาพนักงานต้องแก้ที่ตัวหัวหน้างาน และผู้จัดการในทุกระดับขององค์กร (2) สร้างระบบความก้าวหน้าทางสายอาชีพให้ชัดเจน (Career path) ต้องแสดงให้เห็นว่าการทำงานในองค์กรนั้นเขาจะสามารถเติบโตได้และมีเครื่องมืออะไรบ้างที่จะทำให้เขาโตไปได้ตามที่เขายากจะเป็น (3) มีระบบประเมินผลงานที่เน้นไปที่ผลงานจริงๆ คนเก่ง และคนที่ฝีมือส่วนใหญ่ จะสร้างผลงานที่ดี แต่ถ้าองค์กรไม่มีระบบประเมินผลงานที่ดีจะทำให้คนกลุ่มนี้อยากออกไปแสดงผลงานที่ดีในองค์กรอื่น (4) สร้างระบบค่าตอบแทนและสวัสดิการที่แข่งขันได้ สามารถดึงดูด และรักษาคนเก่งได้ ซึ่งไม่ใช่เป็นระบบที่จ่ายสูงที่สุด แต่เป็นระบบที่สามารถจ่ายแข่งขันกับตลาดที่บริษัทเราแข่งด้วยได้ และเป็นระบบบริหารจัดการเรื่องค่าตอบแทนที่มีความเป็นธรรมด้วย (5) สรรหาและคัดเลือกพนักงานที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของ และค่านิยมขององค์กร

แรงจูงใจในงาน (Job Motivation)

แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากสิ่งเร้ามากระตุ้นและเป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลก่อให้เกิดพฤติกรรม พฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่จะเกิดจากแรงจูงใจเป็นแรงผลักดันที่สำคัญอันจะก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น มุ่งไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งอาจเป็นรางวัล หรือความสำเร็จของงาน เกียรติยศ หรือชื่อเสียง แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้พนักงานอยู่กับองค์กร ทำงานให้องค์กรด้วยความมุ่งมั่นจนบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งในงานศึกษาวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาตามแนวทฤษฎีสองปัจจัย (Two-factors theory) ของ Herzberg (1975 อ้างถึงใน เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556, หน้า 154-155) แรงจูงใจตามแนวคิดของ Herzberg หมายถึง ความรู้สึกของ

พนักงานที่มีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในการทำงาน พฤติกรรมที่ทำให้พนักงานเกิดความพึงพอใจ เรียกว่า ปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene factors/ Maintenance factors) หมายถึง พฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อความไม่พึงพอใจในการทำงาน ผู้บริหารสามารถใช้ปัจจัยสุขอนามัยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเพิ่มเงินเดือนค่าตอบแทนแต่ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นการกระตุ้นให้พนักงานทำงานได้ดี

การลาออกจากการงานของพนักงาน (Employee Turnover)

Heneman and Judge (2003) จำแนกประเภทของการลาออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การลาออกอย่างสมัครใจ (Voluntary turnover) ซึ่งแบ่งเป็นการลาออกอย่างหลีกเลี่ยงได้ (Avoidable) และการลาออกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Unavoidable) สำหรับลาออกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้นั้นมีความเป็นไปได้ที่องค์กรจะหาวิธีการป้องกันได้ ซึ่งวิธีดังกล่าวอาจได้แก่ การปรับค่าตอบแทนให้สูงขึ้น หรือมอบหมายงานใหม่ให้พนักงานที่จะลาออกทำ

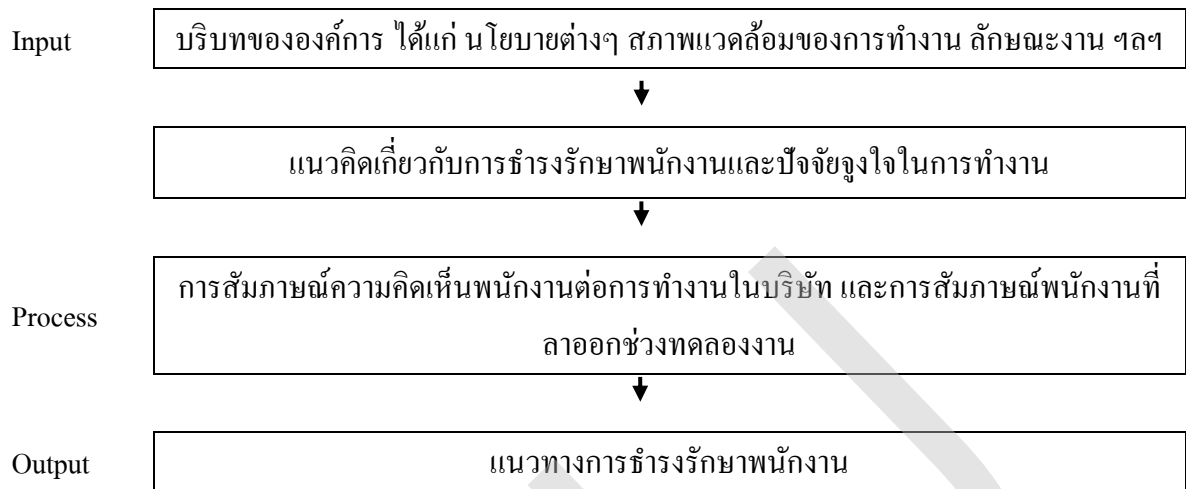
2. การลาออกอย่างไม่สมัครใจ (Involuntary turnover) ซึ่งแยกเป็นการไล่ออก และการลดจำนวนพนักงาน โดยมากการไล่ออกจะดำเนินการเฉพาะกับพนักงานคนเดียว ซึ่งอาจเป็นพนักงานที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัย หรือเป็นพนักงานที่มีผลการปฏิบัติงานต่ำ ส่วนการลดจำนวนพนักงานจะดำเนินการกับพนักงานเป็นกลุ่ม การลดจำนวนพนักงานมักจะดำเนินการเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร บางครั้งอาจจะทำอย่างถาวรหรือชั่วคราวก็ได้

แนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันในงานและความผูกพันต่อองค์กร

Schultz and Schultz (2002 อ้างถึงใน พิชิต เทพวรรณ, 2554, หน้า 175) ระบุว่าความผูกพันต่อองค์กรว่า เป็นระดับความรู้สึกของสมาชิกที่มีต่อองค์กรที่ได้ปฏิบัติงานหรือทำงานอยู่

Mathis and Jackson (2003 อ้างถึงใน พิชิต เทพวรรณ, 2554, หน้า 175) ได้อธิบายความผูกพันต่อองค์กรว่า คือระดับความเชื่อและการยอมรับเป้าหมายขององค์กรของพนักงาน และความต้องการที่จะทำงานให้กับองค์กร โดยความผูกพันต่อองค์กรและความพึงพอใจในงานจะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางในการธำรงรักษาพนักงาน: กรณีศึกษา บริษัท เอบีซี จำกัด ใช้วิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นพนักงานตำแหน่งพนักงานรักษาความปลอดภัย สาขาภูเก็ตที่เข้ามาเริ่มงานใหม่ยังไม่ผ่านการทดลองงาน 120 วัน และพนักงานที่ออกจากงานในช่วงการทดลองงาน 120 วัน ซึ่งตามสถิติอัตราการออกจากงานของพนักงานรักษาความปลอดภัย ช่วงการทดลองงานดังกล่าวนี้มีอัตราการออกจากงานสูงสุด โดยใช้การสุ่มตัวอย่างพนักงานจำนวน 10 คน ใช้การคัดเลือกพนักงาน 10 คนแรกที่ทำกรลาออก ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในเดือน เมษายน 2557 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการนัดหมายเพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลังจากที่พนักงานยื่นใบลาออก 1 วัน หรือ ณ วันที่พนักงานยื่นใบลาออก

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า พนักงานรักษาความปลอดภัยกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 8 คน และเป็นเพศหญิง 2 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีอายุระหว่าง 27-52 ปี มีอายุการทำงานระหว่าง 25-102 วัน มีรายได้เฉลี่ย ประมาณเดือนละ 13,000-15,000 บาท ทั้งหมดไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภูเก็ต

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของพนักงานต่อการทำงานในบริษัท เอบีซี จำกัด

1. นโยบายขององค์กร (Organizational policies)

นโยบายขององค์กรมีความเหมาะสม พนักงานทุกคนตระหนักถึงค่านิยมและประมวลจริยธรรมของบริษัท ฯ ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายหลักที่บริษัทกำหนดเป็นหลักการพื้นฐาน และคาดหวังให้พนักงานทุกคนยึดถือปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา

2. การมีหัวหน้าที่ดี (Quality of supervision)

หัวหน้างานดูแลลูกน้องอย่างดีโดยการให้คำแนะนำในการทำงาน สอนงาน และให้ความรู้ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง อาจมีปัญหาเกี่ยวกับหัวหน้างานบ้างเล็กน้อยโดยเฉพาะช่วงเข้าทำงานใหม่

3. สภาพการทำงาน (Working conditions)

ส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพการทำงานและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของงานอยู่ในเกณฑ์ดี พนักงานทุกคนมีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัท ฯ และผู้ว่าจ้างอย่างเคร่งครัด แต่บางสถานที่ต้องทำงานท่ามกลางแดดที่ร้อนจัด และชั่วโมงการทำงานค่อนข้างยาวนานถึงวันละ 12 ชั่วโมง

4. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (Relationships with peers)

เพื่อนร่วมงานมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ถึงแม้มีการสับเปลี่ยนตำแหน่งการทำงานกันบ้าง แต่พนักงานก็ไม่รู้สึกว่าคุณได้เปรียบหรือเสียเปรียบในการทำงานจึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดความขัดแย้งใดๆ

5. การให้เงินเดือนค่าจ้างที่เหมาะสม (Base wage of salary)

การให้เงินเดือนค่าจ้างไม่ค่อยเหมาะสมซึ่งจะต้องปรับปรุงแก้ไข โดยได้แสดงความคิดเห็นว่าต้องปรับเพิ่มค่าจ้างเพราะค่าจ้างที่ได้รับอยู่ในปัจจุบันนั้นยังน้อยกว่าบริษัทอื่น ประกอบกับปัญหาค่าครองชีพค่อนข้างสูง พนักงานที่มาเริ่มงานใหม่ประสบปัญหาเรื่องเงินไม่พอสำหรับใช้จ่ายและสวัสดิการอื่น ๆ ที่บริษัท ฯ เสนอให้อยู่ในเกณฑ์ดีซึ่งพวกเขาได้รับความพึงพอใจ

6. ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงาน (Relationships with subordinates)

ผู้บริหารมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพนักงาน จากการสังเกตพบว่าทุกหน่วยงานจะมีการติดประกาศรายชื่อผู้บริหารพร้อมหมายเลขโทรศัพท์สำหรับการติดต่อประสานงาน เป็นส่วนหนึ่งที่ลดช่องว่างระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน และผู้บริหารมีการตรวจเยี่ยมหน่วยงาน มีการประชุมประจำเดือนเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานได้ทำงานแบบใกล้ชิดกับผู้บริหาร

7. การให้โอกาสให้ได้รับความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) บริษัท ฯ ได้เปิดโอกาสให้พนักงาน โดยการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติพร้อมทั้งได้มีการทดสอบและประเมินผล การฝึกอบรมเพื่อยกระดับฝีมือแรงงานและสนับสนุนให้พนักงานได้มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

8. การให้โอกาสพนักงานตระหนักในความสำเร็จของงานนั้น (Recognition)

บริษัท ฯ ได้มีการยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลกรณีพนักงานประกอบคุณงามความดี หรือมีผลการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม และบริษัท ฯ ได้มีการยกย่อง ชมเชยและให้รางวัลกรณีเมื่อพนักงานประกอบคุณงามความดีหรือมีผลการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยมเป็นสิ่งที่ดีมากเพราะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน สิ่งที่พนักงานภาคภูมิใจกับหน้าที่การงานของตนเอง

9. การให้พนักงานทำงานด้วยตนเอง (Work itself) บริษัท ฯ ได้มีการเปิดโอกาสให้พนักงานได้ทำงานด้วยตนเองอย่างเหมาะสมและมีการส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานและยอมรับความคิดเห็นของพนักงานด้วยกัน

10. การให้มีความรับผิดชอบ (Responsibility)

ได้มอบหมายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับพนักงานแต่ละตำแหน่งในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม เพราะมีการหมุนเวียนสลับสับเปลี่ยนหน้าที่ในการทำงาน ยกเว้นบางตำแหน่งที่ผู้ว่าจ้างได้กำหนดเป็นกรณีพิเศษต้องใช้บุคลากรที่มีความสามารถพิเศษ เช่น ความสามารถในการติดต่อสื่อสารภาษาอังกฤษกับลูกค้า

11. การให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ (Advancement) บริษัท ฯ ได้เปิดโอกาสให้พนักงานได้รับความก้าวหน้าในอาชีพโดยมีการปรับเลื่อนตำแหน่งพนักงานที่มีผลการปฏิบัติและมีศักยภาพและมีความรับผิดชอบสูงซึ่งเหมาะสมที่จะปรับเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น

12. พนักงานมีความเจริญก้าวหน้าเติบโตในหน้าที่ (Growth) บริษัท ฯ ได้ให้โอกาสพนักงานมีความเจริญก้าวหน้าเติบโตในหน้าที่โดยการปรับเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นซึ่งส่งผลให้มีรายได้เพิ่มสูงขึ้นและมีความรู้ในงานเพิ่มขึ้นอีกด้วย

ส่วนที่ 3 สรุปผลการสัมภาษณ์พนักงานที่ออกจากงานในช่วงทดลองงาน 120 วัน

กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย สาขาภูเก็ต ที่พ้นสภาพการเป็นพนักงานแล้วทั้งหมด 20 คน เป็นเพศชาย 18 คน และเป็นเพศหญิง 2 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นอย่างน้อย ผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 23-53 ปี มีอายุการทำงานระหว่าง 15-111 วัน ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่าสาเหตุที่พนักงานลาออกสูงสุดสามอันดับแรก คือสาเหตุซึ่งเกี่ยวข้องกับด้านการเงิน เนื่องจากค่าจ้างต่ำกว่าคู่แข่ง รองลงมาคือ การขาดสภาพคล่องทางการเงินสำหรับค่าใช้จ่ายสำรอง และระบบการจ่ายค่าจ้างที่ค่อนข้างช้า นอกเหนือจากนั้น เป็นปัญหาส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน

แนวทางในการธำรงรักษาพนักงาน

1. บริษัท ฯ ควรพิจารณาปรับค่าจ้างเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจพนักงาน เนื่องจากค่าจ้างที่พนักงานได้รับอยู่ในปัจจุบันนั้น ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับบริษัทอื่น ประกอบกับปัญหาสถานะทางเศรษฐกิจ ค่าครองชีพที่สูง ส่งผลกระทบต่อพนักงานที่เพิ่งเข้าทำงานใหม่ ทำให้ประสบปัญหาหารายรับไม่พอกับค่าใช้จ่ายและไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน

2. ควรมีการปรับเพิ่มค่าจ้างตามอายุงาน โดยเฉพาะพนักงานที่ทำงานครบหนึ่งปี

3. บริษัท ฯ ควรปรับระบบการจ่ายค่าจ้างให้เร็วขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางในการธำรงรักษาพนักงาน: กรณีศึกษา บริษัท เอบีซี จำกัด โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีสองปัจจัย (Two-factors theory) ตามแนวคิดของ Herzberg ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ผลต่อการธำรงรักษาพนักงานตามข้อคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความคิดเห็น โดยรวมสอดคล้องกันในประเด็นการให้เงินเดือนค่าจ้างที่เหมาะสม (Base wage of salary) กล่าวคือการให้เงินเดือนค่าจ้างของบริษัท ฯ ไม่เหมาะสมซึ่งยังจะต้องปรับปรุงแก้ไข โดยมีความคิดเห็นว่า (1) บริษัท ฯ ต้องปรับเพิ่มค่าจ้างให้สูงขึ้น เนื่องจากค่าจ้างที่ได้รับอยู่ในปัจจุบันนั้นยังต่ำอยู่และ น้อยกว่าบริษัทอื่น ประกอบกับปัญหา

สภาวะทางเศรษฐกิจ ค่าครองชีพที่สูงพนักงานที่มาเริ่มงานใหม่จะประสบปัญหาเรื่องเงินไม่พอกับค่าใช้จ่ายและไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน (2) ควรมีการปรับเพิ่มค่าจ้างตามอายุงาน โดยเฉพาะพนักงานที่ทำงานครบหนึ่งปี (3) บริษัท ฯ ควรปรับระบบการจ่ายค่าจ้างให้เร็วขึ้นสรุปผลการสัมภาษณ์สาเหตุหรือเหตุผลที่พนักงานลาออกสูงสุดสามอันดับแรกเป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน คือ (1) ค่าจ้างต่ำ (2) ไม่มีเงินใช้จ่ายสำรองและ (3) ระบบการจ่ายเงินค่าจ้างออกช้า ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of needs theory) ของ Maslow (1987 อ้างถึงใน วันชัย มีชาติ, 2549, หน้า 49) โดยมีสาระสำคัญที่สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์อย่างเห็นได้ชัดคือความต้องการขั้นแรกคือความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) ได้แก่ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ที่จะทำให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้ เช่น ปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์ญาณี ปัญญาวสิน (2555) แสดงให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการธำรงรักษาพนักงานเช่นเงินเดือนและค่าบริการความมั่นคงของงานลักษณะความเป็นผู้นำของหัวหน้างานและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับ Siriyupa Roongrerngsuke (2010) ได้กล่าวไว้ว่า ในการสัมภาษณ์ Charles Clinton ผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคลของไมเนอร์ โฮเทล กรุ๊ป กลุ่มบริษัทที่ได้รับรางวัล “Best Employers in Thailand and Asia” รางวัลโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยอดเยี่ยมในปี 2546 ปี 2548 และปี 2551 โดย Charles Clinton ได้กล่าวถึงวิธีการในการสรรหา การพัฒนาและการธำรงรักษาให้พนักงานอยู่กับองค์กรนั้นคือการให้ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ที่แข่งขันได้ โดยเปิดโอกาสให้พนักงานได้มีส่วนร่วมโครงการต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานรู้ว่าพวกเขามีคุณค่ากับองค์กร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษามีพบว่าปัจจัยที่ผลต่อการธำรงรักษาพนักงาน คือการให้เงินเดือนค่าจ้างที่เหมาะสม (Base wage of salary) กล่าวคือการให้เงินเดือนค่าจ้างของบริษัท ฯ ยังไม่เหมาะสมซึ่งจะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยการปรับเพิ่มค่าจ้างให้สูงขึ้นหรือการปรับเพิ่มค่าจ้างตามอายุงานเมื่อทำงานครบปี ต้องกำหนดระบบวันจ่ายค่าจ้างให้เร็วขึ้นซึ่งผู้บริหารของบริษัท เอบีซี จำกัดควรปรับปรุงนโยบายบริหารจัดการด้านค่าจ้าง ค่าตอบแทน และสวัสดิการทั้งนี้เพื่อการธำรงรักษาพนักงานให้อยู่กับบริษัท ฯ ให้นานที่สุดได้

1. ประเด็นปัญหาเงินเดือนค่าจ้างของบริษัท ฯ ไม่เหมาะสม ค่าจ้างยังต่ำกว่าบริษัท ฯ อื่น และการปรับเพิ่มค่าจ้างตามอายุการทำงานต้องปรับปรุงแก้ไขควรกำหนดนโยบายแก้ไขดังนี้

1.1 ลดหรือยกเลิกการจ่ายค่าแนะนำพนักงานให้มาทำงานกับบริษัท ฯ เพื่อลดต้นทุนในการสรรหาพนักงานเพื่อนำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายเป็นค่าจ้าง หรือสวัสดิการอย่างอื่นให้กับพนักงานโดยตรง

1.2 กำหนดนโยบายปรับค่าจ้างพื้นฐานของพนักงานรักษาความปลอดภัยแต่ละสาขาให้เท่ากัน ซึ่งปัจจุบันมีค่าจ้างพื้นฐานวันละ 450 บาท และ 460 บาท โดยปรับให้ทุกสาขามีค่าจ้างพื้นฐานวันละ 460 บาท เพื่อให้พนักงานได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรมและเท่าเทียมกันทุกคน

1.3 กำหนดนโยบายปรับเพิ่มค่าตอบแทนเป็นเบี้ยขยันรายวัน โดยกำหนดเงื่อนไขว่าบริษัท ฯ จะจ่ายเบี้ยขยันรายวันสำหรับพนักงานที่ทำงานครบ 12 ชั่วโมง

2. ประเด็นปัญหาระบบการจ่ายค่าจ้างของบริษัท ฯ ถ้าชำไม่เหมาะสมควรปรับปรุงแก้ไข ปัจจุบันบริษัท ฯ ได้จ่ายค่าจ้างเดือนละ 2 ครั้ง โดยกำหนดวันจ่ายค่าจ้างไว้ดังนี้ งวดระยะเวลาทำงานวันที่ 1-15 จะจ่ายค่าจ้าง ณ วันสิ้นเดือน ส่วนงวดระยะเวลาทำงานวันที่ 16-30จะจ่ายค่าจ้างวันที่ 15 ของเดือนถัดไป ปัจจุบันรายงานค่าจ้าง (Payroll system) นั้นจะจัดทำโดยฝ่ายทรัพยากรบุคคล ณ สำนักงานใหญ่เท่านั้น ซึ่งควรกำหนดแนวทางแก้ไขให้สามารถจ่ายค่าจ้างให้เร็วขึ้น โดยปรับปรุงระบบคำนวณค่าจ้างโดยพิจารณาใช้เครื่องมือที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ดีและรวดเร็ว เพราะบริษัท ฯ มีศักยภาพในด้านนี้ดีอยู่แล้ว โดยกำหนดให้แต่ละสาขารับผิดชอบงานคีย์ข้อมูลบันทึกเวลาการทำงานของพนักงาน (Time attendant) ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเว็บเพจระบบรายงานค่าจ้างของบริษัท ฯ และฝ่ายทรัพยากรบุคคลของสำนักงานใหญ่สามารถนำเข้าข้อมูล (Import data) จากระบบบันทึกเวลาทำงานของแต่ละสาขาคีย์ส่งมาให้ใช้ในการประมวลผลระบบคำนวณค่าจ้างได้ทันทีโดยลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนหรือลดเวลาในการจัดทำรายงานค่าจ้างและยังช่วยให้การจัดทำรายงานค่าจ้างรวดเร็วขึ้นกว่าเดิมทำให้สามารถจ่ายค่าจ้างได้รวดเร็วขึ้น ทำให้สามารถจ่ายค่าจ้างได้รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม จากจำนวนพนักงานที่มีมากกว่า 2,000 คน และจ่ายค่าจ้างเดือนละ 2 ครั้ง บริษัท ฯ ควรวางแผนงานขึ้นต้นว่าในครั้งแรกนั้นบริษัท ฯ จะเลื่อนวันจ่ายเงินค่าจ้างให้เร็วขึ้น 2 วัน หากพบว่าไม่มีปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ จะเลื่อนวันจ่ายเงินค่าจ้างให้เร็วขึ้นอีก 5 วัน หรือ 7 วัน เมื่อเปรียบเทียบกับกำหนดการจ่ายเงินค่าจ้างเดิมที่บริษัท ฯ ได้กำหนดไว้ จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการจ่ายค่าจ้างล่าช้าได้

3. ประเด็นเรื่องเงินค่าจ้างเบิกล่วงหน้าเพื่อบรรเทาปัญหาพนักงานกรณีมีเริ่มงานใหม่และเงินไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายเนื่องจากพนักงานส่วนใหญ่มาจากต่างจังหวัดซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงบริษัท ฯ ควรปรับนโยบายในการเบิกจ่ายค่าจ้างล่วงหน้า (Salary advance) คือกำหนดให้ผู้จัดการสาขาพิจารณาให้พนักงานสามารถเบิกเงินค่าจ้างล่วงหน้าจากเงินสดย่อย (Petty cash) ได้ตามความเหมาะสมตามระเบียบการใช้เงินสดย่อยของบริษัท ฯ โดยพิจารณาเหตุผลความจำเป็นประกอบกับจำนวนวันทำงานที่พนักงานได้ทำงานไว้กับบริษัท ฯ ทั้งนี้โดยให้พิจารณาเป็นแต่ละกรณีไปเพื่อแก้ไขและบรรเทาปัญหาเงินสำรองไม่พอค่าใช้จ่าย

4. ประเด็นปัญหาด้านสภาพการทำงานต่าง ๆ เช่น สภาพการทำงานที่ร้อนจัดควรมอบหมายให้ผู้จัดการสาขาไปสำรวจตรวจสอบพื้นที่ที่รับผิดชอบและแก้ไขปัญหาเพื่อปรับปรุงสภาพการทำงานให้เอื้อต่อการทำงาน มีความเหมาะสมและมีมาตรฐานที่ดีโดยการปรึกษาหารือและประสานงานขอความร่วมมือกับผู้ว่าจ้าง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เช่น การใช้แบบสอบถามกลุ่มพนักงานรักษาความปลอดภัย เพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์ร่วมกับการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

2. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรสัมภาษณ์เชิงลึกกับพนักงานที่ลาออกจากรางานในช่วงทดลองงาน หรือช่วงระยะเวลาที่พนักงานยังไม่ครบวาระการทำงานด้วย

3. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล กับพนักงานตำแหน่งพนักงานรักษาความปลอดภัย สาขาภูเก็ตเพียงสาขาเดียวในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากสำนักงานของบริษัท ฯ มีสำนักงานสาขาหลายแห่งทั่วทุกภาคของประเทศซึ่งมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างด้านภูมิประเทศ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาวะการแข่งขันด้านแรงงาน และคู่แข่งในธุรกิจแบบเดียวกันและที่สำคัญคือสถานะค่าครองชีพของจังหวัดนั้น ๆ

บรรณานุกรม

- ทิพย์ญาณี ปัญญาวสิน. (2555). *การจัดการการชํารงรักษาพนักงานในอุตสาหกรรมการ
โรงแรมของประเทศไทยกรณีศึกษาโรงแรมระดับห้าดาวในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ
(หลักสูตรนานาชาติ), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์.* กรุงเทพฯ: ทริปเปิ้ล กรุ๊ป.
- ประคัลภ์ ปิ่นทพลังกูร. (2556 ก). *กลยุทธ์การรักษาไว้ซึ่งพนักงาน (Employee retention).*
เข้าถึงได้จาก <http://prakal.wordpress.com/2013/08/05>.
- . (2556 ข). *บริหารพนักงานใหม่อย่างไรไม่ให้ลาออกก่อนเวลาอันควร.* เข้าถึงได้จาก
<http://prakal.wordpress.com/2013/11/25>.
- บุญญภณ เทพประสิทธิ์. (2557). *การวิเคราะห์แนวโน้มตลาดอุตสาหกรรมรักษาความ
ปลอดภัยปี 2557.* เข้าถึงได้จาก <http://poonyaponmvp.blogspot.com/2014/02/2557>.
- พิชิต เทพวรรณ. (2554). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์: แนวคิดและกลยุทธ์เพื่อ
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน.* กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วันชัย มีชาติ. (2549). *การบริหารองค์การ.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา จันทร์เงา. (2555). *ปัจจัยอะไรที่ทำให้พนักงานออกจากงานหรืออยู่ทำงานต่อกับ
องค์กร.* เข้าถึงได้จาก <http://-today.tripod.com/know12.htm>.
- Heneman III, H., & Judge, T. A. (2003). *Staffing organization.* Illinois: McGraw Hill.
- Siriyupa Roongrerngsuke. (2010). *Best HR practices in Thailand.* Bangkok: Nation News
Network.

แนวทางในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์

GUIDELINES TO OPERATE TOURISM BUSINESS IN SINGAPORE

นภัสกานต์ กุลมา

สุชนนี เมธิโยธิน

โสพิษา เถกิงเกียรติ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์ ในเขตเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว (ประเภท Outbound) จำนวน 4 คนและเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 400ชุด

ผลการวิจัยพฤติกรรมนักท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการริเริ่มความคิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองเพื่อพักผ่อนหย่อนในช่วงวันหยุดเทศกาลเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยว โดยยังไม่เคยเดินทางไปประเทศสิงคโปร์ใช้เวลาในการท่องเที่ยวระหว่าง 3-7 วัน/ครั้ง ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของประเทศสิงคโปร์จาก Internet (เว็บไซต์) และค่าใช้จ่ายต่อครั้ง 20,001-25,000 บาท

ผลการวิจัยเปรียบเทียบเหตุผลในการตัดสินใจที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์ พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านสถานภาพแตกต่าง ด้านอาชีพ ส่งผลเหตุผลในการตัดสินใจที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์แตกต่างกัน พฤติกรรม นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปประเทศสิงคโปร์ ด้านช่วงเวลาเดินทาง ด้านลักษณะการเดินทางส่วนใหญ่ แตกต่างกัน ส่งผลเหตุผลในการตัดสินใจที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์แตกต่างกัน

ผลจากการวิจัยผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวพบว่า การจดทะเบียนประกอบธุรกิจนำเที่ยวประเภท Outbound กับสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศน์ กรมการท่องเที่ยว เป็นใบการันตีความน่าเชื่อถือความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการว่าธุรกิจถูกต้องตามกฎหมาย และเน้นเรื่องการให้บริการและความซื่อสัตย์และมีความจริงใจกับลูกค้าเป็นเป็นหลักเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้กับบริษัทสำหรับลูกค้าที่รักการเดินทางท่องเที่ยว

คำสำคัญ: ธุรกิจนำเที่ยว/ ประเทศสิงคโปร์

Abstract

This study attempted to study guidelines to operate the tourism business in Singapore in Chon Buri Province. The qualitative data were collected by the interviews with four entrepreneurs (outbound type) and 400 questionnaires were utilized to collect the qualitative data.

The results from tourist behavior revealed that most of the subjects had an idea to travel by their own to relax during holiday. They used to travel with tourist agency and had never been to Singapore before. The length to stay in Singapore was between 3-7 days a time. They obtained the information about tourist attraction in Singapore via Internet (websites) and they spent about 20,001-25,000 baht a time.

It was found from the comparison of the reason to visit Singapore that different personal factors of marital status and occupation had an influence on the decision making to visit Singapore differently. Also, different behavior of tourists to travel to Singapore, time to travel, travelling type had an impact on the reason to travel to Singapore differently.

The study on the entrepreneur of tourism business showed that the registration of tourism business in outbound type with the Registration Office of Tourism Business and Tourist Guide, Department of Tourism can guarantee the reliability to customers to use the service as the business was legal and concentrated on service and honesty and sincerity to the customers to build the image for customers who love travelling.

KEYWORDS: TOURISM BUSINESS/ SINGRAPORE

บทนำ

ในประเทศไทยมีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วทำให้มีกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางขึ้นไปเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้นและเกิดความต้องการท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นด้วยเพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กว้างไกล เพื่อศึกษา การแสวงหาสิ่งใหม่และเพื่อให้เป็นกำไรชีวิต เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและดูจากสถิติการท่องเที่ยวไปต่างประเทศจะเห็นจากการโฆษณาของบริษัทนำเที่ยวมีการแข่งขันค่อนข้างสูงในธุรกิจท่องเที่ยวเนื่องจากคนไทยนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศมาก

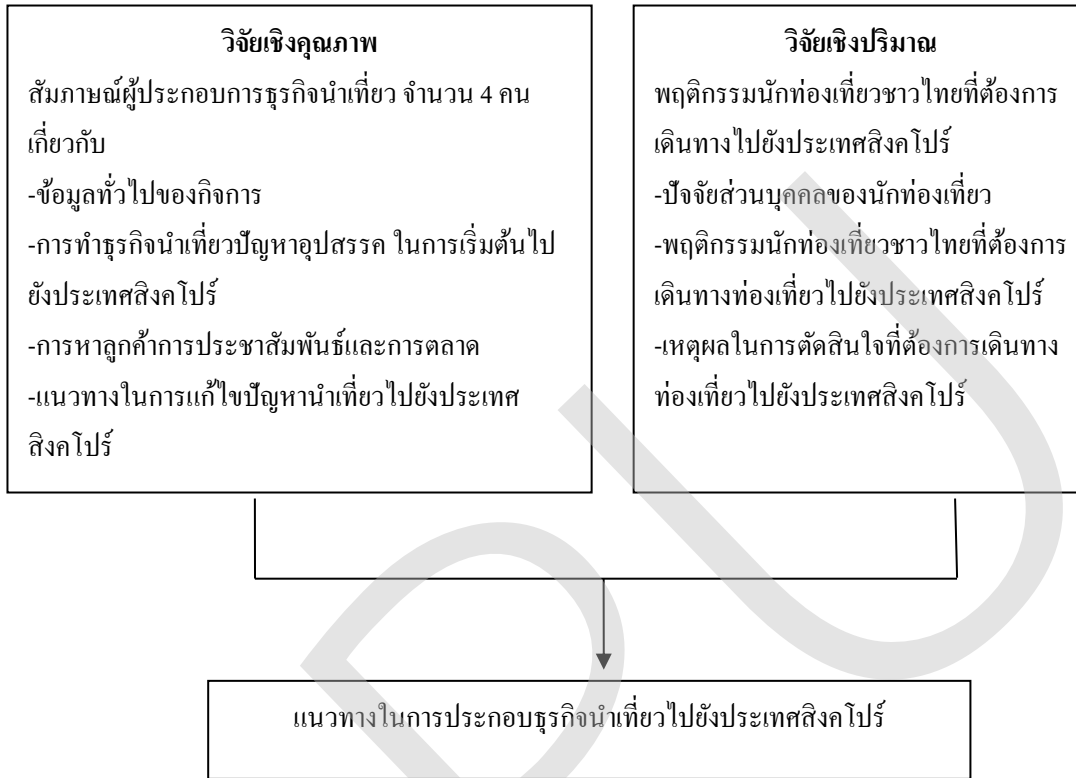
เนื่องจากตารางเดินท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปสิงคโปร์มีจำนวนเพิ่มเรื่อยๆ จากตารางฐานข้อมูลท่องเที่ยวเชิงการตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จากปี 2010-2012 ในปี 2010 จำนวน นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปเที่ยวประเทศสิงคโปร์ จำนวน 323,226 คน เพิ่มจากปีที่แล้ว 23.41% และในปี 2011 จำนวน 344,286 คน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 6.52 % และในปี 2012 จำนวน นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปเที่ยวประเทศสิงคโปร์ จำนวน 386,341 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2009 12.22% นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางไปประเทศสิงคโปร์มากขึ้น(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556)

ดังนั้นจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศสิงคโปร์มีจำนวนมากยิ่งขึ้น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community: AEC) กำลังจะเปิดในปี 2558 ทำให้มีการเปิดเสรีต่อกันในภาคบริการทันทีเมื่อถึงเวลานั้นนักท่องเที่ยวแต่ละชาติจะไปมาหาสู่และทำการค้าระหว่างกันได้อย่างเสรีจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปยังประเทศสิงคโปร์และเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปประเทศสิงคโปร์

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปยังประเทศสิงคโปร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์
2. สามารถนำผลจากการศึกษามาใช้ในการประกอบการให้บริการของบริษัทนำเที่ยว เพื่อสามารถตอบสนองความสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทบทวนวรรณกรรม

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว เป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจ (Peter, 1969 อ้างถึงใน สมบัติกาญจนกิจ, 2554, หน้า 87) บริการการท่องเที่ยว บริการที่รับรองการท่องเที่ยวเป็นอุปทานประเภทหนึ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว แต่เป็นบริการที่รองรับความสะดวกสบายและความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในบางโอกาสอาจเป็นตัวดึงดูดใจได้เช่นกัน การบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ที่พัก อาหาร แหล่งจำหน่ายสินค้า แหล่งบันเทิง แหล่งกิจกรรมและบริการอื่นๆ ทั้งนี้รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่น ๆ ด้วย

ตลาดการท่องเที่ยว จัดเป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (Tourism demand) ซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อกิจกรรมอื่นๆ (ปกติตลาดการท่องเที่ยวจะเน้นที่นักท่องเที่ยว) ซึ่งในกระบวนการจัดการได้รวมถึง การส่งเสริมและพัฒนารายและการให้บริการ แก่นักท่องเที่ยวด้วย

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2550) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ประกอบด้วย

เงินหรือค่าใช้จ่าย เป็นสิ่งแรกที่ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะคิดทันที เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ว่าจะใกล้หรือไกลจำเป็นต้องมีเงิน หรืองบประมาณเพื่อใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ค่าพาหนะค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการ ค่าบริการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก และการใช้จ่ายซื้อของเป็นต้น

เวลาเป็นสิ่งที่มีความหมายสำคัญสำหรับผู้เดินทางท่องเที่ยว เพราะว่าแต่ละบุคคลย่อมอยู่ในสถานภาพทางการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน บางคนอาจใช้เวลาวันหยุดสุดสัปดาห์ เพื่อการท่องเที่ยว แต่บางคนอาจจะต้องรอถึงปิดภาคเรียน หรือบางคนอาจใช้เวลาหลังช่วงชีวิตทำงานเพื่อการท่องเที่ยวเป็นต้น

ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยนี้เกิดจากเหตุผล และความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริง การมีเงินและเวลา ไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวได้ หากไม่มีความตั้งใจจริงที่จะเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวแต่ละคนมีความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งต่างกัน ทั้งนี้ความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว อาจกระตุ้นโดยสิ่งต่างๆ เช่น ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวการเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวการส่งเสริมทัศนคติที่ดีให้เห็นถึงคุณค่าของการท่องเที่ยว ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจเสถียรภาพทางการเมือง ฤดูกาล สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยและภาพพจน์ทางการท่องเที่ยว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่างประเทศ ประกอบด้วย

ทองใบ กาญจนภรณ์ (2553) ศึกษาถึงแนวทางการจัดการคุณภาพบริการของบริษัทนำเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผลการวิจัยเพราะว่าระดับการรับรู้คุณภาพบริการความพึงพอใจของลูกค้า คุณค่าบริการและความตั้งใจในเชิงพฤติกรรมของลูกค้าที่เข้ารับบริการบริษัทนำเที่ยวในประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพบริการของบริษัทนำเที่ยวในประเทศไทยจำแนกคุณลักษณะของลูกค้าพบว่า อายุและประเทศถิ่นที่อยู่มีการรับรู้คุณภาพบริการในการตอบสนองและการให้ความมั่นใจต่อบริษัทนำเที่ยวในประเทศไทยแตกต่าง อิทธิพลเชิงสาเหตุของ

คุณภาพบริการ ความพึงพอใจของลูกค้า และคุณค่าบริการส่งผลกระทบต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมของลูกค้าที่เข้ารับบริการ

อุ่นเรือนพระราชโยธา (2554)ศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกใช้บริการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษานักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางเพื่อท่องเที่ยวทัศนศึกษาและพักผ่อนเป็นวัตถุประสงค์หลักนิยมเดินทางไปในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์และวันธรรมดาคนส่วนใหญ่จะทั่วข้อมูลและแหล่งท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว บุคคลใกล้ชิดญาติเพื่อนแนะนำส่วนใหญ่จะนิยมเดินทางเป็นกลุ่มเพื่อนสนิท ครอบครัว และจะเดินทางเป็นกลุ่มตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป และจะให้ความสนใจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากกว่ารูปแบบอื่น โดยแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สนใจมากที่สุดและจะให้ความสำคัญของปัจจัยความสวยงามและชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 400 คนที่ต้องการเดินทางไปยังประเทศสิงคโปร์ และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสอบถามเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว (ประเภท Outbound) จำนวน 4 คน

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปยังประเทศสิงคโปร์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.3 ด้านอายุมีช่วง 31-40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.0 ด้านสถานภาพมีสถานภาพโสดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.0 ด้านระดับการศึกษามีระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.8 ด้านอาชีพมีลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.3 ด้านรายได้มีรายได้เฉลี่ย 25,001-30,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.3

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการริเริ่มความคิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว มากที่สุดคือ ตัดสินใจด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 40.8 มีเหตุผลในการเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด คือ พักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 83.3 ช่วงเวลาที่เลือกเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด คือ วันหยุดเทศกาล คิดเป็นร้อยละ 48.3 ลักษณะการเดินทางมากที่สุด คือ ใช้บริการบริษัทนำเที่ยว คิดเป็น ร้อยละ 69.5 ในระยะเวลา 1 ปี ท่านเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศสิงคโปร์กี่ครั้งมากที่สุด คือ ไม่เคย คิดเป็นร้อยละ 46.8 ใช้เวลาในการท่องเที่ยวที่วันต่อครั้งที่ไปมากที่สุด คือ ระหว่าง 3-7 วัน คิดเป็นร้อยละ 81.8 ทราบ

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของประเทศสิงคโปร์จากแหล่งใดบ้าง มากที่สุด คือ Internet (เว็บไซต์) คิดเป็นร้อยละ 51.3 ค่าใช้จ่ายต่อครั้งมากที่สุด คือ 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.5

เหตุผลในการตัดสินใจที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 คืออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากปัจจัยย่อยพบว่า เหตุผลในการตัดสินใจที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์อันดับแรกคือ ประเทศสิงคโปร์มีความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับ มาก อันดับที่สอง คือ ความมีชื่อเสียงของประเทศ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 อยู่ในระดับ มาก อันดับสาม คือความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับ มาก อันดับสี่ คือมีที่พักจำนวนมากและหลากหลาย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.87 อยู่ในระดับ มาก อันดับห้า คือ ประเทศสิงคโปร์มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับ มาก อันดับหก คือ ความมีชื่อเสียงของสินค้าและอาหาร มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.81 อยู่ในระดับ มาก อันดับเจ็ด คือ ค่าใช้จ่ายคุ้มค่ากับประสบการณ์ การท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.76 อยู่ในระดับ มาก อันดับแปด คือ การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศสิงคโปร์ผ่านสื่อต่างๆ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.68 อยู่ในระดับมาก อันดับเก้า คือ ระยะทาง/ระยะเวลาในการเดินทาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.67 อยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์

1. ขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจนำเที่ยวจดทะเบียนการค้าจดทะเบียนที่กับหน่วยงานกรมพัฒนาธุรกิจและการค้ากระทรวงพาณิชย์ (DBD) เพื่อเปิดในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัดและจดทะเบียนที่สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยวต้องวางหลักค่าประกันจำนวน 200,000 บาท

2. หลังจากเปิดในรูปแบบบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนและจดทะเบียนที่สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยวเรียบร้อยแล้ว ขอแนะนำจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ควรสมัครเป็นสมาชิก IATA (International Air Transport Association) สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ เพื่อเป็นเอเย่นต์ขายตั๋วเครื่องบินเองเพื่อสะดวกในการจองตั๋วเครื่องบินให้ลูกค้าและสมัครเป็นสมาชิกสมาคมส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยว TTPA (Thai Tourism Promotion Association) ใช้จดทะเบียนเพื่อแลกเปลี่ยนหรือแชร์ข้อมูลประสบการณ์ระหว่างกลุ่มธุรกิจนำเที่ยวและข้อมูล Feedback ของลูกค้าที่ธุรกิจนำเที่ยวส่งมาแชร์ข้อมูลกัน

3. กระบวนการดำเนินงานธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศยังประเทศสิงคโปร์จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน 1. ผู้ประกอบการจะต้องหากลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ต้องการเดินทางไปเที่ยวยังประเทศสิงคโปร์ 2. ติดต่อบริษัทนำเที่ยว(คู่ค้า)ที่ประเทศสิงคโปร์เพื่อดำเนินการจองที่พัก อาหาร สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น วิธีการติดต่อบริษัทนำเที่ยวที่ประเทศสิงคโปร์ทำ

ได้ 2 วิธี 1. เพื่อนที่ทำธุรกิจเดียวกันแนะนำบริษัทนำเที่ยว(คู่ค้า)ที่ประเทศสิงคโปร์ให้ 2. ติดต่อบริษัทนำเที่ยว(คู่ค้า)ที่ประเทศสิงคโปร์โดยการออกบูธและหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

4. การหาลูกค้าประชาสัมพันธ์และการตลาดครั้งนี้ การWalk in หาลูกค้าโดยตรงอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ Facebook คลื่นวิทยุชลบุรี แผ่นพับ โบรชัวร์ ลงนิตยสาร กลยุทธ์ทางการตลาด 1.เน้นการให้บริการเพื่อให้ลูกค้าประทับใจและกลับมาใช้บริการซ้ำหรือมีการแนะนำปากต่อปากเพื่อดึงลูกค้ากลุ่มอื่นเข้ามาใช้บริการเพิ่มขึ้น 2. เน้นความซื่อสัตย์มีความจริงใจกับลูกค้ารักษาคำพูดในโปรแกรมทัวร์เงื่อนไขที่พักอาหาร เพื่อให้ลูกค้าเกิดความประทับใจและไว้วางใจ

5. ลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย องค์กรภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัย และ โรงเรียน เป็นต้น

6. การเตรียมพร้อมและความชำนาญทางด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและทางด้านเวลาการทำธุรกิจกับประเทศสิงคโปร์ค่อนข้างตรงต่อเวลาในทุกด้าน

อภิปรายผล

ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปยังประเทศสิงคโปร์ สมมติฐานที่ 1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามกับเหตุผลในการตัดสินใจที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์ พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านสถานภาพ ด้านอาชีพแตกต่างกัน ส่งผลเหตุผลในการตัดสินใจที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุ่นเฮือน พระราชโยธา (2554) ศึกษาถึง พฤติกรรมการเลือกใช้บริการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษานักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางเพื่อทัศนศึกษาและพักผ่อนเป็นวัตถุประสงค์หลักนิยมเดินทางไปในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์วันธรรมดาและวันหยุดเทศกาล ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับ การศึกษา อาชีพ ระดับรายได้มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจจัดในการท่องเที่ยว สอดคล้องกับแนวความคิดของ นิติพล ภูตะโชติ (2556) เพศแสดงถึงลักษณะของบุคคลซึ่งมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมในขณะที่การมีส่วนร่วมในสังคมไทยสอดคล้องกับทฤษฎีของฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2550) กล่าวถึงปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ (demographic factors) ลักษณะของประชากร ได้แก่ ขนาดและองค์ประกอบของครอบครัว อายุ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ ระดับรายได้ อาชีพ เชื้อชาติ สัญชาติ

สมมติฐานที่ 2: ทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปยังประเทศสิงคโปร์กับเหตุผลในการตัดสินใจที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์ พบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปยังประเทศสิงคโปร์ ด้านช่วงเวลาเดินทาง ด้านลักษณะการเดินทางส่วนใหญ่แตกต่างกัน ส่งผลเหตุผลในการตัดสินใจที่เดินทางท่องเที่ยวไปยัง

ประเทศสิงคโปร์แตกต่างกัน สอดคล้องกับทฤษฎีของฉลงศรี พิมลสมพงษ์ (2554) กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประกอบด้วยเงินหรือค่าใช้จ่าย เป็นสิ่งแรกที่คุณเดินทางท่องเที่ยวจะคิดทันทีที่มีความหมายสำคัญสำหรับผู้เดินทางท่องเที่ยว เพราะว่าแต่ละบุคคลย่อมอยู่ในสถานภาพทางการเงินที่ต่างกัน บางคนอาจใช้เวลาวันหยุดสุดสัปดาห์ เพื่อการท่องเที่ยวตลอดเวลา

ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวพบว่าการจดทะเบียนประกอบธุรกิจนำเที่ยวประเภท Outbound กับสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศน์ กรมการท่องเที่ยว เป็นใบการันตีความน่าเชื่อถือความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการว่าธุรกิจถูกต้องตามกฎหมายและเน้นเรื่องการให้บริการและความซื่อสัตย์และมีความจริงใจกับลูกค้าเป็นเป็นหลักเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้กับบริษัทสำหรับลูกค้าที่รักการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของศรีญา วรากุลวิทย์(2551) กล่าวถึงธุรกิจนำเที่ยวเป็นธุรกิจที่ให้บริการนำเที่ยวจัดหาและบริการนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวโดยประสานงานธุรกิจต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทองใบ กาญจนารมณ์ (2553) ศึกษาถึงแนวทางการจัดการคุณภาพบริการของบริษัทนำเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ กล่าวว่าระดับการรับรู้คุณภาพบริการ ความพึงพอใจของลูกค้า คุณค่าบริการซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของสุวดี พรหมปราโมทย์ (2554) ศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้บริการบริษัทนำเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย กล่าวว่าบริการคุ้มค่างบราคาผู้ให้บริการจ่ายไปการดูแลเอาใจใส่ให้ความสำคัญในเรื่องอรรถาธิบายและการเต็มใจบริการเป็นการตอบสนองลูกค้าให้ความสำคัญในเรื่องนำเที่ยวซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ชบา แซ่ปิง (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริษัทนำเที่ยวไทยของนักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านพนักงานผู้ให้บริการ ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ

ข้อเสนอแนะในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์

จากผลการศึกษาแนวทางในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์ ในเขตเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์และเสนอแนะแนวทาง โดยขอสรุปข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในการเริ่มต้นทำธุรกิจนำเที่ยวสิ่งสำคัญของผู้ประกอบการรายใหม่จำเป็นต้องมี คือควรสร้างฐานลูกค้าก่อนหรือมีลูกค้าเก่าอาจจะทำต่อยอดจากธุรกิจเดิมที่ทำ เช่น รับจองที่พักโรงแรม และจ่ายต่อการหาลูกค้าก่อนที่จะเริ่มประกอบธุรกิจนำเที่ยว ควรเน้นเรื่องการตลาด การประชาสัมพันธ์ เช่น ทางอินเทอร์เน็ต คลื่นวิทยุชลบุรี โบร์ชัวร์ แผ่นพับ ออกนุช เป็นต้น

2. การบริการเป็นสิ่งสำคัญมากในการประกอบธุรกิจนำเที่ยว เนื่องจากการทุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยคาดหวังจากการใช้บริการธุรกิจนำเที่ยวค่อนข้างมากและจากการสัมภาษณ์

ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ถ้าธุรกิจนำเที่ยวให้บริการที่ดีเยี่ยม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเยี่ยม มีความซื่อสัตย์
จริงใจ สร้างความประทับใจให้กลับนักท่องเที่ยว หลังจากทีนักท่องเที่ยวได้รับบริการที่ดีแล้ว ผลคือ
ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำและจะมีประชาสัมพันธ์ปากต่อปากแนะนำให้ลูกค้ากลุ่มอื่นเข้ามาใช้บริการ
เพิ่มและทำให้ขยายฐานลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง

3. จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในการติดต่อบริษัทนำเที่ยว(ลูกค้า)ในประเทศสิงคโปร์ผู้
ประกอบรายใหม่ควรศึกษาข้อมูลให้ละเอียดและควรเป็นบริษัทที่มีขนาดใหญ่จดทะเบียนถูกต้องตาม
กฎหมายในประเทศสิงคโปร์มีความน่าเชื่อถือไม่ควรติดต่อกับไกด์ท้องถิ่นโดยตรง เช่น ในกรณีถ้ามี
ปัญหาในเรื่องต่างๆในโปรแกรมการท่องเที่ยว การจองที่พัก ร้านอาหาร เป็นต้น บริษัทนำเที่ยว(ลูกค้า)
ขนาดใหญ่ในประเทศสิงคโปร์สามารถจัดการและมีความน่าเชื่อถือมากกว่าที่จะติดต่อกับไกด์ท้องถิ่น
โดยตรง

4. ในการนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์ผู้ประกอบการรายใหม่ควรเน้นเรื่องความตรงต่อเวลา
ในการทำธุรกิจกับบริษัทนำเที่ยว(ลูกค้า) เช่น การตรงต่อเวลาในการชำระเงิน การตรงต่อเวลาในเรื่องเช่า
รถไม่ควรเกินเวลาที่กำหนด และการตรงต่อเวลาในทุกๆด้าน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและให้บริษัทนำ
เที่ยว(ลูกค้า)ไว้นือเชื่อใจในการทำธุรกิจ

5. ในการทำธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์ผู้ประกอบการรายใหม่ควรมีการเตรียมความ
พร้อมในเรื่องภาษาและมีความชำนาญ ถ้าไม่มีความชำนาญในด้านภาษาอาจจะทำให้การสื่อสาร
ผิดพลาดได้ เช่น การจองห้องพักจากเตียงเดี่ยวกลายเป็นเตียงคู่ เป็นต้น

6. กลุ่มอายุ 31-40 ปี มีค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งอยู่ที่ระดับ 20,001-
25,000 บาท ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้ประกอบการควรจัดโปรแกรมนำเที่ยวให้อยู่ในค่าใช้จ่ายระดับ
20,001-25,000 บาท และค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวจะเน้นที่ความประหยัดและคุ้มค่าในการท่องเที่ยวและ
คุณภาพในการให้บริการ

7. ระดับการศึกษาที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศสิงคโปร์มากที่สุด คือ ปริญญาตรี ส่วนใหญ่
เดินทางใช้บริษัทนำเที่ยวและท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวควรมีโปรแกรมที่
หลากหลายในช่วงวันหยุดเทศกาลและเน้นการให้บริการให้เป็นที่พอใจแก่ลูกค้า

8. ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าจากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นลูกจ้าง/
พนักงานเอกชนมีเหตุผลที่เดินทางไปท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในช่วงวันหยุดเทศกาลในแง่ของ
ผู้ประกอบการควรมีการจัดโปรแกรมโปร โมชั่นเพื่อต้อนรับในวันหยุดเทศกาล

9. รายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 25,001-30,000 บาท
ควรเจาะกลุ่มลูกค้าที่ระดับกลางๆ และผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวควรจัดโปรแกรมที่สัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการท่องเที่ยวของลูกค้าในกลุ่มนี้ เช่น อายุ สถานภาพ อาชีพ เป็นต้น

10. จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าจากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่า ความสำคัญกับเหตุผลในการตัดสินใจที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์อยู่ในค่าเฉลี่ย สูงสุดมี 3 อันดับ อันดับแรก ประเทศสิงคโปร์มีความปลอดภัย อันดับสอง ความมีชื่อเสียงของประเทศ อันดับที่สาม ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยว ดังนั้นผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ การเดินทางแต่ละครั้งมีความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สิน ถ้าสามารถสร้างความมั่นใจให้นักท่องเที่ยว รู้สึกปลอดภัยในการท่องเที่ยวก็จะเกิดความประทับใจ ดังนั้นผู้วิจัยสามารถกล่าวโดยสรุปสำหรับเหตุผล ในการตัดสินใจที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศสิงคโปร์มีความสำคัญอย่างมากในการ ท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องด้วยงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาแนวทางในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวไปยังประเทศ สิงคโปร์ โดยงานวิจัยในอนาคตผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรศึกษาลงรายละเอียดในการสร้างธุรกิจนำเที่ยว ทั้งระบบ เช่น นำเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ การบริหาร โครงสร้างขององค์กร ระบบบริหาร จัดการ การจัดสรรหน้าที่การทำงาน ศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการลงทุนให้ครอบคลุมทั้งหมดมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

บรรณานุกรม

กรมการท่องเที่ยวไทย. (2556). เข้าถึงได้จาก <http://www.tourismkm-asean.org>

ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. (2550). *การวางแผนและพัฒนาตลาดท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทองใบ กาญจนภรณ์.(2553). *แนวทางการจัดการคุณภาพบริการของบริษัทนำเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ*.งานวิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณชีพัฒนัติต, สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมบัติ กาญจนกิจ. (2554). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Recreation&Tourism Industry)*. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุ้นเอือน พระราชโยธา.(2554). *พฤติกรรมกรรการเลือกใช้บริการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในนครหลวงเวียงจันทร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*.งานวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

แนวโน้มการเปิดธุรกิจร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Trend of opening coffee shop business in Lao People's Democratic Republic

วิศ ตันศิริรัตนวงศ์

ดร.สุชนี เมธิโยธิน

อ.จිරักดิ์ รัตนวงษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการบริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไป สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงนักท่องเที่ยวลักษณะการเปิดร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงกระบวนการจัดหาอุปกรณ์และแนวโน้มในการเปิดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนทั่วไป สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงนักท่องเที่ยว จำนวน 378 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ T-test ,One-Way Anova เพื่อทดสอบความแตกต่าง

ของตัวแปร

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อายุช่วง 20-30 ปี ระดับการศึกษาจะอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานเอกชนมาก มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000,000 กีบ (20,000 บาท) มีความถี่ในการบริโภคกาแฟ 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยนิยมนำกาแฟไปบริโภคที่ทำงาน นอกจากนี้ยังนิยมใช้บริการร้านกาแฟตามสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด โดยนิยมบริโภคกาแฟกับเพื่อน และพบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถาม นิยมบริโภคกาแฟระดับพรีเมียมที่ราคา 12,500 – 15,000 กีบ (50 - 60 บาท) มากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าพฤติกรรมผู้บริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไป สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงนักท่องเที่ยวได้แก่นิยมบริโภคกาแฟในรูปแบบใดมากที่สุดระดับราคากาแฟระดับพรีเมียมที่ซื้อเป็นประจำมีราคาเท่าไรจะมีผลต่อการประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทั้งในด้านผลิตภัณฑ์ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการส่งเสริมการตลาด

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้บริโภคกาแฟ/ แนวโน้มในการเปิดธุรกิจร้านกาแฟ/ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Abstract

This study attempted to study coffee consumption behavior of residents residing in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) as well as tourists, the features to open coffee shop in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) including procedure to seek for equipment and trends to establish coffee shop in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR). The subjects were 378 Laotian residents and tourists whilst questionnaire was used as a tool to collect the data. The statistics to analyze the data were frequency, percentage, mean and, standard deviation as well as T-test ,One-Way Anova was utilized to find the difference of variables in the test of hypothesis.

The findings were as the following:

The results from the analysis of data showed that the majority of respondents were females, in the age of 20-30, obtained bachelor degree, were employees from private companies, earned the average monthly income of lower than 5,000,000 Lao Kip (20,000 Thai Baht), consumed coffee three to four times a week, brought coffee to drink at workplace. Moreover, it was popular to use the coffee shop service at the tourist attractions and they preferred to drink coffee with friends. It was also found that the respondents preferred to drink premium coffee at the price of 12,500 – 15,000 Lao Kip (50-60 Thai Baht).

The proof on the hypothesis on coffee consumption behaviors of general people in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) and tourists revealed that pattern of coffee consumption, premium coffee that they buy regularly had an influence on the evaluation of marking mix of coffee shop business in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) in the factors of product, place and promotion.

KEYWORDS : COFFEE CONSUMPTION BEHAVIOR/ TRENDS TO ESTABLISH
COFFEE SHOP BUSINESS/ THE LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC
REPUBLIC (LAO PDR)

บทนำ

ธุรกิจร้านกาแฟสดเป็นที่นิยมอย่างมากในปัจจุบันแทบทุกมุมโลก โดยสามารถดูได้จาก การที่ร้านกาแฟสดเกิดขึ้นมากมายภายในเวลาไม่กี่ปี ซึ่งมีทั้งเป็นที่รู้จักระดับโลก เช่น ร้านกาแฟสตาร์บัคส์ เป็นร้านกาแฟที่มีประวัติการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟมากกว่า 40 ปีปัจจุบันมีสาขาทั่วโลกมากกว่า 16,000 แห่งใน 30 ประเทศทั่วโลก(สตาร์บัคส์คอฟฟี่ประเทศไทย จำกัด, 2551)

ซึ่งในขณะนี้ทางผู้วิจัยได้มองเห็นโอกาสทางการตลาดที่จะลงทุนในประเทศ สปป.ลาวจากผล การศึกษาภายใต้กิจกรรมการจัดทำแผนที่การตลาดสำหรับ SMEs (ตลาดอาเซียน (ASEAN Niche Market Mapping) ของ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่ง สปป.ลาวแม้จะเป็นประเทศขนาดเล็กที่มีประชากรในประเทศเพียง 6 ล้านคน เป็นประเทศที่มีสังคม วัฒนธรรม ใกล้เคียงกับประเทศไทยมากที่สุด ที่น่าสนใจคือในปี 2552 เศรษฐกิจลาวมีอัตราการเติบโตที่โดดเด่น โดยคาดว่าอัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ที่แท้จริงมีอัตราเพิ่มร้อยละ 6.4 ซึ่งนับว่าสูงเป็น อันดับสองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง รองจากจีน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ,2557)

การที่ธุรกิจไทยจะเข้าไปลงทุนที่ สปป.ลาว ในช่วงที่ประเทศกำลังมีการพัฒนาอย่างปัจจุบัน นี้ ถือว่ามีความเหมาะสมมาก เพราะเป็นประเทศที่มีความใกล้เคียงกันทั้งภาษาและวัฒนธรรม รวมไปถึง การค้นพบว่า สปป.ลาวนั้นมีกาแฟที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีชื่อเสียงในหมู่นักดื่มกาแฟเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะมีรสชาติที่กลมกล่อมแล้วยังมีกลิ่นที่หอมอ่อนนุ่ม เพราะพื้นที่ในการปลูกไร่กาแฟนั้น มีความอุดมสมบูรณ์ของผืนดินสูงมากจากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้กล่าวมานี้เองทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึง ช่องทาง รวมไปถึงโอกาสทางการตลาดของธุรกิจร้านกาแฟที่ สปป.ลาว และมีความสนใจในการ ทำการศึกษาวิจัยถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ รวมไปถึงลักษณะการทำร้านกาแฟที่ สปป.ลาวและศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคกาแฟ รวมถึงกระบวนการจัดหาอุปกรณ์การเปิดร้านกาแฟที่ สปป.ลาวเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะเข้าไปลงทุนธุรกิจร้านกาแฟหรือธุรกิจกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการบริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไปสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาวรวมถึงนักท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาลักษณะการเปิดร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึง กระบวนการจัดหาอุปกรณ์
3. เพื่อศึกษาแนวโน้มในการเปิดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษามุ่งที่จะศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมของประชาชนทั่วไป สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อแนวโน้มการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ขอบเขตด้านประชากร

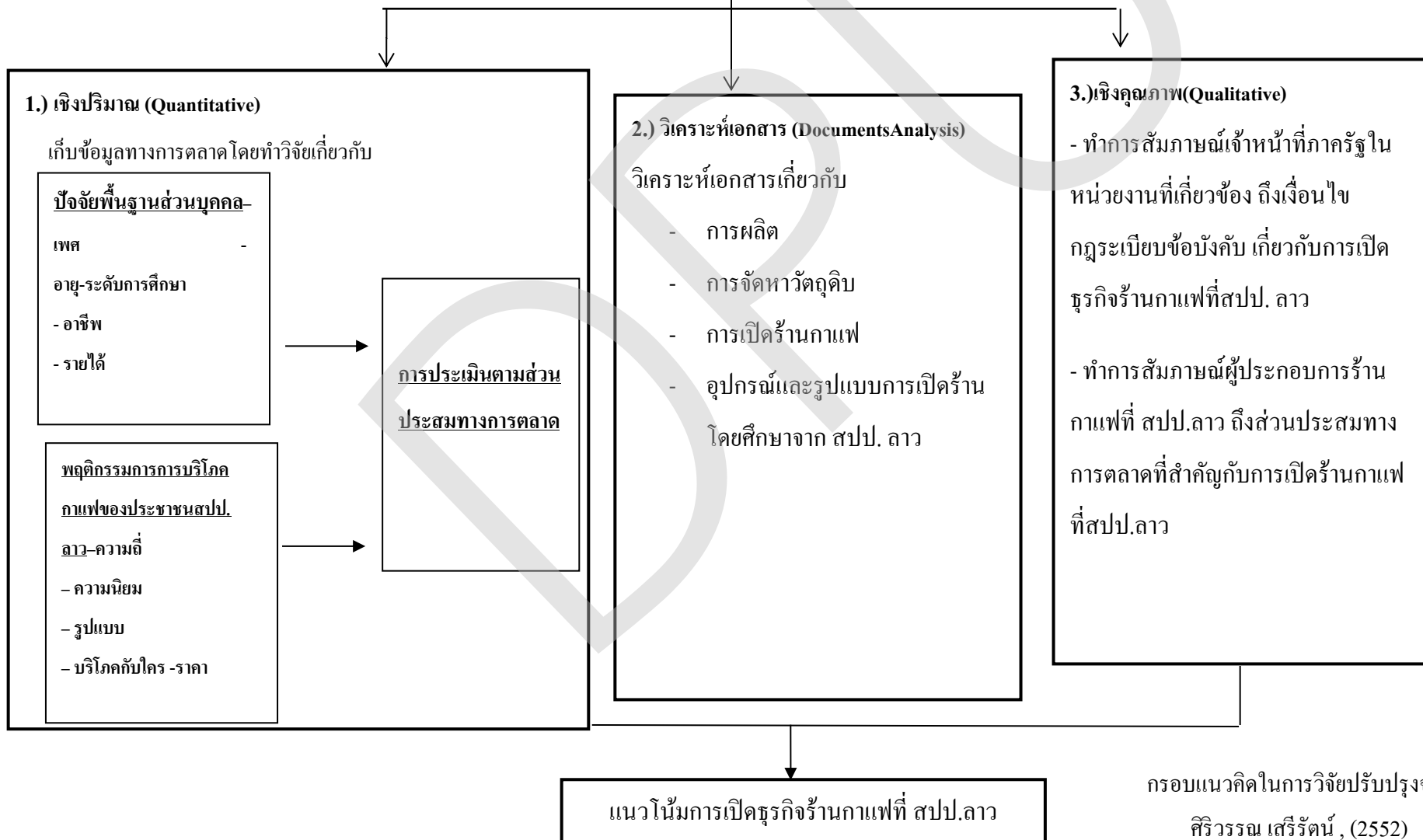
เก็บแบบสอบถามกับประชาชนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงนักท่องเที่ยว และกลุ่มผู้ประกอบการ โดยไม่ทราบจำนวนประชากร

ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษา ระหว่าง 1 กันยายน พ.ศ. 2557 ถึง 1 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ทำการเก็บแบบสอบถามระหว่าง 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ถึง 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557

กรอบแนวคิด

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ลักษณะการทำร้านค้ากาแฟที่ สปป. ลาว และศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริ โภคกาแฟรวมถึง กระบวนการจัดหาอุปกรณ์เปิดร้านค้ากาแฟและศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาดและการผลิต ทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัย หรือผู้ที่มีความสนใจในการลงทุนทำธุรกิจร้านอาหาร และผลิตภัณฑ์อื่นๆที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารหรือผู้ที่สนใจ ในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดของธุรกิจร้านอาหาร
3. เพื่อเป็นแนวทางให้กับการพัฒนาธุรกิจร้านอาหารในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการรวบรวมข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ใช้แหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิดังนี้

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมจากแบบสอบถามที่ได้รับข้อมูลจากประชากรทั่วไปที่อาศัยอยู่ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และนักท่องเที่ยวที่อยู่ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยทำการสุ่มแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าหนังสือวารสารสิ่งพิมพ์ และเอกสารตีพิมพ์เผยแพร่ของหน่วยงานต่างๆและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลตามสถานที่ที่ได้กำหนดไว้

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจะถูกนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS / PC (Statistical Package for Social Science) โดยตัวแปรต่างๆจะถูกนำมาลงรหัสเพื่อเปลี่ยนสภาพข้อมูลให้อยู่ในรูปตัวเลขแล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลประชากรทั่วไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรวมถึงนักท่องเที่ยวแตกต่างกันส่งผลให้การประเมินส่วนตามประสมทางการตลาดแตกต่างกันใช้สถิติ T-test, One-Way Anova เพื่อทดสอบความแตกต่างของตัวแปร

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรวมถึงนักท่องเที่ยวแตกต่างกันส่งผลให้การประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดแตกต่างกันใช้สถิติ One-Way Anova เพื่อทดสอบความแตกต่างของตัวแปร

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อ.1 ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการบริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรวมถึงนักท่องเที่ยวสรุปข้อมูลได้ดังนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.5 ด้านอายุมีช่วง 20-30 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.2 ด้านระดับการศึกษามีระดับปริญญา

ตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.4 ด้านอาชีพมีอาชีพพนักงานเอกชนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.0 ด้านรายได้มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000,000 กีบ (20,000บาท)มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.5ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีความถี่ในการบริโภคกาแฟ 3 – 4 ครั้งต่อสัปดาห์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.1นิยมนำกาแฟไปบริโภคที่ทำงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.5นิยมใช้บริการร้านกาแฟตามสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด เป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 27.0นิยมบริโภคกาแฟกับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.9 และพบว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถาม นิยมบริโภคกาแฟระดับพรีเมียมที่ราคา 12,500 – 15,000กีบ (50 - 60บาท) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.1

การประเมินส่วนประสมทางการตลาดของร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผู้บริโภค ด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์กาแฟและผลิตภัณฑ์ (Product) พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย \bar{x} เท่ากับ 3.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 0.54 คืออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย อันดับแรกคือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ควรมาจากโครงการใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีค่าเฉลี่ย \bar{x} เท่ากับ 4.80 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านราคา (Price)พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย \bar{x} เท่ากับ 3.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 0.42 คืออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย อันดับแรกคือควรมีป้ายบอกราคาที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย \bar{x} เท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านสถานที่และบรรยากาศของร้านที่ท่านสนใจ (Place)พบว่าโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.96 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 0.45 คืออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย อันดับแรกคือร้านสะดวกในการเข้าถึงหรือใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60อยู่ในระดับมากที่สุดด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและส่วนประกอบของร้าน (Physical Evident) พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย \bar{x} เท่ากับ 4.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.62 คืออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย อันดับแรกคือร้านมองเห็นได้ง่ายและพื้นที่จอดรถเพียงพอและเข้าออกสะดวก มีค่าเฉลี่ย \bar{x} เท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 0.49 คืออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย อันดับแรกคือบัตรสะสมแต้มเพื่อแลกเครื่องดื่มฟรี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุดด้านพนักงานผู้ให้บริการ (People) พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เท่ากับ 0.31 คืออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย อันดับแรกคือความสุภาพและความเต็มใจให้บริการของพนักงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด

การทดสอบความแตกต่างกันระหว่างพฤติกรรมผู้บริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรวมถึงนักท่องเที่ยวส่งผลให้การประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดแตกต่างกัน **ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)** พบว่า พฤติกรรมผู้บริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไป ด้านท่านนิยมบริโภคกาแฟในรูปแบบใดมากที่สุดแตกต่างกันส่งผลต่อการประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แตกต่างกัน ด้านราคากาแฟระดับพรีเมียมที่ท่านซื้อเป็นประจำมีราคาเท่าไรแตกต่างกันส่งผลต่อการประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตย

ประชาชนลาว แตกต่างกันด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Physical Evident) พบว่า พฤติกรรมการบริโภคกาแฟ ของประชาชนทั่วไป ด้านท่านนิยมบริโภคกาแฟ ในรูปแบบใดมากที่สุดแตกต่างกันส่งผลต่อการประเมินตาม ส่วนประสมทางการตลาดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แตกต่างกันด้านราคากาแฟ ระดับพรีเมียมที่ท่านซื้อเป็นประจำมีราคาเท่าไรแตกต่างกันส่งผลต่อการประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แตกต่างกันด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) พบว่า พฤติกรรมการบริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไปด้านท่านนิยมบริโภคกาแฟ ในรูปแบบใดมากที่สุดแตกต่างกันส่งผลต่อการประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อ.2 ศึกษาลักษณะการเปิดร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงกระบวนการจัดหาอุปกรณ์พบว่า ลักษณะการเปิดร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวควรเปิดในรูปแบบของร้านกาแฟที่มีทั้งเครื่องดื่มกาแฟและอื่นๆรวมไปถึงเค้กและเบเกอรี่ โดยต้องมีรูปแบบร้านที่โดดเด่นและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบพร้อมให้บริการกลุ่มเป้าหมาย เช่น ที่จอดรถ ,Wifiสำหรับการจัดหาอุปกรณ์สำหรับเปิดร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนั้น ผู้ลงทุนสามารถทำได้โดยการนำเข้าจากต่างประเทศ หรือผู้นำเข้าจากประเทศไทยและขนส่งไปยัง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งควรจะเป็นเครื่องที่ได้รับการประกันตัวว่ามีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ เช่น เครื่องยี่ห้อOrchestraleอ่านว่าออร์เคสตราเล่ แบนด์เครื่องชงจากอิตาลี นำเข้าโดยกาแฟพีแอนด์เอฟเครื่องยี่ห้อ Faemaแบนด์ยักษ์ใหญ่ที่ สำหรับเมืองไทยมีบริษัทกาแฟโรมาเป็นผู้นำเข้ามาจำหน่ายเครื่องยี่ห้อ NuovaSimonelliผู้ผลิตยักษ์ใหญ่อีกรายจากอิตาลีที่มีผลิตภัณฑ์มากมายหลากหลายรุ่นตั้งแต่เครื่องเล็กๆ จนถึงเครื่องระดับมืออาชีพ เป็นต้นนอกจากแบรนด์ที่ได้ นำเสนอมาทั้ง 7 นี้แล้วยังมีเครื่องทำกาแฟอีกหลายแบรนด์ที่แพร่หลายในท้องตลาด โดยการพิจารณาเลือกนั้นคงขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้ลงทุนเองว่าชอบรูปแบบไหนทั้งนี้ควรคำนึงถึง รูปแบบของร้านและปริมาณเป้าหมายการขายในแต่ละวัน ว่ามากน้อยแค่ไหน เพื่อให้สอดคล้องกับขนาดของเครื่องชงกาแฟและเครื่องบดกาแฟหรือ หากมองในเรื่องของบริการหลังการขายที่ดีแนะนำให้ซื้อผ่านดีลเลอร์ที่มีชื่อเสียงจะดีที่สุด

วัตถุประสงค์ข้อ.3 จากการศึกษาแนวโน้มและรวบรวมข้อมูลทั้งหมดพบว่าควร เปิดธุรกิจร้านกาแฟ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพราะอย่างยิ่งยังมีโอกาสทางธุรกิจอยู่มากและสำหรับการเปิดธุรกิจร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนั้นตามกฎหมายเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ระบุว่าธุรกิจร้านกาแฟที่ลาวถูกจัดอยู่ในกลุ่มของธุรกิจที่มีเงื่อนไขสำหรับผู้ลงทุนต่างประเทศ ดังนั้น จึงไม่แนะนำให้คนต่างชาติจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจส่วนบุคคล เพราะเป็นธุรกิจที่มีขอบเขตความรับผิดชอบน้อย เปรียบเสมือนธุรกิจค้าปลีก หากผู้ลงทุนสนใจขั้นตอนแรกต้องทำการจดทะเบียน

ใน แผนก อุตสาหกรรมและการค้า กระทรวงอุตสาหกรรม หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมสามารถค้นหาได้ที่เว็บไซต์ <http://www.moic.gov.la/>

การอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการบริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไป สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรวมถึงนักท่องเที่ยวพบว่าด้านผลิตภัณฑ์ (Product) พฤติกรรมการบริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไป สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและนักท่องเที่ยวมีความนิยมในการบริโภคกาแฟในรูปแบบที่แตกต่างกัน รวมไปถึงระดับราคาที่ยอมรับว่ามีราคาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนทั่วไปใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความนิยมในรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ต่างกัน และมีกำลังซื้อผลิตภัณฑ์ในระดับราคาที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอริสตรา วิริยะวาริ,ดร.ณกมล จันทร์สม,(2556)วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคและใช้บริการร้านกาแฟสด ในสถานบริการน้ำมัน กรณีศึกษากาแฟ คาเฟ่เมซอน ในสถานบริการน้ำมันปตท. จังหวัดสุราษฎร์ธานีในการวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่าเหตุผลที่เลือกใช้บริการร้านกาแฟสด ในสถานบริการน้ำมัน ให้ความสำคัญกับภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์สะอาดและสวยงามด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Physical Evident) พบว่า พฤติกรรมการบริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไป สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงนักท่องเที่ยวด้านท่านิยมบริโภคกาแฟ ในรูปแบบใดมากที่สุดแตกต่างกันส่งผลต่อการประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แตกต่างกันด้านราคากาแฟระดับพรีเมียมที่ซื้อเป็นประจำมีราคาแตกต่างกันส่งผลต่อการประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แตกต่างกันแสดงให้เห็นว่า ประชาชนทั่วไปใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและนักท่องเที่ยวมีความต้องการในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกัน รวมไปถึงระดับราคากาแฟที่ซื้อเป็นประจำก็มีความสัมพันธ์กับการคาดหวังในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกของร้านกาแฟอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพลิน บรรพโต.(2553)วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคกาแฟของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อระดับคุณภาพการให้บริการของร้านกาแฟมากที่สุดในเรื่องของบรรยากาศ การตกแต่งทั้งภายในและภายนอกร้านกาแฟสดด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion)พบว่า พฤติกรรมการบริโภคกาแฟของประชาชนทั่วไป สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรวมถึงนักท่องเที่ยวด้านท่านิยมบริโภคกาแฟ ในรูปแบบใดมากที่สุดแตกต่างกัน ส่งผลต่อการประเมินตามส่วนประสมทางการตลาดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แตกต่างกันกัน แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมการขายนั้นมีส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนทั่วไปใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการร้านกาแฟซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของAndrew

Murphy, Ben Jenner-Leuthart, (2011)วิจัยเรื่อง การขายอย่างเป็นธรรม ด้วยการเพิ่มมูลค่าโดยขายกาแฟเป็นธรรมในร้านกาแฟ ผลการวิจัยระบุว่า เกือบครึ่งหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จะให้ความสำคัญกับเรื่องของการซื้อขายอย่างเป็นธรรมรวมไปถึงเรื่องของ โปรโมชันที่มีความคุ้มค่าในการบริโภค

วัตถุประสงค์ที่ 2ศึกษาลักษณะการเปิดร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมถึงกระบวนการจัดหาอุปกรณ์พบว่า .ลักษณะการเปิดร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีลักษณะการให้บริการจะใกล้เคียงกับร้านกาแฟที่เปิดในประเทศไทย หากผู้ลงทุนสนใจเข้าไปลงทุนเปิดธุรกิจร้านกาแฟ ควรศึกษาและวางแผนในเรื่องของรูปแบบร้านกาแฟของท่านให้ชัดเจน เพื่อสร้างความโดดเด่นแต่ควรสอดคล้องกับเม็ดเงินลงทุน รวมถึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างครบถ้วน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันซึ่งสอดคล้องกับบทความวิจัยจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม,(2553) ที่ระบุว่า จากการสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคเครื่องดื่มของชาวลาวในปัจจุบัน พบว่ามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคกาแฟในหมู่คนลาว สภาพการณ์นี้จึงมีบทบาทสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนลาวให้หันมาดื่มกาแฟ หรือเครื่องดื่มประเภทขง บัน รูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น 2.กระบวนการจัดหาอุปกรณ์สำหรับเปิดร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนั้น ผู้ลงทุนสามารถทำได้โดยการนำเข้าจากต่างประเทศ หรือผู้นำเข้าจากประเทศไทยและขนส่งไปยัง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยต้องคำนึงถึงแบรนด์ของอุปกรณ์ ขนาดและตัวแทนจำหน่ายหรือดีลเลอร์ซึ่งสอดคล้องกับบทความวิจัยของสำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน,(2556) ที่กล่าวไว้ว่า ธุรกิจร้านอาหารไทย ภัตตาคารและร้านอาหารเครื่องดื่ม ใน สปป.ลาว เป็นธุรกิจบริการที่มีโอกาสเติบโตสูงเนื่องจากผู้ประกอบการไทยมีความได้เปรียบผู้ประกอบการต่างชาติอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น วัตถุดิบที่ใช้ใน ซึ่งสามารถหาซื้อได้ไม่ยากในตลาดของ สปป.ลาว อย่างไรก็ตาม หากผู้ประกอบการขาดแคลนวัตถุดิบก็สามารถนำเข้าจากจังหวัดชายแดนของไทยซึ่งมีพื้นที่ติดกับ สปป.ลาว ได้อย่างง่ายดายและสะดวกรวดเร็วค่าขนส่งสินค้ามีราคาไม่แพง

วัตถุประสงค์ที่ 3ศึกษาแนวโน้มในการเปิดธุรกิจร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ควร เปิดธุรกิจร้านกาแฟในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพราะ ตอนนี้สังคมนิยมและพฤติกรรมผู้บริโภคเริ่มปรับเปลี่ยน เข้าสู่สังคมเมืองสมัยใหม่และอยู่ในเกณฑ์ อายุ 20 - 30 กว่า 66 % ฉะนั้น จาก การเก็บสถิติตัวเลขสำเนาบัตรประชาชน ทะเบียนบ้านและส่วนนี้เป็นพฤติกรรมของผู้บริโภคของคนที่วัยนี้ว่าจะบริโภคสินค้าแบบไหน เราต้องหาสินค้ามาตอบ โจทย์เค้าให้ถูกต้องจึงจะสามารถขายในตลาดที่ลาว ได้ซึ่งสอดคล้องกับบทความวิจัยของ สยามธุรกิจ,(2556) ที่ระบุว่า จากการศึกษาเจาะลึกของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม พบว่า อุตสาหกรรมที่มีแนวโน้ม ประสบความสำเร็จมากที่สุดในการเปิดตลาด สปป.ลาว อุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นกลุ่มที่มีโอกาสและเหมาะกับธุรกิจ SMEs ของไทย ประเภท สปา ร้านกาแฟ

ข้อเสนอแนะผู้ประกอบการที่จะเปิดร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 49.5 และ เพศชายร้อยละ 50.5 ตามลำดับจะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีอัตราใกล้เคียงกับเพศชาย ทำให้เราทราบว่าปัจจุบัน เพศหญิงมีความนิยมชมชอบเข้าร้านกาแฟสดไม่ต่างกับเพศชาย แสดงให้เห็นถึงค่านิยมของคนสมัยใหม่ที่มีความแพร่หลาย และร้านกาแฟที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ทางผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลตั้งอยู่ในบริเวณตัวเมืองเวียงจันทน์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวดังนั้นหากประสงค์จะดำเนินธุรกิจร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวแล้วจึงไม่ควรมองข้ามในส่วนนี้ด้วย เพราะเพศหญิงนั้น มีความชื่นชอบในสินค้า รูปลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ที่ดูดีมีรสนิ่ม การถ่ายภาพ แฟชั่น การอัปเดตรีวิวลงไปยังโซเชียลเน็ตเวิร์คต่างๆ หากร้านกาแฟของท่านมีองค์ประกอบเหล่านี้จะทำให้เกิดการ โฆษณาร้าน รูปแบบปากต่อปากจากโซเชียลเน็ตเวิร์คไปในตัว ทำให้ร้านมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของผู้บริโภคจากต่างประเทศอีกด้วย

2. ด้านผลิตภัณฑ์จากผลวิจัยจะพบว่า เมล็ดกาแฟที่ใช้ควรมาจากโครงการใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและเมล็ดกาแฟมีคุณภาพสูงมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดตามลำดับ โดย ผลวิจัยข้อนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการจากกลุ่มเป้าหมายหลักโดยตัวอย่างเช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายัง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ย่อมต้องการสัมผัสถึงรสชาติของเมล็ดกาแฟที่ได้จากโครงการใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอยู่แล้ว และที่สำคัญเมล็ดกาแฟจากโครงการในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนั้นมีชื่อเสียงในด้านของคุณภาพที่สูง และโด่งดังทั่วโลกซึ่งหารับประทานได้ยาก เพราะ การส่งออกของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังทำได้ไม่มากนัก ดังนั้น หากต้องการดำเนินธุรกิจร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นี่คือนี่สิ่งที่ไม่ควรมองข้ามเป็นลำดับแรกนอกจากนี้ ควรรักษามาตรฐานและพัฒนาในรสชาติของกาแฟ โดยทางร้านไม่ควรหมุนเวียนพนักงานชงกาแฟซึ่งเป็นสาเหตุทำให้รสชาติกาแฟสดไม่คงที่ ไม่เป็นมาตรฐาน และควรเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภคโดยเพิ่มเมนูของกาแฟสดและเครื่องดื่มอื่นๆ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อสามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค มีอาหารว่าง และอาหารชุดพร้อมกาแฟหรือเครื่องดื่ม เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค ควรออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่และทันสมัยของสินค้าเป็นการจูงใจให้กับผู้บริโภคประทับใจและซื้อผลิตภัณฑ์เพิ่มมากขึ้น

3. ด้านราคา ผลการวิจัยพบว่า ราคามาตรฐานที่ได้สำรวจจากผู้บริโภคกาแฟระดับพรีเมียมอยู่ที่ราคา 50) กีบ15,000 – 12,500 - บาท60) จะเห็นได้ว่าราคานี้มีความใกล้เคียงกับราคากาแฟของร้านที่ประเทศไทย แสดงว่า ผู้บริโภคที่เป็นประชาชนทั่วไปในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวรวมถึงนักท่องเที่ยวมีกำลังซื้ออยู่ในระดับสูงพอสมควร ด้วยอาจจะเป็นเพราะกลุ่มที่เป็นประชาชนทั่วไปและนิยมบริโภคกาแฟนั้นก็คือ

พนักงานออฟฟิต ตามสำนักงานต่างๆที่เป็นกลุ่มคนสมัยใหม่ ได้รับความเป็นสังคมเมืองมากขึ้นและมีความต้องการป้ายบอกราคาที่ชัดเจนทั้งราคาปกติและการเพิ่ม ท็อปปีง ตรงนี้คงไม่เป็นปัญหาสำหรับผู้ลงทุนเท่าไร แต่โจทย์ที่ค่อนข้างมีปัญหาอยู่พอสมควรสำหรับผู้ลงทุนจากประเทศไทยที่จะเข้าไปดำเนินธุรกิจร้านกาแฟที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในเรื่องของราคาดังนั้น ปัญหาหลักที่พบจริงๆเลยก็คือ เรื่องของค่าเงิน ที่แตกต่างกัน ระหว่างเงินกีบและเงินบาทจะขออธิบายไว้ดังนี้สำหรับเงินกีบของลาวนั้นไม่มีเหรียญที่ใช้แลกเปลี่ยน ทำให้การกำหนดราคาค่อนข้างยุ่งยากเพราะต้องขึ้นทีละ บาททำให้การตั้ง 2 กีบหรือประมาณ 500 บาทกาแฟหรือสินค้าเมนูต่างๆจะอยู่ในระดับ กีบ ขึ้นไปดังต่อไปนี้ ตัวอย่างราคาเครื่องดื่มกาแฟที่นิยม 10,000 ประเภทเย็นของร้านชั้นนำแห่งหนึ่งในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เอสเปรสโซ่ ก 22,000คาปูชิโน , บาท 60 กีบ หรือประมาณ 16000:ิบ หรือประมาณ บาทและมอคค่า อยู่ที่ 87 กีบ หรือประมาณ 23,00090 บาท นอกจากนี้ที่ต้องกังวลและให้ควรความสำคัญก็คือที่ลาวนั้นเก็บภาษี % 10 หรือที่เราเข้าใจกันก็คือ %7 ซึ่งประเทศไทยเก็บภาษีนี้เพียงแค่ % Vat 10เท่านั้นทำให้ราคาสินค้าข้อมแพงขึ้นตามอัตราภาษีดังกล่าวดังนั้นแล้วสินค้าที่จะนำเข้า ไปต้องศึกษาพิศการเสียภาษีการนำเข้าให้ดีเสียก่อน แต่ถ้าให้จริงจังควรหาวัตถุดิบที่อยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะเป็นการลดต้นทุนและทั้งนี้ควรมีการวางแผนด้านการเงิน รวมถึงกำหนดยอดขายที่ต้องการเพื่อการแข่งขันที่ดีกว่า

4.ด้านสถานที่ซึ่งจากผลของการวิจัยจะพบว่า ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการต้องการรูปแบบร้านกาแฟที่มีความทันสมัยและสะดวกที่จะเข้าใช้บริการมากเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นว่า ที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีการแข่งขันในเรื่องภาพลักษณ์ และสถานที่ของร้านกาแฟสูงมาก จากที่ผู้วิจัยได้เดินทางไปสำรวจสถานที่จริงก็เป็นไปตามนั้นจริงๆ เพราะ ร้านกาแฟกว่า 10 ร้านที่ตั้งอยู่บริเวณตัวเมืองเวียงจันทน์และบริเวณริมแม่น้ำโขงที่เป็นจุดท่องเที่ยว แหล่งรวมที่พักชื่อดังนั้น แต่ละที่มีการตกแต่งที่ทันสมัย และดูดีมีรสนิยมอย่างมาก ซึ่งหากผู้ลงทุนได้เดินทางไปจะสังเกตเห็นและสามารถแยกแยะร้านกาแฟกับร้านอื่นๆได้อย่างง่ายดาย เพราะ มีการใช้สีตกแต่งร้านเฉพาะภายนอกอาคารอย่างเดี๋ยวก่อนข้างใหม่ และดูทันสมัย รวมถึงป้ายชื่อร้านที่มีความชัดเจน โดดเด่นมาก ส่วนใหญ่จะเป็นป้ายชื่อภาษาอังกฤษอีกด้วย คงเป็นเพราะต้องการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศและกลุ่มประชาชนทั่วไปที่เป็นพนักงานออฟฟิต หรือคนรุ่นใหม่สังคมเมือง ว่าเมื่อได้มาบริโภคที่ร้านจะทำให้รู้สึกเหมือนได้ยกระดับตัวเอง แต่ในขณะที่เดียวกันก็เปรียบเสมือนดาบสองคมเพราะร้านที่ดูโดดเด่นและหรูหรามากๆ กลุ่มประชาชนทั่วไปอาจจะเข้าใช้บริการได้ไม่บ่อยครั้งเนื่องด้วยเรื่องของราคาที่สูงตามบรรยากาศ จึงสรุปได้ว่า หากผู้ลงทุนต้องการเข้าไปแข่งขันกับคู่แข่งในธุรกิจร้านกาแฟแล้ว ในเรื่องสถานที่นั้นนอกจากต้องตกแต่งร้านให้ดูโดดเด่นแล้วยังต้องทำให้มีความเป็น ท้องถิ่นดูเข้ากับพื้นที่หรือสถานที่นั้นๆด้วย เพื่อให้กลุ่มลูกค้าทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้เป็นประจำ

5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกผลการวิจัยพบว่า สามารถแบ่งเป็น ประเด็นหลักๆคืออย่างแรก สิ่ง 2
อำนวยความสะดวกภายนอกบ้าน ผู้บริโภคมีความต้องการร้านที่สามารถเข้าถึง ได้ง่ายและมีที่จอดรถที่เพียงพอ
มากที่สุด สอดคล้องกับการลงพื้นที่จริงของผู้วิจัย นี่เป็นปัญหาที่ธุรกิจร้านกาแฟใน เขต เวียงจันทน์ สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาวหลายๆแห่งกำลังพบเจอ เพราะ พื้นที่ในเขตตัวเมืองนั้นค่อนข้างจำกัด บางจุดแทบ
ไม่มีที่จอดรถเลย ต้องอาศัยจอดข้างทางริมฟุตบาทถนน ดังนั้นผู้ลงทุนควรศึกษาทำเล ที่ตั้ง ที่เหมาะสม คือ
อาจจะออกมาอยู่บริเวณรอบนอกตัวเมือง และมีพื้นที่ไว้สำหรับการจัดสรรปันส่วนอย่างเหมาะสม จะเป็นผลดี
มากกว่า เพราะนอกจากจะทำให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอแล้ว ยังช่วยลดต้นทุนด้านราคาเช่าอาคาร
พาณิชย์ หรือสถานที่ที่กรณีที่อยู่บริเวณตัวเมืองจะมีราคาที่สูงมาก เทียบเท่าใกล้เคียงกับบริเวณแหล่งท่องเที่ยวของ
ประเทศไทยหลายๆแห่ง ตัวอย่างเช่น บางแสน จังหวัด ชลบุรีหลายท่านอาจจะมีความสงสัยว่าทำไมอัตราค่าเช่า
ถึงสูง ผู้วิจัยจะจึงขออธิบายคร่าวๆว่า พื้นที่ในเขต เวียงจันทน์ นั้นก็คือเมืองหลวงของ สปปลาว นอกจากนั้นยัง
การค้าและท่องเที่ยวกำลังดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับมากขึ้นเรื่อยๆส่วนอีกประเด็นคือสิ่งอำนวยความสะดวก ในช่วงที่เศรษฐกิจ
ความสะดวกภายในร้าน จากผลการวิจัยก็ได้พบว่าเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต้องดูสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย
เป็นสิ่งที่ผู้บริโภคต้องการมากที่สุด ดังนั้นการจัดวางสิ่งต่างๆเหล่านี้ควรจัดอยู่ในมุมที่ดูสะอาดตาและสามารถ
มองเห็นได้ง่าย อีกข้อหนึ่งคือเรื่องของ อินเทอร์เน็ตและ ฟรี ก็ถือว่าเป็นเรื่องหลักที่ร้านกาแฟสมัยใหม่ต้อง Wifi
มีไว้เพื่อบริการลูกค้าอยู่แล้วเพราะด้วยโลกปัจจุบันที่เป็นยุค โลกาภิวัตน์ ที่มีโลกเสมือนเป็นโซเชี่ยลเน็ตเวิร์ค
เมื่อลูกค้าเข้ามาใช้บริการสามารถ เช็คอินลงเฟสบุคหรือ อินตราแกรมได้ทันทีทำให้เป็นการ โปรโมทร้านไปใน
ตัวอีกด้วย แต่ก็จะมีปัญหาอยู่ตรงที่หากร้านกาแฟของผู้ลงทุนเปิดอยู่ในสถานที่ห่างไกลย่านชุมชน สัญญาณ
อินเทอร์เน็ตก็อาจจะเข้าไม่ถึงเป็นได้

6ด้านการส่งเสริมการตลาด ทางร้านควรเน้นเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการจัดเครื่องดื่มกาแฟพร้อมของ
ว่างเป็นชุด และบัตรสะสมแต้มเพื่อแลกเครื่องดื่มฟรีซึ่งผลการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้นร้านกาแฟที่เขต
เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาใช้
บริการส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ โดยในกลุ่มนี้จะนิยมท่องเที่ยวกันเป็นหมู่คณะ ไม่
คุ้นเคยสถานที่และมีเวลาจำกัดดังนั้นจึงนิยมที่จะบริโภคสินค้าและบริการที่สะดวก รวดเร็ว ครบตามที่ต้องการ
เช่น ในมื้ออาหารเช้า จะจัดเป็นชุดกาแฟและอาหารเช้าเสิร์ฟคู่กันเป็นชุดในราคาพิเศษ เพื่อเป็นการดึงดูดลูกค้า
ในกลุ่มนี้และอีกกลุ่มหนึ่งได้แก่พนักงานออฟฟิศในเขตเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
สำหรับกลุ่มเป้าหมายนี้ส่วนมากจะมีที่อยู่อาศัยในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอยู่แล้ว ดังนั้นจึงนิยม
บริโภคกาแฟเป็นประจำเพราะจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ช่วยให้อารมณ์เกิดความกระปรี้กระเป่า
นอกจากนี้ยังเป็นช่วงของการเปลี่ยนถ่ายทางวัฒนธรรมและยุคสมัยที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเข้า
สู่ความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ดังนั้น หากมีการสะสมแต้มเพื่อแลกเครื่องดื่มฟรี หรือ แลกของที่ระลึกต่างๆจะ

เป็นที่ดึงดูดลูกค้ากลุ่มนี้ไม่น้อยและจากการที่ลาวเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ทั้งในด้านสังคมและการสื่อสารจุดนี้ทางผู้วิจัยแนะนำว่าผู้สนใจลงทุนควรใช้ช่องทางการโฆษณาทางโซเชียลเน็ตเวิร์คเข้ามาประกอบกันด้วย เช่น การเช็คอิน ชื่อร้านจะได้ส่วนลด หรือสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาพิเศษ หรือแม้กระทั่งอาจจะมีการตั้งเพจเฟสบุค หรืออินตราแกรมของร้านกาแฟของผู้ลงทุนเองและให้ ผู้ที่เข้ามาใช้บริการหรือลูกค้าถ่ายภาพตัวเองกับสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ภายในร้านแล้วทำการโพสต์ลงหน้าเพจหรือแท็กลงอินตราแกรมแล้วจึงให้ส่วนลดหรือของแถมเพื่อเป็นการขอบคุณลูกค้า วิธีการนี้ได้ผลมากและใช้ต้นทุนที่ต่ำ นอกจากนี้ยังสามารถสร้างความภักดีกับลูกค้า รวมถึงทำให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงร้านกาแฟได้อย่างสะดวกมากขึ้น และยังสามารถคอมเม้นติชมการให้บริการต่างๆของทางร้านได้อีกด้วย แต่ทั้งนี้ผู้ลงทุนเอง ควรติดตามและตรวจสอบข้อมูลต่างๆรวมถึงตอบคำถามจากลูกค้าของทางร้าน ที่โพสต์ลงเพจเฟสบุครวมไปถึงโซเชียลเน็ตเวิร์คอื่นๆอยู่เสมอเพื่อไม่ให้ช่องทางนั้นๆเงียบหายไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในด้านพฤติกรรมของผู้บริโภค หรือความพึงพอใจของผู้บริโภค สอดคล้องกับการตัดสินใจของผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อให้มีความหลากหลายของสินค้าและอาจมีการนำเอา โซเชียลเน็ตเวิร์คมาใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากเขตพื้นที่ เมืองเวียงจันทน์สปป.ลาวเพื่อให้มีความหลากหลายในข้อมูลทางการวิจัยและเปิดช่องทางที่สามารถดำเนินธุรกิจอื่นๆอีกด้วย

บรรณานุกรม

ไพลิน บรรพโต.(2553). พฤติกรรมการบริโภคกาแฟสดของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

วิเชียร วงศ์นิชชากุล. (2556).การบริหารการส่งเสริมการตลาด *Promotion Management* (ครั้งที่ 7).

ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2552). *การบริหารการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ:

บริษัท ชรรรมสาร จำกัด.

สตาร์บัคส์คอฟฟี่ ประเทศไทย จำกัด. (2551). *ประวัติและความเป็นมา*.<http://th.starbucks.co.th>

เสรี วงษ์มณฑา. (2542). *การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์

เสรี วงษ์มณฑา. (2542). *กลยุทธ์การตลาด: การวางแผนการตลาด*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์ สปป.ลาว. (2555).

กาแฟลาวพร้อมบุกตลาดอาเซียน. สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ

เวียงจันทน์ สปป.ลาว

อริสรา วิริยะวาริ,ณกมล จันทร์สม. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคและใช้บริการ*

ร้านกาแฟสด ในสถานบริการน้ำมัน กรณีศึกษากาแฟ คาเฟ่เมซอน ในสถานบริการน้ำ

มันปตท. จังหวัดสุราษฎร์ธานี.การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ,

มหาวิทยาลัยรังสิต

Andrew Murphy, Ben Jenner-Leuthart, (2011), *Fairly sold? Adding value with fair trade coffee in*

Cafes, School of Communication, Journalism and Marketing, Massey University, Albany, New Zealand

สยามธุรกิจ. (2556). 3 อุตสาหกรรมเจาะลาว "สปา-กาแฟ-อูร์ถ" สดใส.เข้าถึงได้จาก

http://www.siamturakij.com/main/news_content.php?nt=4&nid=4108

ประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี
THE PERFORMANCE OF RAIL TRANSPORTATION OF LAEMCHABANG
HARBOR, CHONBURI PROVINCE

เบญจรี ศรีไพบูลย์
นักคอร ปุณยภาภัสสร
ฐาวรารค์ ประเสริฐศรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางราง และประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง รวมถึงวิเคราะห์หาอิทธิพลระหว่างปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางราง กับประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง 370 คน ซึ่งเป็นพนักงานท่าเรือแหลมฉบัง และพนักงานบริษัทเอกชนภายในท่าเรือแหลมฉบัง กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เพศของพนักงานที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางรางแตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน พนักงานจะมีความคิดเห็นต่อปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางราง ไม่แตกต่างกัน สำหรับความคิดเห็นของพนักงานด้านประสิทธิภาพการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานของพนักงาน ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน ส่วนอายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน พนักงานจะมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน รวมทั้งยังพบว่าปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางรางโดยรวม ทั้ง 6 องค์ประกอบ (1) โครงสร้างของระบบการขนส่งทางราง (2) นโยบายการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง (3) สถานการณ์การพัฒนาระบบการขนส่งทางราง (4) แนวทางการพัฒนาการขนส่งทางราง (5) บทบาทของผู้ให้บริการระบบการขนส่งทางรางและ (6) การเชื่อมโยงกับระบบการขนส่งรูปแบบอื่น มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

Abstract

The objectives of the research were to compare personal factors, basic factors of rail transportation, and Laemchabang Harbor's performance of rail transportation, and to analyze to what extent basic factors of rail transportation affected Laemchabang Harbor's performance of rail transportation in Chonburi. The questionnaires were used for data collection from the 370 Laemchabang Harbor's employees and private sector employees.

The conclusions were as follows: employees with different gender had differences in their opinion on basic factors of rail transportation. However, employees with different age, education level, position, and work experiences had no differences in their opinion on basic factors of rail transportation. Employees with different gender, position, and work experiences had differences in their opinion on the performance of rail transportation. However, employees with different age and education level had no differences in their opinion on the performance of rail transportation. It was also found that there were 6 components of the basic factors of rail transportation system. They were (1) the structure of rail transportation system, (2) the policy for the development of rail transportation system, (3) the situation of the development of rail transportation system, (4) the guidelines for the development of rail transportation system, (5) the role of service providers of rail transportation system, and (6) links to other forms of transport systems influencing the performance of the harbor's rail transportation.

บทนำ

การขนส่งทางรถไฟมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งกระบวนการและระบบการขนส่งสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือ การขนส่งสินค้าจะทำหน้าที่ในการนำพาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์จากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ระหว่างพื้นที่ โดยระบบการขนส่งสินค้าที่ดีมีประสิทธิภาพและสะดวก รวดเร็ว จะส่งผลให้ปริมาณการแลกเปลี่ยนสินค้ามีปริมาณสูง ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจ ทำให้เศรษฐกิจเกิดการขยายตัว

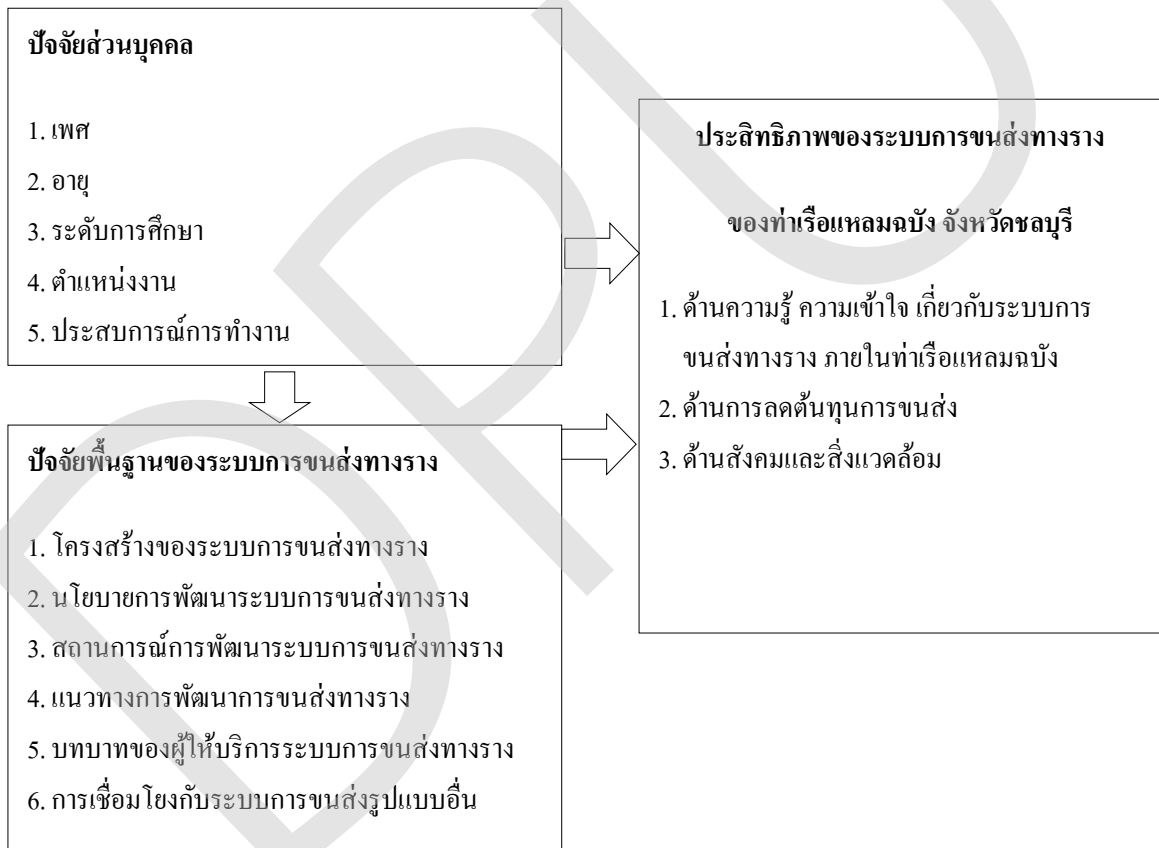
ท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.) เป็นท่าเรือที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นท่าเรือหลักอีกแห่งหนึ่งของประเทศ ในการพัฒนาโครงการ ทลฉ. ขั้นที่ 1 ได้มีการก่อสร้างทางรถไฟเชื่อมโยงจากสถานีรถไฟแหลมฉบังเข้ามายังบริเวณหลังท่าเทียบเรือฝั่ง A และท่าเทียบเรือฝั่ง B แล้ว โดยมีการก่อสร้างลานขนถ่ายตู้สินค้าทางรถไฟ (Rail yard) ไว้เฉพาะในฝั่ง B ซึ่งปัจจุบันใช้สำหรับการขนส่งตู้สินค้าขึ้นลงรถไฟ สามารถให้บริการได้ประมาณ 500,000 ทีอียู ต่อปี นอกจากนี้ในการก่อสร้างโครงการ ทลฉ. ขั้นที่ 2 ได้มีการก่อสร้างรางรถไฟเชื่อมโยงมายังบริเวณด้านหลังท่าเทียบเรือฝั่ง C และได้มีการก่อสร้าง Rail Yard ไว้แล้วเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ลานวางตู้สินค้าสำหรับรถไฟทั้ง 2 บริเวณ ถูกออกแบบให้สามารถยกขนตู้สินค้าขึ้นลงรถไฟได้เพียงด้านเดียว จึงให้บริการได้ไม่เต็มที่ ต่างจากท่าเรือขนาดใหญ่ในต่างประเทศ ที่สามารถให้บริการขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟได้เป็นจำนวนมาก โดยใช้เครื่องมือยกขนตู้สินค้าชนิดเดินบนราง (Rail transfer gentry crane : RMG) ที่สามารถทำงานคร่อมรางรถไฟได้ครวละหลายราง ในเวลาเดียวกัน (แผนกวิจัยและพัฒนาธุรกิจ กองแผนงาน ท่าเรือแหลมฉบัง, 2553)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน ที่มีต่อความรู้ความเข้าใจในระบบการขนส่งทางราง ด้านประสิทธิภาพการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ก่อนนำไปวิเคราะห์และประเมินศักยภาพของการให้บริการการขนถ่ายสินค้าทางรถไฟ ของท่าเรือแหลมฉบังที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาระบบการขนส่งสินค้าทางรถไฟในอนาคต ให้สอดคล้องต่อนโยบายการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งทางถนนมาสู่ระบบราง พร้อมตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ พร้อมสนับสนุนนโยบายการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งทางถนนมาสู่ระบบราง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการประหยัดพลังงานและช่วยลดปัญหาการจราจร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับความคิดเห็นของพนักงานในเรื่องปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับความคิดเห็นของพนักงานในเรื่องประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อวิเคราะห์หาอิทธิพลระหว่างปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางราง กับประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการขนส่งสินค้าทางรถไฟ ของพนักงานในท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ซึ่งจะทำให้ท่าเรือแหลมฉบังสามารถรองรับตู้สินค้าได้จำนวนมากขึ้น การขนถ่ายสินค้ามีความรวดเร็วขึ้น ลดปัญหาตู้สินค้าแออัดบริเวณหน้าท่า ฯ

ทบทวนวรรณกรรม

บทบาทของผู้ให้บริการระบบการขนส่งทางราง

ปัจจุบันต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยอยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว เหตุผลสำคัญอยู่ตรงที่ภาคการขนส่งส่วนใหญ่พึ่งพาการขนส่งทางถนนกว่าร้อยละ 88 ของปริมาณการขนส่งทั้งหมด โดยภาครัฐได้มีนโยบายการที่จะลดต้นทุนโลจิสติกส์ในการที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางขนส่งของภูมิภาค ซึ่งหากทะเลาะโดยการไม่เข้าใจประเด็นที่จะต้องสนับสนุนให้ภาคการขนส่งของไทยปรับเปลี่ยนไปใช้ประเภทขนส่ง ซึ่งมีต้นทุนที่ต่ำ โดยประเทศที่พัฒนาแล้วระบบโลจิสติกส์ล้วนแต่ให้ความสำคัญกับการขนส่งทางน้ำ โดยเฉพาะการขนส่งทางราง (ชนิต โสรัตน์, 2550)

จากการศึกษาโครงการและแผนงานของการรถไฟ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาโครงการระบบการขนส่งสินค้า มีความเห็นว่ามีแผนงานและการลงทุนไปเป็นหมื่นล้านบาท โดยเฉพาะโครงการพัฒนาการขนส่งทางรางเชื่อมโยงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และการดำเนินการประกวดราคาโครงการก่อสร้างทางคู่จะเชิงเทรา มีงบประมาณ 5,235 ล้านบาท ทั้งนี้ โครงการศูนย์บริการผู้โดยสาร (ICD) ระยะที่ 2 ที่ลาดกระบัง อาจจะมีการขยายพื้นที่ที่ติด กับ สถานีบรรจุและแยกสินค้าคล่อง (ICD) ลาดกระบังแห่งที่ 1 ในพื้นที่ 414 ไร่ วงเงินลงทุน 6,066 ล้านบาท (ศรีัญญา เดชกุ่มภักดิ์, 2551)

การเชื่อมโยงระบบการขนส่งรูปแบบอื่น

จากการที่ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการขนส่งของประเทศ ทำให้ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยมีความตระหนักในการที่จะฟื้นฟูและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบการขนส่งมากยิ่งขึ้น โดยปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายพัฒนาระบบ โครงสร้างด้านการขนส่งของประเทศมากมาย ทั้งทางด้านการขนส่งระบบราง ทางถนน ทางน้ำ ทางอากาศ และด้านศุลกากร (2557-2563) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พร้อมกับสร้างโอกาสให้แก่ภาคเอกชนในการลงทุน รวมทั้งเป็นการเร่งปรับโครงสร้างการบริหารจัดการระบบรางของประเทศให้มีประสิทธิภาพในระยะยาว แก้ไขปัญหาทางด้าน โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ที่ยังขาดความผสมผสาน การเชื่อมโยงเครือข่าย การบริหารจัดการขนส่ง ความปลอดภัย และความต่อเนื่อง ในการรองรับการพัฒนาประเทศที่เพิ่มขึ้นทั้งพื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และระหว่างประเทศ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2556)

สำหรับการลงทุนด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ในด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ต้นทุนการขนส่งต่อ GDP ของประเทศ อยู่ในอัตราที่เหมาะสม และสามารถแข่งขันได้ สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้า ทางราง ทางน้ำ และทางชายฝั่ง เพิ่มขึ้น สัดส่วนผู้เดินทางโดยรถยนต์สาธารณะเพิ่มมากขึ้น ทำให้สัดส่วนรถยนต์ส่วนบุคคลลดลง เป็นการประหยัด

น้ำมันเชื้อเพลิง และเพิ่มปริมาณการขนส่งสินค้าผ่านเข้า-ออก ณ ด่านการค้าชายแดนที่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือ แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยผู้วิจัยทำการสำรวจ (Survey research method) และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในบริเวณท่าเรือแหลมฉบัง ได้แก่ พนักงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย พนักงานบริษัทเอกชนที่ใช้บริการระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือ แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรีจำนวน 370 คน

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของพนักงานของท่าเรือแหลมฉบัง และพนักงานจากบริษัทเอกชนภายในท่า ฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง อายุ 31-40 ปีมีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีตำแหน่งเป็นพนักงาน และมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางราง

ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของพนักงานของท่าเรือแหลมฉบัง และพนักงานจากบริษัทเอกชน เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางรางทั้ง 6 ส่วนประกอบด้วย โครงสร้างของระบบการขนส่งทางราง นโยบายการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง สถานการณ์การพัฒนาการขนส่งทางรางบทบาทของผู้ให้บริการระบบการขนส่งทางราง และการเชื่อมโยงกับระบบการขนส่งรูปแบบอื่น โดยรวมค่าความสำคัญอยู่ในระดับมากอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า

นโยบายการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง ค่าความสำคัญอยู่ในระดับมากอย่างยิ่งโดยพนักงานมีความคิดเห็นเรื่องต่างๆ ตามอันดับดังนี้ ภาครัฐ ฯ ควรสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปรับปรุงระบบการขนส่งให้มีความสะดวก ทันสมัย และปลอดภัยมากขึ้น ควรปรับตารางรถไฟให้มีความเที่ยงตรง และมีสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

ส่วนเรื่องที่พนักงานมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือการเชื่อมโยงกับระบบการขนส่งรูปแบบอื่น มีค่าความสำคัญอยู่ในระดับมากโดยพนักงานมีความคิดเห็นตามอันดับดังนี้ การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ทำให้เกิดระบบการทำงานที่เป็นระเบียบ สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนจากภาครัฐ ฯ ด้านการขนส่งเชื่อมต่อระหว่างประเทศ จะช่วยให้การพัฒนาระบบการขนส่งทางรางมีการพัฒนาได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น การเชื่อมโยงระบบการขนส่งหลายรูปแบบทำให้การขนส่งมี

ความต่อเนื่องยิ่งขึ้นและ การขนส่งระบบรางสามารถสนับสนุนระบบการขนส่งรูปแบบอื่นได้เป็นอย่างดี

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเรื่องประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของพนักงานท่าเรือแหลมฉบัง และพนักงานเอกชน เกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการขนส่งทางราง ภายในท่าเรือแหลมฉบัง 2) ด้านการลดต้นทุนการขนส่ง และ 3) ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยมีค่าความสำคัญอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายได้อัน พบว่า

พนักงานมีความคิดเห็นด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการขนส่งทางรางภายในท่าเรือแหลมฉบังมีค่าความสำคัญอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามอันดับ ดังนี้ ควรให้ความสำคัญกับจุดเชื่อมต่อการขนส่ง ระหว่างระบบรางสู่ระบบอื่น ๆ เพื่อลดการติดขัดในการให้บริการ ควรมีนโยบายส่งเสริมการขนส่งสินค้าทางรถไฟ ควรมีการปรับปรุงระบบตรวจปล่อยตู้สินค้าให้มีความรวดเร็วและทันสมัย และการขนส่งสินค้าทางราง ช่วยลดปัญหาการจราจรแออัด จากรถยนต์ภายในท่า ฯ ได้

ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีค่าความสำคัญอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามอันดับ ดังนี้ควรให้ความสำคัญกับชุมชนที่ต้องใช้เส้นทางผ่านจุดตัดรถไฟ เนื่องจากก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย รูปแบบการขนส่งสินค้าทางรถยนต์ ที่มีการขนส่งปริมาณมากและติดต่อกันเป็นเวลานาน สภาพแวดล้อมภายในท่าเรือ ฯ เกิดความเสื่อมโทรม และ การขนส่งสินค้าทางราง เกิดมลภาวะทางอากาศน้อยกว่าการขนส่งรูปแบบอื่น

ด้านการลดต้นทุนการขนส่งมีค่าความสำคัญอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามอันดับดังนี้การบริหารจัดการ การขนถ่ายสินค้าระหว่างต้นทางและปลายทาง ให้มีความรวดเร็ว ช่วยลดเวลาในการในการรอตู้สินค้า ทำให้การใช้งานหัวรถจักรหมุนเวียนได้ดียิ่งขึ้น ระบบการขนส่งทางราง เป็นระบบการขนส่งที่ประหยัดเชื้อเพลิงและพลังงาน และ ควรลดการเดินขบวนรถไฟเที่ยวเปล่าจากกลับให้น้อยลง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี (n=370)

ประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางรางของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี	\bar{x}	SD	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบบการขนส่งทางรางภายในท่าเรือแหลมฉบัง	4.13	0.54	มาก	1
2. ด้านการลดต้นทุนการขนส่ง	4.01	0.63	มาก	3
3. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.03	0.64	มาก	2
ค่าเฉลี่ยรวม	4.05	0.60	มาก	

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ความรู้ความเข้าใจในเรื่องปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางราง ต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานและประสบการณ์การทำงานของพนักงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความรู้ความเข้าใจในเรื่องปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางรางโดยรวมแล้วไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ความรู้ความเข้าใจในเรื่องประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ของพนักงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความรู้ความเข้าใจในเรื่องประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนตำแหน่งงานและประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความรู้ความเข้าใจในเรื่องประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางราง มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่าปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางราง โดยรวมมีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรตามคือประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ($R = 0.569$, $R \text{ square} = 0.324$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของระบบการขนส่งทางราง และประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ระดับนัยสำคัญ 0.05

Model	Unstandardized coefficients		Standardized coefficients	t	Sig.	Collinearity statistics	
	B	Std. error	Beta			Tolerance	VIF
(ค่าคงที่)	1.893	0.280		6.770	0.000*		
โครงสร้างของระบบการขนส่งทางราง	-0.086	0.057	-0.080	-1.501	0.134	0.660	1.515
นโยบายการพัฒนาการขนส่งทางราง	-0.033	0.048	-0.036	-0.687	0.492	0.665	1.503
สถานการณ์การพัฒนา ระบบการขนส่งทางราง	0.086	0.050	0.077	1.719	0.087	0.933	1.072
แนวทางการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง	0.019	0.065	0.018	0.296	0.767	0.492	2.031
บทบาทของผู้ให้บริการระบบการขนส่งทางราง	0.171	0.054	0.174	3.158	0.002*	0.610	1.640
การเชื่อมโยงกับระบบการขนส่งรูปแบบอื่น	0.391	0.039	0.496	10.132	0.000*	0.778	1.285

อภิปรายผล

บทบาทของผู้ให้บริการระบบการขนส่งทางรางมีความสำคัญต่อความรู้และความเข้าใจเรื่องประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เนื่องจากการที่จะชักจูงผู้ใช้บริการ หรือลูกค้า ให้มาใช้บริการรูปแบบการขนส่งทางรางได้นั้น ทุก ๆ ฝ่าย จำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้บริการ ทั้งทางด้านความรวดเร็ว ความประหยัด ความปลอดภัย และการลดต้นทุนต่อหน่วย รวมถึงการให้ข้อมูลและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาปรับใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งผู้ใช้บริการที่จะมีการทำงานที่เป็นระบบมากขึ้น ผู้ใช้บริการก็จะได้รับข้อมูลต่าง ๆ ได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีัญญา เดชกุ่มภักดิ์ (2551) สรุปได้ว่าผู้ให้บริการโลจิสติกส์ด้านการขนส่งทางรางของไทยต้องทำการปรับปรุงและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันกับผู้บริการต่างชาติในการเปิดเสรีการค้าบริการ โดยที่ควรจะมีปัจจัยอื่นเข้ามาสนับสนุนมากกว่านี้ เช่น ความพร้อมด้าน

เครือข่าย (Networking) และด้านพันธมิตรทางธุรกิจทั่วโลก ความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความพร้อมด้านเทคนิคการบริหารจัดการเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้การขยายโอกาสลงทุนในตลาดต่างประเทศและการเพิ่มคุณภาพของงานบริการเพิ่มขึ้นด้วย

แต่อย่างไรก็ดีผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างของระบบการขนส่งทางรางไม่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาโครงสร้างของระบบการขนส่งทางรางมีไม่มากพอ แม้รัฐบาลจะพยายามในการผลักดัน และสนับสนุนระบบการขนส่งทางราง แต่ยังคงประสบปัญหาสะสมหลายส่วน อีกทั้งการสนับสนุนด้านการขนส่งจากทางภาครัฐ ๆ ที่ให้ความสำคัญกับการขนส่งรางน้อยกว่าระบบการขนส่งรูปแบบอื่น จึงทำให้การพัฒนาการขนส่งทางรางมีความล่าช้า และขาดความต่อเนื่อง ซึ่งแตกต่างจากกับงานวิจัยของ วสันต์ สว่างวงศ์ (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการขนส่งสินค้าคอนเทนเนอร์ทางรถไฟเส้นทางระหว่าง ICD ลาดกระบังและท่าเรือแหลมฉบัง ว่า การให้ความสำคัญกับ

การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ที่มีส่วนในการเพิ่มขีดความสามารถในการขนส่ง เช่น การสร้างรางคู่ การปรับปรุงทางจะช่วยให้การจัดขบวนรถและลดเวลาในการขนส่ง การลงทุนจัดหารถจักร รถพ่วงเพิ่มเติม

สถานการณ์การพัฒนาการขนส่งทางรางไม่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันได้มีนโยบาย แผนงานการพัฒนาการขนส่งทางรางต่าง ๆ มากมาย แต่การพัฒนาการขนส่งทางรางก็ยังคงมีความล่าช้า ไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้บริการเท่าที่ควร ซึ่งงานวิจัยของ นรพรรณ ชัยขันโยโรจน์ (2551) ระบุว่าต้นทุนการขนส่งทางรถไฟมีต้นทุนต่ำที่สุด จึงควรหันมาให้ความสนใจพัฒนาการบริหารจัดการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น รางรถไฟ หมอนรองรางซึ่งถือว่าสำคัญ เนื่องจากการขนส่งทางรถไฟ แม้จะเป็นสินค้าที่มีมูลค่าไม่สูงแต่เป็นการขนส่งในคราวละปริมาณมาก ๆ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การนำระบบการขนส่งทางรางมาปรับใช้ภายในท่าเรือให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะช่วยให้ท่าเรือ ๆ มีการบริหารจัดการด้านการจราจรที่ดีเพิ่มมากขึ้น ระบบการขนส่งทางรางภายในท่าเรือแหลมฉบัง ควรให้ความสำคัญกับจุดเชื่อมต่อการขนส่งสินค้าระหว่างทางเรือ-ทางรถ หรือทางเรือ-ทางราง เป็นต้น เพราะนอกจากจะช่วยเรื่องการขนถ่ายสินค้าที่มีความรวดเร็วมากขึ้นแล้วนั้น จะช่วยให้ลดปัญหาการจราจรที่แออัดจากรถยนต์ภายในท่าได้ การสนับสนุนจากภาครัฐ ๆ ด้านการขนส่งเชื่อมต่อระหว่างประเทศ จะช่วยให้การพัฒนาการขนส่งทางรางมีการพัฒนาได้รวดเร็ว การเชื่อมโยงระบบการขนส่งหลายรูปแบบทำให้การขนส่งมีความต่อเนื่องยิ่งขึ้นและ การขนส่งระบบรางสามารถสนับสนุนระบบการขนส่งรูปแบบอื่น ได้เป็นอย่างดี พัฒนาการขนส่งทางรางให้มีความ

ทันสมัย ทำให้การขนถ่ายสินค้ามีความรวดเร็ว สามารถกระจายการขนส่งไปยังรูปแบบอื่นได้เป็นอย่างดี
ดี เกิดการบริหารงานที่เป็นระบบมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านตารางการเดินรถ เครื่องมือทุนแรง ขบวนการ ห่วงรถจักร เป็นต้น
มาใช้วัดผลด้านประสิทธิภาพของการให้บริการระบบการขนส่งทางราง ของท่าเรือแหลมฉบัง
2. การเปรียบเทียบทุกรูปแบบการขนส่ง ทั้งทางถนน ทางน้ำ และทางราง

บรรณานุกรม

ชนิด โสรรัตน์. (2550). เมื่อประเทศไทยอยากเป็น *Transport logistics hub*; ศูนย์กลาง Logistics ภูมิภาค
อินโดจีน.

นรวรรธน์ ชัยชัยโรจน์. (2552). การขนส่งทางราง ทางเลือกในการลดต้นทุน. เข้าถึงได้จาก
<http://logisticscorner.com>

แผนกวิจัยและพัฒนาธุรกิจ กองแผนงาน ท่าเรือแหลมฉบัง. (2555). รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร.ม.
ป.ท.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556). รายงานที่ตีพิมพ์ฉบับที่ 96. เข้าถึงได้จาก
<http://www.tdri.co.th>

วสันต์ สว่างวงศ์. (2549). การศึกษาประสิทธิภาพการขนส่งสินค้าคอนเทนเนอร์ทางรถไฟ ระหว่าง ICD
ลาดกระบังและท่าเรือแหลมฉบัง.งานนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการ
ขนส่งและ โลจิสติกส์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา

ศรีัญญา เฉลิมกมลรัตน์. (2551). การศึกษาวิจัยความพร้อมและการปรับตัวของสาขาบริการ โลจิสติกส์ของ
ไทยต่อการเปิดเสรีการค้าบริการ-การขนส่งทางรางของไทย.งานนิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและ โลจิสติกส์, คณะ โลจิสติกส์, มหาวิทยาลัย
บูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2556). การพัฒนาระบบโครงสร้าง
พื้นฐานและ โลจิสติกส์ในประเทศไทย.เข้าถึงได้จาก
<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=118>

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชน
ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

FACTOR ASSOCIATED TO SELECTIVE NEW MEDIA EXPOSURE BEHAVIOR
OF POPULATION IN AMPHOE MUEANG PATHUM THANI,
PATHUM THANI PROVINCE AREA

ธนวุฒิ เศษรฤทธิ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ราย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ คิดเป็นร้อยละ 74.50 ในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบง่าย พบว่าตัวแปรเพศ ระดับการศึกษาฐานะทางเศรษฐกิจ กลุ่มเพื่อน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อใหม่ และตัวแปรทัศนคติต่อสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุขั้นตอน พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย ตัวแปรเพศ ซึ่งสามารถแปรผันตามการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ได้ดีที่สุด รองลงมาคือ ตัวแปรระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ กลุ่มเพื่อน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามลำดับ

คำสำคัญ : พฤติกรรม, การเปิดรับ, สื่อใหม่

Abstract

This research aims to study about selective new media exposure and factor associated to selective new media exposure behavior of population in Amphoe Mueang Pathum Thani, Pathum Thani Province area. The research is conducted using survey as a research method. The total cases included in this study are 400. The research results showed that most of selective new media exposure. Results for bivariate and analysis by used's logistic regression indicated that gender, education, income, groups of friend, using technology, knowledge of new media and attitudes towards new media. The results for stepwise multiple logistic regression revealed that the variables had significant relationship with selective new media exposure were gender, followed by education, income, groups of friend and using technology.

KEYWORDS : Behavior, Exposure, New Media

บทนำ

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัตน์และโลกไซเบอร์ ซึ่งนับว่ามีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทั่วทั้งโลก ส่งผลให้ประเทศไทยได้รับโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ ในการประเมินความเสี่ยง การสร้างภูมิคุ้มกันและแนวทางการพัฒนาประเทศได้ กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ: 2553) ปฏิเสธไม่ได้ว่าการสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง และผลลัพธ์ที่ได้จากการสื่อสารนอกเหนือจากจะใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลแล้ว การสื่อสารยังช่วยให้เรียนรู้พฤติกรรมของแต่ละบุคคล การแสดงบทบาทและหน้าที่เพื่อเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการสื่อสารเป็นตัวแปรที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต (ยุพดี ฐิติกุลเจริญ, 2537) ฉะนั้นการสื่อสารจึงมีความจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการเชื่อมโยงการสร้างมิตรภาพหรือรูปแบบความสัมพันธ์อันดีแล้ว ยังช่วยลดปัญหาหรือความเคลือบแคลงของข้อมูลได้อีกด้วย และกระบวนการเลือกรับข่าวสารนั้น อาจเปรียบเสมือนเครื่องคัดกรองข่าวสารในการรับรู้ของผู้รับสาร ดังนั้นข้อมูลข่าวสารจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งเพื่อใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้รับสาร ยิ่งถ้าหากผู้รับสารมีการเปิดรับข่าวสารบ่อยครั้งอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอแล้ว จะยังเป็นการเพิ่มประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมากขึ้น เช่น มีความรู้ความเข้าใจต่อบริบทโดยรอบของสารนั้นๆ มีกระบวนการความคิดรู้จักนำมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อช่วยเพิ่มการตัดสินใจของข่าวสารที่ได้รับมานั้นให้ง่ายต่อการคัดเลือกข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสม (Atkin, Charles k., 1973; Klapper, 1960) ทั้งนี้ทั้งนั้นบุคคลจะนิยมการเลือกเปิดรับข่าวสารเฉพาะที่ตนเองสนใจหรือเป็นสิ่งที่ตนต้องการใช้ประโยชน์เพียงเท่านั้น แต่จะไม่นิยมเลือกเปิดรับข่าวสารทั้งหมด เพราะฉะนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าความสำเร็จในการสื่อสารคือการที่บุคคลคนนั้นได้คัดกรองข่าวสารต่างๆ จากที่ต่างๆ และพิจารณาความเหมาะสมแล้วว่าข่าวสารเรื่องนั้นจะเป็นไปตามความต้องการของผู้รับสาร (กิติมา สุรสุนธิ, 2533)

ในการวิจัยเรื่อง“ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ กรณีศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี” เป็นการต่อยอดองค์ความรู้จากงานวิจัยเรื่อง “ละครโทรทัศน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบของเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เนื่องจากงานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการเล่นแบบจากสื่อละครโทรทัศน์ นับเป็นสถานการณ์ที่น่าสนใจ และจากการรับสื่อละครโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว สามารถบ่งบอกพฤติกรรมการเล่นแบบในด้านที่สมควรกระทำและไม่ควรนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ฉะนั้นในการศึกษาประเด็นสื่อใหม่จึงนับว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก (ธนวุฒิ เศรษฐฤทธิ์ และ ธฤชณู แสงจันทร์: 2556) ในปัจจุบันกระแสโลกไซเบอร์ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดอุบัติเหตุของนวัตกรรมต่างๆ มากมาย รวมทั้งการ

สื่อสารที่มีการพัฒนาอยู่เสมอ จึงเป็นประเด็นความท้าทายที่น่าสนใจ หนึ่งในทางเลือกศึกษาพื้นที่การวิจัยนั้นสืบเนื่องจากผู้วิจัยให้ความสนใจต่อการทำฐานข้อมูลเพื่อการศึกษาอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน และยังเป็นข้อมูลประกอบการเรียนการสอนอีกด้วยนอกจากนั้นด้วยเห็นความสำคัญของสื่อใหม่ในสถานการณ์ปัจจุบันที่กล่าวถึงค่อนข้างมากพอสมควร และเพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนได้เข้าใจความหมาย บทบาทและความสำคัญของสื่อใหม่ และร่วมเรียนรู้สื่อใหม่อย่างถูกต้องเหมาะสม

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ในการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี” ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูล เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อใหม่
 - 1.1 ความหมายของสื่อใหม่
 - 1.2 ความสำคัญของสื่อใหม่
 - 1.3 องค์ประกอบของสื่อใหม่
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกรับสาร
 - 2.1 พฤติกรรมการรับรู้
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสาร
 - 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเลือกรับสาร
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)
2. ขั้นตอนการวิจัย
 - 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย 14 ตำบล คือ ตำบลบ้านใหม่ บ้านกลาง บ้านฉาง บ้านกระแซง บางชะแยง บางคูวัด บางหลวง บางเดื่อ บางพุด บางพูน สวนพริกไทย บางกะดี บางปรอก และตำบล

หลักหก ซึ่งมาจากข้อมูลทางสถิติประชากรและบ้าน - จำนวนประชากรแยกอายุ ปี พ.ศ. 2557 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane โดยการกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งเป็นการจับฉลากเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่าง แล้วเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 14 ตำบล

2.2 ขอบเขตตัวแปร

2.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสื่อ กลุ่มเพื่อน/เครือข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อใหม่ ทักษะคิดต่อสื่อใหม่ ประสบการณ์ร่วม ปริมาณการรับสื่อใหม่

2.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ การเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ (เลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่และไม่เลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่) สำหรับตัวแปรตามนั้นจะเป็นการสร้างตัวแปรโดยนำผลคะแนนจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ และนำมาคิดเป็นคะแนน เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่และไม่เลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถาม การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการวิจัย จำนวน 30 ชุด (Tryout) และใช้การประมาณค่าความเที่ยงตามสูตรของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.864

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการนำส่งและขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 392 ฉบับ สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน คือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เมื่อเก็บแบบสอบถามคืนแล้ว ก็ตรวจสอบความสมบูรณ์ไว้เพื่อนำมาบันทึกลงในแบบรหัส (Coding Form) และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้มีการลงรหัสข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์หรือการประมวลผลข้อมูล (Data processing) ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อคำนวณหาสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ที่ใช้ในการแจกแจงความถี่ (frequency) แจกแจงค่าร้อยละ (percentage) สำหรับการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสถิติการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบง่าย (Simple Logistic Regression Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบพหุ (Stepwise Multiple

Logistic Regression Analysis) เพื่อเป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามของกลุ่มตัวอย่าง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

จากผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.5 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.2 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 65.8 นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 58.5 อาศัยอยู่ในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ 58.5 มีฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.5 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสื่อ ระหว่าง 1,001 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.5 กลุ่มตัวอย่างมีกลุ่มเพื่อน/เครือข่ายอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 46.2 มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 65.0 ความรู้เกี่ยวกับสื่อใหม่ คิดเป็นร้อยละ 53.0 ทักษะติดต่อสื่อใหม่ด้านที่ดีมีประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 54.0 ประสบการณ์ร่วม(เคยทำกิจกรรมที่ใช้สื่อใหม่) คิดเป็นร้อยละ 52.0 ปริมาณการรับสื่อใหม่เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 64.5

2. พฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ในการอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะเป็นการสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ผ่าน โสดประสาทสัมผัสทั้ง 5 เกี่ยวกับสื่อใหม่ว่ามีการทำกิจกรรมหรือมีการเลือกรับกิจกรรมผ่านสื่อใหม่เป็นประจำหรือไม่ โดยแบ่งช่วงการเลือกรับสารผ่านสื่อใหม่(การนำสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาพัฒนาเดิมแต่ให้มี ความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เพื่อดึงดูด โน้มน้าวใจ ให้ผู้รับสารเกิดประสบการณ์ร่วมกับนวัตกรรมนั้นๆ ที่สร้างขึ้น โดยหมายรวมถึงสื่ออินเทอร์เน็ตด้วย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่ได้แปลว่าสื่อใหม่จำเป็นต้องเกิดจากสื่ออินเทอร์เน็ตเพียงอย่างเดียว) ออกเป็น 4 ระดับ คือ 1) การเลือกรับสารผ่านสื่อใหม่เป็นประจำ 2) การเลือกรับสารผ่านสื่อใหม่เป็นบางครั้ง 3) การเลือกรับสารผ่านสื่อใหม่นานๆ ครั้ง และ 4) ไม่เคยเลือกรับสารผ่านสื่อใหม่ ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ ในรายด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการรับชม (ตา) พบว่าส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการรับชม คิดเป็นร้อยละ 73.0 ผู้วิจัยถามว่า คุณเลือกเปิดรับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์) สื่อสิ่งพิมพ์ (นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ภาพถ่าย) รวมถึงสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นประจำหรือไม่

2. พฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการรับฟัง (หู) พบว่าส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการรับฟัง คิดเป็นร้อยละ 69.0 ผู้วิจัยถามว่า คุณเลือก

เปิดรับสื่อจากวิทยุกระจายเสียง สื่อโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์ หมายรวมถึงสื่ออนัตกรรมที่สามารถเปิดรับจากการฟัง เช่น การจัดบุชเพื่อนำเสนอสินค้า หรือการจัดงานเทศกาลต่างๆ เป็นประจำหรือไม่

3. พฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการบริโภค (กิน) พบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการบริโภค คิดเป็นร้อยละ 86.0 ผู้วิจัยถามว่าคุณเลือกเปิดรับสื่อจากการบริโภค เช่น การรับประทานอาหาร การดื่ม รวมถึงการดื่มรสชาติบริโภคต่างๆ เป็นประจำหรือไม่

4. พฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการรับกลิ่น (ดม) พบว่าเกินครึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการรับกลิ่น คิดเป็นร้อยละ 56.2 ผู้วิจัยถามว่าคุณเลือกเปิดรับสื่อจากการอุปโภคบริโภค เช่น การใช้เลือกใช้กลิ่นน้ำหอม หรือหมายรวมถึงการลิ้มรสสัมผัสทางจมูกเป็นประจำหรือไม่

5. พฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการสัมผัส (กาย) พบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยวิธีการสัมผัส คิดเป็นร้อยละ 66.86 ผู้วิจัยถามว่าคุณเลือกเปิดรับสื่อจากการใช้ประสบการณ์ร่วม โดยการทดลองใช้การเลือกใช้สินค้าอุปโภคและบริโภคโดยการสัมผัส เช่น การจับพื้นผิวของผลิตภัณฑ์สินค้า ขรุขระ เรียบ มันวาว เป็นต้น เป็นประจำหรือไม่

และเมื่อนำมาจัดเป็นคะแนนพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี มีพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ คิดเป็นร้อยละ 74.50 (ผู้วิจัยเลือกพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างต้องพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ โดยเลือกรับสารผ่านสื่อประสาทครบทั้ง 5 ด้านเป็นประจำ คือ การรับชม การรับฟัง การบริโภค การรับกลิ่น และการสัมผัส จึงจะถือว่ามีความพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่) ซึ่งในพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของกลุ่มตัวอย่างนั้นสามารถอธิบายได้ว่า “สื่อใหม่” มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน หรืออาจกล่าวได้ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกรับข่าวสาร ฉะนั้นย่อมส่งผลต่อการเลือกปฏิบัติ การเลียนแบบพฤติกรรมตามสื่อใหม่ กระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ ด้วยคำถามที่สอบถามนั้นเป็นการบอกนัยสำคัญของสื่อใหม่ว่ามีผลดีและผลเสียควบคู่กันไปด้วย ประเด็นสำคัญอยู่ที่การเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่นั้นมีความน่าสนใจกว่า มีรูปแบบที่น่าตื่นเต้นทำท่าย มีเทคนิคในการนำเสนอที่สามารถโน้มน้าวใจผู้ที่พบเห็นได้เป็นอย่างดี อีกทั้งในปัจจุบันประชาชนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชนมีความสะดวกรวดเร็ว เช่น การติดต่อผ่าน โปรแกรม Facebook หรือ Instagram เป็นต้น ซึ่งในการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่นั้นประชาชนควรจะต้องมีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่ตามมาด้วย เพราะนอกจากจะให้ความสะดวกสบายแล้ว แต่อาจจะเป็นช่องทางการก่ออาชญากรรมของผู้ก่อการร้ายได้อีกด้วย

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Results) กล่าวได้ว่าการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกทวิภาคแบบพหุ ทำทราบว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายถึงความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ได้ร้อยละ 18.0 และเมื่อควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีตัวแปร 5 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ กลุ่มเพื่อน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ฉะนั้นจึงอธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะดังกล่าวย่อมมีแนวโน้มที่จะเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ค่อนข้างมาก เนื่องจากคุณลักษณะดังกล่าวมีความสอดคล้องและส่งผลสัมพันธ์กัน เช่น ความแตกต่างของเพศอันเนื่องมาจากความต้องการรับรู้ข่าวสารแต่ละเพศไม่เหมือนกันและมีระดับความถี่ของการเลือกรับสารแตกต่างกัน หากดูที่ระดับการศึกษายังสามารถอธิบายได้ว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมจะมีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่ได้อย่างตรงความประสงค์ของตน และเมื่อมาดูจากสถานะทางเศรษฐกิจย่อมกล่าวได้ว่าผู้ที่กำลังซื้อย่อมทำให้เกิดการได้รับข่าวสารใหม่ๆ เป็นผู้ที่มีโอกาสอยู่เสมอ กลุ่มเพื่อนและเทคโนโลยีก็เป็นส่วนที่สำคัญต่อการเลือกตัดสินใจการรับรู้ข่าวสาร จึงสรุปได้ว่าตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปรสามารถช่วยเพิ่มอำนาจการตัดสินใจต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่ได้เป็นอย่างดี เพราะการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่นั้นเป็น โอกาสที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและช่วยให้รับรู้ข่าวสารจากที่อื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว เพิ่มทักษะและความรู้ สร้างความเข้าใจต่อสิ่งอื่นที่ได้รับจากสาร และเพิ่มทัศนคติปรับแนวความคิดให้ทันต่อสถานการณ์ได้ตลอดเวลา และนอกจากจะเพิ่มโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมแล้ว ยังมีส่วนช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตในสังคมให้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยทำให้พบว่า เพศมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ด้วยเหตุที่อาจกล่าวได้ว่าการเลือกเปิดรับสารนั้นมีเหตุผลที่หลากหลายของความต้องในแต่ละเพศที่ไม่เหมือนกันและผสมกับยุคสมัยที่มีการเชื่อมโยงของนวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้ง่ายต่อการเลือกเปิดรับข่าวสาร ฉะนั้นความต้องการเสพข่าวสารหรือเลือกรับข่าวสารจึงไม่เหมือนกันเท่าที่ควร และในบางมุมข่าวสารมีการสร้างขึ้นเฉพาะกลุ่ม/เพศซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปรมะ สตะเวทิน (2546; 114) ที่กล่าวว่าไม่ว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงนั้นย่อมมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ฉะนั้นจึงมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน

ในงานวิจัยยังพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ นับเป็นอีกหนึ่งเหตุผลเมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี อาจจะกล่าวได้ว่า

ในช่วงระหว่างการศึกษาในระดับนี้จะมีการใช้งานและเปิดรับข่าวสารจากสื่อค่อนข้างมาก และถ้ายังเป็นสื่อใหม่ทำให้เกิดความสะดวกสบายและสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ต้องการหาอย่างรวดเร็วด้วยแล้ว ย่อมส่งผลทำให้ผู้บริโภคผ่านสื่อใหม่เกิดความพึงพอใจเป็นอย่างมาก เช่น การค้นหาข้อมูลเพื่อทำรายงาน ช่องทางการติดตามข่าวสารสมัครงาน การติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้สื่อใหม่อยู่ตลอดเวลาเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในทุกด้านและด้วยเหตุที่ต้องพบเจอข่าวสารผ่านสื่อใหม่จึงทำให้ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาสูงจะต้องคิดเพื่อไตร่ตรองก่อนการตัดสินใจอยู่เสมอ ซึ่งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ De Fleur (1970) ที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงหรือผู้ที่มีวุฒิภาวะ ย่อมมีกระบวนการความคิดโดยใช้การวิเคราะห์อย่างมีเหตุมีผลควบคู่กันไปก่อนที่จะตัดสินใจเลือกเปิดรับข่าวสาร

อีกทั้งในงานวิจัยยังพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ ด้วยบุคคลที่มีฐานะกำลังซื้อทั้งจากในยุคอดีตและยุคปัจจุบันการมีกำลังซื้อย่อมมีโอกาสได้พบทางเลือกที่หลากหลาย และด้วยความได้เปรียบนี้ย่อมจะได้รับการคัดสรรสิ่งที่ดีกว่าเพื่อหาความเหมาะสมให้กับตนเอง ซึ่งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ De Fleur (1970) ผู้มีรายได้สูงหรือฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่ามีความตระหนักในการเลือกเปิดรับสื่อ มีความไตร่ตรอง และไม่เชื่อข่าวสารที่มาจากสื่อเท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากงานวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ อาจจะกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 – 30 ปี ยังอยู่ในช่วงแห่งการพึ่งพาอาศัยจากเพื่อน และเป็นช่วงวัยที่ต้องศึกษาหาความรู้และอยู่กับเพื่อน จึงทำให้มีอิทธิพลต่อการเลือกรับข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องการงานวิจัยของ กาญจนา แก้วเทพ และ นิคม ชัยขุนพล (2556: 170-171) ที่กล่าวว่า ในช่วงวัยที่กำลังศึกษาหรือผู้ที่อยู่ในวัยเรียนจะเป็นช่วงวัยที่มีความสนุกสนาน มีการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเพื่อนกันเป็นกลุ่ม และเป็นวัยที่ผ่านประสบการณ์มาพร้อมกันพบเจอปัญหาและร่วมแก้ไขปัญหาไปพร้อมกัน จึงทำให้มีความสนิทสนมและเห็นอกเห็นใจในสิ่งที่เพื่อนกำลังกระทำหรือการเลือกทำกิจกรรมต่างๆ ตามเพื่อน

นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่กำลังศึกษาและวัยเริ่มต้นการทำงาน จึงอาจจะกล่าวได้ว่ายังเป็นวัยแห่งการเรียนรู้เพื่อศึกษาตามความต้องการที่อยากจะเห็น การค้นหาคำตอบสำหรับช่วงชีวิต ประกอบทั้งในยุคปัจจุบันมีวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีให้ความสะดวกสบายและรวดเร็ว อาทิ การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านคอมพิวเตอร์/โทรศัพท์มือถือสืบค้นหาข้อมูลเพื่อทำรายงาน หรือแม้กระทั่งการสมัคร ซึ่งสอดคล้องการงานวิจัยของ กาญจนา แก้วเทพ และ นิคม ชัยขุนพล (2556: 170-171) ที่กล่าวว่า กลุ่มเยาวชนประกอบด้วย นักเรียน/นักศึกษา และกำลังอยู่ในช่วงการเจริญเติบโตเป็นวัยหนุ่มสาว ยังไม่มีภาระมากนักหรือกล่าวได้ว่าเป็นวัยที่ยังไม่ต้องรับผิดชอบอะไรมาเป็นพิเศษนอกจากการเล่าเรียน ฉะนั้นในการ

เลือกเปิดรับข่าวสารจะเป็นการค้นหาข้อมูลการเรียนรู้ การท่องเที่ยวตามกลุ่มเพื่อนซึ่งจะเป็นการเลือกข่าวสารเฉพาะด้าน ไม่ได้มองถึงรูปแบบความสำคัญของข่าวสารมากนัก

จากงานวิจัยครั้งนี้กล่าวสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานีพบว่า มีพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารจากสื่อใหม่ ซึ่งพิจารณาจากการสอบถามพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารผ่านสื่อใหม่ผ่านโสตประสาททั้ง 5 ด้านโดยเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่เป็นประจำ ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้และการสร้างความเข้าใจข่าวสารที่ได้รับเป็นอย่างดี ฉะนั้นหากผู้รับสารมีการกระบวนคิดหรือรู้จักการวิเคราะห์ข่าวสารที่ได้รับอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้รับสารมีกระบวนการความคิดที่ดีขึ้นหรือรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งจากพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสารเหล่านี้เป็นไปตามแนวคิดของ Klapper, J.T. (1960: 19-25) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนหรือกระบวนการเลือกรับข่าวสารนั้นคือ เครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของผู้รับสาร ซึ่งจะมีกระบวนการ 4 ขั้น คือ 1) การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) 2) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) 3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) และ 4) การเลือกจดจำ (Selective Retention) และยังสอดคล้องตามแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ (Media Exposure) ตามที่ Wilbur Schramm (1970: 350) กล่าวไว้ว่า การที่ผู้รับสารจะตัดสินใจเลือกเปิดรับข่าวสารนั้นมาจากความสนใจของผู้รับสาร นอกจากนี้ยังมีประเด็นในเรื่องของเนื้อหาข่าวสารด้วย อนึ่งหากมีการเข้าถึงข่าวสารจะยิ่งเพิ่มความสำเร็จของการสื่อสาร ย่อมจะส่งผลให้เกิดความรู้และความเข้าใจ ทศนคติและพฤติกรรมตามที่ได้รับข่าวสารต้องการ ฉะนั้นการเลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่จะต้องใช้กระบวนการพร้อมอาศัยประสบการณ์ที่ได้รับมาช่วยพิจารณาข่าวสารนั้นให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

การทำวิจัยครั้งนี้ นับเป็นการสร้างฐานข้อมูลชุดปฐมภูมิ สามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนางานวิจัยทางด้านนิเทศศาสตร์และการสื่อสาร หรือจะนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับศาสตร์ในสาขาอื่นๆ ได้อีกด้วยโดยใช้หลักการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

การทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งในแวดวงผู้ทำงานด้านนิเทศศาสตร์ เช่น วงการบันเทิง(ผู้กำกับ/นักแสดง/ผู้เขียนบทละคร) คณาจารย์หรือนักวิชาการ และประชาชนทั่วไป เพื่อศึกษาหาประเด็นด้านผลกระทบจากสื่อใหม่ หรือค้นหาแนวทางแก้ปัญหาการสื่อสารรูปแบบการเสนอข่าวสารผ่านสื่อใหม่ รวมไปถึงการเฝ้าระวังผลกระทบจากสื่อใหม่ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล (2556). คู่มือสื่อใหม่ศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- กิติมา สุรสนธิ. (2533). ความรู้ทางการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนวุฒิ เศรษฐฤทธิ์ และชญัญ แสงจันทร์. (2556). ละครโทรทัศน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นแบบของเยาวชน ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. โครงการวิจัยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2541). การสื่อสารมวลชน : กระบวนการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- ยุพดี ฐิติกุลเจริญ. (2537). ทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ระบบสถิติทางการทะเบียน <http://stat.bora.dopa.go.th>
- Atkin, Charles k. (1973). *Anticipated communication and mass media information seeking public opinion quarterly*. New York: Free Press.
- De Fleur, M.L. (1970). *Theories of mass communication*. New York: David McKay.
- Klapper, J.T. (1960). *The Effects of Mass Communication*. Free Press, New York.
- Wilbur Schramm. (1973). *Channels and Audience: Handbook of Communication*. Chicago: Ran McNally College Publishing Company.

ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง

FACTORS INFLUENCING USED CLOTHES BUYING DECISIONS OF PEOPLE

IN DONMUANG AREA

จิรเดช สมจิตรนีก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง 3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง 4) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ศึกษาจากประชาชนในเขตดอนเมืองที่เคยซื้อเสื้อผ้ามือสอง จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการใช้สมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี สถานภาพโสด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-10,500 บาท ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท 1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง ยกเว้น อาชีพแตกต่างกันมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง ด้านการค้นหาข้อมูล แตกต่างกันไป 2) ปัจจัยกลุ่มอ้างอิงมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมืองโดยภาพรวม แต่ไม่มีผลด้านการรับรู้ความต้องการหรือปัญหา 3) ปัจจัยผลิตภัณฑ์มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมืองทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน 4) ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มีผลต่อการต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง

Abstract

The research had objectives to study whether 1. demographic factors, 2. reference group, and 3. product factors influenced used clothes buying decision of people in Donmuang Area, and to compare reference groups and product factors influencing used clothes buying decision of people in Donmuang Area. The sample group consisted of 400 people having bought used clothes in Donmuang Area. The instrument was questionnaires and the data were analyzed through SPSS to obtain basic statistic values and Multiple Regression was used for hypotheses testing.

The findings revealed that the majority of sample group was single female customers, aged 21 - 30 years with 10,000 - 10,500 baht monthly income. They had a bachelor's degree and were employees of a private sector or a company. From the analysis, it was found that (1) people with different demographic factors had no differences in used clothes buying decisions. Except occupation, people with different occupation had differences in used clothes buying decisions. (2) Reference groups generally influenced used clothes buying decisions. However, reference group factor didn't influenced the awareness of demand or problems. (3) Product factors influenced used clothes buying decisions in both overall and each aspect. (4) Both reference group factor and product factor influenced used clothes buying decisions of people in Donmuang area.

Keyword : REFERENCE GROUP/ PRODUCT FACTOR/ AND BUYING DECISIONS

บทนำ

สินค้ามือสองมีจำหน่ายมาตั้งแต่เมื่อใดนั้น ไม่ปรากฏชัดเจนในต่างประเทศ ตลาดขายของเก่า ได้รับความนิยมน้อยมาก โดยเฉพาะตามเมืองใหญ่ ๆ ในยุโรป เรียกว่า Flea market บ้าง หรือ Car boot sale หรือ Garage sale บ้าง สินค้าที่นำมาขายรวมกันอยู่ในตลาดเดียวกันจะมีความหลากหลาย ทั้ง เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า เครื่องเรือน หนังสือ เครื่องแก้ว นาฬิกา เครื่องหนัง เครื่องประดับ เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ ต่อมา ในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจไทยถดถอยราวปี พ.ศ. 2539- 2540 ชนชั้นกลางที่ ได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการตกงานหรือมีรายได้น้อยลง ก็ปรับตัวหาทางออกทางเศรษฐกิจวิธีหนึ่ง ด้วยการจัดให้มีตลาดนัดรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “เปิดท้ายรถขายของ” หรือ “ตลาดนัดคนเคยรวย” โดยได้ แนวคิดมาจากต่างประเทศ ลักษณะสำคัญของตลาดนัดรูปแบบนี้คือ ขายสินค้ามือสอง ซึ่งเป็นของที่ผ่านการ ใช้งานหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์แล้วของผู้ที่นำมาจำหน่ายต่อ ผู้ที่นำของมาจำหน่ายนั้นมักจะมีฐานะดี หรือเคยมีฐานะดีมาก่อน สินค้าที่นำมาจำหน่ายจึงเป็นของคุณภาพดี ดียี่ห้อ ดีแบรนด์เนม แต่ราคาจะ ต่ำกว่าท้องตลาดมาก เช่น เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า นาฬิกา หมวก เครื่องประดับ ฯลฯ ทำให้ผู้บริโภคกลุ่ม อื่น ๆ ที่มีโชคร้ายได้น้อยเพียงกลุ่มเดียว มีความกล้าและคุ้นเคยที่จะซื้อของที่ผ่านการใช้มาแล้ว นอกจากนี้เป็นการขยายฐานผู้บริโภคสินค้ามือสองให้ขยายขึ้นมาครอบคลุมชนชั้นกลางแล้ว ตลาดนัด ประเภทนี้ได้รับความนิยมและขยายตัวอย่างรวดเร็วต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน จนกลายเป็นตลาดนัดถาวร ที่ รวมเอาร้านสินค้าใหม่เข้าไปด้วยเป็นหลัก ส่วนสินค้ามือสองเองก็พัฒนาจากของที่นำมาจากบ้านผู้ค้า ไปเป็นสินค้าที่หาซื้อได้จากแหล่งอื่นผสมผสานกัน เพราะของที่ตัวเองมีอยู่ไม่พอขาย

เนื่องจากผู้วิจัยประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเสื้อผ้าสำเร็จรูปและได้ประสบกับปัญหาที่กล่าวมา ข้างต้น จึงสนใจที่จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจเสื้อผ้ามือสองเพื่อที่จะนำเอาประโยชน์ที่ได้รับมาลงทุน ขยายช่องทางในการทำธุรกิจเพิ่มขึ้น ในเขตตอนเมือง และเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้เพิ่มมากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ กระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตตอนเมืองซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาเป็นแนวทางเพื่อการวางแผนธุรกิจในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

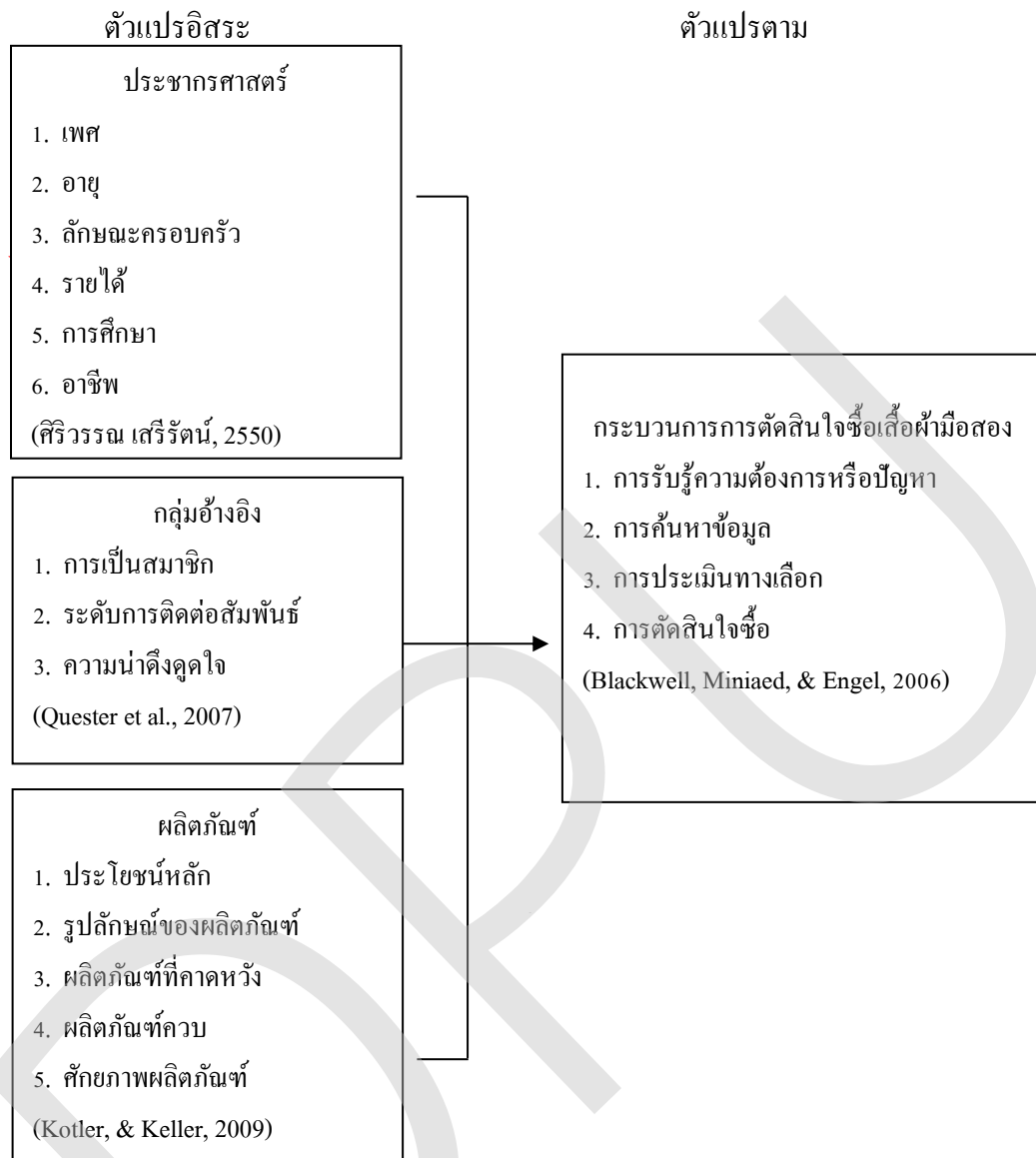
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมืองแตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง
3. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง
4. ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์มีผลต่อการต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1-2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ กลุ่มอ้างอิง และผลิตภัณฑ์ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ ในการวางแผนประกอบธุรกิจเสื้อผ้ามือสอง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค โดยการนำข้อมูลที่ได้มาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนธุรกิจในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาจากประชาชนในเขตคอนเมืองที่มีความต้องการซื้อ หรือ กำลังตัดสินใจที่จะซื้อเสื้อผ้ามือสอง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วยข้อมูลตัวแปรดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยประชากรศาสตร์ (Demographic segmentation) ประกอบด้วย

2.1.1.1 อายุ (Age)

2.1.1.2 เพศ (Sex)

2.1.1.3 ลักษณะครอบครัว (Marital status)

2.1.1.4 รายได้ (Income)

2.1.1.5 การศึกษา (Education)

2.1.1.6 อาชีพ (Occupation)

2.1.2 กลุ่มอ้างอิง (Reference group) ได้แก่

2.1.2.1 การเป็นสมาชิก (Membership)

2.1.2.2 ระดับการติดต่อสัมพันธ์ (Degree of contact)

2.1.2.3 ความน่าดึงดูดใจ (Attraction)

2.1.3 ผลิตภัณฑ์ (Product) ได้แก่

2.1.3.1 ประโยชน์หลัก (Core benefit)

2.1.3.2 ส่วนประสมและคุณภาพบริการ (Services mix and quality)

2.1.3.3 รูปแบบของผลิตภัณฑ์ (Tangible product)

2.1.3.4 ผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง (Expected product)

2.1.3.5 ผลิตภัณฑ์ควบ (Augmented product)

2.1.3.6 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ (Potential product)

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่กระบวนการตัดสินใจซื้อ ประกอบด้วย

2.2.1 การรับรู้ความต้องการหรือปัญหา (Need/ problem recognition)

2.2.2 การค้นหาข้อมูล (Information search)

2.2.3 การประเมินทางเลือก (Evaluation of alternatives)

2.2.4 การตัดสินใจซื้อ (Purchase decision)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ในเขตคอนเมือง กรุงเทพมหานคร

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา นับตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2556

ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550, หน้า 57-59) กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ประกอบด้วย อายุ เพศ ขนาดครอบครัว สถานภาพครอบครัว รายได้ อาชีพ การศึกษา เหล่านี้เป็นเกณฑ์ที่นิยมใช้ในการแบ่งส่วนการตลาด ลักษณะประชากรศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญ และสถิติที่วัดได้ของประชากรที่ช่วยกำหนดตลาดเป้าหมาย รวมทั้งง่ายต่อการวัดมากกว่าตัวแปรอื่น

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง

กลุ่มอ้างอิง (Reference group) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มที่อิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของบุคคลหนึ่ง ๆ (Blackwell et al., 2006) โดยมุมมองหรือค่านิยมของกลุ่มอ้างอิงถูกนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล (Quester et al., 2007) กลุ่มอ้างอิงอาจเป็นได้ทั้งบุคคล เช่น ดารา นักการเมือง หรือผู้มีชื่อเสียงอื่น ๆ หรือเป็นกลุ่มบุคคล ได้แบ่งประเภทของกลุ่มอ้างอิง อาจทำได้โดยอาศัยเกณฑ์ 3 ประการคือ

1. การเป็นสมาชิก (Membership)
2. ระดับการติดต่อสัมพันธ์ (Degree of contact)
3. ความน่าดึงดูดใจ (Attraction)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

ปณิศา ลัญจนาพันธ์ (2548) ผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นสิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจเพื่อตอบสนองความจำเป็นหรือความต้องการของผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจ โดยผู้บริโภคจะต้องจ่ายเงินหรือสิ่งมีค่าอื่นเป็นการแลกเปลี่ยน สิ่งที่เสนอขายนี้อาจเป็นผลิตภัณฑ์ บริการ ความคิด สถานที่ องค์กร หรือบุคคลก็ได้

ระดับของผลิตภัณฑ์ 5 ระดับ (Five product level) หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ 5 ประการของผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย

1. ประโยชน์หลัก (Core benefit)
2. รูปแบบของผลิตภัณฑ์ (Tangible product)
3. ผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง (Expected product)
4. ผลิตภัณฑ์ควม (Augmented product)
5. ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ (Potential product)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจซื้อ

ปณิศา มีจินดา (2553, หน้า 68-83) กระบวนการตัดสินใจซื้อ (Buying decision making process) เป็นขั้นตอนในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก โดยผู้บริโภคอาจข้ามหรือสลับขั้นตอนตามความเหมาะสม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากระบวนการซื้อเริ่มต้นตั้งแต่ก่อนการซื้อจริงและยังส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมภายหลังการซื้อด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้า

ผกาวรรณ ไชยพร (2550) ได้ศึกษาการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปในห้างดิสนีย์สโตร์ ในจังหวัดปทุมธานี

วนิดา อินนาวา (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปของผู้บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลีปวิษญ์ วงศ์สุวรรณ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อประกันภัยรถยนต์รูปแบบใหม่ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

งานวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกลุ่มอ้างอิงที่มีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้า

บงกช รัตนปริดากุล (2554) ได้ศึกษาอิทธิพลและบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการออนไลน์ของผู้บริโภควัยทำงานตอนต้น

ผกายมาศ ดาริชกุล (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อซอฟต์แวร์บริหารจัดการพลังงานไฟฟ้า

พูนศรี ไหวพริบ (2553) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางวัฒนธรรมมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อโทรศัพท์ของนักศึกษาพาณิชย์ในจังหวัดระยอง

งานวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้า

รวีวรรณ อำนวยชัย (2550) ได้ศึกษาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์และการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้ายี่ห้อ Olay ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

วรรณวิสา พุ่มมา (2550) เพื่อการศึกษาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ร้าน Good morning farmhouse ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

ศรัณยา วัฒนนภาเกษม (2553) ได้ศึกษาถึงปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์กาแฟสำเร็จรูปเพื่อสุขภาพที่อ้างถึงสรรพคุณช่วยในการลดน้ำหนัก หรือดูแลผิวพรรณของผู้บริโภค

กิตติโชค แซ่ว่อง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ร้าน CP fresh mart ของผู้บริโภคในจังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ประชาชนในเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตดอนเมืองที่เคยซื้อเสื้อผ้ามือสองภายในระยะเวลา 3 เดือน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกรณีไม่ทราบจำนวนประชากร (Known) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability sampling techniques) และใช้การคำนวณตามสูตรของ Cochran (1997 อ้างถึงใน ชีระวุฒิ เอกะกุล, 2543) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 คน ซึ่งใช้เป็นตัวแทนของประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ แต่เพื่อป้องกันความผิดพลาด ผู้วิจัยจึงทำการเก็บกลุ่มตัวอย่าง 420 คน

วิธีการคัดเลือกตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่าง 3 แบบ คือ

- แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)
- การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling)
- แบบตามสะดวก/วิจารณ์ญาณ (Convenience/ judgmental sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ซึ่งแบบสอบถามนี้ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ (Choice) และแบบให้คะแนน (Rating) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามคัดกรอง

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยประชากรศาสตร์

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 5 กระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสอง

การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย

2.1 ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายคำถามคัดกรอง และลักษณะข้อมูลประชากรศาสตร์ ในแบบสอบถามส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2

2.2 ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้พิจารณาในแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 ส่วนที่ 4 และส่วนที่ 5 ซึ่งเป็น ส่วนของข้อมูลด้านปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองในเขตคอนเมือง ที่เป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าแบบ Rating scale

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ใช้การทดสอบ ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ เพศ โดยใช้ Independent sample t-test และ ในส่วนของการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป คือ อายุ สถานภาพ รายได้ การศึกษา และอาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) โดยมีการทดสอบความแปรปรวนของข้อมูลว่ามีความแปรปรวนเท่ากันหรือไม่ เท่ากัน โดยพิจารณาจาก Homogeneity of variance test คือ ถ้าข้อมูลมีความแปรปรวนเท่ากันจะทำการ ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ One-way ANOVA F-test และเปรียบเทียบเชิงซ้อนรายคู่โดย Least significance difference (LSD) แต่ถ้าข้อมูลมีความแปรปรวนไม่เท่ากันจะทำการทดสอบสมมติฐาน โดย ใช้ Brown-Forsythe และเปรียบเทียบเชิงซ้อนรายคู่โดย Dunnett's T3 และทดสอบความสัมพันธ์ของ ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง โดยใช้สถิติทดสอบ แบบสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ Multiple linear regression

สรุปผลการวิจัย

1. จากการศึกษาด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสอง ของประชาชนในเขตคอนเมืองพบว่า ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ 0.05 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ส่วน ใหญ่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง ยกเว้น อาชีพแตกต่างกันมี ผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง ด้านการค้นหาข้อมูล แตกต่างกัน และผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี

สถานภาพโสด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-10,500 บาท ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่ เป็นลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท

2. จากการศึกษาปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมืองพบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์กระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง ของลูกค้า เมื่อนำด้านระดับการติดต่อดัชนี (X₁) เข้าสมการได้ดังนี้

$$Y = 3.365 + 0.105 (X_1)$$

3. จากการศึกษาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมืองพบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 สามารถเขียนสมการพยากรณ์กระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง เมื่อนำด้านประโยชน์หลัก (X₁) ด้านผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง (X₂) และด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์ (X₃) เข้าสมการดังนี้

$$Y = 1.982 + 0.166 (X_1) + 0.221 (X_2) + 0.072 (X_3)$$

4. จากการศึกษาปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมืองพบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยด้าน ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง สามารถเขียนสมการพยากรณ์กระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตดอนเมือง เมื่อนำด้านกลุ่มอ้างอิง (X₁) ด้านผลิตภัณฑ์ (X₂) เข้าสมการดังนี้

$$Y = 1.814 + 0.083(X_1) + 0.449 (X_2)$$

การอภิปรายผล

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ในด้าน เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ และการศึกษา ไม่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง ทั้งโดยรวมและรายด้านอาชีพมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง ด้านการค้นหาข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากเนื่องจาก จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ด้านการค้นหาข้อมูลของกลุ่มนักเรียน/ นักศึกษา มีมากกว่ากลุ่มตัวอย่างลูกจ้างเอกชน/ พนักงานบริษัท เพราะอาชีพนักศึกษานั้นน่าจะมีการเดินสำรวจร้านค้าเพื่อตรวจสอบสินค้ามากกว่ากลุ่มคนที่ทำงานแล้ว ส่วนใหญ่จะไปเป็นกลุ่ม และใช้เวลาในการเดินสำรวจร้านค้ามากกว่ากลุ่มอื่น

ด้านกลุ่มอ้างอิง

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยกลุ่มอ้างอิง มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมืองโดยรวม และด้านการค้นหาข้อมูล ด้านประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อ แต่ไม่มีผลด้านด้านการรับรู้ความต้องการหรือปัญหา

ระดับการติดต่อสัมพันธ์มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมืองโดยรวม และด้านประเมินทางเลือก ด้านการตัดสินใจซื้อ เนื่องจากผู้ซื้อส่วนใหญ่มักจะปรึกษา ขอคำแนะนำหรือเอาแบบอย่าง จากแหล่งข้อมูลก่อนเพื่อที่จะใช้ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ในการเลือกซื้อและเปรียบเทียบเสื้อผ้ามือสอง ว่าร้านไหนราคาถูก ร้านไหนเสื้อผ้ามีคุณภาพที่ดี ร้านไหนเสื้อผ้าไม่สะอาด เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในการเลือกซื้อได้ในระดับหนึ่ง ส่วนด้านการรับรู้ความต้องการหรือปัญหาที่กลุ่มอ้างอิง ไม่มีผลอาจเนื่องมาจากถ้าผู้ซื้อต้องการเสื้อผ้าชุดใหม่ก็อาจจะเลือกซื้อเลยในทันที โดยเลือกซื้อตามความต้องการของตนเองเป็นหลัก

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยผลิตภัณฑ์ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง ทั้งโดยรวมและรายด้าน ผลิตภัณฑ์ที่คาดหวังมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองในเขตคอนเมืองทั้ง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้ซื้อส่วนใหญ่มักจะมีความคาดหวังในสินค้าที่ซื้อสูง เช่น คาดหวังในคุณภาพของเสื้อผ้า ยี่ห้อ และความสะอาดของเสื้อผ้ามือสองที่ซื้อ เพราะวิธีการเลือกซื้อเสื้อผ้ามือสองนั้นอาจจะต้องใช้ประสบการณ์ ความรู้เรื่องยี่ห้อ และการคัดคุณภาพสินค้า สูงกว่าการเลือกซื้อเสื้อผ้าใหม่พอสมควร

ปัจจัยด้านการกลุ่มอ้างอิงและปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิงมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมือง ด้านการค้นหาข้อมูล และด้านประเมินทางเลือก ส่วนด้านผลิตภัณฑ์มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้ามือสองของประชาชนในเขตคอนเมืองทั้ง โดยรวมและรายด้าน

DRAFT

บรรณานุกรม

- กิตติโชค แซ่ว่อง. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ร้าน CP fresh mart ของผู้บริโภคในจังหวัดสระบุรี*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชา บริหารธุรกิจ, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพมหานคร. (2554). *เงินเพื่อน่ากลัวจริงหรือ*. เข้าถึงได้จาก http://52010916345g10.blogspot.com/2012/09/blog-post_878.html.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- บงกชรัตน์ปรีดากุล. (2554). *อิทธิพลของทัศนคติและบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการออนไลน์ของผู้บริโภควัยทำงานตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปณิศา ลัญจนาพันธ์. (2548). *หลักการตลาด*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ปณิศา มีจินดา. (2553). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ศกาวรรณ ไชยพร. (2550). *การตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปในห้างคิสเคาท์ส โตร์ในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วนิดา อินนาวา. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี.
- ศกายมาศ ตาวิชกุล. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อซอฟต์แวร์บริหารจัดการพลังงานไฟฟ้าของลูกค้าบริษัททีเอทีเอนเนอร์ยีแอนด์เอ็นจิเนียริงจำกัด*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พูนศรี ไหวพริบ. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อโทรศัพท์มือถือของนักศึกษา พาณิชยกรณีสีกษาจังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รวีวรรณ อำนวยชัย. (2550). *ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์และการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้ายี่ห้อ Olay ของผู้บริโภคในเขต*

กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรรณวิสา พุมมา. (2550). *ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรันยา วัฒนนภาเกษม. (2553). *ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์
กาแฟสำเร็จรูปเพื่อสุขภาพ*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชา บริหารธุรกิจ,
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.

สมรภัช ชัยสิงห์กานานนท์. (2549). *ตลาดในชีวิต ชีวิตในตลาด*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยา
สิรินธร.

ลีปวิชญ์ วงศ์สุวรรณ. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อประกันภัยรถยนต์รูปแบบใหม่ ของ
ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต,
สาขาวิชาสถิติประยุกต์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Blackwell, R. D., Miniard, P. W. & Engel, J. F. (2006). *Consumer behavior* (10th ed). Canada:
Thomson South-Western.

Kotler, P., & Keller, K. L. (2009). *Marketing Management* (13th ed). New Jersey: Prentice-Hall.

Quester, P., Neal, C., Pettigrew, S., Grimmer, M., Davis, T., & Hawkins, D. (2007).

Consumer behavior: Implications for, Marketing strategy (5th ed). Australia: McGraw-
Hill.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบ บ้านพักอาศัย (ระหว่างวิศวกรและสถาปนิก)
ในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี กรณีศึกษา: งบประมาณการก่อสร้าง
บ้านพักอาศัยไม่เกิน 5 ล้านบาท

**INFLUENTIAL FACTORS OF THE SELECTION OF AN ENGINEER OR AN
ARCHTECT TO DESIGN A HOUSE IN NONG MAI DAENG, CHONBURI
PROVINCE: CASE STUDY: UP TO 5 MILLION BAHT BUDGET.**

ดร.ศุภสิทธิ์ เลิศบัวสิน
ธนายุทธ คนยืน

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบ บ้านพักอาศัย (ระหว่างวิศวกรและสถาปนิก) ในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี กรณีศึกษา : งบประมาณการก่อสร้างบ้านพักอาศัยไม่เกิน 5 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการระหว่างวิศวกรและสถาปนิกในเขตเทศบาลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี ประชากรที่ศึกษาได้แก่ผู้ที่ที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานเทศบาลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี ในปี พ.ศ. 2553 ทั้งสิ้น 7,589 ครัวเรือน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ครัวเรือน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม Discriminant Analysis ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการผู้ออกแบบบ้าน คือ ปัจจัยด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกผู้ออกแบบมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านความชำนาญในการออกแบบ ปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุดคือ การรับข่าวสารแบบปากต่อปาก

คำสำคัญ: การตัดสินใจ/ ผู้ออกแบบ/ บ้านพักอาศัย

Abstract

The research studying factors influencing the selection of a house's designer (between an architect and an engineer) in Nong Mai Daeng, Chonburi Province was case study of building a house with up to 5 million baht budget. The research objective is to study influential factors of selecting an engineer or an architect to design a house in Nong Mai Daeng Municipality, Chonburi Province. The sample consisted of people living in Nong Mai Daeng Municipality, Chonburi Province. Based on the year 2013 data from Municipal Office, there were 400 informants. The statistics used for the study were Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation and also Discriminant Analysis. The results revealed that the factor of tangibles is not affect to select a house designer. The most important factor to select a house designer is designing skill. On the other hand, the least important factor is word-of-mouth information.

KEYWORDS: SELECTING DECISION/DESIGNER/ HOUSES

บทนำ

ที่อยู่อาศัยถือว่าเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะชีวิตของมนุษย์ส่วนใหญ่ เวลาสองในสามของแต่ละวัน มักจะใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านพักอาศัย ทั้งการพักผ่อนหลับนอน และการทำกิจกรรมต่างๆ ภายในครอบครัว ส่วนเวลาที่เหลือเป็นเวลาของการทำงานหรือทำกิจกรรมในสถานที่อื่นๆ ดังนั้น จึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะขาดเสียมิได้ เพราะเป็นสถานที่ที่มีประโยชน์ในการป้องกันความร้อน ความหนาว แดด ลม ฝน ตลอดจน ป้องกันสัตว์และแมลงมารบกวน แต่การมีบ้านพักอาศัยนั้น จำต้องคำนึงถึงคุณภาพในหลายๆ ด้าน ให้มีสภาพที่เหมาะสมต่อการพักอาศัยด้วย ก็จะต้องเป็นบ้านที่ถูกสุขลักษณะ

แนวโน้มในการเจริญเติบโตของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในแต่ละปีจากตลาดกลุ่มบ้านจัดสรร คอนโดมิเนียม ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง รับออกแบบบ้านพักอาศัย รวมถึงนโยบายสนับสนุนของภาครัฐบาล เพื่อช่วยกระตุ้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เช่น นโยบายบ้านหลังแรก โครงการบ้านเอื้ออาทร ความต้องการบ้านพักอาศัยจึงมีแนวโน้มจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกจังหวัดของประเทศไทย

จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีสถานะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดทุกปี เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีท่าเรือขนส่งสินค้าทางน้ำ มีนิคมอุตสาหกรรม ทำให้จังหวัดชลบุรีมีความต้องการบ้านพักอาศัยในอัตราที่สูงมาก โดยเฉพาะในเขตเทศบาลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและชุมชนอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความต้องการที่พักอาศัยประเภทบ้านพักอาศัยเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการตามความพึงพอใจของเจ้าของบ้านพักอาศัย กฎหมายที่เกี่ยวข้องและเทศบัญญัติต่างๆ ในเขตจังหวัดท่องเที่ยวที่มีข้อกำหนดที่มากกว่าจังหวัดอื่นๆ จึงต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบ ได้แก่ วิศวกรและสถาปนิก

วิศวกร เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบโครงสร้างทางวิศวกรรม ประกอบกับการพิจารณาสภาพแวดล้อมในขอบเขตที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความแข็งแรงอาคารกับที่ตั้ง วิศวกรจะทำการวิเคราะห์โครงสร้าง ออกแบบความแข็งแรงของอาคาร ซึ่งการออกแบบนี้เป็นหลักประกันเรื่องความปลอดภัยและความแข็งแรง เพื่อที่จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ในเรื่องความปลอดภัย และเป็นไปตามข้อกำหนดในด้านกฎหมาย

สถาปนิก เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบสถาปัตยกรรม กับพื้นที่ใช้สอยและพื้นที่ก่อสร้าง ประกอบกับการพิจารณาสภาพแวดล้อมในขอบเขตที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอาคารกับที่ตั้งและที่ตั้งกับสภาพแวดล้อมอื่น ๆ สถาปนิก จะทำการค้นหาพื้นที่ใช้สอยที่เหมาะสมและกลมกลืนกับประโยชน์ใช้สอยตามที่กำหนด ทั้งนี้ต้องมีการวิเคราะห์พื้นที่ ออกแบบผังบริเวณ และออกแบบหน้าตาความสวยงามของอาคาร ซึ่งการออกแบบนี้อาคารและที่ตั้ง จะต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ที่ว่างภายในและภายนอกอาคารจะต้องสอดคล้องกันด้วย ในการ

ออกแบบสถาปัตยกรรมเริ่มจากการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการต้องพิจารณารายละเอียดจากองค์ประกอบหลาย ๆ ด้านเพื่อนำไปสู่การออกแบบสถาปัตยกรรมที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ทั้งทางกายและทางใจ (ไชยรัตน์ พันธุ์สิน, 2549)

การออกแบบอาคารที่อยู่อาศัยที่มีพื้นที่ใช้สอยเกิน 150 ตารางเมตร ถือเป็นอาคารควบคุมตาม พ.ร.บ. สถาปนิก, 2543 ต้องมีสถาปนิกเป็นผู้ออกแบบและควบคุมงาน (ซึ่งอาจเป็นคนเดียวกันหรือคนละคนก็ได้)

ผู้ประกอบการวิชาชีพในการออกแบบบ้านพักอาศัยจึงมี 2 บุคคล คือ วิศวกร และสถาปนิก โดย การได้มาซึ่งงานออกแบบขึ้นอยู่กับหลายๆด้าน โดยเฉพาะรับรองคุณภาพของงานออกแบบซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านการให้บริการ ด้านประสิทธิภาพการทำงาน ด้านทัศนคติและด้านความเชื่อมั่นและอื่นๆ ที่ผ่านมามีการได้มาซึ่งงานออกแบบของวิศวกรและสถาปนิกยังมิได้มีการทำวิจัยเพื่อระบุความสำคัญของปัจจัยดังกล่าวข้างต้น

ซึ่งในปัจจุบันแนวโน้มการออกแบบบ้านพักอาศัยมีการเข้ามาแทนที่ด้วยวัสดุสำเร็จรูปมากยิ่งขึ้น เช่น งานโครงสร้าง Precast Concrete, Semi Precast Concrete, แบบบ้านสำเร็จรูปต่างๆ เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้ มีผลกระทบโดยตรงกับผู้ออกแบบ ทำให้ความสำคัญทางด้านวิชาชีพลดลง เนื่องจากวัสดุสำเร็จรูปมีการบอกรายละเอียดในการใช้งานที่ชัดเจน มีรูปแบบซึ่งง่ายต่อการคัดลอกหรือนำไปปรับปรุงใช้งาน

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นควรทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย (ระหว่างวิศวกรและสถาปนิก) ในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี กรณีศึกษา: งบประมาณการก่อสร้างบ้านพักอาศัยไม่เกิน 5 ล้านบาท เพื่อให้ทั้งวิศวกรและสถาปนิกใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการวางแผนกลยุทธ์ด้านการให้บริการและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานให้สอดคล้อง กับสภาวะปัจจุบันต่อไป ที่สำคัญที่สุดคือต้องดำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณของวิชาชีพ วิศวกรรมและสถาปนิก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการระหว่างวิศวกรและสถาปนิกในการออกแบบบ้านพักอาศัย เขตเทศบาลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
2. ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
3. ปัจจัยด้านการตอบสนองต่อลูกค้ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย

4. ปัจจัยด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
5. ปัจจัยด้านความเห็นอกเห็นใจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
6. ปัจจัยด้านความชำนาญในการออกแบบมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
7. ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
8. ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
9. ปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้ข้อมูลที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพัก

อาศัย

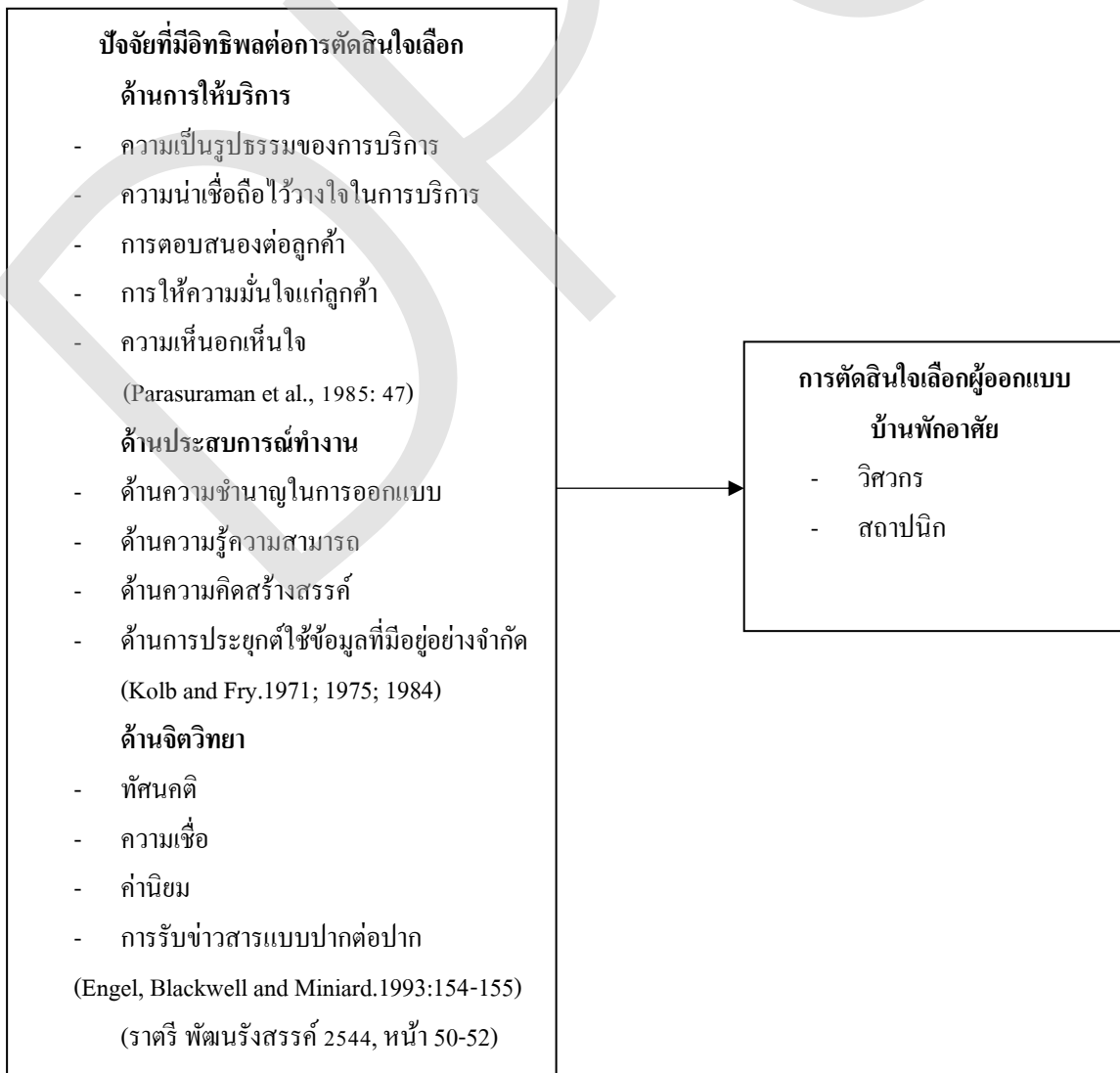
10. ปัจจัยด้านทัศนคติมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
11. ปัจจัยด้านความเชื่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
12. ปัจจัยด้านค่านิยมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย
13. ปัจจัยด้านการรับข่าวสารแบบปากต่อปากมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพัก

อาศัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้บริโภคในการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย เพื่อเป็นแนวโน้มในการพัฒนางานอาชีพด้านการออกแบบบ้านพักอาศัยต่อไป

2. วิศวกรและสถาปนิกสามารถนำผลงานวิจัยฯ ไปประยุกต์และพัฒนาขีดความสามารถในสายการทำงานของตน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร: ศึกษาเฉพาะผู้บริโภคที่ต้องการบ้านพักอาศัยในราคาไม่เกิน 5 ล้านบาท และอยู่ในเขตเทศบาลหนองไผ่แดง จังหวัดชลบุรี

2. ขอบเขตด้านเวลา: ศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม 2557 ถึงเดือนมีนาคม 2557

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา: ศึกษาเฉพาะปัจจัยของผู้บริโภค (ผู้รับบริการ) ด้านการบริการ และด้านประสิทธิภาพของวิศวกรและสถาปนิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกวิศวกรและสถาปนิก การออกแบบบ้านพักอาศัย

ทฤษฎีและแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาถึงแนวคิด ความรู้ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิศวกรในการออกแบบบ้านพักอาศัยในเขตหนองไผ่แดง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

1. ประวัติและความเป็นมาของวิศวกรไทย
2. ประวัติและความเป็นมาของสถาปนิกไทย
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการส่วนบุคคล
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริการ
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพทำงาน
6. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ลูกค้าได้จากการสื่อสารปากต่อปาก
7. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ
8. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ
9. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม
10. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพวิศวกร
11. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการประกอบวิชาชีพ
12. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบทางสถาปัตยกรรม

13. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสถาปัตยกรรม
14. กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบบ้านพักอาศัย
15. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษารอบกลุ่มผู้ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานเทศบาลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี ในปี พ.ศ. 2553 พบว่ามีจำนวนครัวเรือนในพื้นที่ 7,589 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ผู้ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี และเคยใช้บริการด้านการออกแบบจากผู้ออกแบบ โดยได้ข้อมูลจากสำนักงานเทศบาลหนองไม้แดง จังหวัด ชลบุรี โดยได้สูตรสำหรับการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1970, p. 886) โดยได้ระดับความ เชื่อมั่นที่ 95% หรือมีค่าความคลาดเคลื่อน +5%

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างภายใต้วัตถุประสงค์และความต้องการของงานวิจัย บนพื้นฐานของหลักการ ทฤษฎี เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและถูกต้องในด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่นๆ และได้้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปทดสอบใช้ (Tryout) กับบริษัทที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 แห่ง ใช้ทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ

ลักษณะเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการทำวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แนวทางหรือปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผู้ออกแบบในการออกแบบบ้านพักอาศัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scaling) โดยแบ่งระดับการวัด เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามทำแบบสอบถามคนละ 1 ฉบับ โดยส่งลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ Google Document ให้ทำการประเมินแบบสอบถามคนละ 1 ฉบับ นำข้อมูลที่รวบรวมและตรวจสอบความเรียบร้อยแล้วไปวิเคราะห์ผลในลำดับต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี

วิเคราะห์โดยการแจกแจงในรูปความถี่และร้อยละ (Descriptive Statistics)

4.2 ระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือก

ผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย วิเคราะห์ในรูปค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 การเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยระหว่างวิศวกรและสถาปนิก วิเคราะห์โดยการแจกแจงในรูปความถี่และร้อยละ (Descriptive Statistics)

4.4 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้ออกแบบของผู้ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรี

ผู้ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหนองไม้แดง จังหวัดชลบุรีที่ทำการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 63.80 สถานภาพสมรสจำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 ส่วนใหญ่ไม่มีบุตร จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 78.15 ส่วนใหญ่เป็นพนักงานเอกชน จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 45,000 บาทขึ้นไป จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20

2. ระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย

พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า คือ 4.454 รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถ (4.450) ด้านการสร้างความมั่นใจแก่ลูกค้า (4.396) ด้านความเห็นอกเห็นใจ (4.317) ด้านการรับข่าวสารแบบปากต่อปาก (4.304) ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ (4.275) ด้านความ

น่าเชื่อถือไว้วางใจ (4.271) ด้านทัศนคติ (4.242) ด้านความเชื่อ (4.221) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (4.192) ด้านค่านิยม (4.117) ด้านการประยุกต์ใช้ข้อมูล (4.081) และระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความชำนาญในการออกแบบ คือ 4.038

3. การเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยระหว่างวิศวกรและสถาปนิก

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการเลือกสถาปนิกเป็นผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 และเลือกวิศวกรเป็นผู้ออกแบบ จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00

4. การทดสอบสมมติฐาน

4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยจำนวน 13 ปัจจัย พบว่าปัจจัยด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย (Sig. = 0.392 ซึ่งมากกว่า .05) ส่วนปัจจัยที่เหลือจำนวน 12 ปัจจัยพบว่า ค่า Sig. ของทุกตัวแปร มีค่าน้อยกว่า .05 จึงสรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแตกต่างกัน สามารถนำมาใช้ในการจำแนกกลุ่มผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยได้

4.2 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่อยู่ในรูปมาตรฐานในการจำแนกวิศวกรและสถาปนิก (Standardized Canonical Discriminant Function Coefficients) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่มีค่ามากที่สุด คือ ความชำนาญในการออกแบบ (ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน = 0.591) นั่นคือ ความชำนาญในการออกแบบ เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการจำแนกกลุ่มผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย รองลงมาคือ ความเห็นอกเห็นใจ การประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ความน่าเชื่อถือ การให้ความมั่นใจ ทัศนคติ ความรู้ความสามารถ การตอบสนองต่อลูกค้า ความเชื่อ ความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม และการรับข่าวสารแบบปากต่อปาก ตามลำดับ

4.3 การวิเคราะห์ค่ากลางของวิศวกรและสถาปนิก (Functions at Group Centroids) พบว่าค่ากลางของวิศวกรมีค่าเท่ากับ 0.431 และค่ากลางของสถาปนิกเท่ากับ -0.352 ซึ่งค่ากลางค่อนข้างแตกต่างกัน แสดงว่าผู้ที่ออกแบบบ้านพักอาศัยทั้ง 2 กลุ่มอาชีพแตกต่างกัน

4.4 การวิเคราะห์การพยากรณ์ของผู้ตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย (Classification Results) พบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจเลือกวิศวกรในการออกแบบบ้านทั้งหมดจำนวน 180 คน สามารถพยากรณ์ได้ถูกต้องจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 พยากรณ์ผิดพลาดเป็นร้อยละ 38.9 ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจเลือกสถาปนิกในการออกแบบบ้านทั้งหมด 220 คนสามารถพยากรณ์ได้ถูกต้องจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 พยากรณ์ผิดพลาดเป็นร้อยละ 38.6

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านความชำนาญในการออกแบบ (Skill) ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงาน ความเชี่ยวชาญในการออกแบบ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย (งบประมาณไม่เกิน 5 ล้านบาท) แสดงให้เห็นว่า ความชำนาญในการออกแบบของผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยมากที่สุด

อันดับสองคือ ปัจจัยด้านความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ผู้ใช้บริการจะพิจารณาผู้ออกแบบบ้านที่สามารถให้บริการแก้ไขงานเพิ่มเติมนอกเหนือจากแบบที่ตกลง สามารถปรับลดค่าบริการเมื่อแบบมีการปรับเปลี่ยนงานลดลง และสามารถรักษาคุณภาพการออกแบบงานด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่เขาได้ ดังนั้นทั้งวิศวกรและสถาปนิก ต้องตระหนักถึงปัจจัยด้านนี้ในการให้บริการแก่ลูกค้า

อันดับสามคือ ปัจจัยด้านการประยุกต์ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด (Applied in limitation of resources) ประกอบด้วย การออกแบบบ้านที่ประยุกต์ใช้วัสดุทดแทนได้เป็นอย่างดี และใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น แสดงว่าผู้ใช้บริการ(ลูกค้า)คำนึงถึงค่าใช้จ่าย ต้นทุนในการก่อสร้างเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง หากทั้งวิศวกรและสถาปนิกออกแบบบ้านท โดยคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวก็จะทำให้ลูกค้าสามารถประหยัดงบประมาณในการสร้างบ้านด้วยเช่นกัน

อันดับสี่คือ ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ (Reliability) ประกอบด้วย ผลงานที่มีความน่าเชื่อถือ ชื่อเสียงของผลงานการออกแบบ มีบุคคลรับรองผลงานตามกฎหมาย ดังนั้นหากผลงานของผู้ออกแบบบ้านสามารถสร้างชื่อเสียงและมีการรับรองจากหน่วยงานต่างๆก็จะสร้างความน่าเชื่อถือ และเป็นข้อมูลที่ให้ผู้ใช้บริการสามารถตัดสินใจได้รวดเร็วขึ้น

อันดับห้าคือ ปัจจัยด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า (Assurance) ประกอบด้วย ค่าบริการที่เหมาะสมกับการออกแบบ ความมั่นใจในคุณภาพบริการที่ดี และการติดตามความคืบหน้างานเมื่อก่อสร้างจริง

อันดับหกคือ ปัจจัยด้านทัศนคติ (Attitude) ประกอบด้วย การมีรูปแบบการบริการที่ครบวงจร ผลงานเป็นที่ยอมรับในคุณภาพที่ได้มาตรฐาน และราคาคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงาน

อันดับเจ็ดคือ ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ (Capability) ประกอบด้วย การบริหารจัดการงบประมาณ กฎหมายการออกแบบที่ได้มาตรฐาน และการสื่อสารกับลูกค้า

อันดับแปดคือ ปัจจัยด้านการตอบสนองต่อลูกค้า (Reponsiveness) ประกอบด้วย การนำเสนอผลงานได้ตรงตามความต้องการของลูกค้า สามารถเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของลูกค้าได้ และสามารถส่งงานได้ตรงตามเวลา

อันดับเก้าคือ ปัจจัยด้านความเชื่อ (Beliefs) ประกอบด้วย ความเหมาะสมที่จะเป็นผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย การรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการที่ถูกต้อง และการเปิดเผยหลักเกณฑ์ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการให้ผู้รับบริการทราบ

อันดับสิบคือ ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ประกอบด้วย ผลงานมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี และใช้เวลาในการสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเหมาะสม

อันดับที่สิบเอ็ดคือ ปัจจัยด้านค่านิยม (Values) ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจต่อการได้รับบริการ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และความมั่นใจทางวิชาชีพ

อันดับที่สิบสองคือ ปัจจัยด้านการรับข่าวสารแบบปากต่อปาก (Word of mouth) ประกอบด้วย การแนะนำบุคคลอื่นในด้านคุณภาพการให้บริการที่น่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างแท้จริง และด้านการส่งมอบงานที่ตรงเวลา

ขณะที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดของระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยคือ ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านการตอบสนองต่อลูกค้า ได้แก่ การนำเสนอผลงานที่ตรงความต้องการ การส่งมอบงานที่ตรงเวลา ยังเป็นปัจจัยอันดับต้นที่ผู้บริการคำนึงถึงในการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไชยรัตน์ พันธุ์สิน (2549) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถาปนิกในการออกแบบบ้านพักอาศัยในเขตเมืองพัทยา จ.ชลบุรี ทั้งนี้เพราะว่า กลุ่มตัวอย่างมีความใกล้เคียงกัน อีกทั้งผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความชำนาญ ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน ความเชี่ยวชาญในการออกแบบ ระดับชั้นวิชาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการที่ผู้บริการจะตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย(งบประมาณไม่เกิน 5 ล้านบาท) ดังนั้นทั้งวิศวกรและสถาปนิก ควรมุ่งเน้นการผลิตผลงานที่มีคุณภาพสูงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในสายวิชาชีพของตนให้เข้มแข็งมากขึ้น

2. ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการรับข่าวสารแบบปากต่อปาก มีความสำคัญน้อยที่สุดในการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย ดังนั้นผู้ออกแบบบ้านพักอาศัย (ทั้งวิศวกรและสถาปนิก) ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทางการตลาดรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้บริการได้ทราบถึงผลงานการออกแบบบ้าน เป็นกระตุ้นให้เกิดการรับรู้และสื่อสารในรูปแบบปากต่อปาก (Word-of-Mouth) มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในรูปแบบอื่นๆ เช่น หอพัก คอนโดมิเนียม
2. ควรขยายพื้นที่การศึกษาค้นคว้า ตามแหล่งนิคมอุตสาหกรรมก่อสร้างอื่นที่มีการขยายตัวของอสังหาริมทรัพย์ ด้วยสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป
3. ควรมีการศึกษาการตัดสินใจเลือกผู้ออกแบบบ้านพักอาศัยในรูปแบบวิศวกรอิสระ เทียบกับบริษัทรับออกแบบบ้านพักอาศัย

DRAFT

บรรณานุกรม

- ไชยรัตน์ พันธุ์สิน. (2549). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถาปนิกในการออกแบบบ้านพักอาศัยในเขตเมืองพัทยา จ.ชลบุรี*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). *พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนชัย มีผดุง. (2533). *สภาวิศวกร: การปฏิรูปองค์กรควบคุมวิชาชีพวิศวกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: นิติรัฐ.
- บุญเลิศ บุญอยู่คง. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.
- พรทิพย์ ศิริชูทรัพย์. (2542). *การเปิดรับข่าวสารความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมต่อปัญหาสังคมของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตบนเว็บไซต์ขององค์กรพัฒนาเอกชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยวัฒนาพานิช.
- เลอสม สถาปิตานนท์. (2549). *องค์ประกอบสถาปัตยกรรมพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิวัฒน์ กิตตินารพร. (2553). *การศึกษาปัจจัยเชิงจิตที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของวิศวกรโยธาโครงการก่อสร้าง*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมการก่อสร้าง, คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมโยธา และสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล และดลยา จาตุรงค์กุล. (2545). *พฤติกรรมผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมรรัตน์ พงศ์พิศิษฐ์สกุล. (2547). *การออกแบบบ้านพักอาศัยเพื่อการประหยัดพลังงานด้วยแนวคิดสถาปัตยกรรมยั่งยืน*. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสถาปัตยกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอ็่มมานูเอล, โรเซน. (2545). *กลยุทธ์การตลาดปากต่อปาก*. กรุงเทพฯ: เอ.อาร์. บีซิเนสเพรส.
- Alderfer, C. P. *An Empirical Test of a New Theory of Human Needs Organization Behavior and Human Performance*, Vol 4(2), 1969, 142-175.
- Engel, J. F., Blackwell, R. D., & Miniard, P. W. (1993). *Consumer behavior* (7th ed). Fort Worth: The Dryden Press
- Richins, M. L., & Root-Shaffer, T. (1998). *The role of involvement and opinion leadership in consumer word-of-mouth: An implicit model made explicit. Advances in Consumer Research*, 1(15), 32-36.
- Rokeach, M. (1970). *Belief, attitudes and values*. San Francisco: Jossey Basso.

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวจีนต้องการ

Factors Impacting the Choice of the Qualities of Thai Silk Clothes

Desired by Chinese

Tang Ru Jing

ตุนนี่ เมธิโยธิน

สาธิต ปิติวรา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวจีนต้องการ มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีผลต่อการประเมินคุณสมบัติผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวจีนต้องการแตกต่างกัน และเพื่อศึกษาปัจจัยพฤติกรรมการซื้อผ้าไหมไทยของผู้บริโภคชาวจีนแตกต่างกัน มีผลต่อการประเมินคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวจีนต้องการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริโภคชาวจีนที่ซื้อชุดผ้าไหมไทยที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 และเพศหญิง 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.75 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 มีสถานภาพสมรส มีจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 25,001 บาท มีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 และผู้ตอบแบบสอบถามประเมินชุดผ้าไหมไทย ด้านสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน ด้านเหมาะกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ ด้านมีคุณภาพ ด้านบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดี และด้านซักแล้วไม่ยัดไม่หด อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ ส่วนด้านความทนทาน และด้านมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ อยู่ในระดับมากตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกันและพฤติกรรมการซื้อชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกัน มีความต้องการการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ: ชุดผ้าไหมไทย/ คุณสมบัติชุดผ้าไหมไทย/ ความต้องการผู้บริโภคชาวจีน

Abstract

Factors impacting the choice of the qualities of Thai silk clothes desired by Chinese has research purposes for comparing Chinese customers who have different personal data on their appraisal toward the quality of Thai silk and comparing their personal data on their buying behavior. This research used 400 Chinese consumers buying Thai silk clothes in Bangkok as a sample group. A questionnaire was used to collect the data.

From the 400 respondents, it was found that 181 were male, or 45.25 percent and 219 were female or 54.75 percent. The majority were aged 36-45 at 127 or 31.8 percent and most were married, 66.3 percent or 265 of the sample. Most had lower than bachelors degree education at 192 or 48.0 percent and monthly incomes of more than 25,001 Baht at 192 or 47.8 percent. The respondents evaluate Thai silk clothes in terms of being cool, and not hot at the highest level. Appropriate as a gift was also the highest level as well as quality. Indicating good tastes was at the highest level and no shrinking or stretching when washed was given a highest level while durability was high and value when wearing was high.

From the research it was found that personal factors that are different have different needs and opinions regarding Thai silk clothes and the differences in behaviours in purchasing Thai silk clothes have differences in needs and opinions at 0.05 significance level.

Keywords: Thai silk/ Qualities of Thai silk clothes/ Chinese consumers

บทนำ

การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในเมืองไทยได้เกิดขึ้นเมื่อ 3000 กว่าปีมาแล้ว ผ้าไหมไทยเป็นสินค้าที่มีประวัติศาสตร์มายาวนาน และเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ถึงเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมไทยได้ทางหนึ่ง ผ้าไหมไทยเป็นสินค้าที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับแพร่หลายในหมู่นักท่องเที่ยวทั่วโลก เพราะผ้าไหมไทยมีคุณสมบัติ คือ มีความทนทาน ไม่ยัดไม่หด สวมใส่เย็นสบาย เป็นต้น ซึ่งจากคุณสมบัติดังกล่าว จึงทำให้ผู้บริโภครักชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวในเมืองไทย ชอบที่จะหาซื้อผ้าไหมไทยกลับไปเป็นของฝาก เพราะผู้บริโภครักชาวจีนเชื่อว่า ผ้าไหมเป็นสินค้าที่บ่งบอกถึงความมีรสนิยมที่ดี และเป็นของฝากที่มีคุณค่า จึงนิยมซื้อผ้าไหมไทยด้วยเหตุผลที่หลากหลาย จึงเป็นเหตุให้ธุรกิจผ้าไหมไทยเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว และทำให้มีการแข่งขันกันสูงขึ้น

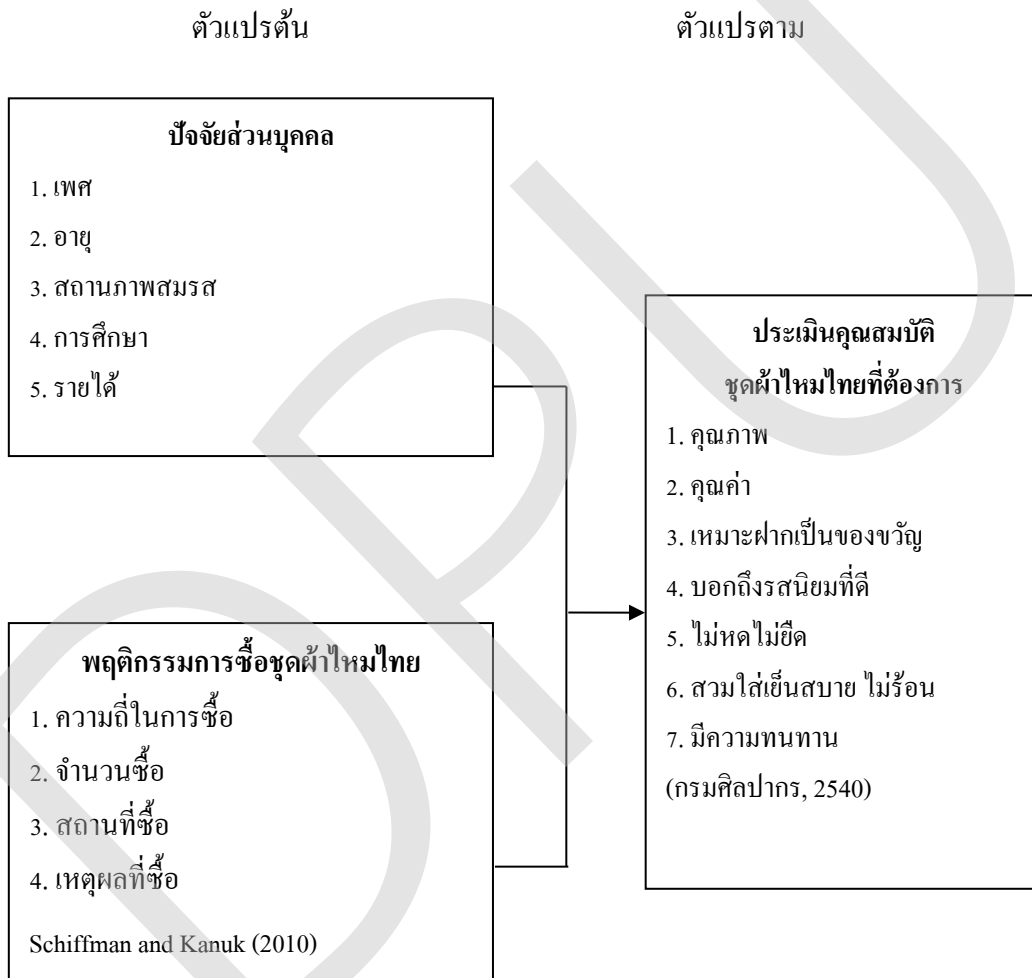
ผ้าไหมเป็นสินค้าของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ เนื่องจากสินค้าในชุมชนเป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูง และมีการผลิตอย่างแพร่หลาย ถือว่าเป็นรายได้ที่ดีแก่ชุมชน ผ้าไหมไทยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งแตกต่างจากผ้าไหมทั่ว ๆ ไป จึงทำให้ผ้าไหมไทยได้รับความสนใจในหมู่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จึงทำให้ผ้าไหมไทยมีมูลค่าการส่งออกต่างประเทศในปี พ.ศ. 2553 มีมูลค่าประมาณ 4,200 ล้านบาท (สำนักข่าวเคซีทีวี, 2553) ซึ่งตลาดต่างประเทศเป็นตลาดที่น่าสนใจทางหนึ่งว่าธุรกิจผ้าไหมไทย เป็นธุรกิจที่จะเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกรเป็นอย่างดี ปัจจุบันนี้ผ้าไหมไทยได้สร้างชื่อเสียงไปทั่วโลกและสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรที่ยากจนในชนบททั่วประเทศไทยได้มากกว่า 120,000 ครัวเรือน (พรชัย จันทโสภ, 2553) และสามารถผลิตผ้าไหมส่งออกได้ปีละ 1,500 ตันต่อปี (กลุ่มหม่อนไหม, 2550)

จึงทำให้ประเทศไทยเป็นจุดสนใจของการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีน ถือเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเมืองไทยเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด จึงทำให้มีร้านค้าชุดผ้าไหมเปิดเพิ่มขึ้นทุกปี จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประเมินคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภครักชาวจีนต้องการ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจการผลิตชุดผ้าไหมให้เป็นที่ต้องการของตลาดและตรงตามความต้องการของผู้บริโภครักชาวจีน โดยจะศึกษาในเรื่องพฤติกรรมการณ์ซื้อชุดผ้าไหมไทยของผู้บริโภครักชาวจีน เพื่อนำผลสรุปที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจผ้าไหมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีผลต่อการประเมินคุณสมบัติผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวจีนต้องการแตกต่างกัน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยพฤติกรรมการซื้อผ้าไหมไทยของผู้บริโภคชาวจีนแตกต่างกัน มีผลต่อการประเมินคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวจีนต้องการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคชาวจีนที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยการประเมินคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมในการซื้อผ้าไหมไทยของผู้บริโภคชาวจีนแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยการประเมินคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ทำให้ทราบถึงข้อมูลของสินค้าชุดผ้าไหมไทย ที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคชาวจีน โดยข้อมูลที่ได้นี้สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการผลิตสินค้าเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคชาวจีนได้เป็นอย่างมาก

การทบทวนวรรณกรรม

พฤติกรรมผู้บริโภค

Schiffman and Kanuk (2010) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริโภคเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริโภคแสดงออก ไม่ว่าจะเป็นการเสาะหาซื้อ ใช้ประเมินหรือการบริโภคผลิตภัณฑ์บริการ และแนวความคิดต่าง ๆ ซึ่งผู้บริโภคคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ เป็นการศึกษาการตัดสินใจของผู้บริโภคในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งเงิน เวลา และกำลัง เพื่อบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ อันประกอบด้วยคำถาม เช่นว่า ซื้ออะไร ทำไมจึงซื้อ ซื้อเมื่อไร อย่างไร ที่ไหน และบ่อยแค่ไหน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค ประกอบด้วย

1. ปัจจัยที่เกิดจากตัวผู้ซื้อเอง ผู้ซื้อมีความแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ รายได้ สถานภาพของครอบครัว และอาชีพ โดยความแตกต่างในปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อที่แตกต่างกันออกไป

2. ปัจจัยด้านจิตวิทยา ความต้องการและแรงจูงใจ โดย Maslow (1954) ได้กล่าวไว้ใน Hierarchy of needs อย่างน่าสนใจว่า ความต้องการของผู้ซื้อนั้นต้องการตอบสนองในเรื่องทางด้านร่างกาย ความปลอดภัย ความต้องการให้สังคมยอมรับ ต้องการมีฐานะที่เด่น และต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต และต้องการมีชื่อเสียง โดยความต้องการนั้นมีองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ คือ

- 2.1 การรับรู้ (Perception) การรับรู้มีผลกับการกระตุ้นการซื้อ และการบริการลูกค้าสัมพันธ์นั้น ควรทำความเข้าใจในลักษณะการรับรู้ของกลุ่มตลาดเป้าหมายต่าง ๆ เช่น กลุ่มของสินค้าสำหรับเด็ก สำหรับกลุ่มคนที่อยู่ในวัยทำงาน และกลุ่มของผู้สูงอายุ หลังจากนั้น องค์กรสามารถเลือกข้อมูล ข่าวสารที่เหมาะสมกับกลุ่มตลาดเป้าหมายจะรับรู้ได้ง่าย

- 2.2 ทักษะคติ (Attitude) ควรสร้างทัศนคติที่ดีกับภาพพจน์ขององค์กรพนักงานขายและสินค้าหรือบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าใด ๆ ที่ใหม่ออกสู่ตลาด จะประสบความสำเร็จได้จะต้องสร้างทัศนคติที่ดีให้กับผู้ซื้อ ให้เกิดการยอมรับในตลาด

คุณสมบัติผ้าไหมไทย

คุณสมบัติผ้าไหมไทย (กรมศิลปากร, 2540) ประกอบด้วย

1. สวมใส่เย็นสบาย ไหมไทยมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในความสวยงาม อันเนื่องมาจาก เนื้อผ้าไหมไทยมีความมันวาวอยู่ในตัวเนื้อผ้า ซึ่งมีความแตกต่างไปจากผ้าไหมทั่ว ๆ ไป คือ เนื้อผ้าไหมเหมาะสมสวมใส่ในหน้าร้อน

2. เหมาะเป็นของขวัญ ลักษณะของผ้าไหมที่ได้มีความแตกต่างจากผ้าไหมต่างประเทศ บาง

ชนิด มีลักษณะเป็นปุ่มปมและมีลวดลายสวยงามแปลกตา พร้อมทั้งมีความมันเงา ชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ชอบและนิยมผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยมือ เพราะการทำด้วยมือทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ประณีตสวยงาม ผิดกับการทำด้วยเครื่องจักร ผ้าไหมไทยเป็นผ้าที่มีค่ากว่าผ้าที่ผลิตจากเส้นใยธรรมชาติหรือเส้นใยสังเคราะห์อื่น ๆ เพราะใช้กรรมวิธีที่ทำด้วยมือทั้งหมด จึงทำให้ผ้าไหมของไทยเป็นสิ่งล้ำค่ามากสำหรับชาวต่างชาติ ซึ่งเหมาะสมที่จะให้เป็นของขวัญพิเศษ

3. ไม่ยืด ไม่หด ลักษณะเด่นของไหมไทยที่กล่าวขวัญกันมากและสามารถมองเห็น อย่างเด่นชัดคือ ลักษณะเนื้อผ้าที่เป็นปุ่มปมของผ้ามัดหมี่ ทำให้บางคนเข้าใจผิดว่าลักษณะปุ่มปมเป็นลักษณะที่ดีของผ้าไหมไทย ความจริงลักษณะของเส้นไหมที่มีปุ่มปมเป็นลักษณะที่ด้อยในการจัดลำดับชั้นคุณภาพของไหม เส้นไหมที่ดีจะต้องมีเส้นเรียบสม่ำเสมอ เป็นลักษณะทำให้เนื้อผ้าไม่ยืด ไม่หด

4. บอกถึงรสนิยมที่ดี เช่น ผ้าไหมไทยสีน้ำเงินสดบ่งบอกถึงความเรียบหรู และความมีรสนิยมของผู้สวมใส่

5. มีความทนทาน ผ้าไหมไทยผลิตจากเส้นใยโปรตีนธรรมชาติ มีความเหนียว ทนทาน และมันวาว สามารถนำไปใช้ทอเป็นผืนผ้าได้อย่างงดงาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ กลุ่มประชากรผู้บริโภคชาวไทยที่อยู่ในเขตประเทศไทยที่เป็นผู้ซื้อชุดผ้าไหมไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 และเพศหญิง 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.75 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 25,001 บาท มีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8

2. พฤติกรรมในการซื้อผ้าไหมไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการมาเมืองไทย ปีละ 1 ครั้ง จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 ส่วนใหญ่มีจำนวนซื้อชุดผ้าไหมไทย 1-2 ชุด จำนวน 203 คนคิดเป็นร้อยละ 50.8 ส่วนใหญ่ซื้อชุดผ้าไหมไทยจากร้าน หรือที่ MBK Hall จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 ส่วนใหญ่ซื้อฝากเป็นของขวัญ จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.0

3. ปัจจัยในการเลือกคุณภาพชุดผ้าไหมไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า การประเมินชุดผ้าไหมไทย สวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ เหมาะกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ด้านคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ด้านบ่งบอกถึงรสนิยม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับเช่นเดียวกัน ด้านความทนทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และด้านความมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกัน พบว่าผู้บริโภคที่มีเพศแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพแตกต่างกัน ด้านการมีคุณภาพ ด้านการมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านความเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ ด้านการบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดีของผู้สวมใส่ ด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด ไม่แตกต่างกัน แต่เพศ ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพแตกต่างกัน ในด้าน การสวมใส่แล้วเย็นสบาย ไม่ร้อน และด้านการมีความทนทาน

ผู้บริโภคที่มีระดับอายุแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกัน ในด้านการมีคุณภาพ การมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านความเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ ด้านการบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดีของผู้สวมใส่ ด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด ด้านการสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน และด้านการมีความทนทาน

ผู้บริโภคที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกัน ในด้านมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านการบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดีของผู้สวมใส่ ด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด ด้านการสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน แต่สำหรับด้านเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญและด้านการมีความทนทาน ไม่แตกต่างกัน

ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกัน ในด้านมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านความเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ ด้านการบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดีของผู้สวมใส่ ด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด ด้านการสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน และด้านการมีความทนทาน

ผู้บริโภคที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกัน ในด้านมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านความเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ ด้านการบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดีของผู้สวมใส่ ด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด ด้านการสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน และด้านการมีความทนทาน

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมในการซื้อชุดผ้าไหมไทยของผู้บริโภคแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยประเมินคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทย แตกต่างกัน

ผู้บริโภคที่มีความถี่ในการมาเมืองไทยแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทย

มีคุณภาพ แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้บริโภคที่มีความถี่ในการมาเมืองไทยแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกัน ในด้านมีคุณค่าเมื่อสวม ด้านการบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดีของผู้สวมใส่ ด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด ด้านการสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน และด้านการมีความทนทาน แต่ใส่ ด้านความเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ พบว่าผู้บริโภคที่มีความถี่ในการมาเมืองไทยแตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน

ผู้บริโภคที่มีจำนวนซื้อแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้บริโภคที่มีจำนวนซื้อแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกันในด้านมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านความเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ ด้านการบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดีของผู้สวมใส่ ด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด ด้านการสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน และด้านการมีความทนทาน

ผู้บริโภคที่มีสถานที่ซื้อแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้บริโภคที่มีสถานที่ซื้อแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกันในด้านมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านความเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ ด้านการบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดีของผู้สวมใส่ ด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด ด้านการสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน และด้านการมีความทนทาน

ผู้บริโภคที่มีเหตุผลที่ซื้อแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้บริโภคที่มีเหตุผลที่ซื้อแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในชุดผ้าไหมไทยมีคุณภาพ แตกต่างกันในด้านมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านความเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ ด้านการบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดีของผู้สวมใส่ ด้านการซักแล้วไม่ยืดไม่หด ด้านการสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน และด้านการมีความทนทาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากสมมติฐานข้อที่ 1 คือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทย แตกต่างกัน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

เพศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีเพศแตกต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริโภคเพศชายจะสนใจในการเลือกซื้อชุดผ้าไหมไทยตามคุณสมบัติของผ้าไหมไทยน้อยกว่าเพศหญิง

อายุผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกัน ผู้บริโภคที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นจะชอบซื้อชุดเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับการสวมใส่ และใส่แล้วให้ความรู้สึกสบาย ส่วนผู้บริโภคที่อยู่ในวัยทำงาน จะให้ความสำคัญในการเลือกซื้อของฝากเพื่อเป็นของขวัญสำหรับผู้ใหญ่ เพราะในสังคมของวัฒนธรรมจีนจะให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก ส่วนผู้บริโภค

ที่เป็นผู้ใหญ่จะซื้อเสื้อผ้าไม่บ่อยนัก หากจะเลือกซื้อชุดเสื้อผ้า ผู้บริโภคที่เป็นผู้ใหญ่จะคำนึงถึงเรื่องราคา และความทนทานต่อการสวมใส่มากกว่า

สถานภาพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้ที่ยังโสดอยู่ มีเวลาในการตัดสินใจซื้อสูง ชอบชุดที่สวมใส่แล้วมีคุณค่า มีคุณภาพ บ่งบอกถึงรสนิยมที่ดี สนใจในเรื่องการแต่งตัว สำหรับผู้ที่มีครอบครัวแล้ว จะนึกถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีมากกว่าคุณค่า เพราะเป็นผู้ที่ต้องคอยดูแลครอบครัว ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว

ระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านคุณภาพ ด้านความมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านเหมาะสมกับการซื้อฝากเป็นของขวัญ ด้านบ่งบอกถึงรสนิยมที่ดี ด้านซักแล้วไม่ยัดไม่หด ด้านสวมใส่เย็นสบาย ไม่ร้อน ด้านมีความทนทาน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกซื้อชุดผ้าไหมไทยแตกต่างกัน ผู้ที่มีรายได้น้อยจะใส่ใจเลือกซื้อชุดผ้าไหมไทยมากกว่าผู้ที่มีรายได้สูงกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ที่มีรายได้น้อยหรือปานกลาง จะตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าที่จะซื้อซ้ำกว่าผู้ที่มีรายได้สูง ซึ่งผู้ที่มีรายได้สูงจะตัดสินใจซื้อได้เร็วกว่า

ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler and Keller (2009) กล่าวถึงปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึงผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากส่วนบุคคล เช่น เพศ สถานภาพ อาชีพ รายได้ การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธนพล คล้ายรักษ์ (2551) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมและการตัดสินใจเลือกซื้อผ้าไหมของผู้บริโภคในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับการตัดสินใจเลือกซื้อชุดผ้าไหมของผู้บริโภคแตกต่างกัน

จากสมมติฐานข้อที่ 2 คือ พฤติกรรมการซื้อที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยการเลือกซื้อ (คุณสมบัติ) ชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวเงินต้องการ แตกต่างกัน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ความถี่ในการมาเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีความถี่ในการมาเมืองไทยแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในการเลือกซื้อ (คุณสมบัติ) ชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวเงินต้องการ แตกต่างกัน ผู้ที่มาเมืองไทยไม่บ่อย (ความถี่น้อย) ส่งผลมากกว่าผู้บริโภคที่มีความถี่ในการมาเมืองไทยหลาย ๆ ครั้ง ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ที่มาเมืองไทยปีละหลาย ๆ ครั้ง มีโอกาสซื้อชุดผ้าไหมไทยมากกว่า

จำนวนการซื้อ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีจำนวนการซื้อแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยการเลือกซื้อคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวเงินต้องการแตกต่างกัน ผู้บริโภคที่มีจำนวนการซื้อจำนวนมาก ส่งผลต่อผู้บริโภคที่มีจำนวนการซื้อน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริโภคที่มีจำนวนการซื้อมาก มีความชื่นชอบในคุณสมบัติของชุดผ้าไหมไทยมากกว่าผู้บริโภคที่มีจำนวนการซื้อน้อย

สถานที่ซื้อ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีสถานที่ซื้อแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยการเลือกซื้อคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวเงินต้องการแตกต่างกัน ผู้บริโภคจะซื้อชุดผ้าไหมไทยจาก

สถานที่ท่องเที่ยวมากกว่าที่จะซื้อชุดผ้าไหมไทยจากร้านในห้างอื่น และซื้อจาก MBK Hall มาก เพราะ MBK Hall เป็นหนึ่งในสถานที่ที่บริษัททัวร์จัดพานักท่องเที่ยวไปซื้อของฝาก

เหตุผลที่การซื้อ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคที่มีสถานที่ซื้อแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยการเลือกซื้อคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยที่ผู้บริโภคชาวจีนต้องการ แตกต่างกัน ผู้ที่ซื้อใส่เองจะส่งผลมากกว่าซื้ออื่น ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริโภคที่ซื้อชุดผ้าไหมไทยจำนวน 1-2 ชุด มีเป็นจำนวนมาก รongลงมา ซื้อเพื่อนำไปฝากเป็นของขวัญ เพราะชุดผ้าไหมไทยมีน้ำหนักเบา มีคุณสมบัติโดดเด่นเฉพาะตัว เหมาะที่จะซื้อฝากเป็นของขวัญสำหรับผู้ใหญ่

จากผลการวิเคราะห์เหตุผลพฤติกรรมการซื้อผ้าไหมไทยดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา (2550) พบว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นกระบวนการที่บุคคลจะทำการตัดสินใจว่าจะซื้อสินค้าและบริการอะไรหรือไม่ อย่างไร ถ้าซื้อจะซื้อที่ไหน เมื่อไร มีวิธีการซื้อการใช้สินค้าและบริการนั้นอย่างไร ซึ่งแสดงออกถึงความต้องการและความคิดเห็นของผู้บริโภคซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า เพศชายให้ความสนใจในเรื่องการแต่งกายมากขึ้น ร้านค้าชุดผ้าไหมไทยควรออกแบบชุดผ้าไหมไทยของผู้ชายให้มีแบบที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของตลาดให้มากขึ้น ดังนั้น ร้านค้าสามารถนำคุณสมบัติของชุดผ้าไหมดังกล่าว ไปใช้โฆษณาให้กับกลุ่มลูกค้าชาวจีนที่เป็นเพศชายได้

2. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ซื้อชุดผ้าไหมไทย มีอายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป การออกแบบชุดผ้าไหมไทยในตลาดส่วนใหญ่ จะออกแบบชุดเป็นแบบเรียบ ๆ ซึ่งไม่ค่อยเหมาะกับวัยรุ่น สำหรับผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่ยังโสดอยู่ และเป็นกลุ่มที่มีการตัดสินใจซื้อสูงมีความสนใจในคุณสมบัติชุดผ้าไหมไทยด้านคุณภาพ ด้านความมีคุณค่าเมื่อสวมใส่ ด้านไม่ยืดไม่หด ด้านมีความทนทาน ดังนั้นผู้ประกอบการควรเพิ่มการผลิตและออกแบบชุดผ้าไหมไทยให้เหมาะกับวัยรุ่น และตรงกับรสนิยมที่วัยรุ่นต้องการ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นผู้บริโภคชาวจีนที่มีอายุน้อยหันมาสนใจและเกิดการตัดสินใจซื้อชุดผ้าไหมไทย

3. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริโภคชาวจีนที่เข้ามาเที่ยวเมืองไทยเป็นครั้งแรก หรือมาเที่ยวเมืองไทยปีละครั้ง มีจำนวนมากที่สุด และทำให้ผู้บริโภคชาวจีนกลุ่มนี้เกิดการตัดสินใจซื้อชุดผ้าไหมไทยง่ายที่สุด ดังนั้น ผู้ประกอบการร้านค้าผ้าไหมไทยควรหาวิธีร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยว ช่วยโฆษณาคุณสมบัติของชุดผ้าไหมไทยได้อีกทางหนึ่ง

4. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริโภคชาวจีนส่วนใหญ่จะเลือกซื้อชุดผ้าไหมไทยจำนวน 1-2 ชุด และ 3-4 ชุด เพราะผ้าไหมไทยมีคุณสมบัติหลายด้าน เช่น มีคุณภาพ มีคุณค่าเมื่อสวมใส่ มีความเหมาะสมในการซื้อฝากเป็นของขวัญ มีการแสดงออกถึงการมีรสนิยมที่ดี มีคุณสมบัติซักรีดแล้วไม่ยืดไม่

หค มีความเหมาะสมในการใช้สวมใส่ เพราะมีความเย็นสบาย ไม่ร้อน มีความทนทาน เป็นต้น ส่วนพฤติกรรมด้านการเลือกซื้อไม่ได้บอกชัดเจนให้เห็นว่าผู้บริโภคชาวจีนสนใจซื้อผ้าไหมไทยด้านไหนบ้าง ซึ่งผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์ในด้านการคำนวณซื้อของผู้บริโภค แล้วลดราคา เมื่อลูกค้าซื้อจำนวนมาก

5. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ด้านคุณภาพชุดผ้าไหมไทย เป็นคุณสมบัติที่มีความสัมพันธ์กันกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยพฤติกรรมการซื้อ ดังนั้น ควรมีการพัฒนาปรับปรุงและตรวจสอบคุณภาพของชุดผ้าไหมไทยอยู่เสมอ ชุดผ้าไหมไทยมีความเหมาะสมที่จะซื้อเป็นของขวัญที่ผู้บริโภคชาวจีนต้องการ ดังนั้น สามารถผลิตชุดผ้าไหมไทยแบบใหม่ ๆ ออกมาเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ผู้บริโภคได้เลือกซื้อได้มากขึ้น และผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ชุดผ้าไหมไทยมีการออกแบบที่เรียบ ๆ ดูดี มีรสนิยม มีความทนทาน และสวมใส่เย็นสบาย และควรพัฒนาการออกแบบชุดผ้าไหมไทยให้เหมาะกับกลุ่มผู้บริโภคที่มีรูปร่างอ้วน เมื่อสวมใส่ชุดผ้าไหมไทยแล้วควรให้เกิดความรู้สึกสบาย ไม่ร้อน และไม่อึดอัดด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อหาข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเบื้องต้นในช่วงเวลาที่จำกัด จึงเลือกศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้กระจายครอบคลุมทุก ๆ พื้นที่

บรรณานุกรม

กรมศิลปากร. (2540). *ผ้าจากแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: กองโบราณคดี กรมศิลปากร.

กลุ่มหม่อนไหม. (2550). *สู่ทางการตลาดผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมไทย*. เข้าถึงได้จาก

http://hort.doae.go.th/Introduction/NEWS/NEWS06_H04.htm

ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ว่างอักษร.

ชนพล คล้ายรักษ์. (2551). *พฤติกรรมและการตัดสินใจเลือกซื้อผ้าไหมของผู้บริโภค ในจังหวัด*

พระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

พรชัย จันทโสภ. (2553). *ยกดอก ออกนอก*. เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkokbiznews.com>

สำนักข่าวเคซีทีวี. (2553). *ประชุมสัมมนาวิชาการหม่อนไหมปี 2553*. เข้าถึงได้จาก

<http://www.kctv.co.th/content/2108>

Kotler, P., & Keller, K. L. (2009). *Marketing management* (13th ed.). Upper Saddle River, NJ:

Pearson Prentice Hall.

Maslow, A. H. (1954). *Motivation and personality*. New York: Harper & Row.

Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (2010). *Consumer behavior* (10th ed.). Boston: Pearson.

ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

กรณีศึกษา : สำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

FACTORS AFFECTING THE INDEPENDENCE IN THE WORK OF THE INTERNAL AUDITORS.

CASE STUDY: ARMY INTERNAL AUDIT OFFICE

วสันต์ ธนภาคย์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในของ สำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก จากการส่งแบบสอบถามถึงผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก 96 ฉบับได้รับตอบกลับสมบูรณ์ 96 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100% โดยใช้วิธี การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในคือ ด้านการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายในให้มีการนำไปปฏิบัติตาม รองลงมาได้แก่หน่วยงานตรวจสอบภายในมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ และหน่วยงานมีงบประมาณและอัตราค่าจ้างที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยอีกด้านที่มีผลต่อความเป็นอิสระก็คือ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบ มากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ การมีอิสระจากกิจกรรมที่ตรวจสอบและกระบวนการการควบคุมภายในขององค์กร กับหน่วยงานมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนแผนงานอยู่เสมอเหมาะสมตามความเหมาะสมของสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และการจัดทำแผนการตรวจสอบ โดยได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการ ส่วนปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้ตรวจสอบภายใน และสภาพแวดล้อมในองค์กรไม่ส่งผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

คำสำคัญ : ความเป็นอิสระ ผู้ตรวจสอบภายใน

Abstract

The purpose of this study was to determine factors affecting the independence in the work of the internal auditors of Army Internal Audit Office. The questionnaires were sent to the Internal Auditor's Internal Audit Office, the Salvation Army has received 96 that complete responses of the 100% by using multiple regression analysis, to test the hypothesis that a significant level of 0.05. The results showed that the factors affect the independence of the internal auditor is the support from Administrative section. The first three thing including, the first the administrative section support the recommendation of the audit to be implemented accordingly, the second inspection agency within the chain of command directly to the head of Government. And the last, agency has sufficient budget and capacity for the operation. The other factors affecting the independence is. The operational factors determine the three first three thing, the first is the freedom of activity, the second monitoring and the last, and control processes within the organization. Regular programs are reviewed and adjusted regularly depending on the changing circumstances. And the preparation of the audit plan has been approved by the head of government. Features factors internal auditors. And the environment in the enterprise does not affect the independence of the internal auditor. Army's Office of Internal Audit.

KEYWORDS: independence, internal auditors.

บทนำ

การตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือหรือกลไกที่สำคัญของฝ่ายบริหารในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน และระบบการควบคุมภายในขององค์กร ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้งานตรวจสอบภายในประสบความสำเร็จ คือผู้บริหารสามารถนำผลผลิตของงานตรวจสอบภายในไปใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้เกิดมูลค่าเพิ่มและความสำเร็จแก่องค์กร ฉะนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดดังกล่าวผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในอันได้แก่ ผู้ตรวจสอบภายใน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในนั้นต้องได้รับความเชื่อถือไม่ใช่เพียงรายงานเล่มหนึ่งจากคณะกรรมการตรวจสอบเท่านั้น แต่หมายรวมถึงคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน หรือทีมผู้ตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพ มีความสามารถ และมีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มมูลค่าองค์กรได้อย่างแท้จริง ปัจจัยด้านความสามารถของทีมผู้ตรวจสอบนั้น สามารถวัดได้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จากประวัติการศึกษาและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตรวจสอบแต่ละคน แต่ความเป็นอิสระในงานตรวจสอบยังคงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจน ซึ่งมักเป็นประเด็นให้ ถูกจับตามองในเรื่องความโปร่งใสของการปฏิบัติงาน เช่น อาจมีประเด็นที่ว่าระบบการควบคุมภายใน และการมีผู้ตรวจสอบภายในนั้นมีขึ้นในองค์กรเพียงเพื่อรับรองความน่าเชื่อถือของการปฏิบัติงานภายในองค์กรเท่านั้น หรือถูกมองว่าเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้องค์กร โดยที่การปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงของฝ่ายตรวจสอบภายในอาจไม่มีความเป็นอิสระเพียงพอในการรายงานผลการตรวจสอบ แต่ถ้าฝ่ายตรวจสอบภายในขององค์กรมีความเป็นอิสระเพียงพอ จะสามารถทำให้องค์กรมีคุณภาพอย่างแท้จริง

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน

งานวิจัยของ (Dickins and O'Reilly, 2009) เสนอว่า ผู้ตรวจสอบภายในควรมีความรู้ความสามารถ และความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ มีความเป็นอิสระจากเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะคุกคามความเที่ยงธรรมของผู้ตรวจสอบภายในนอกจากนี้ผู้ตรวจสอบภายในควรมีความซื่อสัตย์ (Integrity) ในการปฏิบัติงาน ไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายสู่วิชาชีพ มีความเที่ยง ธรรม (Objectivity) ในการปฏิบัติงานทั้งการรวบรวม ประเมินผล และการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม หรือกระบวนการที่ทำการตรวจสอบอยู่ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ตรวจสอบภายใน แห่งประเทศไทย, 2548) มีทัศนคติที่ไม่ลำเอียง หลีกเลียงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Goodwin and Yeow, 2001) สามารถประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบด้วยความเป็นกลาง ไม่ให้ ผลประโยชน์ส่วนตัวมีอิทธิพลในทางมิชอบต่อการตัดสินใจ (Brody and Lowe, 2000) ไม่รับสิ่งของตอบแทน หรือไม่เข้า

ไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม หรือความสัมพันธ์ที่อาจถูกมองว่าเป็นอุปสรรคต่อความเป็นอิสระ ที่ยัง
ธรรม (Bou-Raad, 2000)

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร

โครงสร้างของงานตรวจสอบภายในควรได้รับการสนับสนุนให้หน่วยงานตรวจสอบ
ภายในสามารถ รายงานผลการตรวจสอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) (Dickins and
O'Reilly, 2009) การมีคณะกรรมการตรวจสอบจะสามารถช่วยสนับสนุนความเป็นอิสระ และความเที่ยงธรรม
ได้ เนื่องจากเป็นคณะกรรมการอิสระที่ถูกกำหนดให้ต้องมีขึ้นในองค์กร การรายงานข้อมูลสารสนเทศจาก
การ ตรวจสอบตรงต่อผู้บริหารระดับสูงที่ทำหน้าที่ในการสั่งการ และติดตาม จะสามารถให้อำนาจการแก้ไข
ปรับปรุงการดำเนินงานทำได้ทันทั่วทั้ง ผู้บริหารระดับสูงควรมีการร่วมหารือในประเด็นต่าง ๆ เพื่อวาง
แผนการตรวจสอบให้ครอบคลุมในสาระสำคัญที่มีความเสี่ยงสูง รวมทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณ และ
ทรัพยากรที่จำเป็นในการตรวจสอบ เช่น จำนวนบุคลากร ค่าตอบแทน การฝึกอบรม เป็นต้น (ตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย, 2548)

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

ปัญหาส่วนใหญ่ในองค์กร มาจากการไม่ได้รับการยอมรับ และความเชื่อถือจาก
ผู้ปฏิบัติงานภายใน องค์กร เนื่องจากอคติส่วนตัว ความไม่เข้าใจ และไม่ยอมรับ หรือมองไม่เห็น
ประโยชน์ของการมี หน่วยงานตรวจสอบภายใน การไม่ให้ความร่วมมือ ทำให้งานตรวจสอบนั้นสูญเปล่า
เสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย
, 2548) (จุมกฐาระเบียชโลภ, 2549) เสนอว่าถ้าองค์กรมีการประเมินตนเอง (Self-assessment) เกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้รับตรวจ จะช่วยเพิ่มความมั่นใจในการปฏิบัติงานได้อย่างอิสระ และเที่ยง
ธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Goodwin and Yeow, 2001) ที่เสนอว่าความสัมพันธ์ของผู้ตรวจสอบ
ภายในกับคณะกรรมการตรวจสอบมีผลต่อความเป็นอิสระขององค์กร เนื่องจากความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งจะ
พัฒนาความเป็นอิสระของระบบตรวจสอบภายใน

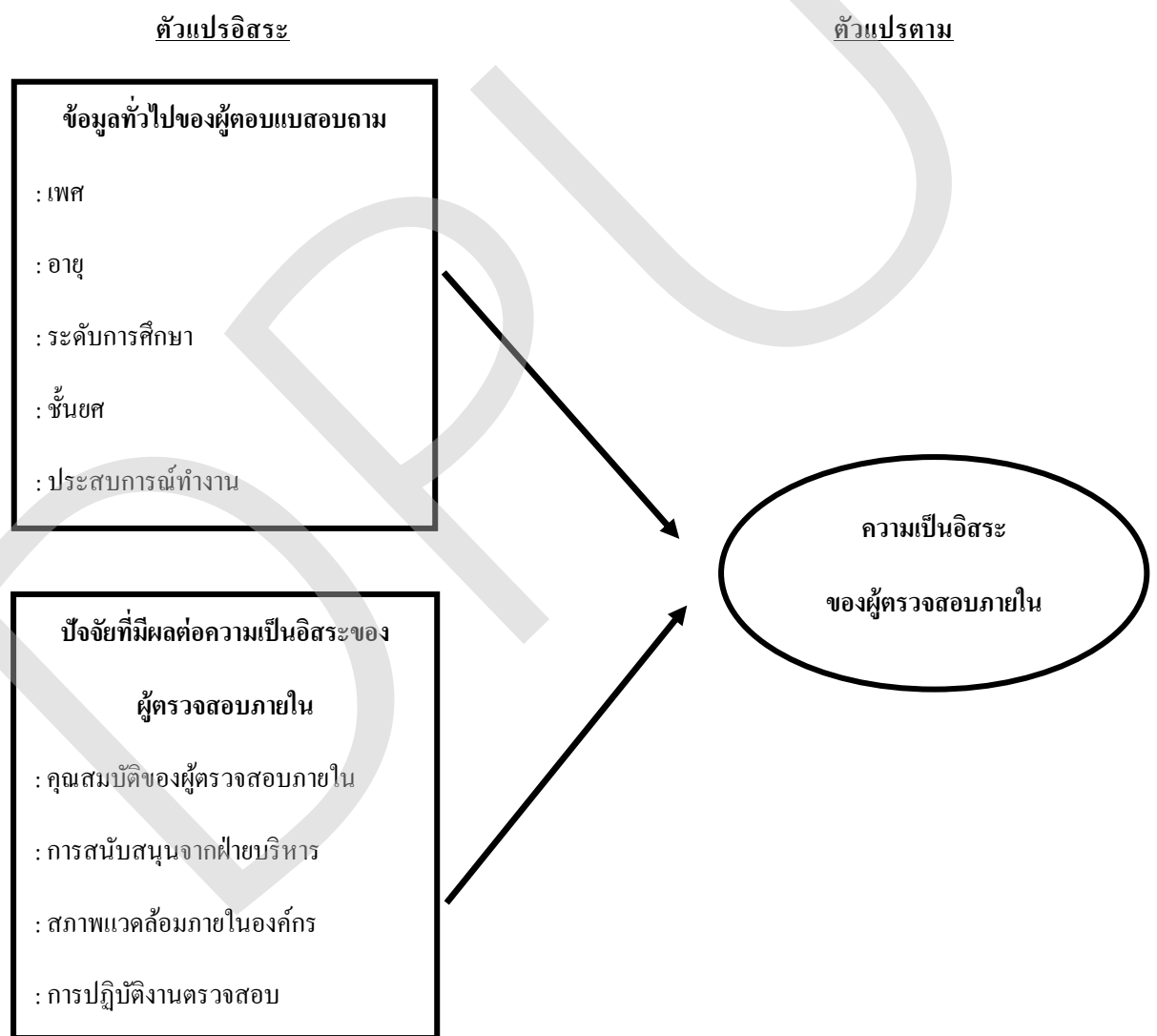
4. ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบ

(Dumitrescu, 2004) เสนอว่าผู้ตรวจสอบภายในจะต้องปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง
และเที่ยงธรรม ดังนั้นในการปฏิบัติงานผู้ตรวจสอบภายในจึงต้องมีความเป็นอิสระจากกิจกรรมต่าง
ๆ ที่ต้องตรวจสอบ รวมทั้งอิสระจากกระบวนการควบคุมภายในประจำวัน

นอกจากจะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในแล้ว งานวิจัย
นี้ยังได้ศึกษาถึง ปัญหา และอุปสรรคที่อาจทำให้ความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในน้อยลง
เนื่องจากงานวิจัยของ (Goodwin and Yeow, 2001) เสนอว่าบางองค์กรใช้หน้าที่การตรวจสอบ
ภายในเพื่อฝึกอบรมพนักงาน สำหรับการเลื่อนขั้นสู่สายบริหาร ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจเป็น

เหตุผลที่จะคุกคามความเที่ยงธรรมส่วนบุคคล อาจทำให้พนักงานไม่มีความตั้งใจ หรือไม่อดทนต่อความกดดันจากผู้รับตรวจ นอกจากนี้ (จุมกฐระเบียบโลก, 2549) เสนอว่าหลายหน่วยงานประสบปัญหาจากการไม่ได้รับความเชื่อถือจากผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ซึ่งเกิดมาจากหลายปัญหา เช่น ประสิทธิภาพของผู้ตรวจสอบภายใน ขอบเขต และวิธีการที่นำมาใช้ ในงานตรวจสอบ รวมถึงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก
2. อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก
3. ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก
4. ระดับชั้นยศที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก
5. ประสบการณ์ทำงานตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก
6. ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในปัจจัยด้านการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กรและปัจจัยด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบส่งผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก ที่เลือกศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบกและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษากลุ่มประชากรโดยการเลือกตัวอย่างและสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายปิด (Close Form) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Summated Ratings Scale) ในการวัดทัศนคติของผู้ตรวจสอบภายในที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามความหมายของงานวิจัยฉบับนี้หมายถึงนายทหารตรวจบัญชีของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบกจำนวน 96 นาย ตามอัตรากาการจัดและการปฏิบัติงานจริงของผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก โดยจะมีกองตรวจสอบภายในทั้งหมด 6 กอง แต่ละกองจะมีชุดตรวจจำนวน 4 ชุด โดยแต่ละชุดจะมีผู้ตรวจสอบภายใน 4 นาย ประกอบไปด้วยหัวหน้าชุด 1 นาย และผู้ตรวจสอบอีก 3 นาย ผู้ทำวิจัยเลือกเก็บแบบสอบถามจากประชากรทั้งหมด 100 % คือจำนวนทั้งหมด 96 นาย โดยจะศึกษาเฉพาะกองที่ทำการตรวจสอบภายในจำนวน 6 กองคือ

1. กองตรวจสอบภายในที่ 1 จำนวน 16 นาย
2. กองตรวจสอบภายในที่ 2 จำนวน 16 นาย
3. กองตรวจสอบภายในที่ 3 จำนวน 16 นาย
4. กองตรวจสอบภายในที่ 4 จำนวน 16 นาย
5. กองตรวจสอบภายในที่ 5 จำนวน 16 นาย
6. กองตรวจสอบภายในที่ 6 จำนวน 16 นาย

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์ข้อมูลออกมาในรูปของค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยเสนอตามมุมมองต่าง ๆ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลในการศึกษานี้ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก และความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 96 ฉบับ เนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มากนัก สำนักงานตรวจสอบภายในทหารบกมีอัตรากาการจัดและการปฏิบัติงานจริงจำนวน 96 นาย ผู้ทำวิจัยจึงทำการเก็บแบบสอบถามจากจำนวนประชากรทั้งหมด 100 % จากจำนวนประชากร 96 คน ข้อมูลแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ข้อ ดังนี้ ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคำนวณ

2.2.1.1 เพศ

2.2.1.2 อายุ

2.2.1.3 การศึกษา

2.2.1.4 ระดับชั้นยศ

2.2.1.5 ประสบการณ์ทำงาน

2.2.1.6 ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน

2.2.1.7 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร

2.2.1.8 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

2.2.1.9 ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

2.2.2 ตัวแปรตาม คือ ความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน

2.2.2.1 การกำหนดขอบเขตการตรวจสอบภายใน

2.2.2.2 การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

2.2.2.3 การรายงานผลการตรวจสอบภายใน

2.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์ข้อมูลออกมาในรูปของค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยเสนอตามมุมมองต่างๆ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลในการศึกษานี้ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.4 วิจัยการทดสอบ ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก โดยการวิเคราะห์หาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

2.5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองมติฐานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และสรุปผลดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความเป็นอิสระของของผู้ตรวจสอบภายในที่มีเพศต่างกัน

	เพศ	N	\bar{X}	S.D	F	Sig.
ความเป็นอิสระของผู้ ตรวจสอบภายใน	ชาย	68	3.66	0.279	1.306	0.256
	หญิง	28	3.66	0.240		

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบได้ค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้ (Sig.)เท่ากับ 0.256 มากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (α) แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐานตั้งกล่าวโดย เพศชายมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.279) เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.240)

สมมติฐานข้อที่ 2 อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความเป็นอิสระของของผู้ตรวจสอบภายในที่มีอายุต่างกัน

	อายุ	N	\bar{X}	S.D	F	Sig.
ความเป็นอิสระของผู้ ตรวจสอบภายใน	20 – 30 ปี	10	3.63	0.105	0.068	0.934
	31 – 40 ปี	36	3.66	0.318		
	41ปีขึ้นไป	50	3.66	0.251		

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบค่า F-test การวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance (ANOVA)) โดยพิจารณาจากนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า อายุของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันมีความเป็นอิสระในการตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกันนั่นคือ สมมติฐานการศึกษาข้อที่ 2 ไม่ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานข้อที่ 3 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความเป็นอิสระของของผู้ตรวจสอบภายในที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

	ระดับการศึกษา	N	\bar{X}	S.D	F	Sig.
ความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน	ปริญญาตรี	73	3.64	0.288	0.934	0.336
	ปริญญาโท	23	3.71	0.182		

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบค่า F-test การวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance (ANOVA)) โดยพิจารณาจากนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันมีความเป็นอิสระในการตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สมมติฐานการศึกษาข้อที่ 2 ไม่ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานข้อที่ 4 ระดับชั้นยศที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความเป็นอิสระของของผู้ตรวจสอบภายในที่มีระดับชั้นยศที่ต่างกัน

	ระดับชั้นยศ	N	\bar{X}	S.D	F	Sig.
ความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน	ร.ต. – ร.ท.	15	3.68	0.197	0.081	0.922
	ร.อ. – พ.ต.	45	3.65	0.297		
	พ.ท. ขึ้นไป	36	3.65	0.258		

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบค่า F-test การวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance (ANOVA)) โดยพิจารณาจากนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ระดับชั้นยศของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันมีความเป็นอิสระในการตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน นั่นคือ สมมติฐานการศึกษาข้อที่ 4 ไม่ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานข้อที่ 5 ประสิทธิภาพทำงานตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันมีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความเป็นอิสระของของผู้ตรวจสอบภายในที่มีประสบการณ์ทำงานตรวจสอบภายในที่ต่างกัน

	ระดับชั้นยศ	N	\bar{X}	S.D	F	Sig.
ความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน	0 ปีขึ้นไป – 3 ปี	8	3.70	0.213	0.518	0.597
	3 ปีขึ้นไป – 10 ปี	33	3.62	0.260		
	มากกว่า 10 ปี	55	3.67	0.279		

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบค่า F-test การวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance (ANOVA)) โดยพิจารณาจากนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า ประสบการณ์ของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกันมีความเป็นอิสระในการตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน นั่นคือสมมติฐานการศึกษาข้อที่ 5 ไม่ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานข้อที่ 6 ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้ตรวจสอบภายใน ส่งผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบกมีความสัมพันธ์กับความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติผู้ตรวจสอบภายใน การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร สภาพแวดล้อมในองค์กร การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในกับความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
คุณสมบัติผู้ตรวจสอบภายใน	0.035	0.431	0.667
การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร	0.236	2.900	0.005*
สภาพแวดล้อมในองค์กร	0.112	1.350	0.180
การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน	0.599	7.221	0.000*

หมายเหตุ: n = 96, R² = 0.644, F = 16.106 Sig. = 0.000 * มีนัยสำคัญที่ 0.05

ผลจากการทดสอบจากตาราง 6 ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.644 แสดงว่า การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน มีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน โดยการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์มากที่สุด (Beta= 0.599) โดยการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร (Beta= 0.236) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในตามลำดับ

ดังนั้นสรุปได้ว่าผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6 ในด้านการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน และการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ได้รับการสนับสนุนทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สามารถสรุปผล ได้ดังนี้ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ผู้ตรวจสอบภายในให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ คือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหน่วยงานตรวจสอบภายในมีสายบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายในให้มีการนำไปปฏิบัติตาม ให้ความสำคัญกับการบรรจุบุคคลที่มีคุณวุฒิตรงในสายงานตรวจสอบภายใน มีงบประมาณและอัตราค่าจ้างที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานมีงบประมาณให้ผู้ตรวจสอบภายในไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมกับหน่วยงานภายนอกเช่นการจัดสัมมนาหรือจัดอบรมเชิงวิชาการต่างๆ มีการประชุมร่วมกันกับฝ่ายบริหารและผู้ตรวจสอบภายในเพื่อรายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติงานตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในสามารถรายงานผลการตรวจสอบถึงผู้บริหารระดับสูงที่สามารถอนุมัติกิจกรรมการตรวจสอบได้ หรือได้รับการสนับสนุนให้หน่วยงานตรวจสอบภายในสามารถ รายงานผลการตรวจสอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และอีกหนึ่งปัจจัยที่ผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในคือ ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดทำแผนการตรวจสอบ โดยได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการ การสำรวจระบบการควบคุมภายในและการประเมินขั้นต้นก่อนเข้าทำการตรวจสอบ ความมีอิสระจากกิจกรรมที่ต้องตรวจสอบและกระบวนการควบคุมภายในขององค์กร และมีการทบทวนปรับเปลี่ยนแผนงานตามความเหมาะสมของสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในคือ ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้ตรวจสอบภายในและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในองค์กร

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในค่าสถิติจากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Regression) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ในด้านการมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ การได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารการให้ความสำคัญในการบรรจุกำลังพลให้ตรงคุณวุฒิ การมีงบประมาณอัตราค่าจ้างที่เพียงพอ การพัฒนาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การประชุมร่วมกันกับฝ่ายบริหาร และการรายงานผลการตรวจโดยตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการตามแนวคิดของ (Dumitrescu, 2004) การประชุมร่วมกันกับฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อรายงานผลการตรวจสอบ เป็นการสร้าง ความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งระหว่างผู้ตรวจสอบภายในกับคณะกรรมการตรวจสอบ ความสัมพันธ์ที่ดีก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อหน่วยงานหลายด้าน ทั้งการประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย การปฏิบัติงานที่ถูกต้อง จะลด ความผิดพลาด ช่วยเพิ่มศักยภาพของบุคลากร และพัฒนาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ขององค์กรได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ (Goodwin and Yeow, 2001) การรายงานผลการตรวจสอบตรง ต่อคณะกรรมการตรวจสอบ หรือผู้บริหารระดับสูง เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบถูกกำหนดให้เป็น คณะกรรมการอิสระที่ตั้งขึ้นภายในองค์กร สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอิสระ สัมพันธ์กับแนวคิดของ (Dickins and O'Reilly, 2009) การมีคณะกรรมการตรวจสอบจะสามารถช่วยสนับสนุนความเป็นอิสระ และความเที่ยงธรรมได้ เนื่องจากเป็นคณะกรรมการอิสระที่ถูกกำหนดให้ต้องมีขึ้นในองค์กร การรายงานข้อมูลสารสนเทศจากการ ตรวจสอบตรงต่อผู้บริหารระดับสูงที่ทำหน้าที่ในการสั่งการ และติดตาม จะสามารถให้อำนาจการแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานทำได้ทันที ผู้บริหารระดับสูงควรมีการร่วมหารือในประเด็นต่าง ๆ เพื่อวาง แผนการตรวจสอบให้ครอบคลุมในสาระสำคัญที่มีความเสี่ยงสูง รวมทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณ และ ทรัพยากรที่จำเป็นในการตรวจสอบ เช่น จำนวนบุคลากร ค่าตอบแทน การฝึกอบรม เป็นต้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย, 2548) ด้านการปฏิบัติงานภายในองค์กร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ทั้งด้านความเป็นอิสระจากกิจกรรมที่ต้องตรวจสอบ และกระบวนการควบคุมภายในขององค์กร หรือกิจกรรมที่อาจถูกมองว่าเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานอย่างเที่ยงธรรม เพื่อเป็นการรับรองความ ถูกต้องเที่ยงธรรมในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน (Dumitrescu, 2004) เสนอว่าผู้ตรวจสอบภายในจะต้องปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง และเที่ยงธรรม ดังนั้นในการปฏิบัติงานผู้ตรวจสอบภายในจึงต้องมีความเป็นอิสระจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องตรวจสอบ รวมทั้งอิสระจากกระบวนการควบคุมภายในประจำวันส่วนปัจจัยที่ผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่าไม่น่าจะส่งผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานยกตัวอย่างเช่นด้านคุณสมบัติ

ของผู้ตรวจสอบภายใน ในเรื่องความรู้ความเข้าใจในภารกิจองค์กร การเข้าใจการบริหารงานและโครงสร้างขององค์กร คุณสมบัติผู้ตรวจสอบภายในถูกมองว่าปัจจุบันคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในที่กำหนดขึ้นนั้นไม่ได้ถูกปฏิบัติจริงในองค์กรเช่นการรับพนักงานจากคุณวุฒิประสบการณ์และความสามารถอื่นๆ บางครั้งองค์กรยังมีการผ่อนผันข้าราชการบางคนอาจไม่จบไม่ได้จบในสาขาการบัญชีและการตรวจสอบภายในแต่เมื่อเข้ามาปฏิบัติงานก็สามารถทำงานได้เช่นกันโดยอาศัยการเรียนรู้ซึ่งพนักงานเหล่านั้นไม่ได้ทำให้ความเป็นอิสระของงานตรวจสอบลดน้อยลงเนื่องจากกฎของหน่วยงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมีความสำคัญและเคร่งครัด ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในองค์กรในเรื่อง การประเมินตนเองของผู้ตรวจสอบภายใน ความสามารถในการสื่อสารกับหน่วยรับตรวจและฝ่ายบริหาร ก็ไม่น่าจะส่งผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในเช่นกันสอดคล้องกับแนวคิดของ (ภิญญาดา เปรมนันทกุล, 2553)

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

เมื่อทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานในมุมมองของผู้ตรวจสอบภายในในองค์กรซึ่งคำนึงถึงต้นทุนและประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีหน่วยงานตรวจสอบภายในที่จะช่วยค้นหาวิธีเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายงบประมาณให้แก่องค์กร โดยวิธีการที่ดีที่สุดแทนการปฏิบัติหน้าที่เพียงการตรวจสอบและรายงานว่ามีปฏิบัติตามระบบที่วางไว้หรือไม่เท่านั้น เนื่องจากงานตรวจสอบภายในสมัยใหม่จะพิจารณาถึงวิธีการทำงานที่ดีกว่าหรือที่ดีที่สุดโดยใช้ความพยายามในการคิดค้นวิธีการทำงานที่ง่ายเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กรตามวัตถุประสงค์ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และความประหยัด (Economy) ดังนั้นองค์กรควรจะให้มีความสำคัญกับปัจจัยต่างๆด้านการปฏิบัติงานภายในองค์กรเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นอิสระให้กับหน่วยงานตรวจสอบภายในขององค์กรรวมถึงปัจจัยอื่นๆในงานวิจัยนี้ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนความเป็นอิสระของหน่วยงานช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานในสายตาคนภายในและภายนอกองค์กรสร้างความน่าเชื่อถือให้เป็นหน่วยงานที่อิสระหน่วยงานหนึ่งขององค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในขึ้นในองค์กร

ผู้วิจัยคาดว่าถ้าสามารถสำรวจความคิดเห็นของพนักงานตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายใน ของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม กองทัพอากาศ กองทัพเรือ กองทัพมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ กองทัพอากาศอาจได้ความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปเนื่องจากสำนักงานตรวจสอบภายในแต่ละแห่งมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แตกต่างกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาถึงสภาพงานตรวจสอบภายในของกองทัพไทยได้มากยิ่งขึ้นในอนาคตหากมีผู้สนใจศึกษาเพิ่มเติมควรให้ความสำคัญกับการสำรวจความคิดเห็นของทุกส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมรวมทั้งเพิ่มกลุ่ม

ตัวอย่างในการเข้าสัมภาษณ์เนื่องจากการเข้าสัมภาษณ์ช่วยให้ได้รับข้อมูลที่มีประโยชน์และได้
มุมมองแนวคิดที่แตกต่างจากที่ผู้วิจัยคาดไว้เบื้องต้น

DPU

บรรณานุกรม

- จุมกฐระเบียบโลก. (2549). **ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมสำหรับการตรวจสอบภายใน.** บทความ เผยแพร่ในจุลสาร สตท, (ฉบับที่39), เดือนมกราคม- มีนาคม.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. (2548). **แนวทางการ ตรวจสอบภายใน.** (พิมพ์ครั้งที่1). ปทุมธานี: บริษัทคูดายเบสจำกัด.
- กัญญาดา เปรมนันทกุล. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน**
กรณีศึกษา: ธนาคารพาณิชย์ 3 แห่งในประเทศไทย. ค้นคว้าอิสระ.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Bou-Raad, Giselle. (2000). **Internal auditors and a value-added approach: the new business regime.** *Managerial Auditing Journal.* 15/4[2000]: 182-186
- Brody, Richard G. and Jordan Lowe D. (2000). **The New Role of the Internal Auditor: Implications for Internal Auditor Objectivity.** *International Journal of Auditing Int. J. Audit.* 4[2000]: 169-176
- Dickins, Denise and O'Reilly, Dennis. (2009). **The qualifications and independence of internal auditors.** *Internal Auditing: May/Jun 2009; 24, 3; ABI/INFORM Global: 14-21*
- Dumitrescu, Ion-Bogdan. (2004). **Internal Audit in Banking Organizations.** *BIATEC, Volume XII, 7/2004:16-19*
- Goodwin, Jenny and Yeow Yeo Teck. (2001). **Two factors affecting internal audit independence and objectivity: Evidence from Singapore,”** *International Journal of Auditing Int. J. Audit.* 5[2001]: 107-125

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

Factors that influence the effectiveness of the auditor of
Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives.

วัลย์รัตน์ เพิ่มพูน

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2. ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานตรวจสอบเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 3. หาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานตรวจสอบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 122 คน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้วิจัยได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-Test, F-Test (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ ไม่ส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านประสิทธิภาพพบว่า ด้านปัจจัยด้านกระบวนการตรวจสอบภายใน ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่วนปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน นโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจสอบ และระบบสารสนเทศ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, ประสิทธิภาพ, พนักงานตรวจสอบ

Abstract

The objectives of the study of “Factors that influence the effectiveness of the auditor of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives” (BAAC) are 1.to analyze the factors that affect the effectiveness of the performance of the auditors of BAAC, 2.to study the opinions of the auditors of BAAC about the factors affecting the effectiveness of their performance, and 3.to find new practice to enhance the performance of the auditors staff of BAAC. The sample number of this study is 122 auditors. This research is a quantitative research. Research methods include a survey and those static tools of percentage, average value, t-Test, standard deviation, F-Test standard deviation (One-way ANOVA), and Multiple Regression Analysis. The discovery from the study also indicates that personal factors, including gender, age, education, position and experience not affect the effectiveness of the auditor . the factors that affect the effectiveness of the auditor of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives is the qualifications of the auditor. Policies and supports from management level, cooperation from the audited agency and information system also affect the effectiveness statistically significant.

Keyword : effectiveness, efficiency, auditor

บทนำ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเมื่อปี พ.ศ.2509 มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตรสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องกับเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

ในปัจจุบันสถาบันการเงินมีแนวโน้มการแข่งขันสูงขึ้นเรื่อยๆ รวมถึงการได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการของรัฐบาล ธ.ก.ส. ได้พัฒนาการให้บริการ ผลิตภัณฑ์รวมถึงการขยายการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุม โดยตระหนักถึงการบริหารความเสี่ยงซึ่งเป็นที่พื้นฐานที่สำคัญในการประกอบธุรกิจธนาคาร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย การสร้างมูลค่าเพิ่มแก่องค์กรและเสริมสร้างการจัดการให้มีความเป็นธรรมมาภิบาลให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืนสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้าผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยนำกรอบของธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลังและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งในการบริหารความเสี่ยงให้ประสบผลสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยกระบวนการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ โดยมีสายงานกำกับตรวจสอบเป็นกลไกสำคัญในการปฏิบัติงานดังกล่าว

ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายในของ รัฐวิสาหกิจพ.ศ. 2555 หน่วยตรวจสอบภายในมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายในกระบวนการกำกับดูแลที่ดีและกระบวนการบริหารความเสี่ยง
2. ตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับวิธีปฏิบัติงานมติคณะรัฐมนตรีประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ
3. ตรวจสอบรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์โอกาสเกิดการทุจริตและประสิทธิภาพขององค์กรในการบริหารความเสี่ยงจากการทุจริตภายในองค์กร
4. จัดทำผลการตรวจสอบภายในตามข้อ 1 ถึงข้อ 3 รวมทั้งมีข้อเสนอแนะวิธีและมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขหน้าที่ตามข้อ 1 ถึงข้อ 3
5. ประสานงานกับผู้สอบบัญชีเพื่อให้สามารถเข้าใจแผนงานและกำหนดขอบเขตการตรวจสอบภายในที่เป็นประโยชน์ร่วมกันต่อรัฐวิสาหกิจ
6. พัฒนาและอบรมความรู้ทักษะและความสามารถของผู้ตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของรัฐวิสาหกิจ

7. ปฏิบัติงานอื่นที่ผู้บริหารสูงสุดมอบหมายโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้ต้องไม่กระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

สายงานกำกับและตรวจสอบได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสายงานกำกับและตรวจสอบไว้ในกฎบัตรสายงานกำกับและตรวจสอบดังนี้

1) การให้ความเชื่อมั่น (Assurance Services) แก่ฝ่ายจัดการเกี่ยวกับการควบคุมภายในการบริหารความเสี่ยงและการกำกับดูแลกิจการซึ่งครอบคลุมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

2) การให้คำปรึกษา (Consulting Services) แก่คณะกรรมการตรวจสอบฝ่ายจัดการตลอดจนหน่วยรับตรวจเกี่ยวกับการควบคุมภายในการบริหารความเสี่ยงการกำกับดูแลกิจการ

3) ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบผู้ตรวจสอบภายในมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความระมัดระวังรอบคอบตามแนวทางการตรวจสอบที่กำหนดไว้โดยใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเสี่ยงปัจจัยและผลกระทบหากพบการทุจริตประพฤติมิชอบข้อสงสัยข้อร้องเรียนข้อสันนิษฐานว่าอาจมีการทุจริตมีสิ่งผิดปกติหรือมีข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญในระบบการควบคุมภายในสายงานกำกับและตรวจสอบจะรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบและผู้จัดการโดยทันที

เมื่อเอ่ยถึงคำว่า “ตรวจสอบ” หน่วยรับตรวจส่วนใหญ่จะเกิดความรู้สึกกลัว ไม่อยากให้เข้าตรวจและไม่ให้ความร่วมมือหรือให้ความร่วมมือไม่เต็มที่ ทำให้งานตรวจสอบไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น การยอมรับหน่วยงานตรวจสอบอย่างเต็มใจจึงเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของงานตรวจสอบที่สำคัญยิ่ง

การตรวจสอบถือเป็นการให้บริการอย่างหนึ่ง จึงต้องเป็นการบริการที่ดีเพื่อให้ฝ่ายจัดการ และหน่วยงานที่ตรวจสอบต้องการซื้อบริการ คือการได้รับรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น พร้อมกับการให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อทำการปรับปรุง ต้องให้ผู้รับบริการมีความรู้สึกที่ดี มีความรู้สึกยอมรับ หน่วยงานตรวจสอบ ผู้รับบริการต้องมีความพึงพอใจ ความรู้สึกที่ยอมรับ ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบ โดยมีได้เกิดความเกรงกลัวหากมีการตรวจพบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน

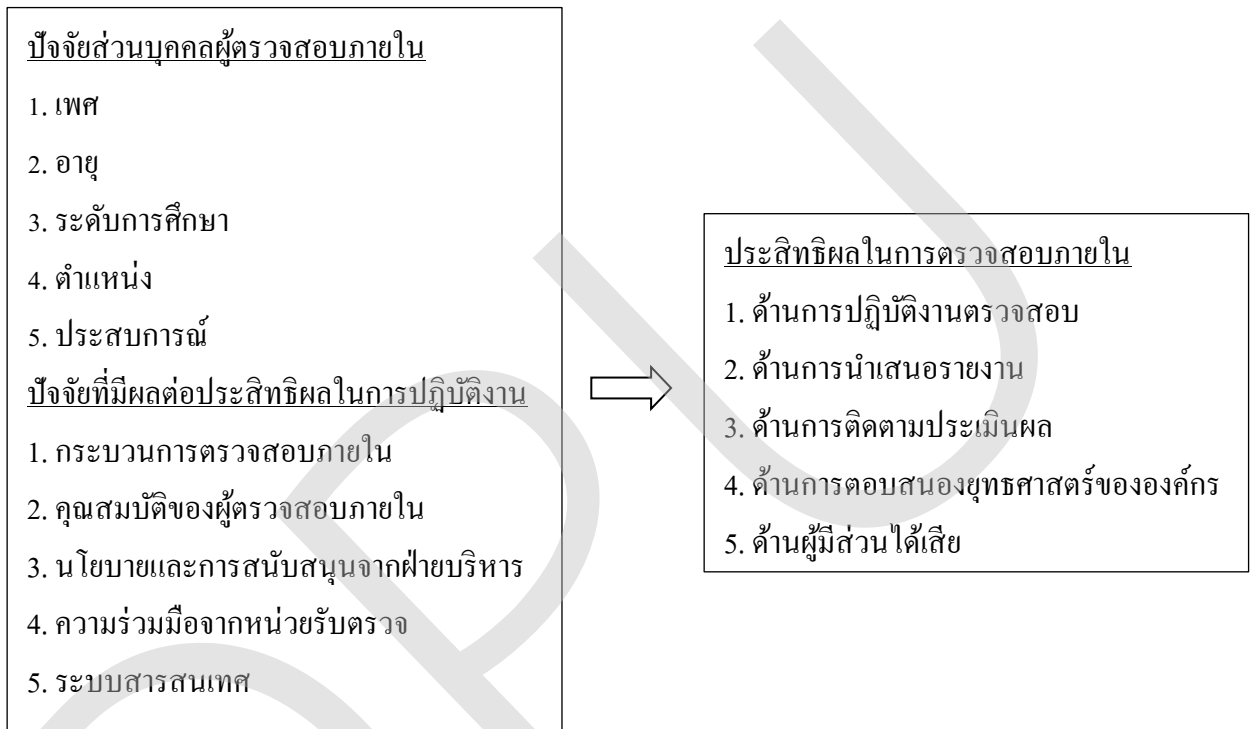
นอกจากการให้บริการที่ดีแล้ว งานตรวจสอบจะต้องมีคุณภาพที่ดี โดยรายงานข้อเท็จจริงที่ได้พบ ถูกต้อง แท้จริง และมีความรวดเร็ว สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่จะช่วยให้หน่วยงานตรวจสอบได้รับการยอมรับว่ามีความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบ(พันธ์ พงศ์ เกียรติกุล, 2543)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบภายในที่มีต่อองค์กรเป็นอย่างมาก จึงได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

และเพื่อรวบรวมปัญหาอุปสรรคของผู้ตรวจสอบภายในและข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และเพิ่มประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

กรมบัญชีกลาง, (2546) ได้กล่าวว่ปัจจัยความสำเร็จและประสิทธิผลของงานตรวจสอบภายใน ส่วนใหญ่วัดจากความยอมรับข้อเสนอแนะในรายงานผลการปฏิบัติงานแต่ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยเทคนิคการตรวจสอบประกอบทักษะของผู้ตรวจสอบภายใน โดยเฉพาะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การสื่อสารให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับจากผู้บริหารและหน่วยรับตรวจขององค์กร การรวบรวมหลักฐานข้อมูล ข้อเท็จจริงอื่นๆ ที่ผู้ตรวจสอบภายในต้องปรับใช้ให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ อันจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่องค์กรอย่างแท้จริง

อุษณา ภัทรมนตรี, (2543) ได้กล่าวว่ การตรวจสอบภายในจะประสบความสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในระดับใด ขึ้นอยู่กับโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญแต่ละแห่ง ซึ่งประกอบด้วย

1. นโยบายและการสนับสนุนของฝ่ายบริหาร งานตรวจจะพัฒนาไปในทิศทางใดต้องมาจากนโยบายและความต้องการของฝ่ายบริหารเป็นหลัก โดยฝ่ายบริหารต้องกำหนดนโยบาย และแสดงการสนับสนุนงานตรวจสอบภายในด้านต่างๆ

2. ความพร้อมของระบบงานและสารสนเทศ งานตรวจสอบเกี่ยวข้องกับภาระที่และ ประเมินผล ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลทั้งด้านการเงิน การบัญชี และการปฏิบัติงานดังนั้นองค์กรที่มีข้อมูล พร้อมย่อมพัฒนางานตรวจสอบได้รวดเร็ว และกว้างขวางกว่าองค์กรที่ระบบข้อมูลยังล้าสมัยเชื่อถือ ไม่ได้

3. ความเข้าใจและยอมรับของผู้รับการตรวจ โดยต้องเกิดจากความเข้าใจ เพราะผลงานไม่เป็นที่ยอมรับและผู้รับการตรวจไม่ยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้งานตรวจสอบนั้นสูญเปล่าและผลเสียจะ ตกอยู่กับองค์กร เนื่องจากปัญหาในการปฏิบัติงานนั้นยังไม่ได้แก้ไขอย่างถูกต้อง

4. ความรู้ ทักษะ และมนุษยสัมพันธ์ของผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายในต้องพัฒนา ความรู้ทันสมัยตลอดเวลา ต้องใช้มนุษยสัมพันธ์และวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นที่ยอมรับของฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบควรนำวิธีการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วมมาใช้ให้เหมาะสมรวมทั้งการสามารถใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

สุพนธ์ สุนทรพรศิลป์, (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การได้รับการยอมรับการตรวจสอบภายใน ในทัศนะของผู้ ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย พบว่า เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษาสูงสุดและสาขาวิชาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกัน ได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อายุงานในวิชาชีพและ ตำแหน่งงาน ซึ่งมีความแตกต่างกัน

พรเพ็ญ อองอาจวาจา, (2549) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนางานตรวจสอบจากปัญหาที่พบในการ ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในและตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ตรวจสอบภายในการทำเรื่องแห่งประเทศไทยพบว่าผู้ตรวจสอบภายในส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบมากที่สุดคือนโยบายและการสนับสนุนของฝ่ายบริหารและความพร้อมด้านทักษะความรู้ความสามารถของ ผู้ตรวจสอบภายใน

นันทวัน วรณดี, (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของ กระทรวงศึกษาธิการมีกระบวนการตรวจสอบภายในที่ดีส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอยู่ใน ระดับมาก

พันธ์พงศ์ เกียรติกุล, (2544) ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยส่วนใหญ่ จะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การปฏิบัติงาน นั้นเป็นไปตามแผนการตรวจสอบ ตลอดจนการบรรลุวัตถุประสงค์การตรวจสอบ ซึ่งมีสิ่งที่สามารถ นำมาวัดความสำเร็จของงานตรวจสอบภายใน

รายงานสายงานกำกับและตรวจสอบ, (2556) ได้กล่าวถึงการกำหนดทิศทางกำเนิงานตรวจสอบว่า ได้กำหนดยุทธศาสตร์ 5 ข้อ เพื่อเป็นทิศทางกำเนิงานที่ชัดเจนในการบรรลุพันธกิจซึ่งมีความ เชื่อมโยงกับพันธกิจและยุทธศาสตร์ของธนาคาร โดยมี KPI (Key Success Factor) ดังนี้

1. บุคลากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญงานธนาคารให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะอย่างมีคุณค่า
2. มีโปรแกรมข้อมูลสารสนเทศ สนับสนุนงานตรวจสอบอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ
3. ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มรับรู้และเข้าใจนโยบาย แนวทางกาปฏิบัติงานตรวจสอบ
4. ข้อเสนอแนะจากผลการตรวจสอบได้รับการแก้ไขปรับปรุงจากธนาคาร

Arena, Marika, Azzonell และ Giovanni, (2009) ได้ศึกษาปัจจัยที่ผลักดันองค์กรให้มีประสิทธิผลการตรวจสอบภายใน พบว่าความมีประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในเพิ่มขึ้นเมื่อจำนวนผู้ตรวจสอบภายในและจำนวนพนักงานเพิ่มขึ้น ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบมีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมผู้ตรวจสอบภายใน องค์กรเปลี่ยนแปลงเทคนิคการประเมินความเสี่ยง และคณะกรรมการตรวจสอบเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการตรวจสอบภายใน

Arun, Wallace, (2003) ได้ศึกษาระบบการตรวจสอบภายในของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบภายในภาครัฐ พบว่า การประเมินการตรวจสอบภายในยังมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถจัดการได้ทุกเรื่อง และในหลักฐานของ Questor ได้แสดงถึงความสำคัญของการตรวจสอบภายในของหน่วยงานภาครัฐหลายๆ ส่วน ได้แก่ 1) การวางแผนการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายนอก 2) การยกระดับของผู้บริหารในการตรวจสอบภายในเพื่อการประเมินผลและการพัฒนาประสิทธิภาพ และ 3) คณะกรรมการตรวจสอบที่จะประกอบด้วยผู้ตรวจสอบภายนอกและผู้ตรวจสอบภายใน จะทำความตกลงร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน โดยใช้มาตรฐานของ Questor

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานตรวจสอบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานตรวจสอบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สมมติฐาน

1. พนักงานตรวจสอบมีเพศต่างกันมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่างกัน
2. พนักงานตรวจสอบมีอายุต่างกันมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่างกัน
3. พนักงานตรวจสอบมีระดับการศึกษาต่างกันมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่างกัน
4. พนักงานตรวจสอบมีตำแหน่งต่างกันมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่างกัน

5. พนักงานตรวจสอบมีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
6. กระบวนการตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
7. คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
8. นโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
9. ความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
10. ระบบสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้ปรับปรุงจากตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวคิด แบ่งออกเป็น 4 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือความสามารถในการปฏิบัติงานมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรโดยครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน คือ ด้านกระบวนการตรวจสอบภายในด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านนโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร และด้านความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจและระบบสารสนเทศ

ตอนที่ 3 ปัจจัยประสิทธิผลในการตรวจสอบภายใน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบ ด้านการนำเสนอรายงาน ด้านการติดตามประเมินผล ด้านการตอบสนองยุทธศาสตร์ขององค์กร และด้านผู้มีส่วนได้เสีย

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ/หัวหน้า และผู้ปฏิบัติงานสายกำกับและตรวจสอบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรไม่รวมพนักงานธุรการและลูกจ้างจำนวน 167 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีคำนวณ Taro Yamane กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของ

การสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้วิจัยได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1. ทดสอบสมมติฐานด้วยค่า (t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่มีค่าอยู่ 2 ค่า ได้แก่ เพศ
2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่มีค่าอยู่มากกว่า 2 ค่าขึ้นไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่งกับระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายในของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ด้วยการวิเคราะห์การผันแปร F-Test (One-way ANOVA) กรณีพหุนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)
3. ทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)
4. นำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดมารวบรวมและสรุปประเด็นที่สำคัญ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตารางที่ 1 : สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่	ตัวแปรอิสระ	สถิติที่ใช้	ค่านัยสำคัญ	ผลการทดสอบ
H 1	เพศ	T-test	0.737	ปฏิเสธ
H 2	อายุ	Anova	0.886	ปฏิเสธ
H 3	ระดับการศึกษา	Anova	0.552	ปฏิเสธ
H 4	ตำแหน่ง	Anova	0.540	ปฏิเสธ
H 5	ประสบการณ์	Anova	0.890	ปฏิเสธ
H 6	กระบวนการตรวจสอบภายใน	Regression	0.144	ปฏิเสธ
H 7	คุณสมบัติของพนักงานตรวจสอบ	Regression	0.042	ยอมรับ
H 8	นโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร	Regression	0.000	ยอมรับ
H 9	ความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจ	Regression	0.007	ยอมรับ
H 10	ระบบสารสนเทศ	Regression	0.027	ยอมรับ

ผลจากการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แสดงว่าเพศชาย และ หญิง ไม่ส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบแตกต่างกัน

2. อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แสดงว่า อายุ ไม่ส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบแตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แสดงว่า ระดับการศึกษา ไม่ส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบแตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุพนธ์ สุนทรพรศิลป์, 2546) พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทยมีทัศนคติว่า เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษาสูงสุดและสาขาวิชาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกัน นอกจากนี้เพศ อายุ องค์กรที่สังกัด ระดับการศึกษาสูงสุดและสาขาวิชาที่จบการศึกษาของผู้ตรวจสอบภายในที่แตกต่างกัน ยังได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบไม่แตกต่างกัน ยกเว้น อายุงานในวิชาชีพ และตำแหน่งงาน ซึ่งมีความแตกต่างกัน

4. ตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แสดงว่า พนักงานตรวจสอบที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานไม่ต่างกัน เนื่องจากสายงานกำกับและตรวจสอบมีการกำหนดวิธีปฏิบัติในการปฏิบัติงาน และรูปแบบการรายงานผลการตรวจสอบไว้แล้ว และเปิดโอกาสให้พนักงานตรวจสอบมีโอกาสเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พนักงานมีศักยภาพเพียงพอในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

5. ประสบการณ์ในตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัย (วัลยา กลิ่นหวล, 2543) ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ธนาคารจำกัด (มหาชน) และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านต่าง ๆ จำแนกตาม เพศและประสบการณ์ พบว่าพนักงานตรวจสอบ ฝ่ายตรวจสอบธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในแต่ละด้านในระดับปานกลาง พนักงานที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี และน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน

6. ปัจจัยด้านกระบวนการตรวจสอบภายใน ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ (นันทวัน วรรณดี, 2550) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในของกระทรวงศึกษาธิการมีกระบวนการตรวจสอบภายในที่ดีส่งผลให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

7. ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในมีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ

(พรเพ็ญ องอาจวาจา, 2549) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนางานตรวจสอบจากปัญหาที่พบในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายในและตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ตรวจสอบภายในการทำเรือแห่งประเทศไทยพบว่าผู้ตรวจสอบภายในส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบมากที่สุดคือนโยบายและการสนับสนุนของฝ่ายบริหารและความพร้อมด้านทักษะความรู้ความสามารถของผู้ตรวจสอบภายใน

8. ปัจจัยด้านนโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พรเพ็ญ องอาจวาจา, 2549) และ (ชาญณรงค์ เพ็ญศิริ, 2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน ในมุมมองของคณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พบว่า โครงสร้างองค์กรที่มีนโยบายและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร การประสานงานของผู้ตรวจสอบภายใน และความพร้อมของแหล่งความรู้และข้อมูลสารสนเทศ มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน

9. ปัจจัยด้านความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจสอบ มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อโนมา บัวเขียว, 2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการให้บริการงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานภายนอก (Internal Audit Outsourcing) ในมุมมองของกรรมการผู้จัดการ และผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายใน ปัจจัยด้านขนาดองค์กร ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และปัจจัยด้านนโยบายองค์กร และด้านความเข้าใจและยอมรับของหน่วยรับตรวจ ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตามคือคุณภาพการให้บริการตรวจสอบภายใน

10. ปัจจัยด้านระบบสารสนเทศ มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานตรวจสอบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ(ชาญณรงค์ เพ็ญศิริ, 2548)

บรรณานุกรม

กรมบัญชีกลาง.(2546). แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ:กลุ่มงานมาตรฐานด้านการตรวจสอบภายใน กระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลัง, (2555). ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบ

ภายในของรัฐวิสาหกิจพ.ศ. 2555

เจริญ เจษฎาวัลย์. (ม.ป.ป.). การตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ

ชาญนุกร เพ็ญศิริ. (2548). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในในมุมมองของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

นันทวัน วรรณดี. (2545). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรพิมล นิลทจันทร์. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของนักวิชาชีพตรวจสอบภายในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรเพ็ญ อองอาจวาจา. (2549). ความต้องการพัฒนางานตรวจสอบจากปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ตรวจสอบภายในการทำเรื่องแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

พันธ์พงษ์ เกียรติกุล. (2544). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของงานตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

วัลยา กลิ่นหวด. (2545). ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

สาาคิตณ์ จันทโณทก. (2551). การตรวจสอบและการควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ : แสงจันทร์การพิมพ์.

สุพนัจ สุนทรพรศิลป์. (2546). การได้รับการยอมรับการตรวจสอบภายใน ในทัศนะของผู้ตรวจสอบภายในที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อโนมา บัวเขียว, (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานภายนอก (Internal Audit Outsourcing) ในมุมมองของกรรมการผู้จัดการ และผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัจฉรารัตน์ สิทธิ. (2553).ทัศนคติของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิผลของการตรวจสอบ
ภายใน

ในมุมมองของผู้รับการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุษณา ภัทรมนตรี. (2550). การตรวจสอบและควบคุมภายใน(แนวคิดและกรณีศึกษา). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____.2557. รุ่งจัก ช.ก.ศ.(online) <http://www.baac.or.th/taweechoke-2015/>

Arena,Marika,Azzone,Giovanni.(2009). **Identifying Organization Drivers of Internal Audit
Effectiveness.International of Auditing.**Vol. 13.Issue : 43-60

Arun,S., Wallace A. W.(2003). **An expert systems assistance to internal audit department
evaluation.** Retrieved June 2,2014, (online)

[http://www.sciencedirect.com/science?_ob=AriticURL&_udit=B6V03-47XNRTI-
3M&user](http://www.sciencedirect.com/science?_ob=AriticURL&_udit=B6V03-47XNRTI-3M&user)

Farbro, J. L.(1985). **A comparison of the perceived effectiveness of the internal audit function
between selected private and public supported colleges and universities in the
western United States.** University of Idaho Graduate School.

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก

Factors affecting the efficiency of internal audit for army internal auditor

วิฑูรย์ เลิศลิลากิจจา

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก จากการส่งแบบสอบถามถึงผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก 96 ฉบับได้รับตอบกลับสมบูรณ์ 96 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100% โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก คือ เพศ อายุ ชั้นยศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ชั้นยศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ แตกต่างกัน

Abstract

The purpose of this study was to determine factors affecting the efficiency of internal audit for army internal auditor. The questionnaire was sent to the Internal Auditor's Internal Audit Office, the Salvation Army has received 96 complete responses, 96 percent of the 100% by using multiple regression analysis. To test the hypothesis that a significant level of 0.05 results showed that the factors affecting the efficiency of internal audit for army internal auditor Gender, age, grade level, and experience to perform the audit. Different influences the performance of internal audit. The expertise of an internal auditor. The resources used in the performance audit. The support from the organization. And the training and development of personnel. No difference in rank and experience to perform the audit. Different influences the performance of internal audit. The expertise of the investigator is different.

บทนำ

ในปัจจุบันหน่วยงานต่างๆของรัฐหรือแม้แต่รัฐวิสาหกิจ ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในขึ้น เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน วัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรในทุกส่วนงานสามารถปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และเพื่อลดข้อตรวจพบจากหน่วยงานภายนอก เนื่องจากในปัจจุบันรัฐบาลได้มีการกำหนดนโยบายให้ทุกหน่วยงานมีการนำหลักการกำกับกิจการที่ดี Good Corporate Governance หรือ CG มาใช้ในการบริหารงาน เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานและให้มีการจัดการเพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี มีความโปร่งใส และความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน รวมถึงสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้องค์กร ซึ่งผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานได้มองว่างานของหน่วยตรวจสอบภายในมีความสำคัญต่อองค์กรนั้นๆ และเป็นการสร้าง ความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริหาร และเป็นการสอบยันการดำเนินงานของบุคลากรในหน่วยงานซึ่งสถานภาพ องค์กรของผู้ตรวจสอบภายในและความสนับสนุนที่ผู้ตรวจสอบภายในได้รับจากฝ่ายบริหาร นับว่าเป็น ปัจจัยสำคัญยิ่งที่ส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพ และคุณค่าของบริการที่ผู้ตรวจสอบภายในและให้ฝ่าย บริหาร ดังนั้นหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในควรอยู่ในบังคับบัญชา โดยตรงของผู้บริหารที่มีระดับ ตำแหน่งสูงเพียงพอที่จะประกันได้ว่า ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานของตนได้ในขอบเขตที่ กว้าง และข้อตรวจพบรวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้ตรวจสอบภายในจะได้รับการพิจารณาสั่งการ ทันเวลาให้บังเกิดผลได้อย่างดี

ในฐานะที่ผู้ศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในของสำนักงานตรวจสอบภายใน ทหารบก จึงต้องการที่จะศึกษากระบวนการการทำงานและศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน ตรวจสอบเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในเพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จของงานและ รวมถึงปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข และจะได้ทราบว่า ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในมีความรู้ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญใน การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในด้านใดบ้างเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานของ กองทัพบก

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

งานตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของฝ่ายบริหารในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายในหน่วยงาน เพื่อลดความเสี่ยงและให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดคบทบาทที่สำคัญของงานตรวจสอบภายใน คือ การให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเป็นอิสระและเที่ยงธรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานจุดประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าภายใต้การบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลที่ดี (Good Corporate Governance) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล ดังนั้น งานตรวจสอบภายในจึงมีส่วนช่วยให้เกิดความสำเร็จในหน่วยงานหลายประการ

ขอบเขตของการตรวจสอบภายในสมัยใหม่จึงรวมถึงการตรวจสอบและประเมินผลความเสี่ยงพอและประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายในขององค์กร และคุณภาพของการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย งานตรวจสอบภายในสมัยใหม่จึงควรรวมถึง

- การสอบทานความน่าเชื่อถือได้และความสมบูรณ์ของสารสนเทศ ด้านการบัญชีการเงินและด้านการดำเนินงาน รวมถึงวิธีการที่ใช้ในการระบุ วัตถุประสงค์ การจัดประเภท และการจัดทำรายงาน

- การสอบทานให้เกิดความมั่นใจว่าระบบที่ใช้เป็นไปตามนโยบายแผนและวิธีปฏิบัติงานที่องค์กรกำหนดไว้ และควรแสดงผลกระทบสำคัญที่เกิดขึ้น

- การสอบทานวิธีการป้องกันดูแลทรัพย์สิน และสามารถพิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน

- การประเมินการใช้ทรัพยากรว่าเป็นไปโดยความคุ้มค่าหรือประหยัดและมีประสิทธิภาพ

- การสอบทานการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ

งานวิจัยของศรีพงษ์ เจริญประสิทธิ์ (2547) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้รับการตรวจต่อการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้รับการตรวจสอบภายในส่วนราชการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานความสามารถในการประสานงาน ระบบการบริหารงานสภาพหน่วยงาน

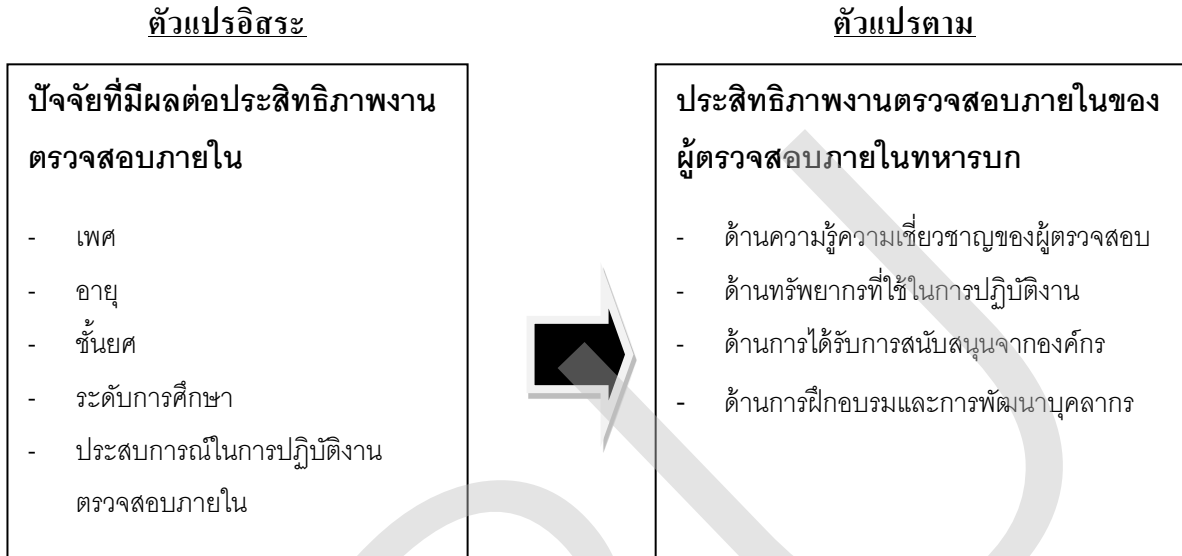
งานวิจัยของ มณี หัสชู (2549) ศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบภายในส่วนราชการที่เป็นข้าราชการพลเรือน พบว่าปัจจัยสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก

3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนางานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน
ทหารบก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้าน เพศ แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้าน อายุ แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน
3. ปัจจัยด้าน ชั้นยศ แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน
4. ปัจจัยด้าน ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน
5. ปัจจัยด้าน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ใน

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษากลุ่มประชากรโดยการเลือกตัวอย่างและสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายปิด (Close Form) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Summated Ratings Scale ตามหลักของ Renis Likert) ในการวัดทัศนคติของผู้ตรวจสอบภายในที่มีต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก

1. ประชากร

ประชากร ตามความหมายของงานวิจัยฉบับนี้หมายถึงนายทหารตรวจบัญชีของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบกจำนวน 96 นาย โดยมี จำนวน 6 กองตรวจ โดย 1 กองตรวจ มีตำแหน่งนายทหารตรวจบัญชีจำนวน 16 นาย ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลครบทั้ง 96 นาย ตามอัตรการบรรจุของสำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

- 2.1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์ข้อมูลออกมาในรูปของค่าสถิติพื้นฐานเพื่อเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยเสนอตามมุมมองต่าง ๆ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลในการศึกษานี้ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 2.2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม ประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก และความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 96 ฉบับ เนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มากผู้ทำวิจัยจึงทำการเก็บแบบสอบถามจากจำนวนประชากรทั้งหมด 100 % จากจำนวนประชากร 96 คน ข้อมูลแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ข้อ ดังนี้

1.2.1 ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคำนวณ

1.2.1.1 เพศ

1.2.1.2 อายุ

1.2.1.3 ชั้นยศ

1.2.1.4 ระดับการศึกษา

1.2.1.5 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

- 1.2.2 ตัวแปรตาม คือ ความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน
 - 1.2.2.1 ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ
 - 1.2.2.2 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
 - 1.2.2.3 ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร
 - 1.2.2.4 ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร
- 2.3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์ข้อมูลออกมาในรูปของค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยเสนอตามมุมมองต่าง ๆ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลใน การศึกษานี้ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
- 2.4. วิจัยการทดสอบ ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานตรวจสอบภายในทหารบก โดยการวิเคราะห์หาค่าการถดถอยเชิงพหุคูณ
- 2.5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองมติฐานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และสรุปผลดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านเพศ แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพตรวจสอบภายใน ของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก	เพศ				t-test	Sig.
	ชาย (N=51)		หญิง (N=42)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ	3.87	0.25	3.91	0.26	- 0.740	0.461
2. ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	3.69	0.41	3.53	0.43	1.704	0.092
3. ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร	3.81	0.47	3.71	0.50	0.959	0.340
4. ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	3.89	0.52	3.78	0.50	0.905	0.368

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบค่า T-Test โดยพิจารณาจากนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นรายด้าน พบว่า เพศ ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านอายุ ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน ทหารบก จำแนกตามอายุ

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก	อายุ	จำนวนคน	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig.
ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ	25-30 ปี	10	3.74	0.35	1.475	0.206
	31-35 ปี	15	3.92	0.27		
	36-40 ปี	21	3.83	0.28		
	41-45 ปี	9	3.93	0.17		
	46-50 ปี	14	3.84	0.21		
	มากกว่า 50 ปี	27	3.95	0.22		

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก	อายุ	จำนวนคน	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig.
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	25-30 ปี	10	3.60	0.34	0.398	0.849
	31-35 ปี	15	3.59	0.37		
	36-40 ปี	21	3.62	0.49		
	41-45 ปี	9	3.53	0.36		
	46-50 ปี	14	3.73	0.30		
	มากกว่า 50 ปี	27	3.70	0.50		
ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร	25-30 ปี	10	3.83	0.57	1.206	0.313
	31-35 ปี	15	3.77	0.46		
	36-40 ปี	21	3.63	0.46		
	41-45 ปี	9	3.78	0.68		
	46-50 ปี	14	3.67	0.46		
	มากกว่า 50 ปี	27	3.95	0.39		
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	25-30 ปี	10	3.77	0.51	1.335	0.257
	31-35 ปี	15	3.79	0.45		
	36-40 ปี	21	3.66	0.56		
	41-45 ปี	9	3.96	0.74		
	46-50 ปี	14	3.92	0.32		
	มากกว่า 50 ปี	27	4.01	0.49		

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบค่า F-test การวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance ANOVA) โดยพิจารณาจากนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นรายด้านพบว่า อายุ แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยด้านชั้นยศ แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน
ทหารบก จำแนกตามชั้นยศ

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบ ภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก	ชั้นยศ	จำนวน คน	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig.
ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ	ร้อยตรี	9	3.63	0.31	3.170*	0.017*
	ร้อยโท	6	3.91	0.27		
	ร้อยเอก	30	3.86	0.24		
	พันตรี	18	3.91	0.23		
	พันโท	33	3.95	0.21		
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	ร้อยตรี	9	3.36	0.37	0.444	0.776
	ร้อยโท	6	3.36	0.23		
	ร้อยเอก	30	3.36	0.43		
	พันตรี	18	3.36	0.40		
	พันโท	33	3.37	0.47		
ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร	ร้อยตรี	9	3.85	0.52	0.869	0.486
	ร้อยโท	6	3.72	0.47		
	ร้อยเอก	30	3.79	0.53		
	พันตรี	18	3.61	0.46		
	พันโท	33	3.86	0.43		
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	ร้อยตรี	9	3.80	0.61	1.495	0.210
	ร้อยโท	6	3.85	0.21		
	ร้อยเอก	30	3.76	0.53		
	พันตรี	18	3.72	0.45		
	พันโท	33	4.02	0.47		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบค่า F-test การวิเคราะห์การ
ผันแปร (Analysis of Variance ANOVA) โดยพิจารณาจากนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นรายด้าน
พบว่า ปัจจัยด้าน ชั้นยศ แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความ
เชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 4 ปัจจัยด้านระดับการศึกษา แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบ ภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน ทหารบก จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบ ภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก	ระดับการศึกษา	จำนวน คน	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig.
ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ	ปริญญาตรี	71	3.89	0.21	1.417	0.248
	ปริญญาโท	23	3.83	0.35		
	ปริญญาเอก	2	4.12	0.05		
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	ปริญญาตรี	71	3.66	0.41	0.223	0.801
	ปริญญาโท	23	3.59	0.46		
	ปริญญาเอก	2	3.70	0.71		
ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร	ปริญญาตรี	71	3.83	0.45	1.755	0.179
	ปริญญาโท	23	3.68	0.56		
	ปริญญาเอก	2	3.33	0.47		
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	ปริญญาตรี	71	3.91	0.48	1.578	0.212
	ปริญญาโท	23	3.70	0.60		
	ปริญญาเอก	2	3.70	0.14		

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบค่า F-test การวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance ANOVA) โดยพิจารณาจากนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นรายด้าน พบว่า ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 5 ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านทรัพยากร

ที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และด้านการฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน

ตาราง 5 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	จำนวนคน	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig.
ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ	ต่ำกว่า 3 ปี	9	3.63	0.31	2.480*	0.038*
	3 – 7 ปี	6	3.91	0.27		
	มากกว่า 7-11 ปี	35	3.87	0.25		
	มากกว่า 11-15 ปี	14	3.89	0.22		
	มากกว่า 15-20 ปี	8	3.89	0.27		
	มากกว่า 20 ปี	24	3.96	0.20		
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 3 ปี	9	3.62	0.37	0.867	0.507
	3 – 7 ปี	6	3.57	0.23		
	มากกว่า 7-11 ปี	35	3.61	0.42		
	มากกว่า 11-15 ปี	14	3.59	0.39		
	มากกว่า 15-20 ปี	8	3.91	0.55		
	มากกว่า 20 ปี	24	3.66	0.44		
ด้านการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร	ต่ำกว่า 3 ปี	9	3.85	0.52	0.512	0.767
	3 – 7 ปี	6	3.72	0.47		
	มากกว่า 7-11 ปี	35	3.72	0.54		
	มากกว่า 11-15 ปี	14	3.75	0.42		
	มากกว่า 15-20 ปี	8	3.99	0.71		
	มากกว่า 20 ปี	24	3.82	0.32		
ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร	ต่ำกว่า 3 ปี	9	3.80	0.61	1.595	0.170
	3 – 7 ปี	6	3.85	0.21		
	มากกว่า 7-11 ปี	35	3.71	0.52		
	มากกว่า 11-15 ปี	14	3.85	0.54		
	มากกว่า 15-20 ปี	8	4.18	0.62		
	มากกว่า 20 ปี	24	3.99	0.42		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการทดสอบค่า F-test การวิเคราะห์การผันแปร (Analysis of Variance ANOVA) โดยพิจารณาจากนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบ ภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ แตกต่างกัน

ดังนั้นสรุปได้ว่าผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 และ 5 ได้รับการสนับสนุนทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ในด้านชั้นยศ และด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ในด้านชั้นยศ และด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ แตกต่างกันทำให้ความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบแตกต่างกัน

สรุปผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ของผู้ตรวจสอบภายใน ทหารบก ในด้านปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นยศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน พบว่าด้าน ชั้นยศ แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน และด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในแตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน แตกต่าง

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ของผู้ตรวจสอบภายใน ทหารบก ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างพบว่า สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายใน ในองค์ประกอบ 4 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของศรีพงษ์ เจริมประสิทธิ์ (2547) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้รับการตรวจต่อการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้รับการตรวจสอบภายในส่วนราชการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ความสามารถในการประสานงาน ระบบการบริหารงานสภาพหน่วยงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ มณี หัสชู (2549) ศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบภายในส่วนราชการที่เป็นข้าราชการพลเรือน พบว่าปัจจัยสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์

ส่วนชั้นยศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน มีผลต่อประสิทธิภาพงานตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในทหารบก ในเรื่องของความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบ อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

เนื่องจากการศึกษานี้ ประชากรที่ศึกษาเป็นตัวแทนของหน่วยงานตรวจสอบภายในทหารบก เพียงแห่งเดียว ดังนั้นรูปแบบของการศึกษารุ่นต่อไป ควรพิจารณา ดังนี้

1. ควรศึกษาจากหน่วยงานตรวจสอบภายในแห่งอื่น ๆ ด้วย ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาจากการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างผู้ตรวจสอบภายในขององค์กรภาครัฐ หรือ ภาคเอกชน

บรรณานุกรม

- จันทนา สาขากร , นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ , ศิลปะพร ศรีจันเพชร (2554). การตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พิศณุ ฟองศรี. (2551). **วิจัยทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : พรอพเออร์ตีเพรนท์.
- จันทนา สาขากร , นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ , ศิลปะพร ศรีจันเพชร (2550). การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มณี หัสชู. (2549). ศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบภายในส่วนราชการที่เป็นข้าราชการพลเรือน
- ศรีพงษ์ เขียมประสิทธิ์. (2543). ความคิดเห็นของผู้รับตรวจต่อการตรวจสอบภายในของส่วนราชการศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานของพนักงานบริษัทเอกชน
ที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

FACTORS AFFECTING CAREER SELECTION OF EMPLOYEES

FROM JAPANESE JOINT-VENTURE COMPANIES IN CHON BURI PROVINCE

ศิริทิพย์ พลอยศรี

กฤษ จรินทร์

ภัทรี 프리สตัด

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขตจังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยแรงจูงใจ การทำงานเป็นทีม และค่านิยมมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบคุณภาพว่ามีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้ วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่ม และสถิติวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26- 30 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท และมีตำแหน่งเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ และจากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล เพศ ตำแหน่งงาน อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น ปัจจัยจูงใจในด้านความมั่นคงในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ รายได้และค่าตอบแทน และความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น การทำงานเป็นทีม กระบวนการทำงาน และการกำหนดเป้าหมาย มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น และค่านิยมในด้านค่านิยมทางศาสนา ค่านิยมทางสังคม และค่านิยมทางวัตถุ มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การเลือกทำงาน/ บริษัทเอกชนร่วมทุนญี่ปุ่น/ จังหวัดชลบุรี

Abstract

This study entitled 'Factors affecting career selection of employees from Japanese joint-venture companies in Chon Buri Province' attempted to study personal factors, motivation factors, teamwork and values affecting career selection in Japanese joint-venture companies in Chon Buri Province. The subjects were 400 employees and the questionnaires, which passed reliability test, were administered to collect the data. The data were analyzed with SPSS software program. The statistics applied in this study were frequency, percentage, mean, Analysis of Variance (ANOVA) and Multiple Regression Analysis (MRA).

The results from data analysis revealed that the majority of the subjects were female, were in the age of 26-30, obtained bachelor degree, earned the average monthly income of 10,001-20,000 baht and were operation staff. The findings from testing hypotheses indicated that personal factors, gender, work position, age and average monthly income had an influence on career selection in from Japanese joint-venture companies in Chon Buri Province. The motivation factors of work security, reputation, income and wages, and interpersonal relations in work division had an impact on career selection in from Japanese joint-venture companies. The working in team factors of goal setting, works procedure had aslo an influence on career selection in from Japanese joint-venture companies in Chon Buri Province. The values in religion, society and materialism had influenced on career selection in from Japanese joint-venture companies in Chon Buri Province as well in the similar direction at the statistically significant level of 0.05.

KEYWORDS : CAREER SELECTION/ JAPANESE JOINT-VENTURE
COMPANY/ CHON BURI PROVINCE

บทนำ

จากในปัจจุบันการดำเนินธุรกิจขององค์กรต่าง ๆ นั้นมีการแข่งขันกันมากขึ้น และมีบริษัทร่วมทุนระหว่างประเทศเลือกเข้ามาลงทุนและก่อตั้งขึ้นในประเทศไทยอย่างมาก มีการเปลี่ยนแปลงและการเติบโตทั้งทางด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการผสมผสานของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นในทุกๆ องค์กรจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อบริหารจัดการกับธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การที่องค์กรจะสามารถนำศักยภาพในแต่ละบุคคลออกมาได้อย่างเต็มที่นั้น ย่อมต้องใช้กลยุทธ์จิตวิทยา หรือต้องใช้แรงจูงใจ ซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญกับองค์กรต่างๆ ทุกระดับ เนื่องจากแรงจูงใจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อไปสู่เป้าหมาย

การเลือกปฏิบัติงานในองค์กรต่าง ๆ นั้น เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานด้านต่างๆ กันไปในแต่ละบุคคล การให้ผลตอบแทนในรูปแบบเงินหรือสิ่งของนั้น อาจไม่重要的事情ที่สุดในการเลือกที่จะปฏิบัติงานกับองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่อาจจะประกอบกับปัจจัยอื่นๆ อีกหลายอย่าง เช่น สภาพแวดล้อมในการทำงาน วิธีการปกครองของผู้บังคับบัญชา ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และสิ่งแวดลอมอื่นที่มีผลในด้านความคิด ค่านิยม ความสนใจ เป็นต้น

ดังนั้นการที่จะทำให้พนักงานปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ตามงานที่ได้รับมอบหมาย จึงจำเป็นที่จะต้องมีส่วนที่เป็นอิทธิพลต่อการเลือกปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนกับบริษัทญี่ปุ่น จึงเป็นที่มาของการวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น ในเขต จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น ในเขต จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาการทำงานเป็นทีมและค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

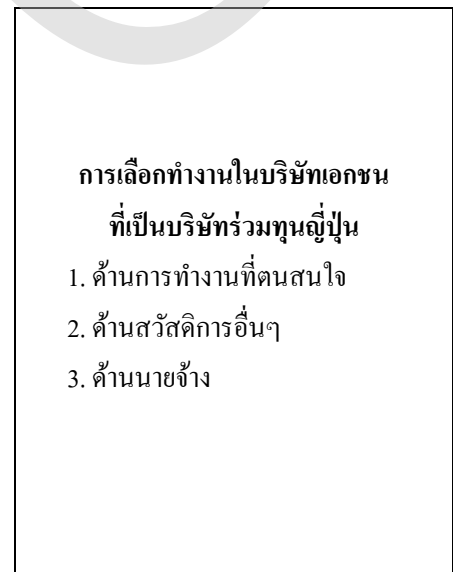
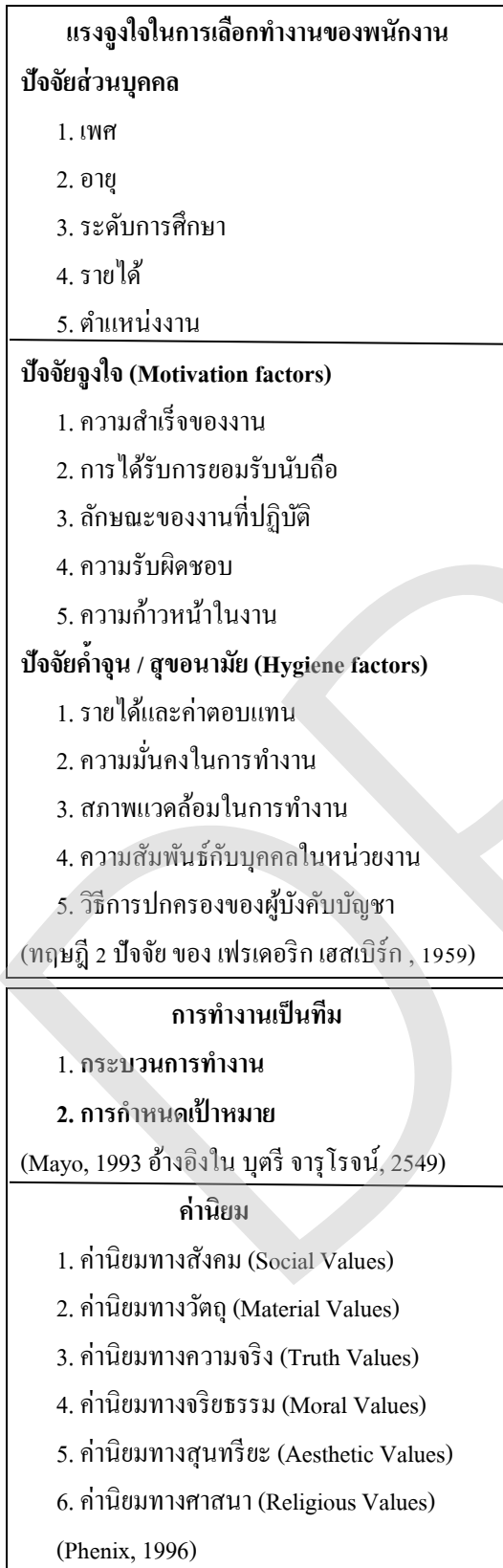
ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี
2. ขอบเขตด้านประชากร มุ่งศึกษาเป้าหมายคือ พนักงานบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น ในนิคมแหลมฉบัง และ อมตะนคร จังหวัดชลบุรี
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาบริเวณนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และอมตะนครเขต จังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานในบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

พนักงานบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น มีการประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมประเภทต่างๆที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และอมตะนครเขตจังหวัดชลบุรี ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ (OnLine) โดยการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่ายต่อบริษัทที่ร่วมทุนญี่ปุ่นที่อยู่ในนิคมทั้ง 2 แห่ง ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิดจำนวน 400 ราย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ตารางแจกแจงความถี่ เป็นค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)
2. สถิติทดสอบหาความสำคัญของตัวแปร การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression analysis MRA)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 มีอายุ 26-30 ปี มีจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 และมีตำแหน่งเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ มีจำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.0

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 วิธีการปกครอง

ของผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ด้านความสำเร็จของงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 รายได้และค่าตอบแทน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 สภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 การได้รับการยอมรับนับถือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และความมั่นคงในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ กระบวนการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และการกำหนดเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยม โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยม โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ค่านิยมทางศาสนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ค่านิยมทางจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ค่านิยมทางวัตถุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และค่านิยมทางความจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทำงาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทำงาน โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทำงาน โดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านนายจ้าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ด้านการทำงานที่ตนสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และด้านสวัสดิการอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ยอมรับสมมติฐาน H_1 หมายความว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี โดยปัจจัย เพศ ตำแหน่งงาน อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ส่วนปัจจัย ระดับการศึกษา ไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรปัจจัยแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ยอมรับสมมติฐาน H_1 หมายความว่า ปัจจัยแรงจูงใจ ได้แก่การได้รับการยอมรับนับถือ และปัจจัยค่าจ้าง ได้แก่ ความมั่นคงในการทำงาน รายได้ค่าตอบแทน และความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ส่วนปัจจัย ด้านความสำเร็จของงาน ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน กับ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และวิธีการปกครองของผู้บังคับบัญชา ไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานที่ 3 การทำงานเป็นทีมมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์กับการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ยอมรับสมมติฐาน H_1 หมายความว่า การทำงานเป็นทีมมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี โดยตัวแปร กระบวนการทำงาน และการกำหนดเป้าหมาย มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

สมมติฐานที่ 4 ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรค่านิยม มีความสัมพันธ์กับการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธ

สมมติฐาน H_0 ยอมรับสมมติฐาน H_1 หมายความว่า ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี โดยตัวแปร ค่านิยมทางศาสนา ค่านิยมทางสังคม และค่านิยมทางวัตถุ มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ส่วนตัวแปร ค่านิยมทางความจริง ค่านิยมทางจริยธรรม และค่านิยมทางสุนทรียะ ไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

อภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยตัวแปร เพศ ตำแหน่งงาน อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรแต่ละตัวจะพบว่า

เพศ และ อายุ ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี อาจเนื่องมาจาก เพศและอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิด และพฤติกรรม

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี อาจเนื่องมาจาก การพิจารณาว่าเงินเดือนที่ได้รับนั้น เหมาะสม เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายต่อเดือน หรือรายได้ต่อเดือนที่เคยได้รับหรือไม่

ตำแหน่งงานที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี อาจเนื่องมาจาก ตำแหน่งของการทำงานที่แตกต่างกัน จะมีเงินเดือนที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงาน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ตัวแปรปัจจัยแรงจูงใจ กับปัจจัยค้ำจุนมีความสัมพันธ์กับการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยตัวแปร ปัจจัยจูงใจในการได้รับการยอมรับนับถือ และปัจจัยค้ำจุน ความมั่นคงในการทำงาน รายได้และค่าตอบแทน และความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ซึ่งเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg F. et al., 1990 อ้างอิงใน โชติกา สะโส, 2555, หน้า 17-19) ได้สรุปถึงความต้องการของคนในองค์กรหรือการจูงใจจากการทำงานว่า ความพอใจในงานที่ทำ และความไม่พอใจในงานที่ทำไม่ได้มาจากปัจจัยกลุ่มเดียวกัน

แต่มีสาเหตุมาจากปัจจัย 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) กับปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) และแม็คเคลแลนค์ นักจิตวิทยาได้ศึกษาโครงสร้างความต้องการของมนุษย์ที่เกี่ยวกับเรื่องการจูงใจ ถือว่าความต้องการ(need) สะท้อนมาจากคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่บุคคลนั้นเคยมีประสบการณ์จากการเลี้ยงดูมาตั้งแต่เยาว์วัย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือภายใต้สถานการณ์หนึ่งก็จะมีความต้องการอย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในกรณีเฉพาะสำหรับบุคคลนั้น

สมมติฐานที่ 3 การทำงานเป็นทีมมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ตัวแปรการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์กับการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยตัวแปรกระบวนการทำงาน และการกำหนดเป้าหมาย มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ซึ่ง Anantaraman (1984a : 148) ได้กล่าวถึงเป้าหมายและผลประโยชน์สำหรับบุคคลสามประการคือ 1) ความพึงพอใจ 2) การส่งเสริมสนับสนุนและ 3) ข่าวสาร 1.1) ความพึงพอใจเกิดจากความรู้สึกรู้สึกของบุคคลว่าตนเองมีคุณค่าจากการที่ได้ทำงานในทีมนั้น และบุคคลยังได้รับความมั่นคงทางจิตใจจากบุคคลอื่นๆ ในทีมด้วย เพราะการทำงานเป็นทีมที่ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกๆ เรื่องสมาชิกทีมเกิดความภูมิใจว่าตนเป็นหนึ่งในสมาชิกทีมที่นั้น 2.1) การส่งเสริมสนับสนุนทีมได้ให้การปกป้องและความมั่นคงแก่สมาชิกทีม 3.1) ข่าวสารที่จะช่วยให้บุคคลได้รับการตอบสนองตามต้องการเบื้องต้นสองเรื่องคือ การรู้และการเข้าใจ

สมมติฐานที่ 4 ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ตัวแปรค่านิยม มีความสัมพันธ์กับการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยตัวแปร ค่านิยมทางศาสนา ค่านิยมทางสังคม และค่านิยมทางวัตถุ มีอิทธิพลต่อการเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี ซึ่งค่านิยม เป็นคุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่มีส่วนประกอบของอารมณ์ความรู้สึกผสมอยู่ด้วย ค่านิยมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการชักนำการแสดงพฤติกรรมของบุคคลมีหลายกรณีที่บุคคลอยู่ภายใต้สถานการณ์สิ่งเร้าเดียวกัน มีความรู้ความสามารถและสติปัญญาใกล้เคียงกัน แต่บุคคลเหล่านั้นก็อาจตัดสินใจแสดงพฤติกรรมต่างกัน ดังนั้นการศึกษาถึงธรรมชาติของค่านิยมจะมีประโยชน์ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในองค์กร การศึกษาต่อเนื่องค่านิยมจะเป็นที่ของของความสามารถในการสำรวจค่านิยมของตนเองและของผู้อื่น เพื่อให้เกิดคุณภาพต่อชีวิต มีความสุขความสำเร็จในความเป็นอยู่และในการทำงาน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

หากจะรับพนักงานเข้าทำงาน ก็จะต้องเป็นบริษัทที่ได้รับการยอมรับนับถือ ใ้รายได้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม ให้ความมั่นคงในการทำงาน และต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นกิริยา หรือวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกันได้ดี มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี ทั้งนี้การทำงานเป็นทีม โดยการกำหนดเป้าหมายและกระบวนการทำงาน เป็นสิ่งที่พนักงานบุคคลให้ความสนใจที่จะเลือกทำงาน เพราะบุคคลจะมีความสัมพันธ์และอาศัยพึ่งพากันสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างดี เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ตลอดจนวัฒนธรรมค่านิยมที่ดี ก็จะมีบทบาทสำคัญเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลมาทำงาน อันได้แก่ค่านิยมทางศาสนา ทางสังคม และทางวัตถุ ก็เป็นสิ่งสำคัญของบุคคลที่จะเลือกทำงานในบริษัทเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมทุน ญี่ปุ่นในเขต จังหวัดชลบุรี

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

การทำการวิจัยครั้งนี้ ด้านการเก็บข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเพียงด้านเดียวโดยแจกแบบสอบถามออนไลน์ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อมูล ซึ่งบางครั้งผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะไม่เข้าใจในข้อคำถามดีเท่าที่ควร ในโอกาสต่อไปควรใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะการสัมภาษณ์ควบคู่กับแบบสอบถาม ซึ่งจะช่วยให้การแปลความหมาย และการวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้องและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- คณิต ทิพย์โอสถ. (2555). *การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอประจันตคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร. (2547). *หลักการจัดการ: องค์การและการจัดการแนวคิดการบริหารธุรกิจในสถานการณ์ปัจจุบัน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชติกา ระโส. (2555). *แรงงูใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราช (1995) จำกัด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตุลา มหาพสุชานนท์. (2554). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: พี เอ็น เค สกายพริ้นตังส์.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2548). *องค์การและการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: รวมสาสน์.
- บุญเลิศ จันทรโท. (2555). *ปัจจัยแรงงูใจที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทสยามโตโยต้า อุตสาหกรรม จำกัด จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- บุตรี จารุโรจน์. (2549). *ภาวะผู้นำและการพัฒนาทีมงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- เบญจา สุภัทรากร. (2551). *ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อแรงงูใจในการปฏิบัติงานของพนักงานขายและพนักงานช่างบริการกรณีศึกษา: บริษัท อินเตอร์ ฟาร์อีสท์ วิศวกร จำกัด (มหาชน)*. งานนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์, คณะการจัดการและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชณีย์ ศรีวิชัย. (2549). *ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยแรงงูใจในการปฏิบัติงานของพนักงานกรณีศึกษา: บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การจัดการ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พุทธประทุม ต้นสูงเนิน. (2554). *ปัจจัยส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ฮิตาชิ อินดัสเตรียล เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด เขตอุตสาหกรรมภินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี*. งานนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์, คณะการจัดการและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (ม.ป.ป.). *วิชาองค์กรและการจัดการ*. เข้าถึงได้จาก <http://fms.vru.ac.th/research/vorapot/A10-5.pdf>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิวราช. (2548). *องค์การและการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิวราช.
- วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2551). *วิชาองค์กรและการจัดการ*. ปทุมธานี: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (ม.ป.ป.). *แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม*. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม>
- วิลาวรรณ รพีพิศาล. (2554). *ความรู้พื้นฐานในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: วิจิตรหัตถการ.
- ศิริพร พงศ์ศิริโรจน์. (2540). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศิริวัฒน์ ผู้มีศิลป์. (2550). *วัฒนธรรมการทำงานของพนักงานไทยในบริษัทญี่ปุ่นที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ กรณีศึกษา: บริษัทญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริศักดิ์ ศรีสุวรรณ. (2551). *ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานกรณีศึกษา : บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดสระบุรี*. งานนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวิไล กุลทรัพย์ศุทธา. (2552). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท เอ. เอส. แอสโซซิเอตส์ เนียริ่ง (1964) จำกัด*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สมคิด บางโม. (2548). *องค์การและการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิทพัฒน์.
- สมใจ ลักษณะ. (2549). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สัมมนา สีมู๋. (2553). *การศึกษาประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา, สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

สุกัญญา สร้อยอำภา. (2552). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ชุมิโต โน อีเล็กทริก ไร่วัง ชิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุนันทา เลานันท์. (2551). *การพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ: วิรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น

เสนาะ ดิยาว. (2546). *หลักการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรรณพ สนิทผล. (ม.ป.ป.). *ความหมายของค่านิยม*. เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/site/annop6012045/khwam-hmay-khxng-kha-niym-1>

Anantaraman (1984a : 148) *Head-Customer Service at Eicher*

<https://www.linkedin.com/pub/nandakumar-anantaraman/3a/2a9/ab0>

Cochran, W. G. (1997). *Sampling techniques* (3rd ed.). New York: Harper Collins.

Nunnally, Jum C. (1978) *Psychometric theory* (2nd ed.) New York: McGraw-Hill.

Peterson, D. R. (1991). Connection and disconnection of research and practice in the education of professional psychologists. *American Psychologist*, 46, 422-429.

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ในประเทศไทย

THE FACTORS THAT AFFECT THE QUALITY OF THE AUDITING
OF THE CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANT IN THAILAND

ธชาติ นกไม้

บทคัดย่อ

เอกสารแนวคิดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย โดยทำการศึกษาปัจจัยทั้งหมด 7 ด้าน คือ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความเป็นมืออาชีพ ด้านระดับการศึกษา ด้านประสบการณ์การสอบบัญชี ด้านขนาดของกิจการ ที่ตรวจสอบ ด้านรายได้ต่อเดือน และด้านการเข้าร่วมฝึกอบรม ที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีทั้งหมด 7 ด้านคือ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ ด้านความทันกาล ประชากรในการศึกษา คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 8,750 คน

คำสำคัญ: ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความเป็นมืออาชีพ คุณภาพการสอบบัญชี

Abstract

This article is part of Thesis The factors that affect the quality of the auditing of the certified public accountant in Thailand . Aims to study Factors that affect the quality of the audit of the CPA in the country. All factors were studied seven areas: professional ethics. The professionalism The education level The auditing experience Check the size of the business. The monthly income And the training participants. That affect the quality of auditing all the seven aspects accuracy. The justice Clearness The brevity The creative side The integrity The timeliness The subjects in the study A Certified Public Accountant in 8,750 the number of people.

Keyword: CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANT C.P.A , CODE OF ETHICS OF ACCOUNTING , PROFESSIONALISM , AUDITING QUALITY.

บทนำ

ข้อมูลจากงบการเงินควรมีความถูกต้องเชื่อถือได้ ถึงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ จึงก่อให้เกิดวิชาชีพสอบบัญชีขึ้นมา เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้งบการเงินได้ การสอบบัญชีมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันตามสภาพแวดล้อม เช่น เศรษฐกิจ กฎหมาย การเมือง และสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป วัตถุประสงค์ของการสอบบัญชีเปลี่ยนจากการมุ่งจับการทุจริตและข้อผิดพลาดไปเป็นการพิจารณาความถูกต้องที่ควรของงบการเงิน มีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ความรับผิดชอบขยายขอบเขตจากผู้ถือหุ้นและผู้บริหารกิจการที่ตรวจสอบ ไปยังบุคคลที่สาม เช่นหน่วยงานของทางการ หน่วยงานกำกับดูแล และผู้ลงทุนที่เป็นสาธารณชนทั่วไป

งบการเงินที่บริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต้องจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องและรับรองทั่วไป เพื่อให้ใช้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้และเป็นไปตามมาตรฐานสากล อย่างไรก็ตามในทางกฎหมายงบการเงินที่จะเสนอต่อบุคคลภายนอกได้จะต้องผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า งบการเงินดังกล่าวมีการจัดทำอย่างถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

การสอบบัญชีถือเป็นกระบวนการของการรวบรวมการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ เพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องกัน การสอบบัญชีควรปฏิบัติโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความเป็นอิสระที่เรียกว่า “ผู้สอบบัญชี” ความต้องการเชิงเศรษฐกิจก่อให้เกิดวิชาชีพสอบบัญชีขึ้นมา เพื่อช่วยลดความเสี่ยงจากข้อมูลสารสนเทศที่ใช้เพื่อการตัดสินใจ ปัจจัยที่สำคัญในการทำงานสอบบัญชีให้เกิดความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพการสอบบัญชี ซึ่งถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะทำให้ธุรกิจเกิดความมั่นใจในคุณภาพของงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีได้ทำการตรวจสอบนั้น

นอกจากจรรยาบรรณในวิชาชีพการสอบบัญชีแล้ว การตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องมือหลายอย่างในการตรวจสอบเพื่อค้นหาข้อผิดพลาดและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแต่สิ่งสำคัญที่ช่วยให้การสอบบัญชีมีประสิทธิภาพได้นั้น คือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะต้องมีความเป็นมืออาชีพในการสอบบัญชีให้บริษัท ความเป็นมืออาชีพเป็นปัจจัยที่นำมาซึ่งความแข็งแกร่ง ศักยภาพ ความอยู่รอด ความสำเร็จผู้สอบบัญชีจะมีลักษณะการยึดเอาทฤษฎีที่เป็นระบบมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพของตนเองการได้รับการฝึกอบรมมาโดยเฉพาะการมีจรรยาบรรณ และการมีวัฒนธรรมกลุ่ม

ดังนั้นหากผู้สอบบัญชีมีจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชีและมีความเป็นมืออาชีพอย่างดีแล้วสามารถส่งผลให้ธุรกิจและผู้ใช้งบการเงินมีความเชื่อมั่นในงบการเงินและสร้างความน่าเชื่อถือของ

ผู้สอบบัญชีในคุณภาพการสอบบัญชีด้วย ซึ่งนับว่าได้ช่วยเพิ่มศักยภาพและความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานและคุณภาพของวิชาชีพให้แก่ผู้สอบบัญชีต่อไป

คุณภาพการสอบบัญชีเป็นผลสะท้อนให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบความถูกต้องในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและการรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีที่แสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสามารถแสดงออกซึ่งความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี ได้แก่ความรู้ด้านการบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย โดยทำการศึกษาด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความเป็นมืออาชีพ และปัจจัยพื้นฐานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านระดับการศึกษา ด้านประสบการณ์การสอบบัญชี ด้านขนาดของกิจการที่ตรวจสอบ ด้านรายได้ของผู้สอบบัญชี และด้านการเข้าร่วมการฝึกอบรม ว่ามีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี หรือไม่ อย่างไร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชี รับอนุญาตในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างความเป็นมืออาชีพเพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณชนและเพิ่มพูนความน่าเชื่อถือของวิชาชีพบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาด้านจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
2. เพื่อศึกษาด้านความเป็นมืออาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
3. เพื่อศึกษาผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี
4. เพื่อศึกษาผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์สอบบัญชีแตกต่างกัน ที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี
5. เพื่อศึกษาผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีขนาดของกิจการที่ตรวจสอบแตกต่างกัน ที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี
6. เพื่อศึกษาผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน ที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี
7. เพื่อศึกษาผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีการเข้าร่วมฝึกอบรมแตกต่างกัน ที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

(Independent Variables)

1. จรรยาบรรณผู้สอบบัญชี

1.1 ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

1.2 ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

1.3 การรักษาความลับ

1.4 ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

1.5 ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

1.6 ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

2. ความเป็นมืออาชีพ

2.1 ความรู้ทางวิชาชีพ

2.2 ทักษะทางวิชาชีพ

2.3 ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ

2.4 ประสบการณ์เชิงปฏิบัติ

2.5 การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ

2.6 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. ระดับการศึกษา

4. ประสบการณ์การสอบบัญชี

5. ขนาดของกิจการที่ตรวจสอบ

6. รายได้ต่อเดือน

7. การเข้าร่วมฝึกอบรม

ตัวแปรตาม

Dependent Variables

คุณภาพการสอบบัญชี

1. ด้านความถูกต้อง
2. ด้านความเที่ยงธรรม
3. ด้านความชัดเจน
4. ด้านความกะทัดรัด
5. ด้านความสร้างสรรค์
6. ด้านความสมบูรณ์
7. ด้านความทันกาล

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 : ปัจจัยด้านจรรยาบรรณวิชาชีพส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 : ปัจจัยด้านความเป็นมืออาชีพส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยและปัญหาส่วนใหญ่ที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี จะเป็นเรื่องของระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ประสบการณ์การสอบบัญชีที่อาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ขนาดของกิจการที่ไม่เท่ากัน รายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน และการเข้าร่วมฝึกอบรมแตกต่างกัน ดังนั้น สมมติฐานที่ 3 สมมติฐานที่ 4 สมมติฐานที่ 5 สมมติฐานที่ 6 สมมติฐานที่ 7 ในการศึกษาครั้งนี้คือ

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 : ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 : ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์สอบบัญชีแตกต่างกันมีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 5 : ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีขนาดของกิจการที่ตรวจสอบแตกต่างกัน มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 6 : ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 7 : ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีการเข้าร่วมฝึกอบรม แตกต่างกันมีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้สอบบัญชีให้มีความเป็นมืออาชีพ อันจะทำให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นการเพิ่มข้อมูลในการทำงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพการ

ทำงานตลอดจนการพัฒนาตนเองจนเกิดความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างเกี่ยวกับแนวคิดของความเป็นมืออาชีพ และคุณภาพการสอบบัญชี โดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร

4. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อลดความเครียด และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นของผู้สอบบัญชี
5. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีและการพัฒนาความเป็นมืออาชีพที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ทฤษฎีในการวิจัย

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายใหม่ที่ประกาศใช้ทดแทนพระราชบัญญัติ

ผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 เหตุผลในการตราพระราชบัญญัติเนื่องจากการประกอบวิชาชีพบัญชีได้ขยายครอบคลุมออกไปหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี การบัญชีภาษีอากร การศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี หรือบริการด้านอื่น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกิจกรรมในทางธุรกิจต่างๆ อย่างกว้างขวาง สมควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอยู่ภายใต้การดูแลของสภาวิชาชีพบัญชีเดียวกันเพื่อเป็นศูนย์รวมและส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นรวมทั้งให้ความรู้ และพัฒนาส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีคุณภาพและมาตรฐานและมีความก้าวหน้าในอาชีพ ตลอดจนเพื่อให้มีการควบคุมจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพ สาระสำคัญในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพบัญชี ข้อกำหนดสมาชิก คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานบัญชี การควบคุมการประกอบวิชาชีพ สอบบัญชี การควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพด้านการจัดทำบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การกำกับดูแล และ บทกำหนดโทษ

วิชาชีพการสอบบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสอบบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้สอบบัญชี
ลง

ลายมือชื่อรับรองหรือแสดงความคิดเห็น ห้ามมิให้ผู้ใดลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี รับรองเอกสาร หรือแสดงความคิดเห็นในฐานะผู้สอบบัญชี เว้นแต่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือเป็นการกระทำในอำนาจหน้าที่ทางราชการ โดยผู้ใดจะเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้นั้น ต้องได้รับอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต และการออกใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้เป็นไปตามแบบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

การสอบบัญชี เป็นการตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี และหลักฐานอื่นๆ โดยผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ตามแนวทางปฏิบัติงานที่วิชาชีพได้กำหนดเป็นมาตรฐานไว้เพื่อให้ผู้สอบบัญชีจะสามารถวินิจฉัยและแสดงความคิดเห็นได้ว่างบการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นขัดกับข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญและเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเพียงใดหรือไม่ ซึ่งการปฏิบัติตรวจสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีต้องยึดถือในจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

คณะกรรมการกำหนดจรรยาบรรณ สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ออกข้อบังคับจรรยาบรรณสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เพื่อเป็นกรอบความประพฤติและวิธีปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีให้มีความน่าเชื่อถือ และผู้ให้บริการให้ความเชื่อมั่น และได้จัดทำคำชี้แจงตามข้อกำหนดจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในปี พ.ศ. 2556 ปรากฏในส่วนที่ 2 ข้อ 3 วรรค 1 ประกอบด้วยข้อกำหนดดังต่อไปนี้ 1) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน 3) การรักษาความลับ 4) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ 5) ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ 6) ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะรายงานผลการสอบบัญชีโดยระบุข้อความใดอันแสดงว่าตนไม่รับผิดชอบในผลการตรวจ หรือแสดงความไม่ชัดเจนในผลการตรวจสอบเพราะเหตุที่ตนมิได้ปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วนที่พึงคาดหวังได้จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือโดยครบถ้วนตามมาตรฐานการสอบบัญชีมิได้ โดยการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นผิดจรรยาบรรณ ซึ่งโทษของการผิดจรรยาบรรณ

การปฏิบัติงานในแต่ละวิชาชีพ ล้วนมีข้อกำหนด กฎระเบียบ มาตรฐานในการปฏิบัติงานเป็นกรอบหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดแล้ว หากต้องการให้ผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ หรือสร้างคุณค่ามากกว่าหน้าที่งานที่กำหนดไว้ สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญเพิ่มเติมนอกเหนือจากมาตรฐานจากการปฏิบัติงานที่ระบุไว้โดยทั่วไป คือ จะต้องปฏิบัติงานอย่างไรให้ได้ขึ้นชื่อว่าเป็นมืออาชีพ

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants : IES) ได้กำหนดมาตรฐานของแนวทางปฏิบัติที่ดีในการศึกษาและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้เตรียมตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายของการศึกษาวิชาชีพบัญชีและการให้มีประสบการณ์การทำงานจริงคือเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีสมรรถนะที่จะทำประโยชน์ให้วิชาชีพและสังคม เมื่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องพัฒนาและรักษาทัศนคติการเรียนรู้ตลอดจนรักษาสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี การเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะและวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแต่ละบุคคล ได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะช่วยให้นักเรียนเหล่านั้นใช้วิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพไปใช้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การกระทำดังกล่าวเป็นกระบวนการของการได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจและการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความสามารถที่จะแสวงหาและปรับใช้ความรู้ และยังนำไปส่งเสริมจิตวิญญาณความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศได้กำหนดสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีคุณสมบัติเป็นนักบัญชีมืออาชีพดังต่อไปนี้ 1) ความรู้ทางวิชาชีพ 2) ทักษะทางวิชาชีพ 3) ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ 4) ประสบการณ์การทำงานจริง 5) การวัดขีดความสามารถและสมรรถนะ 6) การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อการ

เรียนรู้ตลอดชีวิตข้อกำหนดสมรรถนะดังกล่าวนี้จะช่วยเสริมสร้างการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพของการสอบบัญชีรายงานทางการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ให้ความเชื่อมั่นว่า งบการเงินที่ทำการตรวจสอบปราศจากข้อผิดพลาดใดๆ และข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินเป็นประโยชน์และเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน โดยลักษณะคุณภาพการสอบบัญชี สามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี บัญชี 7 ด้านดังต่อไปนี้ ด้านความถูกต้อง (Accuracy) ความเที่ยงธรรม (Objectiveness) ด้านความชัดเจน (Clearness) ด้านความกะทัดรัด (Conciseness) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creation) ความสมบูรณ์ (Completion) ความทันกาล (Timeless)

ทบทวนวรรณกรรม

จารุมน ศรีสันต์ (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าวิชาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณค่าวิชาชีพโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านคุณธรรม ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความเป็นอิสระ ด้านมรรยาทแห่งวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบของคุณค่าวิชาชีพพบว่า คุณค่าวิชาชีพด้านความเที่ยงธรรม ด้านความเป็นอิสระ ด้านมรรยาทแห่งวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกโดยรวมกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล

นันทวรรณ วงศ์ไชย (2552) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบความเป็นมืออาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ด้านเทคนิคการปฏิบัติหน้าที่ ด้านบุคคล ด้านสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และด้านองค์กร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและความระมัดระวังรอบคอบ ด้านการรักษาความลับ ด้านการปฏิบัติตนเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ด้านความโปร่งใส ด้านความเป็นอิสระ ด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และมีความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความทันกาล

ปภาวิ สุขมณี และคณะ (2553) ได้ศึกษาผลกระทบของความเป็นมืออาชีพที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่าผู้สอบบัญชีในกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ อย่างชาญฉลาด ด้านเทคนิคการปฏิบัติหน้าที่ ด้านบุคลิก ด้านสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และด้านองค์กร มีความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ และด้านความทันกาล

หนึ่งฤทัย เขียวหวาน (2556) ได้ศึกษาผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัด นนบุรี พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือความความเป็นมืออาชีพ และจรรยาบรรณของผู้สอบชีตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความเป็นมืออาชีพ จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าประสบการณ์การสอบบัญชี ขนาดของกิจการ การเข้าร่วมการฝึกอบรม ที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี

สมหวัง สุขโชคชัยวัฒนา (2540) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทจดทะเบียนและรับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คุณภาพการตรวจสอบบัญชีและความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งสามารถแบ่งปัจจัยดังกล่าวออกเป็น 6 กลุ่ม เรียงตามลำดับความสำคัญคือ คุณภาพของงานสอบบัญชีและการให้คำปรึกษาอื่นนอกเหนือจากงานสอบบัญชี ความมีชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ขนาดและที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชี การเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของบริษัทแม่หรือผู้ถือหุ้นหลัก และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่ต่ำ ซึ่งสรุปได้ว่าค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพิจารณาเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

Anderson และ Wright (1988) ได้ศึกษาผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ พบว่า การเปรียบเทียบผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์กับผู้สอบบัญชีฝึกหัด ด้วยข้อสมมติฐานเบื้องต้นของปัจจัยต่างๆ โดยความเป็นกลางปราศจากความลำเอียง มีผลทำให้การเปรียบเทียบการประเมินความเสี่ยงของงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี กับผู้สอบบัญชีฝึกหัด นักศึกษาจำนวน 58 คน มีความเสี่ยงในการตรวจสอบบัญชี โดยพบความเสี่ยงในการปฏิบัติงานสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีฝึกหัดจำนวน 42 คน ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สนับสนุนข้อมูลที่ตั้งไว้

Bedard (1989) ได้ศึกษาเปรียบเทียบถึงพฤติกรรมและความรู้ความเข้าใจของผู้สอบ บัญชี

รับอนุญาต ซึ่งมีความชำนาญและมีประสบการณ์การทำงานมากกับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตฝึกหัดที่มีความชำนาญ พบว่า ผู้สอบบัญชีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความชำนาญ และมีประสบการณ์การทำงานมากจะมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกับผู้สอบบัญชีฝึกหัด แต่ด้านความรู้ความเข้าใจในการตัดสินใจแก้ปัญหา ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะมีความชำนาญมาก ยังสามารถแก้ไขและใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้ดีกว่าผู้สอบบัญชีฝึกหัด

Choo (1999) ได้ศึกษาผลกระทบของความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พบว่า ขอบเขตความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แตกต่างกันจะส่งผลให้เกิดความดำเนินการอย่างต่อเนื่องของหน้าที่การงานแตกต่างกันก่อให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานที่แตกต่างกันด้วยซึ่งผลกระทบดังกล่าว อาจะสังเกตได้จากการนำความรู้ความสามารถมาพัฒนา ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยการทดสอบทางคณิตศาสตร์ขั้นสูง (MDA) สามารถบ่งชี้ให้เห็น ถึงความรู้ความสามารถและคุณภาพการตัดสินใจ หรืออาจจะทดสอบได้จากการนำมาเผยแพร่อีกครั้ง หรือ จำนวนครั้งที่ได้ปฏิบัติงานที่พิเศษ

วิธีการศึกษา

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยทำการศึกษาข้อมูลดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สอบถามความเห็นจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย
2. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือวิชาการ เอกสาร วารสาร รายงานการวิจัย สิ่งพิมพ์และการสืบค้นข้อมูลทางเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้อ้างอิงประกอบการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 8,750 คน ในส่วนของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษานั้นผู้ศึกษาได้คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรจากตาราง Taro Yamane:Yamane ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 383 ราย

โดยแยกการวิเคราะห์ออกเป็นรายกลุ่มจำนวน 3 กลุ่ม คือ 1)การวิเคราะห์ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแบบรวม 2)การวิเคราะห์แยกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในตลาดหลักทรัพย์ 3)วิเคราะห์แยกผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานนอกตลาดหลักทรัพย์

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่ออธิบายถึงลักษณะของตัวแปรต่างๆ ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ เพื่อนำมาใช้ในการอธิบายหรือบรรยายถึงลักษณะการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรสังเกตได้ โดยกำหนดการวัดเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

2. สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics)

สถิติอ้างอิงที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย 1) สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) 2) สถิติการวิเคราะห์การแจกแจงแบบที (T-test) 3) สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

บรรณานุกรม

สารนิพนธ์

กวี พงศ์พัฒ. (2545). การสอบบัญชี. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จารุมน ศรีสันต์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าวิชาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บช.ม.มหาสารคาม,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชนัญญา สิ้นชื่น. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถ ด้านการบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับคุณภาพการสอบบัญชี.

วิทยานิพนธ์ บช.ม.มหาสารคาม,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นันทวรรณ วงศ์ไชย. (2552). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ บช.ม.มหาสารคาม,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลาประพร ศรีจันทเพชร.(2549). การสอบบัญชี.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็น เพรส.

ปภาวี สุขมณี และคณะ. (2553) ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในกรมตรวจบัญชีสหกรณ์. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.

พยอม สิงห์แสนห์ (2544). การสอบบัญชี. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553. 8 มกราคม 2558.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 . มกราคม 2558.

สมพงษ์ พรอุปถัมภ์. (2545). การสอบบัญชี . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาการบริหารธรรมนิติ.

สมหวัง ศุภโชคชัยวัฒนา และคณะ. (2540). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทจดทะเบียนและรับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าแบบอิสระ บช.ม.เชียงใหม่ , มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หนึ่งฤทัย เขียวหวาน.(2556). ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าแบบอิสระ. บช.ม., มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

อักษราภรณ์ แวนแก้ว. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ บช.ม.มหาสารคาม,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Anderson, U. and W. F. Wright. "*Expertise and the Explanation Effect,*" *Organizational Behavior and Human Decision Processes*.42(2):250-269 ; October, 1988.

Bedard, J. "*Expertise in Auditing : Myth or Reality,*" *Accounting Organizational And Society*. 14(1-2) : 113-131,1989.

Choo, F. "*Auditor's Knowledge Content and Judgment Performance :A Cognitive Script Approach,*" *Accounting Organizational and Society*. 21(4) : 339-359, 1996.

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และ
คุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับ
อนุญาต:กรณีศึกษากลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

**Personal Factors of Certified Public Accountant (CPA) in professional knowledge,
skills and values which impact to CPA's performance:Case study of the Industrial
and Technology Groups in the Stock Exchange of Thailand(SET)**

อัมพร เทียงตระกูล

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อซึ่งผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล
ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีกับความรู้
ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อผลการดำเนินงาน
ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีศึกษากลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทยในทัศนะของผู้รับบริการ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยความสะดวกฝ่ายบัญชี
และการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เฉพาะกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่ม
เทคโนโลยีจำนวน157คนในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน T-Test, F-test และfactor analysis.

ผลการวิจัย พบว่า ผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเพศ อายุ
ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ
ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

คำสำคัญ:ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าทางวิชาชีพ ผลต่อการดำเนินงาน

Abstract

The objectives of this research are to study the relationship among the personal character of Certified Public Account (CPA) such as gender, age, education background and CPA's experiences with professional knowledge, skills and values which impact on CPA's performance. The case study of the industrial and technology groups in The Stock Exchange of Thailand (SET) towards the attitude of service users by using 157 questionnaires of Accounting and Finance Directors of industrial and technology groups in SET to analyze the fundamental statistic value T-Test, F-Test and factor analysis.

The result of the research was revealed that the differences of CPA's performance base on gender, age, education background and experiences of CPA's on professional knowledge, skills and values.

Keywords: Professional Knowledge, Professional Skills, Professional Values, Impact on Performance.

บทนำ

ปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้ตลาดทุนสามารถที่จะดึงดูดนักลงทุนมาลงทุนในประเทศในโลก เศรษฐกิจการค้าเสรีได้แก่ความเชื่อมั่นของข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้องก่อนที่นักลงทุนจะทำการ ตัดสินใจลงทุน ข้อมูลทางการเงินเป็นข้อมูลที่ได้มาจากข้อมูลทางการเงินที่ผ่านการรับรองจากผู้สอบ บัญชีรับอนุญาต ทั้งนี้การดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานการ บัญชี มาตรฐานการรายงานการเงินและมาตรฐานการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้อง โดยที่สภาวิชาชีพบัญชี ใน พระบรมราชูปถัมภ์เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลนักวิชาชีพบัญชี ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้กำหนด คุณสมบัติ คุณวุฒิ และเกณฑ์การทดสอบความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ผลการ ดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีความน่าเชื่อถือ และทำให้ผู้ใช้บริการเกิด ความเชื่อมั่นได้ว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ทำอย่างถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐาน การบัญชีที่เกี่ยวข้องในการสอบบัญชีที่ผู้ใช้บริการที่ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้และ เป็นไปตามมาตรฐานสากล และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการดำเนินงานในการ สร้างความเจริญเติบโตของธุรกิจ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาสมรรถนะของตน โดยที่ปัจจัยต่างๆคือ ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะวิชาชีพและด้านคุณค่าทางวิชาชีพของ ผู้สอบบัญชีที่มีความแตกต่างกันย่อมมีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ สำคัญของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีกับ ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อผลการ ดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตกรณีศึกษากลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลที่ได้รับจากการศึกษา ผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเพศ อายุ ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและ คุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถนำไปเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเช่นสภาวิชาชีพบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเอง ในการพัฒนาผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้มี สมรรถนะที่แตกต่างจากคนอื่นและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทั้งในและ ต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอบบัญชีกับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพ ที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

สมมุติฐานการวิจัย

เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ให้บริการทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและในสภาพความคาดหวังจากผู้ให้บริการแตกต่างกัน

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าทางวิชาชีพ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลนักวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ได้กำหนดคุณสมบัติ คุณวุฒิ และเกณฑ์การทดสอบความรู้ความสามารถของนักบัญชีวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับสมาพันธ์นักบัญชี(International Federation of Accountants Commission : IFAC) (2009) และตามมาตรฐานสากลที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับนักวิชาชีพบัญชี(International Education Standards for Professional Accountants : IES) โดยได้กำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพไว้จำนวน 8 ฉบับซึ่งสรุปได้ดังนี้(International Federation of Accountants Commission : IFAC) (2009)

1. นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต้นทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี
2. นักบัญชีมืออาชีพต้องมีความรู้ทางวิชาชีพ(Professional Knowledge)
3. นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ(Professional Skills)ในด้านต่างๆ
4. นักบัญชีมืออาชีพต้องมีคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (Professional Value, Ethic and Attitudes)
5. นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (Practical Experience Requirements)
6. นักบัญชีมืออาชีพจะต้องผ่านการประเมินศักยภาพและความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities and Competence)
7. นักบัญชีมืออาชีพจะต้องพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ต่อเนื่องอย่างไม่จบสิ้น (Continuing Professional Development(CPD):Program of Lifelong Learning)
8. ความสามารถของผู้สอบบัญชีมืออาชีพ(Audit Professional)

นอกจากนี้คณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาทางการบัญชีสากล(International Accounting Education Standards Board , IAESB) ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาสากลทางการบัญชีฉบับต่างๆอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2555 โดยได้ออกร่างมาตรฐานการศึกษาสากล (International Education standards,IES) ฉบับที่ 2 เรื่อง Initial Professional development-Technical Competence(Revised) เพื่อใช้แทนมาตรฐานฉบับเดิม คือ IES ฉบับที่ 2 เรื่อง Content of Professional Accounting Programs โดยร่างฉบับนี้มุ่งเน้นเรื่อง สมรรถนะเชิงเทคนิคด้านวิชาชีพ(Technical Competence)หมายถึงความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางวิชาชีพเพื่อการปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐานที่ดี และจะมีผลบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม 2558 (เกียรียงไกร บุญเลิศอุทัยและคณา คุณพนิชกิจ,2555, 34 (134),น.123-138.)

แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตถือว่าเป็นผู้สอบบัญชีอิสระ มีความเป็นกลางและมีความเที่ยงธรรม ดังนั้นข้อมูลจากการสอบบัญชีและการรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ใช้ข้อมูลโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้การรับรองความถูกต้องและเชื่อถือได้ และสามารถให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้ข้อมูลในงบการเงินได้ ซึ่งผู้วิจัยได้เขียนออกมาเป็นแนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็น 3 แนวคิดดังนี้

1. ความเชื่อมั่นของผู้ใช้บริการ ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้ที่มีความรู้และปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพและสามารถเพิ่มคุณค่าต่อวิชาชีพบัญชี รวมทั้งด้านความเหมาะสมในคุณภาพของงานสอบบัญชี และความมีชื่อเสียงความมั่นคงของบริษัทที่ให้บริการการสอบบัญชี
2. การยอมรับของผู้ใช้บริการ ได้แก่ ปริมาณงานของงานที่ทำการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และค่านิยมของบริษัทที่ไปใช้ในการบริการการสอบบัญชี
3. ความผูกพันของผู้ใช้บริการ ได้แก่ ความมีจิตสำนึกที่ดีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติงาน การให้บริการอื่นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนอกเหนือจากการสอบบัญชีเช่นบริการวางแผนภาษีอากร เป็นต้น รวมทั้งการให้คำแนะนำในงานทางด้านวิชาชีพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและการติดตามผลการดำเนินงาน

จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตภายหลังการให้บริการ การดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดังกล่าวจะมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ทบทวนวรรณกรรม

ผลงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งพบว่า“เพศและอายุที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมอาเซียน

ระดับการศึกษามีผลต่อความพร้อมทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาชีพ ด้านภาษา ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจในประชาคมอาเซียนของบุคลากรทางบัญชีมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05” (นฤมล สุวรรณคา, 2554) เป็นผลจากงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : กรณีศึกษาสถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี” จากตัวอย่างบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการ อำเภอหนองแค และอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยใช้แนวคิดปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนยังมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีผลต่อความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต นักวิชาการ เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ต้องการพัฒนาความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ส่วนผู้รับจ้างทำบัญชีต้องการพัฒนาความรู้เรื่องภาษีอากร” (รัชณี แสงศิริ, 2546) เป็นผลจากงานวิจัยเรื่อง “ศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของผู้ประกอบวิชาการบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง” จากตัวอย่าง ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต นักวิชาการ เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ โดยใช้แนวคิดความต้องการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวกับงานบัญชี

นอกจากนี้แล้ว “นักบัญชีในธุรกิจ SMEs ในวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณและเจตคติ นักบัญชีในธุรกิจ SMEs ภาคใต้ที่มีทุนจดทะเบียน ระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน ให้ความสำคัญเกี่ยวกับ ความรู้ความสามารถ ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพแตกต่างกัน ความรู้ ความสามารถของนักบัญชี ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านเจตคติมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบรรษัทภิบาล และความรู้ความสามารถของนักบัญชีเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้ธุรกิจ SMEs ภาคใต้ มีข้อมูลทางบัญชีที่สามารถทำงานเปิดเผยได้อย่างถูกต้อง โปร่งใสและทันเวลา เป็นประโยชน์ในแง่การกำกับดูแลกิจการที่ดี” (สุวรรณ หวังเจริญเดช , 2548) เป็นผลจากงานวิจัยเรื่องผลกระทบของความรู้ ความสามารถของนักบัญชีที่มีต่อคุณลักษณะบรรษัทภิบาลของธุรกิจ SMEs

สำหรับผลงานวิจัยในต่างประเทศปัจจัยข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต Wooten (2003) ได้ทำการรวบรวมปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงานสอบบัญชีโดยอ้างอิงจากผลงานวิจัยของ De Angelo (1981) โดยสรุปว่า “ทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานงานสอบบัญชีที่มีคุณภาพดีนั้นอาจเกิดจากการที่สำนักงานสอบบัญชีมีทีมงานตรวจสอบที่มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพที่ก้าวหน้าเป็นปัจจุบันมีความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพเป็นอย่างดีซึ่งการที่ทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานจะมีคุณภาพดีนั้นส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการจ้างงานและการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานสอบบัญชี

ประสบการณ์การตรวจสอบในอุตสาหกรรมที่ธุรกิจของลูกค้าดำเนินงานอยู่การที่สำนักงานสอบบัญชีมีลูกค้าซึ่งดำเนินงานอยู่ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันเป็นจำนวนมากจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในการระบุความเสี่ยงของบริษัทซึ่งดำเนินงานอยู่ในอุตสาหกรรมดังกล่าว ในด้านผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานที่ต้องมีความรู้ ทักษะและคุณค่าทางวิชาชีพพบว่า “ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีผู้เป็นส่วน (Partner) และผู้จัดการ (Manager) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของงานสอบบัญชี” (De Angelo ,1981) ซึ่งการปฏิบัติงานเชิงผู้ประกอบวิชาชีพสมาชิกในทีมงานตรวจสอบที่ปฏิบัติงานเชิงผู้ประกอบวิชาชีพ (มีความรู้ความสามารถ มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ) มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างถูกต้องและไม่แสดงความเห็นต่องบการเงินที่มีได้ทำการตรวจสอบอย่างสมบูรณ์เช่นเดียวกับสมาชิกในทีมงานตรวจสอบที่ใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพที่มีแนวโน้มว่าจะไม่ยอมรับหลักฐานการตรวจสอบที่ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมและประสบการณ์การตรวจสอบในบริษัทลูกค้า ทีมงานตรวจสอบที่ทำการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทลูกค้าเป็นระยะเวลาอันมีแนวโน้มที่จะมีความรู้ความเข้าใจอย่างดีในกระบวนการดำเนินธุรกิจของบริษัทลูกค้าและทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในระบบการบัญชีของบริษัทลูกค้าซึ่งจะทำให้ผู้สอบบัญชีมีความเชื่อมั่นในการประเมินหลักฐานการตรวจสอบของบริษัทดังกล่าว

ในด้านลักษณะส่วนบุคคลมีงานวิจัยของ Matsumura et al. (1997) พบว่า “ลูกค้าสามารถหลีกเลี่ยงการได้รับรายงานผู้สอบบัญชีที่แสดงถึงปัญหาการดำเนินงานต่อเนื่องด้วยการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี” นอกจากนี้ยังพบว่า “ลูกค้าเต็มใจที่จะเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากยิ่งขึ้นเมื่อความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของการออกรายงานไม่ตรงกัน“

ทำนองเดียวกับที่ Carcello, Hermanson และ Mc Grath(1992) ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะของคุณภาพของงานสอบบัญชี (Audit Quality Attribute) ในการรับรู้ของผู้สอบบัญชีเป็นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการทางการเงินและผู้ใช้งบการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบในเรื่องคุณลักษณะงานสอบบัญชีในมุมมองของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชี ผลการวิจัยพบว่า “คุณลักษณะที่ทำให้งานสอบบัญชีมีคุณภาพ 6 อันดับ” ซึ่งได้แก่

1. สมาชิกในทีมงานตรวจสอบมีความรู้ในเรื่องการบัญชีและการสอบบัญชีเป็นอย่างดี
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชี
3. สมาชิกในทีมงานตรวจสอบมีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ
4. ผู้สอบบัญชีมีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบ
5. การติดต่อสื่อสารระหว่างทีมงานตรวจสอบและผู้บริหารของบริษัทผู้รับการตรวจสอบบ่อยครั้ง
6. ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีมีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบ

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ใช้บริการผู้สอบบัญชีรับอนุญาต กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พศ. 2556 โดยผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างจากผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน/ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน/หัวหน้าฝ่ายบัญชี ของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีจำนวน 381 บริษัท ประกอบด้วยประเภทกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมจำนวน 253 บริษัท และประเภทกลุ่มเทคโนโลยีจำนวน 128 บริษัท ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 163 ตัวอย่าง โดยแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ จำนวน 157 ตัวอย่างคิดเป็นอัตราร้อยละ 41.21 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar and Day (2001) ได้นำเสนอว่าแบบสอบถามที่ตอบกลับมาต้องได้อย่างน้อยอัตราร้อยละ 20 จึงเป็นที่ยอมรับได้ เหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีเนื่องจากทั้งสองกลุ่มจะต้องใช้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีสมรรถนะเฉพาะด้านในการปฏิบัติงาน

การวัดคุณลักษณะของตัวแปรเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพเป็นตัวแปรตามซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ด้านดังนี้ 1) ปัจจัยทางด้านความรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วยคำถาม 14 คำถาม ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีความรู้เกี่ยวกับองค์กร 2) ปัจจัยทางด้านทักษะวิชาชีพประกอบด้วยคำถาม 14 คำถาม ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับทักษะการใช้เหตุผล ทักษะปฏิสัมพันธ์และทักษะการสื่อสาร 3) ปัจจัยทางด้านคุณค่าทางวิชาชีพประกอบด้วยคำถาม 6 คำถาม ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและประพฤติตนตามจรรยาบรรณ แสดงความเห็น ความรู้สึกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา มีความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความเป็นอิสระ คำนึงถึงมรรยาททางบัญชี สำหรับการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นตัวแปรตามประกอบด้วยคำถาม 12 คำถาม ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับปริมาณของงานที่ทำการสอบบัญชี ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ค่านิยมของบริษัทที่ไปใช้ในการบริการสอบบัญชี ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ความมีจิตสำนึกที่ดีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการปฏิบัติกร การให้บริการอื่นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนอกเหนือจากการสอบบัญชีเช่นการบริการการวางแผนภาษีเป็นต้น การให้คำแนะนำในงานทางด้านบัญชีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต การติดตามผลการดำเนินงานจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตภายหลังการให้บริการ การเป็นผู้ที่มีความรู้และปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต การมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพและสามารถเพิ่มคุณค่าต่อวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ความเหมาะสมในคุณภาพของงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและความมีชื่อเสียงความมั่นคงของบริษัทที่ให้บริการการสอบบัญชี สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลเป็นปัจจัยควบคุมประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและในสภาพความคาดหวังจากผู้ให้บริการ

การวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้วัดค่าตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา สอบถามความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีผลต่อการดำเนินงานของผู้ให้บริการกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและในสภาพความคาดหวังจากผู้ให้บริการ ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของคำถาม โดยการวัดค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธี Factor Analysis และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) พบว่า ตัวแปรมีระดับความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงที่ยอมรับได้โดยมีค่าอำนาจจำแนกสอดคล้องกับ Nunnally(1978) ที่ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.4 เป็นค่าที่ยอมรับได้ สำหรับค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ที่ทดสอบได้มีค่าสัมประสิทธิ์มากกว่า 0.7 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้เช่นกันดังนี้

กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตพบว่าตัวแปรอิสระ- ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านคุณค่าทางวิชาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.961 ถึง 0.978 สำหรับการทดสอบตัวแปรตาม - การดำเนินงานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.874

กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ในสภาพความคาดหวังของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ให้บริการ พบว่าตัวแปรอิสระ- ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านคุณค่าทางวิชาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.903 ถึง 0.967 สำหรับการทดสอบตัวแปรตาม - การดำเนินงานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.874

กลุ่มเทคโนโลยี ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พบว่าตัวแปรอิสระ- ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านคุณค่าทางวิชาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.938 ถึง 0.980 สำหรับการทดสอบตัวแปรตาม - การดำเนินงานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.804

กลุ่มเทคโนโลยีในสภาพความคาดหวังของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ให้บริการ พบว่าตัวแปรอิสระ- ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพและด้านคุณค่าทางวิชาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.929 ถึง 0.982 สำหรับการทดสอบตัวแปรตาม - การดำเนินงานมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.804

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 2) วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ทำด้วยโปรแกรมมีลิสทัทและ 3) วิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ คุณค่าทางวิชาชีพและการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำแนกตามคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การศึกษา

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson Correlation Coefficients แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีค่า VIF อยู่ระหว่าง 3.671 - 8.941 และค่าสหสัมพันธ์ของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอยู่ระหว่าง 0.300 - 0.935 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมในสภาพความคาดหวังของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ให้บริการมีค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.086 - 3.779 และค่าสหสัมพันธ์ของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมในสภาพความคาดหวังของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ให้บริการอยู่ระหว่าง 0.243 - 0.854 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 กลุ่มเทคโนโลยีในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.877 - 5.201 และค่าสหสัมพันธ์ของกลุ่มเทคโนโลยีในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตระหว่าง 0.396 - 0.893 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 กลุ่มเทคโนโลยีในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.064 ถึง 6.056 และค่าสหสัมพันธ์ของกลุ่มเทคโนโลยีในสภาพความคาดหวังของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ให้บริการอยู่ระหว่าง 0.271 - 0.911 ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

ค่า VIF ทุกกลุ่มมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่ง Lee *et al.* (2000) เสนอว่าเมื่อค่า VIF ของตัวแปรอิสระน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน

ดังนั้นจึงสรุปจากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ได้ว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และจากการทดสอบพบว่าระหว่างตัวแปรอิสระเองไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

ตัวแปร	Yoperatio	Fknowledge	Fskills	Fvalue	VIF
Mean	2.851	4.026	3.999	4.285	
SD	0.348	0.860	0.808	0.815	
Yoperation					
Fknowledge	0.300***				8.941
Fskills	0.340***	0.935***			8.478
Fvalue	0.443***	0.843***	0.834***		3.671

*<0.10, **<0.05, <***0.0

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในสภาพความคาดหวังของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตจากผู้ใช้บริการของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

ตัวแปร	Yoperatio	Fknowledge	Fskills	Fvalue	VIF
Mean	2.851	4.155	4.306	4.429	
SD	0.348	0.815	0.693	0.624	
Yoperation					
Fknowledge	-0.140				1.086
Fskills	0.121	0.243**			3.698
Fvalue	0.234***	0.281***	0.854***		3.779

*<0.10, **<0.05, <***0.01

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีของกลุ่มเทคโนโลยี

ตัวแปร	Yoperatio	Fknowledge	Fskills	Fvalue	VIF
Mean	2.632	3.940	3.999	4.180	
SD	0.497	0.916	0.868	0.989	
Yoperation					
Fknowledge	0.396***				1.877
Fskills	0.628***	0.662***			5.133
Fvalue	0.616***	0.668***	0.893***		5.201

*<0.10, **<0.05, <***0.01

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในสภาพความคาดหวังผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตจากผู้ให้บริการของกลุ่มเทคโนโลยี

ตัวแปร	Yoperatio	Fknowledge	Fskills	Fvalue	VIF
Mean	2.632	4.167	4.439	4.337	
SD	0.497	0.754	0.728	0.808	
Yoperation					
Fknowledge	0.271**				1.064
Fskills	0.491**	0.171			5.913
Fvalue	0.703***	0.228	0.911***		6.056

*<0.10, **<0.05, ***<0.01

จากการศึกษาข้อมูลกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามตัวอย่างที่กำหนดไว้ สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1.แบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับมาจากกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารฝ่ายบัญชีและการเงินของบริษัทที่สมบูรณ์มีจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 157 บริษัท โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมจำนวน 101 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 64.33 รองลงมาเป็นกลุ่มเทคโนโลยี จำนวน 56 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 35.67 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีมากกว่า 15 ปี และส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการบัญชี/ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน

2.ผลการทดสอบสมมติฐาน เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ให้บริการทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันซึ่งสรุปตามตารางที่ 5 และ 6

ตารางที่ 5 สรุปการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ลำดับ	ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพ	ค่า t	ค่า F	ค่า sig < 0.05*
		1. ปัจจัยความรู้ทางวิชาชีพ			
1.	อายุ	มีความเข้าใจในงานด้านการจัดการบริหารองค์กรของกิจการ		22.006	0.000*
2.	ประสบการณ์	-สามารถสื่อสารข้อมูลทางบัญชีตอบสนองความต้องการของกิจการได้		7.739	0.001*
3.	เพศ	-ติดตามข่าวสารและเหตุการณ์เกี่ยวกับตลาดเงิน ตลาดทุนของกลุ่มธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์	0.009		0.000*
4.	ระดับการศึกษา	-มีความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี	-1.512		0.026*
		2. ปัจจัยด้านทักษะวิชาชีพ			
		2.1 การใช้เหตุผล			
1.	อายุ	สามารถวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ โดยใช้เหตุผล ทฤษฎี		22.231	0.000*
2.	ประสบการณ์	ข้อมูลเชิงประจักษ์และตัวอย่างประสบการณ์เพื่อให้ได้		6.081	0.003*
3.	เพศ	ข้อมูลที่เหมาะสม	-0.22		0.001*
4.	ระดับการศึกษา		0.469		0.000*
		2.2. ทักษะปฏิสัมพันธ์			
1.	อายุ	ยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตอบคำถาม		18.235	0.000*
2.	ประสบการณ์	-มีความรู้ เป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของความจริง		13.795	0.000*
3.	เพศ	-มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน	-1.577		0.000*
4.	ระดับการศึกษา	-สามารถปฏิเสธการให้บริการสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้อย่างเหมาะสม	0.009		0.000*
		2.3 ทักษะการสื่อสาร			
1.	อายุ	-จับประเด็นการฟัง การอ่าน การเขียนและสามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องและเกิดความเข้าใจตรงกัน		23.105	0.000*
2.	เพศ	-สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการทำบัญชีได้	-1.683		0.000*
3.	ระดับการศึกษา	-จับประเด็นการฟัง การอ่าน การเขียนและสามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องและเกิดความเข้าใจตรงกัน	-1.547		0.009*
		3. ปัจจัยคุณค่าทางวิชาชีพ			
1.	อายุ	-แสดงความคิด ความรู้สึกรูปแบบเปิดเผยตรงไปตรงมา และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความคิดและคำพูดของตน		13.894	0.000*
2.	ประสบการณ์	มีวินัยในการทำงานเช่นตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย		5.100	0.000*

ลำดับ	ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพ	ค่า t	ค่า F	ค่า sig<0.05*
3.	เพศ	- ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและประพฤติตนตามจรรยาบรรณ	0.037		0.001*
4.	ระดับการศึกษา	-มีความเป็นอิสระในการทำงาน	0.256		0.025*

ตารางที่ 6 สรุปการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีในสภาพความคาดหวังจากผู้ให้บริการ

ลำดับ	ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพ	ค่า t	ค่า F	ค่า sig<0.05*
		1.ปัจจัยด้านความรู้ทางวิชาชีพ			
1.	อายุ	-สามารถสื่อสารข้อมูลทางบัญชีตอบสนองความต้องการของกิจการได้		9.872	0.000*
2.	ประสบการณ์	-มีความรอบรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี		8.448	0.000*
3.	เพศ	-ติดตามข่าวสารและเหตุการณ์เกี่ยวกับตลาดเงิน ตลาดทุนของกลุ่มธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์	0.243		0.001*
4.	ระดับการศึกษา	-มีความสามารถในการอ่านและแปลความหมายของข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นภาษาอังกฤษ ได้อย่างถูกต้อง	5.109		0.000*
		2.ปัจจัยด้านทักษะวิชาชีพ			
		2.1การใช้เหตุผล			
1.	ระดับการศึกษา	มีความคิดที่เป็นระบบพื้นฐานของข้อเท็จจริง ได้อย่างเหมาะสมกับเวลา สถานที่และเหตุการณ์	3.033		0.000*
		2.2 ด้านทักษะปฏิสัมพันธ์			
1.	อายุ	-มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน		13.098	0.000*
2.	เพศ	-มีความรู้ เป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของความจริง	-1.524		0.000*
3.	ระดับการศึกษา	สามารถปฏิเสธการให้บริการ สิ่งที่ไม่ถูกต้องได้อย่างเหมาะสม	2.267		0.000*
		2.3 ทักษะการสื่อสาร			
1.	อายุ	-จับประเด็นการฟัง การอ่าน การเขียนและสามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องและเกิดความเข้าใจตรงกัน		2.977	0.003*
2.	เพศ	-สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการ	-3.571		0.000*

ลำดับ	ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพ	ค่า t	ค่า F	ค่า sig<0.05*
		ทำบัญชีได้			
3.	ระดับการศึกษา	-สามารถใช้ Email ในการรับส่งข้อมูล	4.020		0.000*
		3. ปัจจัยด้านคุณค่าทางวิชาชีพ			
1.	ประสบการณ์	-แสดงความคิด ความรู้สึกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความคิดและคำพูดของตน	7.994		0.000*
2.	ระดับการศึกษา	-มีความเป็นอิสระในการทำงาน	2.077		0.001*
3.	เพศ	-มีความเป็นอิสระในการทำงาน	-3.403		0.002*
4.	อายุ	ปฏิบัติงานที่คำนึงถึงมรรยาททางบัญชี		10.528	0.000*

จากตารางที่ 5 และ 6 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและในสภาพความคาดหวังผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ใช้บริการแตกต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทั้งกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยี

ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงผลในตารางที่ 5 และ 6 เฉพาะเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันมีต่อผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญมากที่สุดเช่นในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอายุของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แตกต่างกันมีต่อผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความรู้ทางวิชาชีพเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความเข้าใจในงานด้านการจัดการบริหารองค์กรของกิจการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญมากที่สุด ส่วนในสภาพความคาดหวังจากผู้ให้บริการอายุของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถสื่อสารข้อมูลทางบัญชีตอบสนองความต้องการของกิจการได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญมากที่สุด เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 1)ทางด้านความรู้ทางวิชาชีพเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความเข้าใจในงานด้านการจัดการบริหารองค์กรของกิจการ สามารถเลือกรูปแบบในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชีอย่างเหมาะสม ติดตามข่าวสารและเหตุการณ์เกี่ยวกับตลาดเงิน ตลาดทุนของกลุ่มธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์ และมีความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี 2)ทางด้านทักษะทางวิชาชีพแบ่งเป็น 2.1) ทักษะการใช้เหตุผลเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์โดยใช้เหตุผล ทฤษฎี ข้อมูลเชิงประจักษ์และตัวอย่างประสบการณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสม 2.2) ทักษะปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตยอมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะและตอบคำถาม มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน มี

ความรู้ เป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของความจริง สามารถ ปฏิเสธการให้บริการสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้ อย่างเหมาะสม2.3)ทักษะการสื่อสารเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีจับ ประเด็นการฟัง การอ่าน การเขียนและสามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องและเกิดความเข้าใจตรงกัน สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการทำบัญชีได้ สามารถใช้ Email ในการรับส่ง ข้อมูล 3) ด้านคุณค่าทางวิชาชีพเกี่ยวกับแสดงความคิด ความรู้สึกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา และปฏิบัติ ตนให้สอดคล้องกับความคิดและคำพูดของตน มีวินัยในการทำงานเช่นตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ความเป็นอิสระในการทำงาน ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและประพฤติตนตาม จรรยาบรรณ

ส่วนของกลุ่มเทคโนโลยี1) ทางด้านความรู้วิชาชีพเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีสามารถสื่อสารข้อมูล ทางบัญชีตอบสนองความต้องการของกิจการได้ มีความรอบรู้เกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี ติดตามข่าวสารและเหตุการณ์เกี่ยวกับตลาดเงิน ตลาดทุนของกลุ่มธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์มี ความสามารถในการอ่านและแปลความหมายของข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง 2) ทางด้านทักษะทางวิชาชีพแบ่งเป็น2.1)ทักษะการใช้เหตุผลเกี่ยวกับมีความคิดที่เป็นระบบพื้นฐานของ ข้อเท็จจริงได้อย่างเหมาะสมกับเวลา สถานที่และเหตุการณ์2)ทักษะปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับมีเจตคติที่ดีต่อ เพื่อนร่วมงาน มีความรู้ เป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของความจริง สามารถปฏิเสธการให้บริการสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้อย่างเหมาะสม 2.3)ทักษะการสื่อสารเกี่ยวกับการ จับประเด็นการฟัง การอ่าน การเขียนและสามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องและเกิดความเข้าใจตรงกัน สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการทำบัญชีได้ และสามารถใช้อีเมล ในการรับส่ง ข้อมูล3)ด้านคุณค่าทางวิชาชีพเกี่ยวกับแสดงความคิด ความรู้สึกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา และปฏิบัติ ตนให้สอดคล้องกับความคิดและคำพูดของตนและมีความเป็นอิสระในการทำงานและปฏิบัติงานที่ คำนึงถึงมรรยาททางบัญชี

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยนี้แสดงผลการศึกษาที่น่าสนใจว่าในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตและในสภาพความคาดหวังผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ให้บริการของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มเทคโนโลยีได้ให้ความสำคัญกับผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตว่าขึ้นอยู่กับเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทางด้านความรู้ทาง วิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อ การดำเนินงานที่ทำให้ผู้ให้บริการผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเกิดความเชื่อมั่น การยอมรับและความผูกพันกับ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยผลงานวิจัยในครั้งนี้จะสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยเรื่อง” ผลกระทบของความรู้ ความสามารถทางบัญชีและประสบการณ์ด้านการสอบบัญชี” ของชัชวิชญ์ คำ ภิรมย์(2554)พบว่า“ความรู้ความสามารถทางบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ ความรู้ทางวิชาชีพ เจตคติมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน โดยรวมและประสบการณ์ ด้านการสอบบัญชี ด้าน

การปฏิบัติงานสอบบัญชีและด้านปฏิบัติงานอื่น ๆ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานโดยรวม”

นอกจากนั้นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันมีต่อผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพแตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บวรลักษณ์ เงินมา (2554) เรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีในความต้องการของสถานประกอบการในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์” พบว่า “คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ/ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีระดับความต้องการของสถานประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรู้ ความสามารถทางการบัญชีและด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีระดับความต้องการของสถานประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการใช้ภาษาต่างประเทศมีระดับความต้องการของสถานประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง” ซึ่งจะเห็นได้ว่าถ้าผู้สอบบัญชีไม่มีความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน ก็จะส่งผลทำให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของธุรกิจนั้นขาดความเข้าใจในงานด้านการจัดการบริหารองค์กรของกิจการและสามารถสื่อข้อมูลทางบัญชีตอบสนองความต้องการของกิจการได้ รวมทั้งมีความรู้ เป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของความจริงเป็นต้น

ยังมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งพบว่า”ระดับการศึกษามีความพร้อมทุกด้าน ได้แก่ด้านวิชาชีพ ด้านภาษา กฎหมายและด้านเทคโนโลยี(นฤมล สุมรรคา,2554) ความรู้ความสามารถ ด้านความรู้ในวิชาชีพด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพแตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบรรษัทภิบาล(สุวรรณ หวังเจริญเดช,2548)

ผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันมีต่อผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพแตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศ Wooten (2003) ได้รวบรวมปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงานสอบบัญชีโดยอ้างอิงผลงานวิจัยของ De Angelo(1981) ว่าการที่ทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานจะมีคุณภาพดีนั้นส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์การตรวจสอบ Carcello,Hermanson และ Mc Grath (1992) พบว่างานตรวจสอบต้องมีความรู้ในเรื่องการบัญชีและการสอบบัญชีเป็นอย่างดี มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชี มีจรรยาบรรณ มีการติดต่อสื่อสารระหว่างทีมงานกับผู้บริหารของบริษัทผู้รับการตรวจ และผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบดังนั้นในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและในสภาพความคาดหวังผู้ใช้บริการผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของกลุ่มเทคโนโลยีจะเหมือนกันกล่าวคือผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะขึ้นอยู่กับเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทางด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทาง

วิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพมีความแตกต่างกันจะส่งผลต่อการดำเนินงานของผู้ให้บริการที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่น การยอมรับและความผูกพันกับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ให้บริการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัยที่พบและประโยชน์ของงานวิจัยที่จะนำไปใช้

ในงานวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าผลการดำเนินงานที่ขึ้นอยู่กับ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่าทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันนั้น ผู้สอบบัญชีสามารถนำไปบูรณาการในการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานการสอบบัญชีให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับกันโดยทั่วไป ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพควรตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวในการช่วยกันหาแนวทางที่จะพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพเพื่อสร้างผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นนักบัญชีมืออาชีพ และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเองก็ต้องตระหนักที่จะต้องเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ทางวิชาชีพ มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและองค์กร กฎหมาย ภาษา เทคโนโลยี มีทักษะเพื่อหาประสบการณ์ หาโอกาสเพิ่มระดับการศึกษา เพื่อศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นต้น ยกเว้นความแตกต่างของอายุ เพศ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เท่านั้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ให้บริการกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มเทคโนโลยีเท่านั้นซึ่งพบว่าผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันกับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพแตกต่างกันไม่ครบร้อยเปอร์เซ็นต์อาจสะท้อนให้เห็นว่าผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีมิได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพและคุณค่าทางวิชาชีพเท่านั้นแต่อาจมีปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แตกต่างกัน ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีสามารถที่จะนำไปศึกษาต่อในปัจจัยด้านอื่นที่อาจส่งผลต่อผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและตรงกับความ เป็นจริงมากที่สุดในการพัฒนาผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้เป็นนักบัญชีมืออาชีพที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ

สำหรับในการทำวิจัยในอนาคตต่อไปอาจจะต้องทำการศึกษาในกลุ่มบริษัทอื่นศึกษาถึงปัจจัยที่ผลกระทบต่อการหมุนเวียนเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กาญจนา สิริกุลรัตน์ และคณะ. (2553). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

เกรียงไกร บุญเลิศสุทัย, และคณะ. (2555). IES2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรปริญญาตรีทางการบัญชี จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 34 (134) ,น.123 -138.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2556). ฐานข้อมูลบริษัทที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้น (วันที่ 15 กันยายน 2556). จาก www.taladhoon.Com/set/wp-content/Uploads/data/Lip/setin01/setin01-6-dhtm.

ชัชวิชัย คำภิรมย์. (2554). ผลกระทบของความรู้ความสามารถทางบัญชีและประสบการณ์ด้านการสอบบัญชี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นฤมล สุวรรณคา. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: กรณีศึกษา สถานประกอบการจังหวัดสระบุรี วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บวรลักษณ์ เงินมา. (2554). คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีในความต้องการของ สถานประกอบการในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีพระทุม.

รัชณี แสงศรี. (2546). ศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สุวรรณ หวังเจริญเดช. (2549). ผลกระทบของความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธุรกิจ SMEs . ในเขตตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสาร จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์. 28 (109) ,น.83 – 92.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (ม.ป.ป.) มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.(2556). แม่บทการศึกษาระหว่างประเทศ. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2556 จาก www.fap.or.th/images/Column-1359010350/ IES6-thai-26 June 2013. Pdf.

สำนักงานตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2556) .มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ:ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องความเป็นอิสระ-การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี. สืบค้น.(26 กรกฎาคม 2556).จาก www.Sec.or.th/TH/Raising Funds/Equity/Debt/Pages/Auditors.aspx.

สุดา สุวรรณภิรมย์แสง,และวิจิต อุ๋อ๋น. (2548). วิจัยธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.

ภาษาอังกฤษ

Aaker, David A., Kumar, V and Say, George, S., (2001). *Marketing Research*. New York John Wiley and Son.

Carcello, Joseph V., Hermanson, Roger H., and Mc Grath, (1992) Neal T. Audit Quality Attributes: The Perceptions of Audit Partner, Preparers, and Financial Statement User. *Auditing A Journal of Practice & Theory*. 11,1 (Spring 1992), pp.11-15

Carey Peter and Simnett Roger. Audit Partner Tenure and Audit Quality. *The Accounting Review*. Vo81 No3 (2006), pp.653-676.

DeAngelo, Linda E., (1981) : Auditor size and audit quality. *Journal of Accounting and Economics*.

International Federation of Accountants. (2003). *International Education Standards for Professional Accountants*. New York : International Federation of Accountants.

International Federation of Accountants. (2009). *Framework for Professional Accountants*. Retrieve. (July26,2013). form <http://www.ifac.org/sites/default/files/meeting/files/5046.pdf>

Lee, Chang F. John C. Lee and Alice C. Lee. (2000). *Statistics for business and Financial Economics*. 2nd ed. Singapore : World Scientific.

Matsumura, E. M., K.R. Subramanyam. And R.R. Tucker. (1997). *Strategic auditor behavior and going concern decisions*. *Journal of Business Finance & Accounting* 24(6):pp727,758

Nunnally, Jum C., (1978). *Psychometric Theory*, McGrawhill, New York.

Schroeder, Mary S., Solomon, Ira., and Vickery, Don. (1986). Audit Quality: The Perception of Audit- Committee Chairpersons and Audit Partners. *Auditing: A journal of Practice & Theory* 5 (2), pp 86-94.

Wooten, Thomas C., and Colson, Robert H. (2003). Research about Audit Quality: *CPA Journal*. 73,1 (January. 2003), pp 48-52.

ปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี

เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง

THE PROBLEMS IN NET INCOME CALCULATION FOR CORPORATE TAX ACCORDING TO RULE 65 C REGARDING PROHIBITED EXPENSES OF ENTREPRENEURS IN RAYONG PROVINCE

วาทีณี ชิมส์

ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง

จำนง หอมเจริญ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการคำนวณภาษีอากรรวมถึงศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยส่วนธุรกิจ เกี่ยวกับการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากรตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้าม แห่งประมวลรัษฎากร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งประชากรที่ศึกษาคือกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ทำบัญชีให้กับสถานประกอบการในจังหวัดระยอง จำนวน 420 ราย

ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาปัญหาการคำนวณภาษีอากรที่มีปัญหามากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1)มาตรา 65 ตรี (6) เป็นเรื่องเกี่ยวกับ (6ทวิ) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระหรือพึงชำระ 2)มาตรา 65 ตรี (4) ค่ารับรองหรือค่าบริการส่วนที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎกระทรวง 3) มาตรา 65 ตรี (20) รายจ่ายที่มีลักษณะทำนองเดียวกับที่ระบุไว้ใน (1) ถึง (19) 4) มาตรา 65 ตรี (18) รายจ่ายซึ่งผู้จ่ายพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ และ 5.มาตรา 65 ตรี (3) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว การให้โดยเสน่หาผลการทดสอบสมมุติฐานทางด้านปัจจัยส่วนบุคคลกับประเด็นปัญหามีความแตกต่างกันได้แก่ อายุและประสบการณ์ โดยกลุ่มอายุ 20-30 ปี มีปัญหามากกว่ากลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป และกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีปัญหามากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี แต่น้อยกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ส่วนการทดสอบสมมุติฐานทางด้านปัจจัยส่วนธุรกิจกับประเด็นปัญหามีความแตกต่างกันได้แก่ ประเภทกิจการ ทุนจดทะเบียน และ สินทรัพย์รวม โดยประเภทกิจการ บริษัทมหาชน จำกัด และ ห้างหุ้นส่วน มีปัญหามากกว่าบริษัท จำกัด ทุนจดทะเบียนไม่เกิน 10 ล้านบาทมีปัญหาน้อยกว่า ทุนจดทะเบียนไม่เกิน 50 ล้านบาท แต่มากกว่าทุนจดทะเบียน 100 ล้านบาทขึ้นไป ด้านสินทรัพย์รวม สินทรัพย์รวมไม่เกิน 10 ล้านบาท มีปัญหาน้อยกว่า สินทรัพย์รวมไม่เกิน 100 ล้านบาท และ ไม่เกิน 500 ล้านบาทยกเว้นปัจจัยด้านยอดขายที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: รายจ่ายต้องห้ามมาตรา 65 ตรี/ การคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีนิติบุคคล

Abstract

This research has the objectives to analyze the problems in tax calculation and to study demographic factor and business factor about net income calculation for tax payment according to Rule 65 C regarding prohibited expenses of the Revenue Code. Questionnaire is used as a research tool. The samples are 420 active accountants in Rayong.

This research finds five most severe problems are (1) Rule 65 C (6) about (6 Tawi) value added tax due, (2) Rule 65 C (4) reception expense or service charge not conforming to the rules set by the Ministry's rules, (3) Rule 65C (20) expenses that are similar to those specified in (1) to (19), (4) Rule 65C (18) expenses that the payer cannot identify the recipient, and (5) Rule 65C (3) expenses that are personal in nature and passionate gifts. Hypothesis testing on demographic factor reveals that people who are 20-30 years old have more problems than people who are 41 years old and older, moreover people who have 5-10 years of experience have lesser problems than people who have 11-15 years of experience, but have fewer problems than people who have more than 15 years of experience. Hypothesis testing on business factor reveals that public companies and partnerships have more problems than companies. Businesses with no more than 10 million Baht in registered capital have fewer problems than those with no more than 50 million Baht in registered capital, but have more problems than those with 100 million Baht or more. Businesses with no more than 10 million Baht in total assets have fewer problems than those with no more than 100 million Baht in total assets and those with no more than 500 million Baht in total assets.

KEYWORDS: PROHIBITED EXPENSES/ RULE 65 C/ NET INCOME CALCULATION /
CORPORATE TAX

บทนำ

การคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากรของนิติบุคคล ซึ่งฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยทั่วไป ได้แก่ฐานกำไรสุทธิ (มีฐานอื่นอีก) ซึ่งคำนวณได้จากรายได้และรายจ่ายของกิจการที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชี (เท่ากับ 12 เดือน) ถ้าขาดทุนก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้แต่อย่างใด ดังนั้นเพื่อให้การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นไปตามนโยบายของรัฐและเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี กฎหมายจึงมีข้อกำหนดบางประการเกี่ยวกับการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ทำให้เป็นต้องมีการปรับปรุงกำไรสุทธิตามหลักการบัญชีให้เป็นกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ก่อนนำกำไรสุทธิดังกล่าวไปคำนวณเสียภาษีตามอัตราที่กำหนดไว้ (กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร, 2555, หน้า 147)

ปัญหาเรื่องรายจ่ายเป็นอีกปัญหาหนึ่งสำหรับผู้ประกอบการในการคำนวณกำไรสุทธิ ซึ่งตามมาตรา 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งมีข้อกำหนดรายจ่ายทางภาษีอากรไว้ว่าต้องเป็นรายจ่ายได้ไม่ต้องห้าม จึงเกิดปัญหาว่ารายจ่ายใดเป็นรายจ่ายทางบัญชีได้ รายจ่ายใดเป็นรายจ่ายทางบัญชีและทางภาษีได้ นอกจากนี้รายจ่ายทางภาษียังเป็นรายจ่ายที่ผู้ประกอบการสามารถจะทำการลดรายจ่ายตรงส่วนนี้ลงได้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีมีหน้าที่ต้องคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ในการคำนวณกำไรสุทธิจะต้องนำรายได้หักออกจากรายจ่ายโดยใช้เกณฑ์สิทธิตามประมวลรัษฎากร ปัญหาของการนำรายจ่ายมาหักออกจากรายได้ตามประมวลรัษฎากรได้มีการกำหนดเงื่อนไขไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายต้องห้ามตามมาตรา 65 ตรี ที่กิจการส่วนมากมักถูกสรรพากรประเมินเนื่องจากเข้าใจผิดในสาระสำคัญของกฎหมาย (สมเดช โรจนกุลศรีเสถียร, 2555)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการนำรายจ่ายที่ไม่ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากรคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้ และทำให้การคำนวณกำไรสุทธิของกิจการนั้นไม่ถูกต้อง การศึกษานี้มุ่งเน้นในเขตจังหวัดระยอง เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรม และเป็นแหล่งรายได้ที่มีการจัดเก็บภาษีในแต่ละปีจำนวนมาก การจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการซึ่งเสียภาษีจากฐานกำไรสุทธิ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีความรู้ทั้งทางด้านบัญชีและทางด้านภาษี เพราะการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีรับรองทั่วไปจะต้องนำกำไรสุทธิตามหลักบัญชีมาปรับปรุงให้เป็นกำไรสุทธิ ทางภาษีตามหลักเกณฑ์ในประมวลรัษฎากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณกำไรสุทธิตามหลักบัญชีและภาษีอากรก็มีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการจัดทำค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทางด้านบัญชีผู้ประกอบการต้องมีความรู้เกี่ยวกับรายจ่ายนั้น ๆ ว่าควรจัดทำบัญชีให้ถูกหลักเกณฑ์ได้อย่างไร และมีความเข้าใจในหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีเพื่อประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจของผู้ประกอบการเองและองค์กรอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

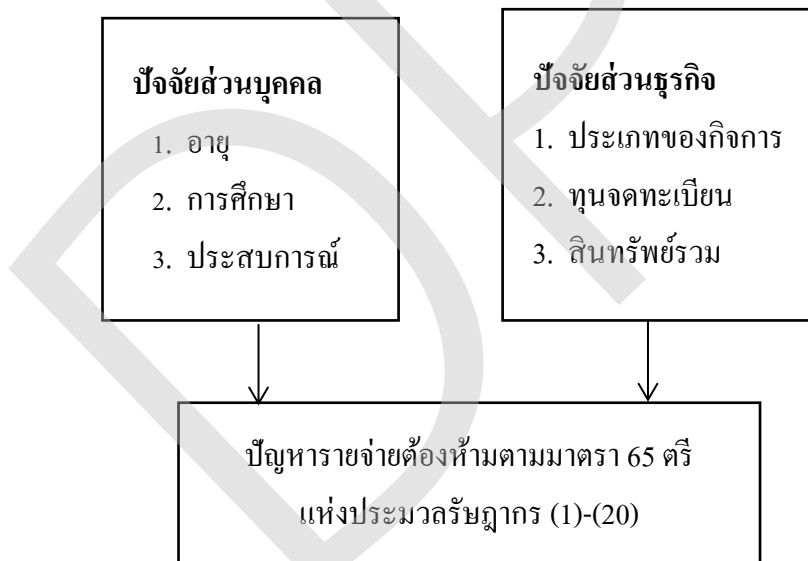
1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการคำนวณภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากรของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยส่วนธุรกิจที่มีผลกระทบต่อปัญหาการคำนวณภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากรของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับรายจ่ายต้องห้ามตามมาตรา 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนธุรกิจที่แตกต่างกันมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับรายจ่ายต้องห้ามตามมาตรา 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงประเด็นปัญหาการรายจ่ายตามมาตรา 65 ที่เป็นปัญหาสำหรับผู้ประกอบการในเรื่องรายจ่ายต้องห้าม ไม่ให้หักเป็นรายจ่าย ต้องนำมารวมคำนวณกำไรสุทธิ จะได้นำทางแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้
2. หน่วยงานรัฐ และ เอกชน โดยเฉพาะในจังหวัดระยอง ได้นำผลการศึกษาไปแก้ปัญหในเรื่องดังกล่าวร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการปรับปรุงกำไรทางบัญชีให้เป็นทางภาษีอากร

การปรับปรุงกำไรสุทธิเพื่อการรัษฎากร (อมรศักดิ์ พงศ์พศุตม์, 2553 หน้า 8-4) ในการคำนวณกำไรสุทธิ (Taxable profits and losses) เพื่อยื่นแบบ ภ.ง.ด. 50 บริษัท ๆ จะต้องทำการปรับปรุงกำไรสุทธิทางบัญชีให้เป็นกำไรสุทธิทางภาษีเฉพาะกรณีที่มี “ความแตกต่าง” อันได้แก่

1. ความแตกต่างด้านรายได้กล่าวคือ รายได้ทางบัญชีในบางกรณีไม่ถือเป็นรายได้ทางภาษี ตัวอย่างเช่น
2. ความแตกต่างด้านรายจ่ายรายจ่ายทางบัญชีในบางกรณีไม่สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี อาทิ รายจ่ายต้องห้าม ตามนัยมาตรา 65 ตรี (1)-(20) แห่งประมวลรัษฎากรในทางตรงกันข้าม ในบางกรณีมิใช่เป็นรายจ่ายตามหลักการบัญชี แต่กฎหมายภาษีให้ถือเป็นรายจ่าย
3. รายได้/ รายจ่ายเหลือมปีการรับรู้รายได้รายจ่ายตามหลักการบัญชี จะต้องยึดถือหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป (GAAP) ซึ่งในบางกรณีจะแตกต่างจากจุดความรับผิดชอบ (Tax point) ของการคำนวณรายได้ รายจ่ายทางภาษี

ปัญหาทางบัญชีเกี่ยวกับภาษี

สำหรับปัญหาทางบัญชี งานวิจัยพบว่าปัญหาของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่มผลการศึกษาพบว่าผู้ทำบัญชีมีปัญหาภาษีเงินได้ นิติบุคคลในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาสูงสุดในด้านการรับรู้รายได้รองลงมาเป็นปัญหาด้านค่าใช้จ่ายและด้านสินทรัพย์หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นนอกจากนี้ผู้ที่มีอายุน้อยจะมีปัญหามากกว่าผู้ที่มีอายุมากผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีระดับปัญหามากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือปริญญาโทและผู้ทำบัญชีที่มี ประสบการณ์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปีมีระดับปัญหาสูงสุดรองลงมาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี (จันจิรา สันติชัยรัตน์, 2549) นอกจากนี้กนิษฐา รักษ์บำรุง (2550) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาทางภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สรุปรวมปัญหาได้ 4 ประเด็นด้วยกันคือ ประเด็นแรก เป็นปัญหาการไม่มีสภาพบังคับใช้ของมาตรา 79/4 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งมีน้อยและมีปัญหาความไม่สอดคล้องของตัวบทกับข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติของประเพณีทางการค้าอยู่มาก ทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติไม่ได้ เพราะอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ออกใบกำกับภาษี และวันที่กรอกรายงานทางภาษีขายจะต่างจากวันรับชำระเงินหรือวันที่กฎหมายกำหนด

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้เลือกกลุ่มประชากรโดยใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เป็นผู้ที่ทำบัญชีให้กับสถานประกอบการนั้น ๆ ในจังหวัดระยอง จำนวน 420 ราย (รวมเก็บเพิ่มจากเดิมอีก 5 เปอร์เซนต์ จากจำนวน 400 คน คิดเป็น 20 ราย) จากผู้ประกอบการทั้งสิ้นของจังหวัดระยอง จำนวน 6,490 ราย เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้ศึกษาวิจัยทำการแจกแบบสอบถามโดยผ่านสรรพากรแต่ละท้องที่ในจังหวัดระยอง โดยการขออนุญาตต่อสรรพากรเขตท้องที่นั้น ๆ ในการขอเก็บแบบสอบถามซึ่งมี 8 พื้นที่ด้วยกัน ได้แก่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาบ้านฉางสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาบ้านค่ายสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเมืองระยอง 1,2สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแกลงสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเขาชะเมาสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาวังจันทร์สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขานิคมพัฒนา และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาปลวกแดง

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 73.10 เป็นเพศชายจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 อายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด มีจำนวน 213 คนคิดเป็นร้อยละ 50.70 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด 326 คน คิดเป็นร้อยละ 77.60 ประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าประสบการณ์ในการทำงานมากที่สุด คือ 11-15 ปี มีจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนที่เป็นลักษณะขององค์กรธุรกิจของผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยพบว่า ประเภทกิจการมากที่สุด เป็นบริษัทจำกัด จำนวน 316 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 75.20 รองลงมาคือบริษัทมหาชน จำนวน 56 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 13.30 น้อยสุดคือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 48 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 11.40

ผลการวิจัยพบว่าทุนจดทะเบียน มากที่สุดคือทุนจดทะเบียนไม่เกิน 10ล้านบาท จำนวน 187 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 44.50 ยอดขายของกิจการมากที่สุดคือยอดขาย ไม่เกิน 100 ล้านบาท จำนวน 185 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 44 สิ้นทรัพย์รวมของกิจการ มากที่สุดไม่เกิน 10 ล้านบาท จำนวน 187 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 44.50

**ผลการวิเคราะห์และทดสอบเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร
ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัด**

1. พบว่าอายุของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง ปัญหาโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

2. พบว่าระดับการศึกษาของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง ปัญหาโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) ไม่แตกต่างกัน

3. พบว่าประสบการณ์ของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง โดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

4. พบว่าประเภทกิจการของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง โดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

5. พบว่าทุนจดทะเบียนของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง โดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

6. พบว่ายอดขายของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง ปัญหาโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) ไม่แตกต่างกัน

7. พบว่าสินทรัพย์รวมของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง ปัญหาโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

อภิปรายผล

รายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง ในภาพรวมประเด็นปัญหาที่พบอยู่ในระดับน้อย ถึงปานกลาง และพบว่ามาตราที่มีปัญหามากที่สุด 5 ลำดับแรกได้แก่ 1) มาตรา 65 ตรี (6) เป็นเรื่องเกี่ยวกับ (6ทวิ) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระหรือพึงชำระ 2) มาตรา 65 ตรี (4) ค่ารับรองหรือค่าบริการส่วนที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎกระทรวง 3) มาตรา 65 ตรี(20) รายจ่ายที่มีลักษณะทำนองเดียวกับที่ระบุไว้ใน (1) ถึง (19) 4) มาตรา 65 ตรี (18) รายจ่ายซึ่งผู้จ่ายพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ และ 5. มาตรา 65 ตรี (3) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว การให้โดยเสน่หาปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากผู้ประกอบการมีความสับสนในประเด็นเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มจากค่ารับรองในส่วนที่เกินกฎหมาย

กำหนด หรือภาษีมูลค่าเพิ่มจากรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว ซึ่งถือเป็นรายจ่ายต้องห้าม ปัญหาเรื่องการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาเป็นค่าใช้จ่ายของกิจการ และการบันทึกค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน ทำให้เกิดการบันทึกรายจ่ายมากเกินไปเนื่องจากกฎหมายไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ประกอบการเข้าใจผิด เป็นผลให้ต้องบวกกลับในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่ม

จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่าอายุของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยองปัญหาโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01กลุ่มอายุ 20-30 ปี มีปัญหามากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 กลุ่มรองลงมาคือกลุ่มอายุ 31-40 ปี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 กลุ่มอายุ 41-50 ปี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.32 และ กลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มคนที่มีอายุน้อยกว่า จะมีประเด็นปัญหามากกว่ากลุ่มที่มีอายุมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันจิรา สันติชัยรัตน์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่มผลการศึกษาพบว่าผู้ทำบัญชีมีปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับปานกลางโดยมีปัญหาสูงสุดในด้านการรับรู้รายได้รองลงมาเป็นปัญหาด้านค่าใช้จ่ายและด้านสินทรัพย์หนี้สินและส่วนของเจ้าของนอกจากนี้ผู้ที่มีอายุน้อยจะมีปัญหามากกว่าผู้ที่มีอายุมาก

ระดับการศึกษาของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยองปัญหาโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) ไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์ของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยองโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01กลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป มีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มอายุ 5-10 ปี และลำดับสุดท้ายคือ กลุ่มอายุ 11-15 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันจิรา สันติชัยรัตน์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่มผลการศึกษาพบว่าผู้ทำบัญชีมีปัญหาภาษีเงินได้ ที่พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มี ประสบการณ์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี มีระดับปัญหาสูงสุด รองลงมาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี

ประเภทกิจการของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยองโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01 กลุ่มห้างหุ้นส่วนจำกัด มีปัญหามากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 รองลงมา บริษัทมหาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 และลำดับสุดท้ายบริษัทจำกัด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 กลุ่มห้างหุ้นส่วนจำกัด มีปัญหามากที่สุด เนื่องจากระเบียบวิธีการปฏิบัติงานหรือข้อบังคับในการปฏิบัติงานอาจไม่ได้เคร่งครัดเท่ากับระดับบริษัทจำกัด หรือบริษัท

มหาชนจำกัดซึ่งมีระเบียบแบบแผน วิธีการ นโยบายขององค์กรที่ชัดเจน และต้องโปร่งใส มีหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินธุรกิจเพื่อผลประโยชน์ขององค์กรสูงสุด

ทุนจดทะเบียนของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยองโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01**กลุ่มทุนจดทะเบียนไม่เกิน 50 ล้านบาทมีปัญหามากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 รองลงมาคือกลุ่มทุนจดทะเบียนไม่เกิน 10 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35 ลำดับสุดท้าย กลุ่มทุนจดทะเบียนมากกว่า 100 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทุนจดทะเบียนมากกว่า 100 ล้านบาท มีปัญหาน้อยสุด เพราะได้ทำการศึกษาถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ มาเป็นอย่างดี

สินทรัพย์รวมของประชากรตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อประเด็นปัญหาการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีอากร ตามมาตรา 65 ตรี เรื่องรายจ่ายต้องห้ามของผู้ประกอบการในจังหวัดระยอง ปัญหาโดยภาพรวมตามมาตราที่ (1)-(20) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01 โดยกลุ่มสินทรัพย์รวมไม่เกิน 500 ล้านบาทมีปัญหามากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 รองลงมาคือกลุ่มสินทรัพย์รวมไม่เกิน 100 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 ลำดับสุดท้าย กลุ่มสินทรัพย์รวมไม่เกิน 10 ล้านบาท ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24 ล้านบาท การที่กลุ่มสินทรัพย์รวมไม่เกิน 500 ล้านบาทมีปัญหามากที่สุด เนื่องจากกิจการอาจจะมีการลงทุนในสินทรัพย์เป็นจำนวนมาก เช่น การซื้อเครื่องจักรมาใช้ในการผลิต การก่อสร้างอาคารที่ทำการใหม่ของกิจการเอง ส่งผลให้ปัญหาอาจมากขึ้นตามจำนวนของกิจกรรมที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. มาตรา 65 ตรี (6) (6 ทวิ) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ชำระหรือพึงชำระและภาษีซื้อของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนเว้นแต่ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีซื้อของผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งต้องเสียภาษีตามมาตรา 82/16 ภาษีซื้อที่ต้องห้ามนำมาหักในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/5 (4) หรือภาษีซื้ออื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาจากปัญหาดังกล่าวในเรื่องภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ ผู้ประกอบการต้องทำความเข้าใจภาษีซื้อที่ต้องห้ามนำมาคำนวณภาษี

2. มาตรา 65 ตรี(4) ค่ารับรองหรือค่าบริการส่วนที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ดังนั้น ค่ารับรองที่จะหักเป็นรายจ่ายได้ จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์กำหนดโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 143 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ 222 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มใน 2542 เป็นต้นไป) การวางแผนภาษีค่ารับรองหรือค่าบริการให้สรรพากรยอมรับให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้นั้น ควรจะมีการวางระบบควบคุมภายในของกิจการ กำหนดระเบียบของค่ารับรองหรือค่าบริการไว้และจะต้องมีหลักฐานการจ่ายเงิน หรือพิสูจน์ได้ว่าผู้รับเงินมีตัวตนจริง

3. มาตรา 65 ตรี(20) รายจ่ายที่มีลักษณะทำนองเดียวกับที่ระบุไว้ใน (1) ถึง (19) ซึ่งจะกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา จะเน้นหนักไปเรื่องของ พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 315 (รถยนต์นั่ง) รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน เป็นรถยนต์ต้องห้ามที่ประมวลรัษฎากรได้มีข้อห้ามในการคำนวณค่าเสื่อมราคาจะคำนวณจากต้นทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท หากเป็นการเช่าจะถือเป็นรายจ่ายได้ไม่เกิน 36,000 บาทต่อเดือน ต่อคัน ภาษีอันเกิดจากรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ขอคืนไม่ได้ต้องถือเป็นต้นทุน (กรณีซื้อ) หรือถือเป็นค่าใช้จ่าย (กรณีเช่า) กรณีจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ สิ่งที่เกิดการจะต้องระมัดระวังคือหากกิจการต้องการซื้อหลายคันกิจการควรวางแผนภาษี โดยการตั้งกิจการขึ้นมาใหม่เพื่อให้เช่าจะทำให้กิจการได้รับประโยชน์จากการใช้รถยนต์นั่ง กิจการที่ตั้งขึ้นมาใหม่เพื่อให้เช่ารถยนต์ก็ยังสามารถหักค่าเสื่อมราคาได้

4. มาตรา 65 ตรี(18) รายจ่ายซึ่งผู้จ่ายพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับสำหรับเอกสารรายจ่ายที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าใครเป็นผู้รับ ในการจัดทำบัญชีของทุกกิจการ ผู้ประกอบการควรมีการกำหนดระบบการควบคุมภายใน เพื่อป้องกันการทุจริต หรือความผิดพลาด

5. มาตรา 65 ตรี (3) รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัวทำให้โดยเสน่หาหรือการกุศล ควรพิจารณาแยกให้เด่นชัดว่าอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว หลีกเลี่ยงการจ่ายค่าใช้จ่ายส่วนตัวหรือ โดยเสน่หารายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจการควรจะต้องมีระเบียบกำหนดวิธีการเบิกจ่าย การอนุมัติ เบาะการเบิกจ่ายจะต้องระบุวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงตัวแปรอื่นที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประเด็นปัญหาเกี่ยวกับรายจ่ายต้องห้ามตาม มาตรา 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคม ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง เพื่อจะได้ครอบคลุมปัญหาและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

บรรณานุกรม

- กนิษฐา รักษ์บำรุง. (2550). ปัญหาทางภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2555). ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2555. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- จันจิรา สันติชัยรัตน์. (2549). ปัญหาของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่ม. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาการบัญชี, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมเดช โรจน์คูรีเสถียร. (2555). *Trick & Technique* การแก้ไขปัญหารายจ่ายต้องห้ามและภาษีซื้อต้องห้ามให้เป็นรายจ่ายได้และสรรพากรยอมรับ. กรุงเทพฯ: ชรรมนิติ เพรส
- อมรศักดิ์ พงศ์พศุตม์. (2553). การบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่มขั้นสูง. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

พฤติกรรมของการใช้น้ำมันมะพร้าวในสปป.ลาว

Behavior Trends b to coconut oil business in the PDR.Loas)

ชฎารัตน์ ศรีสุข

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของการใช้น้ำมันมะพร้าว โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามกับประชากรทั่วไปที่อาศัยอยู่นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว จำนวน 350 ชุด โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) รวมถึงทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 6 คนและคู่ค้าทางธุรกิจจำนวน 1 คนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่, ร้อยละ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ One-Way Anova F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของตัวแปร และ สถิติ Binary Logistic Regression เพื่อความมีอิทธิพลของตัวแปรซึ่งได้

ผลการวิจัยโดยสรุป คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมของผู้บริโภค พบว่า สถานภาพและอายุส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านผลิตภัณฑ์หลักอาชีพส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านรูปลักษณะผลิตภัณฑ์ด้านผลิตภัณฑ์ที่คาดหวังและด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์รายได้ส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านส่วนควบผลิตภัณฑ์และด้านผลิตภัณฑ์ที่คาดหวังระดับการศึกษาส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์ และการให้ความสำคัญกับระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านผลิตภัณฑ์หลักและ ด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์ แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการใช้น้ำมันมะพร้าว ในเชิงผกผันกัน

คำสำคัญ: ธุรกิจขายปลีก, ธุรกิจขายส่ง, แนวน้ำมัน, น้ำมันมะพร้าว

Abstract

This study attempted to study consuming behavior of coconut oil. This quantitative study collected the data from general residents residing in Vientiane using 350 copies of questionnaires in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR). The subjects were selected using convenience sampling technique. In addition, in-depth interviews were administered with six government officers and one business partner. The data were analyzed to find frequency, percentage as well as One-Way Anova F-test to test the hypothesis when the variables were different and Binary Logistic Regression to study the influence of variables.

The findings from consumers' behavior revealed that marital status and age influenced to the levels of products on core products. Occupation influenced to the levels of products on tangible products, expected products and potential products. Monthly income impacted on the levels of products on augmented product and expected products. The education level affected to the levels of products on both potential products. The levels of products on core products and potential product were different according to experience in using coconut oil inversely.

KEYWORDS: RETAIL BUSINESS/ WHOLESALE BUSINESS/ TRENDS/ COCONUT OIL

บทนำ

เนื่องจากการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN Economic Community (AEC) อย่างเต็มรูปแบบ เป็นการเอื้อให้เศรษฐกิจของสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นในด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน สังคม และประชากร (กองบรรณาธิการ SME Thailand, 2555)

สาธารณรัฐประชาชนลาวเป็นประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน รวมถึงยังสามารถสื่อสารกันรู้เรื่องโดยไม่ต้องใช้ล่ามแปล นอกจากนี้แล้วโดยพื้นฐานคนลาวเป็นคนรักสวยรักงาม โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อโทรทัศน์ของไทย จึงทำให้คนลาวมีความไว้วางใจในผลิตภัณฑ์เสริมความงามที่ผลิตจากประเทศไทย

จากอัตราการเติบโตทางการค้าระหว่างประเทศไทย กับ สปป. ลาว ถือว่ามีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางการค้าที่ดีต่อกัน มูลค่าการส่งออกมีอัตราสูงกว่ามูลค่าการนำเข้าสินค้าถือว่าไทยได้ดุลการค้า และเมื่อดูจากสถิติของหมวดการค้าแล้วจะเห็นว่าสินค้าในหมวดผลิตภัณฑ์ด้านความงาม (เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว) แม้ว่าจะมีอัตราการขยายตัวจะไม่มากนัก แต่ถือว่าอยู่เป็นหมวดสินค้าที่น่าสนใจ แสดงให้เห็นว่ายังมีคนลาวที่ใส่ใจในการดูแลสุขภาพผิวพรรณอยู่ เพราะโดยพื้นฐานแล้วคนลาวเป็นคนรักสวยรักงาม โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อโฆษณาของไทย ทำให้วัยรุ่นชาวลาวมีความไว้วางใจในการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมความงามจากไทย

ในส่วนของตลาดค้าปลีกค้าส่งในประเทศลาว มีการเติบโตพอสมควร ซึ่งในปี 2553 มีมูลค่าอยู่ที่ 44,000 ล้านบาท และขณะนี้ในนครหลวงเวียงจันทร์กำลังมีโครงการก่อสร้างศูนย์การค้าขนาดใหญ่ เช่น โครงการริทีย์เมกะมอลล์ ซึ่งเป็นการลงทุนจากประเทศจีนและสิงคโปร์ รวมถึงยังมีบิ๊กซีซูเปอร์เซนเตอร์ ก็ได้รับอนุญาตการลงทุนแล้วบริเวณศูนย์การค้าตลาดเช้า ด้วยสัญญาเช่า 30 ปี (ศูนย์วิจัยธุรกิจและเศรษฐกิจอีสาน, 2555)

นอกจากนี้ภาคการเกษตรของสปป.ลาวยังไม่ค่อยได้รับการพัฒนามากนัก เกษตรกรลาวยังเคยชินกับการทำการเกษตรแบบยังชีพ อิงธรรมชาติ ลงทุนน้อย (เอกจรินทร์ รอดเจริญ, 2556) จากข้อมูลข้างต้นบ่งบอกได้ว่า สปป.ลาว ยังไม่ค่อยมีนวัตกรรมใดๆ ในด้านการเกษตรแปรรูปมากนัก ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นช่องว่าง ที่จะใช้นวัตกรรมการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปของไทยและส่งไปจำหน่ายยัง สปป.ลาว เนื่องจากลาวยังไม่มีกำลังผลิตมากเท่าประเทศไทย

ตารางที่ 1-2 แสดงปริมาณการส่งออกน้ำมันมะพร้าวไปยัง สปป.ลาว

(พิกัดศุลกากร 15162021004)	
ปี	มูลค่า (บาท)
2551	723,285
2552	3,030,265
2553	4,149,592
2554	5,625,874
2555	6,176,196

ที่มา : กรมศุลกากร (2557)

จากปริมาณการส่งออกน้ำมันมะพร้าวของไทยไปยัง สปป.ลาว ในภาพรวมถือว่ายังเป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังคงได้รับความต้องการเพราะผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าว เป็นผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่เป็นสารตั้งต้นในการผลิตครีมบำรุงต่างๆ น้ำมันมะพร้าวจึงจัดอยู่ในประเภทสินค้าด้านสุขภาพและความสวยงาม ซึ่งประโยชน์ที่หลากหลายของน้ำมันมะพร้าว นั้นสามารถนำมารับประทานเพื่อช่วยบรรเทาโรคต่างๆ สามารถนำมาหมักผสม นวดตัว เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้น น้ำมันมะพร้าวจึงมีความน่าสนใจในการเข้าไปตลาดลูกค้าในกลุ่มผู้รักสวยรักงาม และหันมาใส่ใจเรื่องสุขภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวโน้มในการทำธุรกิจน้ำมันมะพร้าว ในสปป.ลาว เพื่อทราบถึงกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของทางรัฐบาล สปป. ลาว ในการให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน และข้อมูลพื้นฐานในส่วนของผู้บริโภคที่จะตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าวจากไทย และเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการและผู้สนใจ สามารถนำข้อมูลไปช่วยในการตัดสินใจลงทุนในธุรกิจนี้ได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้น้ำมันมะพร้าว

ขอบเขตการวิจัย

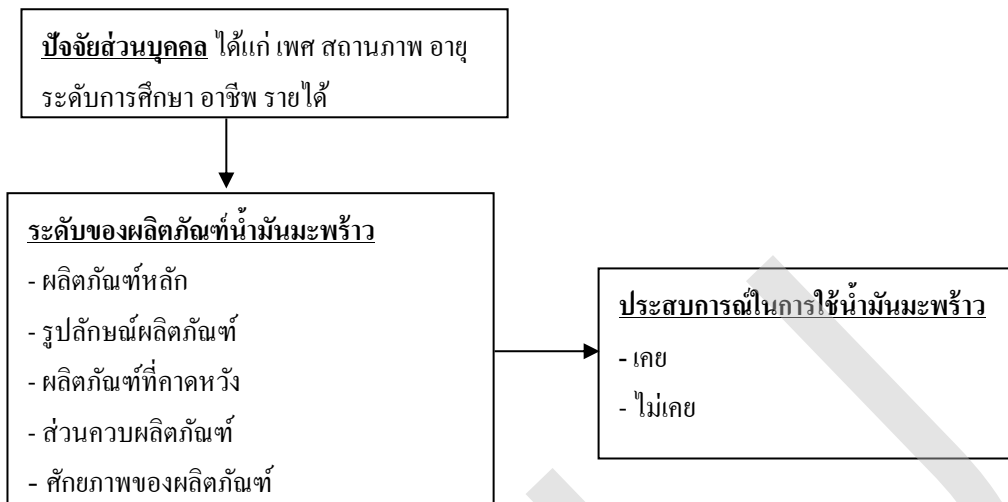
ขอบเขตด้านประชากร

เก็บแบบสอบถามประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในสปป.ลาว โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 400 ชุด

ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษานี้ใช้เวลาในการศึกษา ระหว่าง 1 เมษายน พ.ศ. 2557 ถึง 1 ตุลาคม พ.ศ.2558 ทำการเก็บแบบสอบถามระหว่าง 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2557 ถึง 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2557 และสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2557 ถึง 23 ธันวาคม พ.ศ. 2557

กรอบแนวคิด

ที่มา : Kotler, Philip (2003)

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน
2. ระดับของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อประสบการณ์ในการใช้น้ำมันมะพร้าวแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ในการที่จะเข้าไปดำเนินธุรกิจ ใน สปป. ลาว
2. ผู้ประกอบการหรือผู้ที่สนใจลงทุนสามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการวางแผนการลงทุนทำธุรกิจใน สปป.ลาว ได้
3. สามารถนำข้อมูลไปวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดใน สปป.ลาว ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชากรทั่วไปที่อาศัยอยู่ใน สปป.ลาว จำนวน 6,850,000 คน โดยสุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณหากลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรของ Taro Yamane ได้จำนวน 400คน ซึ่งทำการสุ่มแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เชิงปริมาณผู้วิจัยได้ทำการออกแบบแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลเป็นคำถามให้เลือกตอบ 2) คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคน้ำมันมะพร้าวเป็นคำถามให้เลือกตอบ 3) คำถามเกี่ยวกับระดับผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าวซึ่งจะเป็นการวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าว โดยคำถามเป็นลักษณะคำถามปลายปิด โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) มี 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS / PC

1. เจริญพรณนา ในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 1 และ 2 ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ และในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 3 คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เจริญนุมา เป็นการทำทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้สถิติ One-Way Anova F-test และสถิติ Binary Logistic Regression

หลังจากนั้นจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางสรุปความ

สรุปผลการวิจัย

ด้านพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้น้ำมันมะพร้าว

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.29 ด้านสถานภาพมีสถานภาพ โสดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.43 ด้านอายุมีช่วง 20-29 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.57 ด้านระดับการศึกษามีระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 ด้านอาชีพมีอาชีพพนักงานบริษัทมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.29 ด้านรายได้มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาทมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.71

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของการบริโภคน้ำมันมะพร้าวส่วนใหญ่ไม่เคยใช้น้ำมันมะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 57.7 ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าน้ำมันมะพร้าวมี 2 ประเภท คิดเป็นร้อยละ 74.6 ส่วนใหญ่ยังไม่ตัดสินใจเลือกบริโภคน้ำมันมะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 70.6 ส่วนใหญ่ทราบว่าน้ำมันมะพร้าวมีประโยชน์ในด้านการซึมเข้าสู่ผิวหนัง ช่วยบำรุงผิวชุ่มชื้น นุ่มนวลลดรอยเหี่ยวย่นบนใบหน้า ช่วยให้ใบหน้าให้อ่อนวัย คิดเป็นร้อยละ 55.4 ผู้ตอบแบบสอบถาม ทราบและไม่ทราบว่าน้ำมันมะพร้าวมีประโยชน์ในด้านสามารถใช้บำรุงเส้นผมให้ดกดำ เงางามและช่วยจัดเรียงแค คิดเป็นร้อยละ 50.0 เท่ากันส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าน้ำมันมะพร้าวมีประโยชน์ในด้านช่วยสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันโรคต่างๆ ได้ เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคอ้วน คิดเป็นร้อยละ 74.9 ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าน้ำมันมะพร้าวมีประโยชน์ในด้านช่วยปรับสมดุลในระบบทางเดินอาหาร ลดแบคทีเรียในกระเพาะและลำไส้ คิดเป็น

ร้อยละ 74.9 ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าน้ำมันมะพร้าวมีประโยชน์ในด้านใช้ในการบ้วนปาก (Oil Pulling) คิดเป็นร้อยละ 85.7 ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีความสนใจในน้ำมันมะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 60.6 ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีความเชื่อถือในน้ำมันมะพร้าวที่ผลิตในประเทศไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.6 ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีจุดประสงค์ในการใช้น้ำมันมะพร้าวในด้านความสวยงาม อาทิ บำรุงผม บำรุงผิวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.7 ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ได้รับอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อน้ำมันมะพร้าวจากการที่เพื่อนแนะนำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.9 ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีโอกาสในการตัดสินใจซื้อน้ำมันมะพร้าวโดยการซื้อเพื่อบริโภคเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.4 ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม สนใจที่จะซื้อน้ำมันมะพร้าวตามร้านค้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.3 ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม สนใจที่จะซื้อน้ำมันมะพร้าวที่ขนาด 100ml = 120 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.3 ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ให้ความสนใจ

บรรจุภัณฑ์น้ำมันมะพร้าว

มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.7

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของผลิตภัณฑ์ ในด้านของผลิตภัณฑ์หลัก พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.874 คืออยู่ในระดับมาก

ด้านรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.882 คืออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับเครื่องหมาย อ.ย. เป็นอันดับแรกโดย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับสองคือให้ความสำคัญกับเครื่องหมายมาตรฐาน ISO มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับมาก อันดับสามคือให้ความสำคัญกับเครื่องหมาย GMP มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99 อยู่ในระดับมาก อันดับสี่คือให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานได้ง่ายมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก อันดับห้าคือให้ความสำคัญกับเครื่องหมายออแกนิก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก อันดับหกคือให้ความสำคัญกับตราฮือที่จดจำง่ายค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.87 อยู่ในระดับมาก อันดับเจ็ดคือให้ความสำคัญกับบรรจุภัณฑ์หลายขนาดค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก อันดับแปดคือให้ความสำคัญกับเครื่องหมาย HALAL ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก อันดับเก้าคือให้ความสำคัญกับบรรจุภัณฑ์ที่มีเกิลียวลิ้อค ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 อยู่ในระดับมาก และอันดับสิบคือให้ความสำคัญกับรูปลักษณะภายนอกที่แตกต่างค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.61 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.785 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.811 คืออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่มีราคาสูงแต่คุณภาพดี เป็นอันดับแรกโดย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.86 อยู่ในระดับ

มาก อันดับสองคือให้ความสำคัญกับการคืนรูปของน้ำมันมะพร้าว มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านส่วนควบผลิตภัณฑ์ พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.922 คืออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เช่น โพรโมชันซึ่งมีขนาด 1000 ml แลมนขนาด 50 ml และให้ความสำคัญกับการระบุรายละเอียดคุณภาพสินค้าเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านของศักยภาพของผลิตภัณฑ์ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.963 คืออยู่ในระดับมาก

ข้อมูลผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน สปป.ลาว กับระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านผลิตภัณฑ์หลัก(Core Benefit)พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน สปป.ลาว ด้านสถานภาพแตกต่างกันส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านผลิตภัณฑ์หลักแตกต่างกันด้านอายุแตกต่างกันส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ด้านผลิตภัณฑ์หลักแตกต่างกันด้านรูปลักษณะผลิตภัณฑ์ (Tangible Product) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน สปป.ลาว ด้านอาชีพแตกต่างกันส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านรูปลักษณะผลิตภัณฑ์แตกต่างกันด้านผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง (Expected Product) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน สปป.ลาว ด้านอาชีพแตกต่างกันส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านผลิตภัณฑ์ที่คาดหวังแตกต่างกันด้านรายได้แตกต่างกันส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านผลิตภัณฑ์ที่คาดหวังแตกต่างกันด้านส่วนควบผลิตภัณฑ์ (Augmented product)พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน สปป.ลาว ด้านรายได้แตกต่างกันส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านส่วนควบผลิตภัณฑ์แตกต่างกันด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์ (Potential product) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน สปป.ลาว ด้านระดับการศึกษาแตกต่างกันส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์แตกต่างกันด้านอาชีพแตกต่างกันส่งผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน

การทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับของผลิตภัณฑ์กับประสบการณ์ในการใช้น้ำมันมะพร้าวพบว่า การให้ความสำคัญกับระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านผลิตภัณฑ์หลัก(Core Benefit)ค่า (B) เท่ากับ 1.320 และ ด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์ (Potential product)ค่า (B) เท่ากับ -0.414 แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการใช้น้ำมันมะพร้าวในเชิงผกผันกัน การให้ความสำคัญกับระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง (Expected Product) ด้านส่วนควบผลิตภัณฑ์ (Augmented product) ด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์ (Potential product) ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการใช้น้ำมันมะพร้าว

อภิปรายผล

ด้านพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้น้ำมันมะพร้าว

จากข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านระดับการศึกษานั้น มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีราย 10,001-20,000 บาทมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 33.7 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอดคล้องกับ ศุ่ยวิไล พิลาคำ (2553) ที่กล่าวว่าผู้ตอบแบบสอบถามชาวลาวส่วนมากนั้นมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 30 ของผู้ตอบแบบสอบถาม และ ส่วนมากมีรายได้อยู่ระหว่าง 15,000-20,000 บาท

สถานภาพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ในด้านผลิตภัณฑ์หลัก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากคนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน เช่น คนที่แต่งงานแล้วอาจจะคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากน้ำมันมะพร้าวมากกว่าคนโสดเนื่องจากอาจมีสามีหรือลูกเป็นเป็นตัวแปรสำคัญ ต่างจากคนโสดที่มักมุ่งใช้ประโยชน์ส่วนตัวเพียงผู้เดียวซึ่งสอดคล้อง มานิต รัตนสุวรรณ (2553) ที่กล่าวว่า สถานภาพมีความสำคัญในการช่วยกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้ดี เช่น สภาวะสมรสก็มีส่วนในการตัดสินใจที่เบี่ยงเบน คนโสด คนแต่งงานแล้ว คนที่แต่งงานใหม่เพิ่งมีลูก คนที่แต่งงานนานแล้วลูกโตแล้วหรือครอบครัวอาวุโสที่อยู่กันแบบสองคนตายาย คนที่เป็นหม้าย ฯลฯ เหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจที่แตกต่างกันทั้งสิ้นและสอดคล้องกับสิวฤทธิ พงศกรรังศิลป์ (2555) ที่กล่าวว่าสถานภาพเป็นสถานะที่บุคคลดำรงอยู่และสามารถวัดความแตกต่างของบทบาทได้ เช่น ผู้ที่มีบทบาทเป็นผู้บริหารกับผู้จัดการจะมีสถานภาพสูงกว่าพนักงาน โดยบุคคลในสังคมที่มีสถานภาพแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกันด้วย รวมถึงสอดคล้องกับปณิศา มีจินดา (2554) ที่กล่าวว่า บุคคลจะเกี่ยวข้องกับหลายกลุ่ม เช่น ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง องค์กร และสถาบันต่างๆ โดยจะมีบทบาทและสถานภาพที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งบทบาทจะประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลถูกคาดหวังให้ปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับบุคคลรอบข้าง ผู้บริโภคจึงมักเลือกซื้อสินค้าที่สื่อถึงบทบาทและสถานะของตนเองในสังคม นักการตลาดจะต้องทราบว่าผลิตภัณฑ์หรือตราสินค้าที่เหมาะสมสำหรับลูกค้าที่อยู่ในบทบาทและสถานภาพใดแล้วสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

อายุ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ในด้านผลิตภัณฑ์หลัก เนื่องจากเด็กวัยรุ่นมักจะคำนึงถึงประโยชน์หลักที่จะได้รับจากน้ำมันมะพร้าวทางด้านความสวยความงามเพราะเป็นวัยของการเริ่มดูแลตัวเอง แต่ในคนที่มิช่วงอายุเลยวัยรุ่นไปแล้ว มักจะมองสินค้าที่ให้คุณประโยชน์ในด้านสุขภาพมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ ชูชัย สมितिไกร (2553) ยังกล่าวในด้านอายุของกลุ่มลูกค้าว่า การที่ผู้บริโภคมีความเปลี่ยนแปลงเชิงพัฒนาการ เช่น อายุมากขึ้น หรือร่างกายเติบโตขึ้น ย่อมทำให้เกิดความปรารถนาในสิ่งใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วยและสอดคล้องกับสิวฤทธิ พงศกรรังศิลป์ (2555) ที่กล่าวว่า อายุเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแต่ละช่วงเวลาตลอดชีวิตของลูกค้าที่มีความต้องการสินค้าที่

แตกต่างกัน หากที่จะปฏิเสธว่าไม่เคยจับจ่ายซื้อสินค้าเพื่อการบริโภค เพียงแต่จะมีความแตกต่างในพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการในช่วงอายุที่แตกต่างกันเท่านั้น

อาชีพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ในด้านรูปลักษณะผลิตภัณฑ์ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ทุกๆอาชีพ ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษา พนักงานบริษัท ธุรกิจส่วนตัว รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญกับรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์มากกว่า คนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อาจเนื่องมาจากคนที่มีอาชีพที่เป็นหน้าเป็นตาแก่สังคม เช่นรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ รวมถึงประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ในชีวิตประจำวันจะต้องพบเจอกับคนมากหน้าหลายตา ทำให้การใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีรูปลักษณะที่ดี จะส่งเสริมบุคลิกภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ (2555) กล่าวว่า อาชีพเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสอดคล้องเกี่ยวเนื่องกับบทบาทและสถานภาพของลูกค้ นั่นคือ ลูกค้ที่มีอาชีพต่างกันจะมีการตัดสินใจซื้อหรือบริโภคสินค้าที่แตกต่างกันตามอาชีพของตน ซึ่งตรงกับที่คณาจารย์ภาควิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ (2555) กล่าวว่า บุคคลแต่ละสาขาอาชีพจะมีความจำเป็นและความต้องการในสินค้าและบริการที่ต่างกัน และสอดคล้องกับ ปณิศา มีจินดา (2554) กล่าวว่า อาชีพของแต่ละบุคคลจะนำไปสู่ความจำเป็นและความต้องการสินค้าที่แตกต่างกัน นักการตลาดจะต้องศึกษาว่าสินค้าของบริษัทเป็นที่ต้องการของกลุ่มอาชีพใด เพื่อจัดเตรียมสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเหล่านี้ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ วิษยคุณ (2555) ได้กล่าวว่า รายละเอียดหรือรูปภาพตรงหีบห่อบรรจุอาจเป็นตัวช่วยการขาย บรรจุภัณฑ์ที่ดีอาจเป็นตัวดึงดูดจากผู้ซื้อ ทั้งหีบห่อและฉลากอาจได้ให้รายละเอียดสำคัญที่ผู้ใช้จะใช้ประเมินสินค้าได้

อาชีพ และรายได้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ในด้านผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง เนื่องจาก อาชีพที่แตกต่างกันของผู้บริโภคทำให้ผู้บริโภคมีรายได้ที่แตกต่างกัน รวมถึงส่งผลให้ผู้บริโภคมีกำลังในการซื้อสินค้าที่แตกต่างกันด้วย จึงทำให้ผู้ที่มีอาชีพแตกต่างกันจะคาดหวังต่อผลิตภัณฑ์แตกต่างกันออกไป เช่นนักเรียน/นักศึกษาอาจไม่คาดหวังกับสินค้านานัก เนื่องจากอ่อนไหวต่อราคาสินค้า เพราะยังไม่มียาได้เป็นของตนเอง ไม่เหมือนกับคนที่ประกอบอาชีพ ที่มีรายได้สูงมักจะมึแนวโน้มใช้สินค้าที่ดีและมีคุณภาพแม้ว่าจะราคาสูงก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) ที่กล่าวว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลจะส่งผลต่อการเลือกสินค้าและบริการ ซึ่งต้องมีการศึกษาถึงแนวโน้มของรายได้ส่วนบุคคล เงินออม และอัตราดอกเบี้ย นักการตลาดต้องสนใจในแนวโน้มของรายได้ส่วนบุคคล เนื่องจากรายได้มีผลต่ออำนาจการซื้อ คนที่มีรายได้ต่ำจะมุ่งซื้อสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ และมีความไวต่อราคามาก ส่วนคนที่มียาได้สูงจะมุ่งซื้อสินค้าที่มีคุณภาพดีและราคาสูง โดยเน้นที่ภาพพจน์ตราสินค้าเป็นหลักและสอดคล้องกับ ปณิศา มีจินดา (2554) กล่าวว่า รายได้ของผู้บริโภคเป็นตัวชี้อำนาจซื้อ ตามทฤษฎีอุปสงค์ต่อรายได้ (Income demand) กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีรายได้มากขึ้นจะมีแนวโน้มซื้อสินค้าในปริมาณที่มากขึ้นด้วย ผู้ที่มีรายได้ต่ำจะซื้อสินค้าที่จำเป็นต่อการ

ครองชีพ และมีความอ่อนไหวต่อราคามาก ส่วนคนที่มีรายได้สูงจะซื้อสินค้าที่มีคุณภาพดี โดยเน้นที่ภาพลักษณ์ตราสินค้าเป็นหลัก

รายได้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ในด้านส่วนควบผลิตภัณฑ์ ซึ่งจากผลการวิจัย ผู้ที่มีรายได้น้อยมักจะให้ความสำคัญกับส่วนควบผลิตภัณฑ์มากกว่าผู้ที่มีรายได้สูง เนื่องจากคนที่มีรายได้น้อยมักจะมีกำลังซื้อต่ำ จึงมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ เช่น แจกฟรี ของแถม แต่คนที่มีกำลังซื้อและรายได้สูงมักจะเน้นคุณภาพและความสะดวกสบายในการซื้อ มากกว่าซึ่งสอดคล้องกับ สุดาพร กุณฑบุตร (2553) กล่าวว่า ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่เห็นได้ชัดเจนในการพิจารณาชนชั้นทางสังคม เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจเป็นข้อจำกัดสำคัญที่ส่งผลต่ออำนาจซื้อของผู้บริโภค และสอดคล้องกับที่ ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ (2555) กล่าวว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับรายได้ของผู้บริโภคซึ่งคือกำลังซื้อของผู้บริโภค (Purchasing Power) เนื่องจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้บริโภคจะส่งผลต่อความสามารถในการซื้อสินค้า โดยผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน การออมและการซื้อหาสินทรัพย์ต่างๆจะต่างกัน ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่ดีจะซื้อสินค้าที่มีคุณภาพดี ราคาค่อนข้างสูงและมีเงินออมสูง และสอดคล้องกับชูชัย สมิตธิไกร (2554) การที่ฐานะทางการเงินของผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยอาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นหรือเลวลงก็ได้ เช่น การหมดภาระหนี้สิน การดองงาน ความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีอาจทำให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการสินค้าหรือบริการใหม่ๆ เพิ่มเติม แต่ความเปลี่ยนแปลงในทางที่เลวก็อาจทำให้ผู้บริโภคจำเป็นต้องทบทวนและปรับเปลี่ยนการบริโภคใหม่

ระดับการศึกษาและอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับของผลิตภัณฑ์ ในด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์ จากผลการวิจัยพบว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย มักจะให้ความสำคัญในด้านของการพัฒนาศักยภาพของผลิตภัณฑ์น้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง เนื่องจากคนที่มีการศึกษาสูงมักมีความรู้และมุมมองที่เปิดกว้างว่าผลิตภัณฑ์ชิ้นหนึ่งๆนั้น สามารถพัฒนาไปเป็นอะไรได้บ้าง จึงทำให้มีความคาดหวังว่าผลิตภัณฑ์จะต้องพัฒนาไปในทางนั้นๆมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ สุดาพร กุณฑบุตร (2553) กล่าวว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระดับหนึ่งกับฐานะของผู้บริโภคได้แก่ระดับการศึกษา ในหลายประเทศเมื่อประชาชนมีระดับการศึกษาสูงขึ้นส่งผลต่อการทำงานและรายได้ ระดับการศึกษามีผลต่อพฤติกรรมซื้อสินค้าไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้าและข้าวของเครื่องใช้ สิ่งเหล่านั้นไปสัมพันธ์กับตำแหน่งผลิตภัณฑ์ของกิจการด้วยและสอดคล้องกับที่ปณิศา มีจินดา (2554) กล่าวว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีวิสัยทัศน์ในการเลือกซื้อสินค้ามากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย จึงมีแนวโน้มบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมากกว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยใช้น้ำมันมะพร้าวและไม่ทราบว่าน้ำมันมะพร้าวมี 2 ประเภทแต่โดยส่วนใหญ่จะทราบว่าน้ำมันมะพร้าวมีประโยชน์ในการซึมเข้าสู่ผิวหนัง ช่วยบำรุงผิว

ชุ่มชื้น นุ่มนวลลดรอยเหี่ยวย่นบนใบหน้า ช่วยให้ใบหน้าให้อ่อนวัย มีประโยชน์ในด้านสามารถใช้บำรุงเส้นผมให้ดกดำ เงางามและช่วยขจัดรังแคแต่จะไม่ทราบว่ามีประโยชน์ในด้านช่วยสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันโรคต่างๆได้ เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคอ้วน ,ช่วยปรับสมดุลในระบบทางเดินอาหาร ลดแบคทีเรียในกระเพาะและลำไส้ ,ใช้ในการบ้วนปาก (Oil Pulling) ส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความสนใจในน้ำมันมะพร้าว แต่ยังไม่ตัดสินใจเลือกบริโภคน้ำมันมะพร้าว โดยการตัดสินใจซื้อน้ำมันมะพร้าวในอนาคตคิดว่าจะซื้อเพื่อบริโภคเป็นประจำและจะได้รับอิทธิพลในการซื้อจากการที่เพื่อนแนะนำ โดยมีจุดประสงค์ในการใช้น้ำมันมะพร้าวในด้านความสวยงาม อาทิ บำรุงผม บำรุงผิว และให้ความไว้วางใจน้ำมันมะพร้าวที่ผลิตในประเทศไทยซึ่งสอดคล้องกับ การดี เดียวไฟโรจน์ กล่าวว่า “สินค้าอุปโภคบริโภคในตลาดลาวมีให้เลือกไม่มากนัก แต่กำลังซื้อนั้นมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆโดยสินค้าส่วนใหญ่จะนำเข้าจากจีน ไทย และเวียดนาม แต่ถ้าเป็นกลุ่มสินค้าที่ใช้บริโภคหรือมีผลต่อสุขภาพ ชาวลาวจะเชื่อถือในคุณภาพ ความปลอดภัย และมักนิยมสินค้าไทยมากกว่าสินค้าจากจีน และเวียดนาม” โดยแหล่งจำหน่ายที่สนใจซื้อคือตามร้านค้าต่างๆใน สปป.ลาว ซึ่งสอดคล้องกับ ชลิศารัตตรสาร และ วรรณรัตน์ วัฒนานิมิตกุล (2550) กล่าวว่า “แหล่งซื้อสินค้าเพื่อการบริโภคหรือขายต่อ อันดับต้นๆคือร้านค้าปลีกในตลาดและริมถนนในเมืองต่างๆในลาว” ปริมาณและราคาที่น่าสนใจคือขนาด

100ml = 120 บาท โดยมีรูปทรง

โดยการให้ความสำคัญกับระดับของผลิตภัณฑ์ในด้านรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์นั้นส่วนมากผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่มีเครื่องหมาย อ.ย. มาเป็นอันดับแรกในด้านของผลิตภัณฑ์ที่คาดหวังให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ที่มีราคาสูงแต่คุณภาพดีด้าน ส่วนควบผลิตภัณฑ์ ให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เช่น โปรโมชันซื้อขนาด 1000 ml แลกขนาด 50 ml และให้ความสำคัญกับการระบุรายละเอียดคุณภาพสินค้าเท่ากัน มาเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับที่ ฝ่ายวิจัยของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (2557) กล่าวว่าไว้ว่าการส่งเสริมทางการตลาดในลาวนั้นผู้ประกอบการอาจเลือกตั้งราคาให้ใกล้เคียงกับราคาสินค้าที่วางขายในไทยและตามชายแดน คู่ไปกับการใช้กลยุทธ์ อาทิเช่น การแจกตัวอย่างสินค้าให้ทดลองใช้ การลดราคา การสะสมยอดซื้อเพื่อแลกของสมนาคุณ

จากข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคน้ำมันมะพร้าวอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ การดี เดียวไฟโรจน์ กล่าวว่า “ชาวลาวมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่หรูหราฟุ่มเฟือย รู้จักพอและการตัดสินใจซื้อสินค้านั้นพิจารณาจากประโยชน์จากการใช้งานเป็นสำคัญ”

การให้ความสำคัญกับระดับของผลิตภัณฑ์ด้านผลิตภัณฑ์หลัก (Core Benefit) แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการใช้น้ำมันมะพร้าวเนื่องจากคนที่เคยใช้น้ำมันมะพร้าวมักจะทราบถึง

คุณประโยชน์หลักที่ต้องการได้จากน้ำมันมะพร้าว ซึ่งแตกต่างจากผู้ที่ไม่เคยใช้จะไม่ทราบว่าจะจริงหรือไม่ ต้องการใช้น้ำมันมะพร้าวเพื่อประโยชน์ทางด้านใด จนกว่าจะได้ลองใช้จริงๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2552) ที่กล่าวว่า ประโยชน์พื้นฐานของผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งที่ผู้บริโภคได้รับจากการซื้อสินค้าโดยตรงโดยผลิตภัณฑ์นั้นจะสามารถตอบสนองตามความต้องการของผู้บริโภคได้ตามความต้องการเบื้องต้นและสอดคล้องกับที่ Philip Kotler (2554) กล่าวว่าผลิตภัณฑ์เป็นมากกว่าชุดของสิ่งที่จับต้องได้ธรรมดาๆ แต่ผู้บริโภคจะได้รับผลิตภัณฑ์ที่ซับซ้อนด้วยผลประโยชน์ที่จะสร้างความพึงพอใจด้วยการตอบสนองความจำเป็น และสอดคล้องกับสุวิมล แม้นจริง กล่าวว่า ระดับพื้นฐานหรือผลประโยชน์ที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์ คือสิ่งที่จะตอบได้ว่าผู้บริโภคต้องการซื้ออะไรที่แท้จริง ซึ่งจะประกอบด้วยผลประโยชน์หลักหรือสิ่งที่สามารถแก้ปัญหาให้กับผู้บริโภคได้ในการใช้หรือซื้อผลิตภัณฑ์ และสอดคล้องกับ วิทวัส รุ่งเรืองผล (2553) ที่กล่าวว่าผลิตภัณฑ์หลัก เป็นประโยชน์หลักหรือความคาดหวังที่ผู้บริโภคต้องการจะได้รับจากการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น และสอดคล้องกับ รณชัย ดันตระกูล (2552) ที่กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์หลักเป็นทุกสิ่งซึ่งสามารถนำเสนอตลาดสำหรับพิจารณา การได้มา การใช้ หรือการบริโภค และอาจสร้างความพึงพอใจต่อความต้องการหรือความจำเป็นของผู้บริโภค เป็นประโยชน์พื้นฐานของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคได้รับโดยตรง

การให้ความสำคัญกับระดับของผลิตภัณฑ์ ด้านศักยภาพของผลิตภัณฑ์ (Potential product) แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการใช้น้ำมันมะพร้าวเนื่องจากผู้ที่เคยใช้น้ำมันมะพร้าวในรูปแบบปกติแล้ว ได้รับคุณประโยชน์ตามที่ตนเองต้องการแล้ว มักจะมองหาผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาคุณสมบัติหรือการแปรรูปผลิตภัณฑ์ไปในรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้สนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นของตนเอง แตกต่างจากผู้ที่ยังไม่เคยบริโภคน้ำมันมะพร้าวเลย ก็จะมีแนวโน้มเริ่มบริโภคจากน้ำมันมะพร้าวในรูปแบบที่มีจำหน่ายตามท้องตลาด ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2552) ที่กล่าวว่ากลยุทธ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นความพยายามเพิ่มยอดขายโดยปรับปรุงผลิตภัณฑ์ใหม่ จากผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันเพื่อนำไปขายในตลาดในปัจจุบันให้ดีขึ้น เนื่องจากสินค้าที่บริษัทขายอยู่นั้นผู้บริโภคถึงจุดอิ่มตัวหรือบริโภคน้อยลง เพราะฉะนั้นบริษัทผู้ผลิตสินค้าก็จะปรับปรุงและพัฒนาสินค้าเพื่อขายให้ผู้บริโภคกลุ่มเดิมและทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้น โดย Cooper และ Kleinschmidt อ้างถึงในศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2552) ได้กล่าวว่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผลิตภัณฑ์คือ 1) ผลิตภัณฑ์มีลักษณะเฉพาะและมีความพิเศษกว่าผลิตภัณฑ์อื่น 2) แนวคิดของผลิตภัณฑ์จะต้องกำหนดไว้อย่างดีก่อนการพัฒนา โดยต้องประเมินเป้าหมาย ความต้องการ รวมถึงผลกำไรไว้ล่วงหน้า 3) เทคโนโลยี กลยุทธ์การตลาด และการบริหารทุกขั้นตอนจะต้องมุ่งใจตลาด และสอดคล้องกับภาวิณี กาญจนภา (2554) องค์การธุรกิจจำเป็นที่จะต้องทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อรักษายอดขาย สร้างผลกำไร และก่อให้เกิดการเจริญเติบโตแก่องค์กรธุรกิจ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการกำหนดความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาดคือ ความสามารถของผลิตภัณฑ์ใหม่ในการตอบสนองต่อความต้องการที่เกิดขึ้นของผู้บริโภคและยัง

สามารถใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นเครื่องมือในการเข้าสู่ตลาดเป้าหมายใหม่ โดยการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนตลาดที่ยังว่างอยู่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. การนำเข้าน้ำมันมะพร้าวเข้าไปขายใน สปป.ลาว เป็นธุรกิจที่น่าสนใจเข้าไปลงทุน เนื่องจากคนลาวในปัจจุบันมีความสนใจเรื่องความสวยความงามและรักสุขภาพกันมากขึ้น จากผลการวิจัยหน้าที่ 63 ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีจุดประสงค์ที่จะใช้น้ำมันมะพร้าวในด้านความสวยความงามมาเป็นอันดับ 1 และจากผลการวิจัยหน้า 59- 61 นั้นทำให้ทราบว่าผู้บริโภคยังไม่ค่อยทราบประโยชน์ของน้ำมันมะพร้าวในด้านอื่นๆเท่าที่ควร และผลการวิจัยหน้าที่ 62 ผู้วิจัยมีความสนใจในผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าวมากถึงร้อยละ 60 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่สนใจจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าวใน สปป.ลาวนั้น อาจจะต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และคุณประโยชน์ที่หลากหลายของน้ำมันมะพร้าวก่อนในเบื้องต้น

2. ผู้ตอบแบบสอบถามชาวลาว ที่เคยใช้น้ำมันมะพร้าวมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่เคยใช้ อาจเนื่องมาจากน้ำมันมะพร้าว นั้น อาจยังไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร รวมถึงยังไม่ค่อยมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์มากนัก จึงยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของชาว สปป.ลาว ซึ่งตรงกับข้อมูลการสัมภาษณ์ของผู้จัดการร้านค้า หน้าที่ 125 กล่าวไว้ว่า “ส่วนมากจะเป็นคนต่างประเทศที่รู้จัก ส่วนมากคนต่างประเทศมาซื้อ 90% อีก 10% เป็นคนลาว” การส่งออกน้ำมันมะพร้าวผ่านตัวแทนจำหน่ายเข้าไปใน สปป.ลาว อาจจะต้องประสานงานกับทางคู่ค้า เพื่อจัดทำสื่อ โฆษณา หรือจัดกิจกรรมต่างเพื่อให้คนลาวรู้จักประโยชน์ของน้ำมันมะพร้าวมากขึ้น

3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีแนวโน้มที่ยังไม่ตัดสินใจที่จะใช้น้ำมันมะพร้าว อาจเนื่องมาจากยังไม่ทราบถึงประโยชน์และคุณสมบัติที่หลากหลายของน้ำมันมะพร้าว จึงอาจจะต้องมีการโปรโมชันดึงดูดลูกค้าก่อนในช่วงแรกๆ ซึ่งตามผลการวิจัยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด เช่น โปรโมชันซื้อ 1000 ml แถม 150 ml อยู่ในระดับมาก ดังนั้นการจัดโปรโมชันต่างๆ จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการช่วยกระตุ้นให้ผู้บริโภคอยากทดลองสินค้าได้

4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไว้วางใจผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าวที่ผลิตในประเทศไทย ซึ่งตรงกับกรเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพหน้าที่ 125 โดยผู้จัดการร้านค้ากล่าวว่า “ส่วนใหญ่ก็จะพยายามส่งเสริมสินค้าลาวก็อาจจะของไทย 40% สินค้าลาว 60% แนวโน้มในการขายคือสินค้าไทยขายดีกว่า” ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่า ถึงแม้ร้านค้าในลาวจะให้การสนับสนุนสินค้าที่ผลิตใน สปป.ลาว แต่ผู้บริโภคในลาวส่วนใหญ่ยังคงมีแนวโน้มบริโภคสินค้าที่ผลิตจากประเทศไทยอยู่จึงเป็น โอกาสของผู้ประกอบการไทย ในการดำเนินธุรกิจ

5. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีจุดประสงค์ในการซื้อน้ำมันมะพร้าว เพื่อใช้ประโยชน์ด้านความสวยงาม อาทิ บำรุงผิว บำรุงผม และเพื่อสุขภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้ประกอบการสามารถทดลองตลาดน้ำมันมะพร้าวในรูปแบบของน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็นที่ใช้ในด้านความสวยความงามและสุขภาพก่อนได้ เพื่อลดความเสี่ยงในช่วงเริ่มแรกที่จะดำเนินธุรกิจน้ำมันมะพร้าวใน สปป.ลาว

6. ผู้บริโภคสนใจบรรจุภัณฑ์รูปทรง มากที่สุด เป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ

รูปทรงที่เป็นรูปทรงบรรจุภัณฑ์ของน้ำมันมะพร้าวส่วนใหญ่ในปัจจุบันซึ่งมีลักษณะเป็นฝาเกลียวการใช้งานในแต่ละครั้งอาจจะยังไม่สะดวกเท่าที่ควร เนื่องจากต้องเปิดฝาและทำให้น้ำมันมะพร้าวหกเลอะ อากาศและฝุ่นละอองสามารถเข้าไปได้ขณะเปิดขวดใช้งาน แต่รูปทรงหัวบีมนี้นักค้าน่าจะสามารถใช้งานได้สะดวกมากกว่า

7. ความต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภคชาวลาวยังมีความสนใจในตัวผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าวที่มีคุณภาพ และข้อมูลเชิงคุณภาพในส่วนของการดำเนินการดำเนินธุรกิจนั้นจะต้องมีคู่ค้าที่เป็นชาวลาว และผู้ประกอบการจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ โดยมีเอกสารกำกับความปลอดภัยต่างๆประกอบ ดังผลข้อมูลเชิงคุณภาพในหน้าที่ 126 เพื่อความน่าเชื่อถือในตัวผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ขอบเขตของกลุ่มเป้าหมายในเชิงปริมาณของการวิจัยครั้งนี้ เก็บเฉพาะประชาชน สปป.ลาว ที่อาศัยอยู่ในเวียงจันทน์เท่านั้น แต่จากข้อมูลเชิงคุณภาพของร้านค้าที่ได้มานั้น ทำให้ทราบว่าปริมาณการขายน้ำมันมะพร้าวให้กับชาวต่างชาตินั้น มีมากกว่าประชาชน สปป.ลาว ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไป อาจเพิ่มขอบเขตของกลุ่มเป้าหมายเป็นชาวต่างชาติด้วย เนื่องจากชาวต่างชาติมีความต้องการซื้อ มากกว่า จะทำให้ทราบความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่แท้จริง

2. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้ประกอบการในครั้งนี้ มีข้อจำกัดในด้านของเวลาทำให้ได้ข้อมูลจากผู้ประกอบการน้อยเกินไป ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไป อาจเพิ่มการเก็บข้อมูลกับผู้ประกอบการเพิ่ม เพื่อสอบถามถึงข้อมูลต่างๆ รวมถึงกลุ่มลูกค้าที่ซื้อผลิตภัณฑ์น้ำมันมะพร้าวด้วย

บรรณานุกรม

- นิตยาพร เสมอใจ. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชูชัย สมितिไกร. (2554). *พฤติกรรมผู้บริโภค* (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: วิ.พรีน (1991).
- ดาราทิ ปะปาล และ ธนวัฒน์ ทีปะปาล. (2553). *การสื่อสารการตลาด*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ปณิศา มีจินดา และ ศิริวรรณ เสรีรัตน์.(2554).*กลยุทธ์การตลาดและการวางแผน*.กรุงเทพฯ:
ธรรมสาร.
- ภาวินี กาญจนานา. (2554). *หลักการตลาด*. กรุงเทพฯ:ท้อป.
- มานิต รัตนสุวรรณ. (2553). *ยุทธศาสตร์การตลาด :Marketing strategy*. กรุงเทพฯ : สุขุมวิท.
- ศุดาพร กุณฑบุตร. (2553). *การตลาดระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2553). *หลักการตลาด*. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย).
- วิเชียร วิทยอุดม. (2555). *หลักการตลาด*. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- วุฒิ สุขเจริญ. (2555). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: จี.พี.ไซเบอร์พรีนซ์.
- ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์. (2555).*หลักการตลาด*. กรุงเทพฯ:ท้อป.
- Kotler, Philip. *Marketing Management*. New Jersey: Prentice Hall, 2003.

มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม
ของประเทศไทย

Thai Financial Reporting Standards for Small and Medium-Sized Entities

ชุตินุช อินทรประสิทธิ์

บทคัดย่อ

บทความเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย หลักการที่สำคัญของมาตรฐานฉบับดังกล่าวในลักษณะการเปรียบเทียบกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะซึ่งเป็นมาตรฐานสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ประโยชน์จากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมมาใช้ รวมถึงคำแนะนำสำหรับการเตรียมความพร้อมของกิจการในการนำมาตรฐานฉบับนี้มาใช้ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าหลักการสำคัญของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมมีความแตกต่างจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีประเด็นความแตกต่างที่ควรให้ความสนใจ เช่น ความแตกต่างในวิธีการปฏิบัติเรื่องภาษีเงินได้ และกำหนดหัวข้อเพิ่มเติมในเรื่องที่มีความซับซ้อน เช่น เครื่องมือทางการเงินอื่น งบกระแสเงินสด เป็นต้น โดยการนำมาตรฐานฉบับดังกล่าวมาใช้จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้ประกอบการวิชาชีพและผู้ใช้งบการเงินกลุ่มต่างๆ ในด้านความเป็นสากลและคุณภาพของข้อมูล ดังนั้นกิจการจึงควรเตรียมความพร้อมทั้งในด้านบุคลากรและทรัพยากรต่างๆ ในการนำมาตรฐานฉบับนี้มาใช้

คำสำคัญ: มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

Abstract

This paper presents Thai Financial Reporting Standards for Small and Medium-sized Entities. It aims at providing useful information relating the development of financial reporting standards for small and medium-sized entities in Thailand, a comparison of main concepts between TFRS for SMEs and TFRS for NPAEs, advantages and guideline of standard compliance. The main concept of TFRS for SMEs is not substantially different from TFRS for NPAEs' concept. However, there are some key dissimilarity angles that an entity is taken into account such as other financial instruments, income tax and cash flow. The notable advantages of standard compliance are international recognition and leveling information quality. Therefore, small and medium-sized entities should prepare themselves for human resource development and provide other resources for standard compliance.

KEYWORDS: Thai Financial Reporting Standards for Small and Medium-sized Entities, Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities

ในปัจจุบันกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยอย่างมาก ซึ่งเห็นได้จากการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37 ของ GDP รวมทั้งประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2556) แต่อย่างไรก็ตามกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยยังมีจุดอ่อนในหลายด้านที่เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของกิจการ หนึ่งในจุดอ่อนที่สำคัญคือการบันทึกข้อมูลบัญชีไม่ถูกต้องและข้อมูลทางการเงินของกิจการมีคุณภาพต่ำ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาสำคัญของกิจการคือการขาดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน (พัชรชาติ หมั่นนิกร, ทรงยศ กันธมานนท์, และเน่งน้อย เจริญทวีทรัพย์, 2557) ดังนั้นการพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากในการเสริมสร้างศักยภาพของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ บทความฉบับนี้จึงมุ่งเน้นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ในแง่มุมของการพัฒนามาตรฐานสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมจนถึงปัจจุบัน สาระสำคัญของมาตรฐาน ประโยชน์จากกรนำมามาตรฐานมาปฏิบัติ รวมถึงการเตรียมความพร้อมของกิจการในการนำมามาตรฐานมาปฏิบัติ

1. พัฒนาการมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

การพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยมีจุดเริ่มต้นมาจากประกาศสภาวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 21/2555 เรื่อง การยกเว้นการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชีกับธุรกิจที่มีใช่บริษัทมหาชน ซึ่งประกาศก่อนปรนให้มาตรฐานการบัญชีจำนวน 8 ฉบับเป็นมาตรฐานการบัญชีที่ยกเว้นการบังคับใช้กับธุรกิจที่มีใช่บริษัทมหาชน ต่อมาในปี พ.ศ.2554 สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ออกประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 20/2554 ลงวันที่ 12 เมษายนพ.ศ. 2554 เรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities: TFRS for NPAEs) โดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวกำหนดให้บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิติบุคคลต่างประเทศ กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชีพ.ศ. 2543 ที่เข้าข่ายเป็นกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะต้องจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ตั้งแต่รอบบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 เป็นต้น ซึ่งมาตรฐานฉบับนี้จัดเป็นมาตรฐานฉบับแรกที่ทำขึ้นเพื่อกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมโดยเฉพาะ (ชุตินุช อินทรประสิทธิ์, 2557)

ในปัจจุบันสภาวิชาชีพบัญชีฯ เริ่มสังเกตเห็นว่ามาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะยังไม่มีความเป็นสากลอย่างแท้จริง เนื่องจากมาตรฐานฉบับดังกล่าวจัดทำขึ้นโดยอ้างอิงจากทั้งมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงปี 2550 ที่กิจการทุกประเภทใช้ในปี พ.ศ. 2553 (ปัจจุบันมาตรฐานชุดดังกล่าวถูกยกเลิกไปแล้วด้วยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 17/2553), แนวปฏิบัติทางบัญชีที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชีฯ และบางส่วนของอ้างอิงมาจากมาตรฐานการรายงานทาง

การเงินระหว่างประเทศสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (International Financial Reporting Standards for Small and Medium-sized Entities (2009): IFRS for SMEs) ดังนั้นเพื่อให้ประเทศไทยมีมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความเป็นสากลอย่างแท้จริง สภาวิชาชีพบัญชีฯ จึงอยู่ในระหว่างการพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (Thai Financial Reporting Standards for Small and Medium-sized Entities: TFRS for SMEs) ที่อ้างอิงมา IFRS for SMEs (2009) โดยคาดว่าจะนำมาใช้ตั้งแต่ปี 2559 หรือ 2560 เป็นต้นไป โดยสภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้จัดสัมมนาพิจารณา “ร่างมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม TFRS for SMEs ” ไปเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2557 ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการนำมาตรฐานฉบับนี้มาใช้ได้ทั้งหมด 3 แนวทางคือ

แนวทางที่ 1: กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะขนาดเล็ก ให้ใช้ TFRS for NPAEs และ กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะขนาดกลางและขนาดใหญ่ ให้ใช้ TFRS for SMEs

แนวทางที่ 2: กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะทั้งหมดให้ใช้ TFRS for SMEs ทั้งฉบับโดยไม่มีข้อยกเว้น

แนวทางที่ 3: กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะทั้งหมดให้ใช้ TFRS for SMEs โดยมีข้อยกเว้นในบางเรื่อง ซึ่งเรื่องที่มีแนวโน้มจะได้รับการผ่อนผัน เช่น การจัดทำงบการเงินรวม เครื่องมือทางการเงิน ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี เป็นต้น โดยหลักเกณฑ์การผ่อนผันจะพิจารณาจากความต้องการใช้ข้อมูลของผู้ใช้งบการเงินเป็นหลัก

จากแนวทางทั้ง 3 แนวทาง สภาวิชาชีพบัญชีฯ พิจารณาว่าแนวทางที่ 3 เป็นแนวทางที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดเนื่องจาก TFRS for NPAEs กับ TFRS for SMEs มีความแตกต่างกันไม่มากนัก ดังนั้นการปรับเปลี่ยนจาก TFRS for NPAEs ไปเป็น TFRS for SMEs จะไม่สร้างภาระต่อกิจการสำหรับต้นทุนในการจัดทำงบการเงินที่สูงเกินไป สำหรับแนวทางที่ 1 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างต่ำเนื่องจากปัญหาในการกำหนดเกณฑ์การแบ่งขนาดของกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 1 กรกฎาคม 2557)

2. สรุปหลักการ TFRS For SMEs

จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารประกอบการสัมมนา 2 เรื่อง ได้แก่ มาตรฐาน TFRS for SME (เกียรตินิยม คุณติสุข, และศุภมิตร เตชะมนตรีกุล, 2557) และ การสัมมนาทำความเข้าใจเรื่อง ร่าง TFRS for SMEs (คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานบัญชี, 2557) โครงสร้างของ TFRS for SMEs ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 35 หัวข้อ ครอบคลุมหัวข้อหลัก คือ แนวคิด หลักการและขอบเขตการบังคับใช้ การนำเสนองบการเงิน เงินลงทุนและเครื่องมือทางการเงิน สินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ และค่าใช้จ่าย และเรื่องอื่นๆ

เนื่องจากการพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยได้พัฒนาไปในระดับหนึ่งแล้วคือการมี TFRS for NPAEs ซึ่งมีเนื้อหาบางส่วนอ้างอิงมา

จาก TFRS for SMEs อยู่แล้ว ดังนั้นบทความฉบับนี้จึงนำเสนอหลักการของ TFRS for SMEs ในลักษณะการเปรียบเทียบกับ TFRS for NPAs และวิเคราะห์ประเด็นความแตกต่างซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติงานของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในอนาคต โดยโครงสร้างของ TFRS for SMEs สรุปได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างและเนื้อหาของ TFRS for SMEs

TFRS for SMEs	TFRS for NPAs
บทที่ 1 การกำหนดขอบเขตกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม	บทที่ 1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์
บทที่ 2 การกำหนดแนวคิดและหลักการของมาตรฐาน	บทที่ 2 ขอบเขตมาตรฐาน
บทที่ 3 การนำเสนองบการเงิน	บทที่ 3 กรอบแนวคิด
บทที่ 4 งบแสดงฐานะการเงิน	บทที่ 4 การนำเสนองบการเงิน
บทที่ 5 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จและงบกำไรขาดทุน	ไม่มีข้อกำหนดเฉพาะ แต่รวมอยู่ในเนื้อหาบทที่ 4 แล้ว
บทที่ 6 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกำไรขาดทุนและกำไรสะสม	ไม่มีข้อกำหนดเฉพาะ แต่รวมอยู่ในเนื้อหาบทที่ 4 แล้ว
บทที่ 7 งบกระแสเงินสด	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 8 หมายเหตุประกอบงบการเงิน	ไม่มีข้อกำหนดเฉพาะ แต่รวมอยู่ในเนื้อหาบทที่ 4 แล้ว
บทที่ 9 งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 10 นโยบายการบัญชี ประมาณการทางบัญชีและการแก้ไขข้อผิดพลาด	บทที่ 5 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและการแก้ไขข้อผิดพลาด
บทที่ 11 เครื่องมือทางการเงินพื้นฐาน	ไม่มีข้อกำหนดเฉพาะ แต่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ใน บทที่ 7 ลูกหนี้การค้า และบทที่ 9 เงินลงทุน
บทที่ 12 เครื่องมือทางการเงินอื่นๆ	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 13 สินค้าคงเหลือ	บทที่ 8 สินค้าคงเหลือ
บทที่ 14 เงินลงทุนในบริษัทร่วม	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 15 เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 16 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	บทที่ 12 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
บทที่ 17 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	บทที่ 10 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
บทที่ 18 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนนอกเหนือจากค่าความนิยม	บทที่ 11 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
บทที่ 19 การรวมธุรกิจและค่าความนิยม	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 20 สัญญาเช่า	บทที่ 14 สัญญาเช่า
บทที่ 21 ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น	บทที่ 16 ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น
บทที่ 22 หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 23 รายได้	บทที่ 18 รายได้

TFRS for SMEs	TFRS for NPAEs
	บทที่ 19 การรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์
บทที่ 24 การอุดหนุนจากรัฐบาล	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 25 ต้นทุนการกู้ยืม	บทที่ 13 ต้นทุนการกู้ยืม
บทที่ 26 การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 27 การด้อยค่าของสินทรัพย์	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 28 ผลประโยชน์พนักงาน	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 29 ภาษีเงินได้	บทที่ 15 ภาษีเงินได้
บทที่ 30 การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	บทที่ 21 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
บทที่ 31 การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 32 เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน	บทที่ 17 เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน
บทที่ 33 การเปิดเผยข้อมูลกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 34 อุตสาหกรรมพิเศษ	ไม่มีข้อกำหนด
บทที่ 35 การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง	บทที่ 22 การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าประเด็นความแตกต่างของ TFRS for SMEs เมื่อเปรียบเทียบกับ TFRS for NPAEs มีทั้งในลักษณะที่มีหัวข้อที่เหมือนกันแต่มีความแตกต่างกันในวิธีปฏิบัติ เช่น เรื่อง ภาษีเงินได้ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เป็นต้น และในลักษณะที่เป็นหัวข้อเพิ่มเติมโดยที่ใน TFRS for NPAEs ไม่มีข้อกำหนด เช่น เครื่องมือทางการเงินอื่นๆ บกระแสเงินสด เป็นต้น โดยประเด็นความแตกต่างระหว่าง TFRS for SMEs กับ TFRS for NPAEs ซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติงานของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในอนาคต สรุปได้ดังนี้

2.1 การนำเสนองบการเงิน

ภายใต้ TFRS for SMEs หลักการเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ได้แก่

- การจัดทำงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกำไรขาดทุน โดยต้องแสดงรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยอนุญาตให้เลือกแสดงแบบหนึ่งงบ หรือแบบสองงบก็ได้
- การจัดทำกระแสเงินสด
- การจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลสำหรับบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
- ในกรณีที่กิจการมีเงินลงทุนในบริษัทย่อยจะต้องจัดทำงบการเงินรวมด้วย

2.2 เงินลงทุน

ใน TFRS for SMEs มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องเงินลงทุนไว้ 2 เรื่อง คือ เงินลงทุนในบริษัทร่วม และเงินลงทุนในกิจการร่วมค้า โดยมีหลักการโดยสรุปคือ

- การจัดทำงานการเงินรวม การวัดมูลค่าเงินลงทุน กำหนดไว้ 3 ทางเลือกคือ วิธีราคาทุน วิธีส่วนได้เสีย และวิธีมูลค่ายุติธรรม โดยการเลือกใช้จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ในขณะที่ TFRS for NPAEs ไม่มีข้อกำหนดดังกล่าวเนื่องจากไม่มีข้อกำหนดให้จัดทำงานการเงินรวม
- การจัดทำงานการเงินเฉพาะกิจการ การวัดมูลค่าเงินลงทุน กำหนดไว้ 2 ทางเลือกคือ วิธีราคาทุน (ราคาทุนเดิมหักค่าเพื่อการด้อยค่า) และวิธีมูลค่ายุติธรรม โดยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมรับรู้ผ่านกำไรขาดทุน ในขณะที่ TFRS for NPAEs กำหนดไว้เพียงวิธีเดียว คือ วิธีราคาทุนหักค่าเพื่อการลดลงของมูลค่า

2.3 เครื่องมือทางการเงินอื่น

ใน TFRS for SMEs มีข้อกำหนดเพิ่มเติมสำหรับเครื่องมือทางการเงินอื่นๆ เช่น สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward contract), สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest rate swap) โดยหลักการสำคัญสรุปได้ดังนี้

- วัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม
- วัดมูลค่าภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ยกเว้นสำหรับตราสารทุนที่ไม่ได้จำหน่ายแก่สาธารณชนและมูลค่ายุติธรรมไม่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้วัดด้วยราคาทุนหักค่าเพื่อการด้อยค่า ซึ่งจะถือปฏิบัติเช่นนี้จนกว่าจะสามารถหามูลค่ายุติธรรมที่น่าเชื่อถือได้
- มีข้อกำหนดสำหรับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง โดยต้องระบุเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงและความเสี่ยงที่จะทำการป้องกัน

2.4 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

ตามแนวทางของ TFRS for SMEs หลักการเพิ่มเติม ได้แก่

- การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้รายการกำหนดให้ใช้มูลค่ายุติธรรม หากมูลค่ายุติธรรมสามารถหาได้อย่างน่าเชื่อถือโดยมีต้นทุนหรือการใช้ทรัพยากรต่ำ แต่ถ้าไม่สามารถหาได้ให้ใช้ราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่า ในขณะที่ TFRS for NPAEs กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่าเท่านั้น
- มีการกำหนดวิธีปฏิบัติในเรื่องการโอนเปลี่ยนประเภท ในขณะที่ TFRS for NPAEs ไม่ได้กล่าวถึง

2.5 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ทั้ง TFRS for SMEs และ TFRS for NPAEs มีการกำหนดหลักการไว้ค่อนข้างใกล้เคียงกัน เช่น การไม่มีทางเลือกสำหรับการตีราคาใหม่ แต่ยังคงมีประเด็นความแตกต่างที่สำคัญ คือ

- TFRS for SMEs ต้นทุนการกู้ยืมไม่สามารถรวมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ได้ ต้องบันทึกเป็นค่าใช้จ่าย ในขณะที่ TFRS for NPAEs สามารถรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ได้ เมื่อเป็นไปตามข้อกำหนด

2.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนนอกเหนือจากค่าความนิยม

ตามแนวทางของ TFRS for SMEs มีหลักการที่แตกต่างไปจาก TFRS for NPAEs คือ

- การรับรู้รายจ่ายที่เกิดขึ้นภายในสำหรับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนรวมถึงรายจ่ายทุกรายการสำหรับกิจกรรมการวิจัยและพัฒนาเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการนั้น ในขณะที่ TFRS for NPAEs กำหนดให้รับรู้รายการรายจ่ายในการพัฒนาที่เป็นไปตามข้อกำหนดเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน
- กำหนดให้มีการรับรู้รายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดจากการรวมธุรกิจด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ซื้อ ยกเว้นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวไม่สามารถแยกออกจากค่าความนิยมได้

2.7 การรวมธุรกิจและค่าความนิยม

TFRS for SMEs มีการกำหนดหลักการบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจไว้ แต่สำหรับ TFRS for NPAEs ไม่มีการกล่าวถึง โดยสาระสำคัญของกรรวมธุรกิจสรุปได้ดังนี้

- ขอบเขตของมาตรฐานไม่ครอบคลุมสำหรับการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน
- กำหนดให้ใช้วิธีซื้อ โดยต้นทุนการซื้อธุรกิจให้รวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงด้วย
- กำหนดให้รับรู้ค่าความนิยมและค่าความนิยมติดลบ และตัดจำหน่ายตามอายุการให้ประโยชน์ที่คาดไว้ หากไม่สามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือให้ตัดจำหน่าย 10 ปี

2.8 สัญญาเช่า

ตามแนวทางของ TFRS for SMEs มีหลักการที่แตกต่างไปจาก TFRS for NPAEs คือ

- ในการจัดประเภทสัญญาเช่า ข้อบ่งชี้สำหรับสัญญาเช่าการเงินไม่มีการระบุจำนวนร้อยละของอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ และร้อยละของมูลค่ายุติธรรม
- มีการกำหนดหลักการบัญชีสำหรับสัญญาเช่าที่มีลักษณะเป็นสัญญาเช่าแฝง

2.9 ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจจะเกิดขึ้น

ทั้ง TFRS for SMEs และ TFRS for NPAEs มีการกำหนดหลักการสำหรับประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจจะเกิดขึ้น ไว้โดยเฉพาะ แต่มีหลักการสำคัญที่ต่างต่างกัน คือ การวัดมูลค่าของรายการ โดย TFRS for SMEs กำหนดให้ต้องกำหนดจำนวนประมาณการหนี้สินโดยใช้มูลค่าปัจจุบันของจำนวนที่คาดว่าจะมาจ่ายชำระภาระผูกพัน หากมูลค่าของเงินตามเวลา มีผลกระทบต่อจำนวนประมาณการหนี้สินนั้น ในขณะที่ TFRS for NPAEs ไม่ได้กล่าวถึงหลักการของมูลค่าปัจจุบัน

2.10 หนี้สินและทุน

หัวข้อหนี้สินและทุนเป็นหัวข้อที่ TFRS for SMEs มีการกำหนดเพิ่มเติมจาก TFRS for NPAEs โดยเนื้อหาที่สำคัญคือการกำหนดการจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินเป็นหนี้สินและทุน

2.11 รายได้

ภายใต้ TFRS for SMEs หลักการรับรู้รายได้มีความแตกต่างจาก TFRS for NPAEs ในเรื่องดังต่อไปนี้

- การรับรู้รายได้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ให้รับรู้รายได้ทั้งจำนวนเมื่อโอนอสังหาริมทรัพย์แล้วเท่านั้น ในขณะที่ TFRS for NPAEs กำหนดทางเลือกในการรับรู้รายได้ไว้ทั้งหมด 3 วิธี คือรับรู้รายได้ทั้งจำนวนเมื่อโอน, ตามอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ และตามเงินค่างวดที่ถึงกำหนดชำระ
- การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ในขณะที่ TFRS for NPAEs กำหนดให้ใช้วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงหรือวิธีอื่นที่ให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญ
- การกำหนดการวัดค่าเกี่ยวกับโปรแกรมสิทธิพิเศษของลูกค้าตามแนวทาง การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 แต่ TFRS for NPAEs ไม่มีข้อกำหนดสำหรับเรื่องนี้

2.12 การอุดหนุนจากรัฐบาล

ภายใต้ TFRS for SMEs กำหนดให้มีการรับรู้รายการเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นรายได้ของกิจการเมื่อมีสิทธิได้รับเงินและมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่สำหรับ TFRS for NPAEs ไม่มีการกล่าวถึง

2.13 การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์เป็นหัวข้อเพิ่มเติมอีกหัวข้อหนึ่งที่ TFRS for NPAEs ไม่มีการกล่าวถึง โดยหลักการบัญชีที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

- ขอบเขตและหลักการรับรู้รายการเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (TFRS 2) โดยมีการกำหนดหลักการสำหรับ การจ่ายชำระด้วยตราสารทุน, เงินสด และการจ่ายชำระในลักษณะทางเลือกชำระเป็นเงินสดหรือออกตราสารทุน
- หลักการวัดมูลค่าจะกำหนดเป็นลำดับขั้นในการวัดมูลค่ายุติธรรมเป็น 3 ระดับ ลำดับแรกคือราคาที่สังเกตได้จากตลาด ต่อมาคือรายการซื้อขายล่าสุด และลำดับสุดท้ายคือวิธีประเมินมูลค่า ณ วันที่ใช้สิทธิ

2.14 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ในหัวข้อนี้ TFRS for SMEs กำหนดหลักการด้อยค่าของสินค้างเหลือ และสินทรัพย์ประเภทอื่นๆ ในขณะที่ TFRS for NPAEs ไม่มีการกำหนดหลักการด้อยค่าของสินทรัพย์เป็นหัวข้อเฉพาะ แต่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยของสินทรัพย์รวมอยู่ในบทที่ว่าด้วยเงินลงทุน, ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน สำหรับหลักการด้อยค่าที่กำหนดไว้ใน TFRS for SMEs สรุปได้ดังนี้

- สำหรับรายการสินค้างเหลือ กิจการต้องประเมินการด้อยค่าโดยเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชีกับราคาขายหักต้นทุนในการผลิตสินค้าให้เสร็จและต้นทุนการขาย และผลขาดทุนจากการด้อยค่ารับรู้โดยตรงไปยังกำไรหรือขาดทุน แต่สำหรับ TFRS for NPAEs ใช้หลักการราคาทุนหรือ

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า มูลค่าที่ลดลงต้องรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายโดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขาย

- สำหรับรายการสินทรัพย์อื่นๆ การพิจารณาข้อบ่งชี้การด้อยค่าต้องพิจารณาทั้งข้อบ่งชี้ชั่วคราวและถาวร ในขณะที่ TFRS for NPAEs พิจารณาข้อบ่งชี้เฉพาะการด้อยค่าอย่างถาวร
- สำหรับรายการสินทรัพย์อื่นๆ การประเมินการด้อยค่า ให้เปรียบเทียบมูลตามบัญชีกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ในขณะที่ TFRS for NPAEs ให้เปรียบเทียบมูลตามบัญชีกับราคาขายสุทธิ

2.15 ผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์พนักงานเป็นอีกเรื่องที่กำหนดขึ้นเป็นบทหนึ่งโดยเฉพาะใน TFRS for SMEs ในขณะที่ TFRS for NPAEs ได้กล่าวถึงหลักการบัญชีสำหรับผลประโยชน์พนักงานไว้ในบทที่ 16 ประมวลการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น โดยกำหนดให้รับรู้รายการผลประโยชน์พนักงานเป็นส่วนหนึ่งของประมวลการหนี้สิน ซึ่งต้องคำนวณโดยใช้ประมวลการที่ดีที่สุด สำหรับหลักการบัญชีสำหรับผลประโยชน์พนักงานที่กำหนดไว้ใน TFRS for SMEs สรุปได้ดังนี้

- หลักการบัญชีมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์พนักงาน
- อนุญาตให้ใช้วิธีอย่างง่ายในการคำนวณมูลค่ายุติธรรมของภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ โดยไม่รวมประมวลการของเงินเดือนที่เพิ่มในอนาคต, บริการที่จะได้รับจากพนักงานในอนาคต และความเป็นไปได้ของการเสียชีวิตขณะให้บริการในปัจจุบัน
- ไม่ได้กำหนดวิธีการรับรู้กำไรขาดทุนจากการประมวลการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

2.16 ภาษีเงินได้

ทั้ง TFRS for SMEs และ TFRS for NPAEs มีการกำหนดหลักการสำหรับภาษีเงินได้ไว้ โดยเฉพาะ แต่ความแตกต่างที่สำคัญที่กำหนดไว้ใน TFRS for SMEs คือ กำหนดให้มีการบันทึกรายการภาษีเงินได้รอตัดตามหลักเกณฑ์ของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 12 ภาษีเงินได้ แต่หลักการใน TFRS for NPAEs กำหนดให้บันทึกรายการด้วยวิธีภาษีเงินได้ค้างจ่าย

2.17 การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ

TFRS for SMEs มีข้อกำหนดเพิ่มเติมสำหรับเรื่องการกำหนดสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน (Functional Currency) สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 21 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ในการแปลงค่างบการเงินในกรณีที่กิจการต้องแสดงงบการเงินในสกุลเงินอื่นที่ไม่ใช่สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน

2.18 การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง

การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง เป็นอีกหัวข้อเพิ่มเติมที่ TFRS for NPAEs ไม่มีการกล่าวถึง โดย TFRS for SMEs มีการกำหนดหลักการที่สำคัญคือ ให้กิจการต้องปรับปรุงงบการเงินด้วยดัชนีราคาทั่วไปที่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงอำนาจซื้อ เพื่อให้รายการต่างๆ ในงบการเงินแสดงด้วยหน่วยวัดค่าที่เป็นปัจจุบัน ณ วันสิ้นงวด

2.19 กิจกรรมพิเศษ

IFRS for SMEs มีข้อกำหนดเพิ่มเติมสำหรับกิจกรรมพิเศษ 3 กิจกรรมด้วยกัน คือ การบัญชีเกษตรกรรม, การบัญชีกิจกรรมสกัดแร่ และการบัญชีข้อตกลงสัมปทานบริการ

3. ประโยชน์จากการนำ IFRS for SMEs มาใช้

การนำ IFRS for SMEs มาใช้ในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้นสำหรับทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และผู้ใช้งายงานทางการเงินกลุ่มต่างๆ (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2557) ดังต่อไปนี้

- รายงานทางการเงินของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมมีคุณภาพและมีความเป็นสากลมากขึ้น ส่งผลให้เพิ่มโอกาสในการเติบโตและศักยภาพในการแข่งขันให้กับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม
- ตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูลของผู้ใช้งายงานทางการเงินได้มากขึ้น เช่น สถาบันการเงิน บริษัทข้ามชาติที่มาลงทุนในประเทศ ฯลฯ ทำให้กิจการขนาดกลางและขนาดย่อมมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น
- สร้างความสมดุลระหว่างต้นทุนและประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำรายงานทางการเงิน
- เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับกิจการขนาดกลางในการเติบโตเป็นกิจการขนาดใหญ่ที่เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจาก IFRS for SMEs ได้รับการพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานและหลักการที่สำคัญจากมาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการขนาดใหญ่
- เสริมสร้างศักยภาพกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถก้าวเข้าสู่การปฏิบัติงานในระดับสากลได้

4. การเตรียมความพร้อมของกิจการในการนำ IFRS for SMEs มาใช้

เพื่อให้การนำ IFRS for SMEs มาใช้มีประสิทธิภาพ และลดปัญหาและอุปสรรค กิจการควรมีการเตรียมความพร้อมดังนี้

- ติดตามข่าวสารในเรื่องความคืบหน้าในการพัฒนา IFRS for SMEs กำหนดเวลาการบังคับใช้มาตรฐานฯ ตลอดจนข้อบังคับและกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง จากหน่วยงานกำกับดูแล เช่น สภาวิชาชีพบัญชีฯ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อกิจการจะได้นำมาวางแผนต่อไป
- วิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากการนำ IFRS for SMEs มาใช้ต่อการปฏิบัติงาน เช่น การก่อให้เกิดต้นทุนส่วนเพิ่มในเรื่องการฝึกอบรมพนักงาน การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการเงิน เป็นต้น เพื่อเตรียมการวางแผนด้านทรัพยากร

- วิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากการนำ TFRS for SMEs มาใช้ต่อข้อมูลในรายงานการเงิน และ ประเด็นทางด้านภาษี เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- สนับสนุนให้พนักงานบัญชีของกิจการเข้าอบรมหลักสูตรการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างนโยบายการบัญชีปัจจุบันของกิจการกับ TFRS for SMEs และสามารถจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการให้สอดคล้องกับหลักการของ TFRS for SMEs
- ในกรณีกิจการมีแนวโน้มต้องนำนโยบายการบัญชีที่มีลักษณะที่ซับซ้อนซึ่งเป็นหัวข้อเพิ่มเติมใน TFRS for SMEs เช่น การจัดทำงบการเงินรวม เครื่องมือทางการเงิน ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี ฯลฯ กิจการควรจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาเป็นที่ปรึกษาในระยะเริ่มต้นสำหรับการนำ TFRS for SMEs มาใช้
- ปรับปรุงระบบบัญชีและฐานข้อมูลให้สามารถรองรับข้อกำหนดที่เพิ่มขึ้นของ TFRS for SMEs เช่น การจัดทำงบกระแสเงินสด การจัดเก็บข้อมูลสำหรับการเปิดเผยข้อมูลบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน เป็นต้น

5. บทสรุป

ในปัจจุบันมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจะมีความเป็นสากลอย่างแท้จริงในอนาคตอันใกล้ เพราะ TFRS for SMEs ที่สภาวิชาชีพบัญชีฯ กำลังดำเนินการพัฒนาและคาดว่าจะนำมาประกาศใช้ตั้งแต่ปี 2559 หรือ 2560 เป็นต้นไป เป็นฉบับที่มีเนื้อหาเทียบเคียงได้กับ IFRS for SMEs และเมื่อนำเนื้อหาของ TFRS for SMEs มาเปรียบเทียบกับ TFRS for NPAEs ที่เป็นมาตรฐานฉบับที่บังคับใช้ในปัจจุบันจะพบว่า ประเด็นความแตกต่างระหว่าง TFRS for SMEs กับ TFRS for NPAEs ที่สำคัญซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติงานของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมในอนาคต เช่น การจัดทำงบการเงิน การวัดมูลค่าสินทรัพย์บางประเภท เช่น อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน, สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ฯลฯ หลักการรับรู้รายได้ของรายได้ประเภทต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่กิจการต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรและทรัพยากรอื่นๆ ในการนำ TFRS for SMEs มาใช้ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทั้งกิจการ ผู้ประกอบวิชาชีพ และระบบเศรษฐกิจโดยรวม

บรรณานุกรม

เกียรตินิยม คุณดิษฐ, และศุภมิตร เตชะมนตรีกุล. (2557, พฤศจิกายน). มาตรฐาน TFRS for SME. *การสัมมนาเกี่ยวกับทิศทางเศรษฐกิจไทยสำหรับนักบัญชีและประเด็นมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่สำคัญสำหรับปี 2558*. การประชุมจัดโดย บริษัท คีลอยท์ พูซ โธมัทส ไชยยศ. โรงแรม พลาซ่าแอทธินี.

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานบัญชี. (2557). *การสัมมนาทำความเข้าใจเรื่อง ร่าง TFRS for SMEs*. สืบค้นวันที่ 5 พฤษภาคม 2558, จาก

http://www.fap.or.th/images/column_1399024720/Slide%20TFRS%20for%20SMEs%201%20Jul%202014-website.pdf.

ชูตินุช อินทรประสิทธิ์. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

ระหว่างประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์. *วารสารสุทธิปริทัศน์*. 28(87), 1-27.

พัชรชาติ หมั่นนิกร, ทรงยศ คันธมานนท์, และแนนน้อย เจริญทวีทรัพย์. (2557, กันยายน). นักบัญชีกับธุรกิจครอบครัวเป็นของกลุ่มกัน. *การประชุมนักบัญชีทั่วประเทศ ครั้งที่ 19*. การประชุมจัดโดย สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. โรงแรม เซ็นทารา แกรนด์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์.

วรศักดิ์ ทูมมานนท์. (2557). *Update มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ปี 2557*. สืบค้นวันที่ 5 มิถุนายน 2558, จาก www.bunchikij.com/portals/0/documents/course2.pdf.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.(2556). การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและมาตรการการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มประเทศอาเซียน. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2558, จาก <http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/วิจัยSMEs/เปรียบเทียบนโยบายและมาตรการการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน/02.pdf>.

ระดับการใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยกับเทคนิค
การบัญชีบริหารแบบเดิมในการบริหารธุรกิจ ของนิติบุคคลใน
เขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง

ละออ กลุ่มจิต
ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง
ธิดากาญจน์ วงษ์สุวรรณ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยและแบบเดิม การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากบริษัทในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง จำนวน 130 แห่ง สถิติที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงการทดสอบแบบการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านธุรกิจที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเลือกการใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยไม่แตกต่างกันและปัจจัยด้านธุรกิจที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเลือกใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบเดิมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัย/ เทคนิคการบัญชีบริหารแบบเดิม

Abstract

This study aims to investigate factors influencing the implementation of contemporary and traditional managerial accounting techniques. Samples in this study include companies located in the Map Ta Phud Industrial Estate Zone, Rayong Province. Questionnaire survey is used as data collection tool. Statistical analysis is employed both descriptive and inferential statistics (One-way Analysis of Variance).

The analysis results show that organizations having different business characteristics have statistically indifference in the selection of both contemporary and traditional managerial accounting techniques.

KEYWORDS: TRADITIONAL MANAGERIAL ACCOUNTING TECHNIQUE/
CONTEMPORARY MANAGERIAL ACCOUNTING TECHNIQUE

บทนำ

ภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ไม่แน่นอน และการเพิ่มขึ้นของการแข่งขันในปัจจุบัน ทำให้การวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหาร ต้องอาศัยทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลเชิงคุณภาพที่เชื่อถือได้และทันต่อเวลา มาใช้ประกอบการวางแผนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่จะทำให้งานกิจการเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ปัจจุบันธุรกิจจำนวนมากมาได้มีการแสวงหากระบวนการผลิต และเครื่องมือทางการบริหารที่ช่วยสนับสนุนกลยุทธ์ทางการบริหารที่ธุรกิจเลือกใช้ ตัวอย่าง เช่น เทคนิคทางการบัญชีบริหารแบบเดิมที่นิยมใช้ในอุตสาหกรรม เช่น ต้นทุนรวม ต้นทุนผลิตภัณฑ์ ต้นทุนมาตรฐาน ส่วนเทคนิคทางการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัย เช่น การวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรม (Activity-based costing) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value chain analysis) การบริหารวัฏจักรหรือวงจรอายุผลิตภัณฑ์ (Product life cycle management) การบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality management: TQM) การบริหารระบบผลิตแบบทันเวลา (Just-in-time: JIT) การบริหารด้วยทฤษฎีข้อจำกัด (Theory of constraints) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและการเทียบสมรรถนะ (Kaizen and benchmarking) ต้นทุนเป้าหมาย (Target costing) ระบบการวัดผลการปฏิบัติงาน (Performance evaluation) วัดผลดุลยภาพ (Balanced scorecard BSC) ฯลฯ ผลจากการประยุกต์แนวคิดเหล่านี้และการปรับเปลี่ยนในแนวคิดของการบัญชีบริหารที่ตามมาทำให้บริษัทสามารถเพิ่มคุณภาพในตัวสินค้า ช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตลดความล่าช้าในการจัดส่งสินค้าให้ลูกค้า ซึ่งผลจากการกระทำดังกล่าวนี้ช่วยเพิ่มผลกำไรให้แก่บริษัท หากผู้ใช้ขาดความรู้และความเข้าใจในการประยุกต์แนวคิดดังกล่าวอย่างถ่องแท้ ก็ไม่สามารถบริหารธุรกิจให้เกิดกำไรได้ตามที่ต้องการ ซึ่งการประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารและกระบวนการผลิตที่มีการพัฒนาขึ้นเหล่านี้ จำเป็นต้องมีสารสนเทศทางการบัญชีที่มากขึ้น โดยเฉพาะข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่สอดคล้องกับทิศทางของการบริหารงานและกลยุทธ์การบริหารขององค์กร รวมทั้งมีการประยุกต์ใช้เทคนิคทางบัญชีบริหารสมัยใหม่และเทคนิคบัญชีบริหารแบบเดิม ที่ทำหน้าที่ในการสร้างระบบการจัดทำสารสนเทศทางการเงินและไม่ใช้ทางการเงินเพื่อไปใช้ในการวางแผน และตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ที่สะท้อนถึงความสำเร็จของธุรกิจอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับการเลือกใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง
2. เพื่อวิเคราะห์ระดับการเลือกใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารแบบเดิมของนิติบุคคลในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยด้านธุรกิจ
ทุนจดทะเบียน
รายได้จากการขาย
สินทรัพย์รวม

ตัวแปรตาม

เทคนิคบัญชีบริหารแบบร่วมสมัย

1. การบริหารกลยุทธ์ (Strategic management)
2. การบริหารต้นทุนกิจกรรม (Activity-based management)
3. การบริหารต้นทุนคุณภาพ
4. วิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า
5. ระบบการผลิตแบบทันเวลา
6. ระบบการวัดผลการปฏิบัติงาน (กชกร เฉลิมกาญจนา, 2548:4-5)

เทคนิคการบัญชีบริหารแบบเดิม

1. การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์
2. การวางแผนและการควบคุม
3. การใช้ต้นทุนเพื่อการตัดสินใจและการบริหารงาน (กชกร เฉลิมกาญจนา, 2548:4-5; สุภาพรณ รัตนภรณ์, ดวงมณี โกมารทัต, สุภาพร เริงเอี่ยม, 2543)

สมมติฐานของการวิจัย

H₁: ปัจจัยด้านธุรกิจที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการเลือกใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยแตกต่างกัน

H₂: ปัจจัยด้านธุรกิจที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการเลือกใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบเดิมแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

สามารถนำผลการวิจัยเทคนิคทางการบัญชีบริหารและการประยุกต์เทคนิคทางการบัญชีบริหารไปใช้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีบริหารไปใช้ในการบริหารงานของธุรกิจ

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการบัญชีบริหาร

การศึกษาเทคนิคทางการบัญชีบริหารและการประยุกต์เทคนิคทางการบัญชีบริหารที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรภายใต้กลยุทธ์การแข่งขันที่เลือกใช้ (Chenhall and Langfield Smith, 1998) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังแสดงในตารางที่ 1 (กชกร เฉลิมกาญจนา, 2548:4) ตารางที่ 1 เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัย (Contemporary practices)

แนวคิดการบริหารธุรกิจร่วมสมัย	เทคนิคการบัญชีบริหารแบบเดิม
การบริหารกลยุทธ์ (Strategic management)	ต้นทุนมาตรฐาน (Standard costing)
การบริหารต้นทุนกิจกรรม (Activity-based management)	ต้นทุนรวม
การบริหารต้นทุนคุณภาพ (Total quality management: TQM)	ต้นทุนผลิตภัณฑ์
การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value chain analysis)	ต้นทุนจริง
ระบบการผลิตแบบทันเวลา (Just in production management)	งบประมาณ
ระบบการวัดผลการปฏิบัติงาน	

Ghosh and Yoke-Kai Chan (1997) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารในประเทศสิงคโปร์ (management accounting practices) พบว่าเมื่อบริษัทต่างๆ ต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขัน เครื่องมือหนึ่งที่ทำให้บริษัทเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้ คือการใช้แนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหาร ทั้งนี้มีแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหารใหม่ๆ เกิดขึ้นมากสุภาพรรณ รัตนาภรณ์, ดวงมณี โกมารทัต, สุภาพร เริงเยี่ยม (2543) ทำการศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีบริหารของ

อุตสาหกรรมไทย โดยการรวบรวมข้อมูลในแต่ละอุตสาหกรรมตามการจำแนกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 17 ประเภทอุตสาหกรรม เกี่ยวกับเทคนิคทางการบัญชีบริหารที่กิจการใช้ พร้อมทั้งประโยชน์ที่กิจการได้รับ รวมถึงแนวโน้มแนวคิดและเทคนิคทางการบัญชีบริหารในอนาคต

สารทูล บัวขาว (2549) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่านักบัญชีธุรกิจ SMEs มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการควบคุมเช่น กิจการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์โดยใช้ข้อมูลต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง ด้านการวางแผน เช่น กิจการมีการวัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินมาเป็นตัววัดประกอบด้วยความพึงพอใจของลูกค้า จำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ที่คิดค้นได้การลดเวลาการผลิต และด้านการตัดสินใจ เช่น กิจการได้มีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการตัดสินใจว่าจะผลิตสินค้าอะไรออกจำหน่าย นอกจากนี้ จุฑามน สิทธิผลวนิชกุล (2553) ศึกษานโยบายการบัญชีบริหารสู่การเปลี่ยนแปลงในมุมมองสำหรับผู้บริหาร มีความเห็นเกี่ยวกับการบัญชีบริหารในมุมมองของระบบการบัญชีเพื่อการบริหารนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารควรเรียนรู้ข้อจำกัดและประโยชน์ของการบัญชีบริหารแบบดั้งเดิมและการบัญชีบริหารวิธีใหม่ๆ เพื่อสามารถเลือกและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกิจการของตนเอง ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ทำการวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรได้แก่นิติบุคคลในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยองกลุ่มตัวอย่างจำนวน 130บริษัท ทำการเก็บข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างการประมวลผลข้อมูล โดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้คือความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ One-way ANOVA

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และ ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเป็นเพศหญิง 118 คน คิดเป็นร้อยละ 90.80 มีอายุ 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.80 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.50 มีตำแหน่งงานผู้จัดการฝ่าย คิดเป็นร้อยละ 41.50 และมีประสบการณ์ทำงานทางด้านบัญชี มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.80

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจของนิติบุคคลในนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุด คอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่าลักษณะของธุรกิจ มากที่สุดเป็นบริษัทจำกัด จำนวน 80 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 61.50 รองลงมาก็คือบริษัทมหาชน จำนวน 39 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30 น้อยสุด คือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.40ทุนจดทะเบียนมากที่สุดคือทุนจดทะเบียนมากกว่า 100 ล้านบาท จำนวน 59 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาก็คือทุนจดทะเบียนมากกว่า 51-100 ล้านบาทจำนวน41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 31.50 ทุนจดทะเบียนมากกว่า 11-50 ล้านบาท จำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.40 น้อยที่สุดคือ ทุนจดทะเบียน ไม่เกิน 10 ล้านบาท จำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.70

การวิเคราะห์ระดับการใช้เทคนิคการบริหาร

ตารางที่ 2 เทคนิคการบริหารแบบร่วมสมัยรวมรายด้าน

เทคนิคการบริหารแบบร่วมสมัยรวมรายด้าน	ค่าเฉลี่ย	ระดับการใช้	ลำดับที่
1. การบริหารกลยุทธ์	4.24	มากที่สุด	1
2. การบริหารต้นทุนกิจกรรม	3.76	ค่อนข้างมาก	4
3. การบริหารคุณภาพ	3.57	ค่อนข้างมาก	6
4. การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า	3.65	ค่อนข้างมาก	5
5. ระบบการผลิตแบบทันเวลา	4.23	มากที่สุด	2
6. ระบบการวัดผลการปฏิบัติงาน	3.85	ค่อนข้างมาก	3

จากผลการวิเคราะห์ระดับการใช้เทคนิคการบริหารร่วมสมัยพบว่านิติบุคคลในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง จำนวน 130 แห่ง มีระดับการใช้เทคนิคการบริหารแบบร่วมสมัย ค่อนข้างมากถึงมากที่สุด โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้คือ การบริหารกลยุทธ์รองลงมาก็คือระบบการผลิตแบบทันเวลา ระบบการวัดผลการปฏิบัติงานมีระดับการใช้เป็นลำดับที่ 3 การบริหารต้นทุนกิจกรรมมีระดับการใช้เป็นลำดับที่ 4 ส่วนรองลำดับสุดท้ายคือ การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าและลำดับสุดท้ายคือการบริหารคุณภาพซึ่งมีระดับการใช้ที่น้อยที่สุด

ตารางที่ 3 เทคนิคการบริหารแบบเดิมรวมรายด้าน

เทคนิคการบริหารแบบเดิมรวมรายด้าน	ค่าเฉลี่ย	ระดับการใช้	ลำดับที่
1. การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์	3.94	ค่อนข้างมาก	1
2. การวางแผนและการควบคุม	3.90	ค่อนข้างมาก	2
3. การใช้ต้นทุนเพื่อการตัดสินใจและการบริหารงาน	3.87	ค่อนข้างมาก	3

จากผลการวิเคราะห์ระดับการใช้เทคนิคการบริหารแบบเดิมพบว่านิติบุคคลในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง จำนวน 130 แห่ง มีระดับการใช้เทคนิคการ

บัญชีบริหารแบบเดิมค่อนข้างมากโดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้คือ การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างมากรองลงมาคือการวางแผนและการควบคุมและลำดับสุดท้ายคือการใช้ต้นทุนเพื่อการตัดสินใจและการบริหารงาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4 ระดับการเลือกใช้เทคนิคบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยแตกต่างกันของนิติบุคคลในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง

	ระดับการเลือกใช้เทคนิคบัญชีบริหารแบบร่วมสมัย	สมมติฐาน
ทุนจดทะเบียน	ไม่แตกต่าง	ไม่สามารถสมมติฐาน H_0
รายได้จากการขาย	ไม่แตกต่าง	ไม่สามารถสมมติฐาน H_0
สินทรัพย์รวม	ไม่แตกต่าง	ไม่สามารถสมมติฐาน H_0

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าองค์กรที่มีทุนจดทะเบียน, รายได้จากการขาย, และสินทรัพย์รวมแตกต่างกัน มีระดับการเลือกใช้เทคนิคบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ระดับการเลือกใช้เทคนิคบัญชีบริหารแบบเดิมแตกต่างกันของนิติบุคคลในเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดคอมเพล็กซ์ จังหวัดระยอง

ปัจจัยด้านธุรกิจ	ระดับการเลือกใช้เทคนิคบัญชีบริหารแบบเดิม	สมมติฐาน
ทุนจดทะเบียน	ไม่แตกต่าง	ไม่สามารถสมมติฐาน H_0
รายได้จากการขาย	ไม่แตกต่าง	ไม่สามารถสมมติฐาน H_0
สินทรัพย์รวม	ไม่แตกต่าง	ไม่สามารถสมมติฐาน H_0

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าองค์กรที่มีทุนจดทะเบียน, รายได้จากการขาย, และสินทรัพย์รวมแตกต่างกัน มีระดับการเลือกใช้เทคนิคบัญชีบริหารแบบเดิมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านธุรกิจที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ กิจกรรมที่มีทุนจดทะเบียน รายได้จากการขาย และสินทรัพย์รวมต่างกันได้มีการประยุกต์ใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยเช่นกัน สอดคล้องกันกับ จุฑามน สิทธิผลวนิชกุล (2553) วิวัฒนาการของการบัญชีบริหารสู่การเปลี่ยนแปลงในมุมมองสำหรับผู้บริหาร มีความเห็นเกี่ยวกับการบัญชีบริหารในมุมมองของระบบการบัญชีเพื่อการบริหารนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารควรเรียนรู้ข้อจำกัดและประโยชน์ของการบัญชีบริหารแบบดั้งเดิมและการบัญชีบริหารวิธีใหม่ ๆ เพื่อสามารถเลือกและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกิจการของตนเอง ต้นทุนที่มีความสำคัญในการจัดการคุณภาพ ที่จะต้องบริหารด้วยความรอบคอบและเข้าใจ (สารทูล บัวขาว, 2549)

ปัจจัยด้านธุรกิจที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบเดิมไม่แตกต่างกันเนื่องจากการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะใช้ระบบต้นทุนเต็มที่เป็นต้นทุนจริง (Actual absorption costing system) โดยทำการคิดต้นทุนวัตถุดิบทางตรงเข้างานด้วยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และนิยมใช้อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตจัดสรรในการคิดค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์ (สุภาพรรณ รัตนภรณ์ และคณะ, 2543)

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยพบว่าเทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัย เริ่มเข้ามามีบทบาทมากกว่าเนื่องจากการนำเทคนิคด้านการวัดผลการปฏิบัติงานมาใช้มากขึ้น โดยมีการใช้อยู่ที่ระดับมาก ดังนั้นบริษัทควรมีการเพิ่มสัดส่วนการวัดผลปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการวัดผลการปฏิบัติที่ไม่เป็นตัวเงินให้มากขึ้นในการบริหารธุรกิจ และเทคนิคการบัญชีบริหารแบบเดิม บริษัทส่วนใหญ่สนใจเฉพาะการคิดต้นทุนจริง

2. กิจการควรมีการนำกลยุทธ์การบริหารต้นทุนกิจกรรมมาใช้ในการกิจการ เนื่องจากการบริหารต้นทุนกิจกรรมสามารถทำให้รายงานของผู้บริหารมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้แม่นยำขึ้น เนื่องจากต้นทุนตามกิจกรรมทำให้รู้แหล่งที่มาของต้นทุนว่าเกิดขึ้นจากกระบวนการใดในธุรกิจ ข้อจำกัดและการใช้งานจริงของระบบการบัญชีบริหารแบบต้นทุนฐานกิจกรรมแม้วิธีต้นทุนฐานกิจกรรมจะมีประโยชน์อย่างมาก

3. กิจการควรมีการควบคุมคุณภาพ เพราะการควบคุมคุณภาพเป็นสิ่งที่ดี และเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจแต่ผลงานคุณภาพไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ คุณภาพจะเกิดขึ้นจากความรู้ ความเข้าใจความซาบซึ้ง การทุ่มเทในการปฏิบัติ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่เราจะสามารถทำงานให้มีคุณภาพในทุกขั้นตอน และส่งมอบงานที่มีคุณภาพแก่ลูกค้าซึ่งจะ

สร้างความพอใจ กระตุ้นการซื้อซ้ำ และการทำธุรกิจอย่างต่อเนื่องนอกจากนี้สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพก็ยังสามารถขายได้ในราคาที่สูงกว่าสินค้าชนิดเดียวกัน อย่างไรก็ตามการก่อสร้างสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพคงที่อย่างสม่ำเสมอจะต้องอาศัยการดำเนินงานที่ละเอียดอ่อน

4. กิจการควรให้ความสำคัญของเทคนิคทางการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัยและแบบเดิม โดยใช้ควบคู่กัน เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ โดยนำเทคนิคทางการบัญชีบริหารมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิติบุคคลที่มีขนาดเล็ก เช่น ห้างหุ้นส่วน ซึ่งพบว่าการประยุกต์ใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารค่อนข้างน้อย

5. นักบัญชีควรปรับปรุงและพัฒนาระบบบัญชีอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้ระบบการทำงานและระบบบัญชีได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งจะสามารถรายงานผลให้กับผู้บริหารได้อย่างรวดเร็วทันต่อเวลา เพื่อผู้บริหารนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนและการควบคุมและตัดสินใจต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษางานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการส่งเสริมการใช้เทคนิคการบัญชีบริหารแบบร่วมสมัย โดยการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคที่ยังไม่เป็นที่นิยม เช่น เทคนิคการบริหารคุณภาพ การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า การบริหารต้นทุนกิจกรรม มีการศึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงการใช้งาน

2. การบริหารกลยุทธ์ควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอย่างสม่ำเสมอและมีการติดตามและควบคุมในการบริหารกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง

3. นอกจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่นบ้าง เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth-interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดที่ตรงประเด็นและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

บรรณานุกรม

- กชกร เฉลิมกาญจนา. (2544). *การบัญชีบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑามน สติพิศลวนิชกุล. (2553). วิวัฒนาการของการบัญชีบริหารสู่การเปลี่ยนแปลงในมุมมองสำหรับผู้บริหาร. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 6(17), 90-97
- ดวงมณี โกมารทัต. (2545). *การบัญชีบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพรรณ รัตนภรณ์, ดวงมณี โกมารทัต และสุภาพร เจริญเยี่ยม (2543). *การศึกษาแนวทางการปฏิบัติทางการบัญชีบริหารของอุตสาหกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สารทูล บัวขาว. (2549). *การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้าในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. การศึกษาค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต, สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Ghoshand, B. C., & Yoke-Kai Chan. (1997). Management accounting in Singapore-well in place. *Managerial Auditing*, 12 (1), 16-18

รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเข้าสู่สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC): กรณีศึกษา ธุรกิจบรรจุภัณฑ์ในนิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์

น้ำทิพย์ ทองสุก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงความต้องการกำหนดรูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการอธิบายรูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และผู้บริหารระดับต้น ซึ่งเป็นผู้มีความสำคัญในการบริหารเชิงนโยบาย และมีบทบาทต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร จำนวนทั้งสิ้น 14 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เหมาะสม ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ AEC พบว่า องค์กรต้องมีโครงการพัฒนาบุคลากรในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีกิจกรรมในการสร้างความรู้ความเข้าใจในทิศทางขององค์กร 2) ด้านทักษะการสื่อสาร พบว่า องค์กรต้องมีโครงการพัฒนาทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ 3) ด้านความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพขององค์กร พบว่าองค์กรต้องมีโครงการส่งเสริมบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในสายอาชีพที่มีคุณภาพในการสร้างความโดดเด่นแก่องค์กร โดยการกำหนดนโยบายจากฝ่ายบริหารและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารจัดการประสิทธิภาพ และ 4) ด้านความเข้าใจและเคารพในสิทธิและสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างของบุคลากร พบว่าองค์กรต้องมีการบริหารจัดการความหลากหลายของบุคลากร เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการสื่อสารการรับรู้ในความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม การเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเหมาะสมในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้แก่องค์กร

คำสำคัญ: การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

Abstract

The objective of this research is to study the human resource development model for the upcoming of ASEAN Economic Community: Including the need to model the human resources development for company.

This research describes the model of human resources development to support ASEN community. Using qualitative research by utilizing in-depth interviews of top management, middle management and supervisor management and the data were analyzed. This is policy priority for the administration. And a role in development of corporate a total of 14 sample were used to select specific Purposive Sampling.

The research found that important. model of human resource development to support the AEC is right: 1) the knowledge of the AEC found that organizations with project development to prepare the ASEAN community with activities to create knowledge. Understanding the direction of the organization, 2) communication skills that organizations need to develop skills, knowledge of English for personnel in various forms, 3) expertise in the professional organization. Found that organizations with project personnel to specialize in professional quality to create a distinctive corporate policy by the administration and the involvement of staff in the administration and performance management. 4) understanding and respect for different cultures and social rights of personnel. Organizations that need to manage a variety of personnel. The guidelines for the management of the organization to communicate the perceived differences of religion and culture. learning the various. Model of human resource development is appropriate to create a competitive advantage for the organization.

Keywords: human resource development.

บทนำ

การสร้างองค์กรสู่ความเป็นเลิศท่ามกลางภาวะการแข่งขันที่รุนแรงนั้น องค์กรจำเป็นต้องมีการปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกอยู่เสมอ เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมาย

ภาวะการแข่งขันที่รุนแรง และเป็นทีกล่าวถึงกันอย่างกว้างขวางนั้นก็คือ การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ข้อตกลงการเปิดการค้าเสรีในกลุ่มประเทศอาเซียน หรือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนซึ่งเป็นหนึ่งในสามเสาหลักของการนำอาเซียนไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ด้วยเป้าหมายหลักในการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน โดยให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการการลงทุน เงินทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจประเด็นความสำคัญของปัญหาด้านการทรัพยากรมนุษย์ที่กำลังจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญ ผู้วิจัยจึงต้องการค้นหารูปแบบที่เหมาะสม โดยการศึกษาเชิงลึกถึงการเตรียมความพร้อมขององค์กรเอกชนในการรับมือกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะมาถึงในปี พ.ศ. 2558 นี้ เพื่อให้องค์กรภาคเอกชนได้นำรูปแบบไปวิเคราะห์ถึงศักยภาพของบุคลากรในองค์กร เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร รวมถึงหาแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดกับบุคลากรในองค์กรต่อไป

คำถามการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(AEC) ของธุรกิจบรรจุกัญชาเพื่อการขนส่งในนิคมอุตสาหกรรมเวทโคโรว์เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ AEC 2) ด้านทักษะการสื่อสาร 3) ด้านความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ 4) ด้านความเข้าใจและเคารพในสิทธิและสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างของบุคลากรประเทศอื่น ๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของธุรกิจบรรจุกัญชาในนิคมอุตสาหกรรมเวทโคโรว์

ขอบเขตของงานวิจัย

- 1 ด้านเนื้อหา เป็นการศึกษารูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของธุรกิจบรรจุกัญชาในนิคมอุตสาหกรรมเวทโคโรว์
- 2 ด้านประชากร คือ ผู้บริหารทุกระดับขององค์กร จำนวน 14 คน
- 3 ด้านเวลาในการเก็บข้อมูล เดือน มกราคม ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557

ทฤษฎีและแนวความคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรเป็นการดำเนินการให้บุคลากรเพิ่มประสิทธิภาพ ในด้านการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถในการทำงานและทัศนคติที่ดี เพื่อช่วยให้บุคลากรมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์นำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลการดำเนินงาน

2. ความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นส่วนสำคัญขององค์กรต่าง ๆ ในการที่จะทำให้องค์กรเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน ยุคโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องส่งเสริมบุคลากรขององค์กรให้มีความรู้ความสามารถ และมีประสิทธิภาพในการทำงานเพื่อสนับสนุนเป้าหมายความสำเร็จขององค์กรโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาบุคลากรของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (2554, หน้า 9) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาองค์กร เนื่องจากบุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญ ในการชี้เป้าของความสำเร็จในการทำงานทุกองค์กร

3. กระบวนการพัฒนาบุคลากร

กระบวนการพัฒนาบุคลากร หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานอย่างมีระบบ ได้นักวิชาการเสนอแนะแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาบุคลากร ดังนี้

อนุกุล เขียงพุกษาวัลย์ (2551) กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาบุคลากร 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้บริหารตระหนักและรับรู้ปัญหาซึ่งปัญหาจะมีอยู่ คือ สภาพที่ต่ำกว่าสภาพสมมูลที่ต้องพัฒนาปรับปรุงอย่างเร่งด่วนและสภาพที่สมมูลกันที่ต้องพัฒนาเพื่อให้มีสภาพที่ดีกว่า

2. รวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์รายบุคคล หรือกลุ่ม โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม รวมถึงการประชุมแบบการมีส่วนร่วม ทำให้ทราบข้อมูลจากผลที่เกิดขึ้น และการสังเกตการณ์

3. การตรวจวินิจฉัย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาสรุปว่ามีสภาพอย่างไร และสภาพที่ต้องการนั้นควรเป็นอย่างไร เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไข

4. วางแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย สภาพปรับปรุง สภาพที่ต้องการให้ชัดเจนเพื่อนำมากำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และสภาพที่ต้องการไปสู่สิ่งที่คาดหวัง โดยแก้ปัญหของสภาพปัจจุบัน

5. ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดเป็นแนวทางนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ตั้งไว้

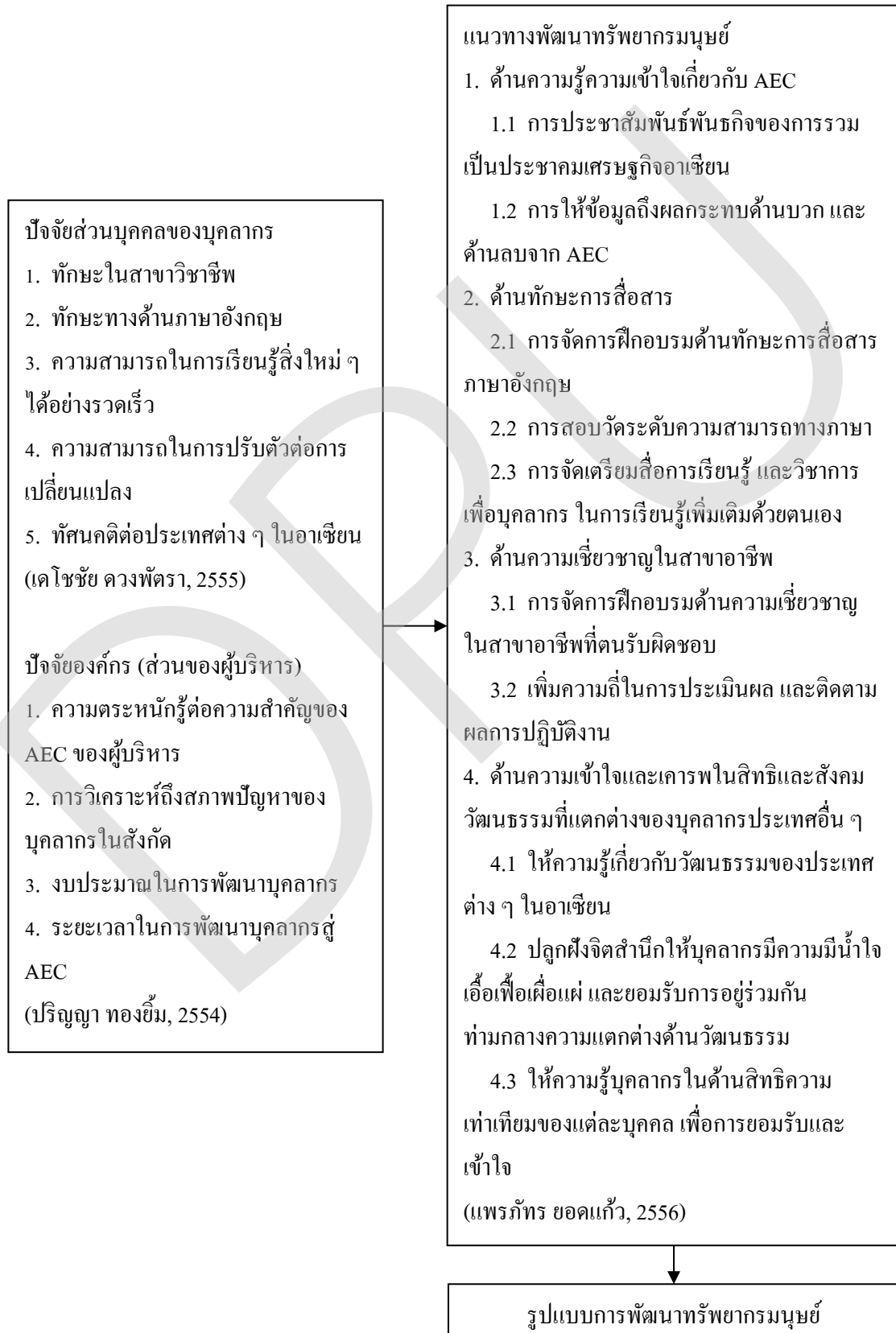
6. ติดตามและประเมินผล โดยการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นอยู่เดิม และเมื่อดำเนินการพัฒนาไปแล้วว่าบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยมุ่งเน้นกระบวนการทุกขั้นตอนเพื่อปรับปรุงแผนต่อไป

ทั้งนี้สามารถนำมาสรุปได้ว่ากระบวนการพัฒนาบุคลากรมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ

1) ขั้นเตรียมการ หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการเพื่อวางแผนในการปฏิบัติงาน 2) ขั้นปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้คือการดำเนินการพัฒนาบุคลากร โดย

ใช้วิธีการต่าง ๆ 3). ขึ้นประเมินผล หมายถึง การติดตามและประเมินความสำเร็จของกระบวนการพัฒนาบุคลากรว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่ อย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ใช้วิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อค้นหาข้อมูลประกอบการศึกษาเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 รวมถึงสภาพและปัญหาของทรัพยากรมนุษย์ที่พบเจอในองค์กรและแนวทางแก้ไข

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้บริหารทุกระดับในองค์กร ได้แก่ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้นจำนวนทั้งสิ้น 14 คน ซึ่งเป็นผู้มีความสำคัญในการบริหารเชิงนโยบาย และมีบทบาทต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในแผนกทรัพยากรบุคคลและวิศวกร มากที่สุด รองลงมาคือ แผนกบัญชี ผลิตและวางแผน และเทคโนโลยีสารสนเทศ และน้อยที่สุดคือบริหารทั่วไป และพัฒนาคุณภาพ แผนกละ 1 คน

2. รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ AEC พบว่า องค์กรต้องมีโครงการพัฒนาบุคลากรในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีกิจกรรมในการสร้างความรู้ความเข้าใจในทิศทางขององค์กร ประกอบด้วย

2.1 รูปแบบการประชาสัมพันธ์พันธกิจของ AEC เป็นกิจกรรมเน้นการให้ความรู้ในเรื่องของ AEC เพื่อให้บุคลากรได้เข้าใจในทิศทางที่ถูกต้อง โดยองค์กรต้องจัดทำพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ รวมถึงการเข้าถึงสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ เช่น โปรแกรมช่วยสอนภาษา การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่สนับสนุนการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ภายนอกในการสนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจ และการสร้างการรับรู้ผ่านสื่อคิดป้ายประชาสัมพันธ์ โปรชัวร์ประกาศต่าง ๆ

2.2 รูปแบบการรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในทิศทางเชิงบวก และทางลบจาก AEC องค์กรต้องสร้างกิจกรรมผ่านการรับรู้โดยการจัดบอร์ดนิทรรศการเปรียบเทียบผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ มุ่งเน้นสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร เช่น วิธีการส่งคำตอบมาร่วมสนุกกัน ในหัวข้อ การก้าวเข้าสู่ AEC สามารถส่งผลกระทบต่อตัวบุคลากร และองค์กรอย่างไร

3. รูปแบบในการพัฒนาบุคลากรในด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของบุคลากร

ในองค์กร พบว่า องค์กรต้องมีโครงการพัฒนาทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย

3.1 รูปแบบด้านการฝึกอบรมด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของบุคลากร ทางองค์กรต้องจัดการอบรมภาษาอังกฤษให้แก่บุคลากรจำนวน 30 ชั่วโมง ทั้งนี้ต้องสร้างความเข้าใจของการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการอบรม สำหรับบุคลากรแผนกบัญชีและวิศวกรที่ต้องเข้ารับการอบรมทุกคนเพราะมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้องค์กรต้องคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรที่เชิญมาร่วมโครงการมาออกแบบขั้นตอนวิธีการที่มีความเหมาะสม ตั้งแต่การสรรหา คัดเลือก การประเมินระดับความรู้เบื้องต้นจากแบบทดสอบก่อนการอบรมและจนเสร็จสิ้นการฝึกอบรม รวมถึงการรายงานผลการฝึกอบรมเป็นระยะ ๆ สำหรับในส่วนการอบรมในระดับที่สูง และผู้บริหารตั้งแต่ระดับกลางขึ้นไปต้องเข้ารับการอบรมภายนอกองค์กรในด้านเทคนิคการพูด และการใช้ภาษาขั้นสูง นอกจากนี้หัวหน้าฝ่ายวิศวกรควรมีการรณรงค์ในการส่งอีเมลล์เป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารภายในองค์กร

3.2 รูปแบบการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของบุคลากรในองค์กรนั้น จะจัดให้มีรูปแบบการสอบวัดระดับความสามารถดังนี้

3.2.1 ระดับผู้บริหารตั้งแต่หัวหน้างานขึ้นไป ต้องสอบวัดระดับความรู้โดยใช้ข้อสอบกลาง คือการสอบโทอิก โดยมีเกณฑ์มาตรฐาน 600 คะแนน จากคะแนนเต็ม 990

3.2.2 ระดับบุคลากรปฏิบัติการ บุคลากรที่เข้ารับการอบรมคอร์สภาษาอังกฤษจะต้องสอบวัดผลหลังการเรียนเสร็จสิ้น โดยผู้เชี่ยวชาญออกข้อสอบ และกำหนดเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการวัด เช่น ต้องมีคะแนนสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 จึงจะผ่านเกณฑ์

3.3 รูปแบบสื่อการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มทักษะทางภาษาในการเรียนรู้ด้วยตนเองแก่บุคลากรนั้น องค์กรต้องจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่บุคลากรในห้องจัดแสดงAEC โดยมีโปรแกรมช่วยสอน และ เว็บไซต์ภายนอกหรือที่มีโปรแกรมการเรียนรู้อื่น ๆ และระบบสารสนเทศภายในองค์กรที่รวบรวมความรู้ในการใช้ภาษาส่งให้กับบุคลากรทางอีเมลล์เป็นประจำ

4 รูปแบบในการพัฒนาบุคลากรในด้านความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ พบว่าองค์กรต้องมีโครงการส่งเสริมบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพที่มีคุณภาพในการสร้างความโดดเด่นแก่องค์กร โดยการกำหนดนโยบายจากฝ่ายบริหารและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารจัดการประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

4.1 รูปแบบการจัดอบรมด้านความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพที่บุคลากรแต่ละคนรับผิดชอบอยู่นั้นทางผู้บริหารเห็นพ้องต้องกันว่า จะจัดให้มีดังนี้

4.1.1 การพัฒนาบุคลากรต้องมีการทำการอบรมบุคลากรใหม่ทุกคนก่อน

เริ่มงาน โดยเป็นการอบรมในส่วนของภาพรวมองค์กร ลักษณะธุรกิจ และการปฏิบัติงานของบุคลากร ในแต่ละแผนกฝ่าย นอกจากนี้ ยังมีการอบรมแยกย่อยไปอีกแต่ละแผนก โดย HR จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในการอบรม คอร์สต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรแต่ละฝ่าย

4.1.2 การพัฒนาทรัพยากรแผนกวิศวกรและเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น

แผนกวิศวกรต้องมีใบรับรองวิชาชีพวิศวกรจากสภาวิศวกร ในขั้นต้นและฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาคอมพิวเตอร์

4.2 รูปแบบการประเมินผล และติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรนั้น องค์กรต้องมีนโยบายการประเมินผลทุก ๆ 3 เดือนในทุกแผนกขององค์กรและแตกออกออกเป็น การประเมินระดับบุคลากรที่เรียกว่า PDP (Personal develop plan) บุคลากรตั้งเป้าหมายของแผนงานในแต่ละไตรมาส ร่วมกับหัวหน้างาน นอกจากนี้ ในระดับบุคลากรรายวันจะมีการจัดสอบวัดความรู้ความสามารถทั้ง ทฤษฎีและปฏิบัติ เมื่อบุคลากรสอบผ่านก็จะได้ผลตอบแทนความสามารถเพิ่มขึ้น

5.รูปแบบในการพัฒนาบุคลากรในด้านความเข้าใจและเคารพในสิทธิและสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างของบุคลากรประเทศอื่น ๆ พบว่าองค์กรต้องมีการบริหารจัดการความหลากหลายของบุคลากร เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการสื่อสารการรับรู้ในความแตกต่างทางศาสนาและ วัฒนธรรม การเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

5.1 รูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนนั้น ทางองค์กร ต้องมีสื่อการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ผ่านจัดกิจกรรมตอบคำถามชิงรางวัลการประกวดเครื่องแต่งกาย ประจำชาติ การฉายวีดิทัศน์ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเพื่อนบ้าน

5.2 รูปแบบการปลูกฝังจิตสำนึกให้บุคลากรมีความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และยอมรับการอยู่ ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ของตนและบุคลากรจากประเทศอาเซียนนั้น จะมีการนำ นโยบาย Diversity มาใช้ในองค์กรควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน และการปลูกฝัง เพื่อการยอมรับความ เป็นปัจเจกบุคคลของแต่ละคน และลดความยึดมั่นยึดคิดในตัวตน

5.3 รูปแบบการให้ความรู้แก่บุคลากรในด้านสิทธิความเท่าเทียมของแต่ละบุคคล เพื่อการยอมรับและเข้าใจนั้น จัดตั้งคณะกรรมการกลางทำงานเพื่อประสานงาน ในการออกสิทธิออก เสี่ยง ซึ่งกรรมการชุดนี้จะคัดเลือกจากทุกแผนก และทุกชาติที่มีบุคลากรเข้าทำงาน นอกจากนี้จัดทำ วารสารอิเล็กทรอนิกส์เรื่องสิทธิมนุษยชน และการยอมรับความต่างต่างนั้นด้วย

6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ทางผู้บริหารสูงสุดและฝ่ายบุคคลกล่าวเพิ่มเติมว่า เรื่องของสวัสดิการของบุคลากร ควรเท่า เทียมกันทั้งในคนไทยและต่างชาติ ไม่ควรเลือกปฏิบัติเกี่ยวข้องกับเรื่องของความเท่าเทียม และต้องมี เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการบริหารงานบุคคลทำให้การทำงานราบรื่นและจัดการกับข้อมูล บุคคลได้อย่างถูกต้อง ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และฝ่ายผลิต เห็นตรงกันว่าควรให้ความสำคัญเพิ่มเติม

ในส่วนของคุณมือการทำงาน ที่ต้องจัดทำทั้งภาษาไทยและอังกฤษ และควรมีภาพประกอบที่เข้าใจและละเอียด เพื่อลดความผิดพลาดในการทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ AEC

1. รูปแบบการประชาสัมพันธ์พันธกิจของ AEC นั้น ทั้งผู้บริหารระดับสูง กลาง และต้น เห็นพ้องต้องกันว่า ควรเน้นการให้ความรู้ของ AEC เบื้องต้น เพื่อให้บุคลากรได้เข้าใจ AEC ไปในทิศทางที่ถูกต้องโดยทางองค์กรได้จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการจัดทำห้อง AEC ซึ่งเป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับ AEC ภายในห้องมีป้ายไว้นิต หรือบอร์ดความรู้ เกี่ยวกับ AEC รวมถึงสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ เช่น โปรแกรมช่วยสอนภาษา อินเทอร์เน็ตที่สามารถ เข้าถึงข้อมูลด้าน AEC จากเว็บไซต์ภายนอก มีการออกโบรชัวร์ ติดป้ายประกาศ ให้ความรู้ด้าน AEC ตามจุดรวมพลต่าง ๆ ขององค์กร เช่น บริเวณโรงอาหาร โดยองค์กรยังวางแผนในการเชิญวิทยากรที่ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ AEC ให้แก่บุคลากร ที่เป็นเช่นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเดโชชัย ดวงพัตรา (2555) ที่กล่าวว่า ภาคเอกชนของไทยยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ AEC อยู่ในระดับต่ำ ควรที่จะต้องให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่บุคลากร เป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องก่อน และสอดคล้องกับแนวคิดของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (2557) ที่กล่าวว่า ประชาชนไทย ควรได้รับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ AEC โดยทั้งภาครัฐและเอกชน จะให้ความร่วมมือในการให้บริการข้อมูลประชาสัมพันธ์ จัดทำเว็บไซต์ โบรชัวร์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนนุช จวงตระกูล (2555) ที่ทำการวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมของวิศวกรไทย ต่อการเปิดเสรีแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า องค์กรควรจัดให้มีระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างถูกต้อง ต่อเนื่อง และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรก่อนอันดับแรกในการเตรียมตัวเข้าสู่ AEC

2. รูปแบบการให้ข้อมูลถึงผลกระทบเชิงบวกและลบจาก AEC นั้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารระดับสูง กลาง และต้น เห็นพ้องต้องกันว่า จะให้มีการจัดบอร์ดนิทรรศการเปรียบเทียบผลกระทบเชิงบวกและลบจาก AEC โดยที่ทีมงานผู้จัดทำหาข้อมูลจากนักวิชาการนำมาสรุปเพื่อให้ความรู้บุคลากร ทางฝ่ายบริหารต้องการให้บุคลากรคิดวิเคราะห์ เกี่ยวกับผลกระทบของ AEC ต่อตัวบุคลากรเองและวัดระดับบุคลากรในการรับรู้ AEC ไปในทิศทางใด ถูกต้องหรือไม่ โดยให้บุคลากรได้ส่งคำตอบมาร่วมกิจกรรมตอบคำถาม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิดา ปัทม และ ไกรจิต สุตะเมื่อง (2556) ที่ได้ทำการศึกษา การรับรู้ต่อการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในกลุ่มประชากรวัยทำงานเขตกรุงเทพมหานคร กล่าวว่าทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้ความสำคัญต่อการรับรู้ด้าน AEC ของบุคคลพบว่าบุคคลมีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่างกัน องค์กรจึงควรให้ความสำคัญต่อการรับรู้ของบุคลากร ดังนั้นการเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ผลกระทบของ AEC ต่อตัวพวกเขาเองนั้น การเปิดโอกาสทางความคิดแก่บุคลากรเป็นการตรวจสอบความเข้าใจและการรับรู้ของบุคลากรที่แตกต่างกันในแต่ละคนด้วย

รูปแบบในการพัฒนาบุคลากรในด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของบุคลากรในองค์กร

1. รูปแบบการฝึกอบรมด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของบุคลากรในองค์กรนั้น ผู้บริหารระดับสูง กลางและปลายมีความเห็นตรงกันซึ่งให้เห็นว่า ทางองค์กรจะจัดคอร์สอบรมภาษาอังกฤษโดยวิทยากรที่เป็นชาวต่างชาติ ให้แก่บุคลากร โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 30 ชั่วโมง โดยบุคลากรสามารถยื่นเรื่องขอรับการอบรมได้ที่หัวหน้างานโดยสมัครใจ ยกเว้น บุคลากรแผนกบัญชีและวิศวกรที่ต้องเข้ารับการอบรมทุกคน เนื่องจากเป็นสองสาขาแรกที่จะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีจากอาเซียนเข้ามา จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษที่เข้มข้นกว่าแผนกอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิโลบล ปางลิลาศ (2554) ที่กล่าวว่า วิศวกรไทยยังไม่มีความพร้อมเชิงทักษะด้านภาษาต่างประเทศและการติดต่อสื่อสาร การเปิดเสรีแรงงานใน AEC นั้นก่อให้เกิดความต้องการทักษะความสามารถด้านภาษา (Language skill) ซึ่งการฝึกอบรมและการให้การศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความพร้อม และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามน สิทธิผลวนิชกุล (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่า นักวิชาชีบบัญชีไทยจำนวนหนึ่งมีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ แต่ยังคงมีปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเป็นปัญหาเมื่อเข้าสู่ AEC ดังนั้นภาครัฐและสถานประกอบการจึงควรให้ความสำคัญและทักษะด้านภาษาให้แก่สาขาอาชีพนี้ รวมถึงในส่วน of สาขาอาชีพอื่นก็ต้องให้ความสำคัญด้านภาษาเช่นเดียวกัน ซึ่งตรงกับงานวิจัยของศูนย์การศึกษาการค้าระหว่างประเทศ (2555) ที่กล่าวว่า ทิศทางการปรับตัวของแรงงานไทยต้องพัฒนาด้านทักษะภาษาอังกฤษ ภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันพัฒนาทักษะแก่แรงงานไทย ภาครัฐควรเปิดหลักสูตรอบรมด้านภาษาให้แก่แรงงานไทยเป็นการแบ่งเบาภาระของภาคเอกชน

รูปแบบสื่อการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มทักษะทางภาษาในการเรียนรู้ด้วยตนเองแก่บุคลากร นั้นทั้งนี้ ผู้บริหารระดับสูง กลางและต้น มีความเห็นพ้องต้องกันว่าองค์กรต้องจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้แก่บุคลากรในห้องจัดแสดง AEC เปิดทำการเวลา 7.00 น. ถึง 18.00 น. ภายในห้องจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์กว่า 30 เครื่องไว้คอยบริการบุคลากร โดยเครื่องจะลงโปรแกรมช่วยสอน เช่น โปรแกรมฝึกพูด โปรแกรม SAT Word mage (โปรแกรมช่วยสอนศัพท์ภาษาอังกฤษ)

เป็นต้น โดยมีอุปกรณ์ชุดหูฟังและไมโครโฟน สำหรับการฝึกออกเสียงครบครัน และคอมพิวเตอร์เหล่านี้ได้ถูกทำการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตไปยัง เว็บไซต์ภายนอกที่มีโปรแกรมฝึกการเรียนรู้อื่น ๆ และระบบวารสารอิเล็กทรอนิกส์ภายในองค์กรที่รวบรวมเนื้อหาสาระ แกร็ดความรู้ในการใช้ภาษาส่งให้กับบุคลากรทางอีเมลล์ เป็นประจำ นอกจากนี้ยังมี หนังสือ ภาพยนตร์บรรยายอังกฤษ ซีดีเพลงสากลอีกมากมาย สอดคล้องกับบุปผา อยู่ทรัพย์ (2555) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า การสนับสนุนให้นักศึกษา ได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการที่ผู้สอนสร้างคู่มือ สร้างกิจกรรมฝึกการเรียนรู้ จะสามารถส่งเสริมและยกระดับการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพัชรพร รัตนวโรภาส

(2553) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น รวมทั้งต้องเพิ่มกิจกรรม คำถามที่กระตุ้นให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ รวมถึงการพัฒนาสื่อการสอน โดยการพัฒนาระบบ E-learning เพื่อให้ นักศึกษาสามารถค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองได้โดยอิสระ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา ชูวานนท์ (2544)

ที่ทำการศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษาในบริการศูนย์ภาษา สถาบันราชภัฏธนบุรี พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษา 91% เลือกศึกษาภาษาอังกฤษจากความสนใจของตนเองเป็นหลัก โดยผ่านสื่อการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ตและหนังสือ

รูปแบบในการพัฒนาบุคลากรในด้านความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ

1. รูปแบบการจัดอบรมด้านความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพที่บุคลากรแต่ละคนรับผิดชอบอยู่นั้นทางผู้บริหารเห็นพ้องต้องกันว่า จะจัดให้มีดังนี้

1.1 การพัฒนาบุคลากรนั้นทางองค์กรเห็นว่า ต้องเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีการมอบหมายให้ฝ่าย HR ทำการอบรมบุคลากรใหม่ทุกคนก่อนเริ่มงาน โดยเป็นการอบรมในส่วนของภาพรวมองค์กร ลักษณะธุรกิจ และการปฏิบัติงานของบุคลากรในแต่ละแผนกฝ่าย

1.2 การอบรมแยกย่อยไปอีกแต่ละแผนก โดย HR จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในการอบรม คอร์สต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรแต่ละฝ่ายสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนารี โสภานุตร (2555) ที่กล่าวว่า การเพิ่มสมรรถนะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนควรเริ่มต้นที่การให้การอบรม ความรู้ แนวทางปฏิบัติงาน ทั้งเทคนิคและการบริหาร เพื่อให้บุคลากรเข้าใจและพัฒนาตนเองตามความต้องการ

1.3 ในการพัฒนาทรัพยากรแผนกวิศวกรและเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ทางแผนกจะทำการเพิ่มคุณสมบัติในการคัดกรองเบื้องต้นเพิ่มเติมคือ แผนกวิศวกรต้องมีใบรับรองวิชาชีพวิศวกรจากสภาวิศวกร ในขั้นต้นคือ ภาควิชาวิศวกรรมและฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาคอมพิวเตอร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามน

สิทธิพลวนิชกุล (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพของแรงงานไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ AEC ควรยกระดับแรงงานให้เข้าสู่มาตรฐานสากล เช่น สาขาบัญชี ที่ได้มีการยกระดับวิชาชีพและดำเนินการอย่างจริงจังเป็นลำดับ ทั้งสมาคมวิชาชีพการบัญชี หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ

2. รูปแบบการประเมินผล และติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรนั้น แต่ละแผนกจะมีการประเมินผลทุก ๆ 3 เดือน โดยการประเมินผลนี้เรียกว่า PDP (Personal develop plan)

บุคลากรจะทำการตั้งเป้าหมายของแผนงานในแต่ละไตรมาส ร่วมกับหัวหน้างาน แล้วจึงทำการประเมินว่า การปฏิบัติงานนั้นได้บรรลุผลตามที่วางไว้หรือไม่ นอกจากนี้ ในระดับบุคลากรรายวันจะมีการจัดสอบวัดความรู้ความสามารถทั้งทฤษฎีและปฏิบัติอยู่เสมอ หากบุคลากรสอบผ่านได้ค่าความสามารถเพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของพรนารี โสภานุตร (2555) ที่กล่าวว่า การเพิ่มสมรรถนะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนนั้น ควรเริ่มต้นที่การอบรม ความรู้ แนวทางการปฏิบัติงานทั้งเชิงเทคนิคและการบริหาร โดยสิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้เกิดความพร้อม หรือสมรรถนะเกิดจากแรงจูงใจที่เป็นตัวเงิน คือผลตอบแทนหลังการพัฒนาสมรรถนะ นอกจากนี้พรนารี โสภานุตร (2555) ยังได้แสดงความคิดเห็นในส่วนของ การติดตามและประเมินผลว่าการวางแผนเพิ่มพัฒนาสมรรถนะ ควรต้องวางแผนร่วมกันระหว่างหัวหน้างานที่มีประสบการณ์ในสายงานนั้นและผู้ปฏิบัติงาน โดยมีการสร้างเป้าหมายร่วมกัน และหาวิธีที่จะทำ ให้บรรลุเป้าหมายนั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของจาร์ณี ตันติเวชวุฒิกุล (2549) ที่กล่าวว่า ในการพัฒนาสมรรถภาพของบุคลากรนั้น ผู้บริหารควรกระตุ้นให้บุคลากรสร้างความรู้สึกร่วมกันในการวางแผนพัฒนา และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้แผนบรรลุ

รูปแบบในการพัฒนาบุคลากรในด้านความเข้าใจและเคารพในสิทธิและสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างของบุคลากรประเทศอื่น ๆ

1. รูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนนั้น ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้บริหารเห็นว่าจะจัดให้มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์โดยการจัดบอร์ดให้ความรู้ การจัดกิจกรรมตอบคำถามชิงรางวัล การประกวดเครื่องแต่งกายประจำชาติ การฉายวิดีโอทัศน์ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเพื่อนบ้าน ในการประชุมประจำเดือนขององค์กร เป็นต้น ทางผู้บริหารเห็นว่าควรสอดแทรก การรับรู้ทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านให้กับบุคลากร เช่น การกล่าวคำทักทาย สวัสดี เป็นภาษาเพื่อนบ้าน การปรุงอาหารประจำชาติของประเทศต่าง ๆ บรรจุเป็นเมนูในโรงอาหาร โดยผู้บริหารคิดเห็นว่า ปัจจุบันมีคนงานจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นจำนวนมากที่ทำงานในประเทศไทย การปรับตัวเพื่อเรียนรู้การยอมรับ จึงไม่ใช่เรื่องยาก เพราะทุกวันนี้ได้มีการชิมชั้บ รับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเหล่านี้ อยู่แล้วในชีวิตประจำวัน ชัดแย้งกับงานวิจัยของประภัสสร เทพชาตรี (2556) ที่กล่าวว่า การจัดการกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมอาเซียน เป็นเรื่องที่สำคัญและไม่ควรมองข้ามเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากอาเซียนยังมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนา และเชื้อชาติ และยังไม่มีการสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันอย่างแท้จริงนอกจากนี้ประภัสสร เทพชาตรี (2556) เสนอแนวคิดว่าการให้ความรู้ทางภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ร่วมกันน่าจะเป็นการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้การรูปแบบการพัฒนาบุคลากรในด้านความเข้าใจและเคารพในสิทธิและสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นั้น สอดคล้องกับแนวคิดของพร สันทัด (2556) ที่กล่าวว่า องค์กรข้ามชาติ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อความเชื่อ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ผู้บริหารควรให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกันนั้น เพื่อเตรียมพร้อมรับมือความหลากหลายทางวัฒนธรรม และด้วยการเพิ่มขึ้น

ของบริษัทข้ามชาติ ทำให้บุคลากรต้องทำงานบนความแตกต่างค่านิยม และวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย ซึ่งสิ่งนี้กลายมาเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับความอยู่รอดและโอกาสทางการแข่งขันในวงการธุรกิจ

2. รูปแบบการปลูกฝังจิตสำนึกให้บุคลากรมีความมั่นใจเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ และยอมรับ การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ของตนและบุคลากรจากประเทศอาเซียน นั้นทางผู้บริหารเห็นว่า จะมีการนำนโยบาย Diversity ซึ่งเป็นนโยบายที่องค์กรยอมรับในความหลากหลายและเชื่อว่าความหลากหลายนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้มีการจัดกิจกรรมการสร้างทีม และการคิดนอกกรอบ ก็พาสี เพื่อให้บุคลากรได้มีกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการปลูกฝังแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อการยอมรับความเป็นปัจเจกบุคคล และลดความยึดมั่นยึดติดในตัวตนลง ในเรื่องของการจัดการกับความหลากหลายนั้น สอดคล้องกับบทความของวชิระ ชนะบุตร (2553) ที่กล่าวว่า ความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กรอยู่ที่การนำความหลากหลายของบุคลากรมาสร้างศักยภาพในการแข่งขันการสร้างการเติบโตให้กับองค์กร โดยการรักษาความสมดุลของเพศ เชื้อชาติ อายุซึ่งล้วนเป็นความหลากหลายของบุคลากร และสร้างคุณค่าส่วนบุคคลผ่านวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมความหลากหลาย หลายองค์กรใช้กลยุทธ์ความหลากหลาย (Diversity strategy) โดยมีเป้าหมายเป็นองค์กรที่มีการแข่งขันเทียบเคียงกับองค์กรทั่วโลกในเรื่องของความหลากหลายและการรวมกันเป็นหนึ่งในเสาหลักของกลยุทธ์ ซึ่งนั่นหมายความว่าองค์กรได้ยึดมั่นผูกพันของบุคลากรองค์กรทุกระดับในเรื่องของเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ ช่วงอายุ แรงงาน วัฒนธรรม เชื้อชาติ ควรจะใช้กลยุทธ์นี้ การผสมกลมกลืน คือนโยบายการรวมกันหรืออยู่รวมกันเป็นหนึ่งเดียว แต่ทั้งนี้เรื่องที่แตกต่างกันจะต้องไม่ใช่สิ่งที่เป็นสาระสำคัญและเป็นสิ่งที่ ปรับปรุงแก้ไขในความแตกต่างนั้นได้ จนไม่มีความแตกต่างกันอีกต่อไป เช่น องค์กรที่มีบุคลากรคนไทยและชาวต่างชาติ หรือต่างประเทศ ต่างวัย หรือองค์กรที่มีบุคลากรเก่าใหม่มาจากคนละองค์กร ได้รู้จักกันมากขึ้นก็กลายเป็นสังคมใหม่สร้างความผสมกลมกลืนด้วยการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน คิดวางแผนแก้ไขปัญหา ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทำกิจกรรมร่วมกันปัญหาที่ก็จะค่อย ๆ หมดไป

3. รูปแบบการให้ความรู้แก่บุคลากรในด้านสิทธิความเท่าเทียมของแต่ละบุคคล เพื่อการยอมรับและเข้าใจนั้น ทางผู้บริหารเห็นว่า ควรจัดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกลางทำงาน เพื่อประสานงานและออกสิทธิออกเสียง เป็นกระบอกเสียงแทนบุคลากร ในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งกรรมการชุดนี้จะคัดเลือกจากทุกแผนก และทุกชาติที่มีบุคลากรเข้าทำงาน เป็นการแสดงให้เห็นถึงการยอมรับในสิทธิ และความแตกต่างของบุคคลทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีการจัดทำวารสารอิเล็กทรอนิกส์ แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ ในเรื่องของสิทธิมนุษยชน และการยอมรับความแตกต่างนั้นด้วย ในเรื่องของสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์นั้น สอดคล้องแนวคิดของสำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ (2554) ที่กล่าวว่า ในการประชาสัมพันธ์เรื่อง สิทธิมนุษยชนเพื่อรองรับ การเข้าสู่ AEC นั้น ทางหน่วยงานราชการได้มีการจัดทำสื่อ โดยการแจกจ่ายแผ่นพับ ใบปลิว

ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ ASCC หรือประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อให้ความรู้ด้านสังคม วัฒนธรรมและสิทธิทางสังคมที่เท่าเทียมกันของพลเมืองอาเซียนแก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดทำเว็บไซต์ เพื่อบรรจุข้อมูลข่าวสารและการจัดสัมมนาอีกด้วย และสอดคล้องแนวคิดของ ครรชิต พุทธ โภชา (2554) ที่กล่าวว่า ในประเด็นเรื่องสิทธิและความเท่าเทียมของประชาชนจากอาเซียน นั้น ภาครัฐควรสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายของผู้ปฏิบัติ ให้มีความเป็น เอกภาพและเสมอภาค โดยต้องมีกระบวนการเพื่อพิทักษ์ และป้องกันการละเมิด ให้เหมาะสมกับ สภาพเศรษฐกิจและสังคม และความตกลงระหว่างประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น ทางผู้บริหารสูงสุดและฝ่ายบุคคลกล่าว เพิ่มเติมว่า ควรให้ความสนใจในเรื่องของสวัสดิการของบุคลากรด้วย กล่าวคือ ควรเท่าเทียมกันทั้งในคน ไทยและต่างชาติ ไม่ควรเลือกปฏิบัติ ซึ่งส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของความเท่าเทียมด้วย นอกจากนี้ ทางฝ่ายบุคคลยังเพิ่มเติมในส่วนของการเพิ่ม เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่จะ สนับสนุนการบริหารงานบุคคลเพื่อเข้าสู่ AEC เพื่อให้การทำงานราบรื่นและจัดการกับข้อมูล บุคคลได้อย่างถูกต้อง ในฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และฝ่ายผลิต เห็นตรงกันว่าควรให้ความสำคัญ เพิ่มเติมในส่วนของ คู่มือการทำงานภาษาไทยและอังกฤษ และควรมีภาพประกอบที่เข้าใจและละเอียด เพื่อลดความผิดพลาดในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษางานนิพนธ์เรื่อง รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC): ซึ่งผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในส่วนของรูปแบบในการพัฒนาบุคลากรด้านความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพและรูปด้าน ความเข้าใจและเคารพในสิทธิและสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างของบุคลากรประเทศอื่น ๆ นั้น ผู้วิจัยมี ความเห็นว่า องค์กรสามารถที่จะนำทั้งสองเรื่องนี้มาผสมผสานกันโดยผ่านการแลกเปลี่ยนทางความรู้ ระหว่างบุคลากรชาวไทยและต่างประเทศ โดยมีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการในการแลกเปลี่ยนความรู้ใน ด้านต่าง ๆ ร่วมอภิปรายและแลกเปลี่ยนแนวคิดกันอันจะเป็นผลดีต่อบุคลากรเองให้การพัฒนาความรู้ และผลดีต่อองค์กรในแง่ที่สามารถตกลึกความคิด เป็นความรู้ใหม่ ๆ นำไปปรับใช้กับการทำงาน และ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรรุ่นต่อ ๆ ไป นอกจากนี้การที่ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้กัน ยังก่อให้เกิด การแลกเปลี่ยนทางความคิด และความเข้าใจในมุมมองและทัศนคติของอีกฝ่าย

2. ในส่วนของประเด็นการพัฒนาบุคลากรในด้านความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพนั้น เมื่อ AEC มาถึง ทางองค์กรควรจัดให้มีการฝึกอบรม ในระบบพี่เลี้ยงให้แก่บุคลากรต่างชาติ เพื่อคอย ให้คำปรึกษาด้านการทำงาน และการปรับตัว รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยของบุคลากรต่างชาติด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1 ต้องทำการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการด้านการจัดสวัสดิการของบุคลากรจากกลุ่มประเทศอาเซียน เมื่อเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของพวกเขา

2. รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของแต่ละองค์กรมีบริบทแตกต่างกัน โดยเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ประเภทธุรกิจ ขนาดขององค์กร แนวคิดของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปสามารถนำผลการวิจัยรูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปทำการศึกษาในการวิจัยเป็นเชิงปริมาณ หรือวิธีผสมผสานเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศไทยให้เพิ่มขึ้นในการรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ต่อไป

บรรณานุกรม

- ครรชิต พุทธโกษา. (2554). *กรอบประเด็นการวิจัยของประเทศไทยให้พร้อมรับสถานการณ์การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- จันทิมา ชูวานนท์. (2544). *ความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษาในบริการศูนย์ภาษาสถาบันราชภัฏธนบุรี*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- จารุณี ตันติเวชวุฒิกุล. (2549). *การพัฒนารูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ในโรงงานเขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑามาน สิทธิพลนิชกุล. (ม.ป.ป.). *การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ*. กรุงเทพฯ: Executive Journal.
- เดโชชัย ดวงพัตรา. (2555). *การสำรวจความพร้อมในการรับมือกับการเข้าอาเซียนของธุรกิจซอฟต์แวร์ในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นงนุช จวงตระกูล. (2555). *ความพร้อมต่อการเปิดเสรีแรงงานใน AEC ของวิศวกรไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิโลบล ปางลิลาศ. (2554). *การเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพ เข้าสู่ตลาดอาเซียนอย่างเสรี: โอกาสและผลกระทบต่อไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์กรมหาชน).
- บุปผา อยู่ทรัพย์. (2555). *การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาผ่านการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ประภัสสร เทพชาตรี. (2556). *ประชาคมอาเซียน*. เข้าถึงได้จาก <http://thepchatree.blogspot.com/>
- ปริญญา ทองยิ้ม. (2554). *โครงการศึกษาความพร้อมของกำลังคนรองรับการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า 9 สาขา ตามกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน.
- พรนารี โสภานุตร. (2555). *แนวทางพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ AEC*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์และองค์กร, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เพชร สันพัด. (2556). *ภาวะผู้นำกับการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ อาเซียน*. เข้าถึงได้จาก <http://policescience.rpca.ac.th/asean.pdf>

- พัชรพร รัตนวิโรภาส. (2553). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ENG321*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2556). *การพัฒนาพลเมืองอาเซียนและพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. เข้าถึงได้จาก <http://ms.src.ku.ac.th/smarts/Smarts3/pdf/9.pdf>
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2554). *การพัฒนาทรัพยากรบุคคล*. เข้าถึงได้จาก <http://www.rmuti.ac.th/support/plan/newplan/annualreport.php>
- วชิระ ชนะบุตร. (2553). การบริหารความหลากหลาย (Diversity management). *วารสารคน KHON MAGAZINE*, 31(3), 52-53.
- ศูนย์การศึกษาการค้าระหว่างประเทศ. (2555). *ศักยภาพการแข่งขันของแรงงานวิชาชีพ จากการเปิดเสรีภาคบริการภายใต้ AEC*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. (2557). *คู่มือการเตรียมตัวรับ AEC*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaichamber.org/scripts/detail.asp?nNEWSID=5558>
- สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2554). *ประเทศไทยกับอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
- สุธิดา ปัทม และไกรจิต สุตะเมือง. (2556). การรับรู้ต่อการเปิด AEC ตามนโยบายของรัฐบาล ในกลุ่มประชากรวัยทำงาน เขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ*, 3(4), 490-507.
- อนุกุล เชียงพุกษาวัลย์. (2551). *การบริหารคน*. กรุงเทพฯ: ยูเรก้า.

ศึกษาการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว

Trends to business established Securities companies in the PDR. Laos

สุรัสวดี ไพเราะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจลงทุนของประชาชนสปป. ลาว 2. เพื่อศึกษาเครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของประชาชนสปป. ลาว 3. เพื่อศึกษากฎหมาย กระบวนการจัดตั้งและการดำเนินธุรกิจหลักทรัพย์ในสปป. ลาว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์จำนวน 400 คน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ จำนวน 6 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ One-way Anova และ Multiple Regression Analysis

จากผลการศึกษา 1. ด้านพฤติกรรมการลงทุน พบว่า ด้านการลงทุน ด้านโอกาสในการเป็นนักลงทุน ด้านจำนวนเงินในการซื้อขายหลักทรัพย์ ด้านระยะเวลาที่คาดว่าจะติดตามการลงทุนแตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกัน 2. เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุน ด้านสื่อโฆษณา พบว่า ตราสัญลักษณ์ของบริษัทมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ด้านสื่อประชาสัมพันธ์ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ด้านส่งเสริมการขาย พบว่า ระบบคะแนนสะสมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ด้านการขายโดยพนักงานขาย พบว่า พนักงานคอยให้คำแนะนำในการลงทุน พนักงานมีความรู้สามารถและพนักงานเอาใจใส่ติดตามพอร์ตการลงทุนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ด้านการตลาดทางตรง พบว่า การใช้จดหมายติดต่อกับลูกค้ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ด้านการทำกิจกรรมทางการตลาด พบว่า การจัดกิจกรรมทางการตลาดและการจัดงานร่วมกันระหว่างบริษัทหลักทรัพย์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ด้านการสนับสนุนทางการตลาด พบว่า การสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาและการสนับสนุนด้านบันเทิงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน 3. กฎหมายและกระบวนการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว พบว่า การจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ใช้กฎหมาย 2 ประเภท ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และกฎหมายวิสาหกิจกระบวนการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ บริษัทมาติดต่อที่สำนักคณะกรรมการคุ้มครองหลักทรัพย์ เพื่อขออนุญาตจัดตั้งบริษัท เมื่อได้รับอนุญาตให้จัดตั้งบริษัทแล้วติดต่อที่กรมทะเบียนเพื่อขอขึ้นทะเบียนบริษัท และติดต่อกรมสรรพากรเพื่อขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษี

Keyword : นักลงทุน, บริษัทหลักทรัพย์

Abstract

This study attempted 1) to study investing behavior of residents in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR); 2) to study marketing communication tools affecting investing decision of residents in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR); 3) to study investing decision of residents in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) and; 4) to study law on the procedure in establishing and operating security business in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR). The subjects were 400 residents residing in Vientiane and 6 officials related to establishing security company. The questionnaire was used as a tool to collect data and the data then were analyzed to find frequency, percentage, mean and standard deviation as well as to test hypothesis using One-way Anova and Multiple Regression Analysis.

The findings reveal that

1) On investing behavior, it was found that the different opportunities to be investors, the amount of money using in selling and buying security, the expected duration to follow up the investment influenced the investing decision in security differently;

2) the study on marketing communication tool influencing investing decision in advertising showed that the advertising of brand image impacted on investing decision. Publication had no influence on investing decision. Sales promotion showed that accumulating points had an influence on investing decision. Sales representatives that they could suggest the advise in investment, they had knowledge and they took care and followed up the influential investing port had an influence on investing decision. It can be seen from marketing activities that the arrangement of marketing activities and participating in activities among security companies had an impact on investing decision. The study on marketing promotion revealed that the support on sports equipment and entertainment influenced on the investing decision;

3) The study on law and procedures to establish security company in Lao PDR showed that there were two types of law to establish security company, namely; Security Law and Enterprise Law. The procedures to establish company in Lao PDR were as the following: Company contact Security Protection Committee Office to apply for establishing company. When the application was granted, contact Registration office for applying for registration of the company. Then contact Tax Department to apply for tax payer identification.

KEYWORDS: INVESTOR/ SECURITY COMPANY/ INVESTING BEHAVIOR/ MARKETING
COMMUNICATION TOOL

บทนำ

บริษัทสมาชิกหรือที่เรียกกันว่า “Broker” เป็นธุรกิจหลักทรัพย์ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงเมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพราะบริษัทสมาชิกเป็นองค์ประกอบหลักของตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งมีหน้าที่เป็นนายหน้าการซื้อขายหลักทรัพย์ให้นักลงทุนที่เป็นลูกค้าของบริษัท โดยผู้ลงทุนต้องส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทสมาชิกแล้วบริษัทสมาชิกจะเป็นผู้ส่งคำสั่งซื้อขายไปยังระบบของตลาดหลักทรัพย์ต่อไป นอกจากนี้แล้วบริษัทสมาชิกยังทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการลงทุนให้นักลงทุนอีกด้วย ดังนั้นเมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะมีนักลงทุนมากมายจากประเทศสมาชิกเข้ามาลงทุนในหลักทรัพย์ไทยและหลักทรัพย์ต่างประเทศมากขึ้นและเพื่อเป็นการรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนผู้ประกอบการบริษัทหลักทรัพย์จึงสนใจที่จะขยายสาขาไปในประเทศสมาชิก

สปป. ลาว เป็นตลาดหลักทรัพย์เปิดใหม่ที่มีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และบริษัทสมาชิกยังไม่มากนัก อีกทั้งรัฐบาลลาวยังให้การสนับสนุนให้บริษัทในประเทศเข้าจดทะเบียนและเสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชน โดยเฉพาะบริษัทในภาครัฐวิสาหกิจและบริษัทที่เข้ามาดำเนินโครงการสัมปทานขนาดใหญ่ ในสปป. ลาว เพื่อจัดหาเงินทุนระยะยาวนำมาใช้ในการพัฒนาธุรกิจและเพื่อรองรับการเติบโตของระบบเศรษฐกิจของสปป. ลาว นอกจากนี้ยังเป็นการตอบสนองการดำเนินธุรกิจและส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (รับขวัญ ชลดำรงศักดิ์, 2552) และจากการแข่งขันของธุรกิจบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทยในปัจจุบัน มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งจากบริษัทหลักทรัพย์เดิมและบริษัทหลักทรัพย์เปิดใหม่ ดังนั้นเพื่อเป็นการหาช่องทางในการทำกำไรให้กับบริษัทจึงเกิดกลยุทธ์ที่จะขยายการลงทุนไปยังสปป. ลาว

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจลงทุนของประชาชนสปป. ลาว
2. เพื่อศึกษาเครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของประชาชนสปป. ลาว
3. เพื่อศึกษากฎหมาย กระบวนการจัดตั้งและการดำเนินธุรกิจหลักทรัพย์ในสปป. ลาว

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหามุ่งศึกษาภาวะเปรียบเทียบข้อบังคับลักษณะการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์และศึกษาพฤติกรรมของประชาชนสปป. ลาวรวมถึงศึกษาระบวนการเปิดบริษัทหลักทรัพย์ที่สปป. ลาว
2. ขอบเขตด้านประชากร คือ ประชาชนทั่วไปในนครหลวงเวียงจันทน์ จำนวน 400 คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว จำนวน 6 คน
3. ขอบเขตด้านเวลาทำการวิจัย ระหว่าง พฤษภาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2557

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับลักษณะการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว และศึกษาพฤติกรรมของประชาชนทั่วไปในสปป. ลาวรวมถึงศึกษากระบวนการเปิดบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว

วิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)
- เงื่อนไขการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์
- ข้อจำกัดในการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์
- กฎระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์

ที่มา : บัวละพา ทองมาลาเพชรสรุปเรียบเรียงจากสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์, 2555

เชิงปริมาณ (Quantitative)

เก็บข้อมูลกับประชาชนทั่วไปในสปป. ลาว

ปัจจัยส่วนบุคคล - เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้, สถานภาพ, เชื้อชาติ
ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2552

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการวางแผนการลงทุน

- การรวบรวมข้อมูลและประเมินเป้าหมาย
- การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงและข้อจำกัดในการลงทุน
- ออกแบบพอร์ตการลงทุนที่เหมาะสม
- การจัดทำนโยบายการลงทุน
- การลงทุนตามนโยบายการลงทุน
- การติดตามและการวัดผลการลงทุน

ที่มา : รัชณีกร วงศ์จันทร์, 2553

เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด - โฆษณา, ประชาสัมพันธ์, ส่งเสริมการขาย, การตลาดทางตรง, การขายโดยพนักงานขาย, การตลาดเชิงกิจกรรม, การสนับสนุนทางการตลาด
ที่มา : สิทธิ วีรสรณ์, 2555

การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์

เชิงคุณภาพ (Qualitative)

เก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว จำนวน 6 คน ถึงกฎระเบียบและข้อบังคับในการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์และกระบวนการดำเนินธุรกิจหลักทรัพย์ในสปป. ลาว

แนวโน้มในการดำเนินธุรกิจจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการบริษัทหลักทรัพย์ที่ต้องการขยายการลงทุนไปในสปป. ลาว
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจลงทุนจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในการทราบถึงโอกาสและอุปสรรคในการเข้าไปจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจลงทุนจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในการทราบถึงสถานะการแข่งขันและแนวโน้มในการเติบโตของธุรกิจหลักทรัพย์ในสปป. ลาว
4. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจลงทุนจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในการทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการลงทุนของประชาชนในสปป. ลาว
5. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจลงทุนจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในการทราบถึงเครื่องมือสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของประชาชนในสปป. ลาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวโน้มในการดำเนินธุรกิจจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ใน สปป.ลาว โดยกำหนดรูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพดำเนินงานวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยจำนวน 400 ชุดและทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว จำนวน 6 คน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย

ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการควบคุมคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยนำแบบสอบถามไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำการพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถามรวมถึงโครงสร้างของชุดคำถามที่ใช้วัดตัวแปรต่างๆแล้วจึงนำแบบสอบถามไปทำการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความชัดเจนเข้าใจง่ายและครอบคลุมองค์ประกอบของตัวแปรอย่างครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. การทดสอบความเชื่อมั่นของชุดคำถามที่ใช้วัดตัวแปรดำเนินการนำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ได้รับทราบแก้ไขไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-Test กับประชาชนไทยจำนวน 30 คน) เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรของ Cronbach เพื่อคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach Alpha)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็น Check List ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือการสื่อสารการตลาดลักษณะแบบสอบถามเป็น rating scale และการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ลักษณะแบบสอบถามเป็น rating scale **วิเคราะห์ข้อมูล** โดย

1. สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. สถิติเชิงอนุมาน เป็นการทดสอบสมมติฐานโดยวิเคราะห์การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์โดยจำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการลงทุนและเครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด โดยการใช้การทดสอบค่าสถิติการวิเคราะห์ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกัน ใช้สถิติ One-Way Anova F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของตัวแปร

สมมติฐานที่ 2 เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ ใช้สถิติ Multiple Regression Analysis เพื่อทดสอบความแตกต่างของตัวแปร

ประกอบกับ แบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น ผ่านกระบวนการวิจัย **เชิงคุณภาพ** ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมการลงทุนในหลักทรัพย์ของประชาชนสปป. ลาว

ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 30 ปี ศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท สถานภาพโสด แหล่งเงินทุนมาจากรายได้และมูลค่าเงินลงทุนน้อยกว่า 30,000 บาทซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมะณี การินทร์ (2554) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตราสารอนุพันธ์ โกลด์พีวเจอร์สของนักลงทุนในกรุงเทพมหานครจากผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนและมีแหล่งเงินทุนมาจากรายได้ อาจเนื่องมาจากการลงทุนนั้น ผู้ลงทุนต้องมีความรู้ด้านการลงทุนเพียงพอรวมไปถึงมีอาชีพและรายได้ที่จะสามารถจัดสรรนำเงินมาลงทุนได้

ทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามกับการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามทางด้านอาชีพแตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสิวกุทธิ์ พงศกรรังศิลป์ (2555) ที่กล่าวว่า อาชีพเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสอดคล้องเกี่ยวเนื่องกับบทบาทและสถานภาพของลูกค้ำ นั่นคือ ลูกค้ำที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือเลือกใช้บริการที่แตกต่างกันตามอาชีพของตน และ

สอดคล้องกับแนวคิดของสุภชาติ เอี่ยมรัตนกุล (2557) ที่กล่าวว่า อาชีพของผู้บริโภคส่งผลถึงการเลือกใช้บริการของผู้บริโภค กล่าวคือ อาชีพของผู้บริโภคที่มีระดับรายได้สูงย่อมมีการใช้จ่ายเงินมากกว่าผู้มีอาชีพที่มีระดับรายได้ต่ำกว่าซึ่งแต่ละอาชีพก็จะมีระดับรายได้ที่แตกต่างกันและมีพฤติกรรมการใช้บริการที่ต่าง

กัน

ด้านพฤติกรรมการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยลงทุนในหลักทรัพย์ มีการวางแผนการลงทุน เป็นนักลงทุนระยะสั้น มีเป้าหมายการลงทุนเพื่อเป็นรายได้ประจำ มีระยะเวลาการถือครองหลักทรัพย์ในระยะกลาง ยอมรับความเสี่ยงได้ในระดับปานกลาง ต้องการผลตอบแทนจากกำไรส่วนต่างราคาและเงินปันผล ลงทุนในช่องทางการฝากเงิน ซื้อขายหลักทรัพย์โดยการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน ซื้อขายหลักทรัพย์น้อยกว่า 10,000 บาท ใช้ข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยตนเอง ระยะเวลาที่คาดว่าจะติดตามการลงทุนทุกวัน หยุดซื้อขายหลักทรัพย์เนื่องจากภาวะตลาดซบเซา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติชัย สฤทธิชัยกุล (2552) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากผลงานวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนระยะสั้นเพื่อเก็งกำไร ให้ความสำคัญกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ อยู่ในระดับมากด้านผลตอบแทนที่ต้องการจากการลงทุน พบว่า นักลงทุนต้องการผลตอบแทนทั้งจากส่วนต่างราคาและเงินปันผลและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา บุญสม (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรายย่อยในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จากผลการวิจัย พบว่า นักลงทุนส่วนใหญ่ยอมรับความเสี่ยงได้ในระดับปานกลาง มีวัตถุประสงค์ในการลงทุนเพื่อเก็งกำไร ลงทุนในหลักทรัพย์ด้วยตนเอง

ทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถามกับการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ พบว่า ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการวางแผนการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถามทางด้านการลงทุนแตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกัน ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการวางแผนการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถามทางด้านโอกาสในการเป็นนักลงทุนแตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกัน ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการวางแผนการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถามทางด้านจำนวนเงินในการซื้อขายหลักทรัพย์แตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกัน ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการวางแผนการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถามทางด้านระยะเวลาที่คาดว่าจะติดตามการลงทุนแตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน (2553) ที่กล่าวว่า การชะลอการบริโภคเพื่อสะสมเงินออมสำหรับเป้าหมายการบริโภคในอนาคตของแต่ละบุคคลมีเป้าหมายที่ต่างกันออกไป เช่น การลงทุนเพื่อเพิ่มความมั่นคงให้กับตนเอง การลงทุนเพื่อเพิ่มความสุขในวัยเกษียณ การลงทุนเพื่อการศึกษาของบุตรหลาน เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ลงทุนจะต้องมีข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานะทางการเงินในปัจจุบันของตน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถบอกถึงแนวคิดของผู้ลงทุน ความสามารถในการรับความเสี่ยง ความรู้ด้านการลงทุน และยังสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดเป็นเป้าหมายสำหรับการลงทุนของผู้ลงทุนแต่ละท่าน

ซึ่งข้อมูลด้านการลงทุนของแต่ละท่านก็จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและการรับความเสี่ยงได้ของผู้ลงทุนแต่ละท่าน และสอดคล้องกับแนวคิดของ รัชนิกร วงศ์จันทร์(2553)ที่กล่าวว่า ช่วงอายุของผู้ลงทุนจะเกี่ยวข้องกับความสามารถในการหารายได้ของผู้ลงทุน ซึ่งระดับรายได้ที่แตกต่างกันย่อมส่งผลกระทบต่อความต้องการในการลงทุนที่ต่างกัน ซึ่งจะมีผลต่อการจัดสรรเงินลงทุนในการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ

เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของประชาชนลาว

เครื่องมือสื่อสารทางการตลาดที่มีผลการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ด้านสื่อโฆษณา พบว่าตราสัญลักษณ์ของบริษัท โคเด่น สามารถจดจำได้ง่ายมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของดารา ทีปะปาลและธนวัฒน์ ทีปะปาล (2553) ที่กล่าวว่า สื่อโฆษณาที่กลุ่มเป้าหมายพบเห็นได้ง่ายเมื่อออกนอกบ้านหรือสัญจรไปในสถานที่ต่างๆ จะสามารถจดจำได้ง่าย และยังสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้มากที่สุด รวมทั้งให้ความถี่สูง เพราะไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ สามารถใช้เป็นที่ประกอบ (Media Mix) ได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถสร้างการจดจำตราสินค้าหรือเตือนความจำได้ด้านสื่อประชาสัมพันธ์พบว่าสื่อประชาสัมพันธ์ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของชินจิตต์ แจ็งเจนกิจ (2556) ที่กล่าวว่า การแถลงข่าว นิยมใช้เมื่อธุรกิจต้องการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาดของตน เช่น การแถลงข่าวเปิดตัวสินค้า ซึ่งเชิญสื่อมวลชนเข้าร่วมงานด้วย ภายในงานอาจมีรายการบันเทิง อาหาร เครื่องดื่ม และที่สำคัญจะมีภาพข่าวพร้อมคำบรรยายที่ธุรกิจต้องการให้สื่อมวลชนนำไปเผยแพร่ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเพื่อสังคม อยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น การสนับสนุนกีฬาเยาวชน การปลูกป่า เป็นต้น และไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ จิระวัฒน์ อนุวิชชา นนท์และศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2555) ที่กล่าวว่า การแถลงข่าวในโอกาสสำคัญ เป็นการแจ้งให้นักข่าวมาประชุมกันเพื่อประกาศข่าวหรือเหตุการณ์สำคัญ การแถลงข่าวและการจัดให้สื่อมวลชนได้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ถือเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมาก เนื่องจากสื่อมวลชนได้มีโอกาสร่วมรับฟังและพูดคุยกับผู้บริหารขององค์กรด้วยตนเอง ตัวอย่างการจัดงานแถลงข่าว เช่น การประกาศแผนธุรกิจ การประกาศการลงทุน การเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นต้น ด้านส่งเสริมการขายพบว่าระบบคะแนนสะสมเพื่อแลกของรางวัลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นภวรรณ คณาบุรุษย์(2554)ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายให้กับลูกค้า เป็นการแนะนำผลิตภัณฑ์ของบริษัทและเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า การใช้โปรแกรมการจงรักภักดี (Loyalty Program) เป็นโปรแกรมที่กระตุ้นให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการบ่อยๆ ไม่เปลี่ยนใจไปใช้บริการที่อื่น หรือเป็นการจูงใจลูกค้าใหม่ให้มาใช้บริการโดยอาจใช้วิธีการแจกของสมนาคุณ หรือมีการสะสมคะแนน เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของนชกฤตวัน ติยะเมธ (2555) ที่กล่าวว่า การสะสมแต้มเพื่อแลกของรางวัล (Loyalty Program/Frequency Program) วิธีนี้เป็นกรมอบของรางวัลให้กับลูกค้า เมื่อลูกค้ามีการซื้อผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการอย่างต่อเนื่องตามเกณฑ์ที่กำหนดแต้มเอาไว้ ซึ่งมูลค่าและปริมาณของรางวัลจะขึ้นอยู่กับมูลค่าการซื้อผลิตภัณฑ์ตามแต้มคะแนนที่ได้

วิธีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกค้ามีพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์และใช้บริการซ้ำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่ความจงรักภักดีกับบริษัท นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าให้ดียิ่งขึ้น ด้านการขายโดยพนักงานขายพบว่าพนักงานคอยให้คำแนะนำในการลงทุนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนพนักงานมีความรู้สามารถในการแนะนำผลิตภัณฑ์ทางการเงินและตอบคำถามได้อย่างชัดเจนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนและพนักงานเอาใจใส่และติดตามพอร์ตการลงทุนของลูกค้ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์และศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2555) ที่กล่าวว่า ลักษณะของพนักงานที่ลูกค้าชอบ ได้แก่ 1. พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ นโยบาย การสนับสนุนด้านเทคนิค 2. พนักงานมีความเข้าใจลูกค้า ซึ่งลูกค้าชอบพนักงานที่สนใจรับฟังและเรียนรู้ความต้องการของเขาตลอดจนทราบปัญหาและเป้าหมายของเขา 3. พนักงานมีระเบียบวินัยที่ดี ลูกค้าต้องการพนักงานที่มีการเตรียมตัวที่ดี 4. มีความทันท่วงทีในด้านการให้ข้อมูล การรับรู้และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของลูกค้าได้ 5. การติดตามอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นบริการหลังการขายและเป็นการสร้างความเชื่อถือให้กับลูกค้า 6. การแก้ปัญหาลูกค้าจะต้องการพนักงานที่นำเสนอการแก้ปัญหาใหม่ ๆ และมีการตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ 7. ความตรงต่อเวลา ลูกค้าต้องการให้พนักงานขายปฏิบัติตามที่นัดหมาย 8. การทำงานที่ดีโดยการขยันหมั่นเพียร ทำงานด้วยความเอาใจใส่ บริการลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ 9. มีพลัง ลูกค้าประทับใจในพนักงานที่มีทัศนคติที่ดี กระตือรือร้น สุภาพ 10. ลูกค้าต้องการพนักงานที่รักษาคำพูด ซื่อสัตย์และจริงใจ และสอดคล้องกับแนวคิดของดารา ทีปะปาลและชนวัฒน์ ทีปะปาล (2553) ที่กล่าวว่า การเสนอขายแบบการตอบสนองความต้องการให้เกิดความพอใจ (need-satisfaction approach) วิธีเสนอขายแบบนี้จะเริ่มด้วยการค้นหาความต้องการหรือความจำเป็นของลูกค้าให้ได้ก่อน ด้วยการกระตุ้นเร่งเร้าหรือส่งเสริมเพื่อให้ลูกค้าได้พูดถึงสิ่งที่ตนต้องการให้มากที่สุด วิธีนี้จำเป็นต้องใช้พนักงานขายที่เป็นผู้ฟังที่ดี และมีทักษะในการแก้ปัญหา โดยพนักงานขายจะรับบทบาทในฐานะเป็นที่ปรึกษาทางธุรกิจที่มีความรู้ที่มุ่งหวังจะเข้ามาช่วยลูกค้าเพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น การตลาดทางตรงพบว่าการใช้จดหมายติดต่อกับลูกค้าโดยตรงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สิทธิ ชีรสรณ์ (2555) ที่กล่าวว่า จดหมายทางตรง เป็นรูปแบบของการตลาดทางตรงที่แพร่หลายที่สุด จดหมายทางตรงมีความยืดหยุ่นในด้านการสร้างสารและรูปแบบในการส่ง ซึ่งจดหมายทางตรงอาจอยู่ในรูปแบบของโปสการ์ดขนาดเล็ก เอกสารเป็นเล่มหรือส่งเป็นวีดิทัศน์ก็ได้และสามารถมุ่งไปที่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และสร้างสารทางการตลาดให้เหมาะกับคนกลุ่มนั้นด้านการทำกิจกรรมทางการตลาดพบว่า การจัดกิจกรรมทางการตลาด (Event) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน และการจัดงานร่วมกันระหว่างบริษัทหลักทรัพย์เพื่อสนับสนุนการลงทุนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปณิศา มีจินดาและศิริวรรณ เสรีรัตน์(2554)ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมทางการตลาด เป็นการสร้างปฏิริยาตอบโต้กับผู้บริโภคผ่านทางกิจกรรมซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะออกแบบมาเพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมายของบริษัท ทำให้ผู้บริโภคเกิดประสบการณ์และความพึงพอใจในบริษัทจากกิจกรรมต่างๆเหล่านั้น การจัดกิจกรรมอาจจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มยอดขายให้กับผลิตภัณฑ์ โดยมีการให้ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคและสร้างโอกาสในการเผยแพร่ข่าวสารและสร้าง

ความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย การจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ระหว่างองค์กร เป็นการจัดกิจกรรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้ ทักษะคิดและภาพลักษณ์ขององค์กร มากกว่าการประชาสัมพันธ์ตัวผลิตภัณฑ์ **ด้านการสนับสนุนทางการตลาดพบว่า การสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาและรางวัลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน และการสนับสนุนด้านบันเทิง เช่น งานคอนเสิร์ตมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด**ของ ปณิศา มีจินดาและศิริวรรณ เสรีรัตน์(2554) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้สนับสนุนกิจกรรม จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดี เพิ่มคุณค่าและสร้างความแตกต่างให้กับบริษัท เช่น การเป็นผู้สนับสนุนด้านกีฬา เป็นการสนับสนุนทางการตลาดที่รู้จักและแพร่หลายมากที่สุด ซึ่งอาจให้การสนับสนุน โดยการจัดการแข่งขันหรือการให้อุปกรณ์กีฬา-ชุดกีฬา ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเป็นผู้สนับสนุนกีฬาได้รับความสนใจอย่างมาก ได้แก่ 1. กระแสนิยมด้านกีฬาในปัจจุบัน 2. กิจกรรมกีฬาเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้จำนวนมาก 3. บริษัทมีโอกาสประชาสัมพันธ์โดยสื่อมวลชนที่ทำข่าวกีฬานั้นๆ

การตัดสินใจลงทุนของประชาชนสปป.ลาว

จากผลการวิจัย พบว่า การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของประชาชนลาวโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.779 อยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการตัดสินใจที่จะเริ่มลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 อยู่ในเกณฑ์มาก รองลงมา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มในการตัดสินใจลงทุนเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามกับการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามทางด้านอาชีพแตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกันและการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถามกับการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ พบว่า พฤติกรรมการลงทุนของผู้ตอบแบบสอบถามทางด้านการลงทุนแตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกัน ด้านโอกาสในการเป็นนักลงทุนแตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกัน ด้านจำนวนเงินในการซื้อขายหลักทรัพย์แตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกัน ด้านระยะเวลาที่คาดว่าจะติดตามการลงทุนแตกต่างกันส่งผลให้การตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกันซึ่ง **สอดคล้องกับงานวิจัยของ** ลักคินิตย์ แก้วเหล่าสูง (2553) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนโดยตรงของนักลงทุนไทยในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ผลกระทบที่มวตรวมภายในประเทศของสปป. ลาว ในปีที่ผ่านมา มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงของนักลงทุนไทยในสปป. ลาวในปีที่ผ่านมาและจำนวนประชากรของสปป. ลาวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าเงินลงทุนโดยตรงของนักลงทุนไทยในสปป. ลาวและ**สอดคล้องกับงานวิจัยของ** อัจฉรา บุญสม (2555) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรายย่อยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยทำการเปรียบเทียบระดับความสำคัญของปัจจัยในการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่านักลงทุนรายย่อยที่มี อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้

ประสบการณ์ในการลงทุนและเป้าหมายหลักในการลงทุนในหลักทรัพย์แตกต่างกัน ส่งผลให้ระดับความสำคัญของปัจจัยในการตัดสินใจเลือกลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนนักลงทุนรายย่อยที่มีอายุและระดับความเสี่ยงในการลงทุนแตกต่างกัน ส่งผลให้ระดับความสำคัญของปัจจัยในการตัดสินใจเลือกลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในภาพรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติชัย สฤทธิชัยกุล (2552) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากผลการวิจัย พบว่า นักลงทุนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 30-45 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีระดับรายได้ต่ำกว่า 30,000-50,000 บาท มีสถานภาพสมรสแล้ว และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป โดยมีแหล่งที่มาของเงินทุนเป็นเงินออมส่วนที่เหลือจากการใช้จ่าย และรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับหลักทรัพย์จากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกลงทุนมากที่สุด คือ เหตุการณ์ด้านการเมืองในประเทศ ส่วนปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุด คือ การปรับโครงสร้างหนี้หรือการเพิ่มทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แนวปฏิบัติในการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ พบว่า นักลงทุนรายย่อยเลือกลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินมากที่สุด ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่สนใจน้อยที่สุด คือ กลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค โดยมีกลยุทธ์ในการเลือกซื้อหุ้นที่มีปัจจัยพื้นฐานดีและมีการจ่ายเงินปันผล จะขายเมื่อราคาเพิ่มขึ้นจนถึงระดับหนึ่งและถือครองหลักทรัพย์ในพอร์ตมากกว่า 6 หลักทรัพย์ขึ้นไป ส่วนสาเหตุของการขาดทุนมาจากถือหุ้นที่ราคาสูงโดยไม่ยอมตัดขาดทุน นักลงทุนส่วนมากต้องการทั้งกำไรส่วนต่างและเงินปันผลและจะซื้อขายเก็งกำไรระยะสั้นไม่เกิน 3 เดือน และมีมูลค่ารวมในพอร์ตการลงทุนต่ำกว่า 300,000 บาทและสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษมณี การินทร์ (2554) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจลงทุนในตราสารอนุพันธ์โกลด์ฟิวเจอร์สของนักลงทุนในกรุงเทพมหานครพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงและเพศชายในอัตราส่วนเท่าๆกัน โดยมีช่วงอายุระหว่าง 22-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 86 มีสภาพสมรสมากกว่าสถานภาพโสดเล็กน้อย การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงมา คือ ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนและรองลงมา คือ เป็นเจ้าของธุรกิจ มีรายได้ต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป และรองลงมา คือ 20,001-40,000 บาท โดยมีสัดส่วนพอๆกัน คิดเป็นร้อยละ 76 มีประสบการณ์ในการลงทุนน้อยกว่า 1 ปี ในระยะเวลา 1 เดือน จะลงทุนโดยเฉลี่ยจำนวน 1 ครั้งและรองลงมา คือ ลงทุนอาทิตย์ละครั้ง แหล่งที่มาของเงินทุนจะเป็นการนำเงินออมจากรายได้ส่วนตัวมาลงทุน จะเลือกลงทุนผ่านทางเจ้าหน้าที่การตลาด โดยในการลงทุนในแต่ละครั้งจะเลือกลงทุนในหลักทรัพย์มากกว่า 2 ตัวขึ้นไปและยังพบว่า ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง การปกครองและเศรษฐกิจจะมีอิทธิพลต่อการลงทุน คือ จะทำให้นักลงทุนชะลอการลงทุน โดยที่นักลงทุนจะวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอนุพันธ์ในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อลดความเสี่ยงและช่วยในการตัดสินใจลงทุนได้ง่ายขึ้นจากผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง พบว่ารายได้ ความเสี่ยงในการลงทุน การกระจายการลงทุนและข้อมูลข่าวสาร มีอิทธิพลทางตรงต่อความตั้งใจลงทุนและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการตัดสินใจลงทุนในโกลด์ฟิวเจอร์สและความตั้งใจลงทุนมี

อิทธิพลทางตรงต่อการแสดงออกของพฤติกรรม สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนใน โกลด์ฟิวเจอร์
สของนักลงทุนในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักลงทุนให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค เรียงจาก
มากไปน้อย ดังนี้ แหล่งข้อมูลข่าวสารในการให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนใน โกลด์ฟิวเจอร์มีอยู่จำกัด การ
ประชาสัมพันธ์ยังมีอยู่น้อยและขาดผู้เชี่ยวชาญในการลงทุนและการให้คำแนะนำ

กฎหมาย กระบวนการจัดตั้งและการดำเนินธุรกิจหลักทรัพย์ในสปป. ลาว

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ทั้ง 6
หน่วยงาน พบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และ
กฎหมายวิสาหกิจ ข้อบังคับในการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ มิได้มีข้อบังคับใด แต่มีเงื่อนไขที่ทุกบริษัทที่จะ
เข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ทุกบริษัทต้องปฏิบัติตาม เช่น บริษัทหลักทรัพย์ที่จะเข้ามาลงทุนในสปป.
ลาวต้องอยู่ในประเทศที่มีการเซ็นสัญญา MOU ร่วมกันกับทางสปป. ลาว และต้องมีการร่วมทุนกับธนาคาร
ธุรกิจอย่างน้อยถือหุ้น 30% ในกรณีที่จะจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์แบบเต็มรูปแบบ พนักงานที่ปฏิบัติงานใน
บริษัทหลักทรัพย์ต้องมีใบอนุญาตในการเป็นผู้แนะนำด้านการลงทุน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
บางส่วนไม่สอดคล้องกับข้อมูลของบัวละพา ทองมาลาเพชรสรุปเรียบเรียงจากสำนักงานส่งเสริมการค้า
ระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์ (2555)ที่ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าเอกสารมาใส่ในบทที่ 2 ก่อนทำการเก็บข้อมูล
โดยการสัมภาษณ์ เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์ลาวเป็นตลาดหลักทรัพย์เปิดใหม่ที่เพิ่งมีการเปิดให้บริการเพียง
4 ปี จึงยังไม่มีข้อมูลที่กล่าวถึงกฎหมายที่ใช้ในการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์ในสปป. ลาว เผยแพร่ผ่านทาง
อินเทอร์เน็ตและกระทรวงต่างๆ ผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่จะเข้าไปลงทุนในสปป. ลาว ซึ่งจาก
ข้อมูลที่ผู้วิจัยค้นคว้าได้ มีดังนี้ กฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัทในสปป. ลาวมี 2 ประเภท
ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายวิสาหกิจ ข้อบังคับในการจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์
ได้แก่ ข้อมูลทางด้านการเสียภาษี

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. พนักงานบริษัทเอกชนมีแนวโน้มในการตัดสินใจลงทุนมากกว่าอาชีพข้าราชการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บริษัทหลักทรัพย์ควรมีการให้คำแนะนำและให้ความรู้ด้านการลงทุนกับพนักงานบริษัทเอกชน เพราะพนักงานบริษัทเอกชนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีแนวโน้มในการตัดสินใจลงทุน
2. ผู้ที่ติดตามการลงทุนทุกวันมีแนวโน้มในการตัดสินใจลงทุนมากกว่าผู้ที่ติดตามการลงทุนทุก 1 สัปดาห์และมากกว่า 1 เดือน ดังนั้น พนักงานที่คอยดูแลและแนะนำการลงทุนให้กับลูกค้าควรมีการติดตามแจ้งข้อมูลข่าวสารและการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ทุกวัน เพราะการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับลูกค้าได้รับทราบอาจทำให้ลูกค้ามีการตัดสินใจลงทุนเพิ่มขึ้น
3. เครื่องมือการสื่อสารทางด้านการตลาด ด้านสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน คือ ตราสัญลักษณ์ของบริษัทโดดเด่นสามารถจดจำได้ง่าย ซึ่งเมื่อบริษัทจัดตั้งและสามารถดำเนินธุรกิจได้ ควรทำการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ เช่น ป้ายขนาดใหญ่ โบปปลิว โบว์ซัวร์ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงความมีชื่อเสียง

ความสามารถในการดำเนินงานและภาพลักษณ์ของบริษัท รวมถึงสร้างตราสัญลักษณ์ของบริษัทให้มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เมื่อประชาชนพบเห็นสามารถจดจำได้อย่างแม่นยำ เมื่อพบเจอตราสัญลักษณ์ของบริษัท ณ ที่แห่งใด ต้องจดจำได้ว่าเป็นตราสัญลักษณ์ของบริษัทใด เมื่อประชาชนจะใช้บริการบริษัทหลักทรัพย์ต้องนึกถึงบริษัทที่มีตราสัญลักษณ์ของบริษัทเป็นที่แรกที่จะเลือกใช้บริการ ดังนั้น ตราสัญลักษณ์ที่มีความโดดเด่นสามารถดึงดูดประชาชนลาวให้เลือกใช้บริการของบริษัทได้

4. เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด ด้านสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน คือ การแถลงข่าวในโอกาสสำคัญหรือเพื่อกิจกรรมทางสังคม เมื่อบริษัทมีการจัดงานเนื่องในโอกาสต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ทางการเงินตัวใหม่ การจำหน่ายหุ้น IPO การจัดงานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่างๆ หรือการจัดงานสัมมนาเพื่อให้ความรู้ด้านการลงทุนให้กับประชาชน ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยการแถลงข่าว เพื่อให้สื่อมวลชนและประชาชนได้รับทราบ และเชิญชวนให้ทุกคนที่สนใจมาร่วมงานและมีส่วนร่วมในงาน รวมถึงให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับงานที่ต้องการจัดขึ้น เพื่อเป็น โอกาสให้ประชาชนที่ลงทุนอยู่แล้วและประชาชนที่ไม่เคยลงทุน ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารการเคลื่อนไหวของบริษัท เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนมากขึ้น

5. เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด ด้านส่งเสริมการขายที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน คือ มีระบบคะแนนสะสมเพื่อแลกของรางวัล เมื่อประชาชนสนใจเข้ามาลงทุนและดำเนินการเปิดบัญชี เป็นลูกค้าของทางบริษัทแล้ว บริษัทควรมีการสร้างแรงจูงใจในการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยให้มีการสะสมคะแนนจากค่าคอมมิชชั่นที่ลูกค้าจ่ายเมื่อมีการซื้อขายหลักทรัพย์ในแต่ละครั้ง โดยอาจมีการกำหนดแต้มจากค่าคอมมิชชั่น ตัวอย่างเช่น ค่าคอมมิชชั่น 50 บาทจะได้คะแนนสะสม 1 แต้ม และสามารถนำคะแนนไปแลกของรางวัลเป็นของสมนาคุณได้ โดยมีการกำหนดของรางวัลและแต้มที่ใช้แลกขึ้นมา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับลูกค้าในการซื้อขายหลักทรัพย์ และเป็นการป้องกันไม่ให้นักค้าเปลี่ยนใจไปใช้บริการบริษัทอื่น เพราะเมื่อลูกค้าซื้อขายกับทางบริษัทและมีคะแนนสะสมไปแล้ว ถ้าจะเปลี่ยนไปใช้บริการบริษัทอื่นก็ต้องสูญเสียคะแนนไป ลูกค้าบางท่านอาจเสียคะแนนที่สะสมมา จึงไม่ยอมเปลี่ยนไปใช้บริการบริษัทอื่น

6. เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด ด้านการขายโดยพนักงานขายที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน คือพนักงานคอยให้คำแนะนำในด้านการลงทุน พนักงานมีความรู้ความสามารถในการแนะนำผลิตภัณฑ์ทางการเงินและตอบคำถามได้อย่างชัดเจนและพนักงานเอาใจใส่และติดตามพอร์ตการลงทุนของลูกค้า ซึ่งเมื่อลูกค้าได้มาใช้บริการกับทางบริษัทแล้ว พนักงานที่คอยแนะนำและดูแลด้านการลงทุนของลูกค้าแต่ละท่านนั้น จะต้องมีความใส่ใจในการดูแลและติดตามพอร์ตการลงทุนของลูกค้า ถ้ามีข่าวสารและการเคลื่อนไหวใดที่ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ต้องรีบรายงานการเคลื่อนไหวให้ทางลูกค้าได้รับทราบ เพื่อให้ลูกค้าได้มีการปรับปรุงพอร์ตการลงทุนให้ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ เมื่อมีผลิตภัณฑ์ทางการเงินออกใหม่พนักงานจะต้องแจ้งให้ลูกค้ารับทราบพร้อมอธิบายความน่าสนใจ เพื่อไม่ให้ลูกค้าเสียโอกาสในการลงทุน ดังนั้นการติดต่อและแจ้งข้อมูลการเคลื่อนไหวของสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ลูกค้าได้รับทราบเป็นสิ่งสำคัญ เพราะลูกค้าต้องการพนักงานที่มีความเอาใจใส่และสามารถแก้ปัญหาและตอบในสิ่งที่ลูกค้า

ต้องการทราบได้อย่างชัดเจน เพราะฉะนั้นพนักงานที่ติดต่อกับลูกค้าโดยตรงต้องมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ลูกค้าได้รับประโยชน์ด้านการลงทุนมากที่สุด

7. เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด ด้านการตลาดทางตรงที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน คือ การใช้จดหมายติดต่อกับลูกค้าโดยตรง เมื่อมีเรื่องต้องแจ้งให้ลูกค้าทราบไม่ว่าจะเป็นเชิญมาร่วมงานสัมมนา เปิดตัวผลิตภัณฑ์ หรือเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ควรมีการจัดส่งเอกสารไปยังกลุ่มลูกค้าเป็นรายบุคคล เพื่อแสดงถึงความสำคัญของลูกค้าแต่ละท่าน

8. เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด ด้านกิจกรรมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน คือการจัดกิจกรรมทางการตลาดและการจัดงานร่วมกันระหว่างบริษัทหลักทรัพย์เพื่อสนับสนุนการลงทุน ประชาชนลาวมีความสนใจและให้ความสำคัญกับการจัดงานจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งของงาน นอกจากนั้นการจัดกิจกรรมทางการตลาดยังเป็นการสร้างแรงจูงใจสำหรับประชาชนที่ไม่เคยลงทุนให้สนใจลงทุน โดยภายในงานอาจมีการแนะนำผลิตภัณฑ์ทางการเงิน กล่าวถึงข้อดีของการลงทุน ผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงการลงทุนมากขึ้น และอาจมีการจัดกิจกรรมให้ผู้ที่มาร่วมงานมาร่วมสนุก เช่น กิจกรรมเล่นเกมตอบคำถามและรับของรางวัล เป็นต้น

9. เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาด ด้านการสนับสนุนทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุน คือการสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาและการสนับสนุนด้านบันเทิง เมื่อมีการจัดงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานประจำจังหวัด งานประจำอำเภอและงานประจำตำบล บริษัทควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดงาน เช่น งานฟุตบอลของโรงเรียน งานฟุตบอลของมหาวิทยาลัย บริษัทควรเข้าไปเป็นผู้สนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น สนับสนุนอุปกรณ์กีฬาหรือชุดกีฬาให้กับผู้แข่งขัน หรือเป็นผู้สนับสนุนงานที่สร้างความบันเทิงต่างๆ เช่น งานคอนเสิร์ต งานจัดแสดงสินค้า งานประเพณีและงานประกวดต่างๆ เป็นต้น เมื่อบริษัทมีนโยบายในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ กิจกรรมที่บริษัทเป็นผู้สนับสนุนก็จะทำการโฆษณาบริษัทให้ เป็นสิ่งตอบแทน โดยมีการติดป้ายประกาศชื่อหรือโลโก้ของบริษัทรวมถึงมีการกล่าวถึงผู้สนับสนุนหลักของงานในช่วงเวลาที่มีการดำเนินงาน ประชาชนที่มาร่วมงานก็จะทราบถึงชื่อเสียงและข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของบริษัทในเบื้องต้น เมื่อบริษัทเป็นที่จดจำของประชาชนที่ไปร่วมงาน เมื่อถึงโอกาสที่ประชาชนต้องการใช้บริการหรือมีความสนใจด้านการลงทุน ก็จะนึกถึงบริษัทที่ไปเป็นผู้สนับสนุนงานเป็นอันดับแรก เพราะคุ้นเคยในชื่อเสียงของบริษัท ดังนั้น การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆถือเป็นโอกาสที่ดีที่จะโฆษณาถึงชื่อเสียงและเชิญชวนให้ผู้ที่เข้าร่วมงานมาลองใช้บริการ

10. บริษัทที่มีความต้องการจะเข้าไปดำเนินธุรกิจหลักทรัพย์ในสปป. ลาวในปัจจุบัน ถือเป็นโอกาสที่ดีในการลงทุน เพราะบริษัทหลักทรัพย์ยังมีน้อย มีเพียง 4 บริษัทเท่านั้น ทำให้ยังไม่มีการแข่งขันกันมากนักและบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ ยังไม่ค่อยมีความเชี่ยวชาญด้านการลงทุน ถ้าบริษัทที่จะเข้าไปจัดตั้งบริษัทหลักทรัพย์มีประสบการณ์และมีพนักงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการลงทุน น่าจะมีความได้เปรียบในการเข้าไปดำเนินธุรกิจ เพราะคนลาวยังไม่ค่อยมีความรู้ด้านการลงทุน และบริษัท

ต่างๆก็ยังไม่เห็นความสำคัญของการเข้าจดทะเบียน ถ้าเข้าไปดำเนินธุรกิจและมีการแนะนำ จูงใจให้ทุกฝ่ายหันมาใช้บริการตลาดทุนน่าจะเป็นโอกาสที่ดีนอกจากนั้น ทางตลาดหลักทรัพย์ยังมีการพัฒนาศักยภาพของตลาดหลักทรัพย์ให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน และจะมีการเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเงินไปเรื่อยๆ อีกทั้งรัฐบาลลาวยังสนับสนุนให้บริษัทในประเทศเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์พร้อมยื่นเงื่อนไขข้อเสนอเมื่อมีการเข้าจดทะเบียน เช่น ส่วนลดค่าภาษี 5% ภายในระยะเวลา 4 ปี เป็นต้น ในอนาคต ตลาดหลักทรัพย์ลาวจะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากสถานะตลาดในปัจจุบัน ตลาดหลักทรัพย์ลาวเพิ่งเปิดให้บริการเพียงแค่ 3 ปี จึงถือว่าเป็นตลาดหลักทรัพย์เปิดใหม่ ถ้าได้เข้าไปดำเนินธุรกิจและเติบโตไปพร้อมกับตลาด ในอนาคตก็จะถือว่าเป็นบริษัทที่เปิดให้บริการเป็นรายแรกๆ อาจได้รับความเชื่อมั่นจากนักลงทุนมากกว่าบริษัทหลักทรัพย์เปิดใหม่ ยิ่งในสถานการณ์ธุรกิจหลักทรัพย์ในปัจจุบันที่ยังไม่มีการแข่งขันยังเป็นโอกาสที่ดีในการหาลูกค้าให้เข้ามาลงทุน ถ้าเข้ามาดำเนินธุรกิจในขณะที่ตลาดมีการพัฒนาไปแล้ว การแข่งขันสูงขึ้นแล้ว การดำเนินธุรกิจและการหาลูกค้าก็จะยากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในนครหลวงเวียงจันทน์ เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์และบริษัทหลักทรัพย์ตั้งอยู่ในเวียงจันทน์ ในงานวิจัยครั้งต่อไปผู้ทำการวิจัยอาจมีการเก็บข้อมูล ณ เขตอื่นด้วยเพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงเพิ่มขึ้น
2. ในการเก็บข้อมูลในสถานที่ราชการ สถานที่เอกชน ต้องมีการศึกษากฎระเบียบของสถานที่แต่ละที่เกี่ยวกับการขออนุญาตในการเข้าเก็บข้อมูล เพื่อให้การดำเนินการในการเข้าเก็บข้อมูลง่ายขึ้น
3. ต้องมีการส่งหนังสือรับรองในการเข้าเก็บข้อมูลไปถึงสถานที่ที่ต้องการเก็บข้อมูลล่วงหน้า เพื่อให้ทางสถานที่นั้นพิจารณาการให้เข้าเก็บข้อมูลและต้องมีการดำเนินการแปลแบบสอบถามเป็นภาษาลาว เพื่อให้ง่ายต่อการสื่อสาร

บรรณานุกรม

- ชื่นจิตร แจ่มเจนกิจ. (2556). IMC & Marketing Communication กลยุทธ์การสื่อสารการตลาด (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: แบรินด์เอจนิวส์.
- คารา ทีปะปาลและชนวัฒน์ ทีปะปาล. (2553). การสื่อสารการตลาด (ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- นภวรรณ คณานุรักษ์. (2554). กลยุทธ์การตลาด Marketing Strategy. กรุงเทพฯ: ซีวีแอลการพิมพ์.
- ปณิศา มีจินดาและศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2554). กลยุทธ์การตลาดและการวางแผน Marketing Strategy and Planning. กรุงเทพฯ: ชธรรมสาร.
- รัชนิกร วงศ์จันทร์. (2553). การบริหารการเงินส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- รับขวัญ ชลดำรงกุล. (2552, พฤศจิกายน). ระบบสถาบันการเงินใน สปป. ลาว. ผู้จัดการ 360 องศา, 11, 123.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2552). การบริหารการตลาดยุคใหม่ (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: ชธรรมสาร.
- ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์. (2555). หลักการตลาด. กรุงเทพฯ: ท้อป.
- ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาความรู้ตลาดทุนสถาบันกองทุนเพื่อพัฒนาตลาดทุนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2553). หลักสูตรวางแผนทางการเงิน ชุดวิชาที่ 1 พื้นฐานการวางแผนการเงิน. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- สิทธิ์ ชีรสรณ์. (2555). การสื่อสารทางการตลาด (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์. (2555). ข้อเสนอแนะสำหรับการทำธุรกิจในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (บัวละพา ทองมาลาเพชร, สรุปรวบรวม).

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สถ 301 หลักสถิติ
The Condition and Problems of Learning and Studying Management
In ST301 Principles of Statistics Course.

รุ่งกานต์ ใจวงค์ยะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สถ301 หลักสถิติ เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา สถ301 โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา สถ301 หลักสถิติ ภาคเรียนที่ 1/2557 จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนัก และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) อาจารย์ผู้สอนจำนวน 5 คน โดยใช้วิธีสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เห็นว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งมีนัยว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันของรายวิชา สถ301 หลักสถิติ เป็นไปอย่างเหมาะสมแล้ว ซึ่งมีประเด็นปัญหาบางประการที่ควรนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป 2) จากการสนทนากลุ่มกับอาจารย์ผู้สอน พบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนคือ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านการคำนวณน้อย เวลาที่ใช้ทำการสอนจำกัด เนื้อหาในรายวิชา มาก นักศึกษามีจำนวนมากทำให้การดูแลเอาใจใส่ ทำได้ไม่ทั่วถึง โดยมีแนวทางในการพัฒนา คือ จัดให้มีการสอนเสริมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และปรับเนื้อหาวิชา รวมถึงจัดทำแบบฝึกหัดในลักษณะบทปฏิบัติการเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียน

คำสำคัญ : สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชาสถิติ

Abstract

The objectives of this research is to study the conditional teaching and learning problems in Principles of Statistics(ST 301) courses. Results of this research are used to develop and improve the content of teaching and learning in ST301 classes. All data were collected from 2 different groups of samples as follows : 1) the first sample group were collected with 103 students enrolled in ST301of the first semester in academic year 2014. Questionnaires were used as a tool for gathering information. The data were analyzed by frequency counts, mean of percentages, weighted mean and standard deviation. 2) The second sample group were collected using focus group method based on the group conversation with 5 sampling teachers.

The conclusion of results can be summarized as follows : 1) opinions of students on conditional teaching and learning problems in ST301can be found that the majority of students' opinions was in the highest level. In the part of measurement and evaluation, lecturer characteristic, teaching media and teaching techniques were the highest level as well, which is corresponded with the lowest level of problem in every parts. It implies that teaching and learning in ST301was managed suitably. Some issues problems in teaching management should be improved in the future. 2) From results of conversation group ; it reveals that there were many problems in teaching management in ST301such as student's fundamental calculation was in very poor level, the limitation in teaching , there were many contents in the course and too many students enrolled in this course which teachers couldn't take care of them. Remedial taching once a week, adjustment of content and creating exercise scripts were the ways to develop and improve all of these problems.

Keywords: Conditions and Problems of Teaching and Learning, Statistics courses.

บทนำ

รายวิชา สต 301 หลักสถิติ เป็นวิชาเฉพาะในกลุ่มวิชาแกนของหลักสูตรระดับปริญญาตรี หลายหลักสูตรในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เช่น หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาต่างๆ ในคณะวิทยาศาสตร์ คณะผลิตกรรมการเกษตร คณะสัตวศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ของคณะบริหารธุรกิจ และหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ของคณะเศรษฐศาสตร์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ในเรื่องของการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เช่น การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการวัดการกระจาย รวมทั้งการอนุมานทางสถิติ เช่น การประมาณค่าและการทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์และสรุปผลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์การถดถอยและสหสัมพันธ์อย่างง่าย ซึ่งจะ เป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาสถิติขั้นสูงต่อไป โดยรายวิชาสต301 หลักสถิตินี้จะเป็นรายวิชาบังคับก่อนสำหรับรายวิชาอื่นๆ อีกหลายวิชา เช่น กจ306 การจัดการการผลิตและการดำเนินงาน บข451 วิจัยทางการบัญชี ชว351 การควบคุมคุณภาพทางเทคโนโลยีชีวภาพ

จากข้อมูลย้อนหลังปรากฏว่า มีนักศึกษาบางส่วนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชานี้ โดยบางส่วนได้บอกเลิกกระบวนวิชา และบางส่วนไม่ผ่านการประเมินผล (ได้เกรด F) ร้อยละ 20.74 ในภาคเรียนที่ 2/2555 และเพิ่มเป็นร้อยละ 27.26 ในภาคเรียนที่ 1/2556 ดังตารางที่ 1 ซึ่งเป็นผลทำให้นักศึกษาที่เรียนไม่ผ่านในรายวิชานี้ ไม่สามารถเรียนตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ ส่งผลให้จบการศึกษาช้ากว่ากำหนด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพ และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สต 301 หลักสถิติ เพื่อนำมา เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สต 301 หลักสถิติต่อไป

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผลการศึกษา จำแนกตามภาคการศึกษา

เกรด	ภาคการศึกษาที่ 2/2555		ภาคการศึกษาที่ 1/2556	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
A	115	13.40	55	6.22
B+	58	6.76	32	3.62
B	62	7.23	50	5.66
C+	60	6.99	56	6.33
C	121	14.10	121	13.69
D+	130	15.15	156	17.65
D	134	15.62	173	19.57
F	156	18.18	214	24.21
W	22	2.56	27	3.05
รวม	858	100.0	884	100.0

ที่มา : สรุปเกรด ประจำภาคเรียนที่ 2/2555 และ 1/2556 สาขาวิชาสถิติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สด 301 หลักสถิติ ตลอดจนนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสด 301 หลักสถิติ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา สด301 หลักสถิติ ในภาคเรียนที่ 1/2557 จำนวน 657 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ศึกษาในคณะผลิตกรรมการเกษตร วิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร วิทยาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ สัตวศาสตร์และเทคโนโลยี และ เสรษฐศาสตร์

2) อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา สด301 หลักสถิติ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา สด301 หลักสถิติในกลุ่มที่ 3 และ 10 ภาคเรียนที่ 1/2557 จำนวน 103 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ศึกษาในคณะผลิตกรรมการเกษตร วิทยาศาสตร์ บริหารธุรกิจ เทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ สัตวศาสตร์และเทคโนโลยี และ เสรษฐศาสตร์

2) อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา สด301 หลักสถิติ ในภาคเรียนที่ 1/2557 จำนวน 5 คน

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน คือ

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบบสอบถามประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา สด301 หลักสถิติ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ช่วง (Likert Scale) และ ข้อเสนอแนะ ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา สด301 หลักสถิติ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2. แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สด301 หลักสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weighted mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ		ระดับปัญหา	
5 หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด	5 หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
4 หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก	4 หมายถึง	มีปัญหามาก
3 หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง	3 หมายถึง	มีปัญหাপานกลาง
2 หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย	2 หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1 หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด	1 หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของคะแนน โดยวิธีการคำนวณอัตราภาคชั้น เพื่อแบ่งช่วงระดับคะแนนเฉลี่ย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2547 : 29) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติ และระดับปัญหา ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด หรือ มีปัญหาระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีระดับการปฏิบัติมาก หรือ มีปัญหาระดับมาก
2.61 – 3.40	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง หรือ มีปัญหาระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีระดับการปฏิบัติน้อย หรือ มีปัญหาระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด หรือ มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนวิชา สด301 หลักสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม

1. นักศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.1 และ 37.9 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3,4,2 และชั้นปีอื่น คิดเป็น ร้อยละ 19.4, 16.5, 14.6 และ 2.9 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50-2.99 คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาอยู่ในช่วง 2.00-2.49, 3.00 ขึ้นไป และ น้อยกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 29.3, 20.7 และ 13.8 ตามลำดับ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่จะเข้าเรียนตั้งแต่ 21 ครั้งขึ้นไป (จากทั้งหมด 30 ครั้ง) คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมาเข้าเรียน 16-20 ครั้ง และ 10-15 ครั้งตามลำดับ คิดเป็น

ร้อยละ 19.4 และ 3.9 ตามลำดับ สำหรับวิธีการที่นักศึกษาใช้ในการเรียนได้แก่การเรียนในชั้นเรียน ร้อยละ 96.1, ฝึกทำแบบฝึกหัด ร้อยละ 83.5, ศึกษาด้วยตนเอง ร้อยละ 37.9 และ เรียนผ่าน Face-book ร้อยละ 16.5

2. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา สด301 หลักสถิติ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับการปฏิบัติที่มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.57, 4.88, 4.56 และ 4.66 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติมากกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่ การใช้เวลาที่สุภาพเหมาะสมกับนักศึกษา(ค่าเฉลี่ย 4.93) และเข้าสอนตรงเวลาทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย 4.91)

ในส่วนองระดับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา สด301 หลักสถิติ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ระดับปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน และ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปัญหาน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 1.42, 1.12, 1.32 และ 1.25 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหามากกว่าข้ออื่นๆ คือ มีการใช้คำถามที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้เกิดการคิดวิเคราะห์ (ค่าเฉลี่ย 1.45) มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Face-book เสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 1.44) และ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น (ค่าเฉลี่ย 1.43) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา สด301หลักสถิติ

ประเด็น	ระดับการปฏิบัติ			ระดับปัญหา		
	Mean	S.D.	ความหมาย	Mean	S.D.	ความหมาย
ด้านการสอนและเทคนิคการสอน						
มีการแจ้งจุดมุ่งหมายและเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการสอนชัดเจน	4.61	0.60	มากที่สุด	1.40	0.60	น้อยที่สุด
มีการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ได้แก่การยกตัวอย่าง หรือการใช้คำถาม	4.61	0.60	มากที่สุด	1.39	0.61	น้อยที่สุด
มีการใช้คำถามที่กระตุ้นให้นักศึกษา ได้เกิดการคิดวิเคราะห์	4.45	0.70	มากที่สุด	1.45	0.61	น้อยที่สุด
มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น	4.62	0.63	มากที่สุด	1.43	0.67	น้อยที่สุด
รวม	4.57	0.63	มากที่สุด	1.42	0.62	น้อยที่สุด
ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์						
เข้าสอนตรงเวลาทุกครั้ง	4.91	0.28	มากที่สุด	1.12	0.35	น้อยที่สุด
ใช้เวลาที่สุภาพเหมาะสมกับนักศึกษา	4.93	0.29	มากที่สุด	1.10	0.33	น้อยที่สุด
สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอนได้ดี	4.81	0.47	มากที่สุด	1.14	0.37	น้อยที่สุด

ประเด็น	ระดับการปฏิบัติ			ระดับปัญหา		
	Mean	S.D.	ความหมาย	Mean	S.D.	ความหมาย
แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี	4.88	0.32	มากที่สุด	1.12	0.38	น้อยที่สุด
รวม	4.88	0.35	มากที่สุด	1.12	0.36	น้อยที่สุด
ด้านสื่อประกอบการสอน						
มีการแจ้งรายชื่อเอกสารประกอบการสอนล่วงหน้า	4.57	0.57	มากที่สุด	1.26	0.52	น้อยที่สุด
เอกสารการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	4.70	0.52	มากที่สุด	1.26	0.52	น้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา สต301หลักสถิติ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับการปฏิบัติ			ระดับปัญหา		
	Mean	S.D.	ความหมาย	Mean	S.D.	ความหมาย
ด้านสื่อประกอบการสอน						
เอกสารการสอนทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น	4.58	0.57	มากที่สุด	1.32	0.56	น้อยที่สุด
มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Face-book เสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.38	0.79	มากที่สุด	1.44	0.62	น้อยที่สุด
รวม	4.56	0.63	มากที่สุด	1.32	0.56	น้อยที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล						
มีการแจ้งให้ทราบถึงแนว การสอบ	4.52	0.56	มากที่สุด	1.33	0.53	น้อยที่สุด
จัดให้มีการสอบกลางภาคและปลายภาคตามที่กำหนดไว้	4.67	0.57	มากที่สุด	1.24	0.47	น้อยที่สุด
มีการแจ้งผลการสอบให้ทราบหลังการสอบทุกครั้ง	4.66	0.59	มากที่สุด	1.24	0.47	น้อยที่สุด
อาจารย์มีความเป็นธรรมในการคะแนน	4.79	0.44	มากที่สุด	1.18	0.46	น้อยที่สุด
รวม	4.66	0.55	มากที่สุด	1.25	0.49	น้อยที่สุด
รวมทุกด้าน	4.67	0.57	มากที่สุด	1.28	0.53	น้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา สต 301 หลักสถิติ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

เนื้อหาเยอะเกินไป ทำให้ทำข้อสอบไม่ได้ บางบทเรียนเข้าใจยาก ต้องการให้อาจารย์เพิ่มเวลาในการสอนให้มากขึ้น และเพิ่มจำนวนตัวอย่างให้มากขึ้น ควรมีการนำแบบฝึกหัดและแนวข้อสอบมาช่วยกันทำในห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น และต้องการให้มีการติวก่อนสอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสนทนากลุ่ม

1. จากการสนทนากลุ่มอาจารย์ที่สอนรายวิชา สด301 หลักสถิติ จำนวน 5 ท่าน เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน ได้ข้อสรุปดังนี้

นักศึกษาบางส่วนลงทะเบียนเรียนล่าช้าทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน นักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านการคำนวณน้อย รวมถึงนักศึกษาบางคนจะไม่ชอบเรียนรายวิชาคำนวณทำให้มีความสนใจในการเรียนน้อย นักศึกษาบางส่วนไม่มีทักษะในการคิดแก้ไขปัญหาทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์โจทย์ปัญหาได้จึงไม่สามารถทำข้อสอบได้ เนื้อหาในรายวิชามาก นอกจากนี้ในแต่ละกลุ่มเรียนมีนักศึกษาจำนวนมากและเวลาที่ทำการสอนจำกัด เพียง 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทำให้อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถดูแลเป็นรายบุคคลได้

2. เพื่อให้ปัญหาในการเรียนลดลง อาจารย์ผู้สอนจึงได้ให้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน ในรายวิชานี้ ดังนี้

1) ควรจัดให้มีชั่วโมงติว เพื่อทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้วให้กับนักศึกษาที่มีความสงสัย หรือสอนทำแบบฝึกหัด สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

2) ปรับเนื้อหาวิชา โดยเพิ่มการอ่านและตีความผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปในบางบทเรียน เพื่อในการวัดผลจะได้เปลี่ยนจากการให้นักศึกษาแสดงวิธีการคำนวณทั้งหมด เป็นการแสดงวิธีการคำนวณบางส่วน และตีความผลลัพธ์ที่ได้จาก โปรแกรมสำเร็จรูปแทน

3) จัดทำแบบฝึกหัดในลักษณะบทปฏิบัติการ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สด 301 หลักสถิติ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในด้านการสอนและเทคนิคการสอน, ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติที่มากที่สุดเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฐา สววิบูลย์ ที่ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา INT212 (การออกแบบภายใน 2) สาขาวิชาการออกแบบภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม มีระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าในด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อประกอบการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดเช่นกัน

ผลจากการสนทนากลุ่มอาจารย์ที่สอนรายวิชา สด301 หลักสถิติ พบว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานด้านการคำนวณน้อย รวมถึงนักศึกษาบางคนจะไม่ชอบเรียนรายวิชาคำนวณทำให้มีความสนใจในการเรียนน้อย นักศึกษาบางส่วนไม่มีทักษะในการคิดแก้ไขปัญหาทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์โจทย์ได้จึงไม่สามารถทำข้อสอบได้ เนื้อหาในรายวิชามาก นอกจากนี้ในแต่ละกลุ่มเรียนมีนักศึกษาจำนวนมากและเวลาที่ทำการสอนจำกัด เพียง 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ทำให้อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถดูแลเป็นรายบุคคลได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์พร พองหล้า ที่ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ทั่วไป สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่าปัญหาด้านการศึกษาที่พบคือ นักศึกษาพื้นฐานไม่ดี เวลาที่ใช้ในการสอนจำกัด นักศึกษามีจำนวนมาก การดูแลเอาใจใส่ทำได้ไม่ทั่วถึง จึงมีนักศึกษาตกมาก

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน

จากการศึกษา พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหามากกว่าข้ออื่น ๆ คือ มีการใช้คำถามที่กระตุ้นให้นักศึกษาได้เกิดการคิดวิเคราะห์, มีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Face-book เสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงควรพิจารณาถึงผู้เรียนในแต่ละกลุ่มที่อาจจะมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการศึกษารายวิชาสถิติที่แตกต่างกัน เพื่อจะได้เลือกวิธีหรือเทคนิคการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจ และเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น ซึ่งจะสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้นได้ นอกจากนี้ควรพัฒนาสื่อการสอนที่ใช้และพิจารณาเพิ่มช่องทางในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้น นอกเหนือจากการใช้ Face-book เช่น การใช้ e-learning เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ในการสะท้อนสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา สถ301 หลักสถิติ ควรมีการสัมภาษณ์ หรือการสนทนากลุ่มของนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบอุปสรรคและปัญหาที่แท้จริง
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของนักศึกษา และนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2547.หลักสถิติ. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยา ศรีเมืองทอง. 2548. รายงานการวิจัยเรื่องศึกษาสภาพปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูงปีที่ 1 ของแผนกช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานีที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 3104-2002
เครื่องกลไฟฟ้า 1 ในภาคเรียนที่ 1/2548.อุบลราชธานี : วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี.

ณัฐฐา สววิบูลย์. 2554. รายงานวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน รายวิชา INT212 (การออกแบบ
ภายใน 2) สาขาวิชาการออกแบบภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

นุชนารถ สิงห์อินทร์. 2550. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) สาขาวิชาการขาย ในโรงเรียนเทคโนโลยีสยาม.

พิมพ์พร ฟองหล้า. 2554. รายงานวิจัยเรื่องสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์ทั่วไปสำนักวิชา
ศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

“A Proposed Intellectual Framework for the Study of Thai Taxi Drivers’ English Language Communicative Competence”

Janpha Thadphoothon

This paper proposes an intellectual framework for the investigation of Thai taxi drivers’ English language competence. The framework functions as part of a research study on factors contributing to Thai taxi drivers’ English communicative competence, being conducted by the researcher. The proposed intellectual framework is a collection of interrelated concepts, functioning, firstly, as a proposal for discussions and considerations; secondly, as a research framework, determining salient variables, what will be measured, and what relationships the research shall be looking for. It is ‘intellectual’ in the sense that it invites theoretical discussions and verifications. The conceptualization of the framework relies on two sources of data: a classroom study conducted by the researcher and the relevant literature on factors affective language learning and communicative competence. The desk study combined with findings from the classroom research help form the intellectual framework for the study of the taxi drivers’ English language competence in a wider scope and greater details, accumulating to a framework entailing five components: the taxi drivers’ background, their attitudes towards non-Thai passengers, their motivations, their independent learning behavior, and their English language communication competence.

This paper begins by discussing why it is necessary for Thai taxi drivers to be equipped with English skills and the challenges they are facing. It then reviews the literature underlying the basis of the proposed framework. The intellectual framework is then proposed for discussions and elaborations. The paper ends with a short summary and a list of references.

Introduction

English, as one of the global languages, is crucial for Thailand’s Asean and global integration. As Thailand is moving towards the realization of Asean community by the end of 2015, an ever growing quantity of foreigners visit the country from near and afar alike, some are from the Western world; others are from the neighboring countries or even the rest of the world. When these foreigners come to visit or work in Thailand, they often rely on English, as it is a global language. Indeed, when they are in Thailand, like most tourists and visitors, they travel. They, sometimes, need to take public transportation such as trains, buses and of course taxi cabs. Most foreign visitors are not proficient in the local language, Thai. What they have to manage is using English with Thai service providers, including the taxi drivers. The obvious problem is communication, as English is still considered a foreign language in Thailand and therefore not many taxi cab drivers are well-equipped with English. Previous research (Thadphoothon, 2014) revealed that most Thai taxi drivers found English a big challenge. Many of them improvise; they seek help and use whatever means available to get the message across or make the communication a success. However, we know very little about the ways they learn English and their ability to communicate in English.

Considering the fact that the taxi cab drivers are, perhaps, working at the frontier of this globalization process, their lack of English skills may affect the integration. Indeed, their lack of necessary English language skills may hinder Thailand’s ambition to be the Asean

transport hub¹ and their ability to deliver superior service. This shortcoming is already being recognized by public organizations and authorities.

Several organizations and state agencies have come up with workshops, trainings measures and learning materials to help improve Thai taxi drivers' English ability². Among the efforts the Department of Land Transport has allocated some budget to improve their English. Traffic Radio Society FM 99.5³ also organized a training program to enhance their language skills. Meanwhile, the Office of the Education Council organized a training program to upgrade Thai cab drivers' English skills⁴. Recently, the Department of Labor Skills Development of Thailand, a public department under the Ministry of Labor, created English language lessons for Thai taxi drivers and made the lessons available on the radio 91 Mhz⁵.

It has been noted that as Thailand is integrating into the Asean community the demand for English instruction for taxi drivers is on the rise, however, the supply side of the equation is far from adequate with the instruction approach and the content often lacking the true understanding of the ways taxi cab drivers use English. Furthermore, their unique backgrounds, conditions, and needs are often overlooked. This research aimed in earnest to filling this gap of understanding with some insightful findings that would reveal their language learning challenges and their communicative competence.

A classroom study conducted by the researcher found that the English ability and skills of Thai taxi drivers were low (Thadphoothon, 2015). It is reported that their use of English was limited to using simple sentences and short phrases. Despite their humble English language ability, many of them managed to get the message through and were successful in their communication with foreign passengers. This has indicated that in their communication using English, there are other communication elements as well. Research suggested that the taxi drivers compensated their English language skills by using variety of ways to get the message across. This indicates their strategic competence. They certainly employed a variety of communicative strategies.

Previous research suggests that Thai taxi drivers employ a variety of communicative strategies, despite their humble grammatical competence. Our knowledge on their communicative competence and the factors affecting such competence, however, is very limited. The intellectual framework presented herein shall bridge this gap.

Aim

This paper proposes an intellectual framework for the investigation of Thai taxi drivers' communicative competence. The framework functions as part of a research study on factors contributing to Thai taxi drivers' English communicative competence. Its

¹<http://www.thairath.co.th/content/eco/364633> [5 Oct 2013]

² “ศิลปศาสตร์อบรมภาษาอังกฤษให้กับพนักงานกรมการขนส่งทางบก”

³ http://www.rmutk.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1809:-creative-business-drive-creative-country&catid=21:2009-11-19-07-07-19 [25 September 2013]

⁴ <http://www.bangkokpost.com/news/local/303761/taxi-drivers-get-crash-course-in-english> [6 October 2013]

⁵ http://www.onec.go.th/onec_web/page.php?mod=Newseducation&file=view&itemId=572

⁵ www.themanager.co.th (21 February 2015)

overarching question is: what are the key factors contributing to Thai taxi drivers' communicative competence?

Definitions

Communication refers to “the activity or process of expressing ideas and feelings or of giving people information” (Oxford Advanced Learner's Dictionary, 2005).

Communicative competence refers to the ability of a person to communicate his or her ideas and feelings effectively and appropriately. It involves a person's grammatical ability, socio-cultural ability, and the communication strategies. In this paper, the four-factor model proposed by Canale (1983) is adapted to suit the local context and the population in question.

Attitudes refer to one's feelings about someone or something. A person may have positive, neutral, and negative attitudes towards an attitudinal object, which may be something or someone. Gardner and Lambert (1972) suggests that learners' attitudes affect their language learning behavior.

Motivation comes from a verb ‘to motivate’, which is defined as “to be the reason why somebody does something or behaves in a particular way” (Oxford Advanced Learner's Dictionary, 2005). In educational psychology, there are two kinds of motivation: intrinsic and extrinsic motivations. Intrinsic motivation comes from inside of a person, e.g. a taxi driver is motivated to learn English because he or she wants to part of the speech community. Extrinsic motivation, on the other hand, deals with a person's external motives, e.g. a taxi driver may learn more English because he or she believes that if he or she can speak English well, the passenger may give them a big tip.

Independent Language Learning Behavior refers to the way a person's learn English independently. The term ‘independent’ means the learner does it on his or her own terms and conditions. It implies that such a person is also autonomous. His or her independent learning behavior may be influenced by his belief and attitudes towards English, the speakers of English and their culture. Benson (2001) highlights the importance of autonomy in language learning. The previous study reported that many taxi drivers initiated their own English language learning, despite their heavy workload and time constraints. They have to be independent because of their work conditions and life style.

Literature Review

This review has two parts. First, it reviews the literature on communicative competence and factors affecting such the competence. Second, it discusses the findings of a classroom study conducted by the researcher.

Communicative Competence

Communicative competence is a complex construct entailing skills, knowledge, and attitudes. The word competence simply means ‘ability’. Indeed, one's competence refers to one's ability to complete something. It is not sufficient to communicate successfully with the use of correct grammar or vocabulary alone, a person needs to master various rules, cultural norms, and conventions. Hymes calls this competency “communicative competence,” which entails sociolinguistic competence, in addition to linguistic competence (Hymes, 1974).

Dimensions of Communicative Competence

As defined above, the competence entails two broad components: linguistic and non-linguistic components. As Hymes (1974) suggests, it is not enough just to know only the correct grammar and use it in communication, a communicator needs to understand the context and setting of its use and other socio-cultural variables.

Canale and Swain (1980) defined communicative competence as having three components: (1) grammatical competence, (2) sociolinguistic competence, and (3) strategic competence. Canale (1983) refined the above model, adding discourse competence to the model. Based on Canale (1983), communicative competence has been categorized as having four constructs, namely.

- Grammatical Competence
- Sociolinguistic Competence
- Discourse Competence
- Strategic Competence

Grammatical competence simply refers to the ability to know and use correct grammar in communication. For example, a communication needs to know the past simple form of the verb 'go'. Sociolinguistic competence refers to a communication's ability to use the language appropriate to the socio-cultural context. For example, a communicator should realize that shouting "Hey! You" to a native speaker of English who is a stranger is not polite. Using a foot to point at something may be impolite in some cultures. Discourse competence means that a communicator uses the language cohesively and coherently. Lastly, strategic competence refers to the use of appropriate strategy such as asking for repetition or confirmation. In actual communication, language learners have to use a variety of strategies, verbally and non-verbally, to make their communication successful (Færch and Kasper, 1983).

In sum, communicative competence involves a communicator's grammatical and lexical knowledge, his ability to use it appropriately to the context, his or her ability to produce cohesive and coherent texts, and his use of appropriate and effective communication strategies.

Factors Affecting Communicative Competence

Previous research suggested that Thai taxi drivers' attitudes towards foreign passengers influence their English use and service quality (Thadphoothon, 2015). Research has also found that effective language learning strategies help develop students' language competence (Oxford, 1990).

Another line of study has looked into the relationship between motivation and language use (Droynie, 1999). Previous research also indicates that many taxi drivers are motivated to provide services to non-Thai clients, especially Westerners, because of their generous tips.

Motivated persons put their efforts into what they are doing. Dornyei and Schmidt (2001) highlighted the significance of motivation in language learning and achievement. So, the factor is included in the model.

Report on a Classroom Project to Investigate Problems and Characteristics of English Language as Used by Thai Taxi Drivers

The study was conducted by the researcher to investigate the salient characteristics of the English language communicated by Thai taxi drivers as well as the problems they experience, as a result of their limitations in English. The setting and scope of the study were limited to a single course and conducted during a single academic year. The data were collected from 42 Thai taxi drivers by 85 Thai undergraduates from Dhurakij Pundit University during the first semester of the academic year 2013. All of the students involved in the study were those who were undertaking a course on cross-cultural communication (EN 238) which was offered as a major subject of the English Major Program. The interviews took place within Bangkok and Nonthaburi.

The students were instructed to work in pairs and to interview a taxi cab driver. The students asked cross-cultural communication questions, communication barriers, and attitudinal questions. After the interview process, they transcribed and translated the audio files. They then analyzed the verbal data using the skills and knowledge from the course. The findings reported here are the results of the teacher's research analysis of those many reports submitted by the students.

The teacher asked the students permission to further analyze their reports and they granted their permission. The teacher analyzed the interview scripts using simple content analysis to identify the common characteristics of the English language used by the taxi cab drivers as well as their problems, attitudes, and how they have reportedly dealt with the challenges and the greater demands upon them to have and use English skills and abilities.

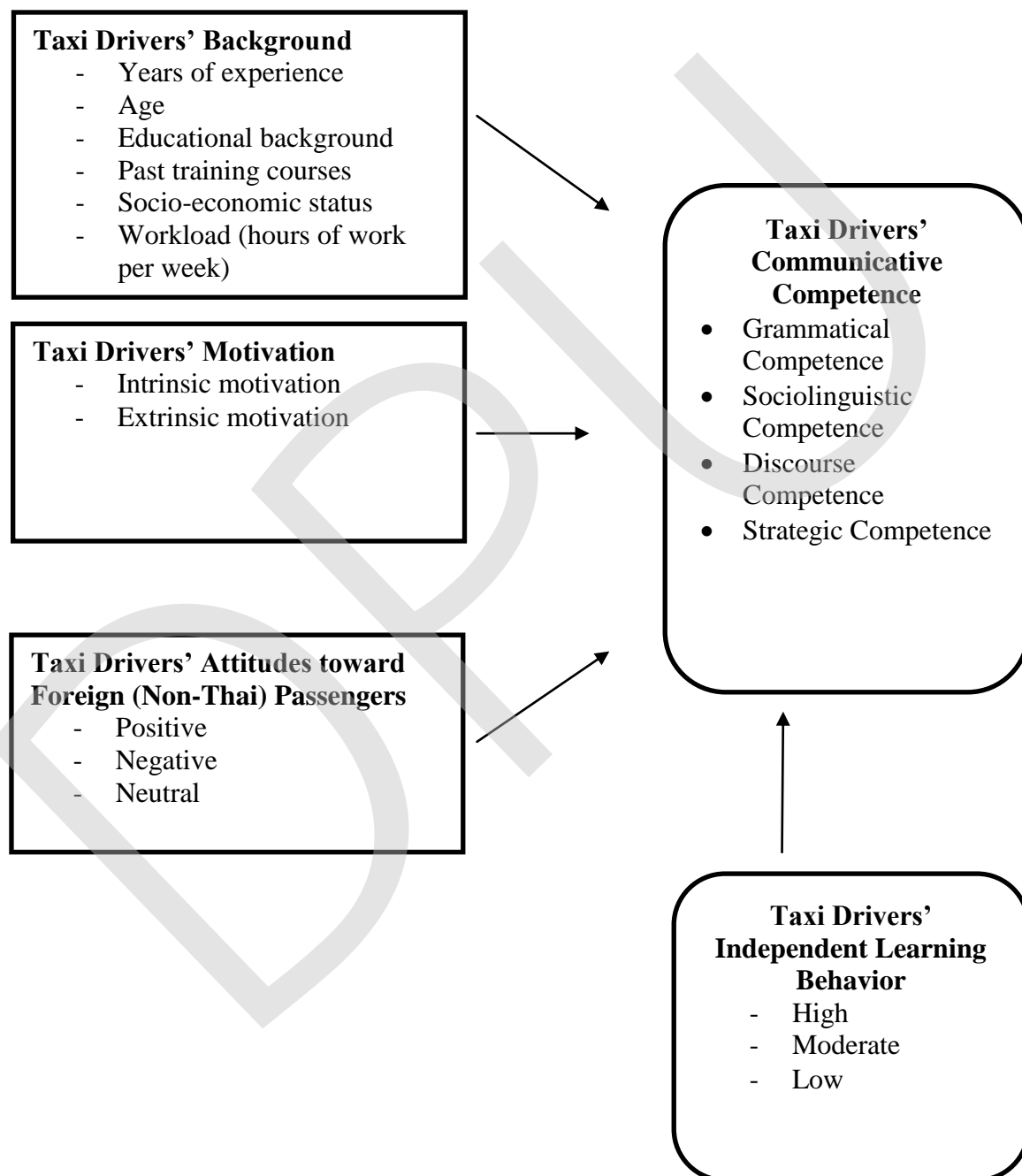
The results showed that all of the taxi drivers faced two major challenges: language and cultural barriers. The majority of the drivers relied on simple words, short sentences, and Thai-style pronunciation. It is noted that the English they used exhibits salient elements of organic grammar. In other words, it implies that their English ability is still at the elementary stage of development.

Method

Two methods of data form the construction of this framework. Firstly, it is based on the findings from my own classroom study conducted at Dhurakij Pundit University, from 2013-2015. The second source of data is from my own desk study, reviewing the literature related to communicative competence, language learning strategies, attitudes, motivations, and learning autonomy. The results of the desk study and the classroom research are synthesized to form a conceptual framework. It is intellectual in the sense that it invites further discussions and elaborations.

The Proposed Intellectual Framework

The framework proposes that a comprehensive study on the Thai taxi drivers' communicative competence entails five components. The overarching question is: What are the main factors affecting Thai taxi drivers' English language communicative competence? Considering their work conditions and special situations, it is proposed the framework as seen below:

Under the framework, a taxi driver's communicative competence entails four components: grammatical, sociolinguistic, discourse, and strategic competence, as conceptualized by Canale (1983). Even though, Bachman (1990) has proposed that

communicative competence has two domains: organizational competence and pragmatic competence and has analyzed that sociolinguistic competence is a distinct construct, this study recognizes that such sociolinguistic competence is relevant to the taxi drivers' tasks. It is also evidenced from our previous research that strategic competence be incorporated into the framework, as it is what most taxi drivers are using on their jobs.

Base on the previous study, it is obvious that the taxi drivers employed a variety of communication strategies to achieve their goals. Despite their limited grammatical and lexical ability, many of them managed to provide taxi services successfully. This implies that the stake holders (taxi drivers and clients) rely not only on words, but communication contexts. The four-dimension model is thus appropriate for the study in question.

It is hypothesized that the taxi drivers' communication competence is influenced by four factors: their attitudes towards non-Thai customers, their motivations, their background, and their independent language learning behavior. To test the hypotheses, the researcher shall rely on the analysis of both quantitative and qualitative data. Data are to be collected from the use of questionnaires, tests, and interviews.

The questionnaires and tests to be used are the following:

1. *Survey of Taxi Drivers' Background* – Questions will elicit responses from the taxi drivers. They will be asked about their experience, age, educational background, past training courses, socio-economic status (income per month), and their workload (hours of work per week).
2. *The Test of Thai Taxi Drivers' Communicative Competence* – This is a set of tests being developed by the researcher. The set includes the taxi drivers' self-assessment of their English ability in four skills plus their verbal responses and written responses to the written tests. The set is based on the concept proposed by Canale (1983), Bachman and Palmer (1982), and Bachman (1990). It has five parts: (1) general background, (2) Test of Grammatical competence, (3) Test of sociolinguistic competence, (4) Test of discourse competence, and (5) Test of strategic competence. The interpretative framework for each sub-competence will be as follows:

Level of Competence	Percent of Correct Answers
Very High	81-100
High	61-80
Medium	41-60
Low	21-40
Very Low	1-20

The sub-competencies are: (1) grammatical competence, (2) sociolinguistic competence, (3) discourse competence, (4) strategic competence

3. *The Attitudes towards Foreign Passengers Questionnaire* measures the taxi drivers' attitudes towards the foreign passengers. It is a Likert's scale with 6 items. Their responses shall be interpreted as follows:

Attitudes	Range
Very Positive	4.5 – 5.0
Positive	3.5-4.4
Neutral	2.5-3.4
Negative	1.5-2.4
Very Negative	1.0.1.4

4. *Taxi Drivers' Motivation Questionnaire* will be used to measure the taxi drivers' intrinsic and extrinsic motivation to learn English.

Motivation	Range
Very motivated	4.5 – 5.0
Motivated	3.5-4.4
Neutral	2.5-3.4
Not Motivated	1.5-2.4
Not very motivated	1.0.1.4

5. *Independent Language Learning Behavior* This variable will be collected from the taxi drivers' responses to a set of questionnaires. Their responses will be interpreted as follows:

ILL Behavior	Percent of Correct Answers
Very High	4.5 – 5.0
High	3.5-4.4
Medium	2.5-3.4
Low	1.5-2.4
Very Low	1.0.1.4

In addition to the data from the test and the questionnaires, thirty taxi drivers will be randomly selected for the interview. They will be asked about their language learning behavior, their communication experience, how they cope with the language demands, and their motivation.

The population of this study is the Thai taxi cab drivers in Bangkok. Based on the statistics from the Department of Land Transport, there are 108,062 registered taxi cab drivers in Bangkok. The samples are to be drawn of the population using stratified sampling technique. Based on Yamane's sample size formula (1967), it is found that 399 taxi cab drivers are needed to represent that population with 5 percent random error. Administratively, there are fifty districts in Bangkok. Twenty five districts from the total of 50 will be randomly selected to represent the population. Next, for each selected district, sixteen taxi drivers will be investigated. Hence, there will be altogether 400 taxi drivers as research samples.

In addition to descriptive statistics, a multiple regression shall be employed to predict the level of taxi drivers' communicative competence. The final analysis shall incorporate the results of the interviews.

Summary

This paper aims to present an intellectual framework for the investigation of Thai taxi drivers' English language communicative competence. The framework functions as part of a study being conducted to investigate the factors contributing to the communicative competence of Thai taxi drivers. The researcher relies on the review of the literature and his own classroom investigation to formulate the intellectual framework. The framework entails five components: background, attitudes, motivations, independent learning behavior, and their English language communicative competence.

As mentioned earlier, despite those and many more efforts the majority of some 100,000 Thai cab drivers in Thailand are still in need of English language training, predominately basic English. In a contradiction to such great and urgent needs, research on their English communicative competence, how they learn English, and the characteristics of their English are rare or almost non-existence. This framework would help fill in parts of this missing jigsaw by looking into the factors saliently affecting Thai taxi cab drivers' English language communicative competence and the nature and characteristics of their communicative competence.

References

“ศิลปศาสตร์อบรมภาษาอังกฤษให้กับพนักงานกรมการขนส่งทางบก”

http://www.rmutk.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1809:-creative-business-drive-creative-country&catid=21:2009-11-19-07-07-19 [25 September 2013]

Bachman, Lyle (1990). *Fundamental considerations in language testing*. Oxford: Oxford University Press.

Benson, P. (2001) *Teaching and Researching Autonomy in Language Learning* London: Longman.

Canale, M., & Swain, M. (1980). “Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing”. *Applied Linguistics*. 1, 1-47.

Bachman, L. & Palmer, A. (1982). “The construct validation of some components of communicative proficiency”. *TESOL Quarterly* 16, 449-465.

Canale, M. (1983). “From Communicative Competence to Communicative Language Pedagogy”. In J. Richards and R. Schmidt (Eds.), *Language and Communication*. London. Longman.

Færch, C., & Kasper, G. (1983). *Strategies in interlanguage communication*. London: Longman.

Gardner, R. C., & Lambert, W. E. (1972). *Attitudes and motivation in second language learning*. Raleigh, MA: Newbury House.

Hymes, D. (1974). *Foundations in sociolinguistics: An ethnographic approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Thadphoothon, J. (2015). “Problems and Characteristics of English as Used by Thai Taxi Cab Drivers”. Research Report. Dhurakij Pundit University.

Dornyei, Z. & Schmidt, R. (Eds.) (2001). *Motivation and second language acquisition*. Honolulu, HI: University of Hawaii Press.

“Taxi drivers get crash course in English” จาก

<http://www.bangkokpost.com/news/local/303761/taxi-drivers-get-crash-course-in-english> [6 October 2013]

Number of Vehicles Registered in Thailand as of 31 January 2015 Transport Statistics Sub-division, Planning Division, Department of Land Transport.

Oxford, R. (1990). *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. Massachusetts. Heinle & Heinle Publishers.

Oxford Advanced Learner's Dictionary. (2005) 7th edition. Oxford. Oxford University Press.

DPRU